Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Oehlenschläger, Adam.; udg. af F. L. Liebenberg.
Titel | Title:	Oehlenschlägers Poetiske Skrifter
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 28
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter, 1857-1862
Fysiske størrelse | Physical extent:	32 bd.

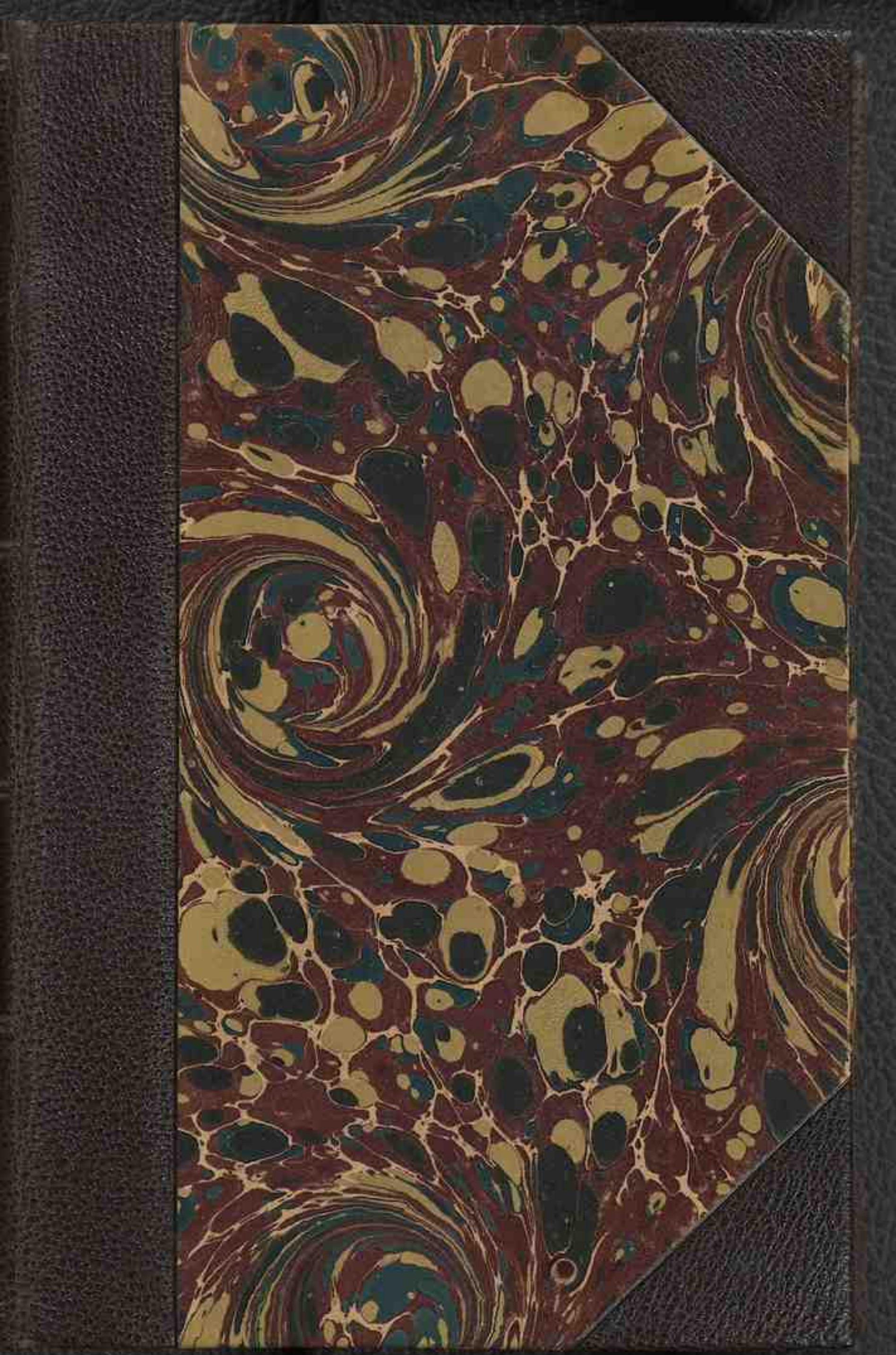
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

52, 120

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

1 1 52 0 8 05762 6

+ Rex

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Oehlenschlägers

Poetiske Skrifter.

Udgivne af **F. L. Liebenberg.**

20de Levering.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedkommissionær: **Rudolph Klein.**

Nedsat Pris.

Oehlenschlägers poetiske Skrifter,

udgivne af **F. L. Liebenberg.**

Denne fuldstændige Udgave af Oehlenschlägers poetiske Skrifter, gjengivne i deres oprindelige Skikkelse, og ledsagede af oplysende Anmærkninger af stor literærhistorisk Betydning har overalt vundet fortjent Bifald, og sikkret sig en varig Plads i den danske Literatur.

For imidlertid at skaffe den en endnu større Udbredelse, og give selv den mindre Bemidlede Leilighed til at komme i Besiddelse af den, saa at den store Digters Værker i Virkeligheden kunne blive Folkets almindelige Eiendom, har Selskabet besluttet sig til at nedsætte Prisen betydeligt.

Hele Samlingen udgjør ialt 33 Bind (omtrent 742 Ark), inddeelte i følgende 7 Afdelinger:

I. **Episke Digte**: Heltedigte og Sagaer. (Nordens Guder, Vaulundurs Saga, Helge, Hroars Saga, Hrolf Krake, Orvarodds Saga, Regnar Lodbrok). 4 Bind. Bogladepris 3 *Rdl*; **nedsat Pris 4 Kr.**

II. **Lyriske Digte og Romancer.** 6 Bind. Bogladepris 4 *Rdl* 64 ß; **nedsat Pris 4 Kr.**

Oehlenschlägers

Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Otte og Tyvende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 44 (6).

1862.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Trykt hos J. H. Schultz.

Oehlenschlägers

Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Fjerde Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af **Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.**

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 44 (6).

1862.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Trykt hos J. H. Schultz.

Indhold.

Den i Sydhavet, anden Deel.

	Side.
Gravene	3.
Ritmesteren	7.
Tvekampen	14.
Lykke	20.
Ulykke	26.
Øland	31.
Skibbrudet	36.
Udstyret	43.
Kiobenhavn	52.
Maleren	58.
Ankersmeden i sin Glorie	61.
Mandsolkebruden	67.
Afsked fra Kiobenhavn	75.
Macbeth og Soroverne	82.
Skibbrud og Redning	91.
Troglodytliv	100.
Nye Opdagelser	113.
Den	121.
Gubben i Hulen	126.
Don Cyrillo de Valaros Levnetslob	136.
Longangen og Stiernetaarnet	180.
Cometen	187.
Jordefærd og Fodselsfest	194.
Lemelies Levnet	201.

Side.

Ah, que l'amour est chose jolie! ..... 223.
Spring i Hiſtorien ..... 239.
Litzbergs og Lademanns Hændelſer ..... 249.
De ulykkelige og lykkelige Elſkere ..... 260.
Lille-Klippeborg ..... 270.
Forſkiellig Smag ..... 276.
Albert Julius for ſidſte Gang ..... 283.
Portugiſerne ..... 291.
Indvortes Uroligheder ..... 296.
Stakkels Eberhard! ..... 302.
Skovhuſet ..... 306.
Bryllupsfeſten ..... 310.
Liigbegængelſen ..... 313.
Eberhard paa Wartburg ..... 317.
Spillemændene ..... 321.
Morbærtræet ..... 331.
Hvorledes det imens var gaaet Eberhard ..... 337.
Blomſterpigen og den gamle Munk ..... 340.
Enden god, Alting godt ..... 343.

Epiſke Digte.

Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman.

Fierde Deel.

Den i Sydhavet.

Roman.

Anden Deel.

Gravene.

Den gamle Bisſekræmmer blev endnu en Dags Tid i Byen hos os, og jeg veg ikke fra hans Side. Jeg brød mig ikke om, at han i Førſtningen havde ſkieldet mig ud, og jeg mærkede ogſaa ret godt, at han gierne havde mig om ſig. Kiærligheden til, Erindringen om en tredie Fraværende forbandt to vildfremmede Menneſker; og det trøſtede os, at vi kunde ſørge ſammen over den kiære Døde. Det lettede Gubben, at udøſe ſin Sorg i min Barm, og hvert Ord, han ſagde mig om Johanna, var mig uſkatteerligt. Kun led han ikke, at jeg ſaa ofte ſpurgte, om hun da virkelig havde elſket mig ſaa høit. „Hvor tidt ſkal jeg ſige dig det," ſvarede han gnaven, „hun havde plat forgabet ſig i dig. I ſin Feber drømte, i Dødens ſidſte Stund talede hun kun om dig. „„Lad ham dog ikke gaae derude i Gaarden, kiære Fader!"" ſagde hun, thi du ſtod altid for hendes Indbildning ſom den forlorne Søn; „„lad ham ikke ſkiule den deilige Skabning i de hæslige Pialter. Giv ham en ſmuk Klædning, og tilgiv ham! Han vil elſke eder ſom en trofaſt Søn.""

Da Gubben forlod Byen, fulgte jeg ham to Mile til Nabokiøbſteden, hvor min elſkte Johanna laae begraven.

Der vare flere Grave pyntede med Sand og Blomster. En for kort siden opklappet lille Høi var alt bevoxet af Nælder og Ukrudt. Paa det sorte Kors stod skrevet med hvide slette Bogstaver: Johanna Klein. — Dine Øine fyldes med Taarer, min Eberhard? Ak, du føler, hvad jeg følte ved dette ringe, stille Tegn! Jeg tænkte paa den Nat, da jeg, uden at vide hendes Navn, havde skaaret Ordet Elskede i det grønnende Træes Bark. Her stod nu Navnet paa det tørre Bræt, uden Blomster. Ak, den skiønneste Blomst var selv visnet! I begribe, med hvilken Omhu jeg smykkede den kiære Grav. Gubben sad ved Siden af paa en Liigsteen, og glædte sig derover. Derpaa omfavnede han mig hierteligt, og drog hiem til sin Fædrenestad Magdeburg. O, algode Forsyn! hvor underlige ere dine Veie. Hvis den hulde Johanna var vendt tilbage til Magdeburg, saa var hun sikkert et Aar derefter bleven et Offer for den afskyelige Tillys Grusomhed. Nu tog den Algode hende til sin Himmel, medens hendes unge Hierte var henrykt af en skiøn, stærk, reen Følelse. Døden havde i dette Øieblik intet Skrækkeligt for hende; tværtimod den var kiærkommen. Da sov hun hen. De smaae Markblomster dække længst hendes siunkne Grav; hver Søndag lyder Klokkens høitidelige Klang over den, og Menigheden gaaer den tæt forbi til Høimesse og Aftensang.

Jeg havde ophørt at elske hende, medens hun endnu levede, nu elskede jeg hende igien, da hun var død. Jeg hængte hendes lille røde Sløife en Tidlang op bag Alteret i Kirken mellem de døde Pigers Jomfrukrandse, og kyssede den, naar jeg gik alene forbi, og den flagrende vinkte mig.

Trautmann fornøiede sig over mit Sværmeri, og det forekom mig undertiden, som om min Tilstand oppustede den sidste Gnist, der ulmede i hans Hierte.

Denne eneste Ven skulde jeg nu ogsaa miste. I den senere Tid gik han atter hver Aften fra Vertshuset langs ad Flodstien med de grædende Pile, og phantaserede i sin Ensomhed. Engang blev han længe borte; han kom ikke hiem hele Natten. Konen hylede og græd, jeg sogte ham forgieves. Næste Morgen bragte Fiskerne hans Liig, der var fundet i Floden. Det havde regnet om Natten; Flodbredden var leret og slibrig, det var ikke usandsynligt, at Trautmann var gledet ud af Vanvare fra et steilt Sted. Rigtig nok fandt jeg Propertii Elegie og Visen om Havfruen i hans Lomme. Jeg stak dem hemmeligt i min, for at Ingen skulde falde paa slemme Formodninger. Ogsaa sit Uhr havde han imod Sædvane ladet hænge paa Sømmet ved sin Seng. Søndagen i Forveien var han gaaet til Gudsbord. — Han fik en christelig Jordefærd, jeg sang over hans Grav, og arvede hans Degnekald. Den onde Qvinde, som strax igien begyndte at skielde og smælde, da hun en Uges Tid havde grædt, og revet Haarene af Hovedet i Fortvivlelse, maatte ud af Huset. Hun havde endnu nogen Formue, og gav sig i Kost hos den gierrige Moster, fra hvem Seifart havde taget Gæssene.

Naturligviis kunde to slige Xanthipper ikke forliges i eet Huus. Man kaldte dem Torden og Lynild. Anledningen til disse Øgenavne var underlig nok. En lummer Sommerdag trak et frygteligt Tordenveir op. Under Uveiret vare Bønderne efter Sædvane meget andægtige; det blev dødstille i alle Huse, intet Menneske vovede sig ud. Jeg stod i Vinduet, og betragtede det høitidelige Naturoptrin med Forundring. Tordenslagene fulgte hyppigt paa hinanden. Men i den korte Mellemtid, naar det var stille, forekom det mig, som jeg hørte Skieldsord og Qvindelarm. Regnen øste ned, som med Spande, Gaden var oversvømmet. Pludselig

— juſt i det Øieblik, da et forfærdeligt Lyn ſlog ned i en troſket Portſtolpe ikke ti Skridt derfra — ſtyrte hine tvende Qvinder ſom Furier ud af Huſet, med Haarene vildt omkring Skuldrene. Uden at agte Uveiret fortſætte de under Torden og Lynild deres Slagsmaal midt paa Gaden i Pladſregnen, og holde ikke op, før de begge ſtyrte hovedkulds i den overſvømmede Rendeſteen.

Jeg har endnu et Træk at fortælle, hvoraf I kunne giøre eder et fuldſtændigt Begreb om Degne-Enkens Characteer.

Engang, da jeg var beſkiæftiget med at opklappe Trautmanns Grav, kom en Vogn langſomt kiørende med fire Heſte for. Det undrede mig, at Heſtene ſlæbte ſaa dovent hen med Vognen; men da den kom nærmere, opdagede jeg en ſtor firkantet Steen ligge deri. Kudſken kiørte ind paa Kirkegaarden, en Muurſvend fulgte med. Da de ſaae mig, hilſte de mig, og ſpurgte, hvor Degnen Trautmanns Grav var. — „Den har jeg nu juſt bragt i Orden," ſagde jeg, og viſte dem de Rosmariner, ſom vare plantede derpaa. — „Ei, min kiære Mand!" ſagde Muurſvenden, „ſaa giør det mig ondt, at jeg ſtrax igien maa forſtyrre jert Arbeid og luge eders Planter op; thi jeg bringer her en prægtig Liigſteen, ſom en Veninde af den ſalig Mand har bekoſtet, og ſom jeg med Øvrighedens Tilladelſe ſkal mure faſt over Graven." — „Det finder jeg mig gierne i," ſvarede jeg. „Mine Urter trives kun kort, en ſaadan Steen kan holde længer ud."

Arbeidet var ſnart færdigt, og nu holdt en tildækket Vogn uden for Kirkeporten, hvoraf der ſteg en bleg Dame; hun havde endnu meget ſkionne Anſigtstræk, og var ſort klædt. Hun nærmede ſig Graven, ſtirrede rørt paa Indſkriften, og ſpurgte mig derpaa: „Er I Degnen her, min

kiære Mand?" — „Ja," svarede jeg. — „Saa beder jeg eder", vedblev hun, i det hun vilde trykke mig en Pung med Penge i Haanden, „at drage Omsorg for dette Gravmæle." — „Det behoves ikke, Madame!" sagde jeg; „det gior jeg gierne for Intet, thi den Afdøde var min Ven. Men tillad mig et Spørgsmaal: Er eders Døbenavn ikke Sigfride?" — „Jo!" sagde hun, trykkede min Haand, og ilede i Vognen igien. Jeg bukkede ærbødigt for hende, og hun raabte grædende ud af Vognen: „Tilgiv, kiære Herre! at jeg bød eder Penge." Derpaa rullede hun bort, Arbeiderne forlode mig, og jeg stod alene ved Liigstenen.

Men Natten derpaa skyndte Enken sig hen paa Kirkegaarden med en Øxe til Liigstenen. Neppe stod hun der, før hun raabte: „Skiøge! du har spildt din Umage. Vover du endnu at lefle med min Mand efter hans Død for mine aabne Øine?" Og nu begyndte hun af alle Kræfter at hamre paa Liigstenen med Øxen. Lykkeligviis kom Vægteren, standsede hende i Arbeidet, og bragte hende til Øvrigheden, hvor hun fik sin fortiente Løn.

Ritmesteren.

Midlertid raste Krigen med alle sine Rædsler, og Sachsen var det eneste Land, som hidtil var skaanet. Nu skulde det da endelig ogsaa gaae ud over os. Da Tilly ikke kunde blive længer i det udsugede Nedersachsen, og Churfyrsten ømmede sig ved at fratræde Leipzigerforbundet, rykkede den Anden videre frem, og indtog Eisleben, Merseburg, Naumburg, Zeitz og andre Stæder.

Menighederne forsamlede sig daglig med Andagt i Kirkerne; Klokkerne ringede, Orglerne klang, foran den udødelige Reformators Billede brændte Voxlys, som for en Helgen, og af Mænd, Qvinder, Ungersvende, Møer, Oldinger og Børn blev daglig den herlige Strids- og Trøste-Psalme sjunget: „Vor Gud han er saa fast en Borg".

Een Dag, da der blev holdt Gudstieneste hos os, og vi just vare komne til det Sted:

De Ordet skulle lade staae,
Og Tak derfor ei have!

blev Kirkedøren pludselig høit aabnet. En støvet Coureer i churfachsisk Mundering, med Støvler til op over Knæene, traadte ind. Orgelet tier, Sangen forstummer; han iler hen til Alteret, svinger sin Hat tre Gange, og raaber høit: „Glæder eder, kiære Brødre og Christne! Lutheranerne have seiret, Slaget ved Leipzig er vundet, 7000 Keiserlige ligge paa Valpladsen, Tilly har taget Flugten. Seiren er vor. Gustav Adolph og hans hele Hær have takket den Almægtige paa deres Knæe."

Da lod jeg atter Orgelet klinge med alle dets Fløiter og Stemmer, og med høie Glædestaarer fortsatte vi Sangen:

Han vil med os i Kampen gaae
Alt med sin Guddoms Gave.
Miste vi end vort Liv,
Gods, Ære, Børn og Viv,
Vi agte ei derpaa;
De kan ei mere faae.
Guds Rige vi dog beholde.

Tre Uger efter Seiersfesten, da jeg en Aften silde traadte ind i Frøkencapellet, for at gyde Olie i Lampen,

som vilde gaae ud, mødte mig en underlig Hændelse. I Tusmørket blev jeg en Menneskeskikkelse vaer, siddende paa Bænken, hyllet i sort Kappe, og med en Klædes Kasket paa Hovedet. Skikkelsen havde megen Liighed med salig Trautmann, og lod ikke til at mærke mig; den sad i dybe Tanker, og giorde aldeles saadanne Hoved- og Arm-Bevægelser, som den Afdøde, naar han troede at være ene, og overlod sig til sine egne Phantasier. Jeg treen et Skridt tilbage, og Haaret reiste sig paa mit Hoved. — „Albert!“ talede Stemmen huult (og nu gienkiendte jeg tydeligt Trautmanns Røst), „frygter du for en gammel Bekiendt?“ — „Alle gode Aander love Herren den Gud!“ stammede jeg. — „Alle gode Aander love Herren den Gud!“ gientog Synet. — „I Jesu Navn, tal! hvad vil I?“ spurgte jeg. — „Nævn ikke dette Navn nu her,“ svarede Skikkelsen; „jeg vover ikke at gientage det i min nærværende Tilstand.“ — „Stakkels Ulykkelige!“ spurgte jeg, „er du ikke salig?“ — „Ak nei, endnu ikke,“ svarede den klynkende Stemme. — „Har du da taget Livet af dig selv?“ — „Ikke af mig selv, men jeg har giennemboret Hiertet og spaltet Hierneskallerne paa mange andre uskyldige Mennesker.“ — „Enten lyver du,“ raabte jeg, „eller du er et Giøglesyn; det har Trautmann aldrig giort.“ — „Vover du slige Ord mod mig?“ spurgte Giengangeren i en truende Tone. — „Jeg frygter Gud, og ingen Diævel,“ var mit Svar.

„Bravo, Albert!“ raabte Seifart leende, i det han afkastede Kappen; „det havde jeg ikke troet, at du havde saa megen Courage.“ — Min Forfærdelse forvandlede sig til Glæde; men min Forundring var ikke mindre stor, thi min eventyrlige Staldbroder stod for mig som svensk Officeer, i lyseguul Lædertrøie, med et blankt Staalpandser, med høie

Støvler, klingende Sporer, og et stort Slagsværd ved Siden. Hans Fiæderhielm laae hos ham paa Bænken.

„Omfavn mig!“ sagde han. „Og saa vil jeg ikke fortælle dig, hvordan jeg er bleven svensk Ritmester; thi det er let at begribe. Naar det kommer til Stykket i Verden, og bliver Alvor, have de Fornemmes Born og Prindsernes Yndlinger kun Lidet at betyde. I vore Dage vil du sielden træffe en Høvding, der ei i sin Ungdom har baaret Musketten paa Nakken. Selv hos de Keiserlige og Catholikerne, der dog ere de bedste Aristocrater, er dette Tilfældet. Tilly og Wallenstein vare i deres Ungdom ubetydelige fattige Adelsmænd; Dampierre og Boucquoi ligeledes. Johan von Werth var en Bondedreng, General Beck en Hyrde, Stallhantsch var Lakai, og Feltmarskalk Aldringer var Kammertiener.“

Han floitede, en stor, blank svensk Dragon traadte ind, lagde en reen hvid Damaskes Serviet over den velbekiendte Kiste, satte en Flaske Viin og to grønne Glas derpaa, og gik igien. — „Den salig Froken“, sagde Seifart, „vil fremdeles ikke tage det ilde op, at en reisende Soldat, der intet Sted har at helde sit Hoved til, atter tager sig nogle Friheder i hendes Nærværelse.“ Derpaa fyldte han Glassene med Rhinskviin, klinkede, og raabte: „Gustav Adolph leve! Ja, Albert! mit Ideal spøger ikke længer tomt i min Hierne, det er traadt klart ud i Virkeligheden, og Philisteriet har en Ende, i det mindste saalænge h a n lever. Alt, hvad der har Aande (det vil sige, hvad der har Aand), maa tiene ham.“ Han tomte sit Glas, og vedblev: „Hvad har ikke Gustav udrettet? Et bedre Menneske lever ikke paa Jorden, og i Krigsvidenskaben har han bragt det videre, end nogen Dødelig for ham. Gustav Adolph leve, selv om han havde i Sinde at blive romersk Keiser!“

Jeg undrede mig ikke lidet over den Forandring, der var foregaaet med Seifart, og betragtede ham med en vis Ærbødighed, som jeg ikke saaledes før havde følt for ham. Den store Knebelsbart, han havde ladet sig voxe, klædte ham godt; hans Ansigt var mere mandigt og solbrændt. Munderingen sad overmaade smukt paa ham, thi han var bleven stærkere og fyldigere. Drikke havde han ogsaa bedre lært, skiøndt han tegnede godt i Forveien. Deri var han sig endnu fuldkommen liig, at han, begeistret af sine Forestillinger og Meninger, altid alene vilde føre Ordet. Han brød sig heller ikke om at drikke alene; thi i sin Tales Ivrighed lagde han ikke Mærke til, at jeg svigtede Skaalerne. Han fortalte mig Meget, og sluttede med de Ord: „Nu vil jeg ogsaa giøre din Lykke. Til Soldat duer du eengang ikke; men hos os agter man ogsaa den Lærde. Jeg har ofte spottet dit Slægtskab med Luther, men nu skal det hielpe dig af Støvet. Kongen er en ivrig Lutheraner, og vil bestemt giøre Noget for dig, naar han hører, du stammer ned fra den store Morten, skiøndt kun i Sidelinie. Og nu god Nat! Min Hest vrinsker paa Kirkegaarden i den kolde Luft; jeg maa afsted. Vi ligge i Qvarteer tre Mile herfra paa et Naboslot. Der er ogsaa Kongen og alle Generalerne. Besøg mig i Overmorgen, saa vil jeg bringe dig til Hans Majestæt." Med disse Ord omfavnede han mig, og svang sig paa sin skiønne Ganger. Dragonen fulgte ham paa en lignende; og som tvende Skygger fra Oldtiden fløi de giennem Maaneskinnet over Kirkegaarden med vaiende Hielmbuske, og forsvandt i det Fierne.

Aldrig har jeg børstet og banket min gamle sorte Kiole, som hiin Morgen, da jeg skulde begynde min Vandring til Slottet, for at præsenteres for den store Gustav.

En Fierdingvei fra Slottet traf jeg Soldater i Huse og Telte; de vare alle vel klædte, og forholdt sig rolige. Jeg troede, at de skulde giort Nar af mig som en selle Degn; men da jeg havde viist en af de fornemste Officerer mit Skudsmaal, behandlede de mig med Agtelse som en geistlig Mand, og sagde mig, hvor jeg kunde træffe Ritmester Seifart, som boede i Nærheden af Slottet.

Jeg haabede, at Seifart skulde modtage mig med aabne Arme; men hans Ansigt var bedækket med Skyer. Da han saae mig, blev han endnu mere forstemt, og gik mig i Møde med de Ord: „God Dag, kiære Albert! Var det i Dag, du skulde komme? Mig tykkes, jeg havde først bestilt dig herhid i Morgen. Dog lad saa være!" sagde han venligere, i det han trykkede min Haand; „i Morgen havde du maaskee ikke truffet mig."

„Hvad er der paa Færde, Seifart?" raabte jeg forundret. „Er der skeet en Ulykke? Er du falden i Unaade?" — „Tværtimod," svarede han, „Kongen har viist mig en stor Naade, og giort en ganske særdeles Undtagelse for min Skyld."

Han lukkede Døren, og da vi vare ene, vedblev han sagte: „Hvert Menneske har sin Orm. En stor Konge er ogsaa et Menneske: Gustav har forbudt Tvekamp under Livsstraf."

Jeg vilde tale, men Seifart afbrød mig: „Ti stille, Albert! Jeg veed Alt, hvad du vil sige. Som Degn holder du med Kongen, kan heller ingen Tvekamp lide, og finder, at han har Ret. Saaledes kan en Konge og en Degn tænke; thi en Degn tager det ikke saa noie med Point d'honneur'en, og en Konge kan ikke fornærmes paa slig Maade. Men lad det være, som det vil, Kongen har denne Gang giort en Undtagelse, og tilladt mig at duellere

paa Liv og Død med Ritmester Soop; kun skal Kampen skee i Ridderſalen for Alles Øine, og Kongen vil selv være tilstede med sine Generaler. Men paa Galleriet komme ogsaa Borgerfolk, og der skal jeg straxˇ skaffe dig en god Plads. Tag mig det ikke ilde op, at jeg endnu ikke har talt med Kongen om dig! Jeg havde i disse Dage fuldt op at giøre med mine egne Sager. Seirer jeg, saa er der jo altid Tid nok til Sligt; gaaer jeg bag af Dandsen, saa vil du dog let som Luthers Afkom —" han smilede lidt, derpaa trykkede han min Haand alvorlig, og vedblev: „nei, i Sandhed, nu spaser jeg ikke; som Luthers Ætling vil du vorde Kongen mærkværdig, og han vil sikkert tage sig af dig."

Han kaldte paa en gammel sachsisk Underofficeer, og sagde: „Jørgen! du skal følge denne gode Mand op paa Galleriet! Sørg for, at han faaer en god Plads, hvor han kan see Alting, og ikke kommer i Trængsel. — Nu maa jeg klæde mig paa og pynte mig lidt; thi vi have fornemme Tilskuere."

„Men siig mig, du forunderlige Menneske," raabte jeg, „som løber saa lystig og forsængelig til en Tvekamp paa Liv og Død, som til et Skuespil! hvad Ondt have I da egentlig giort hinanden? Hvori bestaaer den store Fornærmelse?" — „Han har skieldet mig ud for en Vindmager," svarede Seifart, „og jeg har igien kaldet ham en grov Øxe. Nu ville vi dog see, om Øxen kan nedstøde Vinden med sine Horn, eller om Vinden blæser Øxen om." Med disse Ord forlod han mig, for at klæde sig paa.

Jeg stod forstenet. Den gamle Underofficeer saae betænkeligt paa mig, tog sig en Priis, og sagde tørt: „Det kan han vel ikke begribe, Skolemester? Om det saa er mig, der dog er en Underofficeer, saa kan jeg neppe faae det i mit

Hoved. Siig han mig, som en lærd Mand: hvoraf kommer det, at Barnet saa sielden vil kaldes ved sit rette Navn? Jeg kiender nu min Herre et Aarstid; jeg har seet ham kæmpe i Striden, og Gud straffe mig, om han ikke bruger sit Sværd ligesaa godt, som sin Mund, og det er meget sagt. Thi det forstaaer sig, Forstand og Kundskaber har han; men noget Vindmageri er der ogsaa ved ham, det kan ingen negte mig. Og Ritmester Soop er upaatvivlelig en tapper Helt, han har endog engang reddet Kongens Liv; men der er intet Spørgsmaal, at han er en Grobian. Hvor har det nu altsaa kunnet krænke ham saa meget, at man kaldte ham en Oxe?"

Tvekampen.

Jeg gik paa Galleriet med min gamle Underofficeer. Der var allerede fuldt af Folk. Den kongelige Garde med lyseblaae Kiortler, med Brystpandsere af Staal, Fiærhielme og lange gule Klaphandsker havde allerede i to Rækker besat Salen, og deres skarpe Hellebarder blinkede paa høie sorte Skafter.

Nu blev Salen lidt efter lidt fuld af Officerer. Pludselig blev det stille, en ærbødig Taushed udbredte sig, Floidørene gik op, og mit Hierte bankede høit ved den Forestilling, at jeg nu for første Gang skulde see Gustav Adolph. En lang, mager Herre, men stærk af Legemsbygning, med en Ørnenæse, høi Pande og buskede Øienbryne, traadte ind. I hans Ansigt var sielden Kraft forenet med Venlighed; Skarpsind og Ild med dyb Tungsind. Han hilste høfligt

til begge Sider, derpaa gik han til den Plads, man havde anviist ham, og stod der med Armene over Kors, med Øinene nedslagne, uden at tage videre Deel i det Hele. — „Hvem er den fornemme Herre?“ spurgte jeg. „Det kan dog ikke være Kongen; Kongen, har jeg ladet mig sige, skal være en corpulent jovialsk Herre.“

„Det er Kongens høire Haand,“ svarede gamle Jørgen, „den fortræffelige Gustav Horn, som i Slaget ved Leipzig stod ligeover for Tilly. Han er et ligesaa ædelmodigt Menneske, som en stridbar Kæmpe. En Stad (jeg har glemt dens Navn) skulde plyndres, fordi Commandanten havde været uforskammet mod Generalen. Da kom de skiønneste Piger ud af Byen, grebe Horns Stigbøiler, kastede sig paa Knæe, græd, og bade ham at skaane deres Ære og deres Paarørendes Liv. „„Siig hiint Kiødhoved af Commandant,““ sagde den vakkre Horn, „„at jeg ærer eders Taarer ligesaa høit, som jeg foragter hans Sværd!““ Og Byen blev reddet.“ — „Hvorfor er han da nu saa bedrøvet?“ spurgte jeg. — „En hidsig Feber har nylig berøvet ham hans herlige Gemalinde og to velsignede Børn,“ var Svaret. „Men see! der er Rigskantsleren Oxenstierna, som nylig er ankommen. Hvilken høvisk Ridder! Har I seet et aabnere Ansigt, ret hvad Italienerne kalde un viso sciolto, og hvad de selv saa sielden besidde? Ingen Cardinal Richelieu, ingen Macchiavelli, og dog klog som Fanden.

See der den unge Hugaf, som iler ind med Hielmen under Armen, fordi det er ham for hedt — han der, som har Haarene kæmt ned over det Halve af Panden, efter de unge Herrers Maade nuomstunder, ikke strøget opad paa Loveviis, som paa Kongen og Rigskantsleren. Kiender I ham?“ — „Ak,“ raabte jeg, „det er jo min naadige Fyrste, Prinds Bernhard af Weimar.“ — „Ja, det bliver med Tiden den

anden Gustav Adolph," sagde Jørgen. — „Hvo er den alvorlige Høvding," spurgte jeg, „som triner ind nu, og som Alle hilse saa venligt?" — „Ja, seer han vel, Skolemester!" sagde Jørgen, „det er just det Gode ved Krigen, at Dygtigheden i den selv kan svinge sig i Veiret. Det er Oberst Stallhantsch, en Finlænder. I sin Ungdom var han Tiener, nu er han Hertug Bernhard af Weimars Kammerat."

Nu hørte vi Hestetrampen ude i Gaarden, og der blev raabt Vivat. Jeg behøvede kun at vende mig om, saa kunde jeg overskue Gaarden, thi jeg havde Vinduet i Ryggen. Der var en stor Trængsel af Mennesker; men Soldaterne giorde ingen Plads, thi Folket veg selv ærbødigt tilside, og skilte sig ad. Jeg saae en stor Mand i en ny Kiortel af graat Klæde, han havde en grøn Fiær i Hatten, og red en deilig Skimmel. Ingen behøvede at sige mig, at det var Kongen. „See kun, hvor langsomt han rider giennem Gaarden," sagde Jørgen; „han er bange for, at Hesten skal træde paa de smaae Drenge, og han holder Haanden over Øinene, thi han er noget nærsynet." — „Kongen er slet og ret klædt," sagde jeg. „Hans Hest er udmærket smuk." — „Det er hans Liebhaveri," sagde Jørgen. — „Og hvem", spurgte jeg, „er den bredskuldrede Mand med det friske brune Ansigt? Og dette smukke unge Menneske i den sorte Kiortel med Studenterkraven? Han lader endnu neppe til at være sytten Aar gammel." — „Den stærke Mand", svarede Jørgen, „er den herlige Banner; et levende Krigsbanner i vilden Slagtummel. Den Ungersvend der", hviskede han mig i Øret, „er Kongens Slegfredson, Gustav Gustavson, som han før sit Ægteskab har faaet med Margareta Cabeljau. Skade, at den Dreng ikke er Kronprinds af Sverrig; thi han har arvet meget af Faderens Ingenium. Han bliver vist en

fortræffelig General. For det første, siger man, skal han endnu fortsætte sine Studeringer i Wittenberg."

Nu sad Kongen i Salen paa et noget ophøiet Sæde; omkring ham vare hans Rigskantsler og Krigshøvdinger. Den lystige, skionne Marsch, som havde modtaget Kongen, ophørte, og paa hans Vink begyndte Musicanterne at blæse en Sørgemelodie, der sædvanlig blev hørt, naar en Officeer for en begangen Subordinationsfeil skulde skydes. Under Musiken blev der af Soldater baaret to sorte Liigkister ind, og bagefter gik en stor skummel Mand med blottet Hoved og med et fælt Ansigt. Ud af hans røde Kappe fremstak et blankt, bredt Sværd, som næsten mere lignede et chirurgisk Instrument, end et Vaaben. — „Hvad er det?" spurgte jeg forundret min gamle Ledsager, som hidindtil havde vidst saa god Besked om Alting. Ligesaa nysgierrig, som jeg, svarede han, uden at vende Dinene bort fra dette Syn: „Det er to Liigkister, og Manden der med Sværdet i den røde Kappe er Krigsprofossen, Skarpretteren."

Da Liigkisterne vare stillede hen i en Krog, og Bøddelen traadt tilbage i Baggrunden, taug Musiken, og Kongen talte omtrent saaledes:

„Kiære Herrer og Venner! Det er Enhver af eder bekiendt, at jeg efter modent Overlæg med mit tro Raad og mine Krigshøvdinger allerede for flere Aar siden under Livsstraf har afskaffet Tvekamp i min Hær. Duellen var nødvendig i Hedenold, da endnu ikke Land byggedes med Lov. Siden have Ridderne med sværmersk Elskværdighed overdrevet dette, som saa meget Andet. Men vi skulle ikke efterligne deres Lyder.

Og dog see vi i Dag, at to bolde Helte lade sig forlede til en saadan Daarskab, og troe maaskee endog at op-

vække Beundring her, fordi de paa første Vink strax staae færdige til at knække Halsen paa hinanden.

Nu kunde det vel tykkes eder vægelsindet af mig, kiære Herrer! at jeg, som har forbudt Alle Tvekampen, dog giør en Undtagelse med to Officerer, og tillader den endog i min egen Nærværelse. Men her indtræffer et besynderligt Tilfælde, som jeg vil giøre eder deelagtig i. To Løfter binde mig, og modsige hinanden. For at være Medvidere til dette synderlige Forhold, for rigtigt at kunne bedomme det, har jeg indbudt eder alle hid, paa det at I maae undskylde mig paa bedste Maade. De tvende Ritmestere, Soop og Seifart, ville endelig dræbe hinanden. I kiende dem begge som tappre Mænd. Soop viste sig alt længst som Helt; han har i den polske Krig reddet mit Liv, dengang Sirot i Skiærmydselen erobrede mit Hat — hvilken ugudelige Kiætterhat, man siger, Østerrigerne have sendt til Loretto, for der at smykke den hellige Jomfrues Altar. Dengang slog jeg Soop til Ridder, og tillod ham engang at giore mig en Bøn, som jeg vilde opfylde. Hidindtil har han Intet forlangt, men i Gaar udbad han sig Tilladelse af mig at duellere med Seifart. Den gode Seifart har lært at være Helt paa tydske Universiteter. Mit Løfte til Soop, ikke at afslaae ham en Bøn, kan jeg nu ikke bryde, min Lov kan jeg for hans Skyld ikke overtræde. Overtalelser og Grunde have ingen Magt over disse opbragte Mennesker. Lykkeligviis har jeg fundet en Udvei. Soop og Seifart ville plat ud udvise deres Mandhaftighed her i Salen og slaae hinanden ihiel. Velan, det skee! Deres Ønsker skulle vorde opfyldte; saa har Ingen Noget at klage. Jeg vil selv være Øievidne til denne overordentlige Tapperhed og Uforfærdethed. Godt, mine Herrer! fegter nu, til den Ene af eder bliver paa Stedet. Jeg har bestilt Krigsprofossen hid; i det Øieblik

den Ene ligger dræbt, hugger Skarpretteren i mit Paasyn den Anden Hovedet fra Kroppen med sit Sværd. Paa den Maade faaer Hver sin Villie, og jeg har ingen Lov overtraadt."

Her taug Kongen, Sørgemusiken begyndte paa ny, Liigkisterne bleve flyttede nærmere, Skarpretteren traadte frem, og blottede sin forfærdelige Glavind.

I dette Øieblik saae jeg de tvende Modstandere kaste sig for Kongens Fødder og bede om Naade.

„Mig have I Intet at bede om," sagde Kongen, „da Alting var roligt igien; „thi naar I ikke kæmpe sammen, saa har Skarpretteren her Intet at giøre." (Han gav et Vink, og Boddelen begav sig bort giennem en Bagdør.) „Men ville I atter som Christne vinde Agtelse af denne hæderlige Forsamling — o, saa forglemmer alt Nag, og omfavner hinanden som Venner!"

Fienderne laae i hinandens Arme. Kongen opløftede sine stærke foldede Hænder mod Himlen, en Øverste gav Musicanterne Tegn, da istemte Zinker, Basuner, Trompeter og Pauker en from Kirkesang om Forsoning og Broderkiærlighed. Jeg hørte Kongen, Oxenstierna, Horn, Banner, Stallhantsch, Bernhard af Weimar, Garderne og Soldaterne, alle istemme reent og tactfast. Kongens skiønne Bas trængte lydeligt igiennem Choret. Vi oppe paa Galleriet vovede ogsaa at synge med. Gamle Jørgen fik sin Psalmebog og sine Kobberbriller ud af Lommen, og med snøvlende, skiælvende Stemme brølede han med, medens Taarerne trillede ham ned ad de runkne Kinder. Det vilde Kæmpeoptrin havde forvandlet sig til en from, høitidelig Gudstieneste.

Lykke.

Efter denne Begivenhed begav jeg mig atter til Seifarts Bopæl. Leende og kiæk kom han mig i Møde, rakte mig lystig Haanden, og raabte:

„Naa, ikke sandt, Albert? det var dog engang en deilig moralsk Comodie, endnu bedre end Narrefødslerne hos Ridder Knaufdegen? Alt dette, kiære Barn! har jeg nu ladet indrette, blot for at giore dig en Fornøielse, at du paa een Gang kunde faae et Blik over det Hele, og hurtig sætte dig ind i vore Forhold her, hvad ellers vilde bleven dig vanskeligt som Degn over en lille Menighed. Spillede Kongen ikke fortræffeligt? Det er virkelig vor allerbedste Acteur." — „Han har ikke spillet, Seifart!" raabte jeg; „han var Sandheden selv." — „Nu ja," vedblev hiin, „det er just det, jeg mener. Et godt Spil kan ikke undvære Natur. Især var det Indfald med Skarpretteren allerkiæreste. Det havde ingen Anden saa let giort ham efter. Saadanne Gaver maa man være født med.

Og nu, min Son!" sagde han, i det han trykkede min Haand, „bliver du hos mig. Jeg har bestilt et lille Aftensmaaltid, under hvilket Oxen og Vindmageren agte at drikke Forliig. Vil du nu bidrage din Skiev med dertil, saa digt os en lille Vise derover! Du kan jo rime. Men lad den for Guds Skyld være lystig, at Vinen og Venskabet desto bedre glide ned, og at ingen af Delene, som Moral og Stov, komme os i Vrangstruben!"

Jeg lod mig ikke bede to Gange. Han lukkede mig inde, da han havde givet mig Pen, Blæk og Papir; og jeg skrev følgende Vise, som de Herrer Officerer om Aftenen

sang med lydelig Latter, da Bacchus havde giort det Bedste i Forveien.

Oxen og Vinden.

Er Oxen ei et ædelt Dyr?
Vi eie selv en Asa-Tyr
Med Kæmpehorn i Stiernen.
Dog stanger han ei blot med Horn,
Men endnu meer med — Hiernen.

Og Vinden — vækker den Foragt?
Vel iler den i Flaggerdragt
Hen over Skov og Moser;
Snart hvirvler den i Vintersnee,
Snart vifter den i Roser.

Med Vinden Oxen ingentid
Kan dog indlade sig i Strid;
Hvi vil han den da hade?
Thi stanger Oxen hen i Vind —
Det kan ei Vinden skade.

Og blæser Vind mod Oxens Vom,
Den blæser dog ei Oxen om;
Det hielper ei at true.
Thi Oxen bær en dygtig Pels,
Og faaer saa let ei Snue.

Men begge giøre Bonden kry:
Henblæser Vinden Regnens Sky,
Da trives Græs i Enge;
Selv Oxen hoit i Klover gaaer
Paa spraglet Blomstervænge.

Forliges, Oxe! da med Vind,
Fornoier altid Bondens Sind,
Lad steds ham Lykken friste.
Men giør til Oxe sig en Frø,
Gid den af Vinden briste!

Visen behagede. Den blev hurtig bekiendt i Leiren, og kom ogsaa Kongen for Øre. Allerede næste Dag lod han mig kalde.

Jeg var ganske elendig til Mode, og vidste i min Befippelse hverken ud eller ind. Jeg spurgte Seifart, om han kunde skaffe mig nogle bedre Klæder; men han svarede: „Albert! det forstaaer du dig nu atter slet ikke paa. Just i denne luslidte, lurvede Degnekiole maa du træde for Kongen; og som Ven raader jeg dig, endnu underveis at rive nogle flere Huller paa Albuen. Smukke Klæder seer Kongen nok af, dermed tiltrækker du dig ikke hans Opmærksomhed; men du maa optræde i dit eiendommelige Costume som den store Luthers Afkom, der er kommen til Agters og paa Knæene. Det vil vække hans levende Deeltagelse, og inden Sol gaaer ned, vedder jeg, har han ladet dig istandsætte og nyt overtrække."

Mine Knæe skiælvede, da jeg gik op ad Slotstrappen, og Jorden bævede under mine Fødder. Det hialp lidet, da jeg saae den store Urolighed, der var i Gaarden med Indpakken og Vognlæssen. Jeg erfoer, at Kongen vilde reise strax, og tænkte med lettet Hierte: „I denne Hurlumhei lægger han vel ikke synderlig Mærke til dig. Audientsen vil kun vare kort."

Jeg blev fort ind i Kongens Gemak, hvor han grundende gik op og ned ad Gulvet, og dicterede en Secretair Noget. Den tiensthavende Officeer, som indbragte mig,

meldte med det samme, at Rigskantsleren strax vilde komme. — „Aa, hent mig dog Gustav Gustavson!“ sagde Kongen. Derpaa vendte han sig til mig, og spurgte: „Est du den unge Degn, Luthers Ætling, Seifarts Ven, der i Gaar digtede den lystige Vise?“ — Jeg bukkede dybt, og svarede skiælvende: „Ja, Eders kongelige Majestæt!“ — „Nu, vær kun ikke bange, min Søn!“ sagde han venligt, i det han klappede mig paa Kinden; „seer jeg da saa forfærdelig ud?“ Han betragtede mig med et sandt Faderblik, hvori den hele store Siæl aabent viste sig, og strax var al min Frygt forsvunden. „Ak nei, Eders Majestæt!“ svarede jeg; „men man kan ogsaa skiælve af Glæde.“ — „Hvor nær er du i Slægt med Luther?“ spurgte han. — „Ak, det er langt ude,“ svarede jeg. „Jeg stammer ned paa mødrene Side fra en Broder af ham.“ — „Du har et ærligt, aabent Ansigt,“ vedblev Kongen, for endnu bestandig at sætte Mod i mig, „for saavidt ligner du Luther; men Luther var ikke smuk, og du har jo ret et Pigeansigt. Kan vel endog blive rød, som en Jomfru?“ — „Det rører mig dybt,“ svarede jeg, „at Eders Majestæt saa nedladende taler med et stakkels Menneske.“ — „Hvo der har Aand, Hierte og Ungdom,“ svarede Kongen, „er ingen Stakkel. Jeg vilde gierne giøre Noget for dig, men har ingen Tid til at opholde mig længer her. Du er opdraget i en lærd Skole, men har endnu ikke besøgt noget Universitet; til Degn er du for god, du maa blive Præst, ligesom Luther. Havde du vel Lyst til at følge med min Søn til Wittenberg, og have det der saa godt, som han?“ — Jeg stod som forstenet. Den skiønne Yngling, som jeg havde seet i Gaar, traadte ind. — „Gustav!“ sagde Kongen, „mit kiære Barn! jeg maa nu forlade dig.“ De omfavnede hinanden, græd hierteligt, og ginge ind i Sideværelset, for at overlade sig til deres Følelser.

Midlertid stod jeg ene og forlegen i Selskab med den stolte Skriver, som flere Gange maalte mig fra øverst til nederst med et foragteligt Blik. Jeg krammede min Hat, og ønskede Kongen tilbage, med hvem jeg allerede havde giort Bekiendtskab. Min Stilling blev endnu piinligere, da Rigskantsler Axel Oxenstierna i det samme traadte ind, satte sig ned, og ventede paa Kongen. Skriveren rakte ham nogle Papirer; han giennemsaae dem flygtigt, rynkede Panden, og spurgte, i det han gav dem tilbage, paa Svensk (hvad jeg dog kunde forstaae lidt af): „Er Abo endnu altid syg? Kan han ikke snart arbeide igien?“ — „Aa jo,“ svarede Skriveren, „han kommer i Morgen. Er Eders Excellence ikke fornoiet med mit Arbeide?“ — „Nu,“ svarede Rigskantsleren, „jeg er engang vant til Abo, han forstaaer bedre at foie sig efter min Maade.“

Jeg havde imedens ikke vovet at hilse Kantsleren; det undrede ham maaskee, og han spurgte Skriveren paa Tydsk: „Hvem er det unge Menneske der? Hvad vil han?“ — „Det er den Degn, strenge Herre!“ svarede Skriveren hurtig med et ondskabsfuldt Smiil, „som har giort Visen i Gaar om Oxen med Horn i Panden, eller hvad det var.“

Nu løb det mig koldt ned ad Ryggen. „Herre Jesus!“ tænkte jeg, „du har taget Rigskantslerens og General Horns Navne forfængelig; nu staaer du for ham, hvad vil der blive af?“ Kantsleren, som strax mærkede min Angst, og indsaae dens Grund, gav sig høit til at lee, reiste sig, lagde sin Haand paa min Skulder, og sagde, i det han, ligesom Kongen, strax indgod mig Fortrolighed: „Saa sandt jeg lever, min ærlige Ven! I har sagt mig en sand Compliment, at min Oxenstierne ikke blot stanger med General Horn, men ogsaa med sin egen Hierne. Tak skal I have for den lystige Spas, den har ret gottet mig. Tag denne

Skuepenge til min Erindring!“ Med disse Ord rakte han mig en stor Sølvmynt, som Kongen nylig havde ladet slaae til Minde om Seieren ved Leipzig.

Kantsleren blev kaldet ind til Kongen, og jeg stod atter alene med Secretairen. Men da jeg alt havde saa store Patroner ved Hoffet, vovede jeg at møde hans stolte Blik med temmelig Ligegyldighed.

„En deilig Indretning!“ brummede han i Skiægget. „Man behøver blot at smørre en elendig Vise sammen, saa bliver man og faaer man, jeg veed ikke hvad. En Anden kan slide sig træt fra Morgen til Aften med solide Forretninger, han kommer aldrig videre, og faaer endogsaa Næser oven i Kiøbet.“

Jeg noiedes med sagte at nynne de to sidste Linier af min Vise:

Men giør til Oxe sig en Frø,
Gid den af Vinden briste!

„Hvad, for tusind Diævle! understaaer han sig?“ raabte den opbragte Skriver; „synger og trallarer han i Kongens Cabinet?“

Nu kom den tiensthavende Officeer, som havde bragt mig ind, og bad mig følge sig; han vilde skaffe mig Reiseklæder, thi om en Times Tid skulde jeg kiøre med den unge Gustav til Wittenberg. — „Ja men, min gode Herre!“ sagde jeg i min Enfoldighed, „hvordan kommer jeg ud af det med min gamle Præst, naar jeg forlader ham uden Afsked og Orlov?“ — „Det vil Kongen nok bringe i Rigtighed,“ sagde Officeren smilende; „jeg vil strax dictere Skriveren her et Brev, hvori jeg skal stille eders Sag i det bedste Lys.“ — „Ogsaa det endnu!“ sukkede Skriveren, og bed i Pennen.

Triumpherende fulgte jeg Officeren, men glædte mig dog over strax igien at forlade Hoffet, hvor man ei et Øieblik kan bestraales af Naadens Sol, uden tillige strax at forfølges af Misundelsens Myg.

Ulykke.

Med den herlige Yngling Gustav Gustavson drog jeg til Universitetet i Wittenberg, og levede der et Aars Tid med ham, uden at det egentlig kom til Venskab mellem os. Dertil vare vi alt for forskiellige. Som Søn af den store Gustav, skiøndt af uægte Fødsel, agtede jeg ham langt over mig; ogsaa var der uagtet hans Godmodighed en vis Storagtighed ved ham, som jeg har fundet hos de fleste Adelige, som jeg gierne undskylder, men min Natur har aldrig kunnet fordrage den, thi jeg var ogsaa stolt, og trak mig let tilbage, naar man ikke kom mig i Møde. Han var nogle Aar yngre, end jeg, kiendte endnu aldeles Intet til Verden, men var meget lærdere. For at smigre hans store Fader, giorde man ham strax til Universitetets Rector. Han opførte sig med Anstand, selv med Beskedenhed, i dette Embede, og holdt ved Tiltrædelsen af sit Rectorat en smuk latinsk Tale, som blev rost af de største Philologer. Med alt det var en Syttenaars Rector Magnificus et selsomt Syn; ogsaa mærkede jeg ret godt, at han egentlig slet ikke var skabt til Bogen. Soldaten tittede frem overalt giennem den unge Rector Magnificus. I hans Værelse hang Floretter, Sværde og Hielme mellem Qvarter og Folianter; og i Stedet for et Skriverbord brugte han sædvanlig et Par store Pauker med irrede Kobber-

kiedler, paa hvilke han ofte øvede sig til langt ud paa Natten, saa at, mens hele Wittenberg sov, man endnu kunde høre Rector Magnificus paa sit Kammer slaae Pauker og blæse i Trompet. Altid havde han Lyst til at fegte, og heri kom ham Ingen nær i Færdighed. Ogsaa brødes han gierne, for at vise sine usædvanlige Kræfter. Af ungdommelig Forfængelighed forekastede han mig tidt, naar jeg ingen Deel vilde tage i de underlige Øvelser, at jeg intet Mod havde. Intet i Verden kunde ærgre mig mere. En høi Rødme farvede mit Ansigt, og jeg skiælvede af Harme; men da det var min store Velgiørers Søn, tvang jeg mig, for ei at sige ham Ubehageligheder, og nøiedes tilsidst med at bede ham om at lade det være. „Krænk mig dog ikke, kiære Herre!" sagde jeg eengang, „med at beskylde mig for Feighed. Menneskets Mod er forskielligt. Hvorledes kan en dyb Ærefølelse være til uden Mod? Maaskee har jeg ikke, som I, det øieblikkelige krigerske; men der hører ogsaa Mod til at tænke og opfinde noget Nyt og Eget. Der gives ogsaa et aandeligt Mod. Troer I ikke, Luther havde Mod?" — „Ei!" raabte han, „det skulde jeg mene, da han red til Worms til Diævlene og Tagstenene." — „Nu ja," svarede jeg, „med Sværd i Haand derimod vilde han giort sig latterlig." — „Og hvilken af disse to Sorter Mod har da min Fader?" spurgte han mig fristende. — „Han har dem begge," raabte jeg; „han er ligesaa god Borger, som Adelsmand, thi han er en sand Konge, og denne bør forene alle Stænder i sin Person." — „Det er sandt," svarede Gustav, „min Fader er Alt. Gustavus er et Anagram af Augustus. Han forener Alting i sig." — „Han er langt større, end Augustus," sagde jeg; „Augustus var ikke stor." — „Hvordan?" spurgte han forundret, „finder I ikke, at Keiser Augustus har været stor? Troer I, at I kunde være

en Auguſtus?" ſpurgte han mig ſpodſk. — „Gud bevares," ſvarede jeg, „dertil har jeg hverken hans glimrende, eller hans ſlette Egenſkaber."

Naar den unge Guſtav fik Breve fra ſin Fader, forelæſte han mig dem altid, og vi fulgte jublende den herlige Seiervinder paa ſine Tog. Da Faderen beſkrev ham ſit høitidelige Indtog i Augsburg, hvordan han pludſelig havde faaet Lyſt til at dandſe, og giort et Bal for de ſmukke Døttre af den Fuggerſke Slægt ſamt andre Patricierfamilier, hvordan de havde faaet ſig et Svingom, baade paa Engelſk og Tydſk — da kaſtede Sønnen Cicero de officiis, ſom han juſt ſtod med i Haanden, ud af Vinduet i Gaarden i en ſtor Vaſkerballie, og raabte ynkelig: „Nei, det er for galt! Han faaer ſig et Svingom med de nydelige ſydtydſke Piger hver Aften; og jeg Ulykſalige maa imidlertid ſidde her og læſe i Cicero de officiis!"

Slaget ved Lützen var nær. Alle haabede, at Guſtav vilde fælde Wallenſtein; jeg havde ſaa gierne deelt dette Haab, men en dunkel Anelſe betyngede mit Bryſt. Jeg var nærværende med flere Profeſſorer, da Sønnen fik den ſkrækkelige Efterretning. Brevet var ikke fra Faderen, ſom ſædvanlig, men fra Oxenſtierna, og forſeglet med ſort Lak. Ynglingen aabnede det, blegnede ſom et Liig, men ſkialv ikke. Uden at forandre en Mine, læſte han det til Ende; derpaa ſagde han med qvalt Røſt: „Glæder eder, mine Herrer! Proteſtanterne have ſeiret, den fiendtlige Hær er ødelagt, Wallenſtein har tabt Slaget, og er flygtet ſom en Niding. Kun een Mand er falden paa ſvenſk Side." Med diſſe Ord ſtrømmede Taarerne ham ned over Kinderne, han ſtyrtede ud af Døren og ned ad Trappen. Vi ſøgte efter den ulykkelige Søn, og kunde længe ikke finde ham. Endelig hørte vi, at han ſelv havde indſpærret ſig i Carceret,

for at have Ro, at Ingen skulde see ham græde. Der blev han fire og tyve Timer, uden at nyde det Mindste. Kun Vægteren hørte ham tale høit, kalde sin Fader ved Navn, og jamre sig.

Derpaa fremtraadte han atter, bleg som en Dødning. Mange Haarlokker havde han fortvivlet revet af sit Hoved, ogsaa vare to Knoer paa den høire Haand stærkt saarede, uden at han vidste det. „Vil du følge med mig, Albert?“ spurgte han. Han aabnede et Skab, hvori der hang en fuldstændig Rustning, og raabte: „Nu, Fader! gaaer jeg ogsaa i Krig. Jeg vil træde i dine store blodige Fodspor, jeg vil træffe din Morder.“

Vi begave os paa Veien, og hørte, da vi kom til Grimma, at Liget vilde indtræffe der om Aftenen, og at Dronning Maria Eleonora, som havde fulgt Kongen til Tydskland, reiste med, for at bringe hans Levninger til Sverrig. — „Saa“, sagde Gustav alvorlig og tankefuld, „maae vi blive her incognito. Jeg vil ikke see hende, og hun skal ikke see mig for første Gang ved min Faders Liig.“

Som Studenter fra Wittenberg leiede vi os et lille Kammer i den største Gade, temmelig dyrt, thi Byen var allerede fuld af Mennesker, især i de Gader, hvor Liget skulde igiennem, for at sættes i Kirken den Nat. Her vare vi da bag Vinduesgardinerne Vidner til det hele Optrin. Forestiller eder det stakkels unge Menneskes Tilstand, da han giennem en Gardinridse saae den af Ryttere omgivne Vogn, der temmelig hurtigt kiørte hen til Kirken; Dronningen var steget af i Herberget. Men Vognen kunde dog ofte kun komme langsomt frem, da Gaden var fuld af Mennesker, som kastede sig paa Knæe ligefor Hestene, strakte Hænderne op mod Vognen, og raabte hulkende: „Gud velsigne dig, du ædle Gustav Adolph! i sin Himmel, du vor anden

Luther! du Lutheranernes Fader, Beskiermer og Redningsmand!" Da græd de gamle Knebelsbarter, som fulgte Vognen, Veteranerne, som havde giort Krigstogene med Gustav, og hvis kraftige brune Ansigter fast alle vare smykkede med Æresarr. Gustav Gustavson og jeg kastede os begge med foldede Hænder ned paa Gulvet bag Gardinerne, og bade med Folket.

Saasnart det mørknedes, gik vi den stormfulde November-Eftermiddag hen til Klokkeren ved Kirken, og forlangte, han skulde lukke os ind. Han svarede, at han umulig kunde føie os i vor Begiæring; der havde allerede været saa mange, som han havde maattet afslaae det, thi det var ham strengelig forbudt at indbringe Nogen i Kirken.

„I skal ikke blot aabne mig Kirken, men ogsaa Kisten," raabte Gustav med Tordenrøst; „thi jeg er hans Søn, og vil see min Faders Liig."

Saasnart den forskrækkede Mand hørte det; løb han hen for at giore Anstalter, og det traf sig saa, at netop Ritmester Soop havde Commando ved Kirkevagten. Saasnart han kiendte den unge Gustav, gav han strax Befaling at aabne Kirken og Liigkisten.

Men, ak! — af den store Gustav Adolph var Intet meer at see. Hans opsvulmede blaa Ansigt havde Saarene og Døden giort ganske ukiendeligt.

Sønnen stirrede længe paa de forstyrrede Levninger; derpaa spurgte han nedslaaet: „Er dette Cadaver der virkelig min store Fader? Er det Alt, hvad der er tilbage af ham?" — „Nei, ved Gud," raabte Soop, „hans udødelige Ære er høit ophøiet over Tidens Ødelæggelser." — Da opdagede Sønnen Faderens høire Haand, som endnu var heel og uforstyrret. Han bedækkede den med Kys, og raabte: „Nu kiender jeg ham igien. I have ikke bedraget mig, ikke loiet

mig Noget for. Her er den Haand, som har slaaet Tilly og Wallenstein, som har ført Redningssværdet i Tydskland for den luttrede Christendom. Kiende I endnu denne kraftige Heltehaand med den mægtige Tomme, med de lange stærke Fingre, de skiønne store Negle? den Haand, der lige saa mandhaftig krystede Sværdet, som den barnligfromt foldede sig for Gud den Almægtige; denne Haand, hvormed han for sidste Gang gav mig den faderlige Velsignelse!"

En dyb Taushed herskede. Sønnen laae længe maalløs ved Siden af Kisten, trykkede den blege Haand til sine Læber, og bad sagte. Derpaa stod han op, og gik bort, udmattet og taus. Laaget blev atter af Veteranerne lagt over Kisten. Alle fulgte langsomt med ud af Kirken.

Da jeg, hensiunken i bedrøvelige Tanker, atter opløftede mine Øine, saae jeg Ritmester Soop gaae ved min Side. — „Hvordan gaaer det Seifart?" vovede jeg at spørge. — „Han er falden i Slaget," svarede Soop. — Jeg taug, og fulgte Ritmesteren ud paa Gaden. Hvad var Seifarts Tab mod den store Gustavs? Og dog — han havde været min Ven, og jeg offrede ham mine Taarer.

Gland.

Jeg blev i Wittenberg til 1635. Jeg vil ikke dvæle ved at berette eder mit Dagværk: hvor ofte jeg besøgte Luthers Grav, hvor gierne jeg gik i de Universitetsbygninger, hvor han havde havt sin Virkekreds, i de Høresale, hvor han havde holdt Forelæsninger som Professor. Imellemstunder, naar Ingen var tilstede, besteg jeg Cathederet, hvor den

store Mand havde staaet, og holdt mig selv begeistrede Taler. Mine Venner kaldte mig for Spøgs Skyld Klosterbroderen, fordi de troede om mig, at jeg med samt min Godmodighed var doven.

Hvad det Sidste angik, kunde de vel have Ret, skiøndt ikke paa den Maade, de meente. Jeg følte et practisk Talent vaagne i mig, som ikke slog ind ad den videnskabelige Vei. En Snedker kom ofte i vort Gymnasium, hans Haandværk fornøiede mig; jeg leiede mig en Høvlebænk, og medens de Andre oppe i Auditoriet disputerede paa Latin om philosophiske Spidsfindigheder, lærte jeg at forfærdige Stole, Borde og Skabe nede i Værkstedet. Da det gik saa godt fra Haanden med det bløde Træ i den kølige Luft, vovede jeg mig ogsaa til det haarde Jern i den brændende Ild. Jeg besøgte Smeden i Nærheden, og skiøndt jeg ikke giorde store Fremskridt hos ham, lærte jeg dog at bruge Hammeren, at smedde Søm og Spiger, hvilket siden er kommen mig til stor Nytte.

Tilsidst tabte jeg Lysten til at være i Wittenberg; jeg vilde see mig noget mere om i Verden, og længtes atter efter Eventyr. Jeg fik Lyst til at reise Nord paa. Gustav Adolph og hans Søn havde giort mig Sverrige kiært, og man sagde mig, at det ikke vilde være mig vanskeligt, at giore min Lykke der.

Jeg reiste paa et lille Fartøi fra Danzig til Calmar. En Storm nødte os til at ankre ved Øland. Her fik jeg Koldfeber, vovede ikke at drage videre, og maatte blive flere Uger i en Landsby. Bonden var en velhavende Mand; man behandlede mig godt, jeg havde ogsaa for det første saa mange Penge, at jeg ikke behovede at tage mod Velgierninger. Men jeg kunde ikke blive af med Feberen. Der var ingen Læge paa Øen, og han fra Calmar duede heller ikke

stort. Jeg beholdt altsaa min Feber, der tilsidst udmattede mig saaledes, at jeg maatte frygte, en anden farligere Sygdom vilde afløse den.

I denne Tilstand trøstede mig en ung, smuk Tjenestepige, stærk og rank og meget blond. Hun elskede Sønnen i Huset, og han igien hende. Men Forældrene vilde ikke vide Noget deraf, fordi Pigen var fattig. Det stakkels Barn vartede mig samvittighedsfuldt op i min Sygdom, betroede mig sin Kummer, og det husvalede mig, at yttre den trofaste Sjæl min Taknemmelighed og min inderlige Deeltagelse i hendes Skiebne med enkelte Ord og Tegn. Det varede ikke længe, før jeg kunde saa meget Svensk, at jeg næsten forstod hende. Hendes Kjæreste var reist til Danzig med en Ladning Kalksten; thi Indvaanerne her paa Øens vestlige Kyst leve især af deres Kalksteenshandel med Danzig, Riga og Reval. Jeg beklagede meest den gode Sara, fordi hun altid maatte gaae saa langt efter Vand. Thi da Jordbunden er stenet der, kan man ingen Brønde grave, men maa noies med de sparsomme Kilder, der danne sig af Regnvandet, og sive ud giennem Biergridserne. Derfor er ogsaa Egnen plaget med saadan en Tørke, at Engene tilsidst blive ganske mørkebrune. Desuagtet elskede Sara sit Hiem høit, og fortalte mig tidt om de nydelige Harer og smukke Hjorte, der løbe over Veien, naar hun gik til Kilden, og om de utallige Nattergale og andre Sangfugle, som om Sommeren sang i de tykke Tornebuske.

Engang kom hun ganske veemodig hiem fra et Bryllup i Nabolauget. Hun fortalte mig, hvordan Brudgommen havde redet foran Præsten; derefter var Bruden kommen til Fods med Brudepigerne. Veiret var slet, det støvregnede, og undertiden havde de været nødte til at vade giennem det stigende Søvand paa Strandbredden til op over Anklerne;

men det havde de slet ikke brudt sig om, og Sara var endnu ganske varm. De havde nemlig lobet stærkt; thi jo hurtigere Bruden lober til Kirke med sine Jomfruer, desmere æres hun.

Saras Kiæreste kom hiem, og havde giort en fordeelagtig Handel; men da han hørte, Pigen havde sagt op (formodentlig for at forekomme Herskabet), og agtede igien at begive sig hiem til sin gamle Moder, blev han meget bedrøvet.

Jeg laae i en aaben Alkove, som vendte ud til en rummelig Stue, der var bestemt for fremmede Giester. Kun der fik den gode Knøs Lov at tale med sit Hiertes Herskerinde om Aftenen. Thi hun vidste, at jeg ikke sov saa tidligt; jeg var indviet i Hemmeligheden, og kunde ikke forlade Sengen. Saaledes vare de Elskende alene, og ikke alene, hvad netop Pigerne altid saa gierne ville. De klamredes bestandig. Han vilde have, at hun skulde sige: „Jeg elsker dig“, og give ham et Kys; men det vilde hun ikke, siden Forældrene endnu ikke havde samtykket. Erik var utrøstelig; snart græd han, snart blev han vred, og bandte store svenske Eder, snart bad han om Forladelse, og overtalte, men det hialp altsammen ikke, og skiondt Pigen blussede for ham, som en Rose, vilde hun dog ikke sige: „Jeg elsker“, men kun: „Jeg holder af dig“. Heller ikke turde han kysse hende paa Munden, men kun paa Kinden.

I sin Fortvivlelse kom han engang ind til mig i den mørke Alkove, just som jeg havde et stærkt Feberanfald, saa at Tænderne klapprede mig i Munden, og spurgte: „Er det ikke en afskyelig Kulde, Herr Magister? Hun vil ikke sige: „„Jeg elsker dig““, og ikke give mig et eneste Kys.“ — „Ak, kiære Børn!“ sukkede jeg skiælvende under Dynen, „værer dog ingen Daarer. Nyder i Uskyldighed og Glæde

eders unge, friske Liv! Naar den hvide Beenrad kommer med sin Lee, klapprer med Tænderne, som jeg nu, og viser eder det udrundne Timeglas, da er det for silde."

Det virkede. Et sligt Orakelsprog af en Døende (saaledes saae jeg i det mindste ud) helbredede pludselig Sara for alle knibske Betænkeligheder, og bragte hende tilbage til Natur og Billighed. Hun omfavnede Erik, sagde: „Jeg elsker dig", og deres Læber mødtes. I dette Øieblik gik min Feberkulde over i en brændende Hede.

Det var en forfærdelig Nat. Stormen rasede, og jeg kunde høre Brændingerne syde mod Klippen. Frygtelige Vindstød hylede over Mark og Skov. Det kom mig for i Drømme, som om en stor Redningsengel, en Cherub med sex uhyre Vinger (saaledes som Ezechiel beskriver ham), kom os til Hielp giennem det øde Firmament. Men da han kom nærmere, forfærdedes jeg over hans uhyre Størrelse, og krøb under Dynen.

Jeg vilde vende mig i Sengen, da tørrede en venlig Haand min Pande, og en Stemme spurgte: „Hvordan gaaer det, Herr Albert? I har atter været stærkt angrebet." — „Ak, Sara!" gispede jeg, „er du der? Hvor er Erik?" — „Han er gaaet i Seng for længe siden," svarede hun. — „Har du seet Engelen?" spurgte jeg. — „I har havt en svar Drom," sagde Sara, „og jeg nænte ikke at forlade eder i denne Tilstand. Nu haaber jeg, Feberen har udraset for denne Gang, og jeg vil ogsaa gaae hen at lægge mig. Det er et forfærdeligt Veir. Gud forbarme sig over de stakkels Mennesker, der ere paa Søen i Nat! Gud skee Lov, vi have Erik paa det Tørre!" Med disse Ord tog hun Lyset, og forlod mig. Jeg faldt i en vedervægelig Slummer.

Skibbrudet.

Jeg vaagnede ſilde om Eftermiddagen, Veiret var ſmukt, Solen ſkinnede ind ad Vinduet. En varm, kraftig Mandfolkehaand tog omkring min, og følte min Puls. „Nu har han ingen Feber meer," ſagde en klar, mandig Røſt paa Tydſk; „men han maa have været ſtærkt angrebet, thi Pulſen ſlaaer mat." — „Hvordan ſkal vi dog faae det arme Menneſke helbredet?" hørte jeg Sara medlidende ſporge. „Han har længe brugt Medicin, men der vil intet hielpe." — „Lad mig ſee eders Chinapulvere!" — Sara bragte ham nogle, han aabnede Papiret, lugtede til Pulveret, ſmagte derpaa, og ſagde: „Det troer jeg nok. Med Birkebark helbreder man ingen Koldfeber. Jeg ſkal ſkaffe jer nogle ægte Chinapulvere. Den Syge lader til at være en ung Mand af god Conſtitution, han kommer ſig ſnart."

Da han ſaa havde talet, gik han. Jeg betragtede Sara med Forundring, og ſagde: „Min Gud! hvo er dog den gode Mand, ſom har indgydt Haab og Mod i min Siæl?" — „Han var ſelv i Livsfare for nogle Timer ſiden," ſvarede hun. „I har ſovet, og veed ikke, hvad der er ſkeet. Et Skib med mange fornemme Herrer er ſtrandet i Nat paa vore Kyſter. Over hundrede Mennesker ere indqvarterede rundt omkring her i Byerne. Lykkeligviis er Skibslægen her, og han vil viſt ſnart bringe jer paa Benene igien."

En gammel graahærdet Sømand havde imidlertid ſat ſig ind i Stuen ved et Glas Brændeviin og noget Smørrebrød.

„Hvad ere I for Folk, min Ven?" ſpurgte jeg nysgierrig. — „Vi ere Holſtenere," ſagde Baadsmanden, „og ſkulde bragt Hertug Frederik af Holſteen-Gottorps Geſandt-

skab fra Lübeck til Reval. Fra Reval agte disse Herrer at fortsætte Veien til Persien til Hest."

Jeg spurgte om Gesandternes Navne. — „De hedde Dag og Nat," sagde Baadsmanden leende. — „Dag og Nat, det er jo en gammel svensk Familie." — „Det forstaaer sig, Dag og Nat er den ældste adelige Familie, thi den blev til i Skabelsens første Tid. Men det er ikke saadan meent: jeg kalder de to Gesandter saa, fordi de ere saa forskiellige, som Natten og Dagen. Crusius er aaben og venlig, Brüggemann skummel og mørk. Men der kommer en Herre, af ham kan I faae bedre Besked."

Værten traadte ind med en anseelig midaldrende Mand. Den Fremmede var sort klædt, bar en stor hvid rund Paryk, og oven paa den en lille Floiels Hætte. Han havde et kraftigt Ansigt, just ikke smukt, men meget ærligt. Et kort Skiæg bedækkede hans Overlæbe. „Det er Legationsraaden og Secretairen Herr Adam Olearius," sagde Baadsmanden, „en lærd Herre, som agter at opskrive denne Reise og give den ud paa Prent, naar han lykkelig er kommen hiem igien." — „Og den unge Mand," spurgte jeg, „som nylig var hos mig, det er Skibslægen?" — „Fanden heller, det er Poeten, Truchsessen, Hofjunkeren, den lystige Paul Flemming." — „Hvordan?" raabte jeg forskrækket, „det er en Poet, som vil fordrive mig Koldfeberen?"

Her traadte Lægen ind i Stuen. Da Herr Olearius hørte, der sov en Syg i Alkoven, vinkede han ad de Andre, og listede sig sagte paa Tæerne ud af Døren, for ei at vække mig. De Øvrige fulgte hans Exempel, og lode mig ene med Lægen og Poeten.

Lægen gav Digteren Ret i, at jeg under et ordentligt Tilsyn snart vilde komme mig. Han lagde flere smaae hvide Papirer med ægte China paa Bordet; og jeg betragtede dem

med samme Følelse, som en Elsker sine Kiærlighedsbreve, hvori hans Hiertenskiær tillader ham at haabe. Poeten traf end ydermere en temmelig stor Flaske Chinamixtur ud af Kiolelommen. „Pulverne, Grahmann!“ sagde han, „kunne ei alene udrette saa store Ting. Her er China, sat paa god gammel Rhinskviin, den vil baade styrke og opmuntre, saa kommer han snart paa Benene. Jeg tænker, at vi endnu kunne bringe et Bal i Stand her paa Den for den lystige Landsbyungdom, inden vi reise videre.

Lad os springe, lad os dandse,
Lystigunge, glade, frie!
Thi ved Dandsen lære vi
Noget, som er værd at sandse.

Jeg har“, vedblev han, „allerede udseet mig en smuk Pige til min Dandserinde. Det eneste Hæslige, der er ved hende, er hendes Navn Sara; den lille Hex skulde egentlig hedde Hagar.“

Lægen, som var ældre og alvorligere, svarede, i det han venlig trykkede hans Haand: „Ja, kiære Flemming! saa overlader jeg da dig denne Patient; thi jeg har, som du veed, fuldt op at giøre med langt farligere Syge. Farvel, min Herre!“ sagde han til mig, „stol kun I med Tillid paa denne gode Mand. Han er ikke blot, som jeg, en Læge for de Syge, men ogsaa for de Sunde.“

Da vi vare ene, herskede der en kort Taushed. Digteren betragtede mig opmærksomt, saae, hvad der foregik i mit Indre, kastede sig i Lænestolen, og gav sig høit til at lee. „Nu“, raabte han, „troer I nok at være falden fra Scylla i Charybdis? En Poet skal helbrede jer! Ved denne Tanke reise Haarene sig paa jert Hoved, og Skrækken knuger eder ligesaa stærkt, som Feberen før.

„Men for at betage eder den sidste Rest af Frygt," sagde Flemming, i det han rakte mig en Skeefuld China-mixtur, „saa viid, at jeg ogsaa har studeret Medicin et Par Aar i Leipzig, og, hvad Doctor Grahmann kan bevidne, ikke uden Held." — Her slugte jeg tillidsfuld Mixturen, og det kom mig for, som om jeg alt sporede den helbredende Virkning. — „Jeg kan heller ikke sige," vedblev Flemming, „at denne Videnskab var mig imod. En Læge maa ogsaa være Kunstner; han maa have Genie, forstaae sig paa Menneskenes Personligheder, Egenskaber, Lidenskaber, Vaner. Dog — jeg havde for megen Følelse, var for heftig, for øm til at blive en god Læge."

„Ak, hvorfor har I dog opgivet denne nyttige Videnskab, kiære Herr Flemming?" spurgte jeg. — „Just fordi den er nyttig," svarede han. „En Digter skal ikke nytte; det vil sige: til det øiebliklige Livs Nødtørft. Han skal virke med sin Kunst paa Aand og Hierte, danne Følelsen og Smagen for det Skiønne."

„Det glæder mig, kiære Herre!" vedblev jeg, „at I ikke deler den gængse Skiebne; at I er lykkelig, og som en Trækfugl kan flagre til det skiønne Ginistan, medens Vinterstormen ødelægger Europa."

„O ja!" svarede Flemming, hensiunken i Tanker, „derfor reiser jeg ogsaa. Thi hvordan seer det nu ud i Tydskland, siden Gustav faldt!"

„I er ansat ved Gesandtskabet?" sagde jeg. — „Ja vist," svarede han atter lystig, „som Hofjunker og Truchsess, id est Forskærer ved Gesandtskabstaffelet. Er det ikke en stor Ære for en Doctor philosophiæ, nec non Magister artium? Jeg forsikrer eder, Herr von Brüggemann troer, at Hertugen begik en stor Bommert, da han gav mig dette Embede."

Her blev Stuedøren slaaet op paa vide Væg, vi hørte Nogen larme og skiende udenfor, og en lang vranten Mand, med et tyndt rødligt Skiæg, og en Guldkiæde om Halsen, traadte ind, fulgt af Crusius og Olearius.

„Nei, det er til at blive gal over," raabte den Fremmede med skingrende Fistelstemme; „have ikke de Rækler ladet Skrinet med de fyrstelige Creditbreve falde i Vandet, saa at de ere blevne ganske vaade og ulæselige? Nu maae vi skrive fra Reval til Gottorp om nye Creditbreve."

„Nu, gode Ven!" sagde Crusius rolig, „i sligt et Virvar kan ikke Alting gaae efter en Snor. Vi maae takke Gud, at vi dog efter Omstændighederne slap saa heelbrede derfra, og fik Alting paa det Tørre." — „I er altid tør, Herr von Crusius!" raabte Herr von Brüggemann. „Og hvad rende de nu efter? Hvad er der da at see og tage i Diesyn paa denne usle Ø? Staaer der ikke skrevet med klare og tydelige Ord i det fyrstelige Hofreglement, at „„saasnart der bliver blæst til Taffels, Alle og Enhver sig haver at indfinde, paa det at man ei nødig haver paa Nogen at vente""? Og dog staae nu Trompeterne og blæse en halv Time, inden Pagerne bære Maden paa Bordet, og de Herrer Truchsesser lade sig ikke see. Især er denne Poet, denne Paul Flemming, meget forsømmelig, og sit Embede aldeles ikke voxen. Hvor er han nu henne?" — „Han sidder derinde i Alkoven hos en Syg," svarede Olearius. — „Hvad?" raabte Herr von Brüggemann, „er her en Syg? Saa gaaer jeg strax igien. Hvad det ogsaa er for Huse og Indretninger! Giesteværelse og Sygestue løber i eet."

„I har Intet at klage over eders Værelser, Herr von Brüggemann!" sagde Marskalk Hermann von Staden; „jeg har skaffet eder et meget godt Qvarteer." — „Men der kan man dog ikke sidde alene den hele udslagne Dag og ennuyere

sig," raabte Gesandten. „De Herrer ville ikke gjøre mig den Ære, saa maa jeg vel komme til dem. Hvad fattes den Syge? Jeg vil dog ikke haabe, at det er en smitsom Sygdom?" — Flemming kom ud, og forsikkrede, at Patienten kun havde Koldfeber. — „Godt nok," svarede Brüggemann, „men derfor skal I dog ikke række ham Medicamenter. Nu er I Hofjunker, Truchsess, og har Intet meer at bestille med Apothekerkrukkerne. Naar jeg spiser Agerhøns, vil jeg ikke have, at min Truchsess skal stinke af Dyvelsdræk, China eller Rhabarbra." — „Jeg besprænger mig altid med Hovedvand, inden jeg kommer eder nær, Herr von Brüggemann!" svarede Flemming, og kunde ikke tilbageholde et spodsk Blik. — „Alt nok, kiære Flemming!" faldt ham Crusius i Talen, i det han venligt lagde sin Haand paa hans Skulder; „vi ere alle meget vel tilfreds med eder; og skulde der tilstøde Livlægen Noget, saa er det jo en stor Lykke for os, at vi endnu have en Mand med, som ..." — „Som kan gjøre Vers derover," faldt ham Brüggemann haant i Talen. — „Hvilke vist ikke mishage Eders Hoivelbaarenhed, naar de ere gode," sagde Flemming; „thi det er kun Kiødhoveder, som have en naturlig Afsky for Vittighedsværker." — „Glem ikke den første Artikel i Hofreglementet," raabte Brüggemann: „„Først og fornemmelig skulle Alle og Enhver vise bemeldte vore Gesandter al skyldig Respect og Ærbødighed, Lydighed og Opvartning, og uden Contradiction og Vægring parere deres Ordre""! — „Der staaer ogsaa i Hofreglementet," sagde Flemming, „„at Alle og Enhver ved Ambassaden sig paa Enighed haver at beflitte, at den Ene skal staae den Anden bi med alt muligt Venskab, Samdragtighed og Assistents, og stedse afholde sig fra Kiv, Trætte, unødig grov Opførsel, Udskielden og Slagsmaal"". Med disse Ord forlod han Værelset.

„Bi kun, Knegt!“ raabte den opbragte Gesandt efter ham, „jeg skal nok faae fat paa dig. Jeg skal skrive en Klage over dig, og sende til Holsteen. Du skal ikke anden Gang faae Moskaus gyldne Spire at see.“

„I er i ondt Lune, Herr von Brüggemann!“ sagde Crusius, „fordi vi have lidt Skibbrud. Det er naturligt, og vi ville betragte denne Stemning som den sidste Levning af Uveiret, der endnu ikke ganske har lagt sig. Men den gode Paul Flemming vil I vist ingen Fortræd giøre. Vi holde alle saameget af ham; og heller vilde vi reise tilbage til Gottorp igien, end miste denne raske Staldbroder og trofaste Ven af vort Samfund.“ — „Ja, det er en afgiort Sag,“ istemmede Olearius. — „Afgiort,“ gientog Marskalk von Staden. — „Afgiort,“ raabte den fyrige, raske Staldmester von Mandelsloh. — „Afgiort,“ gienlod det fra Alle.

„Jeg seer, her er lagt Raad op imod mig,“ fnysede Brüggemann; „jeg vil ikke længer incommodere de Herrer med min Nærværelse.“ Han gik sin Vei, og slog Doren i efter sig.

Crusius taug. — „Gud give, at han altid vilde blive det Forsæt tro!“ raabte Mandelsloh. „Du milde Fredsens Gud, med ham skulle vi nu giøre den lange Reise til Ispahan. Hvad ere Klippeklofter, Drkner, Slanger, Tigere, Beduiner, Tartarer, Tørst, Hunger, Hede, Kuld, Sygdom og Pest mod et eneste saadant arrigt, trættekiært Menneske uden Hoved og Hierte?“

„Stille!“ bød Crusius med Venlighed; „til Bords!“ — Alle gik, og mig i Alkoven derinde fildrede det ind i Sielen, at min poetiske Doctor var saa elsket og afholdt.

Udstyret.

Alt to Gange skulde jeg havt Feberen, og den blev borte. Hvad det var for en himmelsk Følelse, veed Enhver, som har havt denne slemme Gjest at trækkes med. Mine forrige Kræfter kom snart tilbage. Midlertid blev Skibet flot. Gesandtskabet skulde reise igien; men Herr von Crusius havde først foranstaltet et Bal for Nabolaugets Ungdom.

Ved denne Leilighed vilde Flemming udøve en ædel Hevn over den gierrige Brüggemann. Baadsmanden havde alt fortalt mig, at Gesandten i Havsnød havde lovet at udstyre en fattig Jomfru paa Øland.

Vor Vert Clas Lundgreen var underrettet om Alting; han sendte sin Søn til Gothland for at kiøbe en Hest, og Sara tillod han at besøge sin gamle Moder nogle Dage i Runsteen. Denne Tilladelse benyttede den gode Pige strax. Da Kiæresten var borte, og jeg helbredet, forlod hun gierne Huset, for at undgaae den forelskede Paul Flemming, som sneg sig i Hælene paa hende. Han vidste ikke, at hun var hemmelig forlovet, og hun ikke, at hun vilde komme til at takke denne ædle unge Mand for sin Lykke.

„Ak, Julius!“ sagde han, da vi sadde alene sammen, og jeg havde spøget lidet med hans Forelskelse, „eengang har jeg elsket en herlig Pige; da kunde jeg synge:

Mig ei træffer Sorg og Smerte,
Thi jeg eier hendes Hjerte.

Da kunde jeg synge:

O, Solens Glæde!
O, Glædens Sol!

Men min søde Rubella er død. Skionheden henriver mig endnu; men min Rubella finder jeg aldrig meer. Hiertets Følelser kunne ikke længer giøre mig lykkelig, nu har jeg givet mig Phantasien i Vold, og vil plukke skionne, sieldne, forunderlige Blomster i fierne Egne. Herlige Urtekoste vil jeg binde; men min søde Rosenknop, som alt for tidlig blev naget af Dødens Orm, finder jeg ei igien. Skionnere ville Georgierinder og Circassierinder møde mig; men min hulde Viol fra Pleissen, der saa brat forsvandt, vil dog Ingen faae mig til at glemme."

Nu blev naturligviis salig Johanna Kleins Skygge ogsaa manet frem, og saaledes deelte Flemming og jeg hinandens Følelser. Jeg vovede ogsaa at forelæse ham nogle af mine Vers. De behagede ham; han laante mig Opitzes Digte, som jeg ikke kiendte, og forsikkrede, at jeg i dem vilde finde en sand Guldgrube.

Derpaa ilede han bort, for at sætte i Værk, hvad jeg fik for silde at vide, fordi han vilde overraske mig dermed. Ballet var bestemt til Overmorgen Aften, og for at ikke Herr von Brüggemann skulde sadle om og bryde det Løfte, han rigtig nok havde giort i hele Mandskabets Nærværelse, foranstaltede Flemming, da han først havde talt med Crusius og Olearius, en Deputation af Landsbyens fattigste Fædre affendt til Herr von Brüggemann, for at takke ham for det christelige Forsæt, at ville udstyre en stakkels Pige der paa Øen.

Gesandten, som ikke vidste, hvad man vilde ham, og som gierne vilde giøres af, lod strax en Trompeter sammenkalde hele Personalet, hvorpaa han, omringet af Hofjunkere og Pager, gav Bønderne formelig Audients. Men da han mærkede, hvor Vinden blæste hen, blegnede han, og kastede et forbittret Blik paa Flemming, thi han giettede strax, hvem

der havde spillet ham dette Puds. Flemming lod som Ingenting. Da nu Sagen var kommen saa vidt, mærkede Brüggemann vel, at han maatte lade Tingen gaae sin Gang, reiste sig derfor fra Sædet, og holdt en pyntelig Tale. Thi han besad en vis Færdighed i at sige Ingenting med glatte Ord og kunstige Vendinger.

Han tilstod, at han havde giort et lignende Løfte i den yderste Nød, hvori han vistnok havde handlet høist ufornuftigt, thi enhver god Christen vidste jo vel, at man ikke kunde afspise det guddommelige Forsyn med usle Pengeløfter. Men i en saadan Tilstand vidste Menneskет ikke ret, hvad han giorde, og siden nu dog Løftet engang var givet, vilde han heller ikke svigte sit Ord, beklagede kun, at Omstændighederne ikke tillod ham at giøre Meget. Han reiste giennem Rusland til Persien; og skiondt Hans fyrstelige Durchlauchtighed ikke havde ladet Gesandtskabet mangle Noget, kunde han dog ikke blotte sig for meget, thi Penge brugte man overalt, og hvor man hverken forstod Svensk, Fransk eller Tydsk længer, der forstod man sig endnu altid paa Penge, hvilke, som den allerfortræffeligste Tolk, overalt giorde Forretninger af i største Hast. Tredive Daler vilde han imidlertid give. Hvis hans Herrer Colleger og de øvrige Officiantere fandt Summen for liden, stod det Enhver frit for at forhoie den. Thi siden dog ikke han alene, men det samtlige Mandskab var reddet fra Faren, indsaae han ikke, hvi han skulde betale for dem alle.

Crusius, som ikke længer gad spænde sin Collega paa Pinebænken, svarede strax, at han var rede til ogsaa at give tredive Daler. Alle de øvrige Personer ved Gesandtskabet forpligtede sig forholdsviis at bidrage til Udstyret. Paa den Maade var snart en Sum af hundrede Daler i

klingende Mynt bragt tilveie, en sand Skat for en ølandsk Bondepige paa den Tid.

Jeg vidste slet ikke Noget af alt dette. Formodentlig vilde Flemming heller ikke have mig paa Ballet, for at jeg ikke skulde forkøle mig; sandsynligviis havde han forbeholdt sig det Morskab at fortælle mig Alting næste Dag.

Jeg havde om Middagen, den Dag Ballet skulde være, spadseret lidt i Solskin, og da det var første Gang efter min Sygdom, følte jeg mig noget mat derefter, lagde mig paa Sengen i Alkoven, og sov ind. Da jeg vaagnede, var det Eftermiddag. Clas Lundgreen traadte ind i Stuen med sin Kone, og da han troede, de vare ene, sagde han: „Naa, min Hustru? har jeg ikke ganske snildt spillet mit Kort? Erik er reist til Gothland for at kiøbe en Hest; Sara besøger sin gamle Moder i Runsteen. I Aften blive de Brude her i Byen, som kunne giøre sig Haab om Udstyret, fremstillede for Gesandten. Vel, at Sara ikke er her! Fik hun ikke Medgiften, saa var det os kun en Ydmygelse mere, da vor Søn elsker hende; fik hun de lumpne hundrede Daler, saa maatte jeg holde mit Ord, og vor Plan gik reent overstyr. Nei, Erik skal ægte den rige Enke, og Sara maa bort. Naar hun har grædt et Par Ugers Tid, trøster hun sig nok igien." — „Jh, naturligviis," sagde Konen. „Vi To have jo heller aldrig elsket hinanden, og ere dog blevne lykkelige. Det er ikke gaaet os, som de følsomme Siæle; thi vor Kiærlighed har aldrig ophørt, siden den aldrig har begyndt."

„Men tag mig ti tusind Tønder Diævle, min Hustru!" sagde Fader Clas sagte, „ligger ikke Tydsken derinde paa Sengen, og har maaskee hørt hvert Ord." — „Han sover, den arme Stakkel," svarede Konen. „Han har spadseret lidt omkring i Solen i Dag, og er nu saa mat som en

Flue. Kom, lad ham have Ro!“ De gik ud, men jeg havde nok.

Saasnart jeg var ene, og det mørknedes, trak jeg en Overkiole af tykt blaat Filt, der tilhørte Værten, over mine øvrige Klæder, tog en god Rideheſt af Stalden, ſadlede den i ſtørſte Haſt, og uden at tale med Nogen eller bede om Tilladelſe, galoperede jeg til Runſteen, for at hente Sara, at hun ſkulde komme tidsnok til Udſtyret.

Efter halvanden Times Ridt ſtandſede jeg min Heſt uden for det Huus, hvor Saras Moder boede. Jeg bandt den ved Døren. Det var et temmelig ſtort Vaaningsrum, ſom udgiorde Kiokken og Stue tillige. En lyſtig Ild brændte paa Skorſtenen. Den gamle Kone ſad ved Ilden i ſin Lænеſtol, ved hendes Fødder ſtrikkede Datteren paa en Skammel, og hørte Moderen fortælle det Folkeſagn om den døde Ridder, ſom bragte Pigen bag paa ſin Heſt til Kirkegaarden. — „Nu, Sara!“ raabte jeg i Baggrunden af Hallen, juſt ſom Eventyret var til Ende; „nu gielder Hurtighed. Sving dig bag paa Heſten, og hold mig om Livet; ſaa ride vi over Bierg og Dal, og komme endnu før Midnat tidsnok til Bryllup, naar vi ſkynde os godt.“

Moderen, ſom ſaae mit dødblege Anſigt (Ridningen havde angrebet mig), ſank forſkrækket tilbage i Lænеſtolen, og troede virkelig, den døde Kæmpeviſe-Ridder var kommen, for at hente hendes Datter til Graven. Men Sara kiendte mig ſtrax. Med to Ord havde jeg ſagt hende Alt, hvad hun behøvede at vide; hun tog hurtig Affſked med Moderen, og nu travede jeg affſted med Pigen over Stok og Steen, Bierg og Dal, nøgne Heder og overſvømmede Strande.

Det ſaae ud til Regn, og jeg hørte det fromme Barn inderligt bede til Gud, at han dog ikke vilde lade det regne,

før vi atter havde Tag over Hovedet, for at jeg ikke skulde faae Feber igien.

Gud bønhørte hende; først da vi rede ind i Byen, ruskede det lidet, og der faldt en fiin Støvregn. Vi hørte Fiolerne lystigt klinge i det store Vertshuus. Da vi kom derhen, var hele Gaden lys af den Glands, der straalede fra Dandsesalens Kerter. Jeg kastede Overkiolen af, løftede Sara ned, gav en Gaardskarl Hesten og Kavaien at passe paa, og vilde til at bringe min Dame op. — „Er det ikke Clas Lundgreens Hest og Karai?" spurgte Gaardskarlen. — „Jo, rigtig!" svarede jeg. — „Er I ikke den unge Tydsker, som boer hos ham?" — „Jo, min Ven!" — „Nu, det vil lette ham en tung Steen fra Hiertet," sagde Karlen; „han troer, I er deserteret med Kavaien og Hesten, uden at betale Regningen." — „Dum Snak!" svarede jeg; „fra en lille D deserterer man ikke langt paa en Hest."

Jeg gik op med Sara, og traf Fader Clas i Døren. — „Hvor er min Hest?" raabte han mig i Mode. — „Den staaer nede i Porten, min gode Mand!" — „Og hvor er min prægtige ny Kavai?" — „Den har Gaardskarlen faaet i Forvaring. Og her er oven i Kiøbet eders Svigerdatter." — Uden at bryde sig videre om, hvad jeg sagde, styrtede han ned ad Trappen efter Hest og Kavai. Jeg traadte ind med Sara i den store Balsal. To Lænestole stode i Baggrunden; i den ene bredte sig Herr von Brüggemann, saa meget som hans lange Tyndhed tillod det. Den anden Stol, bestemt for Crusius, stod ledig, dog saae jeg ham og det øvrige Gesandtskabspersonale i Nærheden.

For Dommeren i Lænestolen stode tre Tienestepiger, hverken smukke eller unge, hvis plumpe, uædle Ansigtstræk giorde et ubehageligt Indtryk paa alle Tilskuerne. — „Nu,

mine Herrer!" hørte jeg von Brüggemann spørge spodsk, „hvem af disse tre Gudinder tykkes eder jeg skal give Æblet?"

Jeg tænkte: „Som Gudinderne, saa Paris." Alle taug. Ingen havde Lyst til at sige Noget til disse Pigers Fordeel. — „Her er endnu en Fierde," raabte jeg, og drog min nydelige svenske Flikke frem, hvis blysomme Beskedenhed giorde hende endnu elskværdigere. Jeg behovede kun ganske ligefrem at fortælle Sagens Sammenhæng, saa havde Sara vundet Prisen, og de hundrede Daler i Guld laae i hendes Forklæde.

Clas Lundgreen kom tilbage. „Min Hest er der," sagde han, „svedt og skamredet. Min Kavai er ganske vaad og overstænket med Dynd. Hvo har tilladt eder saaledes at holde Huus med Andres Toi?" — „Spørg eders Søn, Fader Clas! naar han kommer tilbage fra Gothland," sagde Olearius, „og skiend ikke paa dette skikkelige unge Menneske, som heller fortiente en Belønning for sin tappre Bedrift." — „Nu ville vi sørge for ham," sagde Paul Flemming.

Han og Dr. Grahmann bragte mig strax hiem i Seng, gave mig en dygtig Slurk Chinamixtur, og dækkede mig varmt til. Jeg sov som en Steen, og vaagnede næste Dag med stærk Appetit, uden at spore slemme Følger. Gubben var nu nødt til at bide i det sure Æble. Hesten, som jeg havde skamredet, blev imidlertid syg, og han vilde skrive mig den paa Regning; men da Erik kom tilbage fra Gothland med en god Hest, vovede Faderen ikke meer at slaae paa den Streng, af Frygt for at giøre Sønnen alt for opbragt, naar denne hørte den Streg, han havde villet spille ham.

To Dage derefter holdt de unge Folk Jaord. Flemming skrev en Bryllupsvise, hvori han, som han pleiede, spøgede med Brudgommens og Brudens Navne. Han viste Forskiellen paa den unge ølandske og den gamle bibelske

Sara. Det faldt i min Lod, som Cantor at føre Sangen an ved Bordet. Jeg maatte siden drikke Dus med Flemming, hvorved jeg teede mig heel undseelig. Flemming havde allerede et berømmeligt Navn, og jeg satte ham som Digter over Opitz. Da jeg siden yttrede min Forundring for Olearius over min Vens store Forkiærlighed for Opitz, svarede denne: „Det er atter et Træk af Flemmings Elskværdighed; han har læst Opitz som Barn, disse Sange have forenet sig i hans Siæl med hans kiæreste Ungdomserindringer, nu kan han ikke meer skille det Ene fra det Andet. For Resten er Opitz en Mand af Fortieneste."

Skibet var nu klart igien til at gaae under Seil. Jeg, som slet ingen Livsplan havde lagt, som stod alene i Verden, og havde fundet nye Venner i Flemming, Olearius og Grahmann, var gierne fulgt med til Persien; alle de Andre havde gierne taget mig med, men Herr von Brüggemann satte sig med Hænder og Fødder derimod, især fordi Flemming saa inderligt ønskede det. Saa maatte jeg da, efter at have omfavnet min Ven hierteligt, med vaade Øine see Skibet gaae under Seil.

Nu vidste jeg ikke, hvad jeg skulde tage mig for. Feberen var jeg rigtig nok qvit, men under mit lange Ophold her paa Øen var min Børs ogsaa næsten bleven lænds; og skiøndt de unge Folk gierne vilde beholde mig hos sig som deres Velgiører, følte jeg dog, at det for et høimodigt Hierte er langt behageligere, at bevise, end at modtage Velgierninger.

Men min gode Skiebne vilde, at jeg paa andre forunderlige Veie skulde finde min Lykke. Een Dag, da jeg sad ganske sørgmodig i Stuen, og støttede Haand til Kind, traadte Erik Lundgreen ind, og raabte: „Nu, Herr Albert! kan I sige, at I har skudt Giøgen; nu kan I komme til

at see jer om i Verden, hvad I saa gierne vil. Et Skib fra Estland ligger for Anker i Calmar; en fornem hollandsk Adelsmand, som har i Sinde at seile til Kiøbenhavn først, for derfra at drage til Ostindien, har mistet sin Kammertiener, og ønsker sig et skikkeligt Menneske, som har lært Noget, og altid kan være om ham. Hvis I gior eder lidt Umage, troer jeg nok, det vil lykkes eder at faae denne Tieneste."

Det Ord Kammertiener skurrede mig i Øret; men efter modent Overlæg fandt jeg det taabeligt, ikke at ville modtage en saadan Redning i min nærværende slette Stilling blot for et Navns Skyld.

Jeg tog til Calmar, og lod mig melde hos Adelsmanden. Jeg behagede ham, og Herr Carl Frands van Leuven giorde strax et fordeelagtigt Indtryk paa mig. Han havde et mildt, stille Væsen, men lod til at være noget melancholsk. Dette melancholske Træk, forbunden med den hollandske Phlegma, gav ham et eget Anstrøg. Jeg mærkede snart, at han uagtet sin Phlegma var forelsket; thi naar han troede, Ingen saae det, kyssede han ofte et Miniaturbilled, som han bar paa Brystet. Under hans glatnedstrøgne Haar hvælvede sig en skion Pande, der bragte mig til at tænke paa de nederlandske Frihedshelte, fra hvilke han stammede. Vi bleve snart enige: jeg skulde have det saa godt, som han, og kun være ham til Selskab; han havde en anden Tiener, som skulde forrette alt grovt Arbeide. Imidlertid beholdt jeg dog Navnet Kammertiener. Vi heisede Anker, og seilede bort.

Da vi fore Øland forbi, stod det unge Brudepar Arm i Arm paa Strandbredden, tilvinkede mig Levvel med deres Lommetorklæder, og tørrede deres Øine dermed. Jeg hilste dem venligt igien. Kiølen giennemskar Bølgerne. Jeg stod

paa Dækket, og grundede, bekymret over min tilkommende Skiebne. Men snart fattede jeg Mod; og for at trøste mig, tog jeg min Stambog frem, og giennemlæste det smukke Digt, Paul Flemming havde skrevet mig deri til Afsked:

Hvi om din Skiebne spørge?
Hvi sørge?
Vær stille!
Guds Villie skeer.
Lad Taaren meer
Ei trille!

Glem du den Dag i Morgen
Med Sorgen!
Den Høie
Har faderlig
Ei vendt fra dig
Sit Die.

Vær rolig, lær at savne,
At gavne
Din Næste!
Hvad Himlen vil,
Dig vorder til
Det Bedste.

Kiøbenhavn.

Da vi vare komne her til Byen, toge vi strax ind i et godt Vertshuus. Min Herre fik et smukt Værelse; men

da der endnu boede en Fremmed i det Kammer, jeg skulde have, som først reiste næste Morgen, fandt jeg mig villig i, at der imidlertid blev opslaaet en Feltseng for mig i Tienerkammeret. Herr van Leuven besøgte strax samme Aften en af sine Bekiendte i Byen.

Da jeg havde giennemstreifet nogle Gader, gik jeg hiem med Gaardskarlen. Jeg vilde gaae tidlig til Sengs, thi Reisen havde trættet mig.

Medens jeg gik op ad Trappen, satte jeg mig for at være ret venlig mod de andre Tienestefolk, og vel vogte mig for al Storagtighed.

Da jeg kom ind, stode de alle op, og hilste Herr Kammertieneren; ja, jeg kom endog til at præsidere i en Læneſtol. Jeg satte mig, og forsøgte at sætte et muntert Ansigt op, skiondt den plumpe Samtale, de flaue Ansigter og Stedets Smuds forstemte mig i høieste Grad.

Den Agtelse, som man i Forstningen havde viist mig, ophørte snart, og de geneerte sig altid mindre og mindre. Min Nabo havde skienket mit Glas fuldt, og spurgte, om vi ikke skulde drikke Dus. Jeg blev saa rød som Blod, og kom i den yderste Forlegenhed. Ligefrem sige nei, vovede jeg ikke, for ei at udsætte mig for det beskienkede Menneskes Vrede. Et lykkeligt Indfald reddede mig: jeg foregav at have faaet Næseblod, holdt Lommetørklædet for Ansigtet, skyndte mig ned af Trappen paa Gaden, løb giennem nogle Smaastræder, og standsede ikke, før jeg var vis paa, at det fulde Broderskab ikke kunde finde mig.

Jeg trak nu mit Veir med lettet Hierte, dog giorde den Betragtning mig atter trangbrystet, at jeg ved Midnatstid stod paa Gaden i en fremmed Stad uden en Skilling i Lommen og uden at forstaae Landets Sprog; dog haabede jeg at slaae mig igiennem med min Smule Svensk.

Jeg satte mig ned paa en Dørtærskel, lod Skiebnen raade, og haabede, at Vægterne i det mindste skulde komme og trække mig paa Raadstuen, hvor jeg heller vilde være, end i det drukne Broderskab. Det varede heller ikke længe, før jeg saae to Vægtere komme op ad Gaden med en fuld eller død Mand paa en Stige. De stode stille ved den Dør, hvor jeg sad, lagde Stigen ned, og raabte flere Gange: „Mads Hansen! nu er I hiemme." Det hialp Ingenting. „Saa maae vi knibe ham i Næsen," sagde den Ene. Da det var skeet, blev den Drukne paa Stigen oprømt, og sagde: „Allerede hiemme? Nu god Nat, kiære Børn! Mange Tak! Der er Drikkepenge. Har I ringet paa Klokken?" Det giorde de, og Pigen kom med Lys. Saaledes opdagede da ogsaa Vægterne mig, og vilde slæbe af med mig. Men da jeg havde sagt, hvem jeg var, og at jeg var faret vild, raabte Mads Hansen paa Tydsk: „Man kan let fare vild. Saa min Siæl, Børn! I skulle ikke giøre denne stakkels Tydsker Fortræd. Det er et skikkeligt Mands Barn og et godt selle Skind, det mærker man paa Alt. Der gives overhovedet i denne Verden ingen Ondskab, ingen Synd, ingen Skurker, Bedragerier og Æselsstreger. Det er kun Kiæltringer og Spidsbuber, som lyve de stakkels Mennesker saadan Noget paa. Alting er fortræffeligt, allerkiæreste paa denne skionne Jordklode. Seer kun Stiernerne deroppe, Melkepletterne og Taageveien, hvor de funkle og dreie sig om! Hvad ere vi Orme og Madiker mod slige mægtige Himmellys, som aldrig gaae i Seng? Og naar selv de kunne gaae i Taaget, kunne vi det ikke? Og naar selv Himlen har sine Pletter, hvad behøve vi at skamme os over at være plettede og tilrakkede?"

Vægterne forlode os, Mads Hansen førte mig op ad Trappen, og bragte mig i et smukt Værelse med en god

Seng, hvor jeg kunde ligge i Nat. Rusen lod til at være gaaet noget over. Da han horte, jeg ingen Aftensmad havde faaet, lod han bringe koldt Kiokken ind, og jeg maatte drikke et Glas Viin med ham.

„En Ruus", sagde han, „er, i og for sig selv betragtet, ikke at laste, naar man kan taale den, og naar den ingen skadelig Indflydelse har paa Helbreden. Jeg er egentlig aldrig, hvad man kalder fuld; lægger jeg mig ogsaa engang imellem paa Stigen, og lader mig bære hiem af Vagterne, saa er det en frivillig Handling, fordi jeg ynder denne Befordring, der er baade magelig og oeconomisk. Jeg hviler ganske bequemt paa Trinene, faaer frisk Luft, og kan ubehindret betragte Melkeveien, siden jeg ligger paa Ryggen. Ellers drikker jeg daglig fire Flasker Viin, Søndagen undtagen, da tommer jeg tolv, og geraader derved i tre forskiellige Tilstande, som jeg nu skal beskrive jer. Først bliver jeg meget mistænkelig og krakeelsk, og da raader jeg Ingen at komme mig for nær, thi i denne Stemning er jeg rundhaandet med Skieldsord og Næsestyvere. Siden betages jeg, jeg veed ikke selv hvordan, af en inderlig Veemodighed og Sønderknuselse; jeg bliver rørt over Alting, Taarerne løbe mig ned i Munden, og jeg faaer en uimodstaaelig Drift til at omfavne alle Mennesker, kysse dem og bede dem om Forladelse — indtil jeg har tømt Dusinet, hvorved jeg bliver høitidelig stemt, stirrer op mod Himlen, og kan ikke blive færdig med at beundre og tælle Fixstiernerne."

Morgenen derpaa traadte han dygtig og munter ind til mig, og saae slet ikke ud som et forsviret Menneske. Hans Ansigt var rigtig nok kobberrødt, og Næsen var drueviolet; men de smaae Øine blinkede lyst og kraftigt frem under uhyre nedhængende Bryn, der saae ud, som de vare sværtede med Skovox. Manden var fiirskaaren, og

havde en overordentlig Legemsstyrke. Han trykkede min Haand, saa Blodet var nær ved at springe ud af Neglerødderne, og loe umaneerligt, da jeg ømmede mig derover. Da jeg havde drukket varmt Øl med ham, maatte jeg følge ham i Værkstedet, hvor jeg ikke nok kunde forundre mig over den Kraft, hvormed han smeddede de mægtige Ankere. Alle Svendene viste ham største Ærbødighed, og han var hele Dagen en ordentlig Mand. Det morede ham, at jeg havde lært lidt af Smedekunsten, men han meente dog, at jeg med mit glatte Pigeansigt og pene Hænder ikke vilde bringe det vidt. Derpaa bragte han mig til sin Kone, en frisk Blondine med skielmske Øine. Da hun var gaaet i Kiøkkenet igien, sagde han: „Vi have endnu nogle gode Værelser at leie ud, og hvis Mynheer van Leuven vil tage til Takke, saa staae de ham til Tieneste. Paa min første Sal boer en fornem Officeer, som ofte kommer til Hove. Han er en god Ven af os, især af min Kone. Folk kalder ham Mars, min Kone Venus, og mig Vulcamus; men da jeg ikke forstaaer mig paa Etymologien, saa veed jeg ikke, hvad de ville sige dermed. For Resten har Officeren skaffet mig Leverancen til Flaaden, hvorved jeg er bleven en velhavende Mand."

Jeg skyndte mig nu hen i Vertshuset igien. Herr van Leuven mødte mig urolig paa Trappen, og sagde, at han for min Skyld ikke havde lukket et Øie hele Natten; Tienerne havde fortalt ham, at jeg havde faaet Blodstyrtning, og var løbet bort som et galt Menneske. Man havde søgt overalt efter mig, men forgieves. Jeg fortalte ham reent ud, hvorledes det hang sammen. „Kiære Julius!" sagde han venlig, „hvorfor har I ikke sagt mig det før? I den korte Tid, vi kiende hinanden, har jeg allerede opdaget, at I er et vakkert, velopdraget ungt Menneske. Fra nu af er

I min Secretair. Den næsvise Tiener har allerede faaet Lobepas."

Denne sieldne Godhed rørte mig meget, jeg kysſede hans Haand, og han trykkede mig til sit Bryst. Derpaa flyttede vi hen til Smeden, hvor vi siden boede.

Herr van Leuven havde meget at afgiøre og mange Breve at skrive, som jeg ikke vidste Noget om, skiøndt jeg var hans Secretair. Imidlertid gik den vakkre Smed ofte ud med mig i Byen, og viste mig omkring. Han bragte mig i den skiønne Rosenborghave, hvor der blev opsat en kostelig Statue, som forestillede en Løve, der sønderriver en Hest.

Man mumlede allehaande om Billedstøttens Betydning, om Hertugen af Lyneborg, der har en Hest i sit Vaaben, ligesom Danerkongen Løverne; man ymtede Et og Andet om det Fiendskab, Hertugen skulde have viist Kong Christian i Krigen. Hoit vovede Ingen at tale derom, uden Mads Hansen, der holdt Fyrabend, og allerede havde stukket et Par Flasker ud over det sædvanlige Tal. Han var først i sit krakeelske Lune, og giorde høirøstede Anmærkninger over tydske Heste og danske Løver, som ikke lode sig kaste Lyneborger-Sand i Øinene. Derpaa begyndte han oven i Kiobet at snakke om tydske Vindbeutler. Dette skulde jeg nu egentlig taget ham ilde op; men da jeg alt kiendte Mandens Natur, og vidste, denne Sindsbevægelse snart vilde vige for en anden, saasnart han kun havde faaet mere Viin til Livs, skyndte jeg mig ind med ham i et Vertshuus, og neppe havde han der tomt to Flasker endnu, saa maatte jeg ud i Haugen med ham igien. Her plukkede han grædende Hatten fuld af vissent Løv, og skiondt det var silde paa Efteraaret, vilde han dog sanke Violer og Kiærminder. „Ak, Julius!" hulkede han, „hvad ere vi Mennesker Andet,

end visſent Løv? Alt Kiød er Hø, min Søn! Alt visner og forgaaer. Af Jord eſt du kommen, til Jord ſkal du blive, og af Jorden ſkal du igien opſtaae — ſiger Præſten. Men, Herre Gud! kan man ogſaa forlade ſig paa, at det er ſandt? En ſvar Tvivl betynger mit Bryſt. Kiære, velſignede Dreng! kan du beviſe mig Udødeligheden mathematiſk, ſkal du faae en Rigsort. Troer du virkelig, at vi hiinſides vaagne ſaligt op i Liigkiſten igien, naar vi ere begravne? Jeg veed nok, der er en Politieforordning for, at man ſkal troe det; men ſom Philoſopher, kiære Dreng! ſom Fritænkere og Atheiſter — hvad troe vi da? Og hvorfor kan en Kat eller en Hund ikke blive ligeſaa ſalig, ſom jeg, naar den ſkikker ſig vel, omvender ſig, og ikke drikker ſig fuld?"

Da vi kom hiem, forlod han mig, for ved den ſidſte Doſis at blive ſat ind i Høitideligheden, og jeg tvivler aldeles ikke om, at Aſtronomien atter har bragt ham i Ligevægt.

Maleren.

Herr van Leuven havde ſørget for min Garderobe, ſom var bleven meget forfalden; men da Skræderen baade tog Maal af mig til en Mandfolke- og en Fruentimmer-Dragt, kunde jeg ikke begribe, hvad det ſkulde betyde. Gaaden blev mig ſnart løſt.

I deiligt Høſtveir kiørte vi en Dag ud til den nære Hollænderby *), ſom ligger ved Foden af en ſmuk Bakke,

*) Siden Frederiksberg.

hvorfra man har fri Udsigt over Kiøbenhavn, Amager, Østersøen og Sverrig. Sit Navn har den af Hollænderne, der siden Christian den Andens Tid saavel beboe denne By, som Den Amager, hvorfra de forsyne Staden med herlige Kiøkkenurter.

Hvor glædede det van Leuven at finde sit Fædreland her igien i det Smaa. Vi kiørte op ad Bakken, og holdt stille ved et nydeligt Huus, hvor Kongens Hofmaler Carl van Mandern boede, en god Kunstner og gammel Ven af min Herre, just i disse Dage beskiæftiget med at male Kongen.

Hans Stue hang fuld af den nederlandske Skoles Værker, og jeg kunde ikke see mig mæt paa de yndige Billeder.

„Har I faaet Fruentimmerdragten fra Skrædderen?“ spurgte van Leuven. — „Det forstaaer sig,“ sagde Maleren, „den hænger paa Qvistkammeret, hvis Herr Albert vil umage sig derop.“ — „Albert!“ sagde Herr van Leuven, „der skal snart være Maskerade, havde I vel Lyst til at være med?“ — „Til Sligt har et ungt Menneske altid Lyst,“ var mit Svar. — „Velan, Albert! I skal klæde eder ud som ung Hollænderinde, og jeg vil være eders Mand. Herr van Mandern har lovet at staffere eder vel ud, saa at det mandige Væsen kan blive vel skiult. I er en smuk Yngling, har endnu intet Skiæg, og kan til Nød gielde for en Pige. Gaa op, og tag Klæderne paa! Jeg vil imidlertid see mig lidt om i Egnen. Naar I er færdig, saa gaa ned til van Mandern, han lægger den sidste Haand paa Værket.“

En slig Spas var ret efter mit Hoved. Deroppe traf jeg en gammel Husholderske, som hialp mig, og snart stod den unge Hollænderinde færdig, ret pæn, i sort Silkekiole med stivet Halskrave.

Jeg løb ned ad Trappen, lukkede Døren op, og raabte:

„Her er jeg, Herr van Mandern! Hvordan klæder Dragten mig? Er det saaledes ret?“ Men hvor forskrækket blev jeg, da jeg saae en anseelig Herre sidde for Maleren. Af det udtryksfulde Ansigt, af Guldkiæden, hvori han bar Elephantordenen, og den nedhængende Marelok mærkede jeg strax, det var Kongen selv. Jeg traadte forskrækket tilbage, og trak Døren i efter mig. Kongen sprang leende op, og raabte: „Ei ei, min kiære van Mandern! er det den gamle Huusholderske, I har fortalt mig saa meget om?“ — „Stormægtigste Konge!“ svarede Maleren forvirret, „det er en ung Slægtning, som nylig er kommen fra Amsterdam. Hun forstaaer hverken Dansk eller Tydsk.“ — „Nu,“ sagde Kongen, „saa meget Hollandsk kan jeg altid, som der behøves til at snakke lidt med et ungt Fruentimmer.“ — Jeg skiælvede over mit hele Legem bag Døren, og tænkte: „Gode Gud, hvordan vil det spænde af? Jeg kan ikke et Ord Hollandsk, og jeg er intet Fruentimmer.“

Lykkeligviis kom den skiønne Froken Eleonora Christina, Kongens kiæreste Barn, og befriede mig af min Nod. Hun holdt i sin Vogn for Døren, og var kommen for at holde sin Fader med Selskab, medens han blev malet, at han skulde see smukt munter ud, og ikke giøre sure Miner af Kiedsommelighed.

Neppe saae Kongen sin Datter fra Vinduet, før han satte sig ganske gravitetisk hen paa Stolen igien, og bad Maleren fare fort i sit Arbeide. Jeg lob op paa Kammeret, klædte mig i en Hast i mine egne Klæder, og sneg mig ud af Huset for at finde van Leuven. Denne Hændelse giorde ham meget bestyrtet. „Min hele Plan kunde derved gaaet mig i Løbet,“ sagde han; „Gud skee Lov, det endda gik, som det gik!“ Jeg forstod ham ikke, men vilde ikke forlange

videre Oplysning, da jeg nok mærkede, han ingen Lyst havde til at give mig den.

Ankersmeden i sin Glorie.

„Men I maa ikke omfavne og kysse min Kone, thi det gaaer for vidt!“ hørte jeg Mads Hansen raabe, da jeg traadte ind i Stuen til ham igien, og traf Mars, Venus og Vulcanus paa een Plet. — „Ei, min gode Ven!“ sagde Officeren opromt, „med et Kys i Ære bør man overbære. Jeg sværger eder til, det er det første, jeg har givet hende i Dag min hele Levetid. Jeg troede, I var ophøiet over slige Fordomme. Vær intet Barn, og hør, hvad jeg har at sige eder! I har saa ofte misundt mig, fordi jeg kunde spise og drikke ved Kongens Taffel. Hvad siger I nu, hvis jeg ogsaa skaffer eder en Tilsigelse til Majestætens Disk og Dug, hvor I ikke blot skal drikke saa meget, I har Lyst, men endnu langt mere?“

„Gior mig ikke Hovedet kruset med eders taabelige Snak!“ raabte Smeden. „Bærer jeg intet Glavind, saa forstaaer jeg desbedre at svinge Hammeren; og det Menneske, jeg rammer for Panden med den, reiser sig ikke saasnart igien.“ — „Saasandt jeg er en Cavaleer og eders gode Ven,“ vedblev Officeren, „jeg har ikke løiet eder Noget for. Her er kommen en fornem fyrstelig Herre, en Knees, eller hvad det er, fra Rusland, som bilder sig ind at kunne drikke alle Mennesker under Bordet. Kongen har allerede prøvet ham med alle sine taffelmulige Undersaatter, men alle have de maattet strække Gevær paa Naade og Unaade. Da nu

den gode Herre elsker sine Undersaatter, som en Fader, har det ret inderlig krænket ham, at Danskerne skulde tabe deres forrige Roes, at være de bedste Drankere i Europa. Da traadte jeg trøstig for Hans Majestæt, og sagde: „„Stormægtigste Arvekonge og Herre! man skal ikke altid søge Dyd og udmærkede Talenter i de høiere Stænder. Ogsaa under en slet og ret Troie skiuler ofte den stille Fortieneste sig, som Violen under Græsset. Jeg kiender en Dannemand, som vel er i Stand til at tage den russiske Knees paa sin Samvittighed. Vel er han hverken af Adel eller af udmærket Rang, men han driver et ærligt Haandværk, thi han smedder eders Skibe alle den mægtige Jerntand, hvormed de bide i Afgrunden og trodse Stormvinden.““ Det fornøiede Kongen meget, at høre eder saaledes rose, og han svarede: „„Det siger Intet, om det ingen Adelsmand er, naar han bare ikke kan blive fuld. Gaa strax hiem, siig eders Smed, at han i Morgen Klokken 11 møder i det store Lysthuus i Rosenborghave. Men lad ham først gaae i Bad, klæd ham saa ud som en Ridder, og bring mig ham!““ Jeg iilte over Hals og Hoved at forkynde eder dette Evangelium; da nu eders gode Kone elsker eder saa ømt, faldt hun mig om Halsen af Glæde ved denne Efterretning, da hun nok troede, det vilde smigre eder. Nu veed I Alt.“

„Saa fald ham endnu engang om Halsen, kiære Sidse!“ raabte Ankersmeden rort; „thi det er en Ven i Noden, som veed, hvor Skoen trykker. Har jeg først nydt den Naade, at drikke mig en Ruus lige for hans Majestæts Dine, ved hans eget Bord, saa gaaer jeg med Glæde i min Grav.“ — „Men først maa den russiske Knees drikkes under Bordet,“ raabte Officeren. — „Det skal have gode Veie,“ svarede Smeden.

Jeg havde forfærdelig megen Lyst til at bivaane

Drikkegildet i Lysthuset; men det lod sig ikke gjøre. Herr van Leuven havde maaskee som Adelsmand kunnet havt denne Fornøielse, naar han havde ladet sig forestille ved Hoffet, men han var for alvorlig til at finde Morskab i Sligt; desuden ønskede han at blive incognito.

Men Lykken kommer ofte, naar man mindst venter det, siger Ordsproget. Jeg havde Dagen i Forveien sat mig hen i Haugen paa en Bænk om Morgenen, og læste i Horats. En Ordføining i en Ode var mig vanskelig, jeg brød forgieves mit Hoved dermed, og sagde tilsidst ganske utaalmodig: „Hvem der dog havde en Ordbog her!"

„Her er en Ordbog," hørte jeg Een sige i Nærheden af mig; „hvad vil I vide?" — Jeg slog Øinene op, og saae en smuk, prægtig klædt Herre sidde ved Siden af mig med et aandfuldt Ansigt. Jeg stod hurtig op, bukkede dybt for ham, og rakte ham Bogen. Han oversatte mig strax Stedet med Lethed paa flydende Tydsk, skiøndt jeg kunde høre paa hans Udtale, at han var dansk. „Har I først nylig begyndt at lære Latin?" spurgte han. — „Nei, strenge Herre! men Horats er vanskelig; der forekommer saamange Hentydninger og græske Vendinger, som kan give Een nok at bestille, om man ogsaa forstaaer alle de enkelte Ord." — „Jeg vil dog examinere eder i een af de lettere," sagde han, bladede omkring, og viste mig derpaa ligegyldig et Sted med Fingeren. Jeg oversatte:

„Voldsommere rystes den uhyre Gran af Stormen, den opløstede Borgtinde styrter med stærkere Gny, Lynet slaaer ned i de høieste Biergtoppe."

„Ganske rigtig!" sagde den fremmede Herre, uden videre at agte paa disse Liniers Indhold, han vilde kun erfare min Sprogkundskab deraf. Da han hørte, jeg var en Reisende, som havde Lyst til at see Drikkegildet i Morgen,

lovede han at skaffe mig en Plads uden for Vinduet i Haugen, hvor det ved slige Leiligheder var Folk tilladt at staae. „Vend eder kun til en af mine Tienere," sagde han, „og siig, jeg har befalet, de skal skaffe eder en god Plads!" Dermed gik han sin Vei, uden at sige, hvem han var. Jeg vovede ikke at spørge, og altsaa var jeg lige nær, da jeg i det samme saae en liden selsom Skikkelse ile giennem Haugen op til Slottet: en gammelagtig Mand med krum Næse, stor Skaldepande, hvis enkelte brune Haar begyndte at graane. Han havde en smudsig Læderkofte paa, Skoene holdt han sammen med Hægter.

Jeg vovede dog at træde ham i Veien, og spørge, om han ikke kunde sige mig, hvem den fornemme Herre var, der nylig havde examineret mig i de horatsiske Oder. Den lille Mand stirrede paa mig med giennemtrængende blaae Øine, spurgte derpaa nysgierrig: „Hvilket Sted lod han jer oversætte?" Jeg viste ham Oden; han slog Øinene til Himlen, rystede paa Hovedet, og sagde: „Selsomt! selsomt! Men hvad hielpe alle Barsler? Kiære Ven! hvorfor har I ikke ogsaa oversat ham Slutningen: „„Vær kiæk og stærk i Medgang; men naar Vinden dreier sig, tag da viselig Reb i de alt for svulmende Seil!""

„Den fornemme Herre i den Gyldenstykkes Kiortel", vedblev den lille Mand, „var Rigshofmesteren Corfiz Ulfeld. Og jeg i Lædertroien, med de sammenhægtede Skoe, er Frederik Günther, Kongens Statssecretair. Farvel, min Ven! jeg har ikke Tid at snakke længer med jer." Dermed skyndte han sig op til Rosenborg; og jeg kunde ikke nok undre mig over dette selsomt til hinanden afstikkende Par.

Følgende Dag saae jeg hele Drikkecomødien meget mageligt giennem Lysthuusvinduet. Kongen selv bragte den fornemme Rus ind i Salen, hvor Bordet var dækket. Min Vert

var ogsaa allerede tilstede, og jeg kiendte ham paa den bondeagtige Compliment, han giorde Kongen; ellers havde det været mig umuligt, thi Mads Hansen struttede stiv i Guldbrocades Klæder, og paa Hovedet havde man ydermere sat ham en stor puddret Allongeparyk.

Bordet var rigeligt forsynet med Retter, med Stege, Posteier, Viinsupper og Tærter. Posteierne vare bagte som Griffer med udspilede Vinger, stærkt forgyldte og bemalede, samt udstafferede med Buxbom. Foran paa Brystet bare de det danske Vaaben. Der blev ogsaa indsat meget Bagværk, dannet som Basilisker og Haner. Jeg saae to stegte Grise med rode Æbler, Giedder med Lever i Munden. Heller ikke var der Mangel paa Marcipaner og lækkre Confiturer.

Kongen vinkede, og en skion Taffelmusik lod sig høre fra forskiellige Aabninger i Salsvæggen; snart syntes den at være ganske nær, snart langt borte. Denne Opfindelse havde man Kongen selv at takke for. Russen troede, det var Hexeri, og forundrede sig saare. Smeden lod sig ikke anfegte af Nogenting; han stod ganske rolig med Øinene hæftede paa de store Sølvpocaler, som vinkede ham til Kamp.

Nu skulde det gaae paa en Drikken løs. Ankersmeden sad ligeover for Knesen. Han var i Forveien præsenteret for Russens medfølgende Cavaleer, der talede Fransk, som en Herr von Anker af en ældgammel Familie. Nu rakte man Dranferne de store Pocaler. Ankersmeden havde kun lært saa meget Fransk, at han kunde sige: à vous! naar Russen skulde drikke efter ham. Men da de saalunde havde pimpet en rum Tid, begyndte den danske Magt at udmattes, og Kongen frygtede for, at Mads Hansen skulde bukke under. Smeden derimod var nu i sit krakeelske Lune, og begyndte at forfatte bidende Satirer over den Allongeparyk, han maatte bære. „Naar man skal qvæles i saadan en Valk,"

sagde han, „og sidde saa indeklemt i Gyldenstykkes Snørliv, som et nyfødt Barn i Loiert, hvor er det da muligt, at drikke? Det siger jeg reent ud, faaer jeg ikke Lov at kaste de unødvendige Klædningsstykker overbord, saa har den hellige russiske Nicolaus for evig giort Kaal paa alle de tre danske Løver med samt Elephanten." — „For Fanden," raabte Corfiz Ulfeld, „brug eders Commoditet, men drik bare!"

Neppe hørte Mads Hansen dette Orakelsprog, før Allongeparykken fløi over Bordet, en Page lige i Ansigtet, som stod bag Kongens Stol. Herved udbredte sig en hvid Støvsky over hele Bordet, og af denne Trylletaage fremsteg Mads Hansen nyfødt, som Venus af Havets Bølger. Thi da Veiret havde klaret sig, sad han atter, ganske Smed, med skaldet Pande, i blotte Skiorteærmer, der ikke vare de pæneste, thi Manskiet-Ærmerne rakte kun halvt op til Albuerne.

Da begyndte han det store Værk paa ny med friske Kræfter, medens de klare Taarer over Kongens Nedladenhed og Naade trillede ham ned ad Kinderne i Pocalen, og krydrede Vinen, thi nu var han kommen ind i Veemoden. Russen begyndte at see endnu dummere ud, end før, og viskede sig Skiægget med Haanden, ligesom Katten med Poten, naar den har faaet for megen Flode. Men Mads Hansen, kun mere opmuntret og begeistret herved, raabte: „Nu, ved alle hellige Syvstierner og Carlsvogne, ville vi engang drikke den udødelige Tycho Brahes Skaal, der havde en Kobbernæse, ligesom jeg, og der forstod sig saa godt paa Himmelens Løb, uden at være en Nar paa Jorden. Men først maa jeg et Øieblik ud i den friske Luft og besee den Lüneborger Hest bag Træerne derhenne i Nærheden; ellers gaaer det mig, som Tycho Brahe ved Keiser Rudolfs Taffel."

Hofmændene saae betænkeligen paa Kongen; men da denne slog en Skoggerlatter op, vovede de det med. Russen

bukkede sig over Bordet, hans Øine vare fortinnede med Kiernemelk, og han søgte forgieves at drage Læberne til et Smiil. Da traadte Mads Hansen atter frisk og vederqvæget ind i Havesalen; og da han opdagede et stort Sølvbækken, en Iiskumme, hvori Vinen blev afkølet, befalede han Mundskienken at fylde sig samme med gammel Rhinskviin. Derpaa rystede han Russen i Ærmet, raabte: à vous! og tømte Hælvten. Nu skulde Knesen drikke det Øvrige; men neppe havde han begyndt, før Øinene dreiede sig døsigt om i Hovedet paa ham, som paa en Stud, der bliver slaaet for Panden, og han sank bevidstløs under Bordet.

Da blev Mads Hansen prydet af Pagerne med en Viinranke om Hovedet; og under et lydeligt Hurra af den forsamlede Mængde kiørte man ham hiem.

Mandfolkebruden.

Jeg længtes efter Maskeraden, og spurgte Herr van Leuven, om den ikke snart skulde begynde. — „Jo vist, kiære Ven!“ svarede han, „i Øvermorgen bliver den opført, og I er den eneste forklædte Person deri; dog behøver I ikke at maskere eder. Jeg vil bringe eder ud paa Landet i et Selskab, som I var min Kone; beflit eder kun paa at være ret kiærlig imod mig! Men I behøver ikke at tale; jeg bringer eder i en engelsk Familie, hvor man ikke forstaaer Hollandsk. Engelskmændene tale overhovedet kun lidet med et fremmed Fruentimmer, som de see første Gang, Hollænderne slet ikke; og I har Lov til at være saa bly og undseelig, som I vil. Saa meget Hollandsk kan I alt, som behøves for til Nød

at sige et Par høflige Ord. Spiller I Rollen godt, saa har I giort min Lykke, og jeg skal giore eders igien, hvis I kan finde eder i at følge med mig til Ostindien." — „Jeg følger eder til Verdens Ende, Herr van Leuven!" svarede jeg, „og gior Alt, hvad I forlanger af mig."

Omtrent to Mile fra Byen kom vi til et deiligt Landsted, liggende ved Indgangen til en Skov og ved Bredden af en lille Sø. „Her boer den engelske Kiøbmand Herr Samuel Plürs," sagde van Leuven. „Jeg har giort hans Bekiendtskab i London for to Aar siden. Kongen af Danmark, som gior alt Muligt for at fremme Handelen i sine Stater, har formaaet denne indsigtsfulde Mand paa fordeelagtige Vilkaar til at nedsætte sig her i Landet."

Van Leuven vilde sagt mere, men en Fætter af Huset, som kiendte ham, mødte os til Hest, og raabte: „Ei, ei! velkommen i Danmark, min Herr van Leuven! Men mindes I vel eders Løfte, ei at besoge min Morbroder, for I er gift?" — „Det er nu skeet," svarede van Leuven, „her seer I min Kone." — „Nu, det er en anden Sag," raabte Engelskmanden; „og naar I kommer om fiorten Dage igien, haaber jeg ogsaa at vise eder min, thi den smukke Concordia vil snart adlyde sin Fader, haaber jeg, og give mig sin Haand." — „Altsaa gior hun det ikke gierne?" spurgte van Leuven med et tvungent Smiil. — „Det giver sig nok siden," vedblev Engelskmanden. „Men nu vil jeg melde eder. Saaledes, selv Anden, er I hiertelig velkommen." Dermed sporede han sin Hest, og red tilbage.

„Nu veed I allerede Noget, Albert!" sagde van Leuven, da vi igien vare ene sammen, „og naar Alting er løbet vel af, skal I vide Alt. Tilgiv, at jeg nu tier! Mit Hierte slaaer for uroligt, for utaalmodigt, for spændt, forventnings-

fuldt. Spil blot i Dag min Kones Rolle! Den er let at spille, thi I skal forholde eder ganske passiv."

„Det glæder mig, Herr van Leuven! at see eder hos mig i Danmark," raabte Kiobmand Samuel Plürs, en fed Mand med røde Kinder og lysegraae Øine, i det han kom os i Mode i Døren. „Jeg hører, I er gift. Eders Herr Fader i Antwerpen og jeg i London stode ellers altid i venskabeligt Forhold, og have afgiort mange Handelssager sammen, hvorved begge have vundet, og ingen er kommen til kort. Men som Adelsmand vilde han ikke tillade, at I ægtede en borgerlig Pige, og jeg fortænkte ham ikke deri. Lige søger Lige. Eders Bryllup med min Datter vilde have bragt ham hans Stammetræ i Vilderede. Eders Fader fandt det unaturligt, at pode en frisk Green i et gammelt Træ; og mig var, oprigtig talt, dette Giftermaal ogsaa særdeles imod. Vi Uadelige have ogsaa vor Stolthed. Adel og Borgerlige, det er to forskiellige Nationer, der hade hinanden, som alle Nabofolk, fordi de altid have ligget i Kiævleri sammen. Eders Børn med min Datter vare dog kun blevne et Slags Mulatter, hverken ret Fisk, eller Kiød. Adelen vilde slaaet Krøller paa Næsen, fordi de kun førte et halvt Vaaben, de selv vilde slaaet Kroller paa Næsen over deres borgerlige Bedstefader, som var Skyld i deres adelige Halvhed, og i alle borgerlige Selskaber vilde man atter slaaet Kroller paa Næsen af dem over deres taabelige Indbildskhed. See, alt dette vexelsidige Næsekrølleri slippe vi nu for. Nu ægter Concordia sin Fætter. Vi ere allerede Handelscompagnons, dette Ægteskab vil knytte vor fælles Interesse fastere."

Der vare flere Giester til Bords hos Kiobmanden. Før Maaltidet spadserede man flokkeviis omkring i Haugen; men den deilige Concordia, for hvis Skyld alle vore Tilberedelser og hele Reisen var giort, saae vi ikke. Hun lod

sige, hun havde Hovedpine, og blev paa sit Kammer. Van Leuven, som efter Maaltidet spadserede alene med mig i en stor, høi Hækkegang afsides i Haugen, var utrøstelig. Han havde mærket af flere Yttringer, at der ikke fattedes Datteren Noget, og at det hverken var Faderens eller Beilerens Skyld, at hun ikke kom ned til Selskabet. Det maatte altsaa være af Vrede mod van Leuven, fordi hun troede, at han virkelig var gift. „Hvad hielper det mig nu altsammen?“ sukkede han; „Alting er tabt. Kun for at finde Leilighed til at tale ene med hende og overtale hende til en hurtig Flugt, indlod jeg mig i dette Mummespil. Men hun vil ikke see mig. Gode Gud! har hun virkelig forglemt mig? Vil hun i Sandhed ægte dette forbarmelige Menneske, som kun uafladelig tænker paa Penge og paa Regninger? Og vredes hun, fordi jeg kommer ubeleiligt?“ Han støttede sig til min Skulder, trykkede min Haand til sit Bryst, og jeg følte en heed Taare falde derpaa.

„Ei, ei! hvor I maa være forelsket i eders unge Kone,“ sagde en skingrende Stemme, „siden I ikke engang kan bie med Kiærtegnene, til I kommer hiem.“ Jeg saae i Veiret, og blev en hæslig Negerinde vaer, som stod for os med et vredt Ansigt. De store, brede Læber havde hun med et haanligt Smiil næsten trukket op til Næseflipperne, og hun viste de sneehvide Tænder, som om hun vilde bide os.

„Ak, Minga! er du der?“ sagde van Leuven; „kiære tro Minga! hvor er din Miss? hvor er min Concordia?“ — „Eders Concordia“, gientog den Sorte spodsk, „sender eder dette Brev.“ — Han brød skiælvende Brevet, og læste:

„Troløse Carl Frands!

I tre Aar har jeg kun tænkt paa eder. Nu er Alt forbi, som en Drøm. I har forladt den arme Concordia,

og er endog saa grusom, at komme her med eders unge Brud, for at forhaane mig. Gud forlade eder denne Synd! Fra nu af har Livet ingen Fryd meer for mig. Det Dyrebareste er allerede dødt, ak! har vel aldrig været til, var kun en Indbildning af min lettroende Uerfarenhed. Jeg tilhører nu ganske min Fader, og har selv ingen Villie; thi jeg vil Intet meer. Den for Forhadte rækker jeg min Haand. Han er ikke smuk, ikke aandrig, ikke behagelig; men han er ærlig, og lover ikke meer, end han kan holde. Lev vel, Carl Frands van Leuven! vær lykkelig med eders skiønne Kone. Concordia Plürs seer I aldrig meer."

„Gud i Himlen!" raabte Elskeren, bleg som Døden, „hun maa paa Dieblikket bringes ud af Drømmen." Han tog en Blyant af sin Brevtaske, og skrev paa et lille Stykke Pergament:

„Himmelske Concordia!

Det er altsammen en Misforstaaelse. Jeg er ikke gift. Kun Venskab har paataget sig den Rolle, at spille min Kone, for at staae vor Kiærlighed bi. Skynd eder ned i Haugen! Den tro Minga vil sige eder, hvor I kan træffe

eders til Døden tro og uforanderlige
Carl Frands van Leuven."

Da han havde forelæst Negerinden disse Linier, forsvandt de fæle Miner af hendes Ansigt. Nys havde hun viist Tænder, som en knurrende Lænkehund, nu saae hun ham ærligt i Diet, som en tro Pudel, og hurtig som en Vindspiller løb hun afsted med Seddelen.

Henrykkelsen over Concordias tro Kiærlighed afvexlede nu med Bekymring og Længsel i hans Bryst, og han kunde

neppe oppebie Minuterne, som skilte ham fra sin Elskerinde. Hvor meget piinligere blev endnu denne Tilstand, da Herr Plürs kom os i Mode. Han havde søgt van Leuven op, for at vise ham en Billedstotte, hvilken han havde ladet sætte hen paa en Gronning, og som skulde forestille Mercurius. „Figuren", sagde han, „er rigtig nok kun af Træ, men da jeg har ladet den male over med graa Oliefarve, blandet med Sand, saa seer det livagtig ud, som det var den virkelige Mercurius af Steen." — Van Leuven sagde mig et Par Ord i Øret; jeg maatte foregive Træthed, og blev siddende paa Bænken, for at der dog kunde være Nogen tilstede, naar Concordia kom.

Det varede ikke længe, før der svævede en deilig rank Pige ned ad Gangen. Hendes Ansigt kan jeg ikke beskrive eder, Sligt maa man see med sine egne Øine. Hvad hielper det, jeg siger: hun havde næsten sorte Haar, som en Brunette, blændende hvid Hud og blaae Øine, som en Blondine; at hendes Legemsforhold vare skionne og fuldkomne; at barnlig Uskyld og et følsomt Hiertes alvorlige Sværmeri lyste saaledes frem af hendes Blik under de store, hvalte Øielaage, som Morgensolen, naar den smiler giennem en dunkel Sky? Mit Barnebarnsbarn, den lille Cordula der, ligner hende meget, kun at hun er ganske blond. Saasnart hun saae mig, iilte hun mig i Møde, sluttede mig i sine Arme, trykkede mig til sit Bryst, kyssede mig gientagne Gange, og sagde: „Kiære, ubekiendte Veninde! for Himmelens Skyld, tilgiv, at jeg har miskiendt eder, og taget feil af eder et Øieblik."

En electrisk Ild giennemfoer mig, som I vel kunne begribe, og det kostede mig meget, at sige hende, at hun endnu tog feil, og at jeg var et Mandfolk. Hun foer forskrækket og skamfuld tilbage, men fattede sig strax, og

sagde: „Ogsaa godt! endnu bedre! Min Tak har I, og den er eder af Hiertet undt."

Nu kom van Leuven tilbage, jeg og Minga gik tilside, for at staae paa Udkik, og for at give de Elskende Leilighed til at tale sammen i Enrum. Den deilige Piges Kys brændte mig endnu hedt paa Læber og Kinder. Vi gik forbi en Kilde; jeg tog skiælvende Vand med den hule Haand, drak noget, og vaskede mit Ansigt, men det vilde altsammen ikke forslaae. Pludselig kom os det elskende Par bange og forvirret i Mode. „Gud! bedste Minga!" sagde Concordia, og vred sine Hænder, „har du allerede bragt min Fætter Anton Plürs Brevet, som jeg skrev i den første Hede, og hvori jeg har givet ham mit Ja?" — „Jeg traf ham ikke paa sit Kammer," svarede Minga; „men jeg lagde Brevet paa Bordet i Lysthuset, hvor han efter Maaltidet pleier at roge sin Pibe og tage sin Middagsluur." — „Løb for Guds Skyld," raabte Concordia, „og hent Brevet tilbage, hvis det er der endnu!" — „Løbe kan jeg trods den Bedste," svarede Minga; „men om Brevet ligger der endnu, veed jeg ikke."

Hun løb sin Vei, men kom snart igien med den bedrøvelige Efterretning: Brevet var allerede taget bort af Bordet. — „Det er Guds Straf," raabte den deilige Concordia grædende, „fordi jeg blev vred, og vilde hevne mig. Anton Plürs tager jeg aldrig, min elskede Carl Frands! nu, da jeg er overtydet om eders Troskab og Redelighed. Jeg følger eder, hvorhen I vil. Men det er dog ret en Ulykke. Jeg har endnu aldrig bedraget noget Menneske, eller brudt mit Ord; og nu — nu maa jeg dog giøre det."

Vi vare alle forstemte og nedslaaede over dette Tilfælde, og bleve det endnu meer, da Fætter Plürs kom os hoist fornøiet i Møde med et aabent Brev i Haanden.

Concordia var nær falden i Afmagt; men da han viste hende Brevet, og hun hørte, det kun var en behagelig Correspondentefterretning om en vellykket Handelsspeculation, fattede hun Mod igien, og yttrede ligegyldig sin Tilfredshed derover. Nu vilde han sætte sig ned hos os, men hun sagde rolig: „Kiære Anton! lad os være et Øieblik alene. Herr van Leuven besøger os aldrig mere her, han reiser til Ostindien. Min Fader vil Intet have imod, at jeg siger vor Ven Farvel i hans Kones Nærværelse."

Saa gik da den besværlige Elsker igien, for ei at mishage sit Søskendebarn, og trøstede sig formodentlig med, at denne Samtale med den forhadte Medbeiler var den sidste. Concordia fulgte ham med Øinene, til han dreiede om Hækken, og sagde: „Det er mig en Gaade. Han lader ikke til at have faaet Brevet, og dog laae det ikke paa Bordet. Er det maaskee falden i min Faders Hænder? Det var det Allerværste."

I dette Øieblik hørte vi en Biælde klinge; det var den lille Beautiful, Concordias Skiødehund og Skiødebarn, der kom lobende med Brevet i Munden til sin Herskerinde, som efter Sædvane, naar den fandt Noget, der tilhørte hende, og som den kiendte paa Lugten. Anton Plürs modte Hunden henne i Gangen, og da han saae, den havde et Brev i Munden, vilde han lokke den lille Beautiful til sig, fange den og rive den Brevet af Tænderne. Man tænke sig Concordias Skræk; thi Udskriften var jo netop til ham! Men Hunden undveg lykkeligt, lob hen til sin Miss, sprang op paa hendes Skiod, og rakte hende Brevet, som hun hurtig stak i Barmen. Anton Plürs kom tilbage, og vilde vide, fra hvem Brevet var. — „Sir!" sagde Concordia kiæk, thi nu drog hun atter Veiret let, „endnu har I Intet at

befale over mig, endnu er I ikke min Huustyran; om I bliver det nogensinde, vil Tiden lære."

Han sneg sig bekymret bort; og nu var Alt i sin Orden. De Elskende aftalte det Fornødne, og Concordia gik paa sit Kammer. Vi toge Afsked med Verten, og kiørte til Byen igien.

Afsked fra Kiøbenhavn.

Flugten var lykket, Vielsen fuldbyrdet i al Hast i de nødvendige Vidners Nærværelse. Et Skib laae seilfærdigt paa Rheden, for at bringe os til Ostindien.

Herr van Leuven havde skrevet Breve til begge Fædrene. Indholdet var: Han indsaae vel, at agtværdige Mænd, som begge havde tilbragt en stor Deel af deres Liv driftigt, hver i sine Forhold, ingen Forandringer ønskede; at de gierne vilde danne deres Børn efter sig. Det var ogsaa gode Børns Pligt, at adlyde Forældrene, at efterligne dem i alle Dyder, ja endog med Ærbødighed at skaane og skiule deres Skrøbeligheder; men han troede, at Gud tilgav Børn, der handlede mod Forældrenes Egensind, naar denne truede med at tilintetgiøre deres høieste Lykke. Han var ikke af Fædrenes Mening om Standsforskiellighedeu. Just for at de nære Slægter ikke bestandig skulde forbindes, og udarte tilsidst, havde Gud indplantet Kiærligheden i Menneskenes Hierter, hvorved det Ny, det Uvante, det Fremmede pludselig, som ved en Trolddom, blev Hierterne ønskeligt og dyrebart. Ved Omplantning og Indpodning af fremmede Grene forædledes ligesaa vel Menneskeslægten, som Vexterne; hvad som

slet ikke blandede sig, vanartede tilsidst. Hvoraf kom vel Nødselen for Blodskam, om ikke af denne Følelse? Hvad nu van Leuven og Concordia angik, saa var deres Stand slet ikke saa forskiellig. Deres Fædre vare begge Kiøbmænd; om adelige eller borgerlige, det giorde lidet til Sagen. De havde længe staaet i venskabelig Forbindelse og handlet med hinanden; dette Giftermaal vilde være dem til endnu større Fordeel. De havde længe ønsket sig en tro, paalidelig Fuldmægtig paa Den Ceylon; van Leuven agtede at reise derhen med sin unge Kone, at opholde sig der fem Aar. I den Tid vilde han udrette, hvad de betroede ham, med Troskab og Nøiagtighed, og naar han drog til Europa igien, vilde han skaffe dem en paalidelig Ven, der kunde afløse ham. Ogsaa langt borte vilde han og hans Kone elske deres Forældre, bede daglig til Gud for dem; og den Almægtige, der havde indplantet den himmelske Kiærlighed i deres Hierter, vilde vist ogsaa bringe dem tilbage som trofaste Børn i de forsonede Fædres Arme.

Jeg var hverken tilstede ved Vielsen eller det lille Gilde, som Carl van Mandern havde besørget ovenpaa, skiøndt jeg var indbuden. Hvorfor? Jeg havde foregivet Upasselighed. Hvad feilede mig da? Skal jeg skrifte jer det? Den skionne Concordias Kys brændte mig endnu stærkt paa Kind og Læber. Jeg var dødelig forelsket i hende, og skiøndt jeg ærede og holdt meget af Herr van Leuven, var det mig dog umuligt, at bivaane hans Bryllup med den deilige Engelænderinde.

De lode dem samme Aften roe ud til Skibet. Jeg vilde denne Nat endnu blive hos min Ankersmed, og først komme næste Morgen. Tanker og Forsæt krydsede selsomt omkring i mit Hoved, og jeg kunde ikke sove hele Natten. Først besluttede jeg, ikke at reise med. „Van Leuven“,

tænkte jeg, „er en Hædersmand, han fortiener ei, at du moder hans Aabenhed med Underfund, at du hemmelig misunder ham. Denne Flamme formaaer kun Tiden, Skilsmissen at dæmpe. Hvi styrte dig frivillig i Krateret? Endnu er det Tid, at drage Foden tilbage fra Afgrunden."

Men saa tænkte jeg igien: „Du har givet ham dit Ord, at følge ham; han giør Regning derpaa; din Udebliven vilde sætte ham i Forlegenhed. Unge Elskende behove en fornuftig, rolig Ven i Nærheden. — Er du da denne fornuftige, rolige Ven?" spurgte jeg mig selv. — „Men, gode Gud! hvad skal jeg da gjøre? Kan jeg sige ham den rette Aarsag? Og siger jeg det ikke, maa han da ikke holde mig for et utaknemmeligt, vægelsindet Menneske uden al ædlere Følelse? Og skal hun troe det om mig? Skal det Kys fortryde hende, som hun gav mig for første og sidste Gang? Og har jeg virkelig besluttet, aldrig meer at see den søde Concordia? Nei, nei! jeg reiser med. Men ved Gud, den ærlige van Leuven skal ingen Slange opfostre i sin Barm. Jeg vil elske dem begge, være deres Ven, og glæde mig over deres Lykke."

Da jeg saaledes var bleven enig med mig selv, tog jeg Afsked fra min vakkre Vert; men han vilde absolut følge mig ud paa Skibet. I Dag var han ikke beskienket. „Vinen har jeg altid," sagde han; „og naar jeg drikker, har jeg ikke den nødvendige Opmærksomhed for en Ven." Jeg havde faaet den ærlige Mand kiær; jeg trykkede hans Haand, og bad ham for Guds Syld ikke drikke saa forfærdelig megen Viin i Fremtiden. Han lovede mig det strax, uden Modsigelse, men jeg tvivler om, han har holdt Ord.

Vi roede forbi den danske Flaade i Havnen. De skiønne røde Flag med hvide Kors vaiede overalt.

Ankersmeden fortalte mig mange Matroshistorier, og steg op paa Skibet med mig. Hele Mandskabet havde forsamlet sig ved Relingen, for at see den mærkværdige Dranker. Da han kom op, og blev det store ny Anker vaer, som han selv havde smeddet, og som nu skulde giore sin første Reise med, blev han ganske om om Hiertet, og begyndte at caressere og klappe Ankeret, som det kunde været et kiært Huusdyr. „Er du der, min Dreng?“ sagde han; „nu, det var godt. Lykke paa Reisen, skik dig vel! Søsyg vil du vel neppe blive. Hils Hvalfiskene, Søslangerne, Haierne og Delphinerne! Bliv ikke stolt, og glem ikke, naar du ligger paa Havsens Bund mellem Korallerne, og gior Bekiendtskab med selsomme Planter og Væxter, din gamle Mads Hansen og de glade Timer, vi To have tilbragt sammen i det lystige varme Element! Du est jo et Haabets Billed, saa vær ogsaa stærk, som Haabet paa Gud, og lad disse ærlige Folk aldrig fortvivlet vride Hænder! Hold godt fast med din Tand, naar Vinden piber, og Bølgen skummer! Men skulde du endelig engang blive liggende, fordi det raadne Toug ikke mægter meer at løfte dig, saa lig du trostig der til Dommedag. Og naar engang Jorddeigen bliver æltet om igien, saa leg du lystig Skiul i et Stykke Leerskifer, eller hvad det kan være, for at de kan giemme dig omhyggeligt i tilkommende Naturalie-Cabinetter, og forgieves bryde deres Hoveder, om det Navn Mads Hansen, der er hamret i dig, er ægyptisk, chaldæisk eller hebraisk.“

Vort Skib var nyt, smukt, og næsten saa stort som en Fregat, men havde kun faa Kanoner. Skibscapitainen, en Franskmand, havde ladet bringe et lille Bord paa Dækket med tolv Flasker fiin Bordeauxviin og med røget Kiod. Rundtomkring blev der sat Stole, som til et Skuespil; Altsammen (som jeg siden horte) for at more den deilige

Fru van Leuven. Capitainen talede Hollandsk, hvilket Ankersmeden forstod, rakte ham Haanden, og sagde: „Siden I har overladt mig Ankeret for godt Kiøb, Mester! skal det ikke komme an paa et Dusin Flasker af den bedste Bordeauxviin. Sæt jer ned, og tag eder en Taar for Øiegen, det er tidligt paa Morgenen, og Soluften tærer.“ — Mads Hansen skelede til ham, som en knurvurren Pudel, naar man byder den at drikke af et Glas, og svarede: „Mange Tak, Capitain Lemelie! Da I tingede med mig om Ankeret, var I ikke saa rundhaandet. Jeg drikker kun i Selskab, eller for mine egne Penge. I har jo ordenlig slaaet en Fiærlebod op der; troer I, jeg vil være eders Nar? Saaledes drikke maaskee Franzoserne, men ingen dansk Mand.“ — „Da har I dog omtrent sviret paa den Maade i Lysthuset i Kongens Hauge,“ sagde Capitainen. — „Det giorde jeg min store Konge til Ære,“ svarede Mads Hansen; „men imellem Christian den Fierde af Danmark og Capitain Lemelie fra Havre de Grace er der dog vel nogen Forskiel, fast jeg veed, I kalder jer Adelsmand. Der var ogsaa en Karl, en Knees, som kunde drikke mig til; men I lader ikke til at være Manden. I kan vel have øvet eder flittigt i det Smaa; men det har kun havt maadelige Følger, thi det lader til at være daarlig fat med eder.“ — Capitainen blegnede af Vrede; han havde et ret smukt, men et mig høist modbydeligt Ansigt. Sandselighed, Hovmod, Hevngierrighed, Arrighed og Lumskhed søgte forgieves at skiule sig i de støre matblaae Øine, hvormed han ikke kunde see noget Menneske lige i Ansigtet; og det falske Smiil paa hans Læber var sødt og giftigt som Blysukker. Han søgte hurtig at fatte sig, hvilket ikke lod til at falde ham vanskeligt, og begyndte at smaadrille Smeden, for at bringe ham mere i Harnisk. Men Mads Hansen sagde rolig: „Jeg

forstaaer jer nok, Herr Lemelie! Her paa Skibet er I Herre; I gad gierne hidse mig op til at begynde Klammeri og forløbe mig. Saa kunde I maaskee straffe mig for Mytteri, og lade min høire Haand nagle fast til Masten med en Kniv, som jeg selv maatte trække ud. Nei, det skal aldrig skee. Med denne senefulde Næve, som Vinen endnu ikke har svækket, trykker jeg til Afsked mine Venners Albert Julius' og Herr van Leuvens Haand. Endnu længe, haaber jeg, skal jeg med den svinge den tunge Hammer og det lette Glas. Men skulde I have Lyst til at forføie eder op i Vinhuset paa Landjorden med mig igien, hvor I ikke har et Ord at sige over mig, der staaer jeg eder til Tieneste med denne gode Næve i Alting. Der vil jeg drikke eder under Bordet, eller kaste eder ud af Vinduet, ligesom det kan falde sig. Men her recommanderer jeg mig; thi her er I Herre."

Dermed forlod den gode Smed os. Herr van Leuven og jeg tilvinkede ham vort Farvel, da han lod sig roe tilbage. Han havde havt en Flaske Vin med, skiult i Baaden, denne tog han frem, svingede sin Hat over Hovedet, satte Flasken for Munden, og saaledes forsvandt han, da Baaden kom bag nogle store Skibe, som laae for Anker, og vi saae ham aldrig siden.

I Skibet havde de unge Ægtefolk deres egen Kahyt. Her fandt jeg den deilige Concordia, den sorte Minga og den lille Beautiful med sin Biælde. Hunden løb ubekymret omkring, og var fulgt med sit Herskab, uden at vide, hvilken lang Reise der forestod. Concordia rakte mig sin herligtformede, sneehvide Haand, jeg kyssede den skiælvende, og blev rød som Blod. — „Man skulde troe, han var endnu en Pige," sagde van Leuven, „saa bly, undseelig er den gode Albert. Dog, det giver sig nok." — „Vi maae ikke

blive fremmede for hinanden," sagde Concordia. „Min Carl Frands og jeg tale Hollandsk, I Tydsk, Herr Albert! saa forstaae vi hinanden snart uden Vanskelighed. Jeg har alt hort saameget Godt om eder. Jeg haaber, vi skulle leve ret fornoiede sammen paa Ceylon, hvor de herlige Kaneeltræer groe, med hvis sode Bark Europæerne bestrøe deres Risengrod." — „Denne Bark", sagde van Leuven, „vil sætte os i Stand til ret at nyde Marven af Livets Træ." — Jeg istemmede den spogende Tone med dem, og snart var Bekiendtskabet giort. Concordia var munter og opvakt, men tillige folsom og alvorlig. Hendes Hierte var blodt, hendes Characteer fast; kort: det var en Perle blandt Qvinder. „Det har ofte undret mig," sagde hun, „hvorledes Ting, som i Europa nydes i saa ringe Qvantitet, dog kunne berige Kiobmændene saa overordenligt, blot fordi Alle nyde Lidet deraf. Hvo i de smaae fattige Familier, der tager lidt Sukker i Munden til sin Kaffe, kommer en Knivsodd Peber i sine Ærter, lidt Ingefær i sin Suppe, eller nogle Gran Indigo i sin Vaskerballie, tænker vel paa, at han bidrager til at giore Millionairer?"

Da vi lykkelig havde overstaaet Sosygen, sogte Enhver paa sin Viis at fordrive Tiden. Concordia tilbod at lære mig Engelsk, og hvor gierne var jeg hendes Lærling! Lemelie vilde igien lære hende Spansk; thi han forstod de fleste levende Sprog. Hun takkede ham, men undskyldte sig med, at hun ikke besad Opmærksomhed nok for at være Lærling; Lærerinde var meget lettere, især i hendes eget Modersmaal. Ogsaa meente hun, Capitainens Nærværelse paa Dækket vilde hvert Øieblik være fornoden. — „Ikke, naar vi komme under Passaten," svarede han med et tvungent Smiil, og skiulte sin Vrede.

Jeg mærkede nok, han misundte mig, naar jeg sad den skionne Kone saa nær, at min Kind næsten berørte hendes, og naar mine Øine mere hvilede paa den deilige Haand, der holdt Bogen, end paa Ordene. Concordia mærkede ret godt min Adspredelse, og smilede undertiden derover; dog udtrykte dette Smiil hverken Spot eller Misfornoielse. Det behager ogsaa en dydig Kone med Aand og Hierte, at see sig hyldet af en Mand, som hun agter og ynder. Van Leuven var ikke skinsyg; at jeg var indtagen af hans Kone, fandt han ikke blot naturligt, men næsten nødvendigt. Han vidste, jeg var et uskyldig ungt Menneske, og var ikke bange for mig. Denne Hoimodighed forpligtede mig ham endnu mere, og giorde vort vexelsidige Forhold ædelt og hoist behageligt.

Macbeth og Sørøverne.

Saasnart jeg havde lært lidt Engelsk, begyndte Concordia at giøre mig bekiendt med Shakespeares Værker. Shakespeare var hendes Stamfader paa mødrene Side; thi hun var en Datterdatter af hans kiæreste Barn Susanna, gift med Lægen Dr. John Hall. Hendes Bedstemoder levede endnu, men hendes egen Moder var død i Barselseng med hende. Concordia fortalte mig meget om den store Digter, der havde seet saa dybt ind i Menneskenes Hierter. Hun viste mig et lille Billed af ham. Hvilket kraftigt, aabent Ansigt! I Ørene havde han smaae Guldringe. „Bi dog!“ raabte Concordia, „dem kan jeg vise eder i Virkeligheden.“ Hun skyndte sig hen, aabnede et Skriin, og tog

en lille Æske frem, hvori der laae et Par glatte Guld-Drenringe. „Der ere de," sagde hun. „Det er Shakespeares Drenringe. I Dag vil jeg bære hans Drenringe."

Minga maatte hielpe hende med at tage hendes egne af og stikke de andre i. Der sad nu den skionne, blomstrende Datterdatterdatter af den store Shakespeare med hans smaae Guldringe i de nydelige Drer, som en sand Julie, som en yndig Viola.

Hun havde fortalt mig Noget af Tragødien Romeo og Julie, og jeg spurgte, om hun ikke vilde læse den med mig. Men hun valgte Macbeth.

Lemelie var ofte tilstede i Undervisningstimerne, ikke for at høre Stykket, hvilket han altid smaaligt critiserede, men for at forstyrre min Glæde, da han ikke undte mig, at tale ene med Concordia, skiondt Minga bestandig var tilstede.

„Det er et afskyeligt Stykke," raabte Lemelie harmfuld, da vi kom til Macbeths Død i sidste Act. „Saadan Noget burde en Digter aldrig skildre; et Digt skal kun opvække behagelige Følelser, og denne Macbeth kunde jo faae Haarene til at reise sig paa Hovedet af Een, hvis man ikke havde mere Courage, end han, der i Grunden er et forbarmeligt Skrog, thi han har hvert Øieblik Cujonfeber, og lader sig uophørlig sætte Vorpnæser paa af Hexer og gamle Kiærlinger."

„Dette Mesterstykke", svarede jeg, „er frembragt af en høist menneskelig, mild Genius, der føler Medlidenhed med de arme, af Laster og Lidenskaber forblindede Mennesker, i hvis Bryst endnu ikke den sidste Gnist af Samvittighed er aldeles slukket. Dette Dramas Indhold bestaaer ikke saa meget i Macbeths Misgierning, som i Syndens Kamp med Samvittigheden før og efter Mordet. Hans Viv lader vel til at være af mere diævelsk Natur; hun hidser sig selv op

med græsselige Ord, men naar hun sover, kræver Naturen sin Ret, og som Drømmevandrerske tilstaaer hun, hvad Stolthed og Frygt forbød hende at sige vaagen. Ja, hun bliver syg, hun dør af Fortvivlelse. Den pirreligere Qvindenaturs Ondskab blusser hidsigere op i Forstningen, men holder ikke saa længe ud, som Macbeths. Alting i dette fortræffelige Værk rober den dybeste Menneskekiender." — „Latterligt," raabte Lemelie, „at tale om Menneskekundskab og Natur i et Stykke, der er sammensat af lutter Unatur og Urimeligheder! Hexerne spaae ham jo Alting forud, ere udrustede med overnaturlig Kraft til at forlokke ham til Synden. Saa er jo Alting grundet i Fatalismen, Macbeth er uskyldig, vor Herre eller Satan har Skyld. Og det er endda det Fornuftigste af det altsammen," vedblev han efter en kort Taushed; „thi jeg er selv tilboielig til at troe, at man ikke stedse maa tilregne syrige Temperamenter, hvad man i daglig Tale kalder Synd."

„Gud bevares!" raabte jeg, „saaledes har Shakespeare sikkerlig ikke meent det. Disse Hexer ere ikke Andet end Macbeths egne onde Lidenskaber og Tilboieligheder: Herskesygen, Utaknemmeligheden, Grusomheden, personificerede og naivt forbundne med den gamle Folketro og Tilfældet, hvorved de undgaae at blive blot kolde Allegorier. Saaledes optræde disse fixe Ideer for Macbeth paa Heden, da han kommer tilbage fra et vundet Slag, og møder tre Qvinder med en Spaadomsgave, paa hvis Mulighed Troen endnu ikke aldeles er ophørt. Saaledes aabenbare sig hans onde Villies, hans sygelige Indbildnings fæle Giøglebilleder — Misfostrene af de tvende Yderligheder: Grumhed og Frygt, der altid ere forbundne — som Qvinder med Skiæg, og lægge de udtærede Pegefingre paa falmede Læber."

„Stor Allarm for Ingenting," sagde Lemelie. „Det er vel Umagen værd, at giøre saa mange Ophævelser over et enkelt Drab! Hvor tidt er der ikke begaaet langt værre Misgierninger, mod hvilke Macbeths var en reen Barneleg! Hvad siger I om de tyrkiske Sultaner, der hver Dag for Morskabs Skyld hugge Hovedet af den Slave, der holder dem Stigbøilen, naar de svinge sig til Hest? Og have Christne, Korsfarere, Inqvisition, Catholiker og Kiættere ikke raset langt værre mod hinanden?"

„Med de værste Afskyeligheder", svarede jeg, „kan Digtekunsten ikke befatte sig. Digteren kan ikke bringe Tigre, Hyæner og Klapperslanger paa Skuepladsen. Geniet taler til Mennesker med Dyd og Smag, eller som i det mindste ere i Stand til at erhverve sig disse Egenskaber; og kun saa meget Sort af Virkeligheden beholder Digteren i sit Billed, som er nødvendigt for at frembringe en tragisk Virkning. Ellers vilde chaotisk Nat opsluge alle Farver."

„Herr Lemelie synes at modsige sig selv," bemærkede Concordia. „Først var ham Macbeth for græsselig, nu er han ham ikke græsselig nok. I troer, Shakespeare kunde ingen hiertelose kolde Nidinger skildre uden Samvittighed og Anger? Læs engang Othello, Herr Lemelie! og siig mig saa, om I er fornøiet med Jago. Jeg skulde troe, han var nederdrægtig og uforskammet nok."

I denne Samtale bleve vi forstyrrede, thi en Matros kom ned i Kahytten, og meldte, at en marokkansk Sørøver satte efter os for fulde Seil, og snart vilde indhente os. Concordia blegnede, og jeg blev heller ikke vel til Mode ved denne Efterretning. Men Lemelie lod sig Intet mærke med. Da han havde udspeidet Schebekken giennem sin Kikkert, og mærkede, at Skibet, propfuldt af Mennesker med Sabler i Hænderne, styrede lige hen imod os, gik han ned

i Kahytten igien, og sagde spodsk: „Nu, Madame! vil det snart gaae værre til, end i Macbeth. Hexerne nærme sig alt. Vil I nu ikke bede eders store Poet om at komme os til Hielp? Ellers er det ude med vort Liv og med eders Dyd. Corsarerne have ikke læst Romeo og Julie; de sælge eder som Slavinde, og jeg vedder, inden tre Maaneder har eders Skionhed oftere skiftet Mode, end Maanen paa Himlen."

Nu traadte van Leuven ind i Kahytten. Rørt, men med Fatning, greb han sin Kones Haand, og bad hende, ikke at fortvivle. „Vi ville forsvare os", sagde han, „til det Yderste, og enten leve eller doe med Ære."

Lemelie loe haant. „Staae Barbarerne først paa Dækket," sagde han, „saa hugge de os til Fricassee, og den deilige Kone maa tiene ovenpaa til Dessert. Kun List og Snedighed kunne redde os." — „Hvor vil I nu hen med eders List?" raabte van Leuven. „Barbarerne forstaae hverken List eller Fransk; som vilde Dyr styrte de ind paa os med skarpe Kloer." — „Og falde maaskee i Snaren," svarede Lemelie, kold som Is.

Derpaa befalede han Constabelen at trække to Kanoner ud af Kanonhullerne og plante dem paa Dækket; tillige, at der ikke maatte losnes et eneste Skud paa Fienden, som vogtede sig for at komme os paa Siden. Da Corsarerne troede, at vi ingen Modstand vovede at giøre, klavrede de alle ud paa Bogsprydet af deres Skib, hængende der, som en Bisværm paa en Green, svang de Sablerne, raabte: „Allah, Allah!" og ventede paa det Øieblik, da de fra Bogsprydet kunde springe ned til os paa Dækket, naar de vare seilede lige ind paa os. Det var just det, Lemelie vilde. Det var et grædseligt Øieblik. Alt saae vi tydelig Turbaner og Knebelsbarter paa de brune Ansigter, der tørstede efter Rov og Mord. Sablerne funklede vildt,

Dinene endnu vildere, de grumme Ansigter glødede af Forbittrelse.

Lemelie stod bleg og kold ved sine Kanoner, som han holdt skiult bag et Stykke Seildug. Pludselig gaae Kanonerne af. Kuglerne søndersplitte Bogsprydet. Masten og det hele Mandskab derpaa styrte bragende og hylende, som trufne af Lyn, ned i den skummede Sø, hvor alle finde deres Død. Vort Skib seiler sin Vei uforstyrret fort, Slaget er endt, Faren forbi.

Dette pludselige Lykkeskifte virkede heftigt paa os alle, især paa Concordia, som udmattet tidligt om Eftermiddagen kastede sig paaklædt paa Sengen, og slumrede ind. Vi Mandfolk vare alle meget glade. Matrosene havde faaet dobbelte Portioner Brændeviin, raabte Hurra, og drak den tappre, kloge Capitains Skaal. Ogsaa van Leuven og jeg kunde ikke Andet, end yde ham vor Beundring og Taknemmelighed. Han havde jo reddet os fra Skiendsel, Slaveri eller Død. I et saadant Øieblik er Menneskет ligesaa villig til at bedømme sin Næste skaansomt, som han er streng, naar Egenkiærligheden bliver krænket, eller Misundelsen vakt.

„Den brave Lemelie," sagde van Leuven, „vi have giort ham Uret. Hvad kan han for, at Naturen har givet ham et ubehageligt Ansigt?" — „Hans Ansigt", svarede jeg, „er egentlig slet ikke hæsligt; kun noget for tilsluttet og ærgerlig seer han ud. Han maa have giort mange slemme Erfaringer i Verden, derfor troer han ikke Folk meer."

Da Lemelie havde bragt Alting i Orden paa Dækket, og Matroserne vare rolige, kom han ned til os, og spurgte van Leuven og mig, om vi ikke vilde drikke et Glas Punsch med ham i hans egen Kahyt, mens Fruentimmerne sov? Denne Indbydelse modtoge vi gierne, da vi kun attraaede at vise vor Redningsmand al mulig Tak og Forekommenhed.

Der stod ingen Punschebolle paa Bordet, men en Theemaskine med kogende Vand, og tre deiligt slebne, store Glas. — „Jeg drikker helst Punschen, som Thee," sagde Lemelie; „man faaer den saaledes varmest, og Punsch maa drikkes varm. Paa den Maade kan Enhver brygge sig den, som han vil."

Vi havde Intet mod hans Theorie. Han kom nu Sukker i Pocalerne, og bad Enhver at tage Citron, Vand og Rum efter Lyst; ogsaa mere Sukker, hvis Nogen behagede.

Constabelen, som i Dag havde hiulpet Capitainen med Kanonerne, og var hans Tiener, stod bag van Leuvens Stol. Han havde et lille Bord i Ryggen med en lignende, fierde Pocal, som heller ikke blev glemt. Vi vare alle enige i, at den ærlige Karl nok fortiente at drikke et Glas med os; uden hans Hielp havde Lemelie ikke kunnet udføre sit Manoeuvre.

Da Punschen var lavet, blev Theemaskinen sat hen paa det lille Bord hos Constabelen, for at vi skulde have bedre Plads paa vort eget. Vi klinkede, og vilde just sætte Pocalerne til Munden, da et selsomt Syn forundrede os saaledes, at hver satte sit Glas paa Bordet igien. Døren gik op, og med et Lys i Haanden, med stive Skridt og opspilede Øine, som Intet saae, traadte Concordia ind, spøgelseagtig og drømmevandrende, i sit hvide Nattoi, satte sig mellem sin Mand og Lemelie, og sagde med huul Røst: „Mig først Pocalen! Jeg vil credentse den." Derpaa greb hun van Leuvens Glas, og vilde drikke. Lemelie blegnede, rev hende hurtig Bægeret fra Munden, og sagde i en tvungen rolig Tone: „Punschen er for stærk for eder, Madame! Jean maa først komme mere Vand i. Ved Gud, hun sover, hun veed ikke, hvad hun gior." Dermed rakte han Glasset til Constabelen, som nu stod bag hans Stol. Jean satte

Glasset paa det lille Bord ved Siden af sit Glas; men da han vendte os Ryggen, og stod imellem mig og Glassene, kunde jeg ikke skielne, om han satte van Leuvens Glas paa høire eller venstre Side af sit eget, altsaa var det ogsaa siden uvist, i hvilken af Pocalerne han skienkede Vand, thi de vare hinanden fuldkommen lige. Concordia stirrede græsseligt paa Lemelie, og sagde:

„I en Helt, og forsager? Hvad siger det, om Nogen ogsaa veed det? Hvo kræver eder til Regnskab?“ Derpaa greb hun hans Haand, og sagde: „Her er en Plet, som lugter af Blod. Al Arabiens Virak mægter ei at betage denne Haand sin Blodstank.“ — „Ak,“ sagde Lemelie, som hurtig havde fattet sig, „nu forstaaer jeg det altsammen. Hendes Livsaander har Skrækken i Dag bragt i Uorden. Hun gaaer i Dromme, har nylig læst Macbeth, og spiller Lady Macbeths Rolle med nogle smaae Variationer.“

„Kom, kiære Concordia!“ sagde van Leuven, „jeg vil følge dig til Sengs.“ — „Ak ja, min Ven!“ svarede hun, og kyssede ham; „folg mig! Bliv ikke hos den Ondskabsfulde, og drik ikke Døden!“ — Jeg forfærdedes, og sprang op fra min Stol. — „Ræk mig Pocalen igien, Jean!“ sagde Lemelie rolig. — Tieneren rakte ham en af de to, der stode paa det lille Bord, men hvilken det var, kunde jeg, som sagt, ikke vide. — „Ville I ikke drikke med mig,“ vedblev Lemelie, „saa vil jeg i det mindste til Afsked drikke eders Skaal af eders egne Glas, for at denne Begivenhed ikke skal fylde eder Hiernen med urimelige Indbildninger.“ Med disse Ord tomte han virkelig Hælvten af min Pocal, og af den, Tieneren rakte ham.

Vi stode alle op; men Jean, der vilde træde tilbage, og giore os Plads, var saa uforsigtig at stode sit eget Glas, der stod bag ved ham, paa Gulvet med Albuen. Herover

blev Lemelie særdeles opbragt, og medens han skieldte Karlen Huden fuld, fordi han havde slaaet ham det store, deilige slebne Glas i Stykker, fulgte van Leuven og jeg Concordia ind i sin Kahyt. Den sorte Minga og den lille Beautiful sov allerede i deres Aflukke. Concordia strakte sig hen paa sit Leie, uden at vaagne; van Leuven og jeg stirrede længe tause og forfærdede paa hinanden.

„En tom Drøm!“ sagde han endelig; „Lemelie drak jo selv af mit Glas.“ — „Af mit drak han, Herr van Leuven! Men Constabelen havde først sat eders paa det lille Bord. Hvis han nu havde ombyttet det, medens vi forundrede os over Concordia? Da har Lemelie drukket af Constabelens Glas, og Constabelen kastet eders paa Gulvet.“

„For Guds Skyld, ti,“ sagde van Leuven, „og tal ikke et Ord til Concordia derom i Morgen! Maaskee veed hun det ikke selv, naar hun vaagner. Gud give, at vi vare dette farlige Menneske qvit, og stode lykkelige paa Ceylon!“

Da Concordia vaagnede næste Morgen, sagde hun: „Jeg har havt en fæl Drøm i Nat; men aldrig siger jeg Nogen, hvad jeg drømte.“ Vi frittede hende ud; men hun vedblev: „Vogt dig for Lemelie, min Ven! Spiis og drik kun, hvad jeg ogsaa nyder.“ Van Leuven lovede hende det. Da vi saae Lemelie igien, var han saa rolig og munter, som om der slet intet Overordentligt var hændet. Vi andre taug ogsaa.

Skibbrud og Redning.

Vor Seilads var i Begyndelsen saa lykkelig, som man kunde ønske det. Alt saae vi langt borte det gode Haabs Forbierg, uden at have udstaaet det Mindste af Regn eller Storm. Capitainen forsikkrede, vi vilde snart være der, hvor han havde i Sinde at udhvile nogle Dage. Men Himlen havde besluttet det anderledes, og slemme Vartegn lode befrygte det Værste. Solen var om Aftenen gaaet ned i en tyk jordfarvet Sky, de øverste Kanter vare mørkerøde. Morgenen derpaa, da det gryede ad Dag, straalede Skyerne vel smukt forgyldte, men neppe var Solen to Grader i Veiret, før de forvandlede sig i en tyk, røgagtig Dunst, der omgiordede Horizonten som en Muur, og hvorfra der udgik en Mængde sorte Straaler. Snart var Himmelen bedækket med slige Skyer, som Sømændene kalde tætte, og som ikke true med Regn. Fra Synskredsens Rand, tre fire Grader i Veiret, vare de gyldne, saa rødglindsende, endelig mørke.

Lemelie holdt disse Vartegn for høist vigtige, thi han havde bemærket, at saadanne Skyer altid forkynde en nær forestaaende Storm. Jeg ventede, at han skulde gaae Faren i Møde med sædvanlig Koldblodighed; men det var langt fra. Han var nedslaaet og urolig, hans Ansigt endnu meer blyfarvet, end sædvanlig; han skiælvede, gik ned i sin Kahyt, lukkede Døren i Laas efter sig, vi hørte ham plappre Paternostre, som et Barn opramser sin Lectie, og med hæs Stemme sang han latinske Litanier.

Da han kom ud igien, var han lidt roligere. Jeg undrede mig over Forskielligheden i hans Sindsstemning nu, og før mod Sørøverne, og gav ham det at forstaae.

Han svarede: „For Mennesker har jeg aldrig været bange; men naar man har med vor Herre eller Satan at giore, saa veed man aldrig ret, hvordan man er faren.“ Derpaa søgte han at opmuntre Matroserne. Mod manglede dette Pak ikke (thi som Herren er, saa følge hans Svende), men de søgte at opmuntre sig paa en egen Maade. Da Stormen raſede værſt, ophørte reent deres Lydighed mod Capitainen, og uden at spørge ham, sloge de to Brændeviinsfade op, begyndte at drikke sig fulde, raabte Hurra, og sang Drikkeviser, som de selv ikke kunde høre, thi Stormen overdøvede dem.

Da Lemelie saae Døden for Øine, bar han sig ad, som en grov Misdæder, der skal henrettes. Han fortrak Ansigtet afskyeligt; et halvvanvittigt Smiil, som baade udtrykte Trods og Fortvivlelse, bævede fra Tid til anden græsseligt paa hans Læber. Mechanisk fremsagde han endnu nogle Bønner, og derpaa drak han sig fuld, for at dysse Samvittigheden i Søvn.

Nu var der ingen Redning meer at tænke paa. Bølgerne ginge saa høit, og fulgte saa brat paa hinanden, som man sielden har seet Mage til. Havde en Bølge brudt sig over vort Skib, saa vare vi ufeilbarlig sunkne til Bunds. Derved kom Skibet i en saa voldsom vaklende Bevægelse, at man svævede i uophørlig Fare for at slaae Hovederne i Stykker mod Dækket, eller mod Væggene i Kahytten. Regnen øste ned som med Spande, Orkanen hylede saa stærkt, at det ikke vilde været os muligt, at høre en affyret Kanon. Denne usynlige Magt har uden Tvivl ført vort Skib mange Mile bort i en Time. Undertiden lod det igien, som om Skibet blev staaende paa eet Sted i Søen, og dreiede sig om, som en Top, medens Vinden giennemløb alle Streger i Compasset.

Van Leuven og Concordia havde strakt sig hen paa deres Leie, omfavnede hinanden, og lode ikke til at frygte Døden. Paa Matrassen paa Gulvet laae endnu et kiærligt Par: Negerinden med den lille Hund. Jeg Stakkel havde ingen, med hvem jeg kunde dee. Jeg stirrede hen i en Krog, der opdagede jeg min Bibel; jeg tog den ned af Hylden, og trykkede den til mit Hierte. Derpaa giennemlæste jeg det første Blad, hvor min Fader havde optegnet min Fødselsdag samt sin egen Dødsdag. Herved følte jeg mig lettet, og det forekom mig, som jeg snart igien skulde see mine kiære Forældre. De vinkede mig fra Skyerne, og saae meget fornoiede ud med Glædestaarer i Øinene. Dybt i Baggrunden troede jeg at opdage den store Gustav Adolphs Kæmpeskygge; og som en letfærdig Alf sloi Seifarts Aand omkring i de lavere Skyer, kaldte mig spodsk ved Navn, og loe høit, fordi jeg skiælvede for Døden. Foer der imellem et Lyn ud af det begsorte Firmament, da saae min ophidsede Phantasie Himmelen aaben. Frelseren, som sad ved Siden af den almægtige, alvorlige Gud Fader, udstrakte forbarmelses- og kiærlighedsfuld sine Arme imod mig, og jeg kunde tydelig see Naglegabene i hans Hænder. Den Helligaand svævede under hans Fødder som en yndig straalende Due, og spræt-tede muntert med Vingerne; og ved Siden knælede Luther med foldede Hænder i sort Præstekiole, og bad andægtig inderligt for mig. To Cherubvinger vare voxede ham ud fra Skuldrene, og strakte sig som uhyre Cometsvæv eller Nordlys langt hen i Mørket, og syntes at vinke mig.

I dette Øieblik hørte jeg et forfærdeligt Knald. Skibet opløste sig af sine Sammenfoininger, og Kahytten blev halvfuld af Vand, hvilket dog hurtig løb ud igien. Skibet var strandet paa en Sandbanke. Kahytten laae paa skraa: Gulvet var blevet Væg, og vi vare alle henkastede i en

Krog. Nu hørte jeg en Røst kalde: „Concordia! Concordia!“ Det var Lemelie, som havde bemægtiget sig Baaden. Paa den store Chaloupe havde allerede det fulde Mandskab indskibet sig. Van Leuven og jeg toge Concordia, der var besvimet, og vilde bringe hende i Baaden. Men Capitainen raabte: han vilde kun tage imod Concordia. Vi brøde os lidet om hans Trusler og Eder, og sprang ned med. Neppe vare vi deri, før Bølgerne slængte os ud igien af Baaden, og opslugte os. Hvordan det videre gik, veed jeg ikke, Bevidstheden forlod mig. Først den følgende Dag vaagnede jeg, og fandt mig liggende i Solskin paa det tørre Sand.

Det forundrede mig, at see Solen igien og den klare Himmel. De varme Straaler vederqvægede mine Lemmer. Jeg reiste mig overende, og mærkede, at jeg laae paa en Sandbanke. Bag mig ragede uhyre steile Fielde i Luften. „Er du alene reddet her,“ tænkte jeg, „for at døe en langsom Død ved den golde Klippe? Har alt dine Venner derude tømt Dødens bittre Kalk?“ Hvor glad blev jeg, da jeg, ikke langt fra mig, opdagede Concordia og van Leuven sovende paa Sandet. Nu var jeg atter ganske rolig. Jeg vendte min endnu vaade Side mod den hede Sol, lod mig giennemvarme, og sov ind.

Da jeg opslog Øinene efter en lang Slummer, stod van Leuven ved Siden af mig med Armene over Kors, og betragtede mig veemodig. „Stakkels Albert!“ sukkede han, „er det den Lykke, jeg lovede eder? Har jeg taget eder med fra Europa, for at I skulde deeltage i slig Elendighed? Tilgiv, min Ven! Som trofaste Staldbrødre ville vi dele Medgang og Modgang. Henkastede paa en fremmed Jord ere vi overladte til vore egne Kræfter. En Engel og en Diævel følge os.“ Ved disse Ord saae jeg mig om, og

opdagede foruden Concordia endnu Lemelie; han sad langt borte fra os paa en Steen med Haand under Kind, og stirrede i det nu rolige Hav. Van Leuven havde en stor Viinflaske, omflettet af Bast, hvoraf han gav mig at drikke. „Jeg har havt Moie nok," sagde han, „med at faae den fra Lemelie et Øieblik, thi han havde i Sinde at tømme den alene. Hvor vi nu ere, om vi nogensinde see Mennesker igien, maa Gud vide. Skibet er strandet der henne paa den anden Sandbanke. Agterdelen rager endnu temmelig hoit op over Bolgerne, og altsaa kunne vi haabe at redde Levnetsmidler og friste Livet i det mindste endnu nogle Dage."

Jeg bragte Lemelie Viinflasken tilbage. I Stedet for at takke Gud for sin Frelse, foer der kun lutter Forbandelser og Gudsbespottelser ud af hans Mund, og han vilde slet ikke lade sig trøste, men raabte bestandig, at han baade havde sat Ære og Formue til ved dette Skibbrud. — „Formue," tænkte jeg, „kan være; men hvo der ei har tabt Æren i Forveien, mister den ikke ved et Skibbrud."

Vi forlode ham, og gik hen til Concordia, som laae indhyllet i en Kappe, klapprede med Tænderne, klagede over Frost, og vilde sove igien; men først forlangte hun en Drik koldt Vand. Det havde vi ikke. Van Leuven gav hende lidt Viin, hvilken hun drak begierlig, fordi den var kølig; men hun befandt sig værre derefter, og glodede som et Kul. Hendes Husbond viste hende de største Kiærtegn, men hun sagde strengt og med et vildt Blik: „Carl Frands! gaa fra mine Øine, at jeg kan døe i Ro. Min alt for store Kiærlighed til eder har forført mig til at overtræde det fierde Bud; nu kommer Straffen ovenpaa. Gud være min og eders Siæl naadig!"

Den ellers saa besindige van Leuven blev ved disse Ord aldeles fortvivlet. „Retfærdige Himmel!“ raabte han, og vred sine Hænder, „er det muligt? Endnu et Tab skal jeg lide paa denne øde Klippe, efter at jeg troede Alting tabt — det forfærdeligste: hendes Kiærlighed, for hvis Skyld jeg vilde trodse Døden og alle rasende Elementer! Nu, saa vil jeg da heller ikke leve meer!“ Han løb hen mod Havet, og havde uden Tvivl styrtet sig ud deri, hvis jeg ikke havde grebet ham i Flugten, og ved en kraftig Tiltale, som Gud indgav mig, atter bragt ham til Fornuft. Jeg forestilte ham, at Concordia i denne Feberhede ikke vidste, hvad hun sagde. Det giorde ham roligere, han lagde sig atter hen, og sov udmattet ind.

Concordia rørte sig, og jeg løb hen til hende. Hun forlangte, jeg skulde vride noget Regnvand af en Kappe, der hang henne paa Træet. Gode Gud! der var hverken Træ eller Regnvand. Jeg bad hende have Taalmodighed en halv Times Tid, da dette Arbeid vilde gaae langsomt fra Haanden; hun lovede mig Taalmodighed saa længe. Nu vadede jeg lige ud til Skibet; Vandet gik mig ikke længer end til Knæene. Jeg klavrede mageligt op. Da jeg var kommen hen til Kahytdøren, hørte jeg til min Forundring følgende Ord: „Stakkels Dyr, stakkels Sorte, vor Frue hengivne med Liv og Siæl! Kunde ikke døe den vaade Død med hende; saa ville vi da forsmægte sammen paa Matrassen, Intet æde, Intet drikke, holde af hinanden, til vi udgive vor Aand.“ Derpaa hørte jeg en gientagen Kyssen og en ængstelig Piben. Jeg slog Døren op, og fandt Minga liggende paa Gulvet med den lille Beautiful. Hendes ellers kulsorte Ansigt var askegraat af Kummer og Mathed; hun stirrede paa mig, som paa et Spogelse. Men den lille Hund, min gode Ven, løb mig strax i Møde,

sprang op ad mig, gjøede af Glæde, kradsede mig med Poten paa Knæet, lagde sig paa Ryggen, og hylede derpaa igien af Hunger og Tørst, medens den tørre Tunge hang den ud af Munden.

Saasnart Minga hørte, Concordia levede endnu, vendte den sorte Farve tilbage i hendes Ansigt, og hun raabte: „Saa ville vi ogsaa leve, Beautiful! og nyde et Glædesmaaltid.“ Derpaa løb hun hen at hente Levnetsmidler; thi det havde virkelig været hendes Agt, at sulte sig selv og Hunden ihiel.

Jeg opsøgte i Hast det Nødvendige. I Kahytten hang en Rulle Svovl. Fyrtøi kunde jeg ikke finde, men et Par vel indsvøbte Pistoler tyktes mig tillige med Svovlet at være det fortræffeligste Fyrtøi. Til min Glæde fandt jeg et vel tilbeget Fad med ferskt Vand. Jeg fyldte en stor Dunk; Thee, Sukker og Rum fandt jeg i Kahytten, og med denne Byrde vadede jeg tilbage.

Negerinden maatte blive paa Skibet, for at tage Skibstvebakker, røget Kiød, Risengryn og Meel ud af Fadene, og binde det i smaae Pakker, at jeg næste Gang bequemt kunde bringe det over. Vi havde ikke megen Tid at spilde: det første stærke Vindstød kunde ganske adsplitte Vraget. Jeg medtog derfor ogsaa strax nogle Fødevarer, og skyndte mig tilbage med alle disse Herligheder.

Paa Sandbanken laae der opskyllede Bræder nok, en Øxe og en gammel Brystdug havde jeg fundet i Kahytten. Jeg rev den sidste i Laser, slog Ild, huggede Brænde, og blæste saa længe paa Ilden, til Flammerne luede. Concordia vaagnede igien, og forlangte utaalmodig at drikke. Jeg rakte hende den Thee, jeg imidlertid havde lavet, i et Bæger; hun troede, det var Viin, og skreg grædende: „I vil knuse mit Hierte med Viin. Gud forlade eder det!“ Men da hun

havde smagt Theen, blev hun glad. „Mange Tak, kiære Albert! nu er jeg fuldkommen vederqvæget; dæk mig nu til med min Kappe, og lad mig sove!“ Jeg adlød, og bag hendes Ryg giorde jeg en Ild, som ikke maatte gaae ud, før Solen stod høit nok med sine kraftige Straaler. Da jeg havde hensat alle mine medtagne Sager paa en bred, flad Steen, stoppede jeg Piberne, lavede en god Punsch (skiøndt ikke efter Lemelies Theorie), og gik hen at indbyde ham og van Leuven til Giest. Den Sidste sov endnu, thi han havde vaaget Natten i Forveien hos Concordia, uden at kunne lukke et Øie for Sorg. Men han var snart paa Benene igien, glædte sig meget, da han hørte, det var bedre med hans Kone, og da han saae det dækkede Bord paa Sandbanken. Lemelie, som havde havt Tvebakker med i Lommen og tømt den store Viinflaske, bandte endnu saa smaat. Jeg havde tændt hans Pibe, for at forsone mig lidet med dette fæle Menneske, med hvem Nøden havde forbundet mig; jeg rakte ham høflig Piben, og spurgte, om han ikke siden vilde spise og drikke med os. Han rev mig Piben af Haanden, som om jeg havde været hans Tiener, og takkede mig ikke med et Ord.

Under Maaltidet var han galant mod Herr van Leuven; thi han havde mærket min Sindsbevægelse, og vilde ærgre mig. „Vi To ere fødte Adelsmænd, Herr van Leuven,“ sagde han; „den gode Albert har, som jeg hører, for været eders Tiener, og saa er det vel bedst, at han tager sig en Tienerskikkelse paa igien, thi en Secretair bruger I vel neppe meer her paa Sandbanken. En Tiener kan man altid bruge.“

„Det fornøier mig, Herr Lemelie!“ svarede van Leuven, „at see eder lystig igien, og høre eder spøge; thi for Alvor kan det umulig være meent. Kun en Misforstaaelse gav

Anledning til hiint øieblikkelige Misforhold mellem Herr Julius og mig. Han er af gode Forældre, velopdragen, har Kundskaber, og har i forrige Tider levet paa en fortrolig Fod med Folk, som vare høiere paa Straa, end I og jeg. Og hvad jeg sætter over Alting, han er et dydigt, uskyldigt ungt Menneske. Selv i de meest glimrende Forhold vilde jeg vælge ham til Ven, hvor meget mere nu som stakkels skibbruden Mand paa den øde Klippe, hvor Ulykken giør os alle lige, og hvor kun gienſidig Hielp kan giøre os vor Tilstand taalelig."

Uden at sige et Ord, ikke engang god Nat, gik Lemelie, da han havde drukket dygtigt, hyllede sig i sin Kappe, kradsede et Hul i Sandet, og snorkede snart som en Sælhund, saa man kunde høre ham langt fra. Van Leuven og jeg bleve enige om at løse hinanden af, for at vaage ved Ilden. Han gik fornøiet til Hvile, da jeg havde fortalt ham om Minga og om lille Beautiful, med hvilken Efterretning vi i Morgen vilde glæde Concordia.

Jeg giorde en god Ild bag hendes Ryg, og forskandsede hende med en Sandvold mod Stormen, hvis den atter skulde reise sig. Derpaa satte jeg mig hen paa en Steen, og stirrede snart ud i Bælmørket, der rugede over den uhyre Havflade, snart betragtede jeg den deilige Qvinde, som laae ved Siden af mig, malerisk oplyst af Natteilden. „Ak," tænkte jeg, „hvad var mig hele Verden uden hende? Og hvor gierne skilles jeg fra hele Verden, naar jeg kun kan leve i Ensomheden med hende!" Mit Ungdomsmod lod mig ikke tvivle om, at det endnu vilde gaae os godt. Hun havde i Sovne strakt den skionne Haand ud af Kappen; jeg vilde dække den til, men følte mig fristet af en uimodstaaelig Lyst til først at kysse den. Jeg sank ned paa Knæe, mine skiælvende Læber nærmede sig alt den sneehvide

Haand — da opdagede jeg van Leuvens glatte Guldring paa hendes Finger, og bævede tilbage. Jeg vendte mig om, og saae hen efter ham. Tillidsfuld og venligtsmilende sov den ridderlige Hollænder, som han vilde sige: „Min tro Albert vaager, jeg forlader mig paa ham.“ — „Aldrig skal jeg heller misbruge din Tillid,“ sagde jeg sagte, og bedækkede hurtig den skiønne Haand. Lemelie sov uroligt der langt henne, væltede sig omkring i Drømme, og slog med den knyttede Næve i Sandet. Jeg haabede, van Leuven skulde blive ved at sove, jeg vilde vaage alene, men blev dog saa søvnig tilsidst, at jeg ikke kunde holde Øinene oppe. Da jeg havde lagt mere Brænde til Ilden, satte jeg mig paa Stenen, støttede mig til en Stang, og begyndte at nikke ind imellemstunder. Da stod pludselig den trofaste Staldbroder munter for mig. — „Hvor har I kunnet passe det saa noie?“ spurgte jeg; „I laae for et Øieblik siden i den dybeste Søvn.“ — „Har end Krigstieneſten ikke været mig til andet Gavn,“ svarede van Leuven, „saa har den i det mindste lært mig at staae op til rette Tid, og jeg forsover mig aldrig. Gaa nu hen og læg eder, kiære Albert! I har grebet eder mere an i Gaar, end vi andre, og trænger meest til Hvile.“

Troglodytliv.

Concordia vaagnede silde, Frokosten ventede, og hun spiste med god Lyst. Hendes Ungdom og Sundhed lode til snart at ville seire over Forkølelsen, og hun spurgte utaalmodig, hvor hendes Carl Frands var. Han kom strax, og

kyssede knælende med Taarer hendes Haand. Hun aftørrede hans Dine med sit Halstørklæde, og sagde med kraftig Stemme: „Græd ikke, min dyrebare Ven! jeg befinder mig bedre. Gud vil hielpe fremdeles."

Nu vare vi alle Tre saa glade, som om vi vare lykkeligen ankomne til Ceylon. Van Leuven vilde fortælle hende Noget om Minga, men jeg bad ham tie, for at Overraskelsen skulde blive større.

Derpaa vadede jeg atter ud til Skibet, hvor jeg fandt Minga og den lille Hund sovende. De bleve begge snart muntre. Jeg lod Minga bære saa meget, som hun orkede, selv giorde jeg ligedan, saa vadede vi afsted. Det giorde mig ondt for Hunden, at den maatte blive tilbage, fordi vi denne Gang vare alt for belæssede til at tage den med. Jeg spærrede den ind i Kahytten, og det bedrovede mig, at høre det troe Dyr hyle, gise derinde og kradse paa Døren med Poten.

Concordia vilde ikke troe sine egne Øine, da hun saae Minga. „Nu", raabte hun, „tvivler jeg ikke om Guds Bistand, siden han ogsaa har reddet mig min tro Veninde." Men Henrykkelsen skulde endnu blive større. Lille Beautiful, der maa have fundet en aaben Sprække i Kahytvæggen, var sluppen ud af sit Fængsel, havde forladt sig paa sit medfødte Svømmetalent, og begivet sig ad den vaade Vei, for at finde sit Herskab. Hvilken Fryd! Men jeg maatte holde den lille Svømmer, der fuld af Vand og Sand vilde afryste sig i sin Frues Skiød, saa længe tilbage, til vi fik den aftørret.

Tilsidst vaagnede ogsaa Lemelie. Uden at bryde sig om os, og uden at tage Deel i Frokosten, begav han sig lige ud til Vraget. Jeg løb henrykt omkring med Hunden paa Armen; den kunde jeg dog uden Synd holde af, saa

meget jeg vilde. Men denne Morgen var bestemt til lykkelige Opdagelser: thi i det jeg lober saadan omkring, støder jeg med Foden paa en langagtig Sandbunke, der saae mig alt for oval ordenlig ud, til at være saaledes sammenblæst af Vinden. Jeg støder endnu een Gang derpaa med Foden, og opdager — vor omvæltede Baad, bedækket med Sand, ligeledes hidkastet af Stormen.

Vi to Mandfolk og Minga havde nu fuldt op at bestille med at trække Baaden ud af Sandet. Nogle Bræder laae i Nærheden, hvoraf der let lod sig hugge et Par Aarer. Snart var Arbeidet færdigt, og vi kunde giøre Brug af den for os høist vigtige Baad, der ikke blot vilde skaffe os alle vore Sager langt lettere fra Vraget, men ogsaa kunde bringe Concordia hist hen til Bredden af Klippen, som var skilt fra Sandbanken ved en dyb, bred Vandfure, hvorover man ikke kunde vade. Hist ovre saae vi herlige tørre Huler i Klippen.

Vi bragte den hulde Skabning strax til den sikkre Strand, og udsøgte hende en tør Grotte, hvor der baade var Sol og Skygge. Her blev hun tilbage med Levnetsmidlerne; vi andre roede ud til Vraget, for at redde hvad vi kunde, før en ny Storm reiste sig, og adsplittede Skroget.

I Kahytten laae Lemelie paa Gulvet uden Bevidsthed. Vi tænkte, Nidingen havde myrdet sig selv, eller at han havde faaet et Slag; men han var kun drukken, og sov Rusen ud. Vi brøde os ikke videre om ham, pakkede Baaden fuld, og roede saaledes hele Dagen frem og tilbage, indtil vi næsten havde bragt Alt, hvad der var i Kahytten, over paa Klippestranden.

Ved den femte Ladning vaagnede først Lemelie, og giorde store Øine, da han fandt Kahytten saa tom. Han spurgte, hvad det skulde betyde, om vi vare Sørøvere, og befalede os at lade slig Egenraadighed fare, eller han vilde

lære os noget Andet. — „Herr Lemelie!“ svarede jeg, „enten er I gaaet fra Forstanden, eller har endnu ikke sovet Rusen ud. Jeg beder eder, hold op at brutalisere! Eders Commando er til Ende. Vil I sætte Livet til paa dette skrøbelige Vrag? For os gierne! Vi redde, hvad der er at redde. Vil I være fornuftig, saa dele vi broderligt med eder.“

Over denne Tale blev han rasende, og trak paa Dieblikket blank; men van Leuven stødte Storpraleren med eet Stød overende som et Barn. Nu sadlede Lemelie om paa Dieblikket; det lod, som om han pludselig havde faaet Forstanden igien, hialp os ret broderligt, og lagde flittig Haand paa Værket, saa vi lykkelig ankom til Concordia i Klippehallen med vor fulde Ladning, inden det mørknedes.

Jeg har fortalt, at der vare flere Klippehuler. Ægtefolkene fik den bedste og rummeligste. Minga laae strax i Nærheden, jeg ikke langt fra hende, og saa kom Lemelies Hule.

Saa længe vi vare i Færd med at redde, besiælede en glad Følelse os — men da det hele Forraad stod i Hulen, da sank atter vort Mod, thi et kort Overslag lærte os snart, at vi høist endnu med dette Lidet kunde friste Livet et Par Uger.

Kiød og Tvebakker var der rigtig nok Forraad af til noget længere Tid. Med vore Bøsser kunde vi skyde Fugle; en stor Skildpadde havde vi fundet paa Stranden, og nogle Sokalve lode sig see ude i Skiærene, som vi kunde giøre Jagt efter. Lemelie var en fuldkommen Kok. Dette Arbeide bragte ham i et nærmere Forhold til Concordia. Ved Bordet fik Lemelie altid den første Portion, og vi vogtede os vel for at stikke en Bid i Munden, for han havde smagt af Maden. Denne Forsigtighed giorde ham ikke i mindste Maade forlegen; han antog det for en Høflighed, der blev viist ham som den Fornemste.

Van Leuven var en god Jæger, jeg en lærvillig Skolar, som gierne fulgte ham med Flinten paa Nakken. Saaledes havde vi da ret godt kunnet leve en Tidlang her, og tilbringe vore ledige Timer med at see efter, om der ingen Skibe seilede forbi, hvis der kun havde været Vand. Men hvad vilde et Par Oxehoveder ferst Vand forslaae? Og hvilken græsselig Tanke: at tørste ihiel paa den tørre Klippe! Vi løbe omkring, saa langt som vi kunde, men ingensteds var der Spor af en Kilde.

Vi haabede endnu at finde et Fad Vand paa Vraget, og besluttede at giøre en Valfart derud næste Morgen; thi skulde ogsaa nogle Tønder være blandede med Saltvand, saa var det jo dog bedre end intet. Men om Natten reiste sig atter en stærk Storm, og vi kunde takke Gud for, at vi boede temmelig høit oppe paa Klippen, og havde Alting paa det Tørre, thi Sandbanken og den flade Strand ved Klippens Fod bleve aldeles oversvømmede af Havet. Henimod Morgen lagde Stormen sig vel igien, men — da vi saae ud efter Skibet, vare de sidste Levninger forsvundne. Kun noget Sort ragede ud af Bølgerne paa det Sted, hvor Skibet var strandet.

Van Leuven og jeg roede ud, for at see, hvad det Sorte var. Det var Pligtankeret, som stod fast opreist i Sandet; og de Ord Mads Hansen i Kiøbenhavn ragede op over Bølgerne. Van Leuven blev bedrøvet, thi han havde vist haabet at finde Noget, som man kunde tage med. Men jeg raabte: „Hurra! min Herr van Leuven! det er jo Haabet selv. Husker I ikke den smukke Tale, Mads Hansen holdt os ved Afskeden? den faderlige Velsignelse, han gav sit Anker? Haabe, kiære Herre! maa man, til Hiertet brister. Nu ville vi strax forsøge en Fart omkring Klippen. Paa Landjorden hindre os vel to i Havet vidt

udrækkende Basaltpiller at vandre Kysten om; men roe kunne vi, og maaskee opdage vi i en fiern Kloft den høistforønskede Kilde."

Vi foresatte os altsaa at roe ret langt omkring; men neppe vare vi forbi Basaltpillerne, før vi pludselig kom som i en Art Malestrøm, der bevirkedes af to mod hinanden staaende Klipper. Forgieves anstrengte vi os for at redde vor Baad. Roret brast i min Haand, og nu var intet Andet for os tilbage, end at springe i Vandet, svømme hiem, og lade Baaden glide i Malestrommen. Med Nød og neppe frelste vi Livet paa denne Maade; men Baaden, til hvilken vi havde sat alt vort Haab, mistede vi for stedse. Concordia takkede Gud, fordi vi dog vare undgaaede Faren; Lemelie stoiede og bandte, og giorde os bittre Bebreidelser, fordi vi to Landrotter, som ikke forstode at omgaaes med et Fartøi, uden hans Vidende og Hielp havde begivet os paa dette Eventyr. Vi følte, at han denne Gang havde Ret, og taug.

Jeg gik ind i min Hule, tog Tørt paa, spiste dygtig, drak, sov godt oven paa Bevægelsen, og da jeg vaagnede, havde Haabet ikke forladt mig. Den gamle Lyst, som jeg saalænge ikke havde sporet, at giøre Vers, kom atter over mig, og jeg skrev følgende Sang:

Du klare Bæk
Bag gronne Hæk,
Drik, som til Livet kræves,
Du søde Vand!
Paa denne Strand
Vi søge dig forgieves.
Før havde du dog Klippen kiær,
Og midt i Stenens Dynge

Var du som venlig Engel nær,
Der hørte man dig synge.

Hvad hielper nu,
O Hav! os du
Med dine brede Bølger?
Et Giogleſpil,
Som giekke vil,
Mens Fieldet Kilden dølger.
Os ſpotte kun de Vover blaae,
Vandfurerne bedrage;
Som Tantalus vi Bægret faae,
Men tør dog Intet ſmage.

Skiøndt Vandet nær,
Dog Intet her,
Der Tørstens Glød kan lædſke;
Som tørre Sand
I Ørkens Land
Kun ſpotter bittre Vædſke.
Men i en Ørk jo Kilden ſød
Tidt Pilegrimen finder:
Hvad finde vi? — O, med vor Død
Først Haabet reent forſvinder.

Da Moſes tog
Sin Stav, og ſlog
I tørre Dal paa Fieldet,
Sprang Straalen frem
Af Klippens Hiem,
Og viſte Kildevældet.

Høit slaaer vort Haab
Til Gud med Raab,
Han gior os atter glade;
Vort Mod har plat
Os ei forladt,
Gud vil os ei forlade.

Jeg havde forfattet denne Sang til en Kirkemelodie.

Concordia, van Leuven og jeg sang hver Aften denne og andre aandelige Viser trestemmigt; og det klang smukt i den høie Hvælving, medens Solen sank i Havet. Men eengang bleve vi forstyrrede midt i vor Andagt af et græsseligt Skrig. Det kom fra Mingas Hule. Vi løb derhen, og traf Lemelie skiælvende af Forbittrelse med en blinkende Kniv i Haand, og Negerinden, altid endnu skrigende, flygtet hen i en Krog. Vi troede først, han vilde myrde hende, men opdagede snart, at det var sigtet paa den lille Beautiful, som hun havde paa Armen. — „Hvorfor", spurgte van Leuven, „vil I myrde det uskyldige Dyr?" — „Hvad, uskyldig?" raabte han rasende; „fordømte Bæst, som æder og drikker den Smule op for os, der endnu er tilbage! Skal det oven i Kiøbet afknappe os, hvad der er tildeelt os karrigt nok alligevel?"

Concordia kastede sig for hans Fødder, og bad ham med Taarer at skaane hendes lille Yndling. Det rørte ham noget. Han bad hende høflig staae op, trykkede hendes Haand, og sagde: „For eder, Madame! opoffrer jeg Alting, selv mit Liv."

Saaledes blev der da sluttet Fred. Da vi talede med Minga derom, sagde hun: „Var Hunden graadig, kunde det endda være, hvad det var; men den spiser kun Lidet, og

drikker næsten Intet. See, der staaer dens lille Vandbakke, den har endnu i Dag ikke rørt derved."

„Ikke rørt derved?" gientog jeg, og en Straale af Haab trængte ind i min Siæl. Men jeg taug, for at undersøge Alting selv. Næste Morgen stod jeg tidlig op; den lille Beautiful, som havde sovet hos mig, og som jeg lod løbe, smuttede ind i Klippekløfterne, og blev borte. En halv Times Tid derefter kom den tilbage, slikkede sig om Munden, og i Skiægget hang endnu klare Vanddraaber. Jeg smagte deraf — o, Himmel! det var ferskt Vand. Endnu taug jeg, og besluttede at følge Hunden næste Gang paa sin Vandring. Men det var umuligt, den smuttede bort fra mig, jeg kunde ikke finde dens Spor. Nu fyldte jeg en lille Pose med hvidt Sand, giorde et Hul deri, og bandt næste Gang Hunden Posen paa Ryggen, saa at den, imens den løb, bestandig maatte tabe noget Sand ud deraf. Paa den Maade viste en hvid Stribe mig Veien over nøgne, sorte brændte Stene, over Mospletter, giennem Torne og mange Krinkelkroge. Jeg havde omtrent tilbagelagt en Fierdingvei saaledes, da jeg hørte en stærk Brusen. Jeg var, paa en temmelig lang Omvei opad, kommen omkring de steile Basaltstotter, og nærmede mig Havet igien nedad. Her opdagede jeg et stort Vandfald, som styrtede ud giennem en viid Aabning, og flød i Søen. Den lille Beautiful stod ved Bredden, og drak, med Sækken paa Ryggen, hvoraf den næsten havde rystet alt Sandet. Jeg befriede den fra sin Byrde, øste Vand med den hule Haand, og smagte det. Det var klart som Krystal, og kunde ikke være bedre.

At beskrive eder den Følelse, der i dette Øieblik betog mig, er umuligt. Saaledes bliver en Syg til Mode, der har overstaaet en farlig Crisis; saaledes en arm Synder,

der bliver benaadet paa Retterstedet. Jeg faldt paa mine Knæe, strakte Hænderne mod Himlen, og takkede Gud, mens den lille Opdager sprang lystig omkring, greb i de smaae brogede Stene med Poterne, og syntes ved lunefuld Gisen og Galoperen at tage Deel i min Glæde.

Jeg skyndte mig tilbage, og mødte Lemelie, som saae fortrædelig og nedslagen ud. Han undrede sig over mit glade Ansigt. „Har Concordia igien givet eder en engelsk Time?“ spurgte han spodsk. — „Herr Lemelie!“ svarede jeg, „jeg vil giøre eder ligesaa fornøiet, som jeg er.“

Derpaa bragte jeg ham hen til Stedet. Hvorledes beskriver jeg eder hans Ansigt, da han saae og hørte Vandfaldet bruse? Der gives Øieblikke, hvor selv det koldeste Hierte i den meest forhærdede Synder røres over Guds Almagt og Godhed. Hans Ansigtstræk bevægede sig krampeagtigt, thi det kostede dem stor Anstrengelse, at forjage de sædvanlige haanlige Spotfolder, den lurende Lumskhed, for at see ydmyge, glade og taknemmelige ud. Dette lykkedes nu sagtens ikke; det Hele blev ikke Andet end en væmmelig Fordreielse, men rørte mig dog, fordi jeg troede at spøre Mulighed til Bedring deri.

„See engang, Herr Lemelie!“ raabte jeg; „denne Kilde har den lille Hund opdaget, som I vilde dræbe i Overgaars, fordi den havde faaet lidt Vand i sin Skaal. Var det skeet, saa havde vi alle snart maattet forsmægte paa den tørre Klippe. Vær i Fremtiden ikke saa grusom, og had og forfølg ikke uskyldige Skabninger, der ikke have lagt eder et Halmstraa i Veien!“

„I har Ret, Herr Albert!“ svarede han blidt og betænkeligt, i det han klappede Hunden, som var fulgt med os til Kilden. „I Sandhed, det er en smuk Maade at hevne sig paa. I samle mig Alle gloende Kul paa mit

Hoved. Nu ville vi ogsaa leve ret broderligt og enigt med hinanden."

Concordia, van Leuven og Minga deeltog i vor Henrykkelse, da vi bragte dem til Vandfaldet. Da Lemelie var gaaet bort, fortalte jeg hans Anger, og hvor fromt han havde yttret sig.

„Gud give," sukkede Concordia, „at dette Sindelag maa være varigt! Men, desværre! ogsaa paa nøgent Sand voxer vel undertiden Hedeurter." Især bad hun sin Mand tage sig Vare for det falske, grusomme Menneske.

„Kiære Barn!" sagde van Leuven munter, „vi Hollændere ere et roligt, opmærksomt Folk, og lade os ikke saa let bedrage. Have vi ikke daglig et langt frygteligere Uhyre at kæmpe mod, som truer med at opsluge os: det ubændige Hav? Og dog leve vi lykkeligt bag vore Diger, lade os ikke bringe ud af vor Fatning, og ingen Frygt forstyrrer vor stille Nydelse."

Vi vare nu i Besiddelse af de vigtigste Livsfornødenheder. Fieldet forsvarede os, naar Havet raste; bag dets Vægge fandt vi Skygge mod den trykkende Middagshede, skiøndt vi ikke havde den Glæde, at vederqvæge os under et køligt Træ, thi Intet uden vantrevent Krat grønnedes i Risterne. Kun omkring Kilden voxte Græs og Blomster. Vi kaldte dette Sted Concordias Hauge, og jeg huggede Sæder i Stenen, for at vi kunde sidde Morgen og Aften der. Vi indrettede ogsaa et Kiøkken i Nærheden, for at have Vandet ved Haanden. Skibstvebakker og røget Kiød havde vi endnu for et Fierdingaar; Krudt og Kugler for et heelt Aar. Og for at vi ogsaa i Fremtiden skulde være i Stand til at søge vor Næring, havde Forsynet ladet os finde en deilig Bue med Pile i Kahytten, hvormed van Leuven før sin Afreise for Morskabs Skyld havde øvet sig,

thi han vilde vise Indvaanerne paa Ceylon, naar han kom der, at han ogsaa forstod at bruge deres Vaaben.

Denne Bue bevarede vi som vort dyrebareste Klenodie. Jeg kaldte den Philoctets Bue, og følte nu først ret Skiønheden i den gamle Tragødie, hvor hele Handlingen, enfoldig skiøn, dreier sig om en saadan Bue, den Forladtes eneste Trøst, som grusomme Landsmænd egennyttig ville berøve ham.

For Resten var vor Tilstand dog elendig. Vand havde vi vel nu; men skulde vi aldrig mere betræde den moderlige Jord? Ja, til vor Skræk truede endnu et tredie Element med at forlade os: Skabningens Opliverske og Frembringerinde, den hellige Ild. Thi Bræder og Planker laae der sagtens endnu efter Skibbrudet; men hvor længe vilde det vare? Og Træer voxte der ingen af paa dette Field.

For Concordias Skiønhed giorde det mig meest ondt. „Skal denne hulde Blomst", tænkte jeg, „saa snart visne og sammenkrympes i Taage, Regn, Hede og bidende Søvind? Skal den deilige engelske Lady snart see ud som en skrumpen hollandsk Fiskerkone?"

Endnu var Intet tabt; vi havde Alle Klæder nok, Minga var en flittig Vaskerpige. En stor bredskygget Solhat, som Concordia havde taget med, kom hende vel tilpas. Og Noget maa jeg ikke glemme: vi havde bragt en stor Pakke Randers Handsker fra Kiobenhavn; disse vare ogsaa biergede. Saaledes havde jeg da Haab om, at hverken Regn, Kuld eller Solskin i lang Tid vilde skade hendes Hud.

Jeg selv skal som fireogtyveaarig Yngling ikke have taget mig ilde ud paa Fieldstien med de bølgende brune Lokker, den sorte Fiæderhat, den korte Troie, med Jagttasken ved Siden, og Bøssen paa Skulderen. Til min sangvinske Blomstren giorde van Leuvens mandigrolige, dybsindige,

noget blege Ansigt en god Modsætning. Og for at Billedet ogsaa skulde have sin Skygge, stak atter Lemelie ret poetisk af til os andre med det listige, lumske Aasyn, de kortkrusede blonde Haar, hvoraf han var saa stolt, fordi han meente, denne Blondhed beviste hans ældgamle franske Adel. Rigtig nok var han allerede temmelig skaldet, den brede Pande var kun bedækket med tynde Haar; men det røde Skiæg var stærkt, og skiulte den alt for spidse Hage. Næse, Mund og Øine havde man kunnet kalde smukke, dersom en bedre Aand havde besiælet hans Ansigt. En graa opkrampet Hat med en rød Hanefiær sad ham altid paa Snit, og saaledes saae han ikke Diævelen uliig. Minga og lille Beautiful, sort og hvid, fuldendte Billedet; begge troe, sunde, aarvaagne, altid i Bevægelse. Nærmede den butte Negernatur sig noget til det Dyriske, saa laae der i Hundens hengivne Blik atter noget Menneskeligt. I Følelsen af dette Slægtskab vare de uadskillelige Venner.

Havde nu en god Maler seet hele vort Selskab paa Klippen, leiret om det herlige Vandfald ved Solens Nedgang, eller naar Maanens blege Skive svævede over Fieldet, og Kiokkenilden luede rød giennem Biergkloften; havde han tillige seet en plettet Skildpadde klavre hist op paa Sandet, eller en Sokalv stikke Snuden frem af Bølgerne, hvor de steile Basaltpiller speilede sig i Vandet; havde han dertil endnu befolket Luften med nogle Sofugle, saa kunde det virkelig blevet et smukt Billede.

Nye Opdagelser.

I at klavre søgte jeg min Lige, thi jeg har aldrig vidst, hvad Svimmelhed var. Da jeg mærkede, at der paa de øverste Fieldtinder lode sig andre Fugle høre og see, prøvede jeg paa mange Omveie altid at komme høiere, fra det ene Klippestykke til det andet, og holdt en Formiddag ikke op, før jeg havde naaet den høieste Fieldspidse. Hvad skildrer min glade Forundring, da jeg fra dette Sted pludselig fik en Oversigt af hele denne Klippeø med alle sine deilige Bakker, Dale, Floder, Skove, omringet og skiult for den øvrige Verden af himmelhøie, bratte Fieldmure?

En heel Time stod jeg henrykt fordybet i dette Syn; thi Modsætningen af mit forrige Opholdssted og nærværende kunde ikke være stærkere. Hist vaad, kold Luft, steile, golde Fieldvægge, det øde, flade, eller skumbedækte brusende Hav, Sandbanker, Tang, Skildpadder, hæstskrigende Vandfugle, skumle Klofter; alt dette kun eensformig oplyst af Morgen- og Aften-Roden, eller spøgelseagtigt af Maanen. Her sød, varm Foraarsduft, Blomster, Skove, Bække, Sangfugle, Hiorte, Raadyr, Aber og Geder i Dalene, som, mere forundrede end bange, kun vege lidet tilbage, og studsede — maaskee for første Gang — ved Synet af et Menneske. Jeg saae et Slags Fuglevildt, som lignede Agerhøns, skød paa dem, og fem bleve liggende paa Stedet. Ved Knaldet, som Gienlyden i Biergene ofte gientog, forbausedes alle levende Skabninger, gik og floi, skiøndt langsomt, bort, eller skiulte sig i Skovene. Det giorde mig næsten ondt, at jeg saaledes havde bortskræmmet det behagelige Selskab.

Jeg streifede vidt omkring, for ogsaa at finde Mennesker, men fandt intet Spor deraf; og — skal jeg skrifte ærligt? — jeg

kan ikke sige, jeg brød mig meget derom. Det var i Dag for silde, at vende tilbage over Fieldet til mit øvrige Selskab. Jeg blev altsaa paa Den, og fortærede min medtagne Aftensmad. Skionne røde Bær, der lignede Moreller, hang paa Træerne, og lokkede mig; men da jeg ikke kiendte dem, vovede jeg ikke at smage dem, og noiedes med at slukke min Tørst ved Kilden. Derpaa steg jeg op i et Træ, og sov der om Natten. Jeg, som lang Tid kun var vant til at høre Havet bruse, blev næste Morgen vækket af lystig Fuglesang. Jeg slog Øinene op: det høie Græs var rigt bestrøet med Dugdiamanter. Det brune Vildt viste sig, og forsvandt igien bag Træerne. Brogede Pappegøier og Guldfasaner hoppede omkring i Grenene. I de høieste Trætoppe struttede kalkunske Haner, bredte deres Vifter trodsigt ud, og bleve rødblaae i Hovederne af Forbittrelse, fordi Morgensolen understod sig at skinne dem lige i Øinene. Naragtige Aber krøbe omkring i Nærheden, betragtede mig nysgierrigt, og vidste ikke ret, om de skulde regne mig til deres Folk, eller ei. En deilig lille Fugl kom mig saa nær, at jeg kunde kaste min Hat over den og fange den levende. Jeg stak Fuglen i min Jagttaske, og da Græsset endnu var for vaadt til at gaae i, fordrev jeg Tiden med i Hast at flette et Buur til min Fugl, som jeg vilde bringe Concordia. Nu begav jeg mig igien paa Reisen, for at bringe mit Selskab til dette Canaan. Det overordenlig rige Farvespil paa Sommerfugle-Vingerne, Blomsterbladene og Fuglefiærene, hvis Lige jeg aldrig havde seet i Europa, henrykte mig særdeles. Endnu var det ikke faldet mig ind, at frygte for mulige Vanheld her. Pludselig foer mig den Tanke som et Lyn giennem Hovedet: Hvis nu Skoven var fuld af glubende Dyr, Græsset af Edderslanger, Jorden af giftige Urter? Min ophidsede Phantasie lod mig skue Alting tydeligt.

Jeg troede at see et Løvehoved med uhyre Manke stikke hist frem giennem Busken; her krøb en skællet Slange med den græsselige Brille paa sin svulmende Hals. Men Løvehovedet var ikke Andet end en Træknub i Barken, Slangen en vindtor nedfalden Green med guult Mos.

Pludselig opdager jeg nogle Potteskaar, halv fremstikkende af Jorden. Dette Tegn paa Menneskenærværelse trøstede mig noget. „Altsaa", tænkte jeg, „kunne dog Mennesker leve og bygge her. Men, gode Gud! hvis det nu er Cannibaler, som gribe, slagte, stege og opæde dig?" Det lob mig koldt ned ad Ryggen; jeg fordømte min Nysgierrighed, og ønskede mig tilbage igien i Steenhulen hos Concordia og van Leuven, hvor vi kunde leve i Ro, og hvor vi kun havde eet glubende Dyr, een Giftblomst, een Brilleslange, een Cannibal at trækkes med.

Fordybet i disse Betragtninger var jeg kommen paa en smal, og som det lod til, forlængst giennem Lunden hugget Vei, der forte ind i en stor Løvhytte. Denne var rigtig nok nu næsten ganske tilgroet igien, men lod dog til at være et Værk af Menneskehænder. Det sluttede jeg mig til af de fordum i en lige Linie afsaugede Træstammer, der atter vare skudte høit i Veiret. Herved var Taget blevet tykkere, og Grenenes tætte Sammenfletning lod mig ogsaa formode, at ikke Alting var Natur og blot Tilfælde. Løvtaget var saa tæt, at ikke en Regndraabe kunde trænge derigiennem.

I Nærheden af denne Løvhytte saae jeg tydelige Spor af en længst forfalden Hauge, hvor der endnu stode gamle Frugttræer i Rækker. Men Mennesker og Menneskeboliger lykkedes det mig ei at opdage. Dog, denne Opdagelse var mig just den kiæreste. Jeg indsaae, at her maatte have boet nogle faa Mennesker, som for længe siden

vare døde. Altsaa tilhørte Den os, og vi behøvede ikke at frygte for glubende Dyr, thi disse Levninger viste, at enkelte Mennesker en rum Tid havde drevet deres Væsen uforstyrret her.

Jeg ilede tilbage over Fieldet, men skød endnu en ung Raabuk, som jeg slæbte med. Tilbageveien fandt jeg let og sikker; thi jeg havde sat Mærker ved ethvert Hiorne. Min Raabuk, som jeg slæbte efter mig, blev temmelig stovet. Agerhønsene hang mig i et Baand paa Ryggen, Fugleburet paa Brystet, min Bøsse tiente mig til Stottestav, min Hat var omflettet af Blomster og unge Løv.

Jeg undrede mig over min egen Dristighed, da jeg som en Steenbuk sprang over Afgrunden, og uden Gru klavrede ned ad de steileste Klippevægge. Men siden jeg var her paa Den, følte jeg Kiækhed og Mod altid meer vaagne i mig, og saaledes, troer jeg, gaaer det de fleste Mennesker, naar de komme i deres rette Element. Ogsaa min uskyldige romantiske Kiærlighed begeistrede mig, og gav mig Kraft. I den senere Tid overveiede jeg sielden Faren, men tænkte kun, om min Handling vilde behage eller mishage Concordia, om den vilde gavne eller skade hende.

Derfor havde jeg ogsaa, medens jeg gik deroppe paa Den, bestandig tænkt paa hende, hvor meget det skionne Syn vilde overraske og henrykke hende. „Naar vi nu ere vel komne alle herop," sagde jeg, „hvor skal hun da boe? Den maa være saa smuk, som den vil, Noget tabe vi dog ved Byttet: de luftige, tørre Steenboliger dernede. Her er Alting omringet af Træer og Buske. Planteluften er usund om Aftenen. Maaskee ville Ægtefolkene blive glade over Løvhytten, og vælge den til Opholdssted; men det maae de ikke."

I det jeg steg ned, lagde jeg Mærke til en farlig

Kløft. „Her maa der slaaes en lille Bro for Concordia," tænkte jeg. Jeg skiælvede, naar jeg forestilte mig den Fare, hun skulde udsætte sig for; men min Trøst var: det er lettere, at stige op, end ned.

Den Første, jeg atter traf i de lavere Egne, var van Leuven. Han sad temmelig høit oppe paa en Klippeblok med Haand under Kind, og jeg hørte ham sige: „Gode, fromme Albert! saa have vi da nu ogsaa mistet dig?" — „Herr van Leuven!" raabte jeg, „græm eder ikke. Her er Albert igien. Og see engang den deilige Fugl! Den bringer, ligesom Noahs Due, et Olieblad i Munden. Seer I ikke det friske Mai i min Hat, og Blomsterne, Agerhønsene og Raabukken?"

Han vilde ikke troe sine egne Øine, og den høieste Glæde fortrængte den dybeste Kummer. „Ak!" raabte han, „saa kunne vi dog endnu helligholde min Concordias Fødselsdag. Jeg troede, det skulde kun været en Smertesdag for os. Jeg har søgt eder forgiæves, har været langt længer oppe, og var gierne steget endnu høiere, men den Tanke: ogsaa, som formodentlig I, at styrte i Afgrunden, og at lade den elskværdige Skabning dernede tilbage i en afskyelig Nidings Vold, holdt mig derfra."

„Hendes Fødselsdag?" raabte jeg, og en glad Rødme farvede mit Ansigt. — „Hun er i Dag atten Aar," svarede han. „Ak! jeg har ingen Gave havt at byde hende; ikke engang min kiærlige Opmærksomhed kunde jeg skienke hende, thi mine Tanker vare paa Fieldet hos eder, kiære Ven! Men Lemelie er særdeles oprømt. Det lader slet ikke til, at han har taget sig eders Tab nær. Han ønskede vel gierne at have seet os begge To for sidste Gang. Et Par smukke Fiskeangler har han skaaret, og foræret Concordia den ene. Nu sidde de dernede og fiske. Altid maa den

uskyldige Siæl høre hans Lefletale, hvormed han haaber at forføre hende. Men hvad skulle vi gjøre? Skiebnen har nu engang bragt ham i vor nærmeste Kreds. Baade med Strenghed og med Blidhed maae vi see at tæmme og betvinge hans Ondskab. Den tro Minga forlader aldrig Concordia, saalænge han er hos hende, og han er mere bange for den godhiertige Sorte, end for Fanden selv."

Van Leuven fulgte mig hen i min Hule, hvor jeg først skrev et lille Digt paa Concordias Fødselsdag, som fornøiede ham. — „Jeg troer, hun har ogsaa forfattet Noget over eder i Dag," sagde han; „thi hun var ganske utrøstelig. Hun har længe siddet i sin Hule og skrevet. Men hun rev det atter i Stykker, uden at vise Nogen det, og var saa bedrøvet, at den ene Taare ikke kunde bie den anden."

Hvor sød var mig denne Efterretning! Jeg bandt en Krands af Løvet og Blomsterne, og løb ned til Stranden for at trøste den skionne Fiskerinde og for at pryde hendes Hat med min Krands. Fuglen i Buret havde jeg ogsaa med.

Lemelie sad og mulede temmelig langt fra hende, og lod til med rynket Pande meget opmærksomt at betragte sin Angel i Vandet. Minga stirrede haant paa ham med Hænderne i Siderne, og kastede alt imellem betydningsfulde Blik til Concordia, som sad bedrøvet i Tanker med Hænderne i Skiødet.

Jeg sneg mig sagte paa Sandet hen bag hende, og strakte min Arm over hendes Hoved, saa at den nydelige Fugl i Buret kom hende lige for Øinene, uden at hun vidste hvordan. Og hvor allerkiæreste: den lille Sanger, som havde tiet stille hele Veien, begyndte strax at qviddre en lystelig Vise! Hun sprang forskrækket op, og vendte sig om. Der stod jeg, og strakte hende Krandsen og Sangen i

Møde. Hun faldt mig henrykt om Halsen, kyssede mig, og raabte: „Min elskede Broder! min Ven! min ædle Husbonds Ven! lever I endnu? aander I end? Nu, saa ville vi ogsaa leve, og haabe paa ny.“ — Jeg bad hende læse det lille Digt:

Fisken og Fuglen.

Den lille Fisk er nydelig
Med blanke Solverskæl;
Men kan den leve vel med dig?
Snart siger den Farvel.
I Haanden sprætter den saa kort,
Den vaade Siæl flyer hurtig bort,
Snart ligger den paa Stranden død,
Som det Naturen bød.

Og følge Fisken ei du kan
Hen ad de Vover blaae;
For iiskoldt er det dybe Vand,
Hvor ingen Straaler naae.
Der svømmer Hval, der svømmer Hai
Ad grenede Korallers Vei;
Og hvad i hine Dyb der skeer,
Ei noget Die seer.

Men mærk i broget Fiæderdragt
Den muntre lille Fugl!
Den bringer dig til Skovens Pragt
Fra golde Klippeskiul.
Naar Sol gaaer op, naar Sol gaaer ned,
Den synger Vaarens Herlighed.
Den ved din Skionhed fryder sig,
From, umisundelig.

Til Fødselsfesten Fuglen gav
Concordia sin Krands.
Det sorte, skumbedækte Hav
Har ei slig broget Glands.
Saa følg da Fuglen til sin Green
Frimodig over Klippens Steen!
See — Paradiset er os nær!
Kun Eva mangler der.

Lemelie sad imidlertid med paatagen Ligegyldighed ved sin Angel, hvorpaa Intet vilde bide, og lod, som om han ikke havde mærket min Tilbagekomst.

„Ei! ei!“ raabte han endelig, „der have vi jo vor Poet. Jeg vidste nok, han var for besindig til at vove sig i virkelig Livsfare. Han har fundet Blomster i en Fjeldkløft, og fanget en Fugl? Charmant! Og derfor er Madame van Leuven falden ham om Halsen, og har kysset ham saa kiælent, som om det kunde været hendes Husbond. Hvad siger den gode Ægtemand dertil?“ — „Jeg vilde ikke elske hende,“ svarede van Leuven, „dersom hun ikke holdt af den gode, ærlige Albert, og ikke havde været bekymret for ham.“ — „I taler jo ret som en fuldkommen Ægtemand, Herr van Leuven!“ vedblev Capitainen. „Men hvorfor skal da jeg alene være Stifbarn? Hvorfor tør jeg ikke ogsaa kysse og blive elsket lidt med? Hvad Sædvanen forbyder i Europa, hvor der er Fruentimmer nok, derom kan Talen ikke være paa en øde Klippe, hvor der kun er et eneste Fruentimmer. Thi det hæslige sorte Menneskedyr der, som slæber Vildtet hen til Kiøkkenet, vil I dog vel ikke regne med til Qvindekionnet?“

„Herr Lemelie!“ svarede van Leuven, „kunde I tale saadan for Alvor, da maatte jeg beklage og foragte jer.

Dog maa jeg sige eder, at selv i Spog finder jeg saadan Tale i en dydig Kones Nærværelse uanstændig, og skal have mig den frabedet i Fremtiden."

Concordia var gaaet grædende bort ved Begyndelsen af denne Samtale. — „Kom!" raabte jeg til van Leuven, „vi ville strax begive os op paa Den, uden at sige den Riding et Ord derom. Han fortiener det ikke. Han har villet myrde eder med Gift, ogsaa mig maaskee. Eders Kone fornærmer han daglig. Lad os undflye denne Ogle, være lykkelige oppe i Paradiset, og ikke selv bringe Slangen med!"

„Skulle vi da dræbe ham, fordi han vilde dræbe os?" spurgte van Leuven. „Nei, for Guds Skyld, Albert! Her paa denne øde Klippe, overladt til sin egen Dovenskab og Letsind, vilde han snart omkomme."

Ogsaa Concordia var af den Mening, at vi skulde tage Lemelie med, skiondt hun aldeles tvivlede om hans Bedring. Vi meddeelte ham altsaa Hemmeligheden, der dog intet synderligt Indtryk lod til at giøre paa ham. Han misundte mig min Opdagelse, og spurgte spodsk: „Har Støverhunden nu atter snuset os Noget op?" Jeg brød mig ikke om hans Ondskab, og værdigede ham intet Svar. Næste Morgen blev bestemt til Valfarten.

Øen.

Van Leuven, Lemelie og jeg begave os tidlig paa Reisen. Concordia blev tilbage i Klippehulen, saalænge til vi havde banet hende en bequemmere Vei, og bygget en Hytte deroppe. Lemelie stillede sig an, som han var syg,

da han havde fulgt os et lille Stykke Vei, og sagde: han kunde umulig klavre høiere i Dag, han blev saa svimmel. Men da vi vilde opsætte Reisen for hans Skyld, og forsikkrede, vi giorde intet Skridt videre uden ham, sandt han sig i det, og sagde: „Ligesaa godt først, som sidst, naar det endelig skal være."

Men man kan ogsaa giøre et Skarn Uret, og det var Tilfældet i Dag, thi han befandt sig virkelig ikke vel. Da vi stode ved den brede Kløft, som man maatte springe over, var han uden Tvivl styrtet i Afgrunden, hvis jeg ikke havde grebet ham ved Armen. Han faldt i Afmagt, vi bare ham hen i Skyggen, og gnede ham med Brændeviin i Tindingerne. Han skiælvede over sit hele Legeme, Fraaden stod ham for Munden, og kold Sved bedækkede hans Pande.

Da han slog Øinene op igien, stirrede han paa mig, og sagde med svag Stemme: „Det var ikke smukt af eder, Monsieur Julius! at føre mig lige hen til Helvedporten, før jeg havde skriftet. Sæt nu, at jeg var faldet ned!"

„Herr Lemelie!" svarede jeg, „I taler endnu i Feber. Jeg har intet Ondt giort eder, men tværtimod reddet eders Liv." — „Ak, det er jo sandt!" svarede han, „nu husker jeg det. I greb mig i Armen, da jeg tumlede. Nu befinder jeg mig vel. Jeg har den Svaghed, undertiden at blive svimmel i Hovedet. Saasnart jeg taler om Fanden, kan I være vis paa, der feiler mig Noget. Naar jeg er frisk, tænker jeg aldrig paa sligt Phantasteri. Men lad mig nu blive her og hvile ud. Over Kløften springer jeg ikke, thi der er det aldrig rigtig fat."

Van Leuven og jeg raadsloge om, hvad vi skulde giøre med ham. „Et saadant i Bund og Grund fordærvet Menneske", sagde jeg, „kan man ikke stole paa. Maaskee siger han det kun altsammen for, naar vi have forladt ham, at løbe ned

igien til Concordia. Det er bedst, vi To gaae ned og hente et Par Bræder og et Toug herop. Vi maae jo dog bygge Concordia en Bro paa dette Sted."

Som sagt, saa giort; og da Brættet laae over Afgrunden, og van Leuven holdt i den ene, jeg i den anden Ende af Touget som Rækværk, vovede Lemelie sig endelig derover i Dodsangest. Vi undrede os over, at en erfaren Somand kunde være saadan; men vor Formodning bestyrkedes daglig meer, at Lemelie kun var en Eventyrer, som aldrig ret grundigt havde drevet Somandskabet.

Concordia viste sig, medens hun besteg Klippen, langt raskere og dristigere, end jeg havde ventet. Længsel efter at see den deilige D fordrev hos hende enhver Tanke af Frygt. Som en Nymphe svævede hun over Afgrunden, og da hun endelig stod deroppe i Græsset mellem Blomster og Træer, da knælede hun, strakte de skionne Arme mod Himlen, og jeg sang:

Taagen svandt for Solens Skin,
Glad blev sorrigfulde Sind;
Paa den svare Angst og Brøst
Fulgte Qvægelser og Trost.
Nu min Siæl, som Helved fræk
Trued nys med Sorg og Skræk,
Svinger sig mod Himlen kiæk.

Jeg havde min Psalmebog i Lommen, slog Psalmen op, og rakte van Leuven og Concordia den. De havde allerede ofte dernede for siunget tydske Psalmer med mig, og den fremmede Udtale giorde deres Andagt end mere rørende. Kun Lemelie sang ikke med. „I ere Kiættere," sagde han; „jeg, som en god Catholik, maa holde min Andagt særskilt

fra eder." Derpaa drev han af med Brændeviinsflasken, og jeg tvivler ikke om, at han har opbygget sig ivrigt paa sin Maade.

Vi havde fuldt op at bestille med at indrette os huusligt paa Den. Løvhytten var snart renset og udluftet. Under det løse Jordlag, der havde dannet sig Aar for Aar af de forraadnede Blade og Grene, fandt vi et fortræffeligt fast Gulv, stampet sammen af Sand og Leer. Da vi havde klippet Væggene glatte og aabnet Vindueshullerne, kunde jeg ikke holde Concordia fra at vælge sig denne Løvhytte til sit Sovekammer. — „Med alle eders øvrige Indretninger, kiære Albert!" sagde hun, „er jeg meget vel tilfreds; men der i Træet, i Fugleburet gider jeg ikke krybe hver Aften, naar jeg har saadan en deilig Bopæl, som denne. Eders Frygt for den usunde Luft er overdreven. Steenkuls-Dampen i London er ofte værre. Hvad siger du dertil, kiære Carl Frands?" — „Ak," sukkede van Leuven, „gid vi i Holland og Antwerpen altid havde havt saadan en Luft, som her!" — „Nu," sagde Concordia leende, „saa lad den gode Albert, der som Sachser har forvænt sine Lunger paa Wartburg, paa Thüringerfieldet hos Ridder Knaufdegen — ikke at tale om Qvistkammeret hos Degnen, hvor han saae Carlsvognen giennem Taget — længe nok sidde oppe i Træet som Viisdomsugle. Vi Ægtefolk og Minga blive her. Et lille Aflukke til hende kunne vi vel snart faae i Stand." — „Ak, Frue!" svarede den Sorte, „hvor der er Jord og Græs, der er Seng for Minga og for lille Beautiful."

Saa indrettede vi os nu saa godt, som vi kunde; og da der intet Andet var at vælge, maatte Lemelie ogsaa op i et Træ. Concordia og Minga begyndte strax at arbeide i den forfaldne Hauge. Vi Mænd tilbragte flere Dage med at skaffe vore Sager fra Klippehulerne over Fieldet op paa

Den. Her lettede os van Leuvens Indsigt i Mechaniken Arbeidet overordentligt, og giorde os fast det Umulige muligt.

Da vi vare færdige dermed, havde vi næsten Intet at tage os for. Jagt og Fiskeri kostede i Begyndelsen slet ingen Umage. Dyrene lode sig skyde, Fiskene fange uden Besværlighed. Og saadan er Menneskets: hvad han har alt for let, agter han ei. Jagten havde intet mere Tillokkende for os, fordi der var Intet at vove, og fordi det ingen Anstrengelse udkrævede. Tværtimod kostede det van Leuven og mig megen Overvindelse, at dræbe de uskyldige Dyr, der kom os saa tillidsfuldt sorgløse i Mode.

Men denne Kiedsomhed varede ikke længe. Dyrene lære snart at kiende Menneskene, hvor de mødes. Snart flygtede Fugle og Raadyr, naar de saae vore blanke Bøsser.

Hvis nu van Leuven og jeg kunde kaldes hele Jægere og Bygmestere, Concordia og Minga Gartnerinder og Fiskerinder, saa var igien Lemelie en fortræffelig Kok, og han forstod at sætte Smag paa de Retter, som han ved sin Opførsel ofte forbittrede os under Maaltidet. Viin havde vi ikke meget af; men Palmesaft, blandet med Vand, var os en behagelig Drik. Vore Tvebakker bleve giemte, som kosteligt Bagværk, til visse Festdage. Men Brødtræet var paa een Gang vor Bonde, vor Møller og vor Bager, og vi behøvede kun at strække Haanden ud for at faae den nødvendige Næring. Lemelie, som før havde været bleg og mager, begyndte at blive fed. Han giorde sig ingen Bevægelse, paa Jagt gad han ikke gaae; naar han var færdig i Kiøkkenet, laae han hele Dagen paa en Løibænk og klimprede paa en Luth, han havde reddet, og vilde Concordia ikke bringe ham Galden i Kog, saa maatte hun daglig, i det mindste en Times Tid, høre paa hans maadelige Spil ved Haandarbeidet.

Nu havde vi havt Tid nok til at læse Shakespeare. Et Par Bind vare redede fra Vraget; men vi kunde siden ikke finde dem. Sandsynligviis har Lemelie kastet dem bort, for at Concordia og jeg ikke skulde læse sammen deri. En tydsk og en engelsk Bibel, hvorpaa han formodentlig ikke vovede at forgribe sig, havde vi dog endnu. Van Leuven reddede ogsaa nogle videnskabelige Værker. Nu læste jeg hver Dag med Concordia i den engelske Bibel, hvorved Undervisningen gik let fra Haanden, fordi jeg næsten kunde min tydske Bibel udenad. Men det glædede mig meget, at høre de vel bekiendte Ting fortælles og udtales i et fremmed Sprog, hvorved de igien fik Nyhedens hele Ynde.

Gubben i Hulen.

Da jeg engang var bleven Opdager, nøiedes jeg ikke med at opholde mig blot i vor Egn, men streifede vidt omkring paa Øen. Overalt fandt jeg frugtbare Dale, skiønne Skove. En større og mindre Flod dannede nydelige Indsøer, og giennemskare Engene. Den store Flod tabte sig i en Biergkløft der, hvor vi vare komne fra, og jeg opdagede siden, at den udstyrtede i det Vandfald dernede, som i de første Dage havde vederqvæget os.

Midt paa Øen var der atter Bakker. En deilig Brink tiltrak sig især min Opmærksomhed. Jeg havde let kunnet bestige den fra den modsatte Side, men da det var blevet min Vane, at klavre, morede det mig meer, at krybe op ad den steile Side, fordi Veien her var kortere. Steenvæggen var dækt af Mos og Buske. Neppe var jeg stegen et Par

Skridt, før jeg faldt ned i et Hul, og befandt mig i en mørk Hule med saa beklumret Luft, at jeg nær var qvalt. Jeg skyndte mig at komme ud af Hullet igien. Derpaa løb jeg, det bedste jeg havde lært; det forekom mig, som om jeg havde seet en gammel Mand med langt Skiæg sidde ved et Bord inde i Hulen.

Da jeg var under aaben Himmel igien, maatte jeg lee over min egen Indbildning; thi hvorledes kunde vel et Menneske boe i en saadan tilsluttet Hule, fuld af usund Luft?

Jeg brød mig ikke videre derom, og blev denne Nat oppe paa Høien; der fandt jeg en god tør Steengrund, hvor jeg kunde sove, indhyllet i min Kappe. Hvad der hændte mig, vil jeg fortælle eder. Sandsynligviis var det en Drøm. Vist nok blandte der sig noget Forunderligt i denne Drøm, dog intet ganske Umuligt. Phantasien giør sig stundom Forestillinger, som paa det Selsomste stemme overeens med Virkeligheden.

Det forekom mig, som der blev en Larm under Jorden i Høien, hvor jeg sov, og som om Nogen reiste sig op af en Stol, og skød et tungt Bord bort fra sig. Derpaa lød der et Suk, som af et bedrøvet Menneske. En dyb Bas-stemme læste latinske Bønner. Saa hørte jeg tydeligt, der blev slaaet Ild; hvorpaa Alting var roligt en kort Tid. Men jeg reiste mig overende fra mit Leie, og stirrede forfærdet lige hen for mig; thi mig syntes at see Een komme langt borte med sagte Skridt. Først blev jeg kun en lille rød Stierne vaer. Da Stiernen kom nærmere, var det et Lys i en stor Lampe med fire Taner, som man ofte seer dem i Skibslygterne. Lampen blev baaren af en gammel, runken Knokkelhaand, og bagved opdagede jeg en høi udtæret Gubbe. Hans graa Skiæg rakte ham til Bæltet,

han havde en Kiortel paa af raae Dyrehuder, og en lignende Hue paa Hovedet. Hans Ansigt var alvorligt og bedrøvet, Alderen havde giennemfuret det med Rynker. Dette Skrækkebilled betragtede mig længe taus; endelig talte det:

„Letsindige Knos! denne Hule vil du atter forlade, som jeg har arbeidet paa i saamange Aar, indtil den blev mig nyttig og magelig? Troer du, at Forsynet blot tilfældigt lod dig styrte ned til mig i Gaar? Nei, ingenlunde. Men da jeg med egne Hænder har begravet flere Christenbrødre paa denne Ø, sommer det sig ogsaa dig, at giøre mig samme Skiel. Vær uden Frygt, luk op min Bolig, men vogt dig for at gaae ind, før du har renset Luften med Krudt og Røgelse. Du vil finde din Umage rigelig lønnet; og en i Gud hensovet Christen takker dig, naar du skaffer ham Ro i Graven."

Med disse Ord forsvandt Synet, eller vaagnede jeg af Drømmen. Jeg skyndte mig tilbage til mit Selskab, og van Leuven og jeg bleve enige i, med det første at gaae hen og undersøge Hulen. Men Lemelie var aldeles derimod. „Lad de Døde ligge," sagde han, „hvor de engang ligge. Hvi ville I røde op i Jordens mørke Skiød? Der komme I tidsnok. Maaskee spøger der en fordømt Aand, eller i det mindste en i Skiærsilden lidende Siæl, fordi der ingen Siælemesser ere siungne over den. Og kunne I det som Kiættere? Hvad hielper da den Oprøden til? Mennesker er jeg, som sagt, ikke bange for, men med Spøgelser vil jeg Intet have at bestille."

„Maaskee", sagde Concordia, „ængstede Spøgelserne eder mindre, Herr Lemelie! hvis I agtede Menneskene meer." — Vi lode den Taabe snakke, hvad han vilde; men den ellers saa beskedne Concordia holdt ikke op at forfølge ham med Spot, før han gik med. „I taler altid saameget

om eders Mod, Herr Lemelie!" sagde hun, „men jeg er bange for, det er kun slet bevendt dermed. Fordi det eengang er lykket jer, at fyre en Kanon af paa Folk, som endnu ikke kunde forsvare sig, er eders Heltemod ikke afgiort. Vil I gielde for en Mand, saa følg Mændene, og lad os Qvinder være alene i Kiøkkenet! Vi behøve ikke eders Hielp meer. Min Carl Frands og den gode Albert ville, naar de komme hungrige hiem efter dygtigt Arbeid, tage til Takke med Huusmandskost, om vi end ikke forstaae at kræse saaledes op for dem, som I. Saasandt jeg lever, man skulde troe, I for havde tient som Kok. Følg Mændene, siger jeg, ror eder og arbeid! Her sidder I hele Dagen i Hytten, klimprer forbarmeligt paa Luthen, ligger paa den lade Side, bliver tyk, fuldblodig, arrig, trættekiær og uforskammet af bare Dovenskab." — „I trøsket Træ trives Giftslangerne bedst," sagde Minga.

Det forundrede os, at høre den blide Concordia med sunklende Øine tale ham saaledes til; men hendes Kinder blussede af ædel Harme, og hun havde vist sine gyldige Grunde. Lemelie blegnede, som han altid pleiede, naar han blev fortornet, men fattede sig strax, og sagde smilende: „En deilig Dame kan ikke fornærme en Cavaleer. Hiint vigtige Kanonskud, der reddede eders Liv og Ære, Madame! skulde I dog ikke lade saa haant om. Hvad den barnagtige Spot angaaer over min Kogekunst, saa kan jeg lee deraf. En fransk Soldat, selv af den ældste adelige Byrd, lægger sig i sin Ungdom altid noget efter Kogekunsten, for ikke, naar han cantonerer i barbariske Lande, hvor man ikke forstaaer at lave Mad, at omkomme af Hunger. Og denne Færdighed kan en Somand, som hver Dag gaaer Mangel og Nød i Møde, endnu mindre undvære. Vil I heller i Fremtiden spise Kiødet raat, eller forbrændt til Kul? For mig gierne!

Vil I fordærve eders deilige Hænder i Kiøkkenilden, skal disse nydelige Fingre snart see ud som Persille- og Gule-Rødder? Det giør mig ondt; men lad saa være!"

„Følg Mændene," raabte Concordia, „og bryd eder ikke om mine Fingre! Eders Frygt for Uveir og Spøgelser røber en slet Samvittighed." — „Samvittighed?" gientog Lemelie; „med dette Ord forbinder man ofte et høist dunkelt Begreb. Jeg tilstaaer, jeg elsker kun det Skiønne, og gider ikke befatte mig med det Ækle. Imidlertid, for at I ikke skal holde mig for feig, vil jeg gaae med."

Saa begave vi os da paa Veien til Hulen. Røgelse, Krudt, Spader, Hakker og et Stykke Seildug havde vi medtaget. Oppe paa Høien fandt vi et rundt Hul hugget giennem Stenen, bedækket af Krat, ikke langt fra det Sted, hvor jeg havde sovet om Natten. Om det fordum havde tient til Vindue eller Skorsteen, var ikke let at bestemme. Indgangen til Hulen aabnede vi uden Møie, i det vi bortrøddede Buskværket. Derpaa hissede vi et Lys i en Snor ned i Hulen giennem Hullet deroppe. Dette Lys saae vi, i en Afstand fra den aabne Dør, brænde dybt inde, til det pludselig gik ud. Lemelie troede allerede her at lugte Spøgeri; men van Leuven forsikkrede, det kom kun af den kulsure Gas og af Mangel paa Livsluft i det indsluttede Rum. „Gud skee Lov," sagde han, „at Albert ikke vovede sig dybere ind, ellers var han neppe kommen levende derfra!" — „Og dog vil I jage mig ind i denne Diævlerede?" raabte Lemelie. — „Luften derinde kan let renses. Nu ere Døren og Skorstenen aabnede, Trækvinden kan frit øve sit Spil. Vi ville kaste nogle Troldkiærlinger derned; de skulle sprutte Troldene bort. Afbrændt Krudt og Eddikerøg ville snart faae Luften reen. Saa lade vi Kiælderen staae aaben

nogle Dage, og prove atter med Lyset. Hvor et Lys kan brænde klart, kan et Menneskebryst aande sundt."

Hvad van Leuven havde sagt forud, indtraf aldeles. Tilsidst brændte Lyset godt derinde. Vi hissede en stor Lampe ned; da denne ganske muntert oplyste Hulens Vægge, fik Lemelie pludselig Mod, og for at bortrødde den sidste Tvivl om hans Tapperhed, vilde han selv gaae først ind. Neppe var han der, før han raabte: „Jesu Maria!" og styrtede som livløs til Jorden. — „Hvad er dette?" sagde van Leuven, og saae paa mig med en betænkelig Mine; „er Luften derinde endnu saa forpestet? Har jeg, skiøndt mod min Villie, befordret dette onde Menneske ud af Verden?" — Vi traf os noget tilbage. At redde Lemelie, som laae dybt inde i Hulen, var umuligt; vi havde, ved ogsaa at vove os derind, kun opoffret os selv med.

Vi satte os paa Steenblokkene, noget fra Hulen, betragtede hinanden stiltiende, og vilde ikke være os selv bekiendt, at et Menneskes Død ei gik os nær, hvis Ondskab daglig havde truet os med Undergang. Jeg fik Samvittigheds-skrupler over denne Ligegyldighed; men snart havde vi Intet at bebreide os, thi Lemelie kom uventet, dødbleg og forvirret, tilbage. Jeg troede, han vilde overvælde van Leuven med Bebreidelser og Skieldsord, fordi han havde lokket ham ind i den mephitiske Luft; den ærlige Hollænder belavede sig allerede paa et Forsvar. Dog om Qvælstof var Talen slet ikke; Lampen brændte endnu klart derinde. — „Hvorover er I da falden i Afmagt?" spurgte vi. — „Over Skrække-billedet, som atter lod sig see," svarede han. „Paa min Ære og ved den hellige Antonii Anfegtelser, jeg har ogsaa seet Gubben med det lange Skiæg. Han sad ved Steen-bordet, og stirrede græsseligt paa mig med de hule Øine." — „Ikke Andet?" sagde van Leuven rolig, „saa ville jeg og

Albert strax i Guds Navn gaae derind, for at fortsætte Opdagelserne."

Vi gik ind (jeg ikke uden en hemmelig Gysen). Neppe havde vi giort nogle Skridt, før vi bleve Synet vaer i Hulens Baggrund. I Krogen paa høire Haand saae vi en gammel Mand, just saaledes, som han havde aabenbaret sig for mig forgangen Nat. Han sad i en Steenstol, som om han sov, og støttede Hovedet til den venstre Arm paa Bordet; den høire Arm laae udstrakt derpaa. Ved Siden af ham paa Væggen hang en firkantet Jernlampe; paa Bordet stode nogle Spise- og Drikke-Kar. Det rustne Fyrstaal i det lille Trætrug undgik ikke min Opmærksomhed.

Snart opdagede vi, at det var et udtorret Liig, som sad saaledes for os. Paa Bordet under hans høire Haand, hvori der endnu stak en Staalgriffel, laae en udhamret Tintallerken; heri stode følgende Linier indgravede paa Latin:

„Fremmede, hvo du end er, hvem Tilfældet bringer i denne Hule! forfærdes ikke ved det uventede Syn af min Beenrad, men betænk, at du formedelst vore første Forældres Syndefald er samme Skiebne underkastet. Lad en ærlig Spaniers jordiske Levninger ikke ligge ubegravne! Det sømmer sig dig som Christen, hvis du er Christen (i det mindste er du Menneske), at stede en Broder til Jorden. For din ringe Umage venter dig en rigelig Løn; thi i min Hule vil du finde Skatte, som berige dig langt meer, end du behøver. Tvinges du derimod, som jeg, til at forblive her i Ensomheden, saa ville dog nogle mærkværdige Skrifter i min steenudhugne Stol være dig til Gavn og Tidsfordriv. Lev vel, nysankomne Ven! Himlen giøre dig lykkeligere, end mig, skiøndt jeg aldrig var ganske ulykkelig.

Jeg er født den 20de August 1498, kom til denne Ø den 14de November 1530. Jeg føler, at jeg snart maa

døe af Alderdom, skiøndt jeg hverken lider af Smerter eller Sygdom. Jeg lever endnu i Aaret 1613, men er Døden saare nær, den 28de, 29de, 30te Juni. Endnu den 1ste Juli. Den 2den, 3die, 4de — —"

Van Leuven vilde strax, at vi skulde begrave Eremiten efter hans Ønske. — „Lad ham sidde!" sagde Lemelie; „vi kunne jo indrette os et Naturaliecabinet her. Mumien have vi alt."

„Den christne Gubbe har ønsket sig en christelig Jordefærd," svarede van Leuven, „den ville vi ikke negte ham." — „Og hvis han nu havde forlangt, at I skulde balsamere ham med Ambra og Myrrha, og sende ham til Spanien? Vilde I ogsaa det uden Specerier og Skib?" spurgte Lemelie spodsk. „Tilgiver, at jeg tager Bladet fra Munden! I tvinge mig dertil. Hvor kunne I give den strengcatholske Spanier en christelig Begravelse? I, som selv ere Kiættere og — evig fordømte!"

Nu kom Concordia og Minga, for at see det endnu ved Bordet siddende Liig, inden vi begrove det. Men her viste sig ret et sandt Træk af Lemelies Ondskab. Concordia havde nylig behandlet ham med Foragt. Det maatte den lille Beautiful undgielde, der var løbet med, og paa Hundevis begyndte at snøfte, tude og giøe, da den saae Liget i Hulen. Lemelie sparkede det arme Dyr med Foden saa stærkt i Siden, at Indvoldene væltede den ud af Livet, og sagde i det samme: „Fordømte Bestie! vover du endnu med uforskammet Tuden at forstyrre den salige Olding sin Ro?"

„Nei, Bestie!" raabte van Leuven, og greb ham med stærk Arm i Brystet, „det lille Dyr var uskyldigt; men du er værre, end et rasende Dyr. Engang har du allerede villet myrde mig, min Kone vil du vanære, vort Liv forbittrer du daglig med Lumpenhed og Ondskab. Viig bort

fra os, Satan! Vi kunde have forladt dig, og ladet dig forsmægte nede paa den golde Klippe; men det vilde vi ikke. Og du skal heller Intet miste nu; vi ville ærligt dele med dig. Men som Kain skal du være forbandet ud af vort Eden. Endnu har du ikke myrdet Abel. Fly langt fra os til fierne Egne! Vi skulle hensætte dig det Nødvendige til bestemt Tid paa et bestemt Sted. Men see dig ville vi aldrig meer."

„Herre Gud! Herr van Leuven!" svarede Lemelie ydmyg og bange, „vær dog ikke saa haardhiertet, og forjag ikke en stakkels Mand, efter at han alt har mistet Skib, Mandskab, Fragt og Eiendom. Jeg sværger eder til, I giør mig største Uret. Jeg har aldrig tænkt paa at skade eder. Jeg drak jo selv eders Glas halvt ud." — „Da din Constabel havde ombyttet det," raabte van Leuven. — „Har I seet det? Kan I for Gud og eders Samvittighed bevidne, at det er saa?" — Van Leuven taug. — „I formoder det altsaa blot, fordi eders Kone havde en taabelig Drøm. Men at fordomme et uskyldigt Menneske paa Grund af en luftig Drøm, sømmer det sig en Adelsmand og en Christen? To Gange — ikke i Drømme — har jeg virkelig reddet eders Liv: først mod Corsarerne, siden i den lille Baad, da Skibet strandede. Og hvad Ondt har jeg siden giort? Er jeg ogsaa undertiden fortrædelig og utaalmodig — hvad man vel kan holde en Mand i min Stilling til Gode — saa har jeg jo altid ovenpaa giort det godt igien, og finder mig i alle eders Indfald og Indretninger. Det giør mig hiertelig ondt, at jeg har dræbt lille Beautiful, som opdagede os den skionne Kilde; det skete i Hidsighed. Men det er alt for haardt, at straffe et Hundedrab med et Menneskemord. Og myrde mig giøre I, hvis I udsætte mig for ene og afsondret at udholde alle denne Des

Besværligheder. Det er altsaa Uret af eder, her at udøse eders Galde over mig. Thi at I blot yppe Klammeri for at beholde hele den fundne Skat alene for jer, uden at give mig min Deel deraf, det kan jeg dog aldrig troe."

„Saa bliv da, Riding!" raabte van Leuven, „bliv, og pons paa at styrte os alle i Fordærvelse."

Lemelie gik ind i Skoven, uden at sige et Ord mere. Concordia var utrostelig over den lille Beautiful, og fulgte Minga, som bar det stakkels døende Dyr hiem paa Armen. Van Leuven og jeg bleve tilbage. Graven havde vi snart opkastet, og vilde nu lægge det udtørrede Liig i Seildugen. Van Leuven tog det ved Skuldrene, jeg ved Benene; men da vi vilde løfte det fra Stolen, faldt det med Raslen sammen i en Klump. Vi bleve først lidt forskrækkede, men fandt snart, at det ikke kunde gaae anderledes. Saa begrove vi da vor ærværdige Forgænger, saa godt som vi kunde, ved Floden under et stort Træ, satte ham et Kors paa Graven, og sjunge Liigpsalmer over ham.

Jeg vil ikke trætte eder, kiære Venner! med at opregne alle de Skatte, vi fandt i Hulen. Saa meget vil jeg kun sige, at denne Fangst giorde Lemelie paa nogen Tid næsten ganske forrykt i Hovedet. Han sammenlignede sig selv med Tantalus. „Med en ringe Deel af disse Rigdomme", sagde han, „kunde jeg leve i Europa som en Fyrste. Jeg kunde styrte mig i Nydelser. Og nu ere disse Guldmynter mig ikke mere værd, end Regnepenge; Perlesækkene ei engang saa nyttige, som nogle Tonder Ærter."

Jeg beskiæftigede mig med at oversætte Don Cyrillos latinske Levnetsbeskrivelse, som jeg havde fundet i Steenstolen. Saasnart jeg var færdig, læste jeg Oversættelsen for de Andre. Jeg har endnu Manuscriptet, og her kan min Eberhard afløse mig.

Don Cyrillo de Valaros Levnetsløb.

Sandelig, fremmede Ven! naar jeg siger dig Overskrifterne til mine Livscapitler, troer du sikkert, jeg spøger, eller giver dig Gaader at giette. Thi hvad siger du dertil, naar jeg fortæller: at min ædle Fader er skammeligt henrettet efter sin Død? at min skyldige Broder begik et uskyldigt Selvmord? at jeg har seet den rigeste Mand i Verden døe i Armod? at min Hustru har opoffret Alt af Kiærlighed til hendes ikke elskede Husbond? at jeg har seet en Digter tæmme Roverbander med nogle Vers, som en Fyrste ikke kunde tvinge med sin Hær? og endelig, at den selsomme Skiebne har bragt mig fra et tvungen kunstigt hen i et frit naturligt Kloster?

Jeg nedstammer fra en ældgammel Slægt. Min Fader var Don Diego de Valaro, Overste i den kongelige Hær, og min Moder en Donna Blanca de Cordua.

Den første Begivenhed, der giorde Indtryk paa mig lille otte Aars Dreng, var følgende. Jeg havde tidlig mistet mine Forældre; kun en Broder, ti Aar ældre end jeg, levede med mig. Vor Fader havde efterladt os en betydelig Formue, og vi bleve opdragne i et stort eensomt Palads i Valladolid, vor Fødeby. Med vor Hovmester besøgte vi ofte den gamle Domkirke, hvor vor Faders Marmor-Gravmæle var, og hvor hans veltrufne Brystbilled stod over Sarcophagen mellem Trophæer og Attributer.

Een Dag, som vi stode saaledes, traadte nogle Familiarer af Inquisitionen med deres Drabanter ind i Kirken. Don Pedro de Tramasso, der, som jeg siden hørte, havde været min Faders dødelige Fiende, en berygtet Fanatiker, nærmede sig os; og da han hørte mit fromme Ønske om

at see min Fader igien, raabte han: „Nu, Barn! den Bøn kan jeg strax lade gaae i Opfyldelse.“ Derpaa gave hans Folk sig til at nedhugge det skionne Marmormonument, og ødelagde det i Hast med deres Hammere og Brækkejern. Laaget blev løftet af Kisten, man udtog min Faders balsamerede Liig, berøvede det al sin Pragt, og kastede det paa en smudsig Bærebør. — „Har du nu seet ham, Barn?“ spurgte den grusomme Familiar; og medens jeg græd bitterligt, og betragtede min Faders Liig, halv med Gysen, halv med barnlig Kiærlighed, kastede de et grovt Stykke Sækkelærred over ham, og bare ham ud af Kirken.

Nogle Dage derefter hørte vi den store Klokke i Domkirken kime til en Autodafé. Toget gik vort Huus forbi, og der saae vi da efter den Tids hyppige Sædvane de til Baalet fordømte Kiættere i safrangule Bodfærdighedsklæder og med de spidse Huer overmalede med Flammer og Helvedesaander vandre til Døden. Ogsaa en saadan overmalet Liigkiste blev baaret hen i det frygtelige Følge. Det var vor Faders jordiske Levninger; sex Aar efter sin Død blev han dømt som Kiætter til at brændes paa Baalet.

Min Broder, saa meget ældre end jeg, havde en stoisk Characteer. Hans Hierte var ikke blødt, hans Temperament melancholsk; derfor indesluttede han Smerten stumt i sin Barm. Dagen efter Henrettelsen sagde han til mig: „Cyrillo! man har beskæmmet vor Fader efter sin Død af Hevn og af rasende Sværmeri. Hvis vi ikke levende ville brændes med, maae vi tie, som Marmorgraven, da de nedhuggede den. Men desuagtet falder Straffen ogsaa paa os. Vor Formue beholde vi; men Æren har man berøvet os, og vort gamle Navn er fra nu af en falsk Mynt uden Klang. Saa lad os da dyrke Videnskaberne, som vi have begyndt, i vor Eensomhed, og lad Verden gaae sin skiæve Gang! Bliv du

her tilbage med din Lærer Vincente Perez! Jeg drager bort med min eneste Ven" — her klappede han en deilig Jagthund — „til vort lille Jagtslot i Skoven."

Jeg blev altsaa tilbage i Paladset med min gode Vincente Perez. Det var bygget i stor Stiil med rummelige Haller og brede Marmortrapper. Værelserne vare næsten alle tomme, Meublerne efter vore Forældres Død deels solgte, deels bortstiaalne. Kun Consolbordene stode endnu med forgyldte Been og skiønne brogede Steenplader, indskruede i Væggen. Ogsaa beundrede jeg daglig de skiønne indmurede Speile.

Hvad der giorde dybest Indtryk paa min barnlige Siæl, var en stor sortgraa hvælvet Marmorhal nede i Stuelængden, der vendte ud til en Gronning i Haven, omringet af Popler, hvor Kildevældet sprudlede frem af et Klippestykke. Her tilbragte min Hovmester og jeg de hedeste Sommerdage med at læse i den friske Kolighed i den dybeste Ensomhed. Og hvor selsomt! Er det ikke ogsaa undertiden gaaet dig saaledes, fremmede Ven! at du troede at opleve en Ting to Gange i dit Liv? Saaledes forekommer mig mit Opholdssted i Valladolid i den sortgraa Marmorhal at have havt megen Liighed med mit nærværende Eneboerliv i denne Hule paa Den.

Jeg gik tidt omkring i de øde, tomme Sale. Kun eet Billed hang endnu i et Cabinet. Det forestillede et deiligt Fruentimmer med en lille Dreng paa Armen. Den gode Kones Ansigt betragtede mig saa kiærligt, skiøndt Fugtighed havde skadet Farverne noget; og den lille Dreng paa hendes Arm saae altid saa skielmsk paa mig, som om han vilde spørge: „Kiender du mig da ikke?"

Efter mange forgieves Bønner og uopfyldte Løfter overtalte jeg endelig engang min gamle stive Lærer til at

umage sig op ad Trapperne med mig. Han forstod sig slet ikke paa Malerier; da han længe havde stirret paa Billedet, sagde han: „Jeg maatte tage meget feil, hvis det ikke var din salig Moders Portrait. Drengen skal nok være din Broder, da han var lille; thi dig ligner det jo ikke.“ — Nu hentede jeg Huusholderſken, der forsikkrede, at Barnet ingen Anden var, end jeg selv, og at jeg just havde seet saaledes ud, da jeg var to Aar gammel.

Hvor kiært Billedet nu blev mig, begriber Enhver, der har mistet en Moder. Jeg gik daglig derop, og læste min Morgenbøn, naar Solen skinnede muntert i Cabinettet. Engang fik jeg ogsaa Lyst til at holde Aftenbøn der. Det var temmelig silde, og Maanen lyste giennem de lange store Vinduer hen i Værelserne. Just som jeg vilde træde ind i Cabinettet, hvortil Døren stod paa Klem, kom det mig for, som jeg saae en sneehvid Skikkelse staae og betragte Billedet rort og meget opmærksom med foldede Hænder. Da den hørte mine Trin, vendte den Ansigtet mod Døren, og mig tyktes, jeg saae min salig Faders Ansigt, hvidt som Alabast-busten paa Gravmælet. Jeg flygtede med et Skrig. Det hialp ikke, at min Lærer forsikkrede mig, det havde kun været min egen ophidsede Phantasie. Jeg vovede aldrig meer at betræde de øde Haller alene i Maaneskin.

Vincente Perez foreslog mig een Dag at følge hen med ham i et lille Stræde, for at besøge en af hans gamle Venner. Det var en vidt bereist Mand, der for kort siden havde levet i lykkeligere Omstændigheder, og som kunde fortælle mange morsomme Historier. Jeg fulgte gierne med, og vi traadte ind i et temmelig slet Værelse med hvidtede

Vægge, og med en stor sort Jernlænke hængende paa et Søm, som i et Fængsel. En gammelagtig Mand med et solbrændt, men meget udtryksfuldt Ansigt sad i en underlig Lænestol af flettede Vidier. I Bure rundt omkring hang skiønne, brogede Fugle, hvis Lige jeg aldrig havde seet; og han havde et smukt lille spraglet Tæppe af flettet Bast under sine Fødder. For Resten var Huusgeraadet fattigt og sparsomt, og Manden stottede sin Arm til det umalede Fyrrebord, hvorpaa stod en lille Jordglobus. Han sad fordybet i Tanker, stirrede paa Globen, og dreiede den legende omkring sin Axe.

Da vi traadte ind, opløftede den Fremmede sine store brune sialfulde Øine, og smilte venlig. „Velkommen, Ven Perez!" sagde han med svag Stemme; „her sidder jeg med min lille nysopdagede Jord, som jeg har skaffet et Janus-ansigt, saa den i Fremtiden kan skue ud til begge Verdens-kanter. Hvi anstrenger Mennesket sig dog for at finde saa megen Jord? Tilsidst behøver han dog ikke meer, end et Par Skuffer fulde, til at bedække de trætte Been med. Hvo er den vakkre lille Dreng der?"

Min Lærer fortalte ham, hvem jeg var, vendte sig til mig, og sagde: „Knæl ned, mit Barn! og lad denne udødelige Mand give dig sin Velsignelse. Han lider ogsaa uskyldigt, har ogsaa maattet døie meget af Menneskenes Nag og Misundelse. Du seer her den store Admiral Cristoval Colon, eller som han hedder i sit italienske Modersmaal: Cristoforo Colombo."

„Gode Barn!" sagde Colombo, i det han lagde sin Haand paa min Pande, „fat Mod. Du er endnu i alle skiønne Muligheders lykkalige Aar. Var jeg endnu ung, som du, ved Gud, jeg vilde ikke græmme mig, endnu ikke tage Reb i Seilene. Jeg lod atter mit dristige Flag vaie,

og ſtak i rum Sø. — Og dog," vedblev han efter et lidet Ophold, „hvad vilde jeg egentlig opdage? Mennesker og Menneskeboliger? Dem kiender jeg allerede alt for godt."

Hans Huusholderske kom ind, og hviskede ham Noget i Øret. Da hun var gaaet igien, vendte han sig til sin Ven, og sagde: „Jeg skammer mig næsten, min kiære Vincente! men Nød bryder alle Love: kan I ikke laane mig fem Piastre paa otte Dage? Det lader rigtig nok underligt, at Vicekongen af Indien, der fyldte hans spanske Majestæts Skatkammer med Guld, skal bede om fem Piastre. Men min Kasse er tom. Jeg har givet Kongen Alt. Min lille Pension udebliver."

Min Hovmester brød ud i Bebreidelser over Regieringens Utaknemmelighed, men Colombo bad ham være rolig. „Jeg er allerede ophøiet over slig Forfængelighed," sagde han; „thi jeg føler, at der snart forestaaer mig en langt længere Reise, til et vigtigere terra incognita, end Indien. Jeg vil ingen Forekastelser giøre Kong Fernando; hans lille Siæl følte aldrig, hvad Stort var, og i hans smaalige Hierte gierede kun Misundelse mod alt Udmærket. Da Dronning Isabella døde, faldt min sidste Støtte. Jeg tilgiver ogsaa gierne mine Fiender. Havde jeg ikke selv været ærgierrig, saa havde jeg ikke som Udlænder egget Nationalstoltheden imod mig. Hvi vilde jeg være Vicekonge? Var den genuesiske Skipper Christopher Colombo, der opdagede den ny Verden paa sine smaae skrøbelige Fartøier, der først arbeidede sig giennem alle Hofcabaler, siden giennem alle Skiær og Sandbanker, uden at strande — var han ikke mere værd, end en vestindisk Vicekonge, hvortil man kan giøre ethvert Hofkryb? Derfor tilgiver jeg ogsaa gierne den usle Bovadilla, der lod mig bringe som Forbryder til Europa i denne Jernlænke. Og ved Gud, Lænken hænger ikke der paa Væggen af Hevn,

for at anklage ham, men som et Memento mori om al verdslig Forfængelighed."

Jeg besøgte fra dette Øieblik af daglig den store Colombo, som fandt Fornøielse i at fortælle mig lille Pog adskillige af sine Eventyr.

Hans Sundhed led daglig meer, og han bøiede sig øiensynligt mod Graven. En Aften, da jeg besøgte ham, var han særdeles oprømt. Han havde digtet en Sang. Vinduet stod aabent; Luften var saa dunkelblaa som Havet, og lette Skyer, kantede af den dalende Sol med Guld og Purpur, svævede fiernt i Horizonten som Øer. „Læs mig engang denne Svanesang for, mit Barn!" sagde han, i det han foldede begge sine Hænder over Jordgloben, der stod for ham paa Bordet, og stirrede hen i de fierne Skyer. Jeg læste:

Snart er Alting nu fuldbragt,
Snart jeg maa paa Reisen ile
Til det ubekiendte Land,
Over Skyen, mange Mile,

Som Enhver opdager selv,
Naar den sidste Kundskab slipper.
Aldrig hid tilbagekom
Derfra nogen dristig Skipper.

Intet kunstigskaaret Træ
Svommed hid til os fra Himlen;
Intet Engleliig fra Sky
Risler giennem Bølgevrimlen.

Evig Gaaden er i Skiul.
Kun paa Troens, Haabets Vinger,

Kun ved Kiærlighedens Flugt
Did dig Dødningskibet bringer.

Heis da driftig dine Seil,
Christen! uforsagt, du Fromme!
Siæl! igiennem Æthrens Hav
Vil i Havn du sikkert komme,

Hvor ei Loddet finder Bund,
Ei paa noget Rif du strander.
Englevingens milde Vift
Der sig med Passaten blander.

Saa forlad da modigt nu
Kiendte Kyster og Azorer!
Seer du hist din Redningsø?
Morgenskyen den omflorer.

Seer du alt San Salvador?
Snart du vil din Frelser finde.
Hvor Forfængelighed døer,
Der kan Glæden ei forsvinde.

Jeg havde, efter hans Forlangende, læst med tydelig, høi Røst, og kastede nu mine Øine hen fra Papiret paa Forfatteren, for at takke ham for det fromme Digt. Da sad den store Colombo død, med Hænderne foldede over Jordgloben. Hans brustne Øine stirrede hen paa Sky-Derne, Aftensolen smilede muntert paa den rustne Jernlænke — og halvfemte Piastre laae endnu paa Bordet.

Jeg kommer nu til at fortælle en mere sørgelig Begivenhed: et ungt Menneskes fortvivlede Død, som staaer i mærkelig Modsætning til hiin store Mands salige Endeligt. Det er alt sagt, at min Broder, der deels tilbragte sin Tid med Læsning, deels med Jagten, boede eensomt i Skoven paa det lille Jagtslot, hvor han havde den Grille, aldeles ikke at ville vide af nogen Anden. To Gange om Ugen lod han sig de nødvendige Levnetsmidler bringe ud i en Kurv, der blev sat i Vestibulen. Og saaledes levede han da virkelig som Eremit med Hunden, sin eneste Ven og Fortrolige; thi siden hiint skiendige Spil, man havde drevet med hans Faders Liig, var han bleven en Menneskehader. Alle den ærlige Vincentes Forestillinger hialp Intet; og som en hidsig Yngling snart er færdig med sin Theorie, var det ogsaa Tilfældet her. Selv den oprigtige Perez mistede min uformuftige Broders Venskab, fordi han modsagde hans Spidsfindigheder, og vilde bevise, at der endnu gaves Ærlighed og Troskab i Verden.

„Nei," raabte den opbragte Dionysio, „Mennesket er et falsk Uhyre, kun sammensat af Egenkiærlighed, Vellyst, Grumhed, Kulde, Dovenskab, Misundelse, Ubarmhiertighed. Kun hos Dyrene er endnu Troskab at finde. Hunden er tro; den elsker mig ærligt, og forlanger intet Andet, end det Nødvendigste til Livets Ophold. Den beskytter mig aarvaagen og tapper, og forlader mig ikke i Nøden. Med sine ærlige brune Øine skuer den mig ind i Siælen uden Skrømt. Kun Fidelio skal være min Staldbroder i Livet; og dør jeg engang, vil den døe med af Sorg paa min Grav."

Derpaa vendte han tilbage til Skoven med Hunden igien.

I min Eensomhed svandt min Barndomsalder. Et

Par Gange om Aaret besøgte jeg min Broder paa Jagtslottet.

Som Yngling gik jeg oftere i Kirke, end som Barn. Skal jeg sige, hvorfor? Ikke saameget af Gudsfrygt, som for at høre den skionne Musik, og for at see et deiligt Fruentimmer, der under Messen næsten ikke havde havt sine Juno-Øine fra mig et Øieblik.

Vi saaes ofte der, og vore Blik bleve altid mere veltalende; men jeg vovede mig ikke et Skridt videre, fordi jeg endnu var meget ung, og desuden bly af Characteer. Hun derimod havde mere Mod, end jeg. Engang, da hun gik bort, trykkede hun i Trængselen min Haand. Jeg vovede dog ikke at følge hende. Endnu kiendte jeg hende ei engang af Navn; jeg turde ikke spørge Nogen derom, af Frygt for at min Stemme, min Rødmen skulde forraade Hemmeligheden.

Hvad skildrer min Nød, da jeg fra den Dag af ikke fandt min Skionne meer i Kirken? Jeg fordømte min Undseelighed, der vist havde fortørnet hende, og lovede mig selv helligt, at jeg næste Gang vilde være forvoven. Trøstesløs gik jeg omkring paa Gaderne, i det Haab at møde hende. „Ak!“ tænkte jeg, „det har været en deilig Reisende; hun er nu i fierne Lande, og du seer hende aldrig meer.“

Saaledes talende med mig selv, gik jeg et stort Palads forbi, hvor der hang Sørgegardiner i Vinduerne. Et Gardin blev trukket lidet tilside af en sneehvid Haand, og liig et Englehoved ud af en Sky, stak min Elskedes Rosenansigt frem bag Gardinet, og Sørgefloret giorde det endnu skiønnere.

Neppe seer jeg hende, saa styrter jeg, uden at betænke mig, op ad Trappen. Hun møder mig i den store Forsal. Vi flyve i hinandens Arme, vore Læber mødes, og mine brændende Kys bedække hendes skiønne Hænder. Men

neppe har jeg nippet lidet af Elskovens søde Skum, før hun angest beder mig at gaae bort strax igien, for at Ingen skal møde mig. „Sædvanen", hviskede hun, „tillader mig endnu ikke at see dig hos mig her. Min gamle Mand er død i Forgaars, han ligger endnu Liig derinde. Skynd dig, at ingen af Tienerne eller af mine Frænder møde dig paa Trappen! Jeg kiender dig, Cyrillo! elsker dig. Kun du skal eie mit Hierte, og blive min Mand igien. Men skynd dig i Dag hurtig bort, at Ingen træffer dig!"

Jeg tumlede afsted, og vidste ikke ret, om jeg vaagede, eller drømte. Først da jeg var kommen til Enden af den lange Gade, vovede jeg at spørge en Lastdrager, hvem der boede hist i Sorgehuset. — „Der boer den smukke Donna Eleonora de Sylva," svarede han, „der i Dag begraver sin gamle Mand, som hun har ærgret Livet af; og hvis hendes fyrige Øine ikke lyve, gifter hun sig vel snart paa ny, naar Sorgeaaret er forbi."

„Gode Gud!" tænkte jeg unge Daare i min enfoldige Utaalmodighed, „et heelt Aar skal du vente endnu." Jeg skyndte mig hiem, hvor min gamle Lærer modte mig med et saa alvorligt Ansigt, at jeg ikke vovede at sige ham et Ord. Men jeg trængte til en Fortrolig, og besluttede engang igien at besøge min Broder. Ellers, naar jeg var hos ham, gik Samtalen i Staa hvert Øieblik, fordi vi Intet havde at sige hinanden. Nu var mit Hierte fuldt; hvad der var mig vigtigt, troede jeg, maatte ogsaa være ham det. Jeg ilede afsted, og havde valgt en kølig Maaneskins-Aften til min Vandring, medens Nattergalene bedre besang mine forelskede Drømmerier, end jeg selv var i Stand dertil.

Da jeg nærmede mig Jagthuset, saae jeg min Broder dybsindig sidde i det aabne Vindue og betragte Maanen. Han sprang op, saasnart han saae mig, og raabte med mork

Glæde: „Nu, saa kommer du dog endelig engang, Cyrillo? Længselsfuld har jeg ventet dig. Var du nu ikke kommen, saa havde jeg maattet skrive dig et Brev til, som formodentlig en Anden havde fundet, og saaledes bemægtiget sig din retmæssige Eiendom. Her, kiære Broder! ere Juvelerne, det Eneste, som vi endnu have reddet."

Han kastede en lille forseglet Pakke ned i min Hat, derpaa sagde han: „Og nu, Cyrillo! maa jeg tage Afsked med dig, og følge vore Forældres Skygger i hine usynlige Boliger."

Jeg raabte: „For Guds Skyld, Dionysio! hvad betyde disse gyselige Ord?" Han sagde: „Ingen jordisk Magt kan holde mig tilbage, dee maa jeg, Spørgsmaalet er kun om en modig Bradded, eller langsomt af de grædseligste Piinsler." Jeg raabte: „Du dee? i din Ungdoms Kraft og Styrke? Dionysio! er du bleven vanvittig?" — „Alt noget," svarede han frygteligt; „og tover jeg længer, vorder jeg det altid meer. Mit Svælg vil udtorres; jeg bliver hæs, giøer som en Hund, vil skære Tænder, betaget af uimodstaaelig Lyst til at bide Alt, hvad der kommer mig nær. Kun i enkelte Dieblikke vender Forstanden og Roligheden tilbage, for at jeg ret skal fole min Jammer. Da stiger Raseriet til en umaadelig Høide; Pulsslaget, Aandedrættet standse, kold Sved bedækker mit Legem, og da — da — da først ender Doden med Lamhed, Banghed og Krampetræk min Qval."

„Gud i Himlen! Dionysio!" raabte jeg, „har du faaet Gift? Hvo har giort det?" — „Min eneste Ven," svarede han med Haanlatter, „hos hvem der kun endnu var Troskab at finde; som uden Falskhed saae mig ind i Siælen med sine ærlige Dine. Min Fidelio, min Staldbroder i Liv og Død, min Hund, det fordomte Uhyre, der havde faaet Vandskræk, lonnede mig saaledes engang, da jeg kiælede for

den, og sang min sædvanlige Nidvise om Menneske-Nederdrægtigheden. Tyve Dage er det siden. Endnu sniger Giften sig lumsk omkring i mine Aarer, som en Bandit i de mørke Værelser, for han fuldbringer Mordet. Men der er ingen Redning. Jeg har skriftet for en Munk, jeg har knælet for Crucifixet i Skoven, og nu gaaer jeg et bedre Liv freidig i Møde. Lev vel, min Broder!" Med disse Ord greb han sin Jagtflint, stak Bøssepiben i Munden, trykkede Hanen med Foden, der gik et Skud af, og min ulykkelige Broder styrtede tilbage med søndersplittet Hierneskal.

Jeg veed ikke, hvor længe jeg stod saaledes forstenet af Skræk, uden at bevæge mig. Jeg kom først til mig selv, da nogle Bønder grebe mig, og spurgte: „Hvad har du i Haanden?" — „Det er Juvelerne," svarede jeg sagte, og stirrede paa dem. — „Griber ham!" raabte den Ene, „der er Morderen, som har røvet Juvelerne fra den Dræbte." De grebe mig, og slæbte mig afsted. Det hialp ikke, at jeg gientaget raabte: „Jeg er hans Broder. Mennesker! raser dog ikke værre, end Hunden." — „Er du hans Broder," svarede de, „saa er din Forbrydelse saa meget desstørre; da har du raset værre, end en Hund." Med disse Ord slæbte de mig videre fort, og kastede mig i et afskyeligt Fængsel.

Her blev jeg ikke længe. Mit Udsagn, at min Broder havde myrdet sig selv i Vandskræk, blev stadfæstet af undersøgende Læger. Som Brodermorder kunde man altsaa ikke straffe mig; men man havde seet mine Juveler, og de havde faaet adskillige Inqvisitions-Familiarers Tænder til at løbe i Vand. En Morgen, da jeg haabede at blive sat paa fri Fod, hentede man mig, for at kaste mig i et langt værre Fængsel. Saasnart jeg kom der, var alt Haab om Redning ude. Af en ordenlig Rettergang var her ikke mindste Spor i denne Kule. Fangerne maatte selv anklage sig; hemmelige

Angivere bleve hørte og troede, uden at forhøres med de Anklagede.

Jeg vidste endnu slet ikke, hvad Ondt jeg havde bedrevet. Endelig spurgte mig en from Pater, der besøgte mig af christelig Medlidenhed, om jeg ikke havde paastaaet, at nogle af de hellige Martyrer havde søgt Døden af sværmersk Forfængelighed, og ophidset deres Bødler med Skieldsord, for selv at vorde desto saligere i Himlen, og faae deres Pinere til at brænde desto dybere i Helvede. Denne Beskyldning giorde mig forfærdet; thi skiøndt jeg kunde giøre min Ed paa, at jeg aldrig havde betient mig af saa stærke Udtryk mod nogen Helgen, kunde jeg dog ikke negte, at jeg havde tænkt noget Lignende, og at der var undsluppet mig en Tvivl, om vel en slig Higen efter smertelig Henrettelse kunde være Gud velbehagelig.

En Medskyldig var given mig til Selskab i mit Fængsel. Han skulde brændes levende ved næste Autodafé, fordi han havde paastaaet, at Jesu Lære var guddommeligere, end hans Mirakler. Fritænkeren var ganske rolig, og sagde: „Stakkels Cyrillo! du er dog en god Catholik, og maa desuagtet snart følge mig; thi de have forgabet sig i dine Ædelstene, og for at komme til Perlen, maa man sønderbryde Muslingen.“

Jeg forberedte mig altsaa til min Død, som jeg troede uundgaaelig; og da en Nat to sorte Masker i Kapper traadte ind til mig for at hente mig, fattede jeg Mod, for at følge med dem til Retterstedet. Det undrede mig kun, at Henrettelsen skulde skee om Natten; thi ellers pleiede man at give slige blodige Skuespil ved høilys Dag for Folkets Aasyn under Domklokkens Kimen i store Processioner.

De tvende Masker lode mig stige i en Vogn, og kiørte i fuldt Fiirspring til Simanca, en lille Stad ved Dueros

Bredder. Her bragte de mig i et Fartøi med en Kahyt, og forlode mig.

Hvad skildrer min Henrykkelse, da jeg pludselig følte mig omfavnet af min deilige Donna Eleonora de Sylva? — „Saa har jeg dog reddet dig, min Inderligelskte!“ raabte hun. „Her ere dine Diamanter,“ hun rakte mig en Pakke, „og her ere mine,“ hun viste mig en lignende. „Vi flygte til Portugal, og derfra til Ferrara, hvor jeg har mægtige Beskyttere. Kummer, Nat, Fængsel, Død have forvandlet sig til Glæde. Kun Amor er nu Fangevogter, men hans Fanger bære Rosenkiæder.“

I Lissabon opholdt vi os kun kort. Da vi havde solgt et Par Juveler, leiede vi et Skib, og seilede til Venedig. Jeg havde gierne strax ægtet min skionne Eleonora, dersom det havde sommet sig. Men der var endnu forgaaet alt for kort Tid af hendes Enkestand. — „Den grusomme Skik,“ sagde hun, „at opoffre en vranten, aldrig elsket Gubbes Erindring et af sin Ungdoms bedste Aar, skal ikke binde mig, naar vi først ere i Ferrara. Jeg har allerede skrevet Hertuginde Lucretia Borgia til, en Veninde af min salig Moder; hun vil forskaffe os et Breve fra Pave Leo, som sikkrer os for alle Inquisitionens Esterstræbelser, og tillader os ufortøvet at ægte hinanden. Slig ringe Billighed vil han ikke negte en italiensk Hertuginde og en Paves Datter.“

„En Paves Datter?“ raabte jeg forundret, og slog Hænderne sammen i min Uskyldighed; „jeg troede ikke, Paverne turde gifte sig.“ — Min skionne Brud betragtede mig spodsk, men dog med et Velbehag, hvormed erfarne Fruentimmer ofte see paa uerfarne Ungersvende, i hvilke de ere forelskede, strøg mig med sin Silkehaand over Ansigtet,

og sagde: „Du er en Begynder i Alting, min Cyrillo! Veed du da ikke, at man ogsaa kan have naturlige Born?“ — „Hvad hed da hendes Fader?“ spurgte jeg. — „Alexander den Siette.“ — „Men det skal jo have været et Uhyre.“ — „Stille, Cyrillo! væn dig til i Fremtiden bedre at skiule dine Folelser. Alexander var ikke god; men hvad kan den uskyldige Lucretia for det?“

Jeg elskede min Eleonora saa høit, og var saa lidet hiemme i den nyeste Verdenshistorie, at jeg blindt havde troet hende, om hun saa havde giort Lucretia Borgia til en Lucretia Collatina. Hvor kunde jeg ogsaa Andet, end elske et saa deiligt Fruentimmer, der havde reddet mit Liv, og som giengieldte min Kiærlighed? Den nedrige Familiar havde ogsaa været dodelig forelsket i hende. Hun havde lovet, ikke at afslaae ham noget Onske, naar han vilde frelse mig. Forblindet af Elskov, havde han givet hende mine Juveler, samt Noglen til mit Fængsel. At hun selv vilde flygte med, kunde aldrig falde ham ind. For at folge mig, havde hun givet Slip paa sit store Palads og sit gode Rygte. Hvor salig folte jeg mig i hendes Arme!

I Ferrara bleve vi vel modtagne af den hertugelige Familie. Hertugen var en ædel, venlig Herre, kun noget stille og tilbageholden; han elskede Kunst og Videnskab, og i sine Fritimer morede Metalstoberiet ham. Hans Gemalinde Lucretia havde været en blændende Skionhed, og understottet af Toilettets Kunster var hun endnu altid meget smuk. Hun modtog min Eleonora med moderlig Omhed; de lukkede sig inde sammen, og havde meget at betroe og fortælle hinanden. Vi ventede hver Dag det pavelige Breve. Der skulde kiobes os et smukt Huus, og vore Juveler sikkrede os en Formue, hvoraf vi kunde leve anstændigt. Til Hofmand var jeg ikke skabt. Jeg foretrak Censomheden for de støiende Adspredelser,

og kunde kun faae Munden ret paa Gang, naar jeg var alene sammen med en god Ven. Denne Ven fandt jeg der, hvor jeg mindst havde ventet det: den berømte Digter Ariost blev mig en saadan Ven.

Efter Eleonoras Beskrivelse og efter de mange Smigrerier i hans Rasende Roland til Cardinal Hippolit, havde jeg forestilt mig ham som en smidigvalket Hofmand, der aldrig vilde behage mig. Det var mig altsaa en suur Gang, da jeg paa min Bruds udtrykkelige Forlangende gik hen at giøre ham min Opvartning. Han havde nylig kiøbt et lille smukt Huus med Hauge til. Jeg undrede mig over, at en Mand, der i sin Orlando skildrer saa prægtige Paladser, kunde noies med en saa tarvelig Bolig. Men da jeg læste Indskriften over Døren:

Lidet, men dog bequemt og net, men ærlig erhvervet,
Jeg for mit eget Erhverv kiøbte mig dette mit Huus,*)

begyndte min Frygt noget at sætte sig. Jeg traf i Klokkestrengen, og ponsede paa, hvorlunde jeg vilde giøre den store Mand en galant Compliment. Ariost var ikke hiemme, og jeg maatte gaae ned i Haugen, hvor jeg fandt Alting nydeligt og ordenligt. En gammel Mand var tilstede, der vandede Blomster, ham yttrede jeg min Tilfredshed over, at Herren i Huset var en saa god Gartner.

„Gartner?" gientog Gubben noget spodsk, men dog godlidende. „Ja, hvis gamle Antonio ikke var, saa vilde det see smukt ud med Gartneriet. Den gode Messer Lodovico

*) Parva, sed apta mihi, sed nulli obnoxia, sed non
Sordida, parta meo sed tamen ære domus.

tænker, det er ligesaa let, at anlægge Blomsterrabatter og plante Træer, som at skrive Vers. Han gior Alting om hvert Øieblik, og lader Ingenting i tre Maaneder staae paa sit forrige Sted. Naar han har lagt Ferskenkiærner, eller hvad det ellers kan være, seer han saa længe efter, om de spire, indtil han endelig har faaet Bugt med dem. Og da han ikke kiender Urterne, saa udklækker han i Stedet for dem det ved Siden staaende Ukrudt med stor Omhyggelighed, indtil han endelig mærker Feiltagelsen. Saaledes havde han nylig saaet Kapers, og gik hver Dag hen at see, hvordan de voxte. Tilsidst opdagede vi, det var Hyld; men af de forventede Kapers kom der ikke een."

Denne Efterretning morede mig, og gav mig igien gode Tanker om Eiermanden. „Ariost", tænkte jeg, „maa dog være en virkelig Digter, siden han bryder sig saa lidet om det Enkeltes Oeconomie, og glæder sig saa meget over den skionne Blomstren, at han derover glemmer de nødvendige Betingelser. Jeg var selv endnu lige saadan: Ingen kunde glæde sig meer over Blomster, Urter og Træer, naar de stode der; men hvordan de skulde pleies, og hvad de alle hed, vidste jeg ikke. „Navnene", tænkte jeg, „ere vilkaarlige Lyd; Planterne have længe blomstret, for Menneskene gav dem Navne."

Der kom mig en høi, anseelig Herre i Møde i Præstedragt og med et udtryksfuldt Ansigt. Det var Ariost. Hans Pande var bredhvælvet, han havde sortkruset Haar, og da han tog Kasketten af, saae jeg, at han var noget skaldet. Hans Øienbryne hvælvede sig høit og frit over dybtliggende sorte Øine. Da han hørte, hvem jeg var, raabte han: „Ei! den unge Spanier, der allerede har havt saamange Eventyr? den skionne Donna Eleonoras Brudgom?

I maa spise med mig til Middag. Tager jeg ikke feil, saa staaer alt Maden paa Bordet."

Det smigrede mig, strax at blive buden til Bords af den store Digter. Han bragte mig ind i en kolig Spisestue, hvor der var dækket for To, og jeg maatte under Maaltidet fortælle ham min hele Historie.

Han hørte mig med største Opmærksomhed. Imidlertid spiste han altid fort med god Appetit, og glemte næsten at lægge Noget paa min Tallerken.

Ved Slutningen af Maaltidet traadte hans Broder Gabriel ind i Stuen, og da han saae alle Benene af det fortærede Fuglevildt paa Vertens egen Tallerken, raabte han: „Min Gud! der har han nu atter i Distraction spiist Alting op selv, Rub og Stub." — Arioſt giorde mange Undskyldninger, og Husholderſken maatte paa staaende Fod lave mig en Kage. — „Han er frisk og rask," sagde Broderen, „og spiser kun een Gang om Dagen. Men saa kan man ogsaa sætte for ham, hvad man vil, han æder det op. Husker du endnu, Lodovico! da vor Ven Alberto Pio tracterede dig med en Krage, eller en Ugle, hvad det var, som du fortærede i den Tanke, at det var en Agerhøne?"

Digteren smilte, og bad mig besøge sig oftere; det giorde jeg gierne, og derved lykkedes det mig lidt efter lidt at vinde hans Venskab og tildeels hans Fortrolighed. — „Vi Poeter", sagde han engang, da jeg forundrede mig over hans Aabenhiertighed mod mig, „maae holde os til de unge Mennesker, i hvilke der endnu er Saft og Kraft, Følelse og Ild. Det gaaer de Ældre, ligesom Asparges og Ærter: de blive lidt efter lidt trævede, tykskallede, og tilsidst ganske ufordøielige. I Digterens Siæl blomstrer en evig Vaar, og det er den største Gave, hvormed Guderne kunne lyksaliggiøre de Dødelige." — „Jeg havde reent taget feil af eder,

Mesſer Lodovico!" ſagde jeg. „Jeg troede, I var en Verdensmand, en Politiker, fiin og ſmidig ſom en Damehandſke, og nu træffer jeg en troſkyldig Præſtemand, der lever ſtille for ſig i ſin Celle."

„Nu, med Præſteſkabet", ſvarede han, „er det juſt ikke ſtort bevendt. Rigtig nok gaaer jeg klædt ſom Præſt, og har ogſaa nogle Indkomſter, ſom jeg kan takke Cardinal Hippolit for, hvilke endnu vare bedre, hvis jeg havde kunnet overtale mig til at blive virkelig Munk. Men da jeg elſker Friheden over Alt, og ikke vil give Slip paa den Ret, at gifte mig, maa jeg noies med, hvad jeg har." — „Men I er jo dog ikke gift." — „Nu, ſaa har jeg i det mindſte Lov til at giore det, hvis jeg vil, og det er det Fornemſte." —„Saa er da nu Alting godt og vel," ſagde jeg: „I er lykkelig." — „Jeg kalder mig gierne lykkelig," ſvarede Arioſt, „fordi jeg har min Helbred og min Aandskraft; men jeg lider dog beſtandig af Næringsſorger, thi jeg har en ſtor Familie at ſorge for. Alting havde været godt, hvis man havde ladet os beholde vort Arvegods; men vidtloftige Proceſſer have forbittret mig mange ſkiønne Dage af mit Liv — iſær nu, da Alfonſo Trotto, min Fiende, en Digter i egen Indbildning, er hertugelig Factor og Fiſkal. Jeg har ikke opbragt ham med Andet, end med at ſkrive bedre Vers, end han; men denne Brøde kan han aldrig tilgive mig. Han bliver ligeſom raſende, ſaaſnart Talen er om mig. Tilforn var han en temmelig ordenlig Mand i Embedsſager; men nu har han faaet den Grille, beſtandig at giore bedre, hvad jeg gior. Skriver jeg en Comedie, ſtrax gior han ogſaa en; digter jeg en raſende Roland, ſtrax rimer han en fornuftig Dito. Man leer ham vel ſagtens ud, og jeg vilde ogſaa lee, hvis det fatale Menneſke ellers ikke kunde ſkade mig i Forhold, hvori jeg er afhængig af ham.

Et Ord af Hertugen kunde ende den hele Proces; men jeg venter forgieves. Et Aar forgaaer efter det andet; jeg bliver hvergang et Aar ældre, Haarene falde mig alt meer og meer af Hovedet, og Skaldepanden bliver daglig større."

„Saa maa man bedække den med Laurbær," sagde den skionne Alessandra Strozzi, Digterens Veninde, og som Nogle meente, hans hemmelige Hustru. Hun kom just ind fra Haugen med en frisk Krands, som hun trykkede ham om Tindingen.

Der forlob endnu en tre Ugers Tid; da giorde Ægtestanden mig til det lykkeligste Menneske, og i min skionne Eleonoras Arme folte jeg den hoieste Henrykkelse. Hertuginden holdt selv vort Bryllup paa et lille Lystslot; thi Hertugen var bortreist paa nogle Uger. Hvedebrodsdagene vare lutter Fester, og om Aftenen spadserede vi unge Ægtefolk i Skoven sammen.

Engang, efter Ave Maria, vandrede jeg og min unge Kone ene sammen for at høre Nattergalene slaae. De søde Toner lokkede os dybere ind i Skoven, end sædvanlig. Eleonora var en stor Elskerinde af Nattergale; i Aften hørte vi fire, der ordenlig loste hverandre af, og floitede langt stærkere, end de pleiede. Tilsidst vare vi dem ganske nær, og frygtede halvveis for at forskrække de smaae frygtsomme Dyr med den Larm, vi giorde i Buskene. Men de lode sig ikke forskrække, og qviddrede endnu kiækkere, end før.

Hvor forfærdedes vi, da vi i Stedet for fire smaae Fugle, der lignede Graaspurve, opdagede fire Karle i Træerne med Knebelsbarter, i rode Troier, sigtende paa os med deres Bøsser. Eleonora faldt i Afmagt. Andre Rovere sprang ud af Krattet, bemægtigede sig hende, og forte hende bort,

medens Nattergalene med frygtelige Basstemmer befalede mig, ikke at gaae et Skridt, hvis jeg ikke vilde skydes ihiel paa Stedet. Jeg var ubevæbnet, og Een mod saa Mange, hvad kunde jeg giøre Andet end lyde?

Da Roverne vare komne langt nok bort med deres Bytte, gave de Andre i Træerne mig et Tegn, at jeg skulde gaae. Jeg adlød, og da jeg var vandret et lille Stykke, hørte jeg en fiern Hestetrampen, hvoraf jeg sluttede, at Røverne vare langt nok borte med min Hustru til ei at kunne indhentes.

Fortvivlet og badet i Taarer mødte jeg Ariost, som temmelig ligegyldig og adspredt hørte min Fortælling; og da jeg beskrev ham Nattergalene, brød han ud i en Skogger-latter. Hans Spøg opbragte mig, jeg udskieldte ham for et koldt Hierte, et egoistisk Menneske, der kun gik omkring i sine egne Drømmerier, uden Følelse for Næstens Skiebne. Jeg vilde forlade ham; men han greb mig ved Armen, og spurgte, hvor jeg vilde hen. — „Til Hertugen," raabte jeg. — „Han er ikke hiemme." — „Til Hertuginden, til min Bruds Veninde." — „Bliv her!" sagde han, „det er bedre. Hertuginden vilde græde alt for bitterligt. Jeg græder ikke, har vel endog leet meer, end sommeligt var; men I har været uhøflig imod mig, skieldet mig ud, og jeg forlanger Satisfaction." — „Gierne!" raabte jeg, og trak blank; „Livet har intet Værd meer for mig, jeg er rede." — „Jeg ikke," svarede Ariost rolig; „thi vi geistlige Folk gaae ubevæbnede, veed I vel. Jeg behøvede heller ikke som geistlig Mand at slaaes med eder; giør jeg det, saa skeer det af bare Venskab, for ei at støde eder endnu meer for Hovedet."

Hans fortsatte Spøg opirrede mig ikke mere, den beroligede mig noget. Saa haard og grum kunde Ariost

ikke være, at forhaane en Ulykkelig i sin hielpeløse Nod. Tværtimod fremdæmrede der en Trøst for mig af hans Munterhed, hvori jeg begyndte at ane noget Haab. Jeg bad ham om Forladelse. — „En choleriſk melancholſk Spanier", ſagde han, „maa man holde noget til Gode. Men tag eder Vare i Fremtiden, Cyrillo! for at bruge visse hidſige Talemaader. Vi Italienere ere et godmodigt Folk, men kunne ikke godt taale Fornærmelſer, og hevne os gierne. Jeg vil ogſaa hevne mig. I troede, jeg var udeeltagende og adſpredt, medens jeg ponſede paa eders Redning. I har endnu ikke miſtet eders Brud for evig. Men Hertugen kan ikke hielpe eder; det maa I ſelv giore. Maaſkee kan jeg det."

Derpaa fortalte han mig, at der i Garfagnana, en Provinds, giennemſkaaret af høie Bierge, mellem Modena, Lucca og Maſſa, der tilhørte Hertugen, var opſtaaet Roverbander, dengang hiint Land var i Pavens Magt. Medens den afſkyelige Cæſar Borgia raſte, hørte Mord, Vold, Liſt og Roveri til Dagens Orden. I den ſenere Tid havde en Sværm unge Mennesker af fornemme Huſe, der ſelv havde miſtet deres hele Formue, forenet ſig, for at opſnappe Folk og udlevere dem mod Løſepenge. Men disſe maatte betales noiagtig til rette Tid, hvis ikke Roverne ſkulde hevrette Fangerne, hvorpaa de havde ſvoret en gyſelig Ed.

Hvad Arioſt fortalte mig, fik jeg endnu ſamme Aften Stadfæſtelſe paa, da en Seddel af følgende Indhold, ſkrevet med Blyant, blev kaſtet ind ad Vinduet til mig.

„Hvis Don Cyrillo de Valaro inden en Maaned fra i Dag henlægger ſine og ſin Kones Juveler i det Træ i Skoven, hvor han hørte Nattergalene ſlaae, da faaer han Donna Eleonora uſkadt tilbage. Skeer det ikke, da vil han finde hendes Liig i Skoven. Hullet i Træet er godt at

kiende; det har fordum tient et Egern til Forraadskammer. Han maa udbringe Pakken ved Midnat, uden Følge, og behøver ikke at frygte for Nogen. Af Juvelerne maa der ingen mangle. Man har vidst at skaffe sig en nøiagtig Fortegnelse over dem alle."

„Ak!" raabte jeg henrykt, da Arioſt traadte ind til mig, „jeg faaer hende tilbage. Roverne forlange kun usle Juveler; den kostbareste, skionneste Ædelsteen, som de allerede besidde, forstaae de ikke at skatte, vide de ikke at sætte Priis paa." — „Ikke at sætte Priis paa?" sagde Digteren, da han havde læst Seddelen; „nu, per Bacco! mig synes, Prisen er høi nok. Og hvad vil I siden leve af med eders uskatteerlige Hustru, naar I har mistet al eders Formue?" — „Naar Hertuginden indlægger et godt Ord for os, vil Hertugen vist give mig et lille Embede, hvoraf vi kunne leve." — „Stol ikke paa det!" raabte Digteren, „Hertugen har selv ikke meget. Landets indfødte Børn, som han ynder og understøtter, og som daglig ere om ham, maae nøies med lidet. Til mig for Exempel har man nylig ophørt at udbetale et Stipendium, som jeg allerede fik meget uordenligt i Krigens Tid, fordi der ingen Penge er i Kassen." — Det begyndte at blive mig hedt om Ørerne. Arioſt vedblev: „Jeg vil ikke nedslaae eders Mod, Cyrillo! men heller ikke troste eder for tidlig med et usikkert Haab. Jeg vil ligefrem sige eder, hvad jeg har i Sinde.

I tager Juvelerne med, jeg forfatter et Digt, dermed begive vi os ud til Garfagnana og besøge Roverne ved Nattetid. De udsatte Vagter ville strax gribe os og bringe os i Kulen, naar vi sige, at vi ønske at tale med deres Høvding Domenico Morotto. Maaskee stoler jeg for meget paa deres Ædelmod; men saa meget veed jeg, at ofte glimter endnu en Gnist af Høimod i Asken der, hvor Retfærd og

Billighed længe have været udslukte, især, naar man blæser Luen op ved at smigre Forfængeligheden og ved at vise Tillid. I har selv sagt, at mit Navn i Italien endogsaa gielder noget hos Roverne. Maaskee sagde I det blot af Høflighed; men jeg har taget det for god Mynt. Nu kommer det an paa en Prøve. Skulde jeg staae med en lang Næse, saa har jeg dog i det mindste viist eder min gode Billie; og naar I bringer Roverne Diamanterne, faaer I jo eders Hustru tilbage, i hvordan det gaaer."

„Ædelmodige Mand!" raabte jeg, „det er for meget; de ville bemægtige sig eder, for at sætte hele Italien i Contribution." — „Det giøre de ikke, naar jeg kommer frivillig," sagde Ariost. „Have de ingen sand Æresfølelse, saa ere de i det mindste stolte. Lüig Beduiner i Arabien ville de ikke overtræde Gieſtfriheden og tilfoie den Mand Ondt, som tillidsfuld træder over deres Tærskel. Jeg har sagt eder, at de fleste af disse Rovere ere Ynglinger af gamle adelige Familier. De bilde sig meget ind, og deres Haandværk har allerede beriget dem."

Jeg takkede Gud, der havde givet mig en saa fortræffelig Mand til Ven som Ariost, ellers havde jeg været uden Redning, thi Hertugen blev borte, og Hertuginden græd rigtig nok, da jeg fortalte hende min Ulykke, men Dagen efter lod hun alt til at være trøstet og til at have slaaet den hele Sag i Glemmebogen.

Jeg tog da min hele Eiendom med mig, og drog med Ariost til Garfagnana. Her indtraf vi ved Nattetide, og strax skyndte vi os ud i den øde Biergegn. Vagterne grebe os, og bragte os ned i Hulen med tilbundne Øine.

Aldrig glemmer jeg det Syn, da vi stode i Klippehallen, og man løste mig Tørklædet fra Øinene.

Først, hvor vi traadte ind, i en Slags Forstue, løb

en Skovbæk sagte rislende giennem Kloften, medens Maanen oppe fra Ridsen i Loftet kastede sin blegblaa Straale skraas giennem Tusmorket. Indenfor rundede sig en stor Hvælving som et Tempel, tildeels oplyst af rødtbrændende Fakler. Væggene vare prægtigt udstafferede med kostelige Sager, Vaaben, Floielspelse, Silkeklæder, Guldsmykker og Solvkar. Midt i Værelset stod et Marmorbord, og omkring dette Taffelrunde sadde Roverne, smukt grupperede uden selv at vide det, thi de havde henkastet sig skiodesløst i forskiellige Stillinger, for at høre deres Høvding Domenico Morotto forelæse dem høit af en stor Bog. De vare alle særdeles opmærksomme, og intet Billed af Caravaggio kunde være bedre. Skionne, sledske, smilende, vellystige, tildeels grusomme Ansigter, glatte og ungdommelige, med smukke Knebelsbarter, nogle med Fiæderhatte, andre med blottede Kruushoveder, vare phantastisk stillede deels i det klareste Fakkel- eller Maane-Lys, deels i den mørke Slagskygge. Ved Siden af Høvdingen Morotto, hvis veldannede Legem kunde tiene en Billedhugger til Model, sad min Eleonora de Sylva ganske rolig, klædt som idealsk Bondepige. Med et lyserødt Net over de blonde Haar, med de deilige Hænder og Arme i den fordeelagtigste Belysning, sad hun, som Penelope hos Frierne i Ulysses' Fraværelse, ved noget Haandarbeide. Hun hørte paa Domenico med tilfreds Opmærksomhed, og lod tillige at være meget fordybet i sit Arbeide, skiondt hendes Øine dog ofte, som om det havde været i Tanker, hvilede paa Forelæserens fuldendte Legemsbygning. Naar han undertiden saae i Veiret hen paa hende, smilede hun venligt, og nikkede med Hovedet.

Da vi traadte nærmere, hørte jeg tydeligt, at der blev forelæst af Ariosts Rasende Roland. Det var i tolvte Sang, hvor Helten uden for Paris slaaes ganske alene med de

vilde Saracener; og vi hørte Hovdingen med sin Stentorstemme læse følgende Vers:

Vel tusind Landser, Pile, Sværde sendte
De mod hans Harnisk; mod hans Skiold det samme.
Stridskollen hiin i Ryggen mod ham vendte,
Hiin vil ham Panden, hiin vil Siden ramme.
Men han, som aldrig end til Frygten kiendte,
Ei agter Flokken meer, ei Sværdets Skramme,
End Ulven hist i Qvæld, naar Dug er falden,
En Hoben rædde Lam i Faarestalden.

„Ha, Bravo, Ariosto! Bravissimo!" lod fra alle Kanter. — „En herlig Karl! en ægte Poet!" raabte Een; „han skildrer os Mændene ligesaa tappre og dristige, som Qvinderne forelskede og tillokkende." — „Han har ogsaa selv lugtet Krudtet," raabte en Anden, „har erobret et Skib paa Pofloden fra Venetianerne." — „Jeg gad seet den Mand," meldte en Tredie. — „Jeg vilde gierne giøre ham en Tieneste, vilde forære ham mine bedste Pistoler," sagde den Fierde. — „Her er han," sagde den Femte, som bragte os; „han kommer med den skionne Eleonoras Mand, for at løskiøbe hende."

Roverne sprang alle op fra deres Sæder, som for en Aabenbaring, der satte dem i Forundring, og toge uvilkaarligt Hattene af. Dette Øieblik benyttede Digteren, og i det han greb mig ved Haanden, fremsagde han høit og tydeligt følgende Stanzer:

I Mænd, som alt for dristigt eftertragte,
Hvad der med Heltetiden er forbi;

Som Eventyr, men ikke Livet agte,
Hvor Lov og Sæder giør jer mindre frie!
Mig Tillid ned i eders Hule bragte
Ad Skovens natligskumle Fieldesti.
Jeg eder over Grumhed troer ophøiet,
Og skuer jer med Kiækhed hver i Diet.

Thi om end alt for heftig og forvoven
Jer Daad opvækker Fædrelandets Harm,
Var I dog altid bedste Pragt for Skoven,
Og Dristigheden styrer eders Arm.
I eders Samfund gielder ogsaa Loven;
Kun Æren, ikke Blodtørst giør jer varm.
De Fleste, Børn af Landets ædle Mødre,
Er Lykkeriddre, tappre Vaabenbrødre.

Ei som en lurvet Sværm I eder snige,
Af Natten skiult, og nødt af Fattigdom.
I kappes, tænker jeg, snart med den Rige;
Thi sielden Pragt jo viser sig rundtom.
I Eventyr kun Lige søger Lige;
Ei ned jeg til en ussel Kule kom.
Guldkiæder seer jeg, skionne Sølvpistoler
Og diamantindlagte Terzeroler.

Som unge Ørne hiem med Byttet vende
Til Granereden høit bag Fieldets Hang,
Seer jeg kun lutter stolte Ungersvende
Om breden Bord, og Mænd af første Rang.
For Skionhed eders stolte Hierter brænde,
Og I foragter ingen Musasang.
Saa hører Sanggudindens Bøn til eder,
Og afslaaer ikke, hvad den Hulde beder!

I om Angelica jo gierne hørte,
Hvor inderligt hun elsked sin Medor?
En deilig Brud I ned til Hulen førte,
Hvis Sorg er, som Angelicas, saa stor.
Til Elskov hun en Ynglings Hierte rørte,
Der til hvert Offer sig forpligtet troer;
Men kan ei Regn, kan Muld ei Blomsten nære —
Paa golde Steen vil Heden den fortære.

Han staaer med Skatten her, jeg staaer med Sangen.
Et Veddemaal jeg kiækt indgik i Gaar:
Jeg vover dristig, qvad jeg, Nattegangen,
Og bringer Bruden hiem, før Lærken slaaer.
Thi ingen Drage holder hende fangen
Og om den Skionne sine Knuder slaaer;
Selv Røverhiertet aabner sig histneden
For Digtekunsten og for Kiærligheden.

Af Ariost I læste Eventyret
Om skionne, nøgne Mø, til Pælen bunden.
Men ei af Kraken, ei af Søuhyret
Er atter hun i Fieldekløften funden;
Ei Heltehiertet synker ned til Dyret,
Høimodigheden her er ei forsvunden.
Saa skienker — sælger Manden ei sin Skionne!
Dermed min Sang I rigeligt belønne.

I ønsked Ariosto tidt at skue?
Velan da, nu I see ham her i Nat,
Han staaer for jer ved Faklens røde Lue.
Har I ham kiær, kan I det vise brat.

Berøver Ynglingen ei sin Formue,
Gienskienker ham sin Viv, sin Siæleskat,
Og tvinger Verden til med mig at sande:
Høimod kan findes i en Røverbande!

Behøver jeg at tilsoie, hvilken Virkning dette Digt, fremsagt i det heldigste Øieblik, giorde paa de phantastiske, forsængelige unge Mennesker? Et almindeligt Bifaldsraab lød endnu stærkere, end før. Enhver trængte sig hen for at see den yndede Digter, for at trykke hans Haand og høre ham tale. Jeg fik strax min Eleonora tilbage, der ikke saae saa fornøiet ud derved, som jeg havde ventet, skiøndt hun gientaget forsikkrede, at jeg ikke kunde forestille mig, hvor glad hun var.

For at Roverne ikke skulde bryde deres Ed ved at frigive Nogen uden Løsepenge, maatte jeg levere Domenico Morotto Ædelstenene, der med ridderlig Elskværdighed giorde min Kone en Foræring dermed, og forsikkrede, det glædede ham usigeligt at have giort den store Arioists Bekiendtskab, og at være i Stand til at vise ham en Tieneste.

Derpaa lod han hente kostelige Vine og kolde Postei er, og vi maatte spise og drikke med ham. Med et forfærdeligt Brøl draf man Digterens, derpaa den skiønne Eleonoras Skaal. Om hendes Mand var, Gud være lovet, slet ikke Talen; thi det vilde kun ydmyget mig, og giort mig latterlig, hvis Nogen af Høflighed var faldet paa, ogsaa at foreslaae min Skaal. Da Maaltidet var endt, tog Høvdingen meget venlig Afsked med os. Man bandt os atter for Øinene; to Drabanter bragte os ud paa Landeveien, og forlode os hurtig, da et Selskab unge Mennesker leende og stoiende kom os i Møde.

Os tre Tilbageblevne ængstede dette Møde ikke lidet,

og vi frygtede for at være faldne fra Scylla i Charybdis; thi disse Herrer saae ligesaa mistænkelige ud, som dem, vi havde forladt, ja næsten værre. Havde det været Folk af Domenico Morottos Bande, saa vilde vore Drabanter ikke forladt os saa pludseligt, og som det lod til, saa urolige. Derimod var det høist sandsynligt, at denne Flok adlød Filippo Pacchione, Morottos dødelige Fiende. Dennes Beskyttelse kunde altsaa her slet ikke hielpe os, den vilde meget mere styrte os i Fordærvelse. Thi at ogsaa Filippo Pacchione skulde være en saa enthusiastisk Digterven, det var slet ikke at formode.

Vi vare i den piinligste Uvished, og Faren var uundgaaelig, thi Eventyrerne havde slaaet deres Leir tværs over Landeveien, hvor vi just skulde forbi, og steile, snevre Klipper paa begge Sider tillode ingen Omvei. Vi vare altsaa nødte til at staae stille og overgive os paa Naade og Unaade. Dog vor Frygt forsvandt snart; thi alle Røverne kiendte Ariost, og gave sig umaadeligt til at lee, da de mærkede vor Bestyrtelse.

Neppe hørte Ariost dem tale, og saae dem ret i Øinene, før han kiendte dem alle, slog forundret Hænderne sammen, og raabte: „Gaaer jeg i Drømme, eller ere alle Ferraras ædle Ungersvende nu blevne Stratenrøvere?“ — „Det forstaaer sig,“ svarede Pietro Bembo, den Ældste, som besad et prægtigt Palads i Staden; „hvad gior man ikke for at behage Muserne, og for at beæres med en Sang af Italiens største Digter? Naar Apollo roser Tyvene, og kroner dem med Laurbær, skulde vi da ikke stiæle?“

Vi begrebe endnu ikke, hvad det alt vilde sige; men da Ariost ogsaa opdagede sin Broder Gabriel, samt sine to halvvoxne Slegfredsønner, Virginio og Giambattista, i Flokken, begreb han vel, at man havde en Spøg for. Han fortalte

sit Eventyr, Folgen deraf, og bad de Andre ogsaa indvie ham i deres Hemmelighed.

„I kommer til en ny Triumph, guddommelige Mand!“ raabte Pietro Bembo. „Nys blev eders Fortieneste selv paaskionnet af Rovere, og tvang deres Glubskhed; snart skal I være Vidne til Indbildskhedens Ydmygelse, naar den troer at kunne gaae i Laug med Geniet.“

Nu erfarede vi, at den hele Maskerade var anrettet til Ære for Factoren Alfonso Trotto. Dette selsomme Menneske havde neppe udspioneret, at Ariost vilde drage til Røverne i Garfagnana, for i et Digt at bede dem om den skionne Eleonoras Løsgivelse gratis, før han besluttede at forekomme Digteren og giøre det selv. Nogle Venner, som han betroede sig til, forfærdedes, da de forudsaae den Fare, hvori Manden styrtede sig, der som streng Embedsmand oftere havde forvoldet flere Rovere Døden. Deres eneste Trøst var, at der sadde tre Forbrydere, formodentlig af samme Bande, fængslede i Ferrara. Herpaa grundede ogsaa Alfonso Trotto sit Haab; thi ved sin Indflydelse troede han at skaffe Fangerne Naade, hvis deres Kammerater satte Donna Eleonora paa fri Fod. Men dermed beroligede han dog ikke sine Venner, thi det var slet ikke afgiort, at hine plumpe Forbrydere hørte til Domenico Morottos galante Bande. Rigtig nok sagde de det selv, men det havde Andre før giort for at slippe lettere, da man vidste, at de morottiske Røvere aldrig begik Mord uden i Kamp, eller naar Løsepengene ikke indtraf til rette Tid.

I denne Forlegenhed vendte Alfonsos Venner sig til andre deres Venner, der ikke vare hans, og paa den Maade kom Comødien i Gang. Forestillinger, vidste man, hialp Intet hos Alfonso Trotto, der aldrig lod sig sige, men altid havde hundrede Spidsfindigheder at indvende imod een

Fornuftgrund; thi han var ligesaa egensindig og paastaaelig, som tosset og tykpandet. Naar man altsaa reddede hans Liv, meente man, havde man ogsaa Lov til at gotte sig paa hans Bekostning.

De unge Herrer forklædte sig altsaa som Rovere. Alfonso Trottos gamle Huusholderske, som tvang Peversvenden til at lystre Toffelhælen, blev indviet i Hemmeligheden. Denne Xanthippe, hvis eneste Glæde bestod i at klamres med sin Husbond og ærgre ham daglig, giorde gierne i Dag Alt, hvad man forlangte, for at tugte og ydmyge Alfonsos overordenlige Daarskab. Hun lod sig endogsaa overtale til at spille den skionne Eleonoras Rolle, og fulgte tilsvoret med, for, naar Tiden kom, at overskære Knuden med sin Tunges Ragekniv.

Vi havde ikke ventet længe, før vi saae Alfonso Trotto komme, fulgt af To, paa hvis Hoved- og Arm-Bevægelser man tydelig kunde mærke, at de raadte ham fra denne farlige Leg. Men han lod dem gaae tilbage; og heel ivrig og uforfærdet vraltede den magre, hiulbenede Factor os i Mode med en Oliegreen i Haanden, og med de smaae kattegraae Øine høit opspilede, for at indgyde Ærefrygt. Han havde en Trompet hængende ved Siden, hvori han undertiden blæste, for at tilkiendegive, at han kom som en Fredsherold. Da han var os paa et Bøssestud nær, forlangte han Opmærksomhed. Denne blev strax tilstaaet ham. Derpaa tog han et Papir ud af Kiolelommen, et Par Briller af Buxelommen, og satte dem paa Næsen.

Nu rømmede han sig, og declamerede med megen Pathos følgende Vers:

I Syndere, som op man burde heise
I Galgen, ja paa Hiulet og paa Steilen!

Frivillig foretog jeg denne Reise;
I mærke: Frygt hos mig er ikke Feilen.
Skiondt vel jeg eder seer haardnakket kneise,
Til eders Naade venter ingen Beilen!
I skal mig til min mindste Finger svare,
Forrædere, fra hvem os Gud bevare!

I har begaaet skiændige Bedrifter,
Og vil derfor paa Pinebænken svede.
I Fald I eders Brøde nu ei skrifter,
Forhærdede! da skiælver for min Vrede.
Da spaaer jeg hver usalig Urostifter
En værre Løn, end hele Helveds Hede.
For silde da I vildt paa Veie tager. —
Men nu jeg vender mig til andre Sager.

Altsaa: I Konen stiaalet har fra Manden.
Var det med Rette? Svarer mig dertil!
Veed I ei: hun er hans, og ingen Anden,
Og bør kun det, som hendes Husbond vil?
Losgiver hende flux! Jeg haaber, Fanden
Har ei med eder her alt havt sit Spil;
At ei I vovet har for frækt at spøge.
Og dette kommer jeg at undersøge.

Jeg vil af Logica jer strengt bevise,
I har ei Ret til eders Næstes Liv;
Thi Hver bør ved sit eget Bord kun spise,
Og skære Maden med sin egen Kniv.
Naar vor Uskyldighed vi først forlise,
Forliste bedre vi vort usle Liv.
Dog hvortil nytte slige høie Taler
For Tatre, Tyrker og for Cannibaler?

En Riimſmed, ſiger man, vil vove Livet,
Og ſmigre jer med Vers i disſe Lunde;
Men jeg har ſom Juriſt mig hid begivet,
Og vil ſom Hund ei klappe jer ſom Hunde.
Vel veed jeg: hvor ſig ſmidigt bøier Sivet,
Kan Egen knækkes let, og gaae til Grunde.
Ei for Juriſter præker jeg; for Døve,
For Folk, der ſtiæle meer, end de behøve.

Hvis I mig kiendte, viſt I vilde takke
Min ſieldne Lærdom, ſom mit ſieldne Mod:
Jeg ſom et Barn Latin alt kunde ſnakke,
Ja, ſelv ſom Dreng af Græſk jeg lidt forſtod.
Og dog jeg glemmes for en Taabenakke,
Ei værd at binde Skoen paa min Fod?
Troer I, han ene Digter er i Landet? —
Men nu jeg vender mig til noget Andet.

Giengiver atter Spanieren ſin Qvinde,
Forſager de forargelige Skikke!
Tre Brødre vil til Giengield Naade finde,
Der ellers dingle ſkal i Hampeſtrikke.
Jeg haaber, I af Landet ſaa forſvinde,
Og nærmer eder atter Grændſen ikke!
Gaaer til Venedig! der kan I bedrive,
Hvad Synd I vil. Og Himlen jer tilgive!

Da Alfonſo Trotto var færdig, raabte Pietro Bembo med forſtilt Beundring: „Ved Jupiter, en herlig Sang! Hvad det er for en Ild! Bedre Stanzer kunde ſelv den guddommelige Arioſt ikke ſmedde.“ — „Det ſkulde jeg mene,“ ſvarede Alfonſo, ſaa rød i Hovedet ſom en Kalkun.

„I mine Stanzer finde I intet Smigreri, ingen phantastiske Billeder. Jeg taler til Fornuften, til Retfærdigheden; og dermed Basta!“

„Og nu denne Humanitet, denne Fædrelandskiærlighed,“ raabte Giambattista, „der mener vore Naboer Venetianerne det saa godt!“ — „Og endelig det fromme, christelige Ønske til Beslutning,“ vedblev Pietro Bembo; „det har huet mig over al Maade.“ — „Paa min Ære, jeg indseer ikke, der er Andet for os at giøre, end at udlevere ham den Skiønne, som hun staaer og gaaer.“ — „Jeg har et andet Forslag,“ sagde Gabriel Ariost med grov Basstemme. „Jeg finder intet uden uforskammet Skryden i disse elendige Riim, og troer, vi giorde bedst i at skære Bugen op paa den Skurk, og hænge ham i det første det bedste Træ, som han har truet med at giøre ved os.“ — „Skulde det være rigtigere?“ sagde Pietro Bembo betænkelig. „Ja, det er meget muligt. Man kan see en Ting fra forskiellige Synspunkter, og hvis Fleerheden mener, at han billigviis bør hænge, da er jeg ikke den Mand, som siger et heelt ærværdigt Samfund ubeskeden imod.“

Nu opstod der en Strid, hvortil Alfonso Trotto neppe var en rolig Tilhører, skiøndt han virkelig bedre beholdt sin Fatning, end vi havde ventet. Nogle vilde sprætte Bugen op paa ham og hænge ham, Andre vilde krone ham med Nælder, i Mangel af Laurbær, og udlevere ham den Skiønne. Man begyndte allerede at flette Krandsen, og at slaae en Løkke paa Rebet. Endelig seirede det milde Partie, og den gamle Huusholderske, der som en Hyæne havde luret bag Sløret paa sit Rov, blev overleveret ham som Donna Eleonora. Derpaa forlode vi den Nældebekrandsede, men dog ikke længer, end at vi bag Buskene kunde høre dem skiendes, da Sandheden kom for Lyset. Alfonso var opbragt,

men den gamle Xanthippe endnu meer. „Har jeg i mine Dage seet saa galt?“ raabte hun; „den gamle Giek løber grassat ud i Skoven og vil lade sig slagte af Rovere, for at befrie et ungt Qvindfolk af tvetydigt Rygte! Har I ikke mig hiemme uden al Risico! Er jeg eder maaskee for gammel nu? I gamle Dage var jeg eder ung nok. Har I havt godt af min Vaar og min Sommer, saa maa I nu ogsaa tage til Takke med min Høst og min Vinter.“ — „Siig mig bare, siig mig bare, min kiære, bedste Rebecca!“ stammede Factoren, rasende af Forbittrelse, „hvem de Umennesker ere, der saaledes have forhaanet mig, saa vil jeg hiertelig gierne tilgive dig din hele infame, nederdrægtige Lumpenhed.“ — „Lutter Venner, lutter Velgiørere, Philosopher og verdsligvise Socratesser,“ raabte hun, „som vilde give jer gamle Harlekin en nyttig Lærdom! lutter Ædelmodige, som have reddet eders usle Liv! Troer I, at virkelige Rovere havde taalt slige Skieldsord, uden at slaae eder levende eller koge jer i sydende Olie? Tak I Gud og den hellige Jomfru, at Alting er løbet saa vel af! Nu er I rigtig nok bleven til Latter for den hele By, men det var I jo alt i Forveien. I har altsaa Intet tabt, men tværtimod vundet overordenligt.“

Jeg var nu atter i Besiddelse af min deilige Kone, og vilde have følt mig fuldkommen lykkelig, dersom jeg ikke havde opdaget en vis Sørgmodighed hos hende. Jeg begyndte at frygte for, at hun ikke elskede mig meer. For havde hun altid betragtet mig saa henrykt, nu monstrede hun mig med et tvungent venligt Smiil, og lod til at giøre hemmelige Sammenligninger.

Engang laae der et Brev paa Bordet, og løste mig Gaaden. Dets Indhold var følgende:

„Kiære Cyrillo!

Det gior mig ondt, at jeg skal bedrøve dig; du har giort dig alt for høie Tanker om mig. Du troede, da du saae mig knæle i Kirken, at opdage en hellig Cæcilia, hvis Følelser paa Melodiens Vinger svævede op til Himlen; skiøndt jeg dog kun var en smuk (men oprigtig talt ingen bodfærdig) Magdalena paa Jorden. Det Dødningehoved, hvormed Malerne pleie at male Magdalena, havde jeg rigtig nok hver Nat liggende ved Siden af mig; thi mine strenge Forældre giftede mig i min tidlige Ungdom med en Olding, hvis eneste Dyd var, at han ikke var skinsyg. Jeg har af Naturen en let bevægelig Phantasie, megen Ild, et blødt Hierte, og den mandlige Skiønhed har altid havt stor Magt over mig. Men som man siger om Sommerfuglene, at naar de have giftet sig, døe de snart, saa, troer jeg, gaaer det ogsaa Kiærligheden; hvad intet Under er, thi Amor er jo en Sommerfugl.

At jeg blev dødelig forelsket i dig, veed du ret godt. Din barnlige Ungdoms Uerfarenhed, din jomfruelige Blyhed havde for mig, der hidindtil kun kiendte dristige, forvovne Mænd, noget eget Behageligt, noget sært Tillokkende, og det morede mig, engang til Forandring at spille Rollen omvendt med min Elsker. Men tak du den hellige Jomfru, Cyrillo! for, at jeg ikke sværmede saa platonisk, som du; thi da havde din Aske længe været kastet som Avner for Vinden. Den grusomme Familiar, der kiendte Verden bedre, end du, lod sig ikke nøie med tomme Løfter; og havde din Elskerinde været en Helgen, saa var du bleven brændt levende ved en Autodafé. Jeg har reddet dig Liv og Formue, jeg har i

et fremmed Land skaffet dig din Ridderære igien, som du for din Faders Skyld havde mistet hiemme; jeg har skaffet dig Sikkerhed og Beskyttelse mod Inquisitionens Forfølgelser; jeg har hengivet mig til dig med Ømhed. Hvad kan du forlange meer? At jeg skal forblive dig tro og hengiven? Det kan jeg ikke, det er ganske mod min Natur. Skal jeg hykle, skal jeg lyve for dig?

Hvor gierne havde jeg ikke undgaaet Vielsen, dersom jeg havde vidst et andet Middel at komme i Besiddelse af dig; men dit i Grunden phlegmatiske Væsen tillod dig aldrig at lade dig henrive af Kiærlighedens Magt og at glemme Verdens Fordomme. Rigtig nok burde din ængstelige Frygt, som du selv indbildte dig at være Dyd, helbredet mig for min Kiærlighed til dig; men din Kulde lagde kun mere Tønder til min Ild, i Stedet for at slukke den, og jeg maatte eie dig. Nu har jeg eiet dig, og jeg skienker dig tilbage til dig selv igien.

Jeg elsker nu den skiønne, herlige Domenico Morotto. Hans Kiærlighed er selvstændig, mandig, og behøver ingen Præstevielse. Jeg følger ham paa hans Eventyr. Dette Levnet behager mig, det er saa romantisk, det sætter mig aldeles ind i vor store Digters poetiske Verden. Hils ham, den herlige Ariost, og siig ham, at Domenico og jeg læse sammen af al Magt i hans Rasende Roland! Men du maa ikke blive en saadan rasende Roland, min kiære Cyrillo! hvis du hændelsesviis, ligesom hiin fandt Angelica og Medor, skulde finde Navnene Domenico og Eleonora udhugne i Klippevæggen.

Jeg maa have en Mand, der kan imponere mig, og det kan Domenico. Han er saa skiøn og fyrig, som en Tyrk; jeg troer, han kunde prygle mig af Kiærlighed, og jeg er saa forelsket i ham, at jeg troer, det vilde henrykke

mig, at faae Hug af ham. For Resten veed du, at han slet ikke er grusom, og jeg haaber desuden at have en gavnlig Indflydelse paa ham og det hele Selskab, og at giøre dem alle sædeligere og artigere, end de alt vare i Forveien.

Saa lev da vel, gode Cyrillo!

„„Forgieves nu fra denne Dag du søger
Den Skiønnes Spor, som Intet røber dig."" —

Dine Juveler har jeg alle ladet ligge tilbage, og du vil desuden finde de tre største af mine egne deriblandt, hvilke jeg beder dig, til en venskabelig Erindring om mig, ikke at forsmaae.

Din indtil Døden tro Veninde
Eleonora de Sylva."

Elske hende kunde jeg nu vel ikke meer; men Forbittrelse mod hende følte jeg heller ikke. Selv midt i hendes Fordærvelse viste sig dog endnu et naivt, oprigtigt Naturel. Hun havde virkelig reddet mig Ære, Liv og Gods; nu fulgte hun sin usalige Tilbøielighed og fløi som en Myg i Lyset. Hvor kunde jeg hade hende? Beklage hende kunde jeg; Medlidenhed følte jeg for hende. Men fra dette Øieblik af blev mit Hierte ligesom omgivet af en Bark, der giorde mig følesløs for alle saavel behagelige som ubehagelige Indtryk.

Midt i dette bølgende Verdenshav, fuldt af stormende Lidenskaber og ulykkelige Begivenheder, vinkede mig det stille Kloster, som en Klippe i Søen, med sin rolige Hytte, sin vedergvægende lille Urtegaard. Benedictinernes kølige Kors-

gange, deres fredelige, broderlige Samliv, deelt mellem Andagt og uskyldigt Haandarbeide, behagede mig fremfor Alt. Og snart gik jeg ogsaa i Munkekappe, kronraget, da jeg først havde sat den hellige Jomfru og Jesusbarnet i Sølvcapellet to Guldkroner paa Hovederne, hvori mine jordiske Diamanter blinkede som Veemodsdug og Længsels-taarer.

Ariost saae jeg i lang Tid ei igien. Jeg holdt endnu af ham, men var alt for alvorlig stemt til at finde Smag i hans sandseligletsindige Væsen.

Skulde jeg tykkes dig for streng, min Læser! for uvenlig mod en Mand, der kort i Forveien havde viist mig saa megen Godhed, da betænk, at noget af min Afsky for Tidens Uvæsen og min Hustrues Handlemaade nødvendig ogsaa maatte træffe Ariost! Thi hun havde virkelig handlet ganske i hans Aand, dannet sig efter hans Smag, og vort hele Eventyr vilde slet ikke have taget sig ilde ud som en Episode i Den rasende Roland.

Jeg havde været to Aar Munk, da vor Prior vilde sende et sikkert Bud til Mailand, for at afgiøre en Ting af Vigtighed med en derværende Prælat. Da jeg nu gierne vilde giøre mig en dygtig Bevægelse (maaskee ogsaa ubevidst af Lyst til at see Verden lidt igien), bad jeg ham om at maatte foretage denne Reise.

Saa vandrede jeg da med Stav i Haand og Bylt paa Nakken mageligt afsted, kom til Prælaten, udrettede mit Ærinde, og begav mig paa Hiemveien igien. Dagene vare hede, Aftenerne svale, og jeg, som ikke var bange for Rovere (thi jeg havde Intet, de kunde stiæle), gik ubekymret Veien ved Lodi, der milevidt med sine Pilegierder strækker sig giennem lutter Enge, hvor de Urter groe, som kryddre Koernes Melk til Parmesanosten. Men her drive ogsaa Roverne

deres Haandværk uhindret i den største Ensomhed, skiøndt ingen Skov er i Nærheden.

En Aften efter Solens Nedgang, da jeg gik saaledes fordybet i Tanker, hørte jeg pludselig en Nattergal slaae nær mig. Mindet om den mærkværdige Aften, da Eleonora blev ranet bort fra min Side, vaagnede i min Siæl; jeg slog Øinene op, og undrede mig næsten over, at jeg ingen Rovere saae i Træet, men kun den liden graa Sanger selv, der forskrækket over den Støi, jeg giorde, flagrede ud af Hækken, satte sig længer borte igien, og vedblev sin Sang.

Jeg fulgte Fuglen, da netop min Vei faldt der forbi. Neppe staaer jeg ligeover for nogle grønne Bakker, før jeg opdager et Legem, liggende paa en Steile, og noget derfra til Venstre seer jeg en Stage med et Hoved, hvis lange blonde Haar flagrede langt hen i Luften, saa at jeg undertiden kunde see Stiernerne derigiennem, især Venus, der blinkede overordenlig deilig just i sin Nedgang. Jeg stod ligeover for Dødningehovedet, og kunde ikke lade være at betragte det noie. Da stirrede Eleonora de Sylvas skiønne Ansigt liliehvidt paa mig.

Jeg segnede til Jorden. En medlidende Bonde hialp mig op, og bragte mig i sin Hytte. Af ham erfarede jeg, at Roverhøvdingen Domenico Morotto i Gaar var bleven radbrækket for flere Misgierningers Skyld. Hans Kone eller Frille havde man halshugget, og mange Mennesker vare gangne ud for at see Hovedet paa Stagen, fordi det var saa smukt med den deilige, rigelige Haarfylde, der viftede langt hen for Vinden.

Dette var min sidste Vandring i Europa. I fem Aar kom jeg ikke uden for Klosterets Mure; men i den Tid

var mit Hierte atter blevet roligt og muntert. Jeg levede i venskabelig Forstaaelse med mine Ordensbrødre; efter Verdens Forfængelighed og Nydelser længtes jeg slet ikke. For Fruentimmer havde jeg siden hiin frygtelige Tildragelse faaet en Skræk, og jeg befandt mig slet ikke vel i deres Nærhed. Jeg var altsaa ikke i mindste Maade misfornoiet med min Stand, og hvad der giorde mange Andre ulykkelige, giorde mig saa lykkelig, som jeg kunde blive det i denne Verden. Det Eneste, jeg længtes efter, var en større, hoitideligere Natur. Klosterhaugen var mig for liden, jeg misundte Oldtidens Eneboere, som havde levet i store Skove og Orkner, og jeg havde selv Lyst til at leve saaledes.

Dette Ønske fik alt meer og mere Magt i mit Hierte, og Klostermurene indklemte mig daglig meer. Hvor stor var derfor min Glæde, da Prioren en Middag kom ind i Refectoriet og fortalte os: Paven havde udgivet et Manifest, at det var fromme Munke, som følte Kald dertil, uformeent at drage til Indien, for der at bygge Klostere i de nysopdagede Lande, Mexico og Peru, at omvende Hedninger og prædike Evangelium.

Neppe hørte jeg dette, før der vaagnede et Mod i mig, som jeg ikke havde tiltroet mig selv, og jeg satte alle Hiul i Bevægelse, for at blive Stifter af et saadant Selskab. Jeg besøgte endnu engang Ariost, der efter hiin Begivenhed var bleven Statholder i Garfagnana, jeg besøgte Hertugen og hans mig ellers modbydelige Hustru Lucretia. Ariost giorde atter Alt, hvad han kunde, for mig, og jeg bebreidede mig selv, at jeg for for strengt og uvenligt havde bedomt denne gode Mand, der rigtig nok var ældet af en ganske anden Deig, end jeg.

Snart havde jeg opnaaet mit Ønske ved mine Venners Indflydelse, og Paven indsatte mig til Prior over de Munke,

der vilde seile med mig til de mexicanske Skove. Vi indskibede os i Livorno. Reisen var først lykkelig; men Skipperens Uduelighed bragte os paa gale Veie, og Stormen sønderslog vort Skib paa denne Klippe, hvor jeg reddede Livet i Selskab med otte Brødre.

Hvorledes vi have tilbragt vore Dage her i mange Aar, udhugget os Celler i denne fortræffelige Sandsteens-Høi, og fortsat vort forrige Munkelevnet frit og uindskrænket i dette deilige Paradiis med Bønner og Takkesang efter catholsk Ritus og vor Ordens strenge Observants; hvorlunde jeg har begravet mine trofaste Staldbrodre, den ene efter den anden, indtil jeg som hundredaarig Gubbe sidder ganske ene her paa denne Ø: det, fremmede Ven! vil du finde nøiagtig opskrevet i mine Dagbøger, der ligge vel forvarede i min Steenstol blandt mange andre Optegnelser, som kunne være dig nyttige, hvis du, som jeg, maa opholde dig her alene i flere Aar uden menneskeligt Selskab.

Saa vil jeg da nu sige dig Farvel, og af Hiertet ønske, at om du end tilforn har været ulykkelig, den himmelske Fader vil giøre dig ligesaa lykkelig, som mig paa mine gamle Dage. Dertil hielpe dig hans Søn Jesus Christus vor Herre, den Helligaand, den hellige Jomfru, og alle andre hellige Mænd og Martyrer, blandt hvilke jeg fornemmelig anraaber Sanct Hubertus, min og alle Skovbrødres Skytspatron. Amen!

Longangen og Stiernetaarnet.

I Don Cyrillos Efterladenskab fandt vi næsten Alt, hvad der kunde være os til Nytte i vor nærværende Forfatning; og hvad der var meer end Guld, Sølv, Juveler og Perler (hvilke Skatte vi slet ikke kunde bruge), vi fandt endeel italienske, spanske og latinske Bøger. Mange Skrifter laae uindbundne sammensnorede i Pakker, formodenlig reddede fra Skibbrud, og aldrig endnu læste af de fromme Brødre. I en tor Fieldkloft var der proppet meget foslaaet Papir. Det var lutter engelske Sager, for det meste gamle Aviser, der dog glædede Concordia meget, fordi de satte hende ligesom tilbage i hendes Fædreland.

Medens jeg nu graver der, finder jeg to Stykker af Shakespeare: Stormen og Kiobmanden i Venedig. Hvor glade vi bleve herover, kan jeg ikke beskrive eder.

Jeg bad Concordia læse Stormen med mig, der, som hun sagde, havde megen Liighed med vor egen Tilstand. „Det vil jeg vel giore stykkeviis," svarede hun; „men I forstaaer alt Engelsk nok, for at kunne læse en heel Deel selv. Al Poesie er ikke skrevet for Fruentimmer; i det mindste er det ikke skikket til, at en Qvinde læser det høit for en Mand. Der forekomme mange Skieldsord, Eder, Udtryk og Beskrivelser i Stormen, som vare nødvendige for at skildre Sofolkene og Vantrevningen Caliban med de rette Farver, men som vilde tage sig ilde ud i min Mund."

Jeg læste nu Stormen snart alene, snart med Concordia, og glædte mig over særdeles meget deri, især over Caliban.

Lemelie, der i den senere Tid var falden paa at give sig mere af med mig (hvoraf jeg strax formodede en ond Hensigt), vilde ogsaa høre Noget af disse Stykker. Han

bedømte, som sædvanlig, Alting skiævt, og fandt, at Caliban havde overmaade megen Liighed med vor sorte Minga. Det Sted i Stormen, hvor Utyskет forhaaner Prosper, og bander ham, fordi det ikke kom til at vanære hans Datter Miranda, behagede især Lemelie, og han slog en forfærdelig Skoggerlatter op. Han henledte Samtalen paa Concordia, og sagde: „De Qvindfolk ere nogle Taabenakker, men man maa rette sig efter deres Luner, naar man vil vinde dem. Mig kan hun nu eengang — Gud veed, hvorfor — ikke lide, og til Kiærlighed tvinger man Ingen; men hvorfor I er saa undseelig, Herr Albert! og ikke bedre forstaaer at nytte Leiligheden, begriber jeg ikke. Thi det er jo klart, at Fru van Leuven er forelsket i eder. Da I blev borte den ene Nat, og vi troede jer omkommet, græd hun næsten sine Øine ud, skrev Vers, og rev dem i Stykker igien. Naar I er tilstede, seer hun kun paa eder. Og det kiender jeg nok, naar Fruentimmerne ville læse med Mandfolkene, og blive rørte i Compagnie med dem over smukke Bøger. Saa har Fisken alt bidt paa Krogen, og I behover kun at giøre et Ryk, saa sprætter den i Botten. Og hvad er det saa meer? Jeg lover eder, ikke at blive skinsyg; og den gode phlegmatiske Hollænder bliver det endnu mindre."

Jeg taug et Øieblik, derpaa svarede jeg ham af Bibelen: „Da tog Diævelen ham med sig paa et høit Bierg, viste ham al Verdens Herlighed, og sagde: Alt dette vil jeg give dig, hvis du falder ned og tilbeder mig. Men Jesus sagde til ham: Vig bort fra mig, Satan! thi der staaer skrevet: du skal tilbede Herren din Gud og tiene ham alene." Jeg forlod Fristeren, og hørte hans Haanlatter lyde efter mig.

Van Leuven havde endnu giort større Bytte, end Concordia og jeg, i Don Cyrillos Bibliothek. Skiøn Litteratur var der kun lidet af, derimod lod det til, at de gode Munke

havde lagt sig meget efter Mathematik, Physik, Astronomie og Mechanik; disse vare just min Vens Yndlingsvidenskaber. I Gubbens Dagbøger fandt han optegnet, hvorledes man let om Sommeren, naar Floden var lav, kunde giøre en Dæmning, og gaae mageligt ned til Stranden giennem det udtørrede Biergsvælg. Dette Arbeid, hvormed Lemelie og jeg hialp ham, fik vi snart i Stand. Vi fandt det gamle Steenbulværk endnu ubeskadiget, og behøvede blot at tømre en Træsluse, saa kunde vi standse Floden i sit Løb.

Da vi havde tændt et Par Fyrrespaaner som Fakler, tiltraadte vi Mænd (det vil sige van Leuven og jeg) vor Vandring; thi Lemelie vilde atter ikke ned i Hullet, men blev, som en sky Hest, oppe paa Grønningen.

Hvilken Fornøielse for os, at gaae mageligt ned paa det fine, tørre Sand, efter kort Tids Forløb at træde ud af den mørke Gang, og see det uendelige lyse Hav med sine lystige Bølger for vore Øine, medens Søfuglenes Skrig hilste os, og indbød os til at hvile ud i de Grotter, hvor vi havde boet de første Dage efter Skibbruddet. En Reise, der ellers varede flere Dage, og som maatte giøres med største Anstrengelse og Livsfare, fuldendte man mageligt paa denne Maade i en Times Tid.

En Glæde, som vi i vor nærværende Forfatning slet ikke havde giort Regning paa: Giensynets Glæde opfyldte vore Hierter. Vi opsøgte alle de Klippeblokke, der i de første Dage, medens vi levede her, havde tient os til Stole og Borde. De Huler, hvori vi havde sovet, forekom os som Hiemmets Arne. Sandbanken, hvorpaa vi først vare strandede, smilte os i Solskinnet sneehvid i Mode.

Ude i Bølgerne sad en stor Fugl paa noget Sort, og skreg uophørlig, som om den vilde giøre os opmærksom derpaa. Da den fløi bort, opdagede vi Mads Hansens Anker,

endnu lodret plantet i Sandet. Skulde da vort Haab ikke staae opreist?

Dagen efter bragte vi Concordia og Minga ned med, og da havde vi gierne undværet Lemelie, men han vilde endelig følge med. Concordia glædte sig som et Barn, og græd, da hun opdagede Skaarene af en Skaal, hvoraf jeg engang havde givet hende at drikke. Lemelie var ogsaa vel tilfreds med denne Opdagelse. Nu, meente han, kunde man dog haabe, at blive seet og reddet af et forbiseilende Skib; oppe paa Klippen havde vi kunnet staae forgieves til Dommedag og vifte med vore Torklæder. Han sagde: naar vi vare oppe paa Den igien, vilde han samvittighedsfuldt dele de fundne Skatte, saa at Hver fik sin Part. Thi hvad der nu forekom os unyttigt, vilde blive os af største Vigtighed, saasnart et Skib lod sig see. „Egenlig", sagde han, „burde vi tre Mænd, der have fundet Skatten, gaae i lige Arv"; men han paastod dog, at den skionne Concordia ogsaa skulde have sin Søsterlod. Om den sorte Minga kunde, som en Livegen, naturligviis Talen ikke være. Minga maalte ham med et foragteligt Blik, og sagde: „I Mingas Fædreland finder man Guld, som Sand; Minga har lært at foragte Guld, som Sand."

Fra den Dag af giorde vi tidt behagelige Valfarter herned, og Forskielligheden af den varme blomstrende Natur paa Den, og den vilde Høitidelighed nede ved Havets Basaltpiller forekom Concordia saa forunderlig, som om hun ved Trolddom pludselig var bragt fra en engelsk Have i Sommersetshire til de skotske Høilande.

Van Leuven havde giort en anden ham høist behagelig Opdagelse. I Don Cyrillos Skrifter var givet ham Anviisning til et astronomisk Taarn paa Fieldet. Den lille Steentrappe, som førte did op, var snart funden; vi stege

uden Vanskelighed til den høieste Biergtinde, og her opdagede vi et firkantet Kammer, hugget i Klippen, med Vindueshuller til alle fire Verdenshiørner. Rigtig nok blæste det stærkt her, men det var der Raad for, naar man satte Vinduesskodder i Hullerne.

Nu havde vi nok at bestille med at bringe dette astronomiske Taarn i Stand. Nedenunder i den lille Stue kunde Observator sove, naar han vilde. Omkring Taarnet, som bestod af den naturlige Klippe, gik en smal Gang med et lavt muret Bulværk. Herfra havde man den videste Udsigt, og kunde staae i Læ for Vinden, men maatte vel vogte sig for ei at falde ned.

Vi beundrede et Arbeid, hvorpaa en halv Snees Mennesker, maaskee i et halvhundrede Aars Tid, havde anvendt deres daglige Flid. — „Hvor lykkelig er jeg, at jeg har reddet min Kikkert," raabte den gode van Leuven. „Hvad gavnede mig ellers alle disse skionne Tilberedelser?"

Jeg tilbragte mange Timer med ham deroppe, og skiøndt det aldrig faldt mig ind for Alvor at studere Astronomie, fornøiede det mig dog meget at betragte Solens bevægelige Pletter, Maanebiergene, Jupiters Bælter, den kobberrøde Mars, den lystblomstrende Venus, Saturns Tryllering, Melkeveien, der opløser sig i utallige Stierner, og endelig den uhyre Høitidelighed i de blege, neppe synlige Taagepletter.

„Naar man betragter alt dette, Albert!" sagde van Leuven, „hvad bliver der da af vor Jord, af vort ephemeriske Menneskeliv? Et Støvgran i det umaalelige Rum, ei engang en Secund af Evigheden!"

„Dersom jeg skulde være vred paa Astronomien for Noget," svarede jeg, „saa var det, fordi den med samt sin Høihed har forvænt saamange, for Resten særdeles fornuftige

Mennesker. Thi det gaaer jer Astronomer, som andre fattige Folk, der i kort Tid leve i fornemt Selskab, og naar de komme hiem, skamme sig over deres Armod, og ville neppe kiendes meer ved deres gamle Kammerater. Hvis Livsforagten er en nodvendig Folge af Verdensbeundringen, saa holder jeg med Tycho Brahe, med Josva og med Bibelen, imod Copernicus og Galilei; ja, Homers Malm-Himmelhvælving og hans Guder paa Biergtoppen ere mig endogsaa kiærere." — „Den skionne Vildfarelse maa vige for den hoie Sandhed," sagde van Leuven. — „Hvad der er skiont," raabte jeg, „er ingen Vildfarelse; det Skionne og det Hoie vige ikke hinanden, de elske hinanden som Søstre af forskiellig Characteer. Det er kun Menneskenes Forestillinger, der saa sielden kunne forene de evige Sandheder og Skionheder i eet Hoved."

„Kun Forfængelighed og Egenkiærlighed", sagde van Leuven, „hindre os i, ganske at hengive os til Uendelighedens store Idee. For at redde vor stakkels Personlighed gyse vi tilbage for Storheden, og noies heller med en Solskierm, overmalet med phantastiske Gioglebilleder, end vi med Kiækhed kaste os i Evighedens aabne Arme."

„Og hvor ville vi da hen, min kiære Carl Frands?" spurgte jeg. „Skaberens Almagt viser sig i det Smaa, som i det Store. Den, der kan danne en Rose og en Viol, kan danne Orion og Melkeveien. Qvantiteten er relativ, over et Stort kan jeg sætte et Større, og saaledes fort, til jeg taber Forstanden. Men Qvaliteten giver enhver Ting sin eiendommelige Værdi; her gior Udvidelse eller Indskrænkning i Rummet Intet til Sagen. Vi beundre Bornene, just fordi de ere smaae; det Plumpe og det Dumme have Digterne altid tænkt sig i Kæmpeskikkelse. Hvis en Mide havde Fornuft, kunde handle frit, og handlede skiont, jeg vilde

beundre den meer, end en Siriusfugle uden Aand og Hierte. Thi hiin var da kun en mechanisk bevægelig Klump, men her elskede jeg en udødelig Siæl."

„Det er sandt," sagde den ædle Nederlænder; „det lærer alt Religionen os. Men ogsaa deri stemmer Religionen overeens med Astronomien, at den hæver Mennesket til høitidelige Tanker, lærer ham at foragte det Jordiske, og længes efter det Himmelske."

„En dyb, veemodig himmelsk Længsel", svarede jeg, „er nedlagt af Gud i hvert følende Bryst, for at styrke og trøste os i Ulykke, Sygdom og Modgang, men ei for at svække og forstyrre vort lykkelige Liv. Og hvorfor, kiære Carl Frands! stirrer dit trofaste Die saa længselsfuldt hen i det Blaa, da du dog har en Himmel paa Jorden?"

„Ak, det er sandt," svarede den gode Mand; „du har Ret, Albert! og jeg skammer mig over min underlige Melancholie. Men jeg er nu eengang et tungsindigt Menneske. Vel føler jeg mig særdeles lykkelig ved at eie min Concordia; men den onde Lemelie ængster mig. Han sniger sig om os, som Slangen i Paradiis, og vil vist ikke hvile, før . . ." Han taug.

Det lykkedes mig, at opmuntre min Ven. Det morede ham, at jeg i Wittenberg havde lært at kiende Stiernerne lidet; han lod mig see i sin Tubus, og viste mig de sydlige Stiernebilleder, som man ikke kan see i Europa.

Som han saaledes staaer med sin Kikkert, raaber han pludselig: „Ved Gud, der er en Comet!" Jeg seer ogsaa i Røret, og opdager langt borte et saadant mat Taagelys med blegt Svæv, der, som uventet hemmelighedsfuld Giest, nærmer sig det ovrige lystige Selskab.

Jeg kunde ikke see Cometen uden Gysen. „Maaskee", sagde jeg halvt i Spøg, „støder denne lige paa vor Jord,

og styrter den i Afgrunden." — „Troer du ikke ogsaa," spurgte min stille Ven med et godmodigt Smiil, „at en saadan Comet bringer Ulykker og Tvedragt over Jorden?" — „Jeg troer det ikke," svarede jeg; „men ganske umuligt var det dog ikke. Et stort nært Himmellegem har Indflydelse paa vor Luft, vor Jord med Ebbe og Flod; Luften virker atter paa Menneskets Legem, Legemet paa Sielen. Vel muligt, at en saadan almindelig Forstemthed kunde opstaae i det Store, som saa tidt i det Smaa. Naar man først er forstemt og vranten, bliver man let uenig, og Uenighed volder Tvedragt."

„Phantasien", sagde min Ven, „udtommer sig i Hypotheser, hvor Forstanden ikke længer rækker hen. Du vilde opmuntre mig, Albert! vise mig det Uhyre fra en yndig Side, og nu forekommer dig selv et uskyldigt Himmellys som et Uhyre."

Cometen.

Vor Astronom havde alle Nætter fuldt op at tage Vare paa Taarnet med Jagttagelser og Beregninger. Concordia kunde ikke lide denne Nattevaagen; thi van Leuven var ikke af nogen stærk Constitution, saae bleg ud, og befandt sig ikke vel. Men hendes Forhold til ham var, som Datterens til Faderen, og hun modsagde ham aldrig, fordi hun havde en uindskrænket Tillid til ham; og hvad der fornoiede ham, vovede hun ikke at indvende Noget imod, af Frygt for at forstyrre hans Glæde.

Da Cometen var kommen os saa nær, som den kunde,

opvakte dette store Himmelblus en gyselig Beundring i os, naar den stod saaledes skraa paa Himlen, og strakte sit Riis over vor lille, menneskетomme D. Dog gjorde Omgivning af Skov og Bakker dernede Synet mindre frygteligt; men da van Leuven indbod os til at besøge sig paa Klippen, og vi der saae dette Taagebilled i sin gyselige Ensomhed paa Firmamentet, da reiste sig Haarene paa vore Hoveder. Thi som en mat Lampe i Evighedens morke Gravhvælving hang den der, ligesom skiodesløst fæstet paa et Som, saa man hvert Øieblik maatte frygte for, den skulde falde ned; medens de andre Stierner vare traadte tilbage i Baggrunden, for ei at forstyrre det selsomme Nattesyn. Og nedenunder susede Blyhavet en Dodningedands, eller et Chor, som om alle de siden Syndfloden Druknede lode sig hore, og stak de blege Hoveder frem, for at see Liigblusset paa Himlen.

„En drommevandrende Lady Macbeth i det Store," sagde Concordia. Minga var ogsaa med, og saae i Kikkerten. Hun lod den forskrækket falde, holdt Hænderne for Øinene, og raabte: „Hu, hu! græsseligt! Den Halshugnes Hoved, Donna Eleonoras Hoved, sprunget fra Stagen, svævende hoit oppe i Luften, dodblegt, de lysegule Haar flagrende for Vinden! Man seer tydeligt Stiernerne derigiennem."

„Nu, I galne, phantastiske Mennesker!" sagde van Leuven, i det han ængstelig greb efter sin Kikkert, men tog den rolig op igien, da han mærkede, den ikke var kommen til Skade, „nu synes mig, der kunde være digtet og dromt nok om min Comet; lader mig nu have Ro til mine Beregninger!" — „Vil du da igien ikke gaae til Engs i Nat, kiære Ven?" spurgte Concordia. — „Dernede i den lille Klippestue hviler jeg ret godt, naar jeg er færdig her," sagde han.

Disse betydningsfulde Ord vare de sidste, vi horte af

hans Mund. Da jeg gik hiem med Concordia (thi Minga var lobet i Forveien), talede vi kun om ham, og Concordia kunde ikke ophore at rose hans Elskværdighed. „I troer ikke, Albert!“ sagde hun, „hvilken Magt denne herlige Mand vandt over mit Hierte strax første Gang, da han besøgte os i min Faders Huus. Man siger, Shakespeare har tegnet alle menneskelige Characterer; men ikke denne. Og det var vel heller ikke muligt; thi hvad der skal være dramatisk, maa giore sig gieldende, maa vise Egenheder, og min Carl Frands, skiondt en Mand, der overalt erhvervede sig Agtelse og Ærbodighed, udmærker sig især ved de christelige Dyder, der dog ere de bedste, skiondt negative. De fleste udmærkede Mennesker ere heller hoimodige, end retfærdige; dele heller en Nydelse med Andre, end negte sig een selv; tale bedre, end de høre efter; tænke selv lettere, end de sætte sig ind i Andres Tankegang. Saaledes er ikke han. Naar han taler med en Ven, med sin Kone, er han lutter Øre og Opmærksomhed, lutter Hukommelse. De fineste Træk undgaae ikke hans fine Følelse. Alting var han i Stand til at opoffre for en Ven. Den største Anstrengelse, det ubehageligste Arbeide kunde han finde sig i, for at tiene ham. I synes, han er ikke poetisk nok, og jeg tilstaaer, hans Væsen har ved andre Beskiæftigelser faaet en anden Retning. Han læser ikke selv gierne Digterværker, fordi Videnskaberne tage ham den meste Tid; men paa anden Haand faaer han dog Alting at vide. Og hvad siger I dertil? Vort meste Samliv bestaaer i, at jeg fortæller ham de Digterværker, jeg har læst. Vist nok miste de i min Mund meget af deres Liv og Friskhed, men det erstatter igien den Kiærlighed, han har for mig. Og derfor foler jeg dybt, det er min Pligt, at være dette herlige Hierte hengiven med Liv og Siæl.“

Med disse Ord trak hun sagte sin Arm ud af min,

og lagde den deilige Haand, som jeg havde vovet at trykke, paa sit Bryst. Jeg stirrede ned til Jorden, og en Mismodighedstaare trillede ned fra mit Die, fordi hun, ved at trække sig saa ivrig tilbage, havde giort mig en Slags Bebreidelse. „Sandelig," raabte jeg, „eders Ægteherre er ædel og god; jeg elsker ham, og vil ikke berøve ham et Gran af sin Fortieneste, der med Rette henrykker eder. Men hvad Forsagelsen, hvad Opoffrelsen angaaer — jeg troer gierne, at han for en Vens Skyld kunde negte sig meget; det vilde vist ikke falde hans stille, milde Characteer vanskeligt. Men det behøver han ikke. Han er rolig i Besiddelsen af det høieste Gode. Tænk eder derimod en Aand fuld af Ild, et Hierte fuldt af Kiærlighed, en Siæl fuld af Trang til at meddele sig, der smægter efter Forening — og som dog maa savne, dog fornegte sig, dog tie, og gierne gior det, fordi Dyd, Pligt, Venskab byde det. Ved den evige Gud, et saadant Hierte fortiener heller ikke at behandles med Haardhed og Mistillid."

„O, min kiære Albert!" raabte hun bedrøvet, „har jeg fornærmet eder? Er I vred paa mig?" — „I trækker eders Arm ud af min," sagde jeg med Taarer; „har jeg fortient denne Ængstelighed, denne Kulde, dette stumme Mishag?" — „Nei, ved Gud ikke," raabte hun, og rakte mig sin Haand, som jeg bedækkede med Kys. — „Evigt Venskab! reent uskyldigt Venskab til Døden!" raabte vi begge. Jeg trykkede hende til mit Bryst, mine Læber brændte paa hendes. Da stødte hun mig vildtforfærdet tilbage. „For Guds Skyld," raabte hun, „Uhyret! seer I ikke Uhyret, som lurer paa os? Maanen har forvandlet sig til et truende Spøgelse, fordi . . ." Hun taug.

Jeg saae op giennem Grenene. Cometen stod just nu tæt ved Maanen. De havde mødt hinanden, vare ligesom

smeltede sammen, og Cometens lange Riis strakte sig underligt ud fra Maanens underste Rand. Forskrækkede og forstemte skiltes vi ad.

Lemelie havde været syg i disse Dage, og laae til Engs. En stor Angst og Uro martrede ham; han kunde ikke udstaae Cometen, kaldte den et Diævlesiæs, og blev i sin Hule, hvor Minga bragte ham Maden.

Næste Morgen, da Concordia og jeg samledes ved Frokosten, forundredes vi over Minga; thi hun var ganske forstyrret: Haarene hang hende uordenligt ned om Skuldrene, hun var askegraa i Ansigtet, og vilde ikke tale et Ord. Naar vi sagde Noget til hende, rystede hun fortvivlet paa Hovedet, og pegede til Lemelies Hule. — „Er han død?" spurgte jeg. — Hun foer skiælvende sammen, stirrede paa mig med stive Øine, og nikkede.

Jeg ilede hen i Lemelies Hule, han laae iiskold og skiælvede under Dynen, de matte Øine brændte med Feberhede, jeg hørte ham utydeligt mumle nogle Bønner, han prøvede forgieves at folde Hænderne, Skummet stod ham for Munden. Denne Paroxysmus maatte allerede have varet længe; i det jeg traadte ind, kom han noget til sig selv igien, dreiede ængsteligt Øinene hen efter mig, rakte mig den iiskolde Haand, og sagde: „Ak, kiære Herr Albert! er I der? Jeg har havt en forfærdelig Nat, atter været paa Bredden af Afgrunden. Giv mig noget Palmesaft!" Da han havde drukket, spurgte han urolig: „Hvor er den gode Minga? Hun har vaaget hele Natten over mig, den trofaste Siæl. Jeg har maaskee giort hende vanvittig med min vilde Snak; for I veed nok, naar jeg er syg, taler jeg altid om Diævelen og Helvede. Da hun nu er sort, har jeg maaskee i Vildelsen taget hende for den skinbarlige Satan selv, og klemt hende noget vel haardt om Halsen, for at forsvare

mig. Men det har ingen Nod, haaber jeg. Hvorledes befinder den kiære Concordia sig, og den gode Herr van Leuven? Vil denne ædle Velynder ikke ogsaa giore mig den Ære at besøge mig?"

„Van Leuven", svarede jeg, „er ikke kommen hiem i Nat, han sover paa Stiernetaarnet." — „Ak, det er sandt," svarede Lemelie: „nede i den lille Klippestue. Hans Aand svæver over Stiernerne, han gider Intet mere have med os Jordorme at bestille. Jeg dromte i Nat, at jeg forærede ham en Kikkert, hvori han endnu langt bedre kunde see Melkeveien og Cometen. Skinner det Afskum endnu?" — „Det er hoilys Dag, Herr Lemelie!" svarede jeg, „Cometen er forsvunden for Solens Lys." — „Nu, det var vel," sukkede den Syge; „Solen maa heller ikke see slig en Rædsel. Jeg vil heller ikke see den, og haaber, den besøger os ikke oftere."

Vi ventede hvert Øieblik, at van Leuven skulde komme hiem, men han kom ikke. Nu begyndte vi at blive bange. Jeg lob op ad Klippen, og Concordia vilde endelig med. Hendes Engstelse tiltog med hvert Skridt, og hun søgte at troste sig selv med alle mulige Sandsynligheder.

„Han har siddet der saa længe," sagde hun, „til Trætheden tilsidst har overvældet ham, og saa har han forsovet sig. Ikke sandt? Og saa gad han ikke gaae hiem i Middagsheden. Ikke sandt, kiære Albert?" — „Saaledes er det vist," sukkede jeg.

Vi nærmede os den lille Steentrappe. — „Hører I ikke, hvor mit Hierte banker?" spurgte hun, og stirrede vildt paa mig; „mig tykkes, man kan høre det slaae.Ræk mig eders Haand, ellers falder jeg." Hun lob saa stærkt, at jeg selv var bange for, hun skulde styrte ned. Jeg bad hende, ikke skynde sig saa meget. — „Ak, I har Ret," stønnede

hun, „lad os tove, og hvile paa denne Bænk, saa kunne vi dog haabe nogle Øieblik endnu, om ogsaa det Værste skulde være hændt. Man siger, Vished er bedre end Uvished; det er ikke altid sandt, thi . . .“ Hun holdt inde, og sagde, i det hun ængstelig lagde Haanden paa sit Hierte: „Jeg vilde saa gierne drikke lidt koldt Vand.“ — „Jeg skal strax hente det,“ sagde jeg. — „Nei, nei,“ raabte hun atter urolig, „kun hurtig afsted derop! Carl Frands! min kiære Carl Frands! er du deroppe, saa svar mig med et eneste dyrebart, uskatteerligt Ord, at jeg hurtig kan finde dig.“

Der herskede en Dodstilhed. Hun styrtede derop, løb forbi det lille Sovekammer, og traadte i Stiernetaarnet. — „Der er han,“ raabte hun glad, „han er her endnu, vi have ængstet os uden Grund.“ — „Her?“ spurgte jeg nedslaaet, „jeg seer Ingen.“ — „Hans Hat“, jublede hun, „hænger paa Sømmet. Og der ligge endnu Papirerne, fulde af Beregninger, Buer og Cometer. Ak, see engang! Han har skrevet Concordia paa Randen af sit Manuscript, og tegnet en lille Blomsterkrands deromkring. Han tænker dog altid paa mig, selv under de alvorligste Forretninger. Og Albert Julius staaer ogsaa der. Og nede i Krogen, langt nede staaer Lemelie ganske smaat med rødt Blæk. Lad os nu gaae ned i Sovekammeret og vække Syvsoveren!“

Hun ilede derned. Men Løibænken var tom, og det lod slet ikke til, der havde været Nogen i Nat. — „Han maa være gaaet ud paa Bulværket for at tage frisk Luft,“ raabte hun. „Der har man fri Udsigt over hele den skionne Egn, der finde vi ham vist.“ — Jeg anede det Værste, og fulgte Concordia i Hælene, kun betænkt paa at redde hende selv. Det kunde behoves. Hun stirrede ned, tumlede paa Randen af Afgrunden, udstødte et vildt Skrig, og var jeg ikke sprunget hende til Hielp, var hun styrtet i Dybet.

Hun laae i mine Arme som død. Jeg bar hende hen i det lille Sovekammer, lagde hende paa Løibænken, skyndte mig op igien, stirrede ogsaa ned til Stranden, og var selv nær ved at tumle omkuld, thi jeg opdagede min dyrebare Vens Liig dybt nede, jammerlig sønderslagen paa Klippen.

Jordefærd og Fødselsfest.

Hvordan beskriver jeg vor uhyre Smerte? De voldsomste Følelser og Lidenskaber, der bespænde det menneskelige Bryst, give sig kun Luft i usammenhængende Toner, afbrudte Ord. Concordia og jeg løbe ned til Stranden giennem den underjordiske Gang, og fandt vor salig Vens døde Legem paa Sandet, rødfarvet af hans eget uskyldige Blod. Hovedet var knuust; han kunde ingen piinlig Død have lidt. Kikkerten holdt han endnu fast i den kolde Haand, og — af de skrøbelige Glas var intet sønderbrudt. Jeg eier endnu denne Kikkert, og har ofte i den skuet op til Himlen, hvor min Ven venter mig, og hvor jeg snart skal see ham igien.

Jeg lod Concordia blive tilbage ved Liget, og hentede Minga. Lemelie var sygere end nogentid, og Feberen rystede ham saa stærkt, at jeg ikke nænte at sige ham den Ulykke, der var hændt, for ei at forværre hans Tilstand.

Minga forfærdedes ikke, da jeg bragte hende det bedrøvelige Budskab, men græd meget, og rystede fortvivlet paa Hovedet. Hun kunde endnu ikke tale, men kun give en hæs Lyd fra sig, hendes Hals var meget svullen. Hun havde selv hængt Igler paa den, og kogt nogle Blade, hvormed hun gurglede sig. — „Skulle vi ogsaa endnu miste

denne tro Siæl?" tænkte jeg. „Har Nidingen oven i Kiøbet qvalt hende? Ak, nu kan ingen Ulykke mere overraske os, det Uhyreste er skeet."

Dernede fandt vi den trofaste Hustru henstrakt ved Liget. — „Jeg har fattet mig," sagde hun med milde Taarer. „Den friske Søvind har viftet min vilde Fortvivlelse hen over Bølgerne, den skal ikke forstyrre den Saliges Slummer. Mine Suk skulle kun omvifte ham, som smaae bedrøvede Alfer. Som en Christen har han levet, som en Christen er han død. Da han tog Afsked med mig i Gaar, hørte jeg ham paa Veien til Stiernetaarnet synge dette Vers saa rørende, saa skiønt:

Taer du mig i din Haand, o Fader!
Da vil de Kiære, jeg forlader,
Om Sorgen end dem bøier ned,
Dog trøstes ved min Salighed.

Det var hans Svanesang, Spaadommen om hans Skiebne. Ak, Albert! see, hvor min Forlovelsesring endnu blinker paa hans Finger. Det betyder, at han var mig tro til Døden. Ja, jeg veed det, han var aldeles, ganske min. Ingen phantastisk Indbildning, ingen fremmed Tillokkelse, ingen sværmersk Følelse kunde drage hans Hierte et Øieblik fra hans Concordia. Og strøbte end hans Aand ofte ud fra det Timelige efter Evigheden, saa viste dog hans Kiærlighed ham Evighedens Engel i Concordias Skikkelse, det veed jeg. Og derfor fortiener heller ikke min Ring, som jeg her trækker af hans kolde Finger, at følge ham i Graven, ikke, at jeg sætter den ved Siden af hans. Den skal sidde paa min venstre Pegefinger, erindre mig om hans Troskab, og altid være mig en stille Bebreidelse. Og Gud

veed dog, at han var mig inderlig kiær. Jeg har aldrig ophørt at elske ham, og har fra dette Øieblik af ingen glad Time meer i mit Liv. Men, min kiære Carl Frands! jeg vil tvinge mig, tvinge mig af Pligt. Smerten skal ikke knuse mig; thi jeg besidder et levende Pant af dig under mit blødende Hierte, som jeg maa skaane. Du skal atter leve for mig i dit Barn; jeg skal gienkiende dine ædle godmodige Træk i den lille Skabnings Ansigt, jeg skal daglig fortælle den om sin salig Fader, som nu er i Himlen, hvor Solen skinner, hvor Stiernerne blinke, og hvorhen hans jordiske Øie skuede saa længselsfuldt. Ak, min elskede Ven! hvorfor skulde du dog ikke nyde Faderglæden, du som var saa ganske skabt til at være Fader?"

En rigelig Taareflod badede den Lidendes deilige Ansigt. Hun kyssede sin døde Ægtefælles Mund og Haand. Derpaa reiste hun sig op igien, og sagde: „Nu, og aldrig meer. Mine Venner! begraver dette Legeme, jeg vil ikke see det oftere." Derpaa forlod hun den Døde med langsomme Skridt, hyllet i sit Klædebon. Ved Indgangen til det underjordiske Svælg vendte hun sig endnu engang om, kyssede paa Fingeren ad Liget, slog sine Øine mod Himlen, og forsvandt i Mørket.

Jeg sad længe paa Klippeblokken, og stirrede paa min salig Ven, medens Minga vaskede hans Ansigt og Hænder, og hentede Blomster fra Vandfaldets Rand, for at smykke Liget dermed. Hun talede ikke et Ord, men græd tidt, kyssede ham paa Haanden hvert Øieblik, og stirrede op imod Skyerne, som for at see hans Aand.

„Minga!" sagde jeg, „see engang alle de aabne Haller i Klippeklofterne, som vende ud mod Havet. I en saadan Hule ville vi henlægge vor salig Ven, og tilmure Indgangen for Sofugle og Sælhunde. Saa har han her et ligesaa

smukt Begravelsescapel, som han kunde faaet i Antwerpens Domkirke, hvis han der slumrede bag det sorte Gitter hos sine Forfædre. Erkefædrene holdt ogsaa meget af slige Gravhuler. Abraham kiobte sig en til sin Sara i Hebron, og Joseph af Arimathia lod ligeledes Jesu Legem nedlægge i en saadan luftig Hule. Den salig van Leuven skal hvile ligesaa, og vi ville tidt gaae ned og besøge hans Grav."

Minga trykkede min Haand, og vi tilbragte hele Dagen med at faae Gravstedet færdigt. Just som jeg vilde tilmure det sidste Hul, steg Maanen op af Havet, og kastede venlig sin Straale ind paa Liget, og paa Haabets Anker derude i Bølgerne, der hændelsesviis stod lige over for Gravhulen. Jeg udøvede alle Præstens Forretninger; jeg sang Liigpsalmen: „Jesus, du mit Haab, min Trost!" kastede paa Liget tre Skuffer sort frisk Jord, som jeg havde taget med oppe fra Den, thi her var ikke Andet end Sand, og sagde: „Af Jord est du kommen, til Jord skal du blive, af Jorden skal du igien opstaae," hvortil den gode Minga med hæs Røst, saa godt som hun kunde, istemte sit Amen.

Da Concordia, hensiunken i sin Smerte, imod Sædvane kom alene hiem uden Minga, fordi hun troede, Lemelie var syg og sengeliggende, fandt hun ham siddende ganske oprømt uden for Hulen, røgende sin Pibe. — „Trøst eder, Madame!" sagde han, „vi skulle alle den Vei, tidlig eller sildig. Den, som stedse vilde sørge over Andres Ulykke, fik ikke en glad Time i sit Liv; thi der forgaaer ikke et Øieblik, hvori ei et Menneske dør, eller bliver begravet. Men hvert Øieblik fødes, døbes og ægtevies der ogsaa flere Mennesker; og saa maa det Ene bøde paa det Andet. Villien formaaer meget over Følelsen, sige jo Philosopherne, og derfor har jeg nu ogsaa slaaet alle sørgmodige Griller i Glemmebogen, og vil ikke længer være syg. Jeg røger min Pibe, tømmer mit

Glas, og befinder mig bedre. Saadan vil det ogsaa gaae eder, naar Lidenskaben har udraset. Thi hvad er Kummer og Sorg? Kun en Feber, der ryster Legemet en Tidlang meer, end sædvanlig."

Concordia værdigede ham intet Svar, men gik hen i Løvhytten, hvor vi traf hende. Jeg havde mærket, at den tro Sorte meget urolig havde skyndt sig op efter sin Frue, saasnart hun hørte, Concordia var gaaet ene hiem.

Lemelie mærkede nok, at vi afskyede ham, og holdt sig nogle Dage borte fra os. Minga kunde endnu ikke tale ret, dog begyndte Hævelsen at falde, saa der ingen Fare var, om hun endog endnu en Tidlang skulde blive hæs.

Fiorten Dage efter van Leuvens Død forlangte Lemelie at tale ene med Concordia: men hun vilde kun høre ham i Mingas Nærværelse, og der giorde han hende ligefrem et Ægteskabsforslag. Der var kun nu To at vælge iblandt, sagde han; men han tvivlede ikke om, at hun vilde foretrække ham, en Officeer af det ældste franske Blod, for en Skopudser og halvstuderet Skoledreng. Vil I ham vel, saa siig ham for det første ikke et Ord om, hvad der her er foresaldet; og mishager min Utaalmodighed eder, saa betænk, at I er selv Skyld deri, og at det staaer i eders Magt, at giøre mig til det venligste, føieligste Menneske af Verden!"

Den stakkels Concordia vidste ikke, hvad hun skulde svare; de Trusler, han udstødte mod mig, forskrækkede hende, hun bad ham, for Guds Skyld være rolig og fornuftig, og betænke hendes Tilstand. — „Jeg giver eder endnu tre Dages Frist," sagde han. „Eders Barn vil jeg antage som mit eget; men min Kone maa I være. Jeg venter ikke længer. Albert har jo været Degn, saa kan han ogsaa være Præst. Lad ham vie os efter eders egne Kirkeskikke,

for at I ingen Skrupler skal giøre eder. Jeg finder mig i Alting."

Dermed gik han. Concordia betroede mig Alt, saasnart hun saae mig. Vi vare i den største Uro. Lasten har hundrede Midler, hvor Uskyldigheden tidt ikke finder eet. Men Minga var i den senere Tid bleven oprømt og munter, tværtimod sin Sædvane. Hun begyndte ogsaa at kunne snakke lidt igien, og sagde: „Lader mig kun raade, og frygter eder ikke! Lemelie har sagt, det er hans Fødselsdag i Morgen; I maae spise med ham og drikke hans Skaal. Alting kan endnu gaae godt; vi skulle nok faae ham til at slaae sig til Taals." — „Men kun ingen lumske Midler, gode Minga!" raabte Concordia og jeg paa een Gang. — „Alting aabenbart og ligefrem," svarede den Sorte.

Vi lode hende raade, og hun tilberedte et godt Maaltid, hvortil hun indbød Lemelie. Da han traadte ind med os i den største Hule, opdagede han en Blomsterkrands omkring sit Navnetræk, just paa det Sted, hvor Don Cyrillos Jernlampe havde hængt; og der, hvor det stive Liig havde siddet, var der dækket for Lemelie.

Det smigrede ham, fordi han troede, det var Concordias Værk; men da han hørte, det var Minga, der havde viist ham denne Opmærksomhed, sagde han skummel: „Det havde jeg strax skullet giette; det sorte Dyr forstaaer jo ikke engang at skille Tidsler fra Blomster. Har hun ikke flettet mig en Krands af lutter Ukrudt?"

„Smukke Farver!" raabte Minga hæst: „Blaat og Guult og Rødt og Grønt. Saadan bruge vi det hiemme hos os ved vore Offerfeste. Sæt eder ned, og vederqvæg eder, min Herre og Behersker!"

Samtalen ved Bordet standsede hvert Øieblik i Begyndelsen, men da Lemelie havde drukket dygtigt, blev han

munter. „Cometen", sagde han, „forsvinder nu hver Aften meer og meer, saa lad ogsaa Forlegenheden og Misfornoielsen mellem os forsvinde! Minga! ræk mig dog Kniven der, at jeg kan skiære den deilige Melon i Stykker."

Minga bragte Kniven; men da han bøiede sig tilbage paa Stolen, og udstrakte Armen efter den, stødte den Sorte det skarpe Staal dybt ind til Skaftet i hans Bryst, saa at hans Blod oversproitede Bordet, og han efter nogen Vaklen frem og tilbage faldt af Stolen paa Gulvet.

Da Minga havde truffet Nidingen, raabte hun: „Jeg kommer igien, naar han er død," og løb ud i Skoven.

Lemelie var dødelig saaret, men døde først to Dage derefter i store Smerter. Vi forbandt ham, saa godt som vi kunde, og bragte ham i Seng. Han led forfærdeligt, undertiden ogsaa af Samvittighedsnag, hvilke han dog søgte at bedøve med Palmesaft og med sin elendige Philosophie. For sin Morderske var han endnu altid bange, og det beroligede ham noget, da han hørte, hun var gaaet bort.

Vi havde Medlidenhed med ham, og bade ham, endnu medens det var Tid, at vende sin Siæl til Gud. Han bed Tænderne sammen, Skummet stod ham for Munden, og han raabte: „Gierer mig ikke min Tilstand endnu værre med eders taabelige Snak!" Vi taug; Concordia gik ud, og han sagde blidere: „Herr Albert! ræk mig dog det skrevne Hefte der i Bordskuffen. Jeg kan ikke længer leve, og døe kan jeg heller ikke endnu. Meget smerter mig, især eders enfoldige Medlidenhed og naragtige Indbildning om min overordenlige Ondskab. I ere endnu Børn, unge uerfarne Mennesker, som ikke kiende Verden; og her paa denne Ø ville I neppe finde Leilighed til at formere eders Menneskekundskab. Læser mit Levnetsløb! Jeg er ogsaa bleven

Skribent, og har i den senere Tid, ligesom Don Cyrillo, søgt at forslaae Tiden med at optegne mine Eventyr. I ville see, hvad jeg har giort, have tusinde Andre giort værre, end jeg. Gak i eders Celle og læs for Concordia, lad mig alene med Palmesaften! En Pibe kan jeg nok røge endnu, ligesom en stakkels tyrkisk Slave, der sidder levende paa Spid. Naar I er færdig, saa kom tilbage! Jeg skal fortælle eder Resten; thi jeg føler, at jeg ikke kan døe, før jeg har skriftet for eder, skiøndt I ere Kiættere, der ikke kunne absolvere mig. Pas kun, at den Sorte ikke kommer igien, saa har det ingen Nod."

Jeg tog det skrevne Hefte, gik ind til Concordia, og der læste vi de Bekiendelser sammen, som jeg her meddeler eder.

Lemelies Levnet.

Jeg er født i Paris Aar 1590, just i den store Hungersnød, da Munkene fordreve Tiden med Processioner, og prækede, at hvo der døde Hungersdød, døde Martyrdød. 13,000 Mennesker vare allerede sultede ihiel, og Henrik den Fierde kunde endnu ikke faae Bugt med Paris. Jeg er af den ældgamle Familie *****; mine Forældre vare saa fattige, som Kirkerotter, og beboede et lidet Huus i Rue de la ferronnière, thi de horte til Guisernes Partie, og vare neppe slupne derfra med Livet, dengang Henrik den Tredie lod Hertugen af Guise myrde af otte Adelsmænd. Nu levede de stille, ængsteligt i Løn under det paatagne Navn Lemelie,

og dreve en borgerlig Haandtering, som min Fader havde lagt sig efter i bedre Dage blot for Morskabs Skyld.

Jeg hørte i min Barndom kun tale om Mord og Gift. Mine Forældre vare ivrige Catholiker, havde fattet et dødeligt Had til Huguenotterne, og talede med største Henrykkelse om Bartholomæusnatten, om Admiral Colignys Drab, om Prindsen af Condés Forgivelse. Dronning Catharina af Medici, en Qvinde sammensat af alle Laster, blev priist os som et Monster for Qvinder. Man roste det naive Træk af Carl den Niende, da han selv giennem Vinduet skød ned paa sine Undersaatter, og raabte: „Dræber! dræber!“ Men Henrik den Tredie var forhadt af mine Forældre, fordi han havde myrdet Hertugen; og Glæden var stor, da den gudsfrygtige Munk Jacob Clement vovede sig ind til ham, og dræbte ham igien.

Men hvad hialp Bartholomæusnatten, naar man satte en Kiætter som Henrik den Fierde paa Thronen? Sagtens bragte hans Forfængelighed ham strax til at fornegte sine Grundsætninger. Som Protestanternes Forsvarer var han optraadt; saasnart han kunde blive Konge, afsvor han sin Tro. Kunde man stole paa denne nybagte Catholik? I det nantiske Edict, hvori de Reformeerte tilstodes lige Rettigheder med de Catholske, saae man tydelig, hvorledes det havde sig med ham. Ogsaa ærgrede det alle Mennesker, at denne unge Herre med hyklet Dyd vilde give sig Airs over de Ældre, og indføre en ny Tone ved Hoffet. At han var tapper, kunde man ikke negte, og hans Sully var en ret god Regnemester. Almuen glædede sig ogsaa meget over det Løfte, han giorde, at hvis Gud sparede ham Helsen og Liv, skulde hver Bonde om Søndagen have sin Hone i Suppegryden. Men man kiendte ham for Resten ret godt: han var en rasende Spiller, og saa hengiven til Vellyst, som

Nogen; heller ikke tog han det saa noie med de Midler, der førte ham til Maalet. Han frygtede sine Fiender, overdrev sin Mildhed mod dem paa sine Venners Bekostning, og pleiede at sige for Spøg: „Jeg forgylder de Onde daglig, for at deres Ondskabs Bly ikke skal blive tilsyne.“ Men da han dog ikke kunde forgylde alt Bly, blev der endnu synligt Bly nok tilovers; og man tænkte kun paa, hvordan man kunde træffe ham med en usynlig Blykugle, eller hvæsse et hemmeligt Staal imod ham.

Først forsøgte Jesuiterskolaren Johan Chatel at bibringe ham et Stød, men giorde det saa dumt, at han kun stødte ham et Par Tænder ind i Munden, hvorover den skiønne Gabriele græd, naar hun siden skulde kysse ham. Men det blev ikke derved. Den stakkels Chatels uhyre Dødspiinsler forbittrede Hierterne kun meer; og snart fandt man en Mand i vort Nabolaug, der forstod Tingen bedre.

Naturligviis gad intet fornuftigt Menneske opoffre sig for den Sags Skyld; thi hvad ragede ham Frankriges Frelse, naar han selv skulde levende radbrækkes? Lykkeligviis findes der altid godhiertige Narre nok, med hvis Poter man kan rage de hede Kastanier af Asken, uden selv at brænde Fingrene. En saadan Sværmer boede i vort Qvarteer; jeg lærte ved en Hændelse at kiende ham.

Jeg kunde omtrent være atten Aar, da jeg en Aften temmelig silde spadserede i Tuileriehaven, hvor en smuk Pige havde sat mig Stævne; thi fra min Barndom af har jeg været en Tilbeder af Kiønnet, og Qvinderne have ikke bidraget lidet til mit Had mod Mandfolkene. Da jeg nu gaaer saaledes omkring og venter forgieves i Nærheden af en Fiskepark, hører jeg Noget plumpe ud i Vandet, just ved den aftalte Hække. Jeg frygtede for, at det muligt kunde være min Skionne, Parken var ikke dyb, og jeg sprang uden

Betænkning i Vandet, for at redde min Guldfisk. Men i Stedet for Guldfisken havde jeg faaet fat paa en afskyelig Skrubtudse. Det var et stygt, skummelt Menneske, bleg og mager, med stor Mund, sorte Tænder og smaae matte, skiæve Øine, hvilke han meget andægtig opløftede mod Himlen. Han kyssede mig paa Haanden gientagne Gange, og takkede mangfoldig, fordi jeg havde reddet ham, ikke fordi han satte stor Priis paa Livet, men fordi han troede at være født til noget Stort, hvilket endnu ikke var gaaet i Opfyldelse.

Jeg havde ingen Tid til at tale længer med ham, men skyndte mig hiem at tage Tørt paa, og løb saa ud igien, for at finde min Kiæreste. Aftenen derefter traf jeg atter min Opfiskede i Haugen, og giorde hans nærmere Bekiendtskab. Han hed Frands Ravaillac, havde været Munk, og var af en fattig Patricierfamilie fra Angouléme. Man havde jaget ham af Klosteret, fordi han havde fordærvet flere kostbare Helgenbilleder med at skrabe Farven af og drikke den i Altarvinen mod den faldende Syge. Alt hvad andre Mennesker holde af, som smukke Fruentimmer, god Mad og Drikke, Musik, Dands, deiligt Veir, en behagelig Bopæl, var ham en Pest. Han gik med Hestehaars-Skiorte paa det blotte Legem, levede af Brød og Urter, hudflettede sig daglig, og gik kun ud, naar det regnede og blæste, for at besoge Begravelseshulerne uden for Paris. Da jeg engang spurgte ham, hvorfor han giorde det, svarede han: for at døde og drukne Kiødet ved daglig Ponitence. Dette vilde Frands Ravaillac giort i Gaar, da han mødte en tillokkende Pige (formodenlig min Skionne); men han havde tabt Ligevægten, var plumpet omkuld ud paa Hovedet, og var sikkert druknet, hvis jeg ikke var sprungen ham til Hielp.

Et Maleri, som hang i Forhallen til et Kloster, og forestillede en Martyr, der bliver levende flaaet, var hans

kiæreste Dienslyst. „Hvad det maa være sødt, hvad det maa være honningsødt," sukkede han, „at døe saaledes for den gode Sag! Denne Helgens Blod dufter som Roser, Knivstikkene smage ham som Ambrosia." Og hvad det Vaas videre var.

En saadan Overspændthed maatte naturligviis tilsidst nedrive Sundheden. Han saae ogsaa ud som Døden selv, og var vist død for længe siden, hvis han ikke undertiden havde sovet saa overordenlig meget. Ofte satte han sig hen i en Grotte og sov to, tre Dage og Nætter i Træk; naar han da vaagnede igien, haabede han, ligesom de hellige Syvsovere, at have ligget flere hundrede Aar paa sit grønne Øre.

Vi loe ham ofte ud, jeg og min Kiæreste, der var Kammerjomfru hos Marquisen af Verneuil, Kongens forrige Maitresse. Ofte naar jeg og min Skiønne dromte os i Elysium, hørte vi den Forladte græde i sit Værelse derinde og raabe: „Lever der da ingen Christensiæl, som vil give den Forræder sin velfortiente Løn?"

I de Dage tildrog der sig endnu Noget, som indgød mig et personligt Had til Kongen. Min Fader levede af at giøre lakeerte Papirbeider og Biscuitæsker af Pomerantsskaller. Hvad han ikke solgte i Huset, handlede jeg med paa Torvet, hvor jeg havde min Bod.

En Dag kom en Bonde og vilde kiøbe en Æske af mig, for at giøre sin Kone en Foræring dermed. Jeg mærkede nok, Knegten forstod sig ikke paa slige Ting, og forlangte ti Gange saa meget, som Æsken var værd. Men da Lakfernissen glindsede giennemsigtig og klar over det brogede Billed, som forestilte Adam og Eva i Paradiis, fandt Bonden sig i Prisen, og gav mig Pengene. Neppe havde jeg dem i Lommen, før der kom en anden Æskemager

styrtende, der vilde sælge ham en for Roverkiøb. Bonden forlangte sine Penge tilbage, jeg vilde ikke give ham dem, og i denne Hurlumhei kom just Kongen forbi, thi han havde giort sig det til Pligt, ligesom Harun al Raschid i Bagdad, undertiden at gaae forklædt omkring paa Torvene, for at see, om Borgerne fik deres Kiød og Brød til billige Priser, og om Hønen snart var ruget ud af Egget, som Bonden hver Søndag skulde have i Gryden. Med slige Forbarmeligheder giorde han sig Almuen til Ven; men de Store og Fornemme skammede sig over en saadan kongelig Pottekiger, og det forstærkede kun Forbittrelsen meer imod ham. Kongen vilde vide, hvad vi kiævledes om; man fortalte ham det, og jeg sagde: „Sire! Handelen er sluttet. Et Ord er et Ord, og en Mand er en Mand." — „Giv ham strax Pengene tilbage, Bedrager!" raabte Kongen opbragt med et foragteligt Blik. — Denne Foragt, som ærgrede mig meer end Pengetabet, jog mig Blodet i Ansigtet, og jeg svarede: „Sire! jeg er ingen Bedrager, jeg er en fattig Adelsmand, der er kommen paa Knæene, og som Noden tvinger til at drive et borgerligt Haandværk." — „Du beskæmmer saavel Adelen som Borgerskabet med disse Ord," svarede Kongen. „Noden tvinger Ingen til at handle slet. Troer du, fordi du maaskee hører til Viinbærmen af Adelen, at du ustraffet kan blande det gode, klare borgerlige Øl med dit uhumske Skum?" — Jeg svarede i min Forlegenhed noget usammenhængende Toi; men Kongen vendte sig leende fra mig, og sagde: „Den Dreng lader til at være dum; vi ville denne Gang see igiennem Fingre med ham." Dermed gik han. Jeg stod beskæmmet tilbage, min Handel var ruineret, fra den Dag af kiøbte Ingen Noget mere af mig.

Jeg betroede min Kiæreste min Ulykke endnu samme Aften. Marquisen kom ind til os, og istemte Litaniet paa

sin Viis. Hun havde Besøg af en fornem Herre, der først sendte sin Tiener hiem i Forveien, og spurgte nu venligt, om jeg vilde være saa god at følge ham hiem; thi paa den Tid var det usikkert at gaae silde alene paa Gaden om Aftenen. Jeg havde Intet at tabe, og det fornøiede mig, at kunne vise den fornemme Mand en Tieneste. Jeg maatte følge ham op i Paladset giennem mange Værelser, lige ind i hans Sovekammer. Her sagde han meget huldsaligt og nedladende, men saa sagte, at jeg neppe kunde høre det: „Kiære Lemelie! I har Uret i at hade den fromme Konge, og i at være saa vred paa ham. Det er virkelig et aller=kiæreste Menneske; og som blot Privatmand, som tapper Soldat, behagelig Selskabsbroder kunde man aldrig ønske nogen Bedre. Men, desværre! til Konge er han slet ikke skabt, og det er en stor Ulykke, hvorpaa der jo før jo heller maa raades Bod. Hans Fald er et nødvendigt Onde, til Held for det Hele, og derfor maa ingen ægte Patriot lade sig lede vild af godmodig Svaghed eller smaae Betænkelig=heder. Før kunde man maaskee have giort sig en Sam=vittighed deraf, da han endnu var Kiætter; men nu har det ingen Nød med hans Salighed — og vidste man et godt Middel, som ingen Opsigt giorde — hvorved man let og snart kunde befordre ham ind i Evigheden .... En kiæk Patriot, som opfyldte det almene Ønske, kunde giøre sikker Regning paa alle Stores Taknemmelighed; og en Pengesum, der giorde ham til en rig Mand, vilde bestemt falde i hans Lod."

Jeg saae den store Herre skielmsk i Dinene, og svarede næsviis: „I vover meget, Monseigneur! ved at giøre mig sligt et Forslag."

„Ikke i mindste Maade, kiære Lemelie!" svarede han smilende. „Eders Liv staaer i min Haand; jeg har mine

Spioner overalt, og skulde I sladdre af Skole, vilde I sikkert styrte eder selv i Fordærvelse." — „Det var kun mit Spøg, naadige Herre!" svarede jeg; „I kan nok begribe, at Kongens Undergang er mig ligesaa meget om at giøre, som eder. Naar man altsaa, som sagt, kun vidste et Middel!" — „Nu, der gives dog, oprigtig talt, Midler nok," svarede han. „Nat, Mørke, en velsleben Dolk kunne til Tid og Sted udrette store Ting." — „Men Dagen kan opdage meget," sagde jeg; „og i det varme Bad, man bryggede for Jacob Clement og Johan Chatel, var der for meget Sennop og Salt. Jeg tvivler om, at Nogen saasnart lyster derefter igien."

I dette Øieblik gik der mig et Lys op, og jeg raabte: „Og dog, Monseigneur! I boer jo i Nærheden af den botaniske Hauge, hvor det deilige Palmetræ groer; kan I skaffe mig en Palmegreen (selv har jeg en reen, hvid Skiorte), saa haaber jeg, Ønsket skal blive opfyldt til alle Parters Fornøielse."

Den fornemme Herre troede først, at jeg vilde spøse med ham igien, men da jeg havde forklaret ham Alting, fandt han mit Indfald ypperligt. Han skaffede mig hemmeligt Palmegrenen, jeg trak den hvide Skiorte over min Trøie, satte mig en lang blond Paryk paa Hovedet, som jeg fik af Kammerjomfruen; og da jeg fra Barnsbeen af kunde klavre, som en Kat (det er først i senere Aar, jeg har været plaget af Svimmelhed), sneg jeg mig op paa Taget, og spadserede hen over nogle Nabohuse, til jeg kom til Ravaillacs Qvistkammer. Her brød jeg et Par Tagstene løs, krøb ind i Kammeret, og skiulte mig i en Krog.

Han kom kort derefter hiem, og giorde mig Tiden temmelig lang med at læse adskillige Paternostre. Endelig krøb han i den elendige Seng, da han først ivrigt havde

kysset nogle Helgenbilleder i en gammel Bog. Just ligesom han vilde til at slukke Praasen, aabenbarede jeg mig for Sengen med Palmegrenen i Haand, og raabte: „Frands Ravaillac!“ — Han lod næsten til at have ventet sig et saadant Besøg, thi det satte ham slet ikke i Forundring. Han reiste sig overende paa Knæe, foldede Hænderne, og sagde andægtig: „Tal, Herre! din Tiener hører.“ — „Frands Ravaillac!“ vedblev jeg i en roligbefalende Tone, „du skal ihielslaae Henrik den Fierde, Frankriges Konge; dermed skeer vor Villie i Himlen og paa Jorden.“ — Han kneb Øinene i, bøiede tre Gange Hovedet ned imod Dynen, og sukkede: „Vel, Herre! jeg lyder. See, jeg er din ringe Tiener, kun et skrøbeligt Værktøi, som du betiener dig af til at fuldføre dine store Forsæt.“ — Jeg blæste ham Lyset ud, klavrede ud paa Taget igien, satte Tagstenene for Hullet, og kom tilbage uden at opdages og uden at brække Halsen.

Saa skete da nu den Daad, der er Alverden bekiendt.

Da Kongens Vogn en Dag kom hen i vor Gade, hvor jeg stod i Vinduet med La Masson, en af mine Kammerater, blev Karethen standset af Arbeids- og Pak-Vogne. Tienerne sprang alle ned; nogle gik over Kirkegaarden, andre løb forud, for at giøre Plads. Nu var Kongen ganske uden Omgivning; de sex baglænds siddende Herrer saae sig alle om efter Hestene.

I dette Øieblik opdagede La Masson og jeg vor gode Ven Ravaillac, der listede sig sagte og hurtig hen til Vognen giennem Mængden.

„See engang Ravaillac!“ hviskede La Masson til mig, „han er, saa sandt jeg lever, ogsaa krøbet ud af Reden i Dag, for at see den forsængelige Verdens Larm og Støi. Man mærker, han er kortsynet, siden han trænger sig saa nær hen til Vognen; men jeg er bange for, hans Næs-

viished bekommer ham ilde. — Min Siæl," raabte han igien, „Karlen er reent af Lave! han stiger op paa Hiulet, og bukker sig ind i Vognen til Kongen. Jeg troer, han vil kysse ham."

Neppe havde La Masson sagt dette, før Kongen skreg: „Gud! jeg er saaret." Han styrtede tilbage i sit Blod; og Ravaillac, der maaskee kunde sneget sig bort i Trængselen, stod stiv og rolig som en Stotte med den blodige Kniv i Haanden, og ventede sine Gierningers Løn.

Det havde siden været ham en let Sag, at flye, thi ofte lod man Fængselsdøren staae paa Klem for ham. Marquisen af Verneuil, der stod i Forbindelse med mange store Herrer, hvem det giorde ondt, at den arme Diævel, saa at sige, skulde døe uskyldig, da han kun havde været et blindt Værktoi for deres Hevn, skikkede mig i Fængselet til ham, for at sige ham reent ud, at han gierne kunde pakke sig. Var jeg kommen i bare Skiorte, med blond Paryk og Palmegreen i Haand, saa havde han uden Tvivl lystret. Men det gik ikke an her; og paa den naturlige Maade kom man ingen Vei med ham. Han rystede paa Hovedet, viste mig en gammel Billedbog fuld af Martyr-Henrettelser, og sagde: „De kunne dog ikke pine Livet af mig. Med Sværdet maae de slaae mig Hovedet fra Kroppen. Da vil Himlen aabne sig, og Englen med Palmegrenen vil komme ned igien og bringe mig op i Abrahams Skiod."

Jeg sagde: „Ravaillac! har du maaskee dog ikke taget feil? Skulde den Engel, som du troer at have seet, ikke have været en blot Indbildning, eller kanskee en forklædt Gavtyv?"

„Vig bort fra mig, du urene Aand!" raabte han rasende. „Jeg har endnu en Kniv her, som en Ven hem-

melig har givet mig. Et Selvmord begaaer jeg ikke; men taler du endnu et eneste saadant Ord ..."

Jeg løb ud af Fængselet, slog Døren i Laas efter mig, og tænkte: „Lad den Nar have det saa godt!" Jeg nærmede mig igien Fængselsgitteret, og raabte ind til ham: „Lykke paa Reisen, Ravaillac! Det skal fornøie mig, at see dig baaret op af Englen i Abrahams Skiød."

Og det saae vi da ogsaa paa Grèvepladsen, hvor han blev henrettet. Men jeg maatte dog først lee af den Forsigtighed, hvormed Vagten forsvarede ham imod Pøbelen, for at man ikke skulde stene ham og dræbe ham, før han havde udstaaet sine Piinsler. Hans Standhaftighed paa Skafottet maatte Alle beundre.

Dagen efter Henrettelsen sneg jeg mig hen til min fornemme Velynder, der havde støbt de Kugler, som jeg havde udskudt, for at faae mine Penge. Han modtog mig overordenlig naadig, udbetalte mig Trediedelen af den lovede Sum, og forsikkrede, jeg skulde faae Resten i Overmorgen. Derpaa bød han mig Frokost, skienkede egenhændig et Glas sød Viin for mig, som han forsikkrede skulde være høist kostelig, og spurgte, om jeg ikke behagede et Stykke Kage. I dette Øieblik blev han kaldet ud. Hans lille Hund løb omkring i Stuen, logrede ad mig, og vilde have Kage med. Jeg gav den et Stykke. Neppe havde Hunden faaet Kagen til Livs, før den hylede, fordreiede Øinene, løb et Par Gange rundt, faldt i Convulsioner paa Gulvet, og var død.

Min ædle Velynder kom tilbage, og studsede, formodentlig fordi han endnu fandt mig i Live. Jeg beklagede hans Hunds ulykkelige Skiebne, og forsikkrede, jeg var uskyldig i dens Død, da jeg ikke havde vidst, Kagen var forgiftet. Derpaa sagde jeg: „Jeg begriber meget godt, naadige Herre! at I ønsker et Menneske af Halsen, som I

har giort et overilet Løfte, og som er indviet med eder i en vigtig Hemmelighed; men hvad Pengene angaaer, saa er jeg tilfreds med hvad jeg har faaet, og min egen Frelse tvinger mig jo til at holde reen Mund. Men", vedblev jeg, „Eders Naade kan ikke fortænke mig i, at jeg ikke gierne vil myrdes. Skal jeg endelig afsted, saa gior jeg Larm, og tager eder med. Vinduet er aabent, jeg behøver kun at skrige ud. Men vil I sværge mig paa Crucifixet, ingen Skade at giøre mig, saa lover jeg at være ude af Paris inden tre, og ude af Frankrig inden otte Dage."

Min Velynder var yderst huldsalig, omfavnede mig, og forsikkrede, at Kagen, saa vidt han vidste, ikke fattedes det Bitterste; Hunden maatte et andet Sted have opsnuset Noget, der var Helbreden skadeligt. Han giorde mig strax den forlangte Ed paa Crucifixet, der stod paa hans Natbord, fulgte mig med mange Kiærtegn og Complimenter nogle Trin ned ad Trappen, og bemærkede ved Afskeden med et fiint Eftertryk og et elskværdigt Smiil, at det vilde være høist tienligt for mig, at forlade Frankrig jo for jo heller og begive mig paa Reiser, thi der var Intet bedre i Stand til at danne et ungt Menneske, end en Udenlandsreise.

Jeg drog nu til Italien. Jeg vil ikke kiede eder med at fortælle mine Elskovshandler. Men Eet maa jeg dog ikke fortie; thi skiondt det var blot Phantasteri og Bedrag, ængster det mig endnu tidt, naar jeg er syg.

En ung, smuk Pige i Florents, forlovet med en Guldsmed Andreas Druzzi, lokkede jeg i Brudgommens Fraværelse i mine Garn. Hun var ikke af det sædvanlige Slags, og det kostede mig mere Umage med hende, end med

mange Andre. Andreas Druzzi var reist til Frankrige for at hæve en lille Arv, havde faaet en Proces i den Anledning, og blev opholdt et heelt Aar længer, end han havde ventet. Jeg forstod at nytte hans Fraværelse. Følgerne af min Lykke bleve snart iøinefaldende, og den Skionnes Nedkomst stundede til. Hun lod en gammel Kone bringe mig det nyfødte Barn, og paalagde mig at sørge faderligt for det. Hvad skulde jeg tage mig for med den Orm? Jeg svøbte det i min Kappe, og gik en Aften silde ud langs Arnos Bredder, til jeg kom til et affides Sted, omringet af Træer og Buske. Her vilde jeg sætte Æsken med den lille Moses ned i Sivene, at en medlidende Kongedatter kunde finde og opdrage ham til en stor Mand; da jeg hørte en Stemme tilraabe mig huult: „Lad være, Barnemorder!"

En sort Skikkelse stod for mig, hyllet i en Kappe. Jeg kiendte strax Ugolino Gaspari, en lystig Svend, hvis Bekiendtskab jeg havde giort i Siena, og der ikke turde komme til Florents for Gields Skyld, skiondt jeg havde mærket, at han i den senere Tid vandt store Summer i Spil. Jeg gik med, beholdt Barnet under Armen i Kappen, og spurgte: „Hvordan har du faaet min Hemmelighed at vide?"

„Det og mere veed jeg," svarede han mørk, og fortalte mig Ting, hvorover jeg maatte falde i Forbauselse, fordi Ingen uden jeg og Antonia kunde vide det; det skulde da været hendes Brudgom, Andreas Druzzi i Frankrige. Derpaa stak Ugolino Gaspari Haanden i Lommen, tog en Haandfuld Ducater frem, og spurgte: „Gad du ogsaa eiet mange slige?" — „Det var et Spørgsmaal," svarede jeg. — „Er du bange for Satan?" — „Ikke synderligt." — „Troer du, han har Magt over Menneskene?" — „Hvo der

egenlig har Magten," svarede jeg, „er ikke let at giette; fast skulde man dog troe, at det Meste, der skeer i Verden, kommer mere fra ham, end fra hans Contrapart." — „Synes dig ogsaa, at een Fugl i Haanden er bedre, end ti i Luften?" — „Det gior jeg." — „Vilde du give Slip paa din tilkommende, sandsynligviis kun indbildte Salighed, hvis du her paa Jorden kunde faae det godt og overflødigt?" — „Heel gierne!" svarede jeg, dog ei uden en hemmelig Gysen.

Midlertid vare vi komne i en mørk Hule, hvor Maanen tittede ind som et Spøgelse, og Kilden susede med selsom Rislen giennem Steenbunken.

„Jeg har alt forskrevet mig til Diævelen," sagde Ugolino Gaspari; „har du Mod, kan du ogsaa giøre det. Her er et Pergament af Menneskehud, her er en rød Hanefiær; men du maa selv skaffe Blæk af dit eget Blod." — Jeg vilde ridse mig en Rift i Huden; men han raabte: „Vist ikke! dit Blod flyder jo ogsaa der i Barnet. Dræb det hist henne paa den sorte Steen!" — Jeg gyste tilbage. — „Nar!" sagde han, „bilder du dig ind, fordi Vandet er blødere end Stenen, at denne Død er smerteligere, og Mordet utilgiveligere?" — „Du har selv advaret mig for Barnemord," svarede jeg. — „Og er det da afgiort, Taabe! at du er Fader til dette Barn?" spurgte han med Haanlatter, og fortalte mig Ting, hvoraf jeg tydelig overbeviste mig om, at han havde staaet i den noieste Forstaaelse med Antonia, medens jeg indbildte mig, at hun var dødelig forelsket i mig.

Denne Opdagelse giorde mig saa forbittret, at jeg tog Barnet, og slængte det mod Klippestenen. — „See, der have vi jo rødt Blæk nok," sagde Ugolino rolig, dyppede Pennen i Blodet, og rakte mig den. Det Værste var over-

staaet. Jeg betænkte mig ikke længe, min Hierne brændte, i de græsseligste Udtryk forskrev jeg min Siæl for evig til Diævelen, hvis han vilde giøre mig lykkelig her paa Jorden, det vil sige, ikke lade mig det mangle en Tidlang paa Sundhed, Penge og smukke Fruentimmer.

Forskrivningen maatte jeg paa den øde Fælled grave ned under Retterstedet. Derpaa fulgte Ugolino mig hen paa Landeveien igien; her trykkede han krampeagtigt min Haand, og sagde: „Farvel, Lemelie! jeg har hevnet mig. Jeg er Antonias bedragne hiemkomne Brudgom, Andreas Druzzi. Barnet var virkelig dit. Først vilde jeg dræbe dig; men denne Hevn tyktes mig bedre.“ Han vendte mig Ryggen, og forsvandt i Mørket. Jeg har aldrig seet ham siden.

Jeg var i den selsomste Sindsbevægelse. Jeg gyste for det Barnemord, jeg havde begaaet, skiøndt jeg var gaaet ud i den Hensigt at begaae det. Men saaledes havde jeg dog ikke villet det. Andreas Druzzi havde ført mig bag Lyset, altsaa havde den hele Pagt med Satan Intet at betyde. Ikke desmindre ængstede den mig, og min Higen og Tragten gik kun ud paa at faae Pergamentet tilbage ud af Galgebakken, inden Satan fik det i sine Kloer.

Det kostede mig megen Overvindelse atter i den bælmørke Nat at gaae ene ud til Hovedpande-Stedet. Pergamentet havde jeg gravet ned midt under Galgens Trekant, hvor Alrunerødderne groe. Ved Stiernelyset kunde jeg langt henne see den Hængte svæve hid og did. Han forekom mig som en Mørkets Engel, der skulde bevogte Skatten. Længe stod jeg tvivlraadig, og vovede mig ikke derhen. Endelig fattede jeg Mod, og nærmede mig Galgen paa nogle Skridt, da i det samme den Hængte faldt ned (den more Strikke maa vel være brusten), og kastede sig næsegruus paa alle Fire

over det Sted, hvor jeg havde nedgravet Pergamentet. At vælte den Døde bort for at faae Forskrivningen tilbage, var mig umuligt. En panisk Skræk betog mig, Haarene reiste sig paa mit Hoved, jeg flyede.

Til Florents kom jeg ikke tiere. Jeg vandrede til Pisa, og havde kun et eneste Guldstykke tilbage. Jeg gik i Spillehuset, satte det paa et Kort, og vandt. Jeg spillede lykkeligt. Da jeg gik hiem, havde jeg Lommen fuld af Guldpenge. „Har Diævelen giort det," tænkte jeg, „saa er det vel giort."

I Livorno giorde jeg Bekiendtskab med en Fribytter, og lod mig hyre af ham; han lærte mig Navigationen, og vi giorde rigeligt Bytte. Mange Grusomheder begik vi, som ere uadskillelige fra dette Haandværk, og i Sammenligning med hvilke de Galskaber, jeg hidtil havde begaaet, kunde kaldes en sand Borneleg. Det Bytte, jeg giorde, satte mig i Stand til at nyde alle Livets Glæder fuldt op, naar vi kom i Havn. Men en alt for uindskrænket Nydelse bragte mig paa Sygeleiet, og neppe var jeg syg, saa indfandt sig Samvittighedsnagene igien. Jeg phantaserede i Feber, og hver Nat giorde Helvedesaanderne mig deres Besøg. Men jeg kom dog snart igien paa Benene, og nu satte jeg mig for at leve ordenligt. Jeg var just i Amsterdam, da den hollandske Skipper Pelsart gik til Ostindien, og behøvede en Styrmand. Jeg havde godt lært Navigationen, og som Sørøver øvet det Mod, enhver født Adelsmand aldrig savner. Nu havde jeg besluttet at blive ret from, da Satan igien drev sit Spil med mig, og giorde mig forelsket i Skibspræstens Datter. Stormen kastede os hen paa en lille Ø, hvor Mandskabet giorde Oprør under Commissaren Hieronimus Cornelis, medens Capitainen i Chaloupen havde begivet sig til Batavia for at søge Hielp. Jeg var strax

ved Haanden. Imod denne Cornelis at regne var jeg en jand Helgen. Fyrgetyve af Mandskabet lod han strax ombringe; Alt, hvad der ikke var paa hans Side, eller hvad han ikke kunde lide, maatte række Hals. Der vare fem Fruentimmer med; jeg fik min deilige Præstedatter, og i mine Arme begræd hun sin dræbte Fader.

Pludselig kom Capitainen tilbage med en Fregat. En ung Officeer, Weybehais, havde mødt ham først og opdaget ham Alt. Vi Oprørere bleve grebne og bragte ud paa Fregatten; man giorde kort Proces med os, og vi bleve alle hængte.

Jeg ogsaa? Det forstaaer sig. Op ad alle Trinene paa Dodsangstens Galgestige maatte jeg træde, og skrifte med Strikken om Halsen. Men da jeg nu stod der, som Mikkel Ræv, paa Himmelstigen, tænkte jeg: „Skulde Satan ikke mere ville hielpe dig?" I Forskrivningen havde jeg begaaet den Feil, ikke at betinge mig nogen vis Levetid. „Denne Uforsigtighed", tænkte jeg, „fører han sig nu til Nytte. Af ham faaer du ingen Hielp meer." Da han altsaa ikke længer vilde hielpe mig, vendte jeg mig til vor Herre, giorde Poenitence, og blev absolveret af en catholsk Geistlig. Det har sandsynligviis reddet mig. Thi da jeg dengang var gaaet alt for from ud af Verden, har den Onde vel frygtet for at miste mig. Han gav mig altsaa Galgenfrist, for at jeg skulde synde paa ny. Neppe var jeg hængt ud paa Bogsprydet i den aabne Sø, før Strikken brast med mig, ligesom med den Hængte paa Fælleden. Jeg faldt i Vandet, og Skibet seilede sin Vei. En medlidende Matros havde kastet en Aare ud til mig. Paa den svømmede jeg saa længe omkring, til der kom et andet Skib forbi, som havde Modvind, og laverede langsomt. Jeg var stærkt i Arbeide med at løse mig Strikken af Halsen, hvilket ikke

var saa let, og jeg havde nær sat Livet til derover. Men jeg kunde dog ikke bestige det fremmede Skib med saadan et Ordensbaand. Endelig lykkedes det mig, at faae Knuden op, og som forulykket fransk Somand, der var falden over Bord, besteg jeg det fremmede Skib, der bragte mig til Havre de Grace.

Jeg havde igien ikke meer end et eneste Guldstykke, som den medlidende Capitain havde trykket mig i Haanden ved Afskeden. Det var en italiensk Ducat, og (saaledes kan Indbildningen spille Bas med os) det kom mig for, som om det var den samme, jeg havde havt i Pisa, dengang jeg vandt saameget der i Spil.

Jeg gik atter i Spillehuus. En Mulat i rød Uniform spillede uheldigt. Jeg hørte, det var en rig vestindisk Planters Søn. Hans Fader havde spillet Rouge et Noir med de blodigpiinte Negere, og nu spillede Sønnen det samme Spil i Kort, men ikke med det samme Held. Jeg gav mig ogsaa i Kast med ham, og vandt flere Aftener efter hinanden betydelige Summer. Altid smilte han saa fordømt derved, saa jeg var færdig at blive forrykt; thi dette haanlige Smil kom mig ganske satanisk for, og jeg kunde ikke faae det ud af mit Hoved, at det var Satan i egen Person, som jeg spillede med.

Jeg vandt saa meget, at jeg snart igien blev en holden Mand. Jeg udrustede et Skib, giorde et Par Reiser som Socapitain, og stod mig godt. Handelsforbindelser bragte mig til Kiøbenhavn, hvor jeg giorde Herr van Leuvens Bekiendtskab. Men nu var Fanden løs igien, og der anede mig strax noget Slemt, da jeg saae Negerinden bringe sin deilige Frue ombord paa Skibet. Thi et sort Menneskeansigt ..."

Videre var Nidingen ikke kommen i sin skriftlige Optegnelse. Vi kunde ikke nok forundre os over denne selsomme Blanding af Ugudelighed og Overtro, af snedig Undersund og taabelig Letsind.

„Gaa ind, kiæreste Albert!" sagde Concordia, „og lad ham fortælle Resten, inden han døer."

Jeg bad hende ikke at følge med, thi det anede mig, at jeg vilde faae gruelige Ting at høre, som jeg maatte skiule hende.

Jeg fandt ham med Piben i Munden, roligere, end jeg havde ventet. „Palmesaften er mig for stærk," sagde han; „bring mig et Glas koldt Vand, saa vil jeg fortælle Resten. Palmesaften er mig væmmelig. Denne slette Drik har altid beruset mig, uden at giore mig lystig, og i slige Øieblik giorde jeg, hvad jeg ellers ikke havde giort. Jeg dræbte den lille Beautiful, og jeg vil tilstaae eder reent ud, at dette Mord, og det, jeg begik paa mit eget Barn, fortryde mig meest. Thi de Voxne havde alle i Forveien fornærmet mig; men det nyfødte Barn og den lille Hund havde Intet giort mig imod. Derfor fremstille sig ofte disse Misgierninger for min Phantasie; og om Natten, naar jeg havde drukket for megen Palmesaft, har jeg tydelig seet det blodige Barn ride paa Hundespøgelset med en Tarm ud af Livet som Tømme.

Dog, ikke blot Palmesaften, ogsaa Concordia forførte mig til at synde."

„Concordia? Løgner!" faldt jeg ham i Talen, „den dydigste af alle Koner, i hvis Siæl der ikke er en sort Plet."

„Hvad hialp det mig," vedblev Lemelie, „at hendes Siæl var dydig, naar hendes vellystigbygte Legem daglig opflammede min Attraa? Det gik mig, som Kong David, da han havde seet Bathseba i Badet: Urias maatte afsted."

„Grusomme!“ raabte jeg, „saa har du dog myrdet ham?“

„Da den fæle Comet blev tilsyne paa Himmelen,“ vedblev Lemelie med svagere Stemme, „forekom den mig som et Tegn fra Helved, at det nu var Tid at fuldbyrde mit Forsæt. Men det var mig ligesaa vigtigt, at Concordia ingen Mistanke skulde fatte. Jeg giorde mig syg; og om det nu var, at Forsættet ængstede mig, fordi jeg i den senere Tid i Omgang med eder var kommen ud af Øvelsen, eller fik jeg virkelig Feber? — nok, jeg skiælvede under Dynen, og havde der selv været en Læge paa Den, han havde taget mig for virkelig syg.

I hiin uheldsvangre Nat, da I alle sov, sneg jeg mig ud af Sengen, klædte mig paa i en Hast, og ilede op til Stiernetaarnet. Astronomen sad ved sine Beregninger. Da han saae mig, blegnede han, og greb efter sin Daggert. Jeg spændte min Kaarde af, rakte ham den, og sagde: „Min Herre! dræb mig strax paa Stedet, eller lad den fæle Mistanke fare. Hvad nytter mig et Liv paa denne menneskefattige Ø uden Venskab?“ — Van Leuven rakte mig derpaa venligt Haanden, og spurgte, hvad jeg vilde ham saa silde. — „Maa jeg ikke ogsaa engang see Cometen giennem eders Kikkert?“ svarede jeg. „Fru van Leuven og Herr Albert loe mig daglig ud, fordi jeg var bange for dette Himmeltegn; men jeg var jo syg. Nu befinder jeg mig bedre, vilde gierne see Cometen, for den forsvinder, og tænkte nok, I var ikke i Seng endnu.“

Da jeg saaledes havde giort ham troskyldig, blev han meget tienstagtig, polerede Glassene i Kikkerten, og lod mig see deri. Haarene reiste sig paa mit Hoved, da jeg betragtede dette himmelske Uhyre giennem en Tubus, hvorved Alting blev større og tydeligere. Den runde Dunstkugle med sit

lange Svæv forekom mig som et Furieansigt med udslagne Haar. Det tyktes mig, som om Kikkerten rakte op fra mit Die til hendes Mund, liig et Talerør, som om hun hviskede mig derigiennem: „Dræb ham nu, den Forhadte, og nyd din Løn!“

Jeg skiælvede, lagde Kikkerten paa Bordet, og frygtede for, at van Leuven ogsaa havde hørt disse Ord. Han mærkede min Sindsbevægelse, men den lod ikke til at forundre ham, thi dette Nattesyn, endog ganske naturlig taget, havde noget Skrækkeligt for uvante Øine.

Jeg lod ham nu ride sin Kiephest og forklare mig Noget af Astronomien. Hvad han sagde, forstod jeg strax, fordi jeg havde lært Mathematik. Det fornøiede ham. „Med eder“, sagde han, „kan man dog tale et fornuftigt Ord om slige Ting; den gode Albert og min Concordia sværme altid poetisk. Overalt, Herr Lemelie!“ vedblev han alvorlig, „er I en Mand med mange Evner, hvis kun ...“ Han taug.

„Jeg forstaaer eder,“ svarede jeg: „hvis kun Hiertet var godt. Jeg sværger eder til, I skal i Fremtiden blive fornøiet med mig. Slet Selskab havde fordærvet mig; med eder, I gode, rolige Mennesker! vil jeg herefter leve dydigt og ordenligt paa denne velsignede Ø.“

Nu var den ærlige Hollænder fuldkommen tilfreds med mig, især da jeg som et angrende Barn stod for ham og lod ham en Tidlang moralisere for mig.

Til Afsked trykkede han min Haand, og sagde: „Jeg har fra nu af det bedste Haab om eder.“ — „Ak,“ raabte jeg, da vi vare komne ud paa Bulværket, „lad mig dog endnu engang see i Kikkerten!“ — Han rakte mig den. Spøgelsebilledet var blevet rødere, saae opbragt ud, og jeg troede at spore krampagtige Bevægelser i dets Ansigt. Det rystede raslende sit Hovedhaar som en uhyre Manke, og

dybt under os skummede Bølgerne utaalmodigt efter deres Offer.

„Cometen har fordreiet sit Ansigt," sagde jeg; „der bevæger sig Noget deri." — „Phantaserer I ogsaa nu?" raabte van Leuven leende; „det maa være en lille Sky, der just svæver forbi." Han tog Kikkerten, og saae op deri, jeg stødte ham stærkt i Ryggen, og han styrtede over det lave Bulværk i Afgrunden.

Jeg forlod Klippen, og tog min Bøsse med, som jeg havde ladet staae nede, for ei at forskrække van Leuven. Omtrent en Fierdingvei herfra Hulen saae jeg noget Sort smutte ind i Busken. Jeg sigtede med Bøssen, da i det samme en Stemme raabte: „Tryk ikke løs! det er mig." — „Hvilken mig?" spurgte jeg; „kom straxt ud, eller jeg skyder." — Den sorte Minga traadte frem. — „Hvad gior du saa silde her?" spurgte jeg. — „Det spørger jeg eder om," svarede hun kiæk. „I har Feber, og løber dog ud i Natteluften? Jeg vilde give eder at drikke, da fandt jeg Reden tom, og Fuglen udfløiet." — „Du sniger dig i Hælene paa mig, for at udspeide mine Veie, Uforskammede?" raabte jeg. „Veed du, hvor jeg har været?" — „Paa Stiernetaarnet. Der har I stirret i Høiden og — i Dybden." — „Forbandede Qvinde!" raabte jeg, greb hende om Halsen, og kastede hende til Jorden, „du maa ogsaa døe, du har været Vidne til Mordet." — „Dræber I mig," svarede hun, „saa mister I et uundværligt Tieneste-hyende. Hvem skal i Fremtiden opvarte jer, slaae Ild, hente og koge Vand, feie Hulen reen, vaske eders Linned, hielpe Concordia ved sin Nedkomst? Døer hun i Barnsnød, hvad gavner da Mordet jer?"

Jeg følte, hun havde Ret, at jeg ikke kunde undvære hende. Jeg vidste, hun er overtroisk, jeg lod hende sværge en græsselig Ed paa det lille Crucifix, hun bærer om Halsen,

ikke at forraade mig med mindste Ord eller Mine. Hun svor, og kunde neppe tale, thi jeg havde grebet hende temmelig plumpt om Halsen.

Hun har ærlig holdt Ord; sladdret af Skole har hun ikke. Paa min Fødselsdag krandsede hun mit Navn med Tidselblomster, og stødte mig Kniven i Brystet. Det forbod Eden hende ikke. Satan er vittig. Snart kommer han som Negerqvinde, snart som deilig Engelænderinde. — Jeg lugter Svovldampen — jeg svingler over Afgrunden. — Dernede staae Pinebænkene beredt. — Vee, Vee! Jeg kan ikke leve. Albert! Concordia! hielper, redder mig."

Ah, que l'amour est chose jolie!

I stille Sorg tilbragte vi de første Maaneder efter disse tragiske Begivenheder. Jeg giorde Alt, for at give Concordia Prøver paa min Ærbødighed, og boede ikke meer i Hulen hos Fruentimmerne, men havde igien bygget mig en Fuglerede i et Træ, en halv Fierdingvei fra Concordias Hule. I de første Dage saaes vi slet ikke, Minga gik Bud frem og tilbage; siden spiste vi sammen til Middag, men Alting stod paa en stiv Fod imellem os. Hendes Kummer over salig van Leuven, hendes Omsorg for sin tilstundende Nedkomst lod hende ikke tænke paa Andet; og hendes Kummer og Tilstand havde skæmmet hende saaledes, at man neppe kiendte hende igien. Dette, saavel som de foregaaende Rystelser og Ulykker afkolede min Lidenskab. Den Sorg, jeg følte over min Vens Tab, vilde desuden ladet mig ansee enhver øm Følelse for hans Enke som en Troløshed imod ham.

Da hendes Forløsningstime nærmede sig, flettede jeg en Vugge af Vidier, hialp Minga med at sye Barnetoi, og medens hun stod Barselkonen bi, laae jeg ude i Græsset paa mine Knæe, og bad ivrigt til Gud med Angstens Sved paa min Pande.

Det varede ikke længe, før Minga bragte mig et sundt, kraftigt Svøbelsebarn. Nu vare vi atter fire gode Venner her paa Øen. Den forrige Forlegenhed var reent forsvunden. Jeg besøgte Concordia som Broder, Læge, Haandværker og Præst; paa den forrige Elsker blev ikke mere tænkt. Men hun tænkte heller ikke meer paa sin forrige Kummer. Fra det Øieblik, hun havde det kiære Nor, hørte hun atter Verden og Haabet til. Livslysten opfyldte det moderlige Hierte, og hun tænkte kun paa ret at pleie sig og giøre sig til Gode, for at faae sit forrige Huld igien, at ogsaa den lille Pige ret kunde trives.

Jeg var glad ved engang igien at kunne være Præst. En smuk antik Vase af bruunt Porphyr, som var funden i Hulen, og hvori Munkene formodenlig havde havt deres Vievand, indrettede jeg til en Daab. Jeg trak min sorte Kiole paa, som jeg havde reddet fra Skibbrudet, og sparede til overordenlige Leiligheder. Den Hule, hvor Barselkonen laae, blev pyntet med Blomster og Løv. Minga stod Fadder, holdt baade Huen og Barnet; og uden at sporge Concordia, gav jeg den lille Pige Navn af Carolina Francisca, hvilket rørte den gode Moder saa stærkt, at jeg blev halv bange for hende. Dog fattede hun sig snart.

Siden søgte jeg at more hende paa alle mulige Maader. Nogle Kister fra et strandet Vrag vare just i de Dage skyllede op paa Klippebredden, hvori jeg fandt Klæder nok, især endeel Pagelivreer, som formodenlig en østindisk Nabob eller vestindisk Vicekonge havde ladet sye i England. Nu

havde jeg netop afrettet fire Abekatte en Tidlang i Løvhytten, for at de skulde opvarte Concordia som smaae Lakaier, naar hun kom sig. Dem traf jeg Klæderne paa, der passede dem ret godt, da Minga havde syet dem noget ind; og hvor forundret blev Concordia, da jeg endelig indbød hende til et Gilde i Løvhytten, hvor hun blev opvartet af fire prægtig-klædte Pager i galoneerte Klæder!

Disse Aber vare os ellers til stor Nytte; de kunde hente Vand, hugge Brænde og feie Gulv. Men eengang satte et af disse Dyr Concordia i stor Skræk. Hun var sovet ind ved Buggen, og da hun vaagnede, var Barnet borte. Hun styrtede mig i Møde med et ængsteligt Skrig, og raabte: „Hvor er mit Barn? Jeg drømte, at Lemelie steg op af Jorden, og myrdede mit Barn.“ — Jeg kastede fortvivlet Øinene rundt omkring, og vidste slet ikke, hvad jeg skulde tænke derom, da jeg lykkeligviis opdagede en Abe oppe i Høstakken med Caroline i sine Arme. Da den blev mig vaer, tog den Barnet i Poterne, lod sig glide ned dermed, løb ind, og smed den lille Pige i Buggen igien. Lykkeligviis havde hun ingen Skade faaet, og Barnetyven flygtede ud i Skoven.

Fra den Dag af maatte vi passe bedre paa. Den skielmske Abe kom igien, og vi nænte dog ikke at jage vore letfærdige Pager bort, thi paa Jagten, i Kiøkkenet og ved Havearbeidet vare de os til stort Gavn.

Saaledes henrandt to Aar. Saasnart Concordia havde vænt Barnet fra Brystet, blomstrede hun atter som en Jomfru. I de opskyllede Kister var der ogsaa smukke Fruentimmer-klæder nok; det morede hende nu, at pynte sig, og skiøndt hun intet andet Speil havde, end den klare Bæk, vidste hun dog at sætte sin skiønne Skabning i det fordeelagtigste Lys.

Nu begyndte jeg atter at blive forlegen og tankefuld. Jeg følte igien, at min Veninde var et deiligt Fruentimmer. „For hvem pynter hun sig da egenlig?“ tænkte jeg. „Ak, det ligger i Qvindens Natur, det giør hun kun for at lade Guds herlige Skabning straale i sin fulde Glands.“

Jeg havde strax efter van Leuvens Død svoret mig selv en Ed, med intet Ord, ingen Mine at forraade Concordia min Kiærlighed, hvis den nogensinde skulde vaagne igien. Jeg gik hver Dag aarle paa Jagt. Ingen Klavren var mig for dristig, intet Arbeide for strengt, Storm og Regn holdt jeg af, thi det kolede mine Kinder. Heel selsomme Tanker havde jeg tidt, naar jeg gik saaledes ene i de store Skove, og foer frivillig vild, hvor formodenlig endnu ingen Menneskefod havde traadt. Jeg betragtede de uhyre mosgroede Træstammer som Kæmpeskikkelser fra en forsvunden Oldtid. Paa et eensomt Sted afskrællede jeg en Dag saa meget Mos af Barken paa et Træ, til det overblevne udgiorde et stort C. Derpaa lagde jeg mig ned at sove under Træet. Jeg vaagnede badet i Taarer; Johanna Klein havde staaet for mig i Drømme, boiet sig over mig med sit barnlige Rosenansigt, og sagt: „Letsindige Albert! saa snart glemmer du den stakkels Johanna?“

Hvad der giorde denne Drøm mere rørende, var et stort J i et andet, ligeoverfor staaende Træ, hvor Mosset tilfældigviis var voxet saaledes ud af Naturen.

I mange Dage efter denne Drøm følte jeg mig bedrøvet og veemodig. Min gamle Kiærlighed var vaagnet i min Siæl. Johannas Billed, som Tid og Skilsmisse havde svækket, stod igien for min Phantasie, forfrisket af Drømmens levende Farver. Mig syntes nu, det var at begaae en Troløshed mod den Døde, at elske den Levende. Men en Nat senere hen aabenbarede Johanna sig atter, og

skiøndt hun Intet havde mistet af sin Skionhed, men tværtimod vundet, saae hun dog ikke mere ud, som et Menneske. Hun havde Vinger paa, var halvgiennemsigtig, og lignede et overnaturligt Væsen. Hun holdt Concordia ved Haanden, bragte mig hende, og sagde venligt: „Det Jordiske tilhører Jorden, det Salige Himlen. Elsker hinanden!"

„Elsker hinanden!" gientog en Skygge i Baggrunden; og jeg kiendte min salig Ven Carl Frands van Leuven paa Høien i Morgenrøden, uden Blod og Saar.

Jeg vaagnede glad. Da jeg slog Øinene op, stirrede endnu et Engleansigt paa mig, og bøiede sig smilende over mig. Det var lille Caroline, min fortroligste Veninde, og naar jeg ikke gik for langt, min daglige Ledsagerske. Jeg trykkede Barnet til mit Bryst, dets Kiærtegn henrykte mig.

Men Moderen vovede jeg ikke at sige et kiærligt Ord. Jeg talede kun med hende om Huusholdningssager, om salig van Leuven, om Europa; og naar hun stirrede lidt længer paa mig, end sædvanlig, slog jeg rødmende Øinene ned, og gik min Vei, saasnart Høfligheden tillod det.

Jeg havde opdaget en smuk Grønning oppe paa det lille Field, hvor man ikke behøvede at stige saa høit, for at overse det aabne Hav. Her var en Fordybning i Fieldvæggen, omkrandset af Buske, hvor man sad i Ly for Solen og i Læ for Vind og Regn. Det var mit kiæreste Opholdssted. Her sad jeg med det eneste Arvegods efter Lemelie, der var mig kiært, hans Luth. Jeg havde selv lært mig at klimpre derpaa, og sang, hvad der faldt mig ind, naar jeg var ene. Concordia forstod meget godt at spille paa Luth, og havde lovet med det første at give mig Underviisning. Men jeg skiælvede derfor. Allerede naar jeg hørte hendes deilige Stemme, saae de skionne Øines himmelske Blik, den herligdannede Arm, og Haanden bevæge sig hen over Strængene,

foer det mig giennem alle Nerver. Hvad vilde der blive af, naar hun tog om mine Fingre med sine? „Nei, man maa ikke lege med Ilden," sukkede jeg. Jeg undrede mig over, at den fornuftige Kone vilde føre mig saadan i Fristelse, og tænkte: „Skulde hun dog maaskee ikke elske dig? — Nei," sagde jeg saa igien, „det er kun den sædvanlige Godhiertighed."

Lille Caroline blev mig hver Dag kiærere; som en nydelig skielmsk Fugl, der har lært at snakke nogle Ord, flagrede hun omkring mig, kyssede mig, og saae paa mig med kloge Øine. Moderen talede bestandig Tydsk med hende, skiøndt hun selv var en Engelænderinde. Da jeg undrede mig derover, sagde hun: „Man skal ikke forvandle et Barns første Leveaar til Underviisningstimer, blot for at øve Hukommelsen og fylde den med Ord. Borns Hukommelse er stor nok alligevel, og øves af sig selv. Men Siælen er i Begyndelsen en saa spæd Blomst, Characteren en saa fiin Spire, at begge straxt behøve en vis Retning, naar de ikke skulle vantrives. Det Eiendommelige maa udvikles, Folelsen for Hiemmet. Det styrker Hiertet til Troskab og Kiærlighed, danner Characteren, og er langt mere værd, end om et lille Barn kan pluddre to tre Sprog, før det kan tænke, og alt i sit femte Aar ikke mere veed, hvilken Nation det hører til."

„I har ganske Ret, kiære Concordia!" svarede jeg, „kun undrer det mig, at I handler mod eders egen Forskrift, og lærer Barnet Tydsk, ikke Engelsk." — Hun rødmede lidet, slog Øinene ned, men fattede sig straxt, saae rolig paa mig, og svarede: „Vi udgiøre her en lille Nation, fire Mennesker stærk, paa denne Ø. I er Manden, en Tydsker; og Qvinderne bør rette sig efter Mændene. Min Carl Frands var en Nederlænder, vi Engelændere vare fordum Sachsere.

Normannisk Vold har sønderbrudt vort Sprog; Begeistring, Kraft, Folelse og Lune have limet det godt sammen igien, og udbredet det meer end noget andet over Jorden. Men vi bør ikke glemme, hvem vi nedstamme fra. Skiebnen har skilt os Fire fra den øvrige Verden; Sproget maa ikke adskille os indbyrdes. Naar min Caroline er bleven en syv otte Aar, og J, kiære Albert! taler Engelsk som Tydsk, ville vi ogsaa tale Engelsk med Barnet."

Jeg kyssede ærbødig den deilige Kones Haand, hun forlod mig, og jeg tænkte: „Skulde det dog ikke være Kiærlighed?"

Engang, da jeg sad oppe paa Klippegrønningen med lille Caroline, og læste i en Bog, raabte Barnet: „Fader! Fader!" (thi saadan kaldte hun mig bestandig) „en stor Fugl, en stor Fugl med hvide Vinger svømmer derude." — Jeg slog Øinene op, og opdagede et Skib langt borte under fulde Seil. Uden at betænke mig, om man kunde see og høre mig, skreg og larmede jeg saa høit, som jeg kunde, og vinkede med Torklædet. Men snart var den store Tremast igien forsvunden af Synskredsen.

Jeg kan just ikke sige, at jeg var bedrøvet derover, skiøndt jeg stillede mig saadan an, da jeg fortalte Concordia det. Hun var glad over, at man paa Skibet ikke havde opdaget os. „Hvem veed," sagde hun, „hvad det atter har været for ryggesløse Mennesker? Maaskee igien en Lemelie! Een Fugl i Haanden, kiære Albert! er bedre, end ti i Luften." — „Ja," tænkte jeg, „hvem der kun havde Fuglen i Haanden; alle de andre i Luften maatte gierne flyve, hvorhen de vilde, for mig."

Nogle Dage derefter, da jeg atter sad oppe paa Klippegrønningen med den Lille, som jeg lærte at kiende Bogstaver paa et smukt Fibelbræt, jeg havde skaaret hende, faldt det

mig ind engang igien at digte en Vise. Jeg lod Barnet lege i Græsset, og da jeg havde smeddet mine Riim, sang jeg dem saalunde ved Luthen:

Ak, havde jeg dog Skibet ei
Opdaget fra mit Klippefængsel!
Det Skiebnen sendte denne Vei
For at bevinge dig, min Længsel!

Til Vintren kommer med sin Snee,
Skal jeg min Ungdomskraft hensukke?
Skal overalt jeg Blomster see,
Men ingen søde Blomster plukke?

See, Tulipanen staaer i Pragt,
Sig Han og Hun i Hulen finde;
Hver Sommerfugl i Høitidsdragt
Paa Lilien træffer sin Veninde.

I Bækken Fisken, Fuglen øm
Bag grønne Løv sin Brud har funden.
Kun mig er Glæden her en Drøm,
Og dog er Glæden ei forsvunden.

Da Adam ene gik fortabt,
Var end ei Eva skienket Livet;
Hun vandrer her saa deilig skabt,
Og dog er hun ei Adam givet.

Jeg elsker hende; men en Ed
Tvang Haabet til mig at forlade.
Jeg skiule maa min Kiærlighed,
Som lukte Knop sin Roses Blade.

Saa nyd din ſtille Ro da nu,
Jeg ſkal ei Skranken overtræde;
Min Hierteſorg kun volder du,
Dog ſkal du ikke ſee mig græde.

Ei hildet end i Sorgens Garn,
Jeg har din Glut, den lille Søde.
Naar jeg dig kyſſer i dit Barn,
Det veed jeg dog, er ingen Brøde.

Da jeg havde ſiunget denne Viſe, hørte jeg en ſagte Raslen i Buſken bag mig. Mit Hierte ſagde mig, at Concordia, der var kommen for at hente ſit Barn, havde lyttet til min Sang; men jeg vovede ingen Underſøgelſe. Et Qvarteers Tid derefter kom den deilige Kone rødmende med Tørklædet for Munden, og foregav, hun havde Tandpine. Da jeg nu vidſte, at ingen af diſſe ſkiønne Perler vare giennemborede, og at hun ellers aldrig havde Tandpine, kunde jeg ikke begribe, hvorfra denne Pine var kommen med eet. Hun gik med Barnet, for at bringe det i Seng, og i det hun gik, tog hun atter Tørklædet fra Munden. Den nedgaaende Sol beſtraalte den herlige Moder og det nydelige Barn, medens den milde Maane ſmiilte paa den mørkeblaa Himmel, ſom om den vilde ſige: „Slig Tandpine helbreder man bedſt med Kys.“

Der gives ingen Kiærlighed uden Selvplage, og har man ingen Modgang, maa en retſkaffen Elſker ſkabe ſig den ſelv. Det giorde jeg da ogſaa. Jeg kunde ikke blive den Tanke qvit: „Nu elſker hun dig, fordi der ingen Anden er; Medlidenheden er gaaet over i en ſtærkere Følelſe. Det er ikke rigtig Kiærlighed.“

Saaledes gik jeg da flere Uger ſom en veemodig Grilleſænger. En Dag drev jeg ned til Stranden giennem

den underjordiske Gang, uden at vide, hvad jeg vilde dernede. Hensiunken i Tanker satte jeg mig i den Klippehule, hvor Concordia fordum havde sin Bolig de første Dage efter Skibbrudet. Nu faldt det mig ind, at Lemelie dengang havde spottet over nogle Vers, hun skulde have giort i min Fraværelse og siden revet itu. Ogsaa van Leuven havde jo fortalt mig noget Lignende. Jeg undersøgte Grotten, og fandt, at en stor Blok med glat Flade dannede et naturligt Bord derinde. Mellem denne Blok og Fieldvæggen var en dyb Ridse. „Der har hun maaskee nedkastet det iturevne Papir," tænkte jeg. Jeg kigede ned, men Ridsen var saa dyb, snever og mørk, at jeg slet Intet kunde see. Dog opgav jeg ikke Haabet, men skyndte mig op paa Den igien, hentede Fyrtøi og et Stykke Voxlys. Da jeg atter stod i Hulen, slog jeg Ild, holdt Lyset over Sprækken, og saae nu tydeligt en Hob smaae Papirstumper ligge ubeskadigede paa den tørre Bund. Men Kløften var for snever til at jeg kunde stikke Armen derned. Det vidste jeg ogsaa Raad for; jeg klæbede lidt Vox til Enden af min Stok, og saaledes nappede jeg den ene Papirstump efter den anden. Nu gieldte det at lægge Stykkerne i Orden paa Steenbordet. Jeg skiælvede, og denne Skiælven giorde mig Arbeidet vanskeligere. Endelig lykkedes det saa temmelig; men der manglede endnu nogle Stykker, og der maatte holdes en Efterslæt. Saaledes blev Samlingen fuldstændig; det kostbare Mosaik passede fuldkommen vel i hinanden, og tænker Eder min Henrykkelse, da jeg læste følgende Sang paa Engelsk, hvoraf jeg her giver eder en Oversættelse:

Ak, han er død! Jeg aldrig meer
Det ædle, skiønne Ansigt seer.
Nu deler han ei Sorgens Last
Med sine Troe. Hans Hierte brast.

Ad ſmallen Sti han ſig begav,
Og fandt paa Fieldet høit ſin Grav.
En Engel tog ham i det Blaa,
Derfor vi ham ei mere ſaae.

Nu, Albert! ingen, ingen Gang
Vi læſe ſammen Shakeſpeares Sang.
Alt følte du ſaa ſkiønt, ſaa ſtort;
Din Død har følesløs dig giort.

Ak nei, vor Kyſt var ikke død,
Naar Solen ſteg og daled rød;
Thi ſmiilte du i Maaneſkiær,
Da var ſtraxˇ Glæden ogſaa der.

Jeg ſeer ham end, han venligt ſtaaer
For mig ſaa ſund, med lokket Haar.
Smuk var han, dydigt Hiertet ſlog,
Misundelig ham Døden vog.

Han var mig kiær. Nu jeg det veed,
Jeg mig fortaug min Kiærlighed.
Hvi røbed ſig min Ømhed ei?
Min Carl ham elſkte høit, ſom jeg.

Farvel, du hulde Ungerſvend!
Som Engel ſeer jeg dig igien.
Naar Døden os ei ſkiller ad,
Blier atter dette Hierte glad.

Nu var min Henrykkelſe ſteget til det Høieſte; jeg var overbeviiſt om, at hun alt før havde elſket mig, at kun Dyd og Pligt havde indſluttet Hemmeligheden i hendes Barm.

Jeg besøgte strax Concordia, dog endnu som sædvanlig rolig, i Mingas Nærværelse, talede kun om Huussager, og spurgte først ved Afskeden, om hun ikke snart vilde lære mig at spille paa Luth, som hun havde lovet. „Jeg vilde saa gierne lære nogle af de smukke spanske Romancer, vi have fundet i Don Cyrillos Giemmer."

„Hiertelig gierne!" svarede hun. „I Morgen kunne vi strax begynde." — „Deroppe paa Klippegrønningen", vedblev jeg, „er det saa stille, saa roligt. Hernede overdøves man hvert Øieblik af Fuglekrig, af den rislende Bæk. Aberne rende ogsaa omkring, og giøre Støi." — „Jeg veed, det er eders Yndlingssted," svarede Concordia; „godt! vi ville i Morgen begynde Underviisningen der."

Neppe var Solen steget af Havet i sit Purpur, før jeg sad deroppe med min Luth. Lemelie havde bragt nogle Noder med paa Den. Der var en lille Sang, som han tidt havde siunget og spillet, og som klang mig modbydelig i hans Mund; men nu behagede den lille uskyldige Folkevise mig særdeles. Den var sat til en smuk Melodie, og saare let at spille. Omqvædet lød saaledes:

Ah, que l'amour est chose jolie!
Avec l'amour
Toute la vie
Passe comme un jour.

Jeg havde ikke øvet mig længe selv, før jeg saae Concordia komme. Mit Hierte bankede høit, og Strænge-legen faldt mig af Haanden i Græsset. „Mon hun kommer alene?", tænkte jeg. „Har hun Barnet med, elsker hun mig ikke." — Hun kom alene. „Jeg har ladet min lille Caroline blive nede hos Minga i Dag," sagde hun; „det søde Barn

vilde forstyrre os her, ikke fordi hun er uartig og urolig, men man maa holde saa meget af hende, naar man seer hende, at man ikke kan tænke paa Andet." — „Det var meget vel betænkt, kiære Concordia!"

Hun var hyllet i et stort Torklæde, og jeg kunde ikke see endnu, om hun i Dag havde lange eller korte Ærmer. „Har hun lange," sagde jeg ved mig selv, „elsker hun dig ikke." — Hun slog Klædebonnet tilbage. Jeg saae et Par af de velbekiendte Randers Handsker slutte sig som fiin Hud om de skiønneste Slanger. Handskeskindets behagelige Lugt udbredte sig, og ingen Rose kunde dufte mig sødere. — „I spiller jo allerede der efter Noder," sagde hun, „og synger — om Kiærlighed, troer jeg! Fransk? Det var ret ærligt. I Stedet for at tale om Kiærlighed, skulde Mændene altid synge Fransk." — „Det er en ret hiertelig lille Vise, Concordia! Lemelie har rigtig nok fordum profaneret den; men derved taber den Intet af sin Værdi. Det Slette kan ikke vanhellige det Gode." — „Spil mig dog engang den Melodie for paa eders egen Maade," sagde hun; „jeg skal siden rette eder."

„Med den første Linie, Concordia! gaaer det ret godt: Ah, que l'amour est chose jolie; men med hvad der følger paa, maa I hielpe mig, hvis det skal blive til Noget." — Hun trak Handskerne af, tog Luthen, og en salig Følelse giennembævede mig, da jeg saae den deilige unge Kone sidde saaledes, og hørte hendes yndige Stemme. Hun vilde give sig en lystig ligegyldig Mine; men det lykkedes ikke ret, hendes Stemme skiælvede, og hun kom ud af Tacten.

„Jeg har forkolet mig," sagde hun, „og kan ikke synge. Dog kom! jeg vil lære eder Fingersætningen. I skal synge."

— Jeg tog Luthen, spillede, og sang: »Ah, que l'amour est chose jolie!«

„Godt!“ sagde hun; „nu videre!“

»Avec l'amour...« vedblev jeg. — „Nei,“ raabte hun, „det maa tages ganske anderledes.“ Nu gik hun mig lige ind paa Livet, tog mig om Fingrene med de smukke Hænder, og satte dem rigtigt paa Strængene. Hendes Ansigt berørte næsten mit, hendes Aande beduggede min Kind. Da kunde jeg ikke tvinge mig længer. Jeg trykkede mine hede Læber paa hendes Hænders Snee. „Concordia!“ raabte jeg; „søde, tilbedte Concordia!“ Luthen faldt atter i Græsset, jeg trykkede hende til mit Bryst. Hun betragtede mig med et usigelig sødt Smiil, jeg trykkede min Mund paa hendes. En herlig Sangfugl var lokket af Klangen op paa Fieldet, og medens vi taug, og kyssedes, sang den for os:

Ah, que l'amour est chose jolie!
Avec l'amour
Toute la vie
Passe comme un jour.

Fra den Dag af var jeg saa lykkelig, som Adam i Paradiis, da han havde fundet sin Eva. Hvad siger jeg: som Adam? O, meget lykkeligere! Thi Slangen var jo selv jaget ud af Eden, og havde ikke trængt os derfra. I sød idyllisk Ro har jeg her nydt mit lange Liv, som Hyrde, som Patriarch. Jeg var ogsaa lykkeligere, end Abraham; thi min Concordia var mig en Sara og en Hagar tillige, og ingen nidkiær Fiende ængstede mig. Jeg var ogsaa mere lykkelig, end Jacob; thi Gud har velsignet mig med mange Børn, som ham, men mine Børn vare alle fromme og gode,

og Ingen af dem har forraadt sin Broder. Endnu som hundredaarig Gubbe har jeg mit skarpe Syn, hvoraf Isaae ikke kunde rose sig. Min Hukommelse er heller ikke svækket meget, intet Træk fra gamle Dage er udvisket deraf; skiøndt, det maa jeg tilstaae, jeg husker ikke nær saa godt, hvad der er skeet i de to sidste Trediedele af mit Liv. Men det kommer vel ogsaa af, at der ikke har tildraget sig meget Eventyrligt i disse Tidsrum. — Og saa vil jeg da nu slutte; og ligesom salig Trautmann forelæste mig en Ballade i Frøkencapellet, for at stemme mig ind i sin Følelse, vil jeg lade min Søn Eberhard forelæse eder en Sang, jeg digtede min Bryllupsdag (paa hvilken Dag jeg selv var Bedemand, Præst, Degn og Brudgom), og hvoraf I kunne slutte eder til den Ild, der dengang besjælede mig." Albert Julius rakte Eberhard et gammelt Blad Papir, og han læste:

Alt sig forvandler;
Dødt er nu Intet, Alt lever og handler.
Hvor jeg lyksalig henvender mit Øie,
Kiærlige Væsner i Møde sig bøie.

Vældige Pille!
Stærke Basalt! see, hvor Bølgerne trille
Op mod det Mos, som din Side fordunkler.
Kiærlige Taarer i Pletterne funkler.

Svømmende Fiske
Tumles og gantes i Vandet, det friske;
Pyntet i Solvmor, og vevre for Resten,
Komme med blinkende Skæl de til Festen.

Søfugle skrege
Kiærlighedshymner ved Haiernes Lege.

Selv Leviathan og Behemoth føle;
Iiskolde Vover kan Elskov ei køle.

Ørnen deroppe
Svinger sig høit over Skovenes Toppe,
Synker mod Reden, og finder sin Mage.
Blomsterne kysses i Sommerens Dage.

Roser i Dandsen,
Vindenes Dands, sig forene til Krandsen;
Krands, for den skiønneste Tinding at smykke,
Krands, for den gladeste Mand at henrykke.

Maanen bag Løvet
Græder ei længer veemodig bedrøvet;
Skielmsk og forelsket med smilende Kinder,
Skielmsk og forelsket den Sangeren finder.

Snart med de gule
Straaler, som Lampe, den maaler vor Hule.
Cynthia! snart ved din venlige Kerte
Synker min Brud til mit bankende Hierte.

Da skal din Rødme,
Morgen! forkynde den hellige Sødme,
Tusinde Fugle skal Skoven indvie,
Siunge den Fryd, hvorom Læberne tie.

Spring i Historien.

Her ophøre Bedstefaders Fortællinger, vi springe 76 Aar over, og befinde os midt i Tilhørernes Kreds, to Aar efter Eberhards Ankomst til Øen, thi saa længe omtrent kunne vel Oldingens afbrudte Meddelelser have varet, hvilke Eberhard siden har opskrevet, sammendraget, udfyldt, og maaskee hist og her opfrisket lidt, hvor Farven forekom ham for afbleget, og det maa være nok for dem, der maaskee gjøre den Indvending, at en hundredaarig Gubbe umulig kunde huske Alting saa nøie, og skildre det saa ungdommeligt, som her er skeet.

Altsaa: da Albert selv havde viet sig til sin skiønne Concordia, levede han lykkeligt med hende, og i Tidens Løb skienkede hun ham mange Sønner og Døttre. Da disse voxede til, bleve de kiære Forældre bekymrede for deres Børn, hvordan disse skulde blive gifte. Men det lod, som om Forsynet havde besluttet, at den hidtil ubeboede Ø nu i Hast skulde befolkes, thi der skete altid et lykkeligt Skibbrud til rette Tid paa Kysten, saa at Alberts Børn snart funde Brudgomme, snart Brude, alt som de behovede dem. Engang vilde det dog paa denne Maade ikke lykkes, og paa et lille skrøbeligt Fartøi vovede sig nogle unge Klippeborgere til Sanct Helena, hvilken Ø formodenlig er Læseren vel bekiendt af den sidste store Robinsonade. Men som denne sieldne Robinson var original i Alting, var han det ogsaa i at udgiøre en fuldkommen Contrast til Albert Julius; thi han begyndte som en lykkelig Fyrste, og endte med Intet.

Paa Sanct Helena giorde Klippeborgerne nogle Ynglinger og Piger deelagtige i deres Hemmelighed, overtalede dem til at reise med og deeltage i Øens Lyksalighed. Siden giftede

Familierne sig indbyrdes; og da Wolfgang kom paa Den, fandt han den temmelig beboet og dyrket. Den ærværdige Alberts Kieldere bleve imidlertid alt fuldere og fuldere af Skatte ved de mange Skibbrud (ogsaa spanske Solvflaader vare strandede der); og han længtes inderligt efter at udruste et Skib, som kunde bringe ham europæiske Fornødenheder, Bøger, Vaaben, Klæder, men især en Præst og nogle gode Kunstnere. Ogsaa ønskede han meget, før sin Død at see en Slægtning fra Europa, hvem han kunde giøre deelagtig i sin Overflødighed.

„Hvad nytte disse Rigdomme mig og Mine paa denne Ø?" pleiede han at sige. „Maaskee forsmægter en Ætling af min elskede Broder Rudolf i Armod, medens de bestøvede Kister i Kielderne staae pakfulde af Sølv, Guld, Perler og Ædelstene."

Wolfgang, hvem han meddeelte sit Ønske, var strax villig til at gaae til Europa, for at skaffe Bedstefader, hvad han ønskede. Nogle af Øens unge Folk bragte ham lykkeligt til Sanct Helena, og forlode ham der, uden at opdages, thi det var af største Vigtighed for Klippeborgerne, at leve uopdagede af den øvrige Verden bag deres Basaltpiller. Bedstefader havde givet Wolfgang store Klenodier med, som han let kunde giemme. Han kom heldigt til Europa, udrustede et Skib i Amsterdam, og erkyndigede sig om Oldingens Paarørende. Han hørte snart, at der levede en Kiøbmand Martin Julius i Bremen, som nylig havde giort Opbud. Wolfgang skrev ham til, sendte ham Penge, uden endnu at aabenbare ham Hemmeligheden, og fik det underlige Brev igien, som vi have læst i første Deel. Dette Brev var ikke skikket til at give Wolfgang høie Tanker om Herr Martin Julius. Denne Mand vilde neppe fyldestgiøre den poetiske Gubbes Forventning paa Sydøen. Wolfgang skrev derfor

til Leipzig til Herr Martins Søn, om hvem han havde bedre Tanker; og vi have seet, at han ikke fandt sig skuffet i sit Haab.

Den gamle Albert holdt overordenligt meget af sin Eberhard, og denne igien af ham. Albert troede at see sig selv som Yngling, naar han betragtede Eberhard, og denne havde intet varmere Ønske, end at blive saadan en Gubbe. Medens den Gamle fortalte sine Eventyr, satte Eberhard i Tankerne sig altid ind i enhver Tilstand, og spurgte sig selv: „Vilde du ogsaa have handlet saaledes?“ Og for det meste maatte han svare Ja. Kun ved Tid og Omstændigheder vare de blevne forskiellige i Eet og Andet. Albert var opdraget i Armod, Eberhard i Velstand; Albert havde selv maattet lære sig Alting siden, Eberhard havde nydt en god Opdragelse fra Barnsbeen. Derved havde Albert faaet noget Undseeligt, Forlegent i sin Ungdom; Eberhard noget Stolt, Opfarende. Begge vare gudsfrygtige, elskede det Skiønne, hadede det Onde, forbandt Godhiertighed og Aabenhed med Kraft og Æresfølelse. Var Eberhard noget utaalmodigere, saa kom det af, at han sin meste Tid havde dandset paa Roser. Den Psalme: „Jesus, du mit Haab, min Trøst!“ og deres Kiærlighed til Luther gik igiennem begges Ungdomshistorier. Og da Gubben i sin Fortælling kom til den skiønne Bisekræmmerske, skyndte Eberhard sig ogsaa heri at blive ham liig. Mellem Tilhørerinderne havde hans Øine opdaget den deilige Cordula, der, skiøndt endnu kun fiorten Aar gammel, var fuldvoxen; og under Fortællingen mødtes deres Øine meer, end sædvanligt.

Han fulgte hende hiem denne Aften, og da de stode ved Faderens Haugeport, tænkte de formodentlig: „Skulde ikke en mørk Haugegang være ligesaa brugbar, som en dunkel Gang i Ridder Knausdegens Borg? Skulde Maanen paa

Himlen ikke være endnu bedre, end en søvnig Tranlampe? Efter disse Betragtninger faldt de hinanden om Halsen, Eberhard trykkede sin Mund paa den skionne Cordulas Læber, og siden der ingen gammel Borgfogedinde kom ud af den knerkende Dør, har formodenlig Eberhards og Cordulas Henrykkelse varet længer, end Alberts og Johannas. Ingen Pige havde skionnere Træk, en rigeligere Haarvæxt, en hvidere Hud, end den ranke, lette Cordula, som forbandt et vist Udtryk af dyb Alvor med ungdommelig Munterhed. Som alle Dens Børn talede hun lige godt Tydsk og Engelsk. Hendes Ukiendtskab til den øvrige Verden gav hende kun en Yndighed mere. Ogsaa glædte det Eberhard, at Gubben selv havde sagt, hun lignede sin Stammemoder Concordia saa meget, kun at Cordula havde blonde Haar.

Saaledes vare da de unge Forelskede en Tidlang fuldkommen lykkelige; thi at Cordulas Fader af Naturen var en Suurmule med et mørkt, tilsluttet Væsen, bragte kun øieblikkelige Dissonantser i Harmonien.

Men siden en Rose uden Torne ingen rigtig Rose er, og siden der i Glædens Honningbæger altid maa blandes et Par Draaber Malurt, for at Smagen ikke skal blive vammel, saa sørgede ogsaa Skiebnen herfor; og da deres Lykke, som ingen Forhold forstyrrede, flod som en rolig Bæk giennem lutter eftergivne grønne Haabets Siv, lagde Skiebnen en Anstødssteen i Veien, for at give Bølgerne en kort modsat Retning, og frembringe det smukke hvide Lidenskabens Skum, der klæder Bækkens Bølger og Kiærligheden saa godt.

Der havde dog skiult sig en hemmelig Fiende i Løvhytten, som de Elskende ikke havde mærket, og som nu giorde alt Sit, for at tilintetgiøre deres Glæder og Haab: en lille Svartalf, som kommer ud af de grønne Bakker, naar Solen daler, og naar den endnu paa Himlen blinkende

Venus ſtænker Dugperler paa Græsſet. Du kiender den ſtrax, hulde Læſerinde! naar jeg nævner den ved ſit proſaiſke Navn: den hedder Forkolelſe.

Denne Svartalf er af en ondſkabsfuld Natur og ſaare misundelig. Det ærgrer den altid, naar Jomfruerne kysse deres Kiæreſter i Maaneſkin; den udpuſter ſin giftige Aande over den ſtakkels Pige. For det meſte kommer hun ſig igien; men undertiden har man ogſaa faa Dage derefter hørt Taarnklokken ringe og ſeet en friſk opklappet Grav paa Kirkegaarden.

Den ſkiønne Cordula faldt i en hidſig Feber, og Eberhard var utroſtelig. Bedſtefader maatte ikke vide det, da man ſøgte at bortfierne ethvert ubehageligt Indtryk fra den alderſtegne Gubbe, hvis Liv var Den saa koſtbart. Eberhard maatte hver Aften være tilſtede ved hans Fortællinger. Det traf juſt, at Talen var om Trautmann og Sigfride, om den vene Jomfru af Gravenſteen, om Johannas Død. Eberhard var fortvivlet; han maatte græde hvert Øieblik, den ængſteligſte Uro betog ham, og Bedſtefader begreb ikke, hvor en blot Fortælling kunde ryſte et Menneſke saa meget. „Du er ogſaa alt for blød, alt for følſom, min Eberhard!“ ſagde han engang. „Deri ligne vi ikke hinanden. Du kunde jo ikke bære dig anderledes ad, om du ſelv var i en ſaadan Tilſtand; det maa ikke være. Men jeg ſeer ikke din Brud, den lille Cordula. Hun er dog vel ikke ſyg?“ — „Hun befinder ſig ikke ganſke vel,“ ſvarede Eberhard, og forſøgte at ſee saa rolig ud, ſom muligt. — „Det er en anden Sag,“ ſagde Gubben, „saa har dit elſkende Hierte Lov til at overdrive Fare og Frygt. Jeg haaber dog, der feiler hende Intet af Betydenhed?“ — „Visſelig ikke,“ ſvarede Lægen, Herr Cramer; „jeg har endnu i Dag været hos hende, om et Par Dage er hun ſikkert friſk igien.“

Og det var ogsaa virkelig Tilfældet. Herr Cramer fordrev Feberen; men Recepten for Fremtiden lød: Forsigtighed, og ingen sildige Aftenbesøg i Løvhytten.

Wolfgang havde fundet sig en deilig Sophia, og Herr Cramer var ogsaa bleven forlovet, skiøndt han undgik Aftenluften. Selv Smeden, Henrik Wetterling, traf en ung Enke, som vovede at smedde Livets hede og kolde Jern i Fremtiden med ham. Ogsaa Magister Schmelzer traadte som protestantisk Geistlig i Luthers Fodspor, og havde fundet sig en blomstrende Catharina Bora.

Kun Litzberg og Lademann tænkte ikke paa Kiærlighed, skiøndt Eberhard hver Dag drillede dem med den forestaaende Forandring fra Ungkarl til Pebersvend; en Forvandling, som var Sommerfuglenes ganske modsat, nemlig: først Sommerfugl, saa Kaalorm.

Formodenlig havde de Hovederne alt for fulde af deres Arbeider, til at kunne beskiæftige Hiertet med ømme Følelser. Kirken var næsten færdig, det store Orgel herlig lykkedes, thi i Orgelbyggeriet havde Lademann bragt det vidt, og Kiærligheden til dette mægtige Instrument havde han arvet efter sin store Lærer, Sebastian Bach.

Lademann paastod, at Opfindelsen af det store Orgel i Tydskland havde været første Aarsag til Reformationen; thi derved var Gudstienesten gaaet over fra Melodiernes ørekildrende Leg til Harmoniens dybe høitidelige Alvor; derved blev Gudstienesten ikke længer blot udført af Præster og Virtuoser, men af Folket selv. Menigheden blev til paa denne Maade; ethvert følende Bryst var saaledes i Stand til at udøse sig i lovprisende, tilbedende Toner for sin Skaber, og de skurrende Stemmers Feil og Mangler overdøvede og betvang det mægtige Orgel, som bragte Alting i Samklang.

Nu stod Lademanns Orgel der med sine blinkende Kæmpepiber ligeover for det skiønne Alter. Der havde været store Forhandlinger i Anledning af Kirkebygningen. Bedstefader og Eberhard ønskede, at Litzberg skulde bygge en gothisk Kirke, han selv havde mere Lyst til at opføre et Tempel i græsk Stiil. „Man sige, hvad man vil," paastod han, „Grækerne vare dog de sande Bygmestere. Der gives to Hovedformer for Bygningskunst: de mathematiske Figurer og Vegetationen. Det Ene tilhører Menneskets Forstand, det Andet en bizar Efterligning af Naturen. At bygge en Hvælving af Steen og Kalk, der skal ligne grønne Buegange i Skoven, er en vanskelig Opgave. Stenen maa fornegte sin egen Natur, for at synes let og luftig. Hvortil dette Skin, dette Bedrag? Lad Skov være Skov! hvorfor skal Kirken see ud, som en Skovhvælving? Ligesaa lidet som Menneskет skal blot synes at være Noget i Kirken, saa lidet skal Bygningen selv synes. Menneskets Dybsind har opfundet Mathematiken; Smag og Følelse formaae i Virkeligheden at forbinde de abstracte Former til et skiønt Heelt. Slige Former ere de naturligste for Piller, Biælker og Qvadersstene; derved opstaaer en Skiønhed, en Munterhed, som en gothisk Kirke aldrig faaer."

„En saadan Bygning kan være meget smuk," svarede Eberhard; „men et hedensk Tempel er ingen christelig Kirke." — „Og vare Middelalderens Kirker," raabte Litzberg, „da Grumhed, Had, Vellyst, Drukkenskab og Overtro raste, i Sandhed Kirker for en christelig Tid? Bliver en Kirke, der seer ud som en Skov, hvori Hedningerne offrede Mennesker, christeligere, end et græsk Tempel, hvori der dog i en kort bedre Tid herskede Humanitet? Og have de tydske Bygmestere ikke lært meget af Araber og Maurer, som vare Hedninger?" — „Kommer I mig der igien med eders christne Kirke? Hvor

tidt skal jeg sige eder, at den sande Kirke staaer i Menneskets eget Hierte? Hvorfor skal et Par barbariske Aarhundreders Moder udelukkende kaldes christelige? Have Petrus og Paulus ikke allerforst prædiket i hedenske Bygninger? Bleve de forste christne Forsamlinger ikke holdte i Catacomber? Ere de fleste italienske Kirker, ofte Mesterstykker, ikke atter byggede i en ganske anden Stiil, som paa ingen Maade kan kaldes gothisk eller tydsk?"

„Vi ville gaae en anden Vei," svarede Eberhard. „I skal ikke smutte mig ud af Haanden, som en Aal, i eders Veltalenheds Sliim. I siger: der gives to Hovedformer for Bygninger, Mathematik og Vegetation? Jeg siger: der gives to Hovedformer for Kunsten, det Skionne og det Høie. Det Forste tager Hensyn til den jordiske Virkning, det Andet til den himmelske Aarsag. Hist raader en indskrænket Fuldkommenhed, her en uendelig Stræben efter det guddommelige Udspring, som ingen Grændser kiender. Hist Glæde og Nydelse, her Længsel, Veemod og hellig Anelse. Disse sidste Folelser skal Christendommen især styrke, uddanne og luttre. Og derfor virker den tydske eller gothiske Bygningskunst vældigere paa Hiertet med sin Høihed, end den græske med sin Skionhed. Det Ubestemte, Dæmrende, Gienlyden i Korsgangene, byggede efter Jesu Kors, hvorpaa han uskyldig led, alt dette vækker en dybere Folelse, og derfor har man Ret til at kalde en slig Byggemaade christelig, om den end tildeels har dannet sig efter arabiske Moskeer, og er opfunden midt i Middelalderens Barbari. Alle fortiente dengang ikke at hedde Barbarer, Kunstnerne mindst; og de gode den Tids Mennesker besiædedes af en stærkere, frommere Folelse, end vi nu kunne rose os af."

„Jeg mærker, I er bleven et Par Aar ældre," svarede Litzberg; „man bliver ikke nu saa let færdig med eder. Men

med eders Philosophie er det dog kun slet bevendt. I kalder Skiønheden mere jordisk, det Høie mere guddommeligt?" — „Ja, det giør jeg." — „Deri giør I uret. Tværtimod, lille Ven! Gud kan selv glæde sig over sine Værkers Skiønhed, men ikke over deres Høitidelighed. Det Heles Fuldendthed maa fornøie ham selv, han maa see, hvad han har giort, og finde det saare godt; men Gud kan ikke føle sig høitidelig stemt, thi denne Følelse er kun relativ, og han kan ikke stue op til noget Høiere, end han selv er." — „Men det kunne vi," raabte Eberhard; „vi komme just i Kirken, for at skue op til Gud. Altsaa er det Høie for os Mennesker den guddommeligste Følelse; jeg vil gierne indrømme eder, at Skiønheden er det for Gud." — „Og erkiender I da ikke Gud ligesaa meget i Skiønheden, i Kiærligheden til den fuldendte Skabning, som i en utydelig høi Stræben? Hvad siger De dertil, lille Cordula? Deres Elsker vil i Veiret, vor Herre veed hvorhen, thi Skaberen er overalt, og Herr Eberhard behøver ikke at giøre sig saa megen Uleilighed opad for den Sags Skyld. Han finder ham ogsaa nedad, og rundt omkring, hvor han aander og lever. Dog jeg vil ikke disputere meer med dette forunderlige Menneske, men heller tale fornuftigt med den kiære Bedstefader. Det tilstaaer jeg, ærværdige Herre! en saadan Kirke, som Straßburgs Münster, som Domkirken i Cöln, ere beundringsværdige Mesterstykker, der vække Høitidelighedens Følelser i høi Grad. Tro heller ikke, at jeg er kold for slig herlig Følelse! Mennesket maa snart ane, snart vide, snart virke lystig frem i Tiden, snart knæle i Følelsen af sin Afmagt for Evigheden; denne Oscillation imellem begge Livspoler udgiør netop Livet selv, som Dag og Nat, Lys og Skygge, Glæde og Sorg. Men hvordan skulde jeg begynde et saadant Kæmpe-værk paa denne lille Ø, hvor vi neppe ere halvfierde hundrede

Mennesker? Det er jo plat umuligt. Og at bygge eder en stor gothisk Kirke i det Smaa, det var kun Barnestreger, det var i det Høieste at giøre eder Model til en Kirke. Jeg forsikkrer eder, jeg har ogsaa lært at bygge slige Kirker; og naar jeg faaer Tid engang, vil jeg gierne sammenlime eders kiære Barnebarnsbarn Eberhard Julius et saadant broget Oldenborre-Huus af Fyrretræ, som han kan bruge til at sætte sig ind i Høitideligheden med, naar den stierneklare Nat, det uendelige Hav og Dens mægtige Basaltpiller ikke længer ere i Stand dertil.

Her er altsaa ikke Spørgsmaalet, om en stor gothisk Kirke er høitideligere, et græsk Tempel skionnere, men: hvad passer sig bedst for os? hvad kunne vi bringe til Veie? Og saa vil jeg da tilstaae eder ærligt og ligefrem, uden at kives meer med denne philosophiske Digter eller poetiske Philosoph, at jeg alt længe har tænkt paa, saa godt som muligt at forene de to forskiellige Characterer. Jeg har Tegningen færdig, og vil straxt forelægge eder den."

Nu hentede Kunstneren sin Taske, og fremtog en smuk Tegning, som forestillede en Kirke i Ottekant, der altsaa noget nærmede sig det græske runde Tempel, i det dog tillige de mange Kanter mindede om det Gothiske. Den skulde have et Klokketaarn og et Spiir. I de lange Vinduer vilde Litzberg indsætte de gamle brogede brændte Ruder, som Wolfgang med stor Bekostning havde bragt med fra Europa.

Alterets, Orgelets, Prædikestolens og Pulpiturenes Prydelser skulde alle skæres ud i Træ paa gammel tydsk Viis. Et fortræffeligt Billed af en stor Mester, som forestilte Jesus til Bords med sine Disciple den sidste Aften, skulde være Altertavle. Hermed var nu hele Raadet tilfreds; og efter to Aars Forløb stod Kirken færdig, og den herlige

Klokke, støbt af Øklippernes Malm, hvortil Bedstefader havde givet meget Solv af sit Skatkammer, kaldte for første Gang med høitidelig Kimen Indbyggerne til at bivaane Gudstienesten. Hvad det var for en Følelse for den ærværdige Gubbe, da han første Gang hørte Klokken ringe, Orgelet lyde! Der blev paa denne Dag døbt et Barn, og viet et Par Ægtefolk. Bedstefader vilde ogsaa lade en gammel Mand, der just var død i disse Dage, begrave, for dermed at betegne alle de tre vigtigste Øieblik i Menneskelivet; men det Sidste fik de unge Folk ham fra igien, som ikke gierne vilde, at noget Sørgeligt skulde forstyrre det glade Indtryk. — „Min Gud! Børn! er det da sørgeligt?“ spurgte den gudsfrygtige Olding; „troer I, at jeg frygter min nærforestaaende Død?“ Det vilde Ingen høre Noget om; og for at bringe Bedstefader noget ud igien af den høitidelige Stemning, lod Litzberg sig overtale til, Aftenen efter Kirkefesten at fortælle sine og Lademanns ulykkelige Kiærlighedshistorier.

Litzbergs og Lademanns Hændelser.

„Jeg er opdraget i Wien,“ begyndte han, „men født i Nürnberg, hvor min Fader, en Patricier, havde ægtet min borgerlige Moder. Efter mine Forældres Død tog en Paarørende af min Moder mig til sig i Wien. Han vilde opdrage og sørge for mig, naar jeg vilde ignorere min Faders Adelsbrev, gaae over til den catholske Religion, og drive et borgerligt Haandværk. Til det Første og Sidste bequemmede jeg mig strax; men min evangelisk lutherske Tro

vilde jeg ikke fornegte. Min Fætter, der var en god Instrumentmager, og som havde lært Tolerants paa sine Reiser, gav efter, og lod mig lære Mathematik og Latin. Jeg læste ogsaa, hvad jeg ellers kunde faae fat paa, og snart var jeg indviet i de mechaniske Kunster, og kunde giore med mine Hænder, hvad jeg vilde.

I mit tyvende Aar døde min Fætter, og jeg maatte slaae mig igiennem, saa godt som jeg kunde. Der boede en Adelsmand i Steyermark, som fik Lyst til at lade sine Børn undervise i Tegning. Jeg paatog mig dette Arbeide, fordi jeg gierne vilde ligge paa Landet om Sommeren. Der var blandt andre Børn en voxen Datter, ikke egenlig smuk, men i den Alder, da man finder enhver Pige smuk, der ikke er hæslig. Hun var alt en udlært Coquette, saa vidt Ærbarheden tillod det. Hun talede slet Tydsk, men godt Fransk, havde en god Forstand, var vittig, lod mig fortælle, og hørte andægtig efter med smægtende Diekast, og med den lille Finger legende i Munden. Dette fordømte Manoeuvre bragte mig reent ud af Concepterne. Jeg løb ud i Skoven, begyndte at snakke poetisk med Bækken, at synge med Fuglene, at skære Bogstaver i Træerne, og at græde over Maanen. Jeg læste Petrarcs Sonetter, den gamle Historie om Abailard og Heloise, og tilsidst giorde jeg Vers, hvori jeg rimede Hierte med Smerte, Bryst med Lyst. Tale til hende vovede jeg ikke, naar jeg sad alene med hende. Hun viste særdeles megen Fatning alt imens. Saasnart jeg vovede mig et Skridt nærmere, trak hun sig kold tilbage; naar jeg blev vred, var hun atter forekommende, og saadan legede hun et heelt Aar med mig, som Katten med Musen. Tilsidst havde jeg dog i Sinde at tage Bladet fra Munden. At jeg var en Patricier af Fødsel, vidste hun alt, og lod ikke til at nære nogen Tvivl om vor Stands

Liighed. Min Videnskabelighed lod ogsaa til at behage hende.

Til Ulykke — eller, rettere sagt, til Lykke — kom der i de Dage en ung Officeer til at ligge i Vintergvarteer hos os. Neppe havde min Frøken seet ham et Par Gange, saa var hun forelsket i ham, og anvendte alle de Kunster paa ham, som hun før havde odslet paa mig. Om min Brede brød hun sig ikke det mindste; tværtimod, hun giorde mig til sin Sicels Fortrolige, og spurgte mig, om jeg ikke fandt den unge Officeer elskværdig. Min Selvfolelse vaagnede, og jeg blev kold nok til at kunne lade ham vederfares Ret, thi det var virkelig en kiøn Fyr, kun særdeles enfoldig og uvidende. Mig derimod havde de uforskammede Kopper saaledes tilredet, at jeg, naar jeg saae mig i Speilet, selv maatte tilstaae, mit Ansigt var ikke indrettet til at giøre unge Piger forelskede. Imidlertid var det dog skeet. Men det kunde jeg vel takke Censomheden for, fordi der ingen Anden var. Thi min Frøkens Coquetterie var bleven hende til en Vane, og man forsikkrede mig, at i Nodsfald coquetterede hun med den gamle halvfierdsindstyve Aars Forvalter.

Jeg sammenpakkede nu mine Blyantspenne, Velinpapir, Tusk, Pensler og Farvelade. Paa Blomstermaleri, paa Roser og Kiærminder tænkte jeg slet ikke meer. Jeg tog Afsked med Familien, ved hvilken Leilighed den Hulde opførte sig saa koldt og fornemt, som om vi To kun før flygtig et Par Gange havde seet hinanden. Jeg reiste andre Steder hen. Kiærligheden var uddunstet, jeg lagde mig atter efter Mathematik, og i Stedet for Blomster tegnede jeg Grundrids og Profiler til mægtige Bygninger.

Næste Sommer giorde jeg igien en lille Reise, og kom paa Veien til et Vertshuus, hvor der var stort Oplob

af Mennesker. En ung Officeer, en ulykkelig Elsker, havde skudt sig en Kugle for Panden, fordi hans Kiæreste havde slaaet op med ham. Jeg lod mig vise Liget, og gos tilbage af Skræk og Forundring, da jeg saae min lykkelige Medbeiler ligge død og blodig paa Bordet. Hun havde altsaa ogsaa drevet sit Spil med ham; men han var en slettere Philosoph, end jeg, og havde ikke forstaaet at finde sig i Modgang.

To Aar efter denne Begivenhed kom jeg atter paa en Reise om Aftenen silde til en lille Stad, hvor jeg hørte en forfærdelig Larm i et Huus bag de lukkede Vinduesskodder. Det var en Mand, som bankede sin Kone. Jeg spurgte om Navnet, og hørte til min Forundring, at det var min Froken, der endelig havde giftet sig med et Mandfolk, der ikke elskede hende. For at komme i Besiddelse af ham, havde hun taget ham, hvilket vel ellers neppe var skeet, men hvad hun havde sat sig i Hovedet, maatte frem, det koste, hvad det vilde. Han havde taget hende for Pengenes Skyld, og nu pryglede han hende, fordi hun coquetterede med fremmede Mandfolk, hvilket han ikke kunde lide.

Hun havde faaet min Ankomst at vide, skrev mig en Seddel til, og bad mig for gammelt Venskabs Skyld at komme et Øieblik til hende i hendes Mands Fraværelse, og give hende et godt Raad. Jeg afslog hendes Begiering. Søndagen derpaa gik jeg i Kirke. Hun sad i en Stol, og var smukkere, end før. Hun havde faaet røde Kinder, og var fyldigere. Hun hilste mig venligt, jeg hilste koldt igien. Da Præsten steg paa Prædikestolen, begyndte den gamle Leg med smægtende Øine, og den lille Finger i Munden. Jeg vidste, hvad det havde at betyde, og kunde dog ikke holde Øinene fra hende. Af Prædiken hørte jeg ikke et Ord. Da jeg kom hiem, laae der atter en Indbydelse paa Bordet. Manden var reist bort paa nogle Dage; jeg maatte endelig

komme, hun var uden Ven, uden Støtte i den vide Verden. Jeg vilde atter sige Nei, men fandt ved nøiere Overveielse, at det var alt for grovt. Jeg kom; hun modtog mig som en gammel Fortrolig. Jeg vilde holde hende en Straffeprædiken, hendes Vittighed og Lune, hendes venlige Smiil bandt min Tunge. Ved Afskeden bad hun mig at komme snart igien. Jeg lovede det, men satte mig næste Morgen tidlig paa Postvognen, og rullede afsted. Jeg har aldrig seet hende siden.

Kort derpaa lærte jeg at kiende Lademann; men han maa selv fortælle sin Ungdomshistorie, at I dog eengang kunne høre ham tale. Thi jeg forsikrer eder, han kan snakke og tænke, som et andet Menneske, naar han blot betvinger den fatale Blyhed, og faaer Munden paa Gang."

„Jeg føler selv," sagde Lademann, „at denne Undseelighed er en meget slem Vane. Men i Dag vil jeg tvinge mig. Rigtig nok gior mig strax Gienstanden forlegen igien; thi jeg er nødt til at blotte min salig Faders Svagheder.

Han var en fattig Spillemand, som maatte fortiene sit Brød kummerligt med at gnide paa Fiol, blæse Skalmeie, og med at slaae Hakkebræt. Paa min Opdragelse kunde han Intet anvende; saasnart jeg var stor nok, maatte jeg følge med ham til Barnedaab, Brylluper, paa Dandsebod, og hielpe ham med at blæse Sækkepibe. Havde vi nu tilbragt Natten paa denne Maade, saa maatte jeg i Daggry følge min ulykkelige beskienkede Fader hiem til et elendigt Loft=kammer. Han var da sædvanlig opbragt, pryglede mig for Ingenting, og da først kunde jeg Stakkel krybe i den mugne Seng, hvis tynde Dyne aldrig ret beskyttede mig for Kulden.

Naar min Fader var i denne Tilstand, og desværre var han ofte saa, vovede jeg næsten ikke at sige et Ord. Jeg taug, for ei at faae Hug, og saaledes har jeg vænt mig til at tie fra Barnsbeen. I vort Nabolaug boede en Skolemester, som forbarmede sig over mig og lærte mig at læse og skrive; han forærede mig ogsaa det ny Testament, og der fandt jeg min Trøst.

Engang var det nær gaaet mig meget slemt, og min stakkels Fader endnu værre. Han var vred over, at jeg gik i Skole, og over at jeg ikke meer vilde synge de fæle Viser, som man forlangte af mig ved Sviregilderne. Da vi sadde en Aften alene sammen, og han var ganske beruset, skienkede han et stort Glas Brændeviin fuldt for mig, og befalede, at jeg skulde drikke det ud. — Jeg raabte angest: „Fader! jeg kan ikke. Det er Gift for mig. Vil du forgive dit Barn?“ — „Hund!“ raabte han rasende, „vover du at sige mig imod?“ Og uden at betænke sig, slog han mig med Stokken i Hovedet, saa at jeg sank bevidstløs paa Gulvet. Lykkeligviis kom jeg til mig selv igien; han havde været i Dødsens Angest, og Rusen var gaaet over, da han saae mig falde. Ak, hvor var jeg glad, da jeg kom til Live igien! Jeg kyssede hans Haand mange Gange, og raabte grædende: „Gud skee Lov, kiære Fader! at du ingen Morder blev, at du ikke har slaaet mig ihiel. Ellers havde du maattet lade dit Liv paa Retterstedet.“

„Gottlieb!“ sagde den arme Mand i en Tone, som jeg endnu aldrig havde hørt ham tale, „jeg er en Niding, og fortiener ikke at kaldes Fader.“

Han var fra den Dag af et andet Menneske. Den gamle Drikken kunde han vel ikke lade være, og spille og blæse maatte han ogsaa; men han bruste aldrig op i Vrede meer, men græd, naar han var i den Forfatning, og

sagde: „Jeg har myrdet mit Barn, den stakkels Gottlieb, som aldrig har lagt mig et Straahalm i Veien. Jeg har slaaet ham Noget itu inde i Hovedet. Om han endogsaa ikke sporer det nu, saa vil det dog med Tiden have slemme Følger, og volde hans Død.“ Saaledes græmmede han sig, og døde kort derefter i en stærk Feber. Jeg opvartede ham, saa godt jeg kunde. Han kaldte mig i sin sidste Stund intet Andet end sin lille Engel, og spurgte uafladelig ængstelig, „om jeg tilgav ham, om jeg tilgav ham,“ til han sov ind.

Min Farbroder satte mig i Lære hos en Snedker; men i mine ledige Timer øvede jeg mig i Musik, da jeg elskede denne Kunst overordenligt. En lykkelig Hændelse satte mig i Stand til, ikke blot at anvende meer paa min egen Opdragelse, men ogsaa at hielpe min stakkels Farbroder.

Jeg læste om Søndagen i nogle gamle Bøger, der stod paa Hylden ved Uhret; der havde jeg ogsaa faaet fat paa Historien om den hellige Bonifacius, som først prækede Evangelium i Nordtydskland. Jeg havde faaet ham saare kiær, og dromte tidt om ham. Engang kom det mig for, som om han stod for min Seng. „Jeg holder af dig, Gottlieb!“ sagde han. „Jeg har omvendt Hedninger til Christendom, og jeg vil ogsaa giøre Noget for dig, at du kan faae en christelig Optugtelse, og lære den skiønne Musik grundigt, der er saa nødvendig til Gudstieneſten.“

Der var alt forløbet nogen Tid siden denne Drøm, og jeg var, som sagt, i Snedkerlære, da min Mester en Dag sendte mig hen til en bekiendt Gnier, der vilde gifte sig, og derfor var betænkt paa at udstaffere sin brøstfældige Rønne, for at modtage sin unge Brud. Der maatte jeg i en gammel Sal nedrive Panelet, for at Væggene igien kunde blive nyt beklædt med beidset Nøddetræ. Der stod et slet udskaaret, ormstukket Helgenbilled i Salen (thi Staden, jeg boede i,

var catholsk, skiøndt jeg var luthersk). Huuseieren befalede mig at fare lempelig med hans Skytspatron, der kun stod paa svage Been.

Jeg var kommen temmelig vidt i mit Arbeide, men da Skytspatronens Ryg var slaaet fast med Som til Væggen, hvor jeg skulde have Panelet ned, gik han mig itu mellem Hænderne, og overøste mig med en Mængde Guldstykker, der faldt ud af hans hule Krop. Jeg samlede dem omhyggeligt i min Hat, og bragte den rige Mand dem. I Stedet for at takke mig, sagde han: „Tov lidt, min Søn! jeg maa dog vise min unge Brud, hvad du har fundet," løb derpaa til Øvrigheden, og anklagede mig som en Tyv. Jeg blev sat i et mørkt Hul, og Gud veed, hvor længe jeg havde siddet der, var ikke Herr Litzberg, der just den næste Dag paa Raadhuset forelagde Raadsherrerne Planen til en ny Bygning, kommen mig til Hielp. Da han hørte, den Gierrige paastod, der havde været mange flere Ducater i Helgenen, fordi hans Fader paa Sottesengen skulde have mumlet nogle Ord, som han nu først forstod, lod Herr Litzberg atter den ormstukne Helgen sammenlime; og da de fundne Ducater vare kastede i Hullet paa Sparebossen, der tilklinet med Vox fandtes i Issen paa Hovedet, saae man, at det ingen flere kunde rumme. Nu blev Summen deelt i tre lige Parter. Den første Trediedeel fik Skytspatronen, fordi han saalænge i Krigstid havde bevaret Skatten i sit Legeme; den anden Deel fik Huuseieren, og den tredie jeg, som Finder. Herr Litzberg blev min Formynder, jeg kom i en god Skole, og fik daglig Underviisning i Musiken af en god Organist.

Men det maa jeg ikke glemme, at da jeg spurgte, hvem dette Billed egenlig skulde forestille, hørte jeg, at det

var den hellige Bonifacius. Saaledes havde han virkelig holdt det Løfte, han havde givet mig i Drømme.

Imidlertid var min Farbroder flyttet fra sit forrige Opholdssted hen i en lutherſk Stad. Da den gamle Organiſt der behøvede en Medhielper, reiſte jeg ogſaa did, og ſpillede tidt for ham. Min Farbroder, der var en flet Huusholder og en latterlig Patron, var kommen ganſke paa Knæene, kunde ikke fortſætte ſit Haandværk, og juſt da jeg traadte ind i Stuen til ham, ſad han og ſkrev en Anſøgning om den ledige Bælgetrædertieneſte.

„Den menneſkeædende Død, kiære Gottlieb!“ ſagde han, da han havde omfavnet mig, „har omhugget den forrige Bælgetræder, ſom en Kaalſtok. Dette Dødsfald har den høie Magiſtrat taget ſig nær; thi det gior altid Molleren ondt, naar han miſter ſit Æſel. Men det Bedſte manglede den ſalig Mand, thi han var ikke muſicalſk. Med mig, veed du, har det en anden Art, thi jeg kan ikke blot alle Choraler udenad efter Tabulatur og Noder, men jeg ſpiller ogſaa paa Fiol.

Nu er der vel foruden mig en Skrædder og en Brændehugger, ſom ſøge om dette Embede; men jeg kan ikke med god Samvittighed raade den høie Øvrighed at foretrække nogen af diſſe Herrer for mig. Thi faaer den Førſte ikke ſit Strygejern med i Lommen, kunde Fanden let ſluge ham ind i Bælgen. Den anden grove Bængel kommer ſlet ikke i Betragtning. Jeg derimod har en Anbefaling fra en boſat Muſicus her i Staden.“

Jeg læſte nogle Linier, ſom en Galfrands havde ſkrevet: at Meſter Conrad efter aflagt Calcantprøve havde ſtaaet ſig heel vel, dog traadte han bedre **Dur** end **Mol**.

Min Farbroder blev virkelig Bælgetræder, og da jeg en Tidlang ſpillede for Organiſten, forlangte Farbroder

altid, at jeg skulde sige ham, hvad Tone Stykket gik af. Men da den vrantne gamle Organist kom sig noget, og selv engang forrettede sit Embede, vilde han ikke sige ham Nogenting. „Hvad rager Tonarten jer?“ raabte han, „gaa hen og træd eders Bælg, eller jeg skal lære jer Vinterveien.“ Min Farbroder gik i Bælgekammeret, men svor paa, ingen Bælg at røre, før han vidste Tacten og Tonen, der skulde trædes i. Midlertid forsamlede Menigheden sig i Kirken, og Gudstienesten skulde begynde. Jeg var ogsaa paa Orgelet, løb hen til min Farbroder, og sagde: Stykket var af Fis Mol, og gik i Femfierdedeels-Tact. Nu fandt han sig i Billighed, og traadte Bælgen; men Organisten var saa opbragt, at han hvert Øieblik kom ud af Tacten til stor Forargelse for Menigheden. Neppe havde han spillet den første Psalme, før han lod mig spille videre, løb bag Orgelværket, og gav Bælgetræderen et Drefigen. Men min Farbroder forstod Tingen uret, betalte ham med samme Mynt, og kastede hans sorte Allongeparyk ud af Lydhullet paa Kirkegaarden, hvor den faldt ned om Halsen paa en gammel Kone, der vilde gaae i Kirke. Medens dette Klammeri stod paa, var Vinden gaaet af Bælgen, Orgelet taug atter, og Præsten maatte gaae i Prædikestolen uden Sang.

Det kom til Klage, men min Farbroder forsvarede sig tappert. „Kives ikke med en Mægtig,“ skrev han, „at du ikke falder i hans Hænder! Gierrighed er en Rod til alt Ondt, altsaa ogsaa Ærgierrighed. Havde Organisten ikke været storagtig, men smukt taget mig paa Raad med, som en Hovedperson ved Gudstienesten, saa havde Alting faaet et lykkeligt Udfald. I Musiken er Harmonien den skionneste Dyd, og den burde ikke blot findes i Piber og Floiter, men ogsaa i Menneskenes Hierter.“

Ogsaa denne Strid bilagde den gode Herr Litzberg, som just i de Dage besøgte mig, paa bedste Maade, og min stakkels Farbroder mistede ikke sit Embede, men forsonede sig med sin Principal. Nu tog Herr Litzberg mig med sig, og lovede snart engang ved Leilighed at sørge for mig. For det første skulde vi drage omkring sammen og forbedre gamle Orgelværker i tydske Stæder; derved, meente han, kunde vi fortiene gode Penge, og see os noget om i Verden. Jeg fandt mig i Alt, hvad han ønskede, og Himlen har giort mig lykkelig ved denne dyrebare Ven. Vort Rygte, som gode Mechanikere, udbredte sig meer og meer; tilsidst fik vi en Indbydelse fra Herr Wolfgang, at komme til Amsterdam, for at reise med ham til Ostindien. Paa Veien derhen lærte vi at kiende Herr Eberhard Julius og Madame Hanna Hellkraft. Hvad der videre er skeet, vide De alle."

Her taug Lademann, og Litzberg raabte leende efter en kort Taushed, som opstod af spændt utilfredsstillet Forventning: „Snip, Snap, Snude, nu er Eventyret ude. Tip, Tap, Tønde, nu kan de Andre begynde. Nu, mine Damer og Herrer! var det ikke en deilig Historie? om en tosset Bælgetræder! om en ormstukken Helgen! Saaledes er min gode Lademann altid, og jeg troer, om vi saa traadte ham Bælgen, taug han trods den hellige Bonifacius; skiøndt, jeg forsikkrer Dem, der ligge Skatte i ham, som vel kunne opveie Ducater. Der sidde nu de kiære Pigebørn, de gode Mødre, og spidse Ørene efter en morsom Kiærligheds-historie, og saa maae de tage til Takke med gamle Anecdoter! Nei, Ven! det gielder ikke. Vil I ikke skrifte, saa maa jeg. Jeg spiller rigtig nok en Rolle med deri, saa godt som han;

men jeg har jo alt een Gang givet mig til Priis. Jeg har ikke meer at tabe. Velan, jeg fortæller; men, ved den hellige Bonifacius, Lademann! jeg skaaner heller ikke eder. Jeg tager eder med i Faldet; og det vil lykkes mig bedre, end den rasende Karl, der vilde styrte sig ned fra Taarnet med Keiser Carl den Femte, for paa den Maade at vinde et udødeligt Navn."

De ulykkelige og lykkelige Elskere.

„Vi reiste da sammen, som sagt, for at reparere gamle Orgler i gamle tydske Stæder. Engang kom vi paa denne Reise til et Nonnekloster, hvor Orgelet ikke længer vilde gaae, hvor Taarnuhret var i Staa, og hvor oven i Kiobet Lynilden var slaaet ned i Kirken og havde hugget en Kant af Alteret. Det skulde nu altsammen i Stand igien. Priorinden var meget streng; hun ansaae denne sidste Ulykke som en Himmelens Straf, fordi et Par af hendes Nonner havde havt hemmelige Kiærlighedsforstaaelser. Disse stakkels Børn, som vare blevne syge af Skræk, og døde kort derefter, laae begravne paa Kirkegaarden. Fra den Tid af var der indført et strengere Opsyn i Klosteret; og de Mandfolk, som havde at bestille der, maatte underkaste sig den strengeste Quarantaine, for at Elskovspesten ikke igien skulde snige sig ind i Cellerne og i Nonnernes Hierter.

Længe blev Alteret femkantet, Uhret stod, og Orgelet brummede værre, end Priorinden, fordi der endnu ingen Bygmester, Uhrmager eller Orgelbygger kom, der saae hende passelige ud. Men neppe havde hun betragtet mig og Lademann, før vi fandt Naade for hendes Øine, og hun fandt

os netop, som vi burde være. Hvad mig angik, saa begriber jeg, at mit diærve Væsen og mine Koparr vare hende ligesaa mange Beviser paa min Uskadelighed; men Lademann var en kiøn Knøs med et glat Melkebrøds-Ansigt. Rigtig nok havde han forblæst sig noget i sin Barndom paa Sækkepibe; men han var øm og blid, hvad just Fruentimmerne saa godt kunne lide. Dog Priorinden, som lod til at være en stor Menneske- og især Mandfolke-Kienderinde, har formodentlig straxt afmærket ham det bly Væsen, som intet Dristigt turde vove paa egen Haand. Nok, vi fik Arbeidet paa de Vilkaar, at vi ingen Svende eller Drenge maatte bringe med. Skiøndt der nu ikke var meget at fortiene her, indgik vi dog Betingelserne, fordi det eensomme Arbeid i et Nonnekloster havde noget Eventyrligt; og efter salig Seifarts Theorie gaae jo alle Mennesker paa Eventyr.

I de første Dage skete der dog intet Sligt; thi Kirken stod tom. Men da vi en Aften temmelig silde gik over Kirkegaarden, saae vi to unge Mennesker ligge ved et Par Grave. De torrede deres Øine med hvide Lommetorklæder, og giorde Armbevægelser mod Himlen, som om de vilde mane de Dødes Aander ned igien. Jeg talede til den Ene, og han svarede, da han havde fattet sig af sin Skræk, fordi vi havde opdaget dem: „Ak, kiære Herre! røb os ikke. Med Livsfare ere vi klavrede over den høie Klostermuur, blot for at have den sørgelige Glæde, at græde paa vore salige Kiæresters Grave. Hvis I nogentid have elsket — og det er vel ikke andet muligt — saa veed I, hvad det vil sige, at miste sin halve Siæl i Ungdommens blomstrende Vaar. Jeg beder eder, forraader os ikke for Priorinden, der er en saa haardhiertet, kold gammel Jomfru, at hun vist ogsaa vilde berøve os denne usle Trøst, hvis hun vidste, at to

unge Mandfolk alene om Natten besøgte et Par Nonner ved deres Grave!"

Her var nu naturligviis Intet at røbe. Det gjorde os ondt for de stakkels Ungersvende, og vi brugte alle de Talemaader, der faldt os ind, for at trøste dem. — „Ak, kiære Herre!" sagde den Ældre igien, „forskaan os dog for denne forslidte Trøst. En Pine, som den Ulykkelige endnu altid oven i Kiøbet maa døie, som man ikke tænker paa, og som ikke lidet forøger hans Kummer, er den kolde, trivielle Formaning af de Ikkelidende; det gode Raad, at man maa tvinge sine Lidenskaber, til man sees igien hisset, at der gives flere blomstrende Piger paa Jorden, og hvad den taabelige Snak videre hedder. I lader mig til at være en alt for fornuftig Mand til at tage eders Tilflugt til slige Forbarmeligheder."

Den Bedrøvedes Lune behagede mig, og jeg svarede: „Nu vel, min Ven! flæb kun saa meget, I gider; vi skulle ikke forstyrre eder." — „Men en sand Trøst kunde I skaffe os, hvis I vilde," vedblev den Bedrøvede. — „Og hvilken?" — „Vore salige Kiæresters Søstre leve endnu som Nonner i Klosteret, hvor I arbeide. Den Ene er Orgelspillerinde, den Anden første Sangerinde; og da de begge ypperligt forstaae sig paa Orgler og Instrumenter, bliver Priorinden, der ikke kan skille Kattemiau fra Nattergale-Slag, nødt til at sende disse Virtuosinder op til eder, for at undersøge Arbeidet. Viis os da den Godhed, og giv en af dem hemmelig dette Brev! Vi vide, de besidde afskaarne Haarlokker af deres salige Søstre; og dersom I har elsket, veed I, hvilken Skat en Lok er for en ulykkelig Elsker. Det er Alt, hvad vi forlange af eder."

Vi vilde ikke afslaae dem denne Begiering, og lovede hemmeligt at besørge Seddelen til Organistinden. Dagen

derpaa kom to unge Nonner op til os paa Orgelværket, fulgt af en gammel, der strax satte sig paa en Bænk, tog et Par Briller paa Næsen, og gav sig til at læse i en Bog, som hun havde skiult i Lommen, medens de Unge undersøgte Orgelpiberne og Registerne med os. De havde aflagt deres Slør, slaaet deres Hætter tilbage, og vare overordenlig deilige. Jeg gav den Første Brevet, som hun hurtig stak i Barmen. „De stakkels Ulykkelige!" sukkede hun; „de elske endnu vore salige Søstre efter et Aars Forløb saa tro og omt. Det var Synd, at negte dem den uskyldige Gave. I Morgen skal De faae Lokkerne, mine Herrer!"

Nu begyndte Orgelspillerinden at spille paa de sorte Tangenter med de sneehvide Hænder og veldannede Fingre, medens den Anden med klar Stemme sang en Arie, hvorved det hvælvede Bryst svulmede i sin hele Fylde. Lademann var i den tredie Himmel; han bildte sig ind at see den hellige Cæcilia ved Orgelet. Og da Sangerinden fløitede som en Nattergal, og fyldte Kirkehvælvingen med sin herlige Sopran, blev jeg heel snever om Hiertet. Vi havde gierne hørt paa dem den hele Dag, uden at spise eller drikke; men den gamle Nonne mindte dem om at gaae igien, hvorpaa den Ældste vendte sig til os, og sagde: „Ja, mine Herrer! der er endnu meget ved dette Instrument at giøre, inden det ret kommer i Stand, og klinger, som det bør. Principalen er forsømt, Floiten maa tone sødere, Mixturen skriger endnu afskyeligt, fordi den ei er bragt i rigtig Harmonie. Med Pedalen blive vi maaskee snarere færdige." Med disse Ord traadte hun mig sagte paa Foden, saae venligt paa mig, og forlod os med de Andre.

Da vi to lykkelige Elskere vare alene i Kirken, faldt Lademann mig om Halsen, og jeg fandt mig for første Gang i hans kiælne Sværmeri.

Næste Dag havde vi et Besøg igien af vore Skionne. Den Gamle satte sig paa sit forrige Sted, og begyndte at læse der i Bogen, hvor hun sidst havde lagt Mærke. Det lod ikke til at være en gudelig Bog, thi hun loe tidt polisk, og rystede paa Hovedet; saaledes benyttede hun da ogsaa Priorindens Fraværelse til sin Fordeel.

Nu vilde Sangerinden vise mig en Feil paa Bælgen, medens Lademanns Skionne spillede ham en Adagio for. Hun gik med mig bag Orgelet, der gav hun mig de salig Søstres Haarlokker, indsvøbte i Papir, til de to ulykkelige Elskere, og sagde med himmelsk Stemme: „Kiære Litzberg! gode Mand! red mig og min Veninde. Jeg elsker Dem, og hun elsker Lademann. Tiden tilsteder ikke at giore mange Omsvøb.“ Med disse Ord faldt hun mig om Halsen, og det maa jeg tilstaae, et sødere Kys har jeg aldrig faaet, hverken før eller siden. Alting blev aftalt i største Hast. Vi gik hen igien til de Andre. Den hellige Cæcilia sad ved Orgelet, men spillede ikke. Lademann havde boiet sit Hoved over hendes Skulder, og trak sit Ansigt hurtig bort fra hendes, da vi kom. Den Gamle var falden i Søvn med Bogen i Haanden.

Nu giorde vi en ordenlig Aftale. Kirkenøglen havde Priorinden aldrig betroet os; vi maatte lade os lukke ind og ud af en Portnerske. Men Nonnerne havde skaffet sig et Aftryk i Vox, som de gave os. Jeg lovede selv at smedde en Nøgle derefter, og Natten til vor Flugt blev berammet.

Paa Kirkegaarden traf vi atter de ulykkelige Elskere paa Gravene. Naar man selv er saa lykkelig, vil man gierne lette sine sørgende Medmenneskers Tilstand. Denne Gang havde vi dog noget Bedre at byde dem, end Talemaader; jeg rakte dem Haarlokkerne, og neppe saae de dem,

før de vare ude af sig selv af Glæde. Det rørte os, at saa Lidet kunde troste dem. Forelskede unge Folk, som ikke pines af Skinsyge, blive snart fortrolige. Vi giorde dem deelagtige i vor Hemmelighed, i Haab om at de skulde staae os bi. Thi for ingen Opsigt at giore, maatte vi arbeide den hele Dag, som sædvanlig, i Kirken; og hvo skulde imidlertid bestille Postheste, og skaffe Klæder til Maskeraden? Jeg havde nok at bestille hele Morgenstunden med at faae min Nogle smeddet. Men de taknemmelige Ungersvende lovede at staae os bi med Alting. Ja, de vilde endog folge os et Stykke Vei, for endnu engang at tale med de kiære Svigerinder, som de kaldte dem, om de elskede salige Søstre, og for endnu maaskee at faae nogle Reliqvier, som Baand, Blomster eller Sligt.

Nu fik vore to Nonner Mandsklæder; vi kom uden Forhindring ud af Klosteret, Vognen holdt ikke langt derfra. De ulykkelige Elskere vare ogsaa paa Pletten alt, omfavnede kiærligt deres salig Elskedes Søstre, og vi rullede afsted.

Da vi vare i Sikkerhed over Grændsen, toge vi ind i et godt Vertshuus, og spiste vor Aftensmad. Lademann og jeg havde gierne havt en kiælnere tête à tête, men Høsligheden krævede, at vi bade de to Ulykkelige til Bords med. Her var hele Tiden kun Talen om de salige to afdode Siæle, hvor omt de havde elsket disse Ynglinger, og i deres sidste Stund kun talet om dem. Dette fortalte Sangerinden saa rorende, at det undrede mig, ikke at see de ulykkelige Elskere badede i Taarer. Men deres Taarekilder vare udtomte af den megen foregaaende Græden; og siden de havde havt saa meget Arbeid og Bevægelse hele Dagen, undrede det os ikke, at de spiste og drak med saa god Appetit. Lademann og jeg kunde hverken spise eller drikke, saa forelskede vare vi; thi vore Kiærester traadte os hvert Øieblik

hemmelig paa Foden under Bordet, medens de af Høflighed lode, som om de vare lutter Die og Øre for de ulykkelige Gieſter. Min Skionne klemte mig eengang saa haardt paa min Liigtorn, at jeg maatte skrige i vilden Sky, og foregive, at jeg havde stødt mig paa Bordbenet. Den lille Skielmsmeſter kunde ikke bare sig for at lee; og som det nu gaaer, naar man er opromt, at Latteren udbreder sig som et electrisk Stød over hele Selskabet, saa loe vi ogsaa alle her, selv de to Ulykkelige, uden ret at vide hvorfor.

Nu ønskede vi andre ogsaa at see de salig Søstres Haarlokker. De havde megen Liighed med vore Kiæresters Haar.

Angsten og Reisen havde udmattet vore Skionne, og de trængte til Hvile. Vi andre vare ogsaa søvnige, undtagen Lademann; vi gik tidlig til Sengs, og besluttede at reise tidlig videre næste Morgen.

Jeg vaagnede temmelig silde; Lademann sov endnu, thi han havde tilbragt de to Trediedele af Natten med søde Sværmerier. Jeg kaldte paa Opvarteren, bestilte fire Postheste, og Frokost for sex Personer. — „Meget vel," sagde han smilende. — „Hvad leer han af?" — „De Herrer have at befale, og for os er det jo altid en Fordeel, at der bliver forlangt meget; men det undrer mig dog, at De forlanger fire Heste og sex Portioner Frokost til to Personer." — „Kiære Ven!" sagde jeg, „vi ere sex i Alt. Veed han ikke, at vi kom sex her i Aftes?" — „Jo, det veed jeg meget godt; men de Fire ere jo allerede reiste igien i Morges Klokken tre." — „Ere de borte?" raabte nu Lademann, som endelig fik Øinene op, og sad overende i Sengen. — „Ak, det er sandt," sagde Opvarteren, „der ligger et Brev paa Bordet, som de gode Herrer formodenlig ikke endnu have læst." Han rakte mig Brevet, og gik sin Vei. Det lod saaledes:

„De ulykkelige Elskere græde ikke meer trøstesløse paa Gravene; de have fundet deres Veninder igien, som de i tre Aar trofast have elsket. De stakkels Piger ere ikke længer levende begravede bag Klosterets Mure. Herr Litzberg og Herr Lademann ville godhedsfuldt tilgive den lille nødvendige List. Skulde De endnu være lidt forelskede, da ville disse flygtige Indtryk sikkert snart udslettes igien. Til Erindring og Tak for Deres venlige Hielp bede vi Dem ikke at forsmaae hoslagte Ringe, heller ikke disse Haarlokker, som De kiende fra i Gaar, og som ikke ere skaarne af Liig, men af vore egne Nakker. Lever ret vel, gode Herrer! Himlen skienke Dem Elskerinder, der ere Dem saa troe og hengivne, som vi vore Elskere. At forfølge og efterspeide os vilde være forgieves; en saa smaalig Hevn kunde heller ikke to ædle Mænd tage, som vi i vort Bekiendtskabs korte Tid i høieste Maade have lært at agte."

To Brillantringe af temmelig Værdi laae i Papiret ved Siden af Haarlokkerne. Den fortvivlede Lademann greb den blonde Lok, der havde tilhørt hans Skionne, men vilde kaste Ringene ud af Vinduet. — „Lad det være!" sagde jeg, som efter min Maade strax var helbredet igien. „Man har taget os ved Næsen, men det have vi fortient. Hvorfor vidste vi ikke bedre at skille Indbildning fra Virkelighed? Nonnerne have ikke spillet os denne Streg for at holde os for Nar, men kun af Nød, af Kiærlighed til de Andre, fordi de tvivlede om, ellers at faae os i Ledtog med. Rigtig nok have de forført os til et Klosterran, og derfor er det billigt, vi bøde for vore Synder. For Resten skal det ikke ængste mig i min sidste Stund, at have befriet to unge Piger fra Trældom, og givet dem tilbage til Naturen. Orglet klinger nu atter smukt, Alteret staaer ædelbygt, Klokken gaaer rigtigt, og vi have ikke taget en Hvid derfor. Det kan være

Priorinden en Erstatning for de mistede Nonner. Og disse Ringe kunne vi tage til Giengield, fordi de Skionne have skilt os ved vor Arbeidslon. Det er altsaa ingen Gave. Vi kunne beholde Ringene uden at takke derfor."

Lademann taug, og søgte Ensomheden; jeg mærkede nok, at han ofte græd hemmeligt. Hans musicalske Phantasier bleve endnu skionnere og mere hiertegribende. Saaledes udgod han i velgiørende Toner sin Længsel og sin Vemod. Jeg udøste min Harme paa Biælker og Stene, hvis raae Klumper jeg tvang i skionne Former. Siden have vi helliget vort Liv til Kunsten, indtil vi lærte at kiende vore Venner Herr Wolfgang og Herr Eberhard Julius."

Da Lademann, efter at Litzberg havde endt sin Fortælling, fulgte Eberhard hiem, og de kom igiennem Skoven, hvor Maanen skinnede, begyndte han at græde, og trykkede Eberhards Haand fast til sit Bryst. — „Gode Gud!" raabte Eberhard, „elsker De da virkelig endnu Orgelspillerinden, min Ven?" — „Ak, jeg veed ikke," svarede Lademann. „Jeg har længe ikke tænkt paa hende. Dengang jeg var syg, saae jeg hende tidt i Drømme, og nu staaer atter hendes Billed saa levende for min Siæl. De skulde kun seet hende ved Orgelet, Julius! hvorledes hun spillede, og vendte det herlige blomstrende Ansigt tilbage, medens de deilige Fingre hvilede paa de sorte Tangenter. Og saa gav hun mig et sødt Kys, som jeg aldrig glemmer, som gik mig lige ind i Siælen. Det forekom mig altsammen som en Drøm, og jeg følte nok, at slig en Glæde skulde jeg ikke nyde meer i mit Liv. Og jeg haabede dog saa vist, saa vist, at hun vilde elske mig min hele Livstid. Med Herr Litzberg var

det en anden Sag; han er saa diærv, ikke øm nok, og saa var han ogsaa saa koparret. — Men — det forstaaer sig — dog, jeg vil troste mig." Han taug.

Eberhard betragtede ham med et medlidende Smiil, hvori der blandede sig lidt Ringeagt, og sagde kold: „Med en ulykkelig Kiærlighed kan jeg have den inderligste Medlidenhed, og det herligste Menneskehierte viser sig ofte just deri. Men saa maa Ulykken ogsaa være ædel. Jeg begriber ikke, hvor en ærekiær Mand endnu kan elske en Uværdig, som har bedraget ham saa haanligt. Og endnu at sukke og græde derover efter Aar og Dag, og for slig en Indbildnings Skyld give Slip paa alle virkelige Glæder — det, kiære Lademann! tilgiv, at jeg siger det reent ud, forekommer mig at være en stor Svaghed, ja endnu værre, det forekommer mig latterligt."

„Ak!" sagde Lademann, „saa seer jeg da nok, at jeg maa meddele Dem min Hemmelighed, for at De ikke skal foragte mig. Men De bliver ogsaa den Eneste. De maa love mig helligt at tie; thi det vedkommer Ingen uden mig, og jeg vilde for Alting ikke, at min Ven og Velgiører Herr Litzberg fik at vide, at jeg havde spillet en bedre Rolle ved hiin Leilighed, end han. Det kunde krænke hans Stolthed, og maaskee vilde han, uden selv at vide det, fatte Nag til mig derover."

Her tog Lademann en lille Sølvbodike frem, som hang i en Guldkiæde ved hans Bryst. „Herr Litzberg troer," sagde han, „at jeg kun heri giemmer Haarlokken og Ringen; men der er endnu et Brev, som Opvarteren dengang hemmelig flyede mig, da Herr Litzberg allerede havde faaet det, han læste for Dem. Læs selv!" — Eberhard aabnede Seddelen, og læste:

„Dyrebare Lademann! beklag og tilgiv mig. Sukkende i et Kloster, hvor mine haarde Forældre satte mig mod min Villie, lærte jeg at kiende min Brudgom for tre Aar siden, en vakker ung Mand med Aand og Dannelse. Han elskede mig, det fornøiede mig, jeg tog det Behag, jeg følte derover, for Kiærlighed, og tilsvor ham Troskab. Denne frivillige Ed tør jeg ikke bryde. Jeg lærte at kiende Dem — for silde. Jeg er afhængig af min dristigere Søster, ligesom De af Deres Ven Litzberg, og vi maae som afrevne Blomster følge Strømmen. Lev vel, dyrebare Ven! I Musikens Toner ville vi evig leve sammen, og de usynlige Harmonier skulle daglig forene vore Hierter.

Cæcilia."

„Ak, hun hed Cæcilia!" raabte Lademann, i det hans Ven Eberhard faldt ham om Halsen, og bad om Forladelse. „Der er et skiønt Billed af Carlo Dolce, som forestiller den hellige Cæcilia, siddende ved Orgelet; krandset med Roser vender hun sig, og seer til Siden. Just saaledes betragtede min Cæcilia mig. Kun havde hun ingen Roser om Hovedet, og for mig blomstrer i dette Liv ingen Rose meer."

Lille-Klippeborg.

Da Veiret var saa smukt, fik Bedstefader Lyst til at foretage en Fart med de europæiske Venner til Lille-Klippeborg paa en stor Baad, der laae skiult i en dyb Fieldkloft bag Hække og Buske. „Jeg maa dog endnu før min Død", sagde han, „see mig lidt om." Reisen blev altsaa berammet

til den lille Klippeø, otte Mile fra den store; og Bedstefaders Søn, Albert Julius den Anden, maatte i den Tid besætte hans Plads i de Gamles Raad. Albert Julius den Anden, Bedstefaders tredie Søn (thi de tvende ældste vare døde), en Mand paa 70 Aar, var ret rørig og stærk af sin Alder, men ei af fortrinlige Aandsgaver. Hans Faders ungdommelige muntre Væsen manglede ham ganske, og i Sammenligning med Sønnen saae Gubben i begeistrede Øieblik ud som et ungt Menneske. Den gamle Herr Søn var, uagtet han aldrig havde været i Europa, og altid havde levet i den eensoldige store Natur, noget pedantisk; og Eberhard opdagede til sin Forundring en paafaldende Liighed mellem ham og sin egen Fader Herr Martin Julius. Adskilligt mindte ham ogsaa om salig Moster Ursula og om Herr Samuel Plürs.

Lille-Klippeborg var ikke, som den store, en Blomsterkurv af Fielde. Den bestod meest af bratte, ufrugtbare Bierge; dog strakte sig nogle særdeles skionne Dale mellem Biergene; og en Snees Familier havde rigeligt kunnet leve her. Men da endnu det Meste af Store-Klippeborg laae udyrket, stod den lille Ø ode og forladt. Desuden var der en anden Aarsag, hvorfor Ingen turde bosætte sig der: Lille-Klippeborg var ikke ukiendt af de Sofarende; thi Dalene og Skovene strakte sig der lige ned til Stranden. Ofte ankrede et Skib her for at forsyne sig med Vand. Der havde man altsaa ikke kunnet vedligeholde Hemmeligheden.

Lystfarten blev foretaget med megen Forsigtighed. Man havde først udspeidet Havfladen trindtomkring med Kikkerter fra de høieste Biergtinder. Albert Julius den Anden søgte med mange Grunde at raade sin Fader fra denne Reise. Det var blot Fare uden Vinding, sagde han. Spise Frokost kunde man overalt, men Bedstefader satte den hele Ø og

sit eget Liv i Vove ved dette Tog. — „Min kiære Søn!“ svarede Gubben, „dersom jeg altid havde været saa forsigtig og fornuftig, som du vil have mig, var denne Ø aldrig bleven opdaget og befolket, og du havde aldrig seet Dagens Lys. Som en Fange gider jeg ikke levet, selv ikke i den videste Kreds; saa var jeg heller blevet Degn hos salig Trautmanns, hvor jeg dog kunde løbe omkring, som jeg vilde. Med at opdages har det ingen Nød; vi anvende jo den yderste Forsigtighed. Et stort Skib see vi længe, for man fra det opdager vor lille Baad.“

Den fornuftige Søn lod sig ikke overbevise; ikke desmindre hisede man Anker, giorde en behagelig Reise, og spiste Frokost i en stor Hytte, der engang i Hast var opbygget der af nogle engelske Matroser.

Eberhard og Cordula sadde ved Siden af Bedstefader; Bægerne bleve fyldte med den gode Viin, og tømtes igien. Munterheden blomstrede paa de veltalende Læber, og Bedstefader behovede sin hele Anseelse, for at holde Litzbergs og Wolfgangs Lune i Ave, som hvert Øieblik gik ud over den forsigtige Søn, Albert Julius den Anden.

Pludselig blev det gode Lune forstyrret af en Jobspost. En ung Klippeborger, som havde holdt Vagt paa Bjergaasen, traadte bleg ind, og meldte, at et stort tremastet Skib nærmede sig Øen. Alle taug et Øieblik, og saae bekymrede paa hverandre. — „Der har den gamle Herr Søn dog havt Ret, og den ungdommelige Fader Uret,“ sagde Gubben.

„Det siger Intet,“ raabte Wolfgang, da han havde betragtet Skibet giennem sin Kikkert, „vi kunne være igien paa Store-Klippeborg, før de opdage os.“ — Nu pakkede man hurtig sammen, og Alting var klart inden Borde, og Ankeret lettet, da — Roret brast. Denne Hændelse satte

dem i den ſtørſte Uorlighed, og der blev hurtig holdt Raad om, hvad her var at giøre. Seile bort var ſlet ikke mere muligt, og ſnart vilde Skibet opdage Baaden her i Vigen.

„Nei," raabte Bedſtefader, hvis Kraft endnu blussede ungdommeligt op ved denne Leilighed, „det maa ikke være; ſaa bliver min Ø opdaget, en fremmed Magt bemægtiger ſig den, fremmede Sæder indføres, ſlette, rovgierrige Mennesker undertrykke og fordærve mine Børn, deres Rigdomme ſlæbes bort, og de ſelv maae ſom Trælle lyſtre blindt en ſkummel deſpotiſk Statholder. Borer Baaden i Sænk! Jeg befaler eder det. Vi ville ſkiule os paa Klipperne; ſiden kunne vi forbedre Hytten, og boe der, til Capitain Horn kommer tilbage fra Europa. Træffer han os ikke paa Store-Klippeborg, vil han ſøge os paa den lille. Maaſkee bygge de en Baad derovre, og hente os inden den Tid; thi vi have desværre intet Værktøi med, ellers kunde vi giøre det ſelv." — „Med os andre, kiære Bedſtefader!" ſvarede Eberhard, „kunde det vel lade ſig giøre; men De, i Deres Alder! Skal en hundredaarig Olding nu begynde for fra igien? Ak, det gaaer ikke ſaa let nu med at klavre og ſove i fri Luft, ſom i ſalig van Leuvens og i Lemelies Tid." — „Ø, mit kiære Barn!" ſvarede Gubben, „jeg er vant til Biergluften, jeg kan endnu ſove ret godt i en Klippehule. Og hvis jeg ogſaa døer, hvad er det meer? Et Aar tidligere eller ſildigere, ſnart maatte det dog være. Saa bliver endnu det ſidſte Capitel i mit Liv poetiſk; jeg døer ſom en lyſtig Eventyrer, ligeſom jeg har begyndt. Du, Eberhard! ſkal bringe mig min egen, den lille Cordula min Concordias Ungdom i friſk Minde. Vore europæiſke Venner, der forſtaae ſig paa ſaa mange Ting, ville vel vide at hielpe ſig ſelv og os; ſaaledes ſvinder et Aar ſnart."

Alle beundrede Gubbens Mod, hans urokkelige Munterhed og Bestemthed; men det kunde ikke troste dem, thi de indsaae tydeligt, at den gamle Mand ikke længe vilde udholde denne Levemaade.

Medens de stode saaledes nedslagne og tause, kom Capitain Wolfgang tilbage igien fra Fieldet med sin Kikkert. „Lystig, mine Venner!“ raabte han; „frygter ikke. Vi behove ikke at bore Baaden i Sænk, intet Bovestykke truer den elskede Bedstefaders Liv. Jeg har tydelig seet Flaget paa det fremmede Skib; trefarvet vifter det, blaat, rodt og guult, med Regnbuens Hovedfarver, som jeg aftalte med Ferdinand Horn, naar han nærmede sig Den igien. Det er vort eget Skib, der kommer meget hurtigere tilbage fra Europa, end vi havde ventet.“

Disse Trostensord forvandlede strax den ængstlige Stemning til Glæde. Wolfgang havde sidst aftalt med Herr Horn, at han ikke næste Gang skulde lande ved Store-, men ved Lille-Klippeborg, og der udskibe Sagerne og det medbragte Mandskab, for at den store Des Hemmelighed kunde bedre bevares, naar ikke for mange Mennesker indviedes deri.

Men slig Forsigtighed var ogsaa Skyld i, at Skibet ikke strax nærmede sig Den, da man blev Baaden i Havnen vaer. Det klippeborgske Flag blev strax ombyttet med et hollandsk, og Capitain Horn laverede, uden længe at komme nærmere; thi han formodede, at det var en Baad fra et Skib i Nærheden, der laae for Anker bag Skoven.

Dette var nu en slem Omstændighed. Med Baaden vovede de ikke at nærme sig Skibet; thi det var jo muligt, at Horn kunde fyre paa dem, hvis han formodede Svig. Lykkeligviis havde Litzberg taget Raketter med. Han, som ovede alle mechaniske Kunster, morede sig ogsaa i den senere

Tid med at giore Fyrværkeri. Han havde et Forraad med, deels for at fornøie Selskabet, deels for at give Store-Klippeborgerne et Tegn, hvis man muligt skulde blive nødt til at overnatte her, for at de ikke derovre skulde ængste sig.

Nu kunde altsaa Wolfgang give sin Ven det aftalte Tegn; og neppe lod han tre Raketter stige paa een Gang i Luften, før det blev besvaret med to lignende fra Skibet. Chaloupen nærmede sig straxt derefter Den. Horn stod selv med Taleroret ved Roret, og neppe var han saa nær, at han kunde høres, før han raabte: „Lever Bedstefader endnu?“ — „Han lever,“ svarede Wolfgang ham giennem sit, hvilket han havde taget med, som en gammel Virtuos sit Valdhorn.

Da begge Capitainerne havde omfavnet hinanden, bragte Wolfgang Horn til Bedstefader i Hytten. Hvor gierne havde Gubben besteget Skibet, for endnu engang i sit Liv at sove i en Kahyt; men det gik ikke an for Hemmelighedens Skyld. Ogsaa vilde det været den gamle Mand for vanskeligt, at komme op og ned. Horn fortalte Bedstefader, at han denne Gang medbragte Herr Martin Julius, der endnu giorde sit Toilette, for at vise sig standsmæssig for Regenten. Albert og Eberhard betragtede hinanden ved disse Ord med et godmodigt Smiil.

Kort derpaa steg den nysankomne europæiske Fremde i Land, i stive Gallaklæder, med stor puddret Paryk, Kaarde ved Siden, og Chapeaubas under Armen. Bedstefader vilde omfavne ham, men slog Hænderne sammen over Herr Martins Ryg, saa dybt bukkede han for sin Stamherre, i det han kaldte ham: Deres fyrstelige Durchlauchtighed.

Bedstefader havde megen Møie med at faae ham fra alle disse underdanige Fagter. „Jeg er kun en slet og ret Gubbe, min Son!“ sagde han, „og gaaer snart didhen, hvor ingen Rangforordning gielder meer.“ — „Hvad maa

man da kalde Deres Ærværdighed?" spurgte Herr Martin; „om ikke Høihed og Durchlauchtighed, saa dog i det mindste Excellence?" — „Jeg hedder Albert Julius, min Søn!" svarede Oldingen, „og der staaer din Eberhard." — En naturlig Følelse betog ved dette Syn Herr Martin, saa at han for et Øieblik glemte Pedanten, og omfavnede sin Søn ret hierteligt.

„Har I Uhret med?" spurgte Bedstefader strax. — „Jeg har hørt, naadigste Herr Erkefader! De ønskede, jeg skulde bringe et Uhr med fra Europa, og her er det." Han rakte ham et kostbart Gulduhr med Brillanter. — „Gode Gud! min Søn! der har I misforstaaet mig; jeg meente min Faders gamle Sølvuhr, min Broders, eders Bedstefaders." — „Det har jeg ogsaa med, men vovede ikke at incommodere Eders Ærværdighed med slig en Bagatel strax ved første Audients." — „Hvor er det, kiære Søn? Har I det i Lommen med jer?" — Han rakte Oldingen Uhret. Albert betragtede det længe, vendte det mange Gange om, lukkede det op og i, trykkede det til sine Læber, og store Taarer trillede ham ned over de røde Kinder i Sølvskiægget. „Jeg kiender det igien," sagde han.

Herr Martin saae forundret paa sin Søn, og kunde ikke begribe, hvor man kunde giøre meer af et gammelt Sølvuhr, end af et Gulduhr besat med Brillanter.

Forskiellig Smag.

Capitain Horn bragte Bedstefader gode Sager fra Europa, især Malerier af den nederlandske Skole til Va-

relserne paa Albertsborg, og et Par italienske Mesterstykke til Kirken. Ogsaa skionne Portraiter af Klippeborgernes udodelige Stamfædre, Luther og Shakespeare, prydede nu Bedstefaders Dagligstue over Canapeen, og overraskede Gubben en Morgen, da han traadte derind fra sit Sovekammer. Desuden fulgte en særdeles god Maler med, især for at male Bedstefader, af hvem man saa gierne vilde have et lignende Billed, inden han døde.

Mange andre nyttige Ting, som Klippeborgerne ikke selv kunde skaffe til Veie, blev nu uddeelt af de europæiske Venner blandt Indbyggerne. Eberhard havde paataget sig den Uleilighed, at uddele nydelige Skoe, syede i London, til Dens unge Piger. De maatte alle paa een Dag og til et vist Klokkeslet møde i den store Løvhytte, for at passe Skoene. Men blev da ikke den gode Cordula lidt skinsyg derover? O, nei! thi som hun var Dens deiligste Pige, havde hun ogsaa den skionneste Fod, hvorom Eberhard ved denne Leilighed forvissede sig. O, hvor brændte hans Hierte for den ranke, blonde Cordula med de store, siælfulde Dueøine, de lokkede, lyse Haar og det ovale Ansigt, hvor den fineste Rosenrødme smeltede over i det hvideste Lilieskiær! Hvor kiære vare ham de dunkle Purpurblomster, som hun sædvanlig bar i de rige Fletninger!

Der var ogsaa kommen endeel tydske Bibler og Psalmebøger, hvilke Magister Schmelzer uddeelte blandt Huusfædrene. Men da Eberhard vilde slaae nogle Kister op, hvori vare indbundne Exemplarer af Shakespeares Værker paa Engelsk, for ogsaa at uddele dem, begyndte den sædvanlige Strid mellem ham og Litzberg, eller, rettere sagt, dette Tanke-, Følelses- og Menings-Vexelspil, hvori egentlig deres Omgang og Samliv bestod.

Litzberg meente, det var farligt, at give Folk slige Boger i Hænderne. En dygtig Humorist, som han, kunde naturligviis ikke Andet, end beundre den kraftige Verdenshumor i Shakespeares Værker. Det Skionne og Høie derimod, det Følelsesfulde og Yndige i Poesien var ham en lukt Bog med syv Segl. Paa Lune og Characteertegning forstod han sig saa godt, som Nogen; men det var ikke nok. Dertil kom, at han kun havde læst saare lidet af Shakespeare. Imidlertid dømte han dog frisk væk; thi det var bleven ham en saadan Vane, at bedømme de mange Ting, han virkelig grundigt forstod, at han ogsaa bildte sig ind at forstaae, hvad han ikke vidste, og hvad han aldrig ret havde givet sig af med.

„Hvad Fanden!" raabte han, „vil I nu giøre Klippeborgerne til Poeter? Skulle de allesammen være skionne Aander? Nei, lad det være! det duer ikke; det adspreder dem fra deres alvorlige nyttige Sysler, og giør dem forvirrede i Hovedet." — „De troer altsaa for Alvor, Herr Litzberg! at Digtekunsten fordærver Menneskene?" — „Psalmer og Sange kunne de vel ikke undvære; men slige dramatiske Tractater anseer jeg for farlige." — „Har Shakespeare da fordærvet Menneskene dermed?" — „Nei; men slige Digtninger kan man kun forfatte der, hvor Menneskene allerede ere fordærvede, hvor det selskabelige Livs Daarligheder og Lidenskaber have raset, og stiftet Ulykker. Der kan det maaskee være Medicin mod Sygdommen selv; ligesom man læger Skorpionbid bedst med knuste Skorpioner. Men sunde Born skulle ingen Medicin have. Man skal ikke selv plante Kundskabens ved Siden af Livets Træ i Paradiis, hvorved Uskyldigheden gaaer tabt."

„Men, kiære Litzberg! hvorfor bygger De da Kirker og smukke Huse paa denne Ø? Ø, lad disse ufordærvede Natur-

menneſker beſtandig fort boe i blotte Huler; her er jo Klippe-kloſter nok. Hvad ſkulle de ogſaa høre Muſik for? Lad Fuglene qviddre dem i Øret med elſkværdig Eenfold!" — „Bygningskunſt og Muſik fordærve ikke Hierterne, kiære Eberhard! naar man hytter ſig for forſængelig Luxus og blod Vellyſt." — „Det gior Poeſien heller ikke, kiære Litzberg! hvor Viisdom har digtet. Menneſket maa nyde Frugt af Kundſkabens Træ. Bevar eders Dukker ængſteligt i ſkiore Glasæſker imod Storm og Luft, Regn og Solſkin, og ſee, hvad de blive til! Høre Indbyggerne her Intet om Europa? om Fordærv og ſlette Sæder? Troer De, at ſlet ingen Lidenſkaber her forſtyrre den idylliſke Ro? Nu, ſaa ſværmer De meer, end nogen Digter. Ere Biblerne ikke uddeelte i Familierne? Lærer man ingen Forſtyrrelſe, Forbrydelſer, Lidenſkaber og Synder, ingen Forſængelighed og Ondſkab af dem?" — „Derſom jeg var ſpurgt," ſvarede Litzberg, „havde jeg heller ikke raadet dertil; og ſkulde jeg holde med Catholi-cismen i Noget, ſaa var det deri, at den gior Bibelen util-gængelig for Almuen, og kun meddeler den ſaa meget deraf, ſom er den tienligt."

„Tilſidſt ſkal den vel ſlet ikke læſe meer? At op-drage voxne Menneſker ſom Børn, det er en mislig Sag. Ved denne patriarchaliſke (egentlig ariſtocratiſke) Opdragelſe blive de aldrig Andet end Børn. I Bibelen ſvæver Guds Aand over det Hele, uſmykket og nogen ſtaaer Synd og Laſt fremſtillet. Et Menneſke med Hoved og Hierte, ſom læſer Bibelen, lærer tidlig at ſkille Godt fra Ondt, uden at forføres af dette overſukkrede, overfernisſerede Halvvæſen, ſom Politiken ſaa gierne vil udbrede ſom en klog Moral, fordi det er lettere, at ſtyre Marionetter, end tænkende og følende Væsner."

At faae Litzberg fra en forudfattet Mening, vidste Eberhard meget godt, var en Umulighed; derfor taug han, da han havde udtalt sig, og gik dog af med Seieren, thi Klippeborgerne læste nu alle deres Shakespeare.

I de første Dage efter hans Faders Ankomst bleve flere landlige Fester foranstaltede paa klippeborgisk Viis, for at giøre Herr Martin en Fornøielse dermed. Han lod ogsaa af Høflighed, som om han var saare glad derover; men i Grunden kiedede han sig, og da han altid, før han gik i Seng, talede en halv Times Tid med sin Søn alene, medens han klædte sig af, maatte den stakkels Eberhard døie alle hans ærgerlige Anmærkninger.

„Det maa jeg sige," sagde Herr Martin, „jeg har meget forregnet mig. Jeg haabede sikkert at finde et lille Kongerige, i det mindste et Fyrstendømme, en smuk lille Hovedstad med i det mindste een regulair Gade og eet Palads. Som Overhovedets nære Frænde havde jeg ogsaa giort Regning paa en qualificeret Agtelse; at Soldaterne skulde præsentere Gevær, i det mindste skuldre for mig, naar jeg gik forbi. Men her er slet ingen Soldater. Enhver lille tydsk Fyrste har dog i det mindste en tyve, tredive Stykker. Tænderne løbe mig ogsaa i Vand efter nogle Ordensbaand, i det mindste en Kammerherrenøgle; men det er fine Frugter, som ikke voxe i dette Clima. Enhver Bondelommel, som møder mig, trykker min Haand, saa jeg er færdig at skrige derved, dutter mig, og kalder mig Fætter og Ven." — „Men det er han jo ogsaa, kiære Fader! Har De da glemt, at alle Indbyggerne her, nogle faa undtagne, stamme ned fra Albert Julius, og ere hans Børneborn?" — „Vi stamme alle ned fra Adam og Eva, min Søn! men det gior Intet til Sagen. Forskiellighed maa der være i Verden, altsaa ogsaa Standsforskiellighed. Og hvorledes

disse Mennesker her gaae klædte: gammeltydsk, med Troier, Halskraver og upuddrede Haar!" — „Saa var Moden, da Bedstefader kom her for hundrede Aar siden, kiære Fader! Som han gik, gaaer hans Et. Og oprigtig talt, jeg finder denne Dragt meget smukkere, end den nuværende Mode i Europa. Jeg hader Parykkerne, Pudderet, de trekantede galoneerte Hatte, Haarpungene og de stive Kioleskioder værre, end Pestilents." — „Jeg veed det nok, Eberhard! det er, fordi du endnu ikke er kommen til Modenhed og Skielsaar og Alder. Naar du bliver ældre, skaldet og graa, vil du nok slikke dine Fingre efter Pudder og Pomade; men da er det for silde. Alting er her i Ulave. Og den gode Bedstefader har selv en Manke, som ingen Love skulde skamme sig ved; skiondt, det maa jeg sige, det er ellers en smuk gammel Mand. Han forstaaer sig vel ikke bedre derpaa, stakkels Olding; men saa skulde han lade klogere Folk raade, som kunde hielpe ham. Hans Son, Albert Julius den Anden, lader til at have langt mere Tact og practisk Talent."

Eberhard maatte smile, og sagde: „Kiære Fader! har De da virkelig forladt saa meget Godt i Europa, at De maa længes tilbage derefter?" — „Om jeg har forladt Godt, min Son? Veed du da ikke, at jeg havde etableret mig ganske magnifique i Leipzig? at jeg havde kiøbt og meubleret et nyt Huus, med Lysekroner og Fodtæpper, som ingen Greve skulde skamme sig ved? Veed du ikke, at jeg daglig blev opvartet af Lakaier i kostbare Livreer, at jeg to Gange om Ugen gav lækkre Diners, hvorved dine Velyndere og Ungdomslærere, Professor Schwefelkies og Grosserer Nierenstein assisterede, samt mange andre Hædersmænd? Nierenstein og Schwefelkies vare mine Hiertensvenner; hvor finder jeg slige Mænd igien? Med Herr Litzberg og Herr

Wolfgang kan man jo ikke tale et fornuftigt Ord; de raillere bestandig, og ere oven i Kiobet undertiden næsvise og uartige. Den gode Schmelzer har jeg alt længe kiendt; det er et skikkeligt Menneske, men han hænger over sine Bøger, døber Børn, skriver Præken er, gider ikke spille Kort, og har heller aldrig lært det ordentlig."

„Altsaa Nierenstein og Schwefelkies, det er nu Lysene i Leipzig, kiære Fader?" — „Ægte Hædersmænd, min Søn! Den Første giver ligesaa gode Diners, som jeg; det har nu vel Professoren ikke Raad til, men saa spiser han igien saa godhiertigt, med saadan Appetit og med saa høflig Taknemmelighed, at man ikke kan Andet end holde af ham. Desuden er han meget lærd. Ikke sandt: du skylder ham din hele Dannelse?" — „Visselig," svarede Eberhard; „og hos den Anden har jeg ogsaa været ofte til Bords, i det mindste een Gang om Ugen, formodentlig?" — „Ja vist, det har han selv tidt fortalt mig, og det har glædet mit Faderhierte, thi du veed nok, Eberhard! at jeg uagtet alle dine Særheder holder af dig." — „Det veed jeg, min Fader!" svarede Eberhard, og kyssede hans Haand. „Men have de Herrer Schwefelkies og Nierenstein ikke ogsaa fortalt om, hvordan jeg ved Pleissen reddede deres Liv?" — „De have fortalt mig, hvordan du engang i Ungdomsoverilelse nær havde slaaet dem ihiel med et nedrevet Træ, fordi deres Heste bleve skye; men den Barnestreg have de begge af Hiertet tilgivet dig."

„Nu, det var smukt giort af dem," svarede Eberhard. „Dog — det er silde, kiære Fader! De er nu afklædt, og vel kommen i Seng; jeg vil gaae hen at giøre det samme."

Albert Julius for sidste Gang.

Maleren havde fuldendt et smukt, høist lignende Billed af Bedstefader. Den sølvgraa Gubbe sad i Lænestolen i sit Værelse; gjennem det aabne Vindue saae man Dens sydlige Vegetation og de fierne Klipper. Den gamle Mand lagde sin runkne Haand paa en deilig knælende Drengs kastaniebrune Hoved; hermed vilde Kunstneren tilkiendegive den Velsignelse, som Stammefaderen gav sine Efterkommere. Billedet i Legemsstørrelse blev hængt ligeover for Luthers og Shakespeares Brystbilleder, efter at det først nogle Dage havde været udstillet til Skue. — „O, gid I ogsaa havde kunnet male min Concordia," sagde Bedstefader. „Men veed I hvad? Mal den lille Cordula der! Hun ligner sin Stammemoder meget, kun at hun er blond, og Concordia havde sortebrune Haar." — Herr Martin, der var nærværende, meente, man behøvede jo blot at give Cordula sorte Haar; men det vilde hverken Bedstefader, Eberhard eller Maleren vide Noget af. — „Der have vi igien det ulykkelige Qvid pro qvo af at bære egne Haar," sagde Litzberg. „Hvis nu Concordia og Cordula smukt havde baaret puddret Paryk, saa var Alting godt, og de lignede hinanden paa et Haar." — „Ja, ikke sandt?" sagde Herr Martin Julius.

Efter den sidste Fart til Lille-Klippeborg havde Bedstefader været noget upasselig, og han besluttede fra den Tid af at indføre en anden Levemaade hos sig. Han gav intet stort Giestebud meer, gik tidlig i Seng, tog ikke imod Besøg, og besøgte Ingen. Dertil havde især en Veninde faaet ham, som nu daglig var om ham, pleiede ham, forestod hans Huus, og uden hvis Samtykke han Intet foretog mere, der

angik hans Sundhed. Denne Veninde var Hanna Hellkraft, hvis Genie til at føre en Huusholdning og til at pleie ham han snart opdagede, og efter Fortieneste paaskionnede. Endnu beholdt han i sit store, rummelige Huus tre smukke Drenge og ligesaa mange Pigebørn, som han selv underviste i Læsning og Skrivning, som maatte spise med ham til Middag, læse til og fra Bords, og med foldede Hænder i en Kreds omkring ham synge Morgen- og Aften-Psalmer. Undertiden spiste ogsaa i Stedet for Børnene Eberhard og Cordula, Schmelzer og Wolfgang, Litzberg og Lademann hos Gubben.

Hans Søn, Albert Julius den Anden, giorde nu et stort Huus, men kom hver Morgen præcis Klokken 10, for at kysse sin Faders Haand og høre, hvordan han havde sovet i Nat. Dette giorde den halvfierdsindstyve Aars gamle Mand ganske barnligt endnu, som han var vant til fra Ungdommen af, og dette Syn havde noget eget Rørende. Hos Albert den Anden var Martin Julius indqvarteret. De vare to Alen af eet Stykke. Herr Martin holdt daglig Forelæsninger for den gamle Klippeborger over europæiske Sæder og Skikke, og hans Lærdomme fandt lettelig Adgang i det ham beslægtede Sindelag.

Endnu en anden Fremmed have vi hidtil ikke omtalt, der sidste Gang var kommen med Capitain Horn, der havde fundet en Ven i Robert Hulter, Cordulas Fader, og boede hos ham. Det var en Ingenieurofficeer von Birting, som skulde hielpe Wolfgang med at forskandse Den, at ingen fiendtlig Magt kunde indtage den. Dette Værk begyndte han strax med Flid og Duelighed, thi det var en Mand med Kraft og Talent. Men i sit Udvortes havde han noget Frastødende. Han var lang og mager, det smalle Ansigt saae alvorligt, misfornøiet ud; aldrig kunde han smile.

Indlod man sig med ham, maatte man beundre hans Veltalenhed; men der var intet Godhiertigt i hans Væsen, og man mærkede, uagtet han giorde sig Umage for at skiule det, at han var adelstolt. Han var af en gammel tydsk Familie; uheldige Omstændigheder havde nodt ham til at sælge sit Riddergods, og kun Noden twang ham til at følge Capitain Horn hid til Klippeborg. Alle Vennerne indsaae snart, at han ikke passede her; det kom dem for, naar de saae ham, som om der uagtet alle gode Anstalter havde indsneget sig en smitsom Sialesyge paa Den. Men nu var det for silde at virke derimod. Eberhard havde især Aarsag til at være misfornoiet med von Birting, thi neppe boede denne hos Robert Hulter, for han forelskede sig i Cordula. Da han horte, Robert Hulter nedstammede fra Caroline Francisca, Concordias og van Leuvens Datter, gift med en skibbruden Yngling af adelig Herkomst, giorde han straz Robert Hulter opmærksom paa, at hans hele Stamme egentlig var den fornemste paa Den, da den var adelig, og at det ikke skikkede sig for den, at staae tilbage for en borgerlig Sidelinie. Disse Inspirationer skete vel endnu ganske hemmeligt; men de havde stor Indflydelse paa den ærgierrige, morke, indskrænkede Robert. Det giorde ham nu ondt, at han havde lovet Eberhard sin Datter, og Eberhard kunde ikke begribe, hvor denne Kulde kom fra, men trøstede sig med, at den hulde Cordula altid elskede ham inderligere.

Eberhard drev paa Bryllupet; men da Bedstefader daglig skrantede meer, havde Robert Hulter Anledning nok til at opsætte Vielsen.

Det blev hver Dag betænkeligere med den Gamle. Lægen Cramer vilde give ham Medicamenter; men han sagde: „Min Son! for Doden voxer der ingen Urt. Jeg gaaer alt et Par Aar ind i det andet Seculum, det kan

Tiden ikke lide; hun lader sig ikke see paa Fingrene af os Mennesker, og vil ikke læres Kunsten af. Hun vil ingen Livsolie gyde mig meer i min Lampe; derfor rynkes min Hud, blive mine Lemmer stive, Øinene dumme, og Øret hører ikke længer grandt. Men jeg har alt længe forberedet mig paa dette Øieblik, og hvor jeg gaaer hen, er jeg ikke fremmed; der vente en Hob gode Venner mig."

Man vilde faae ham til at glemme Døden, men han lod sig ikke adsprede, og sagde: „Denne Gang, kiære Venner! lader Manden med Leen sig ikke afvise med smukke Ord; han har alt før banket paa et Par Gange, og er gaaet bort igien, rørt af mine Børns Taarer."

Hele Øen sørgede, og Alle vare bekymrede, da Bedstefader endnu engang vilde i Kirke, fordi de frygtede, at han der vilde forkøle sig mere, og blive alt for bevæget. — „Jeg dør ikke endnu," sagde han; „nogle Dage har jeg tilbage at leve i. Tillader mig at nyde denne korte Frist efter eget Tykke! Det lille spæde Barn bringes jo i Kirken, naar det skal begynde sit Liv paa Jorden, hvorfor maa det gamle Barn ikke ogsaa i Guds Huus lade sig indvie til det evige Liv?"

Wolfgang og Eberhard bade Magister Schmelzer ikke at giøre sin Prædiken for rørende. — „Frygter ikke, mine Venner!" svarede den vakkre Mand; „en høi, salig Flamme behøver jeg ikke at oppuste der, hvor den alt brænder klar i Kiærlighed. Jeg vil ikke pege med min Finger imod Himlen, hvor alt de gamle Øine uafbrudt stirre; jeg vil en liden Stund lokke dem til at see ned paa Jorden igien. Det træffer sig just saa heldigt, at vi næste Søndag have Evangeliet om Sædemanden. Jeg haaber, I skulle blive tilfredse med mig."

Lademann var ganske gaaet ind i Schmelzers Følelse; han, som, naar han phantaserede paa sit Orgel, kunde stemme Hiertet, hvorhen han vilde, præluderede i Dag stille, høitideligt, i dybe, muntre, faste Toner, og brugte Pedalen herligt, som om han dermed vilde antyde den ærværdige Oldingsalder og Bedstefaders stærke, kraftige Gudsfrygt. Undertiden udtrykte nogle høie Toner Veemod og Forlængsel; men strax lod igien den langsomme Bas, taalmodigt og beroligende i store Harmonier, og de forunderligste Dissonantser opløste sig let i Klarhed og Velklang.

Schmelzer holdt en fortræffelig Prædiken over de Ord: „Og Noget faldt i god Jord og bar Frugt, som voxte op, og blev stor; og Noget bar tredive Fold, og Noget tredsindstyve Fold, og Noget hundrede Fold. Thi hvo som haver, ham skal gives, og hvo som ikke haver, fra ham skal tages ogsaa det, som han haver." Denne Siælens Ikkehaven og Haven, hvormed Christus meente en kraftig Villie til det Gode, et fromt, modtageligt, kiærligt Hierte, anvendte Præsten uden Smiger paa Bedstefader, hvem en blomstrende Slægt, næst Gud i Himlen, havde at takke for sin Lykke. Alle Hænder foldede sig, alle vaade Øine stirrede op til Gubben, som sad undseelig og beskeden i sin Stol med nedslagne Øine, smilte blidt, og rystede undertiden sagte paa Hovedet. Schmelzer vidste ret godt, at denne Vending ikke var efter Bedstefaders Smag, der var kommen i Kirke for at oplofte sin Aand til Gud, ikke for at høre Lovtaler; han troede, at Gubben maaskee endog vilde tage det lidt fortrydeligt op. Men netop paa dette Mishag, paa denne lille Forstemthed havde Schmelzer regnet, fordi han dermed haabede at adsprede Bedstefader fra en alt for angribende Begeistring. Men det hialp dog ikke meget; thi da Gudstieneften var forbi, sendte Oldingen Bud ned til Herr

Schmelzer og lod sige, han ønskede at nyde den hellige Nadver, og bad Chordrengene synge den Psalme: „Jesus, du mit Haab, min Trost!“ Neppe var dette meldt, for Albert Julius kom ned i Kirken, fulgt af Eberhard og Wolfgang. Han gik med raske Skridt hen ad Kirkegulvet; man mærkede ingen Svaghed paa ham, kun nogle Taarer randt ned ad de blege Kinder, da han for sidste Gang nød Sacramentet. Da Chordrengene istemte Psalmen, hvori de Voxne for Graad ikke kunde tage Deel, sang Albert Julius høit med, og hans herlige Bas, der lod til at have faaet nye Kræfter, tonede forenet med de spæde Barnestemmer.

Ved Kirkedøren blev han staaende, lod alle sine Børnebørn gaae sig forbi, trykkede mange i Haanden, og lod hvem der vilde kysse hans Haand. Derpaa blev han bragt hiem i sin Bærestol, og forberedte sig paa Døden. Kun Hanna Hellkraft, Eberhard, Lademann og Chordrengene bleve hos ham. Til Lademann sagde han: „Min Søn! I har allerede viist mig mange Tienester paa denne Ø, men jeg har dog endnu en Bøn til eder, at I nemlig saa snart som muligt vil forfærdige mig mit sidste Sovekammer eller min Liigkiste; thi jeg har ikke længe tilbage, Gud vil snart kalde mig, men jeg vilde dog saa gierne først see mit lille Sovekammer.“

Den ærlige Lademann begyndte at græde, kyssede Bedstefaders Haand, og sagde: han haabede endnu mange Aar at blive forskaanet for dette Arbeide; men Gubben svarede: „Min Søn! den megen Talen falder mig vanskelig. Opfyld mit Ønske saasnart som muligt, og giv mig eders Haand derpaa!“

Man foiede ham i Alting, og snart stod Liigkisten færdig, slet og ret af beidset Fyrretræ, som Bedstefader havde

forlangt: fire Bræder og to Brætter. Lademann vilde giort den af Mahogni med Solvhanker; men Albert sagde: „Mine ædle Forgængere, Don Cyrillo de Valaro og Herr Carl Frands van Leuven, bleve viklede i grovt Seildug. Da min Concordia var død, tømrede jeg og mine Sønner hende en slet Kiste af Skovens Tilier; jeg vil ikke have det bedre."

Det lille Haandorgel var bragt op paa Albertsborg; det spillede Lademann ofte paa, Chordrengene sang for den Døende, og ude i Lunden stode mange Klippeborgere, Fædre, Mødre, Ynglinger, Piger og Børn, og græd, naar de hørte de skionne Toner lyde giennem det aabne Vindue. Thi den Døende, som altid havde elsket frisk Luft, vilde ikke, at man skulde lukke Vinduet for ham i det deilige Sommerveir.

Nu laae han og drømte, og naar han vaagnede, fortalte han de Omkringstaaende sin Drøm. Disse Drømme vare ofte poetiske Tilbageblik paa hans forsvundne brogede Liv.

Først stod Døden for ham med sin Lee, og viste ham det udrundne Timeglas. Albert sang:

Vel er jeg svag, dog, kiære Død!
End und mig nogle Dage.

Men Døden svarede:

Er du ei Gubbe, dækt med Snee?
Og dog vil du mig nødig see.
Nu ti, og stands din Klage!

Da fremtraadte Alberts Fader, Haand i Haand med den hellige Stephanus. Faderen befolte Eggen paa Dødens Lee, og sagde: „Den er skarp, det gior ikke ondt, min Søn! Jeg har smagt Jernet i yngre Aar, end du." Derpaa

hørte Albert en from Sang, det var hans Moders og Broders Aander. Broderen viste ham Uhret, og qvad: „Tiden er udrundet.“ Moderen hævede Bibelen høit mod Himlen, og raabte: „Hist vinker Evigheden.“ Nu hørte Drømmeren en Rok snurre; der sad den gamle Parce Lachesis, hun var sovet ind over sit Arbeid, og Alberts Livstraad var brusten hende mellem Fingrene. Hun lignede Moster Ursula, og sagde i Sovne: „I Graven sover man sødt og uforstyrret.“ Nu kom der en lille Diævel, klædt i Skarlagen og med lang Knudeparyk, Hornene struttede ham naragtig frem af Toupeen, han vilde ærgre og forstyrre den Døende. Albert kiendte ret godt Salvator Veilchenblau; da Liigpsalmen tonede paa ny, forsvandt Nissen. Da hørte han et Knald af en Kanon, og ud af Kanonen foer Seifarts Aand, og forsvandt i Skyerne. Derpaa steg Maanen frem, og lyste over Flodbølgerne. Trautmanns Hoved dukkede op med vaade Haar, med brustne Øine; men Aftenvinden viftede i Sivet: „Gud har tilgivet, du seer ham atter.“ Nu flagrede et deiligt Cherubhoved med sneehvide Vinger om Rosenkinderne ind ad Vinduet, saae saligsmilende paa Albert, og floi bort. „Ak, Johanna! kiære Johanna!“ sukkede han, og vaagnede, men sov strax ind igien. Hanna Hellkraft torrede Dødens Sved af hans Pande. „Tak, Sara! trofaste Sara!“ sukkede Drømmeren. Lademann vilde opmuntre ham, og spillede paa Orgelet. „Der hører jeg Paul Flemmings Harpe,“ sagde Gubben; „han har krandset Beenraden med Roser, og synger Oden til Opstandelsen og Udødeligheden. Da forekom det den Syge, som om Himmelen blev ravnesort; en lys Skive udbredte sig derpaa, som en Maane, omringet af en rund Regnbue; den blev større og større, og tilsidst stod en Kæmpeskikkelse deri i Læderkiortel og med Hielm paa. Det var Gustav Adolph. En anden saadan

lys Skive opdagede Albert ligeoverfor paa den sorte Himmel. Det var Klippeborgernes store Stamfædre: Luther og Shakespeare, der stode broderligt, Haand i Haand. Nu lod der stærke Hammerslag, et lyst Værksted aabnede sig i Mørket, og her smeddede Mads Hansen, som Cyclop, Haabets Anker, omringet af hielpende Alfer. Den ærlige Smed var ikke beruset, men begeistret. Da foer Albert afsted paa Troens Skib, og Columbus stod selv ved Roret. Efter lang Fart naaede de Naadens Klippe. Her ventede Carl Frands van Leuven, og rakte Albert sin Kikkert. Den Døende saae deri, og opdagede Jesus Christus med Straaler om Hovedet oppe paa den høieste Fieldtinde. Han vinkede ham, modigt at begive sig ind i Dødens mørke Svælg, og at stige op i Paradiset. For Indgangen til Svælget traadte Diævelen i Lemelies Skikkelse, og vilde spærre ham Veien. Da nedsvævede Concordia fra Himlen som en deilig Engel. Neppe saae den Onde hende, før han hylende fløi giennem Luften som en brændende Comet, styrtede sig i Havet, og udslukkedes. — „Concordia! o, min Concordia! ræk mig din Haand, at jeg kan stige op med dig i den evige Kiærligheds Løvhytte."

Det var Gubbens sidste Ord; med et let Suk forlod hans udødelige Siæl Legemet, og Hanna Hellkraft trykkede hans Øienlaage til.

Portugiserne.

Et halvt Aar var forløbet siden Bedstefaders Død, og meget havde allerede forandret sig paa Øen. Albert

Julius den Anden var bleven Bedstefader, og skiøndt dette Hædersnavn ikke sagde Andet, end at han i Raadet havde Forsædet og to Stemmer, begyndte han dog lidt efter lidt vilkaarligt at udvide sin Myndighed, hvad ikke var vanskeligt, da dette lille Øfolk hidtil ingen andre Love kiendte, som en stor Familie, end Fornuft, Billighed, Sædvane og Bedstefaders Ønske. Som Familiens Hoved havde altsaa han den udøvende Magt. Dette gav Anledning til, at der dannede sig to Partier paa Øen, og for Modpartiet stod Robert Hulter og von Birting, hvem Bedstefader havde giort sig til Fiende ved ei at optage ham i Raadet. Men Regenten sagde, det gik ikke an hvert Øieblik at foretrække nykomne Fremmede for Landets egne Børn.

Robert Hulters Stamme begyndte nu daglig meer at pukke paa sin Adel, og sagde, det skikkede sig ikke for den, at lade sig beherske af Andre. Saalænge den gamle Albert levede endnu, havde man af personlig Ærbødighed for ham fundet sig i Alting; men nu var han død, og hans Søn, der hverken havde Faderens Hoved eller Fortieneſter, skyldte man ingen Lydighed. Der opstod heftige Stridigheder i Forsamlingerne, hvori ogsaa Eberhard tog Deel, og det var allerede strax kommen til Brud mellem ham og Robert Hulter, hvis ikke pludselig et nyt Eventyr, hvorom Ingen havde drømt, i det mindste for en kort Tid havde forsonet og forenet Hierterne.

Inden man vidste et Ord deraf, saae man en Dag uden for Klipperne tre store portugisiske Skibe krydse, som om de søgte Veien til Østindien. Klippeborgerne, der ikke fandt det raadeligt, at lede dem paa Spor, holdt sig bag deres Fielde, saa stille som Muus.

Paa den tredie Dag blev der løst tre Kanonskud fra

Skibene, og da man ikke svarede fra Den, satte man en Officeer med en hvid Fane og en Trompeter i Land.

Wolfgang og von Birting, som eenstemmigt vare valgte til Dens Gouverneurer og Commandanter, holdt det ikke raadeligt, at standse Vandfaldet, og at bringe Parlementairen giennem Longangen op paa Den. En ung dristig Klippeborger tilbød sig at klavre den farlige Vei frem og tilbage, ligesom Albert Julius for 80 Aar siden; men Wolfgang fandt det unødvendigt, thi fra en steil Kant kunde man mageligt nedhisse et Seilgarn med en Steen, og havde de Herrer Portugisere Noget at sige, saa kunde de jo binde et Brev i Seilgarnet.

En Trompeter oppe paa Den svarede altsaa den portugisiske nede paa Stranden. Seilgarnet med Stenen blev nedhisset; men Parlementairen lod sig roe tilbage til Skibet igien med uforrettet Sag, da han formodenlig ingen Ordre havde til at indlade sig paa den Maade.

Admiralen paa den lille Flaade fandt sig høilig fornærmet over, at et stakkels Øfolk ikke viste hans Sendebud meer Ærbødighed; han lod hisse Anker, og omseilede Den et Par Gange, for at finde et Hul, han kunde smutte ind ad. Men til sin Forundring opdagede han, at denne Ø, endskiøndt langt større i Omkreds, var ligesaa vel befæstet af Naturen, som Gibraltar i Europa. Han maatte altsaa bide i det sure Æble og binde et høitravende Brev i det slette Seilgarn ved Siden af Flintestenen.

Brevets Indhold var: Hans Majestæt Kongen af Portugal havde hørt, at en Colonie paa egen Haand beboede en Ø, kaldet Klippeborg. Da nu Kongen ingen fremmed Stat kunde taale i sine Stater, og alle Øer i disse Farvande med Rette tilhørte ham, forlangte han, at Indbyggerne underdanigst skulde underkaste sig ham, erkiende ham for

deres Konge, sværge ham Troskab, og antage Flaadens Admiral, Don Juan de Silves, til deres Statholder. Saa vilde man skaane Privateiendommene, og Klippeborgerne kunde fortsætte deres rolige idylliske Liv uforstyrret. I modsat Fald blev Øen bombarderet, og man maatte da tage Skade for Hiemgield.

Klippeborgerne svarede: De følte den største Ærefrygt for Hans Majestæt Kongen af Portugal, og skammede sig, som et stakkels lille Øfolk, over at skulle modsige en saa høi Monarch; men Nøden tvang dem dertil. Med deres ubetydelige Ø var Hans portugisiske Majestæt kun lidet tient; de derimod vilde med deres Uafhængighed tabe Alt, naar Mennesker af en anden Religion, med andre Sæder og af en anden Nation beherskede dem. Som frie Folk, og som Lutheraner af den augsburgske Confession vilde de leve og døe.

Neppe havde Don Juan de Silves faaet dette Svar, før han bombarderede dem. Men det loe Klippeborgerne af, thi af alle hans Bomber faldt der kun tre paa Øen, og rodede Jorden lidt op. I Raadet havde man først besluttet, at der ikke skulde losnes et Skud fra Klippen; det var jo overflødigt, meente man, og naar først Portugiserne havde bortskudt deres Krudt og Kugler, bleve de nok nødte til at drage hiem igien med uforrettet Sag. Men Wolfgang meente dog, man burde bombardere igien, for at sætte Fæstningen Klippeborg i Agtelse; og von Birting spurgte, hvad man vilde med Kanoner, Krudt og Kugler paa Øen, naar man ikke vilde bruge dem. Man kunde ikke forlange, sagde han, af tappre Soldater, at de skulde lade sig ustraffet forhaane.

Saa fik de da Lov til at skyde igien, og neppe var Tilladelsen given, før von Birting, der havde giort van

Leuvens Stiernetaarn til sin Bastion, kastede to Bomber saa lykkeligt, at de faldt i Krudttønderne paa de to største Skibe, og sprængte dem i Luften. Capitainen paa det tredie Skib lod, greben af panisk Skræk, straxt lette Anker, stak i Søen, og Krigen var til Ende.

Herover glædede Øfolket sig overordenligt. Seiersfester bleve holdte, Seierssange digtede af endeel unge Mennesker (kun ikke af Eberhard), der alle vare ubetydelige Variationer paa det forslidte Thema. Von Birting blev i disse Sange kaldet en Leonidas, en Hermann, der havde reddet Øens Selvstændighed og Frihed; han blev krandset med Laurbær, og umaadelig hædret.

De Fornuftige og Erfarne taug, men kunde i deres Hierter ikke billige denne falske Enthusiasme. Thi hvad havde von Birting egenlig giort? Ikke Andet, end som en god Skytte truffet Skiven et Par Gange i det Sorte. Det tredie Skib var flygtet, vilde snart bringe Efterretningen til Portugal, saa sendte formodenlig den mægtige opbragte Konge en større Magt, for at hevne sig, og man var ikke videre, end før. Men derpaa tænkte Ungdommen ikke. I dens Historie var denne Seier den meest glimrende, fordi den var den eneste. Havde von Birting været stolt og hovmodig i Forveien, saa blev han det nu meget mere. Sit mørke Væsen lagde han ikke længer Dølgsmaal paa; dog smigrede han Øens mandlige Ungdom, og lod i deres Kreds, som han var forfærdelig populair. Alle hans Taler gik ud paa at bevise, at sand Fortieneste kun bestod i Tapperhed, og at borgerlige Indretninger i Fred egenlig kun svækkede Kraften og Æren. Derved kom Øen i en større Fare, end den nylig havde været i; det traf op til en Feide inden for Klipperne, hvor ingen Basaltpiller længer kunde beskytte Orden og Samdrægtighed.

At Eberhard hadede von Birting, som oven i Kiøbet vilde berøve ham hans Brud, var naturligt. Han troede at see en anden Lemelie i ham. „Lemelie", sagde Eberhard til Wolfgang, „har ogsaa fordum giort et lykkeligt Skud, hvorved han reddede denne Slægts første Forældre; men hvad har Birting reddet? Han hviler ikke, før han har bragt Den i Opror, og tilranet sig Enevælden." — „Ved Gud," raabte Wolfgang, „det skal han ikke, saalænge dette Hoved er over Muld." — Eberhard trykkede hans Haand, og sagde: „Jeg pleier ellers heller ikke at forsage; men nu elsker jeg, og elsker ulykkeligt. Den Dumdristige har ogsaa erobret min Cordulas Faders Hierte. Den Gamle vil bryde sit Ord, og parre Høgen med Duen." — „Det skal han heller ikke," vedblev Wolfgang. — „Jeg vier dem ikke sammen," sagde Schmelzer; og Litzberg, som ogsaa var nærværende, og i meget ondt Lune, bemærkede: „Det kommer altsammen af den fordømte Læsen i Shakespeare. Nu danne Partierne sig, og ville snart overfalde hinanden, som den røde og hvide Rose. En Hamlet, der sukker over sin Skiebne, have vi alt; og en Richard den Tredie, der bruger alle Midler for at tilfredsstille sin lumpne Herskesyge, vil heller ikke mangle."

Indvortes Uroligheder.

Der fattedes ikke meget i, at den lille Borgerkrig var udbrudt i det jordiske Paradiis. Birting havde hele Robert Hulters Stamme paa sin Side. Wolfgang og Eberhard stode for det større Parti. Den barnagtige Bedstefader vidste

hverken ud eller ind. Litzberg ærgrede sig; Krigen var ikke hans Sag. Lademann, som i Førstningen havde componeret skionne Melodier til de slette Krigssange, græmmede sig over, at Sagerne toge en saa skiæv Vending. Hanna Hellkraft boede igien hos Eberhard. Hun havde et godt Indfald, der, saa ligefrem det var, dog kunde være til Nytte. Hun bad Eberhard raade Bedstefader, jo før jo heller ved Nattetid at tage sine Skatte ud af Kielderne paa Albertsborg, og forvare dem i hemmelige Fieldhuler.

Partihadet viste sig hver Dag tydeligere, og var saa meget farligere, da alle unge Mandfolk, mens de portugisiske Skibe laae for Øen, havde faaet Vaaben, som de daglig endnu gik omkring med. Bedstefaders venlige Anmodning, at bringe Bosser og Sværde igien til Albertsborg, vilde Modpartiet ikke lystre, og altsaa maatte ogsaa de Andre gaae bevæbnede. Hertil kom, at Birting altid endnu holdt sin Bastion besat, hvorfra han kunde bombardere Albertsborg.

Eberhard var utrøstelig, Robert Hulter havde aldeles brudt Venskabet med ham, ophævet Forlovelsen med hans Datter, og uagtet hendes Fortvivlelse og Vægring bestemt hende til at ægte Birting. Saaledes var Alting i den høieste Spænding. Wolfgang havde befæstet Albertsborg, saa godt det i Hast lod sig giøre. Han havde ogsaa en Bastion paa den høie Klippe; og der var endnu altid et Tilflugtssted for Bedstefader, hvis det skulde komme til det Yderste.

Sandsynlig var ogsaa Feiden udbrudt, hvis der ikke var kommen en Dag imellem, som begge Partier ærede og først vilde lade gaae over. Det var salig Alberts Fødsels-dag. Vel kunde den ikke feires ordenligt i dette Forhold; den fromme Klokkelyd, Lademanns Orgel og Magister

Schmelzers skionne Prædiken formaaede ikke at forsamle Indbyggerne broderligt. Men der herskede overalt en stor Stilhed, og selv paa de trodsigste Ynglingers Pander svævede en dunkel Sky; deres Hierter bankede tungt, og, Urostifteren undtagen, lede de alle af en ond Samvittighed. Saaledes ginge de tause, nedslagne til Sengs, og vovede ei at tænke paa, hvad der vilde blive af den Dag i Morgen.

Neppe laae de i den første Søvn, før de vaagnede ved en forfærdelig Larm. Stormen hylede over Øen, som den vilde blæse Basaltpillerne omkuld; Regnen nedstyrtede strømmeviis. Pludselig standsede Storm og Regn, Luften blev trykkende lummer, Fuglene hylede i Skoven, Hundene tudede i Gaardene, alle Halvtsovende reiste sig overende, og grebe forskrækkede om Sengestolperne. Et stærkt Jordskiælv begyndte, saa at Stole og Borde faldt overende paa Gulvet i Værelserne, og mange Ruder gik i Stykker. Pludselig horte man et uhyre Knald, og Klippeborgerne troede at synke ned i den evige Nat, i Havets umaalelige Dyb.

I største Angst ventede de hvert Øieblik nye Jordskiælv; men Naturen blev atter ganske rolig. Luften var ikke længer lummer, derimod var Morgenkulden saa streng, at Ingen ret kunde holde sig varm under Sengetæppet. Neppe troede de deres egne Øine, da Solen atter yndig og vedergvægende hilste dem, og Fuglene qviddrede.

Nu skyndte sig ud Alt, hvad der havde Been at gaae paa. I de smukke Gaarde og Hauger fandt man Alting i sædvanlig Orden; men da de vendte deres Øine hen mod Fieldene, opdagede de til deres Forfærdelse, at en stor udragende Klippe (Stiernetaarnet, just den, hvor Birting havde havt sin farlige Bastion) var styrtet ned, og havde efterladt en vid Aabning, hvorigiennem man kunde see Havet. Den underjordiske Flodvei var spærret; oppe ved

Sluſen havde der dannet ſig en lille Sø, og Vandet ſøgte derfra giennem utallige Riſter og Sprækker at finde Vei til Havet.

Saaledes var da — forunderligt nok — Natten efter ſalig Alberts Fødſelsdag Øens udvortes Selvſtændighed ophævet, for at hindre en indvortes, meget farligere Sønderlemmelſe. Neppe ſaae det lille Øfolk ſig udſat for fremmede Magters Overfald og Vilkaarlighed, ſaa tænkte man ikke meer paa indbyrdes Tvedragt. Det var, ſom om Hovmoden var ſtyrtet i Havet med den udragende Klippe; ſom om Orkanen havde blæſt al hierteløs Forfængelighed bort fra Øen. Saa velgiørende virker undertiden den ſtraffende Skiebne paa Menneſkets Hierte, naar den moralſke Kraft er ſvækket. Ingen kunde undertrykke den Tanke, at det var ſalig Alberts Aand, ſom her endnu efter hans Død havde virket faderligt og velgiørende. Ved en diærv Revſelſe havde han frelſt ſine Børn fra Brøde; og ſom Adam og Eva bleve forviſte fra Paradiis, fordi de ikke adløde Guds Bud, ſaa ſkete det her atter. Paa Synden fulgte Ulykken, og Klippeborgerne vare ikke længer i deres Øden Naturens frie Herrer, hvem Alting ſtod til Tieneſte. Snart vilde fremmede Magter hiemſøge dem, og i deres Anſigters Sved maatte de da fortiene deres Brød.

Selv von Birting lod til at have forandret ſig. Han gik omkring i dybe Tanker, og var beſkednere. Robert Hulter var ikke længer vred paa Eberhard. Han kunde atter ſee og tale med ſin Cordula, ſkiøndt kun i Faderens Nærværelſe. Om de forrige Tviſtigheder var Talen ſlet ikke meer; og Bedſtefader var ved diſſe voldſomme Begivenheder ogſaa bleven forſigtigere, og fulgte de Fornuftiges Raad. Til ſin ſtørſte Glæde hørte Eberhard kort derefter, at von Birting havde opgivet at ægte Cordula. „Jeg vil ikk'

længer være den forgieves sukkende Hyrde," havde han sagt; „ikke foraarsage Splid paa denne lille Ø. Jeg har eengang hiulpet Klippeborgerne, og vil giøre det atter. Jeg veed, at Magthaverne her giemme store Skatte paa hemmelige Steder; giver man mig saa meget, at jeg igien kan indløse mit pantsatte Riddergods, saa gaaer jeg fra Klippeborg til England eller Holland, som man vil, og forlanger Beskyttelse og Bistand for denne Ø. Uden en fremmed Stats Hielp kan denne Haandfuld Folk ikke længer bierge sig; og ti Gange bedre dog at vælge de frie protestantiske Engelændere eller Hollændere til Skytspatroner, end sukke under den catholske Despots iiskolde Jernspiir."

Det kaldte Alle fornuftigt talt. Von Birting lod til at være bleven et andet Menneske. Uden Skinsyge saae han Eberhard besøge Cordula, og gik endog ofte bort med Faderen, for at lade de Forelskede være alene.

Nu hændte det sig, at der just i de Dage kom et dansk Skib, som havde mistet sit Anker i den sidste Storm, og søgte i Havn ved Lille-Klippeborg. Mads Hansens store Anker laae endnu velforvaret i en Klippekløft, hvorhen Klippeborgerne for mange Aar siden havde slæbt det med megen Umage, og bevarede det som en Helligdom. Rusten havde man filet af, og derpaa overstroget Jernet med en Fernis, som bevarede det mod Luftens Angreb. Efter nogen Overveielse fandt man, at man ikke vel kunde negte sin nødlidende Næste denne Hielp, skiondt Ankeret havde noget Ærværdigt for Dens Indvaanere, der, ligesom salig Bedstefader, ansaae det for et Symbol paa deres Haab, hvilket de ikke vilde give Slip paa. Men Litzberg forstod at nytte denne Følelse, i det han foreslog, at sende von Birting med samme Skib til Europa, for i Hast at søge Beskyttelse hos en fremmed Stat; og naar han havde Ankeret med, meente

Litzberg, vilde Haabet om et lykkeligt Udfald ikke svigte. Man kunde jo altid engang igien faae Ankeret tilbage.

Det glædede de Danske meget, at finde et kiøbenhavnsk Anker midt i Sydhavet, og de vare strax villige til at tage en Fremmed med ombord. Von Birting havde heller Intet imod at reise; han vilde kun endnu oppebie Eberhards og Cordulas Bryllup, for at det kiærlige Par skulde see, hvor aldeles endog det sidste Glimt af Nag var udslukt i hans Hierte. Der blev rigtig nok giort det Spørgsmaal i Raadet, om det ikke var forsigtigst, endnu at sende en paalidelig Mand med von Birting til Holland. Man havde nemlig valgt Holland; thi af Hollænderne kunde man haabe at behandles som Brødre, Engelænderne vare stoltere, giorde stor Forskiel paa Fremmede og Indsødte, og ikke alle deres Bundsforvandte kunde rose sig af at deeltage i Gammel-Englands Friheder og Herligheder. Men der var Ingen, som havde Lyst til at følge med. De unge Ægtemænd vilde ikke gierne forlade deres Koner, og Litzberg havde, som vi vide, en naturlig Modbydelighed for Søen.

Man lod altsaa von Birting reise alene, og gav ham store Summer med (hvilket dog formindskede Skatten høist ubetydeligt), for at bestride Omkostningerne, vinde Venner for Klippeborgerne, og for selv at kunne bosætte sig i Europa igien.

Bryllupsdagen blev bestemt, den deilige Cordula havde Dagen i Forveien nok at bestille med sine Veninder, for at faae Bryllupsstadsen i Stand, og Eberhard saae hende kun kort. Aftenen før Bryllupet gik von Birting til Bedstefader, og sagde: Det gik ham, som det var gaaet salig Albert fordum ved van Leuvens og Concordias Bryllup; den gamle Kiærlighed vaagnede paa ny. Han vilde i al Stilhed begive sig ud paa Skibet, der laae klart til at afseile, uden

at tage Afsked med Nogen; Bedstefader behøvede kun at give ham et Pas med, for at han kunde lade bringe sine Kister ombord, og for at Skibscapitainen kunde see, at hans Bortreise skete med Regieringens Villie.

Bedstefader, der var meget glad over at blive af med et Menneske, som han ikke kunde lide, gav ham paa Øieblikket Passet. Saaledes indskibede han sig hemmelig i al Hast; der blev lettet Anker, og Skibet seilede bort.

Stakkels Eberhard!

Hvad skildrer Eberhards Fortvivlelse, da han paa sin Bryllupsdag tidlig om Morgenen vilde besøge sin Brud, og man kom ham i Møde med det Sørgebudskab: Robert Hulter og hans Datter vare forsvundne fra Øen. Et Slør dækkede denne Hemmelighed. Sandsynligviis var Faderen fulgt med von Birting til Europa. Men hvor havde Datteren kunnet finde sig i at følge med, uden at giøre Larm? Og hvor havde den vakkre danske Capitain kunnet tillade Sligt? Lægen Herr Cramer troede at være kommen paa Spor: For nogen Tid siden havde Robert Hulter forlangt en Sovedrik til en Syg i hans Familie, der havde brukket sin Arm saa slemt, at man frygtede for, den maatte sættes af. Ved Herr Cramers Duelighed kom Armen sig igien; men Sovedrikken var dog bleven staaende hos Robert Hulter, og nu fandt man Flasken tom i Vinduet. Formodenlig havde han altsaa givet sin stakkels Cordula Sovedrikken; og forsynet med Bedstefaders Pas, havde von Birting bragt hende sovende ud paa Skibet i een af de store Kister.

Hvad var nu hele den skionne Ø for Eberhard? Et ode Fængsel. Hvor ofte opfyldte han Skov og Lund med sin Klage der, hvor lykkelige Timer havde seet ham henrykt ved den Elskedes Side! Blomsterne tyktes ham nu ikke Andet end Ukrudt, en forsængelig Stads, hvormed Naturen forgieves pyntede sig. Kilderne forekom ham at være kiedsommelige Sladdersøstre, Aftenens og Morgenens skionne Skylege bidende Satyrer over den menneskelige Lyksaligheds Skyggeværk. Kun i slet Veir var han tilfreds; da gik han ud, lod sig giennemblæse, og Stormen mægtede dog ei at afkøle hans blussende Kinder, som atter vare ganske blege i Solskin. Vinden kunde ikke afstorre hans Taarer, thi han græd dem ligesaa snart igien.

Alle Mennesker havde Medlidenhed med Eberhard. Hanna Hellkraft kunde ikke berolige, Litzberg ikke adsprede, Wolfgang ikke opmuntre, Schmelzer ikke trøste ham. Kun med Lademann omgikkes han, og denne maatte sætte Melodier til hans fortvivlede Sange.

Det Huus, hvor Robert Hulter, eller, rettere sagt, den Stue, hvor Cordula havde boet, var nu Eberhards Opholdssted. Hans Seng stod, hvor hendes havde staaet. I Vinduet fandt han sit Navn, skrevet af hendes Haand. Af hendes Klæder havde han ogsaa taget nogle i Besiddelse. En Haarlok giemte han i det gamle Skab, som han havde arvet efter Bedstefader, og hvori de andre Reliqvier laae. Nogle af den hulde Piges Breve, hvori hun forsikkrede ham sin Kiærlighed, havde han ogsaa; heller ikke maae vi glemme det nydelige Par Skoe, som Eberhard selv havde prøvet paa hende i Løvhytten, og som nu vare meget skionnere, fordi hun havde afpræget sin Fods deilige Former deri.

Litzberg kunde ikke lide Eberhards Umandighed, som han kaldte det; men Wolfgang, som levede lykkelig med sin

Sophia, holdt med Elskeren, og sagde: „Kiære Litzberg! skulde Nogen kaldes umandig, saa maatte det mere være en gnaven Peberssvend, end en kiærligtsværmende Yngling. Tro De mig: var Eberhard ingen Mand, saa vilde han neppe græde saa heftigt over den deilige Cordulas Forliis."

Capitain Horns uventede Tilbagekomst trøstede den nedslagne Ungersvend noget. Horn skulde først kommet om tre Aar igien; men tilfældigviis havde han paa de azoriske Øer faaet Efterretning om den portugisiske Expedition, og ilede nu tilbage til den betrængte Ø, hvilken han ikke havde kiendt igien (saa meget havde dens Udseende forandret sig), hvis ikke Lille-Klippeborg havde tient ham til et Kiendemærke.

Neppe laae Skibet for Anker, før Eberhard forekom sig selv at være et andet Menneske. Haab og Mod vendte tilbage. „Hun lever, aander endnu for mig," raabte han, „elsker mig. Skibet ligger seilfærdigt. Stærkbevinget, som mine Ønsker, vil det snart bringe mig til Europa. Dog først, mine kiære Frænder! vil jeg tage mig af eders Sag i Holland; thi det slette Menneske har uden Tvivl behandlet eder ligesaa troløst, som mig. Men jeg skal opdage ham, træffe ham, og han skal faae sin fortiente Løn."

Og saaledes følge vi da hurtigt vor Ven, der opsøger sin Brud, til Europa. Med sine Venner tager han en hiertelig Afsked. Hanna Hellkraft trykker hans Haand med den sædvanlige Forlegenhed, naar der skal lægges Følelse for Dagen. Men Eberhard kiender hende for godt, til at misforstaae denne udvortes Kulde; han veed dog, at han er hende det Kiæreste paa Jorden. Lademann spiller ham endnu til Afsked en herlig Melodie. Litzberg følger ham silde om Aftenen alene hiem, og spørger ham med det venlige Ansigt, der klæder ham saa godt, og som man dog saa sielden seer: „Kiære Eberhard! De er dog ikke vred paa mig?" — „Vred,

min dyrebare Ven? For Guds Skyld, hvor falder De paa det?" — „Nu, jeg meente, fordi jeg maaskee engang imellem havde sagt Dem alt for stærkt imod, og saaret deres Ømfindtlighed. Det gior mig ondt, hvis det skulde være Tilfældet; thi jeg forsikkrer Dem, De er mig usigelig kiær, og jeg veed ikke, hvordan jeg skal trives, naar jeg ikke længer daglig kan kiævles med Dem, og travestere Deres idealske Følelser med mit ironiske Lune." — „Det vil, haaber jeg, med Guds Hielp endnu skee i mange Aar," raabte Eberhard, omfavnede den vakkre Ven, og kyssede ham hierteligt. Litzberg vedblev: „Til Lykke, unge Orn! Flyv til Europa, opsøg den uforskammede Glente, bræk dens Hals, og kom snart tilbage med din smukke Brud. Jeg skal imidlertid bygge eder en Rede, hvor I siden kunne lægge eders Æg."

Herr Martin fulgte til Europa med sin Søn. Da han havde udtomt sin hele Veltalenhed for at bringe Eberhard fra det gale Forsæt, med Livsfare at opsøge en Pige, medens der var Piger i Hobetal, som han i største Magelighed kunde ægte, skiltes de ad.

I Holland udrettede Eberhard sit Ærinde først meget samvittighedsfuldt, som ærlig Klippeborger. Generalstaterne vare ikke ganske uvidende om Øens Tilstand; von Birting havde skrevet dem til, at nogle tydske Familier paa en lille Ø, ikke langt fra Sanct Helena, truedes af Portugiserne, og ønskede sig Hollændernes Beskyttelse. Det var Alt, og dermed troede han formodenlig at have fortient de store Rigdomme, som han bragte med til Europa.

Eberhard talede med Kraft. Det glædede Regieringen, at en ikke ubetydelig Ø i Sydhavet ønskede at forbinde sig med Holland. Der blev lovet Hielp og Bistand, en lille Flaade skulde strax afseile, for at staae Øen bi; Klippeborgerne skulde beholde deres Eiendomme, deres Raad, deres

Bedstefader, deres Indretninger, og kun aarlig give en billig Afgift, for at bestride Omkostningerne. Thi der maatte anlægges en Fæstning paa Øen, hvori en Commandant skulde befale over en hollandsk Garnison.

Skovhuset.

Det var en deilig Sommeraften, og en ung hollandsk Officeer red paa sin prægtige Skimmel giennem Skoven. Hans Tiener havde faaet Feber paa Veien. Utaalmodighed og Frygt for at opdages tillod ikke den reisende Krige at oppebie Tienerens Helbredelse. Han vidste, at der endnu kun var fire Mile til den rige Godseiers Lystslot. For ikke at forvilde sig i Biergegnen, havde han taget en Bondedreng med, der fulgte ham et Stykke Vei paa sit lille Øg.

„Nu er I hos Skovriderens," raabte Drengen; „der holde de ogsaa Vertshuus, der kan I blive i Nat." Dermed tog han til Huen, og red sin Vei; thi Hollænderen havde allerede givet ham gode Drikkepenge.

Officeren stirrede derhen, og opdagede ret et nydeligt Huus, det vil sige malerisk smukt, just fordi det i Virkeligheden var yderst forfaldent. Der voxte Græs paa Taget. Den graa Kalk var paa mange Steder affalden, og viste de morkerøde Muursteene. Et underligt Dueslag af flettede Vidier, tættet med Leer og Mos, struttede frem i Gavlen; derudaf floi Duerne, giorde en Kreds i Luften over Skoven, og snart skinnede den nedgaaende Sol endnu paa deres Vinger, snart fordunkledes de, dybere ned i Skyggen. Det eneste Ikkeforfaldne i denne Omgivning var Vertinden selv,

en ung smuk Kone. Med Rokken sad hun derude paa Bænken, trak den gule Hør fra Totten med sine veldannede Fingre, og alt medens hun spandt, sang hun en gammel Vise.

Hun sprang ham meget høflig i Møde, undskyldte, at hendes Mand ikke var hiemme, og at Karlen var i Marken; men hun skulde nok hielpe ham og bringe Hesten i Stalden. Den unge Helt troede fast at see en Skovnymphe. Den morke Sky paa hans Pande opklaredes lidet, og de veemodige Læber droge sig til et venligt Smiil. Han gik ind i Stuen, og spurgte, om han kunde faae Aftensmad og Natteleie her.

I det samme traadte fire velklædte Lakaier og en halvvoxen Rideknegt ind i det fælles Vaaningsrum, hvor der stode to lange Borde, et større og et mindre, med Bænke, og hvor Skorsteensilden i Baggrunden behageligt oplyste Hallen, medens en lille Pige dreiede Stegespidet med den Bedesteg, hvoraf hver af Giesterne ønskede sig et dygtigt Stykke.

Officeren havde sat sig ved det mindre Bord, Tienerne hilsede ham ærbødigt, og toge derpaa Plads ved det større. Naar han ikke mærkede det, betragtede de ham med stiaalne Diekast. Først talede de sagte, men da Vinen havde løst deres Tungebaand, lode de reent til at glemme hans Nærværelse, loe høit, og drak dygtigt. Den Fremmede mærkede af deres Samtale, at de tiente den rige Godseier, og at han i Overmorgen vilde ægte sin unge Brud. — „Men hun skal jo have vægret sig og grædt meget," sagde Vertinden. — „En Elsker, som er borte, og en Elsker, som er død, kommer det ikke ud paa eet, kiære Madame?" spurgte Tieneren. „Hvad nytter mig, hvad jeg dog ikke har? Det er jo, som om det aldrig havde været."

Den Fremmede søgte at skiule sin Sindsbevægelse ved disse Ord, saa godt som han kunde. Den lille Ridedreng sad i en Krog, og stirrede uafladelig paa ham. Denne Dreng havde noget Paafaldende i sit Ansigt, Officeren skulde kiende ham, men vidste ikke, hvor han skulde føre ham hen. Paa denne Reise havde han ikke seet ham, og Drengen saae for ung ud til at kunne være en gammel Bekiendt.

Tienerne talede atter sagte sammen. Den Fremmede stod op, og vilde gaae til Sengs. Ridedrengen snød Lyset for ham, og hviskede ham med det samme i Øret: „Vær ikke bange for, at det skal gaae for vidt; jeg skal nok komme til rette Tid."

Den Fremmede vidste ikke, hvad han skulde tænke herom. Han gik paa sit Værelse, lagde sig paa Sengen i sine Klæder, med Pistolerne foran sig, og med draget Sværd. „Er jeg i en Røverkule?" tænkte han. „Have Banditerne klædt sig ud som Lakaier? Ville de myrde mig? Men jeg har Drengen paa min Side; jeg fortvivler ikke. Saa nær ved Maalet vil jeg ikke falde i Gruben. Falde vil jeg maaskee — i Overmorgen; men ikke nu."

Saaledes søgte han at sætte Mod i sig selv; men det opmuntrede ham ikke mere, at han saae en Falddør i Gulvet. Endnu havde han det Uheld, at slukke Lyset, da han vilde snyde det. Rigtig nok skinnede Maanen, og det trøstede ham igien. Saaledes laae han temmelig længe, meget træt af Reisen, og nær ved at falde i Søvn; men Frygt for at blive overfaldet skræmmede Søvnen bort fra hans Dienlaage. Halv vaagen, halv i Drømme havde han et forunderligt Syn. Ham tyktes, at Falddøren aabnede sig, at den for lang Tid siden hængte Obadias Schlenks Spøgelse steg op deraf i den bekiendte hvide Kittel, med den røde Sløife i Knaphullet, og med en Lygte i Haand.

Den forfærdede Fremmede greb sine Pistoler, og sigtede paa Giengangeren, som ængstelig bad: „For Guds Skyld, Herr Eberhard Julius! tryk ikke los, det er Ridefnegten, Deres Ven og Befrier. Jeg kommer for at betale en gammel Gield. De har viist Dem saa menneskekiærlig mod min Moder, mod min stakkels Fader, givet hende Penge i Noden, reddet hans Liv, og tilsidst skaffet ham en christelig Begravelse, da han ikke længer stod til at redde. Forsynet under mig nu den Lykke, at redde Dem igien; og maaskee hielper jeg Dem til Deres skionne Brud, Froken Cordula." — „Du er?" spurgte Eberhard forundret. — „Den lille Henrik Schlenk, nogle Aar ældre, der laae paa sin Moders Skiød ved sin Faders Grav, da De kiørte forbi Kirkegaarden. Og her: kiender De ikke salig Faders Kittel, og denne røde Sløife, som han giorde sig af Deres Uhrbaand?"

Nu begreb Eberhard Alting. Drengen fortalte ham, hvorledes Tilfældet havde bragt ham i Major Birtings Tieneste, hvorledes han strax, da han horte Eberhard Julius nævne, havde besluttet, om muligt at redde sin Faders Velgiører; derfor havde han listet sig ind i von Birtings Fortrolighed, og Majoren kunde godt lide ham som en rask, snedig Knos, der gik ham til Haande med mange Ting. Den deilige Cordula, fortalte Henrik, var endnu Eberhard huld og tro, og græd tidt i Eenrum. I Overmorgen vilde man tvinge hende til at give den Forhadte sin Haand; men nu havde Major Birting udspeidet, at Eberhard var i Nærheden, og sendt fire Tienere ud, for at gribe ham om Natten og kaste ham i Fængsel, til Bryllupet var forbi. Henrik havde udbedet sig at maatte være med. De fire Skielmer, som slet ikke troede, Eberhard havde fattet Mistanke, fordi de gave sig Mine af ingen Hemmeligheder at have, sov nu først lidet, fordi Landeveien til henimod Midnat ikke var

sikker for Fragtvogne, af hvilke de frygtede deres Roveri kunde opdages. I Morgen Klokken tre, naar Alle laae i dyb Sovn, vilde de staae op, gribe Eberhard i Sengen, sætte ham en Knevl i Munden, og føre ham bort. Denne Frist maatte nu benyttes. Henrik havde hemmelig sadlet Eberhards Hest igien; han kunde stige ud af Vinduet og ride til Henriks Moder, der boede i en Bierghytte, to Mile borte. Men Henrik maatte blive tilbage, for ei at vække Mistanke. Det maatte lade, som om Eberhard af egen Drift havde taget Flugten; siden vilde Henrik opsøge ham hos sin Moder, og tiene ham i Alt, hvad muligt var.

Bryllupsfesten.

Det var igien en skion Aften, Luften luun og sval, Gangene i den store Hauge feiede, Hækkerne glat klippede, alt det visne Løv bragt ud af Haugen. Gartneren havde omhyggeligt opelsket Høstblomsterne til Bryllupsfesten, og ved Siden af Astere, Ranunkler og Reseda duftede endnu hyppige Levkoier og Gyldenlakker. Bag Drivhuusvinduerne stode Rosenpotter i Rækker. De mange Vandspring, som den forrige Godseier havde ladet indrette paa Fransk, sprang med stærke Straaler. Slottet var smukt oplyst, Egnens Folk streifede omkring i den store Hauge, Kiæresterne Arm i Arm; ogsaa de hemmelig Forelskede vidste at finde hinanden. Alles Øine vogtede paa Sindbilledet i det store Vindue over Hovedindgangen, hvor brogede Vaaben brændte giennem Tusmørket med Navnene: Hans von Birting og Cordula von Hulter. Maaneskiven stod skraa paa Himlen, klar

nok til at udbrede en behagelig Lysning, svag nok til ei at dæmpe Fyrværkeriet, som Major Birting efter Vielsen vilde lade afbrænde, sin Brud til Ære og Folk til Fornøielse.

Den Eneste, der gik alene, var Eberhard. Hyllet i en blaa Kappe, med Sværdet ved Siden, ventede han utaalmodig i en afsides mørk Gang sin Fiende, som Henrik Schlenk havde lovet at sende ned til ham. Eberhard slog Kappen lidt tilbage i Tusmørket, og lod Maanen et Øieblik skinne paa hans Skulder- og Kaardebaand. „Saa var det dog til Nytte," tænkte han, „at jeg strax lod mig udnævne i Holland til Capitain ved den klippeborgske Garnison. Skiøndt denne Uniform ikke giorde mig ukiendelig for min Fiendes Speidere, hvad jeg havde haabet, skal den gavne mig her. Med den borgerlige Student sloges Herr von Birting vel ligesaa lidet, som Herr von Sock. Men her skal ingen Læderknap beskiærme en Nidings Bryst, hvem Loven ikke kan ramme."

I det han talede saaledes med sig selv, saae han en lang sort Skikkelse komme op ad Gangen og nærme sig ham. Det var Præsten i Ornat, med hvidpuddret Paryk, med sit Lommetørklæde i Bonnetten under Armen, og en Bønnebog i Haanden.

Eberhard, som strax begreb, hvor Præsten vilde hen, traadte ham i Veien, hilste ham høfligt, og bad ham tove et Øieblik. — „Umuligt, kiære Herre!" svarede denne, „jeg har allerede ladet Brudeparret vente en halv Time forgieves, fordi jeg har den slemme Vane, aldrig at klæde mig paa før i sidste Øieblik. I dette Hastværk kom jeg til at rive et Hul i min venstre Silkestrømpe, og inden min Kone fik det stoppet igien, forløb Tiden. Brudgommen er utaalmodig af sig, og vilde tage mig det ilde op, hvis jeg lod ham

vente længer. Jeg tør ikke stode min Patron og Velynder for Hovedet."

„Længes Bruden da ligesaa stærkt?" spurgte Eberhard, i det han endnu holdt Præsten tilbage. — „De lader til at kiende noget til Familieforholdene," svarede denne; „hvis saa er, veed De ogsaa, at hun har trøstet sig efter sin første Kiærestes Død, og skiøndt hun ikke egenlig elsker Major von Birting, adlyder hun dog sin Fader, og rækker hiin Hædersmand i Aften sin Haand, da han ikke kan leve uden hende." — „Altsaa er den første Kiæreste død?" spurgte Eberhard. „Der siger De mig noget ganske Nyt. Rigtig nok er jeg, som De siger, indviet i Familiehemmeligheden; men det vidste jeg ikke." — „Min Gud!" sagde Præsten bange, „De holder saa fast og forbittret paa mig; der skulde dog vel ikke være Ugler i Mosen? De seer selv ud, som om De kunde være . . ." — „Den forrige Brudgoms Gienfærd? Ja, ved Gud, det troer jeg gierne. Sorg, Længsel og Forbittrelse have saa temmelig angrebet mine Livsaander."

„Saa vil jeg da gaae hiem igien i Guds Navn, saa er her Intet for mig at giore," sagde Præsten angst. — „Gior det, Deres Velærværdighed! og tak Gud, at De endnu til rette Tid modte mig paa denne morke afsides Sti, før De, fort bag Lyset, misbrugte et helligt Sacrament til en Nidings Hielp og en uskyldig Piges Fortvivlelse." — „Det er haarde Ord," sagde Præsten; „kan De bevise, hvad De siger? Der kommer Herr von Birting selv." — „Saa forfoi Dem bort i al Hast, Herr Pastor! og lad mig være ene med denne Herre." — „Det vil jeg da," svarede Præsten skiælvende, vendte Eberhard Ryggen, og skyndte sig hiem.

„Min Ridefnegt siger mig, at her er en god Ven, som ønsker at tale et Ord med mig i en vigtig Sag før Vielsen," sagde von Birting, i det han høfligt hilste Eberhard; „jeg

har ikke villet lade Dem vente forgieves, min Herre! skiondt, jeg maa tilstaae, Tiden er mig ikke den beleiligste." — „Den allerbeleiligste," svarede Eberhard, uden at hilse igien; „et Øieblik senere var for silde. Er du bange for Spogelser?" — „Ha," raabte Majoren, i det han drog sin Sabel, „jeg kiender denne Stemme." — Eberhard stod alt færdig til Kamp. „Løgner, Bedrager og Voldsmand!" sagde han, „forsvar dig." — Von Birting gik los paa ham i yderste Forbittrelse; men Eberhard følte sig styrket af Besindighed og Mod, han giennemborede sin Fiende, der faldt til Jorden, uden at give en Lyd fra sig.

Pilesnart skyndte sig Eberhard ud af Haugen, svang sig paa sin Hest, der stod bunden ved et Træ, og red hen imod Biergene. Hytten, hvor Henriks Moder boede, fandt han ikke; men han blev modtaget af en godhiertig Kulsvierfamilie, der gierne lovede at skiule ham, da de hørte, han var en fremmed Officeer, der i en nødtvungen Duel havde dræbt sin Modstander.

Liigbegængelsen.

Længe kunde Eberhard ikke dvæle rolig der. Fiorten Dage efter hiin mærkværdige Aften begav han sig, forklædt som Kulsvier, tilbage ad den Vei, han var kommen, for maaskee at træffe den tro Henrik, eller i det mindste Moderens Hytte. Hytten fandt han endelig, men erfoer desværre, at Moderen var flygtet med sin Søn ud af Landet, fordi man havde fattet Mistanke til dem i Anledning af Major Birtings Mord. Skiondt Eberhard hørte, man søgte efter

Morderen, drev dog Kiærlighed ham til atter en Aften i sin Forklædning at snige sig ind i Slotshaugen, for, om muligt, at faae Noget at vide om Cordula.

Han stod paa samme Sted, hvor han havde dræbt sin Fiende; uden Samvittighedsnag følte han dog en hemmelig Gysen, og gik videre. Slottet stod sort i Natten, som en stor Liigkiste. Vandspringene rislede endnu bestandig fort; men ham tyktes, de nynnede lutter Liigpsalmer. Himlen var mørk, overstraaet med Stierner: Pludselig saae han atter brændende Fakler, og hørte Musik. Faklerne bevægede sig langsomt frem, det var Sørgemusik. Han smuttede ind i den mørke Gang, dette var just Veien til Kirkegaarden. Han traadte ind i Hækken, hans Hierte bankede stærkt. „Hvem kan det være?" tænkte han; „Birting maa jo allerede være begravet. Maaskee er han balsameret, og man høitideligholder nu først hans Exequier."

Paa Drabsstedet nedsatte Liigbærerne Kisten, for at hvile. En Jomfrukrands af hvide Roser og Myrter laae paa Laaget. Cordulas Fader gik Kisten nærmest. Ved at betragte den noiere, saae Eberhard, at den var for lille til et Mandfolke-Liig. I dette Øieblik forekom det ham, som om der gik en tyk Røg ud fra Faklerne, der giorde ham ør i Hovedet; han sank ned uden Bevidsthed.

Da han kom sig af sin Afmagt, laae han i Hækken, bestraalt af Morgenrøden. Han løb hen paa Kirkegaarden; Jomfrukrandsen prydede den friske Grav. En Graverkarl havde endnu noget Arbeide der i Nærheden. — „Hvem have I begravet her?" spurgte Eberhard. — „Den smukke Froken Cordula von Hulter," var Svaret. — „Maa jeg blive her lidet?" spurgte Eberhard med bævende Røst. — „Aa ja! Slaa bare Porten i Laas efter jer, naar I gaaer; ellers stiæle de fortvivlede Skoledrenge mig strax Blomsterne fra

Graven." — „Jeg skal vogte Blomsterne," sukkede Eberhard, og Graverkarlen gik.

En Times Tid laae han trøstesløs paa Graven, da stod Graveren atter for ham. „Saaledes sørger ingen Kulsvier," sagde han, „men vel en forklædt Elsker. Det gior mig ondt for eder. Tag jer vare! Man har gravet eder en Faldgrube her. Man vil gribe jer og kaste jer i Fængsel. I har dræbt Major von Birting; der er Vidner paa, sande eller falske. Man vil giøre kort Proces med eder, og I bliver henrettet; thi Majorens Familie er mægtig her i Landet. Fly, medens det endnu er Tid! Eders Kiæreste Død kan I begræde overalt."

Kun Gysen for Retterstedet, hvorpaa hans Fiendes Hevnere let kunde bringe ham, formaaede at skille Eberhard fra den Elskedes Grav. Han forlod Egnen, vaskede Soden, men ikke Blegheden af sit Ansigt, tog en mørk Frakke paa, og vandrede nu uden Diemed og Hensigt. Undertiden prøvede han at give sit Hierte Luft i et Digt, fordi han ingen Vennebarm havde at betroe sin Kummer; i denne elegiske Tilstand skrev han følgende Sang:

Adam havde sig forsyndet,
Da han Eden maatte vige;
Dog hans Eva tro ham fulgte,
Hvor han gik paa Jorderige.
Hver en Krog og hver en Skygge,
Hvor ham henjog Tugtens Riis,
Trylled Kiærlighedens Glæde
Atter til et Paradiis.

Ha, men dette stakkels Hierte,
Som saa bittert ene bløder,

Hvad har det forbrudt, o Himmel!
At du grusom det forstøder?
Gierne lod jeg mig forjage
Did, hvor ingen Sol oprandt,
Hvis mig ei med Paradiset
Ogsaa Cordula forsvandt.

Ei i Ansigtssveden mere
Vil jeg nu med Kræfter bramme;
Kun en Gravhøi vil jeg kaste,
Den skal skygge for min Flamme.
Kun en Krands end vil jeg flette,
Lyseblaa, min Smertes Ven,
Deilig, som min fordums Lykke,
Hurtig visnende, som den.

Nu, o Maane! nu forstaaer jeg
Først din blege Veemodsglæde.
Dagens Fryd du giennemsigtig
Dækker med et Sorgeklæde.
Hvi henrykkes dette Hierte,
Naar du smiilte bag din Green?
Grumme! helst du dog bestraaler
Dødens kolde Marmorsteen.

Virker kun, I Mænd! og gavner;
Jeg misunder jer ei Gaven.
Vinder Guld og Hæderskrandse!
Jeg staaer ørkesløs paa Graven.
Dog I skal mig ei beklage;
Haabet har mig ei forladt:
Salighedens Stierne vinker
Giennem Savnets lange Nat.

Uagtet alle Dødsfarer besøgte han endnu engang Cordulas Grav, lagde sin Kiærmindekrands derpaa, og forsvandt igien.

Eberhard paa Wartburg.

Naar en elsket Siæl har forladt os, for at gaae til hine usynlige Egne, finder det bedrøvede Hierte i de første Uger sin Trøst i at dvæle ved Graven, hvor det kiære Støv hviler. Det forekommer os, som om den hengangne Ven eller Veninde kun slumrede sødt, vilde snart vaagne igien, staae op og aftørre vore Kummerstaarer. Men naar det ikke skeer, naar vi have sørget os trætte, og kaldet det elskte Navn forgieves, da opdage vi først den overordenlige Forskiel mellem Søvn og Død; da indsee vi den Vildfarelse, at have dvælet ved en Haandfuld Støv, hvoraf Siælen var udfløiet; da forlade vi Graven; da bliver et fremmed Opholdssted os netop kiært og hiemligt, fordi den Elskede har forladt Hiemmet og er forsvunden i det Fierne. Var det Tilfælde, eller Kiærlighed for salig Albert, der forbandt sig med Eberhards Lidenskab for Cordula, der bragte ham kort efter hiin Ulykke til Wartburg? Gierne dvælede han her nogle Dage, gik op ad Huulveien, hvor Albert og Eberhards Stammefader Rudolf saa ofte vare gangne, satte sig paa Klippeblokken, som de, og skuede hen over Egnen. Den forstenede Munk og Nonne stode endnu og bøiede sig mod hinanden. Eberhard kunde ogsaa hele Timer sidde i Luthers Kammer, der var ham et saare kiært Opholdssted. Det gamle Egebord stod der endnu, hvor Luther, Albert og Rudolf saa tidt

havde siddet. Det herlige Billed hang paa Væggen med saa friske kraftige Farver, som om det var malet i Gaar. Hensiunken i dybe Følelser stod Eberhard een Dag for dette Billed, da det pludselig faldt ned af Sømmet, og paa den sorte Fiirkant, hvor det havde hængt, saae han ridset i Kalken: Eberhard! din Cordula lever, og elsker dig.

Den største Henrykkelse betog ham ved dette Syn; men en ligesaa pludselig Angst overfaldt ham igien, fordi han ikke vidste, naar disse Ord vare skrevne. Han vendte sig til den gamle Borgfoged, som altid var med, og som han maatte betale for sin kiedsommelige Tilstedeværen. Eberhard forlangte utaalmodig at vide, naar disse Ord vare skrevne, og naar en deilig, rank tydsk Pige med lidt fremmed Udtale, hvid Hud, røde Kinder, store blaae Øine og blonde Haar havde været der. Men den gamle Mand var kun beskiæftiget med sit Billede, der heldigviis ingen Skade havde lidt. Han var meget vred, og sagde: „Det kommer af det, saa mange Fremmede faae Tilladelse at komme her og romstere. Gid jeg havde den Mamsel her, der har understaaet sig at løfte Billedet op, og kradse Bogstaver i Væggen! Derved er Sømmet gaaet løst. Og jeg sætter nu, Skilderiet var gaaet i Stykker? Al Verdens Guld kunde ikke betale det, og jeg gamle Mand havde mistet mit Levebrod."

Bestormet af de forskielligste Følelser stirrede Eberhard ud af Vinduet, da opdagede han atter, at der i en grøn Blyrude var skrevet med Diamant: Eberhard! din Cordula lever.

„Gamle!" raabte han, og greb Gubbens Haand, „for Himlens Skyld, siig mig — jeg vil giøre din Lykke, jeg vil give dig tusind Daler — naar — naar har hun været her?" — „Min gode Herre!" svarede Gubben noget mildere,

„jeg mærker nok paa Alting, at De er en lykkelig eller ulykkelig Elsker; thi det Slags Folk pleier at bære sig saaledes ad, og har stedse Munden fuld af Eder, Penge og prægtige Løfter. Men en Studiosus fra Jena har forsikkret mig, at Jupiter (som vor Herre hedder paa Græsk) ikke hører de Forelskedes Troskabseder, og saa gaaer det vel ikke bedre med Pengeløfterne. De seer mig ikke ud til at have mange tusinde Daler at raade over. Og hvad skulde jeg gamle Mand desuden med alle de Penge? Vidste jeg Noget derom, skulde jeg hiertensgierne sige Dem det gratis. Jeg er desuden vant til at omgaaes unge Forelskede, for de komme gierne op til mig og leve af Udsigterne, af de gamle Harnisker og Oldtidserindringerne, medens de Andre lade sig tractere nede i Vertshuset. Men jeg kan ikke hielpe Dem. Alt, hvad der er skeet for tre Snese Aar siden, veed jeg paa en Prik; men om her har været en smuk Pige i Overgaars, eller for et halvt Aar siden, veed jeg ikke. Her i Sachsen ere mange smukke Piger med blaae Øine og blonde Haar. Men det seer jeg ikke mere efter; thi hvad kunde det nytte mig gamle Mand, i min Alder at skotte efter smukke Piger?"

„Hvad vil I have for det Glas?" — „Hvilket Glas?" — „Den lille grønne Blyrude der?" — „Den hører Borgen til, min Herre! Den sidder der fra Luthers Tid, den tør jeg ikke sælge. Her i dette Kammer er Alting helligt. Selv Pletten der henne, hvor den salig Doctor har kastet Blækhornet efter Fanden i sin billige Iver, bevare vi som en Helligdom, og friske den op igien, for at den sorte Farve ikke skal bleges alt for meget." — „Jeg giver eder to Louisd'orer for denne Rude." — „Har De Pengene hos Dem?" — „Der!" — „Men hvordan vil De faae den ud, uden at brække Vinduet itu? Vi maae sende Bud efter Glarmesteren i Eisenach, og det gaaer ikke an. Saa vilde Bagtalelsen

paadutte mig gamle Mand, at jeg solgte Borgens Vindues-ruder til Fremmede, og hvormed skulde jeg da bevise min Uskyldighed?" — „Jeg har selv en Diamantring, Fader! jeg vil skære Stykket ud." — „Det gaaer an. Jeg kan sige, Stormen har blæst Ruden ind, og saa beholder jeg gamle Mand mit gode Rygte uforkrænket. Thi et godt Rygte, min Herre! lader sig ikke opveie med Penge."

Eberhard skar meget behændig det lille Glasstykke ud. Nede hos Borgfogdens Kone prøvede han at faae meer at vide, thi Gubben vidste hverken ud eller ind. Hvor bedrøvet blev Eberhard, da Konen meget godt kunde huske, at der for et halvt Aar siden havde været saadan en Frøken, som han beskrev! Den Beskrivelse, hun gav over Cordulas Fader, passede fuldkommen paa ham; og Major Birting havde været med.

„Ak, hvor kunde det være anderledes?" raabte den Ulykkelige, da han var alene igien; „hun er jo død og begravet. Hvorhen har min ophidsede Phantasie atter bragt mig?" Han lod det lille Glasstykke indfatte i Sølv med Brillanter, og bar det som sin bedste Skat i et Guldfutteral paa Brystet i en Guldkiæde. Kiærlighedens sidste Gave er stedse den dyrebareste, den sidste Elskovsforsikkring den sødeste. Derfor spørge Forelskede uafladelig hinanden: „Elsker du mig?" Og det gientagne Svar: „Ja, jeg elsker dig!" klinger skiønnere i deres Øre, end den bedste Digters herligste Ode. Hvor meget dyrebarere bliver da en saadan sidste Forsikkring efter Døden for den Efterlevende, især naar han træffer den der, hvor han mindst havde ventet den!

Spillemændene.

I veemodigt Sværmeri streifede Eberhard nu omkring som Spillemand med en Luth. Enhver mærkede nok, at det ikke var ham om Penge at giøre, saalidt som den sørgmodige, sky Nattergal, der ikke forlanger Andet for sin Sang i det dunkle Træ, end Opmærksomhed og Ro.

Saaledes var han, uden selv at vide det, kommen i Nærheden af Leipzig, hvor hans Fader boede, og han længtes efter engang igien at see den Gamle; men til at tale med ham havde han slet ingen Lyst, fordi han vidste, at en fornuftig, hiertelig Samtale med Herr Martin var umulig.

I et Vertshuus, ikke langt fra Staden, traf han en Hob omvandrende musicalske Biergfolk i sorte Troier, med Læderskind bag om. Disse Folk spillede godt, han tracteerte dem i Vertshuset, og de maatte til Giengield foresynge ham den gamle Vise om Verdens store Biergværk, der begynder saaledes:

Opvender Dine, Aand og Sands
Mod hine blaae Biergrækkers Krands,
Hvor Gud, Biergherren throner.

Denne Sang glædede Eberhard særdeles, den havde bragt hans Phantasie i Bevægelse, og han vilde gierne høre meer af Biergfolkene om deres Levemaade. „Det har altid rørt mig dybt," sagde han, „at en heel Menneskeslægt af Kiærlighed til Sædvanen, af Troskab til deres Fædres Hverv fortsætte det, give Slip paa Solens himmelske Lys, boe i Jordens sørgelige Afgrund med blege Kinder, gustne Ansigter, og kun engang imellem, om Søndagen, nyde den sunde,

himmelske Luft, naar Klokken ringer dem sammen til Kirken. Men I see mig saa friske og sunde ud, kiære Børn! Paa eder har den usunde Grubeluft ingen skadelig Indflydelse havt."

Formanden svarede smilende: „Det kommer deraf, gode Herre! at vi aldrig have været i Gruberne." — „Hvad? ere I ingen virkelige Biergfolk?" — „Vi ere Spillemænd, som tidt have opholdt os hos Biergfolkene i Harzen, aflært dem deres Viser, deres Foredrag, og reise nu omkring og synge Bierg- og Dal-Sange, ligesom det kan falde sig, i denne Dragt, hvilket bringer os mere Fordeel, end om vi kom i vore egne Klæder. Det gaaer de fleste Tilhørere, som Dem, gode Herre! De blive rørte over os. Saaledes faae vi da nok at fortiene. I Aften ere vi for Exempel bestilte ind til Leipzig, for at synge og spille i et stort Aftenselskab hos den rige Baron Herr von Löwenmähne."

Eberhard, som først havde i Sinde at blive vred, fordi Spillemanden havde fort ham bag Lyset, lod ved denne Efterretning Vreden fare. Denne Leilighed forekom ham den allerbedste til at faae sin Fader at see, uden at kiendes af ham. „Uden Tvivl", tænkte han, „er min Fader, som gior et stort Huus i Leipzig, ogsaa indbuden til denne Concert."

„Nu vel!" sagde han til Spillemændene, „I bære jer snildt nok ad, jeg kunde selv have Lyst til at klæde mig ud som en Biergmand og følge eder. Ikke for at tiene Penge, thi jeg trænger ikke, hare I vel mærket; men jeg er en underlig Fyr, og gad gierne engang for Løiers Skyld giøre den hele Maskerade med." — „Det kan gierne skee, gode Herre!" svarede Formanden; „vi have altid et Par over-complette Biergmandsdragter, for i paakommende Tilfælde at forsyne en Medhielper." — „Saa vil jeg ogsaa være Bierg-

mand og Spillemand i Aften", sagde Eberhard, „hos Baron von Löwenmähne; maaskee synger jeg ogsaa en Vise." — „Ei, det var herligt!" svarede Formanden, „det vil giøre vor Concert fornøieligere at høre paa."

I Leipzig kom de til et stort Palads, som enten maatte være nybygt, eller meget forandret, thi Eberhard kiendte det ikke igien. Porten stod aaben, oplyst af store Lygter. Der manglede ikke meget i, at de kostbare Tæpper rakte lige ud paa Gaden fra Trappen. Der stod en Schweizer i Liberi med galoneret Hat, og paa hans Spanskrør glindsede en uhyre Sølvknap. Biergfolkene maatte først meget omhyggeligt aftørre deres Fødder paa en Maatte, inden de fik Lov til at betræde Tæppet. Nu gik de op ad Trappen, hvor en behagelig Lugt af fiin Røgelse og Hyacinther fra Vinduerne mødte dem. I Forgemakket maatte de stille sig i Rækker med deres Instrumenter; og her havde Eberhard Leilighed til at tage alle Herskaberne i Diesyn, ligesom de gik forbi ind i den store, smagfuldt decorerede Sal, oplyst af utallige Voxlys i prægtige Lysekroner.

Det var et Mandfolkeselskab; Eberhard kiendte Ingen. Det var hele Egnens Adel. En vis fornem nedladende Mine hvilede paa de fleste Ansigter. Et Par gamle Herrer i grønne Jagtkioler, i Hiorteskinds-Beenklæder og Støvler saae plumpe og godhiertige nok ud. Schweizeren havde ikke understaaet sig at bortjage deres store Hunde, der løbe op med, og tilsmudsede nogle Spradebassers Silkestrømper. De Tilsolede vovede ikke at klage høit, kun hist og her blev der mumlet i Skiægget om ubehøvlede Landjunkere.

„Jeg faaer vist ikke min Fader at see i dette fornemme Selskab," tænkte Eberhard; da i det samme Synet af to velbekiendte Masker gav ham atter Haab. Det var Professor Schwefelkies og Grosserer Nierenstein; den Første dobbelt

saa mager, den Anden dobbelt saa fed, som da Eberhard forlod dem sidst. Schwefelkies saae virkelig ud som et Stykke tort guult Svovl, og Nierenstein burde billigviis nu heller heddet Nierenstück, thi store Fedtmasser hang ham blomstrende om det laskede Ansigt, og havde næsten udglattet ethvert menneskeligt Træk deraf.

Dette comiske Par havde hinanden under Armen, og heldede sig op til hinanden ved Indtrædelsen, for ei at falde om af Forlegenhed og Undseelse. Til Høire og Venstre giorde de latterlige Complimenter, der ikke synderlig giengieldtes, og hvorved de snart kom til at støde Hovederne, snart Hofterne mod hinanden, til stor Forlystelse for de unge Herrer, der ikke kunde bare sig for at lee.

„Hvad skulle disse Borgere i vort Selskab?" hørte Eberhard en Nabo hviske til den anden. — „Glemmer De da, mon cher!" svarede den Spurgte, „at vor Vert selv er en bourgeois gentilhomme? Ud af den puddrede Løvemanke fremstikke endnu de borgerlige Æselsører, han maa anstille sig saa fornem, som han vil. Det er jo billigt, at Monsieur Jourdain har sin Maitre de Philosophie, og denne Charge beklæder Professor Schwefelkies. For Resten er denne Mand meget ærbødig og beskeden, og undlader aldrig at vise Folk af Stand den skyldige Ærefrygt. Han er en særdeles duelig Poet, og forfærdelig lærd. Den franske Adel taaler jo ogsaa undertiden Digtere og Lærde i deres parties fines. Naar han har drukket dygtig, er han ogsaa Hofnar. Altsaa kan han gierne være taalt i et Mandfolkeselskab, hvor der endogsaa kommer Hunde. Med Kiobmanden har det en anden Art. Han er grumme rig; de Fleste af os staae i hans Bog, og De veed, mon cher! Dorante maa giøre Jourdain Cour, for at faae endnu flere Penge til Laans."

I dette Øieblik kom Verten de Talende meget galant i Møde. Men hvor forfærdedes Eberhard, da han i ham opdagede sin kiødelige Fader, Herr Martin Julius, der, medens Sønnen streifede omkring, og begræd en tabt Elskerinde, havde ladet sig baronisere.

Eberhard skiulte sig bag de andre Musicanter, for at hans Fader ikke skulde kiende ham; og denne var alt for beskiæftiget med sit fornemme Selskab til at give Agt paa en stakkels Biergmand. Det varede ikke længe, før man gik til Bords. Spillemændene maatte forføie sig op paa et Gallerie i Spisesalen; fra denne Høide kunde Eberhard overse det hele Selskab, og anstille sine Betragtninger. Øverst ved Bordenden sadde de gamle Jagtherrer, og omkring dem løbe Tienerne og Hundene. Baron von Löwenmähne var en fortræffelig Vert; han bevægede sig som en Planet omkring sit Selskabs Sol, og vidste at hvilke Enhver noget Forbindtligt i Ørerne, hvilket dog fornemmelig bestod i, at han giorde dem kiærlige Bebreidelser, fordi de ikke drak nok. De Fleste pegede med Fingeren paa deres Flasker, for med den Ebbe, der var i, at bevise deres Uskyldighed, hvorpaa Herr Baronen fornøiet gik videre. Nederst ved den anden Bordende sadde Plebeierne Nierenstein og Schwefelkies, som Tribuni plebis ved Døren i Senatet. Men disse havde intet Veto; og de vilde heller ikke brugt det, hvis de havde havt noget, thi de bejaede alt det Sagte og Skregne med dybe Buk.

Medens der endnu var Noget i de første Flasker, gik Alting stivt og gravitetisk til. En trykt Sang, forfattet af Professor Schwefelkies, blev baaret omkring paa en Sølvtallerken af en skielmsk ung Løber. Visen blev afsiunget langsomt som en Liigpsalme; dens Indhold var en Berømmelse over Adelen som Thronens Støtte og som Repræsentant for den ædlere Menneskehed. Siden efter bleve Viserne

lystigere, alt som der blev drukket meer; og Bacchus, der af Tænkemaade stedse er liberal, skiøndt Prinds af Blodet, aabnede Hierterne meer og meer. De følte nu, at de alle vare Drankere, som lige godt kunde blive fulde; Professor Schwefelkies begyndte at glimre som Selskabets vittige Hoved, og at spille en stor Rolle. Han blev opfordret til at giøre Impromtus; og allerede saae Eberhard ham sværte Bagen af en Tallerken i Lyset, og gribe en Gaffel som Griffel, da pludselig Professorens lange Manchette begyndte at brænde, fordi han var omgaaet for skiødesløst med det farlige Element, i det han, liig Prometheus, vilde nedhente den guddommelige Funke.

Digterens Nabo, en ung Officeer, greb strax en Vandflaske, begyndte at slukke Ilden og at skienke den stakkels Poet over med koldt Vand. Nu opslog man en umaadelig Skoggerlatter, der forstemte Digteren, og med den jordiske Ild var ogsaa den poetiske Flamme slukt.

Da maatte Biergfolkene spille og synge. Raden kom ogsaa til Eberhard, og i det Lune, han var, vovede han følgende Vise:

Held den Mand ved Disk og Dug,
Som, af Venner trindt omgivet,
Med Fornuftens sunde Brug
Kildrer Ganen, nyder Livet!
Fyld Pocalen,
Spog i Talen,
Munterhed i hele Salen!

Nyd, min Broder! mens du kan,
Klynk ei over Næstens Kummer.
Ikkun Tossen drikker Vand,
Vinen dysser dig i Slummer.

Her tilstede
Ingen græde
Over en forsvunden Glæde!

Maanen skinner koldt bag Træ,
Vi vil Solen os udkaare.
Bacchus i sin Rankes Læ
Kiender ei til Veemods Taare.
Lad os spøge,
Og forsøge
Elskovsluen at forøge!

Men forgieves sukke? Nei!
Kiærlighed os ei skal kue.
Holder Amor Øden ei,
Sønderbryde vi hans Bue.
Har den Brune
Sære Lune,
Da forlade vi den Brune.

Er den Blonde kold og stolt,
Vil hun ikke kiælent kysse —
Skyde sig derfor? Nei, holdt!
Vind har ikkun Amors Bosse.
Ei sig hænge!
Har du Penge,
Vil ei Trosten dvæle længe.

Jordisk kun er dette Muld;
Hvad er Aand og Siælegave?
Gamle Vaaben, gammelt Guld
Holder Aandens Kraft i Ave.

Figenblade
Ei vi hade,
Naar vi Paradiis forlade.

Visner Livets Træ paa Stund,
Det har Intet at betyde.
Er en Drom os Tiden kun?
Godt! en Drom kan ogsaa fryde.
Hader Graaden,
Til i Baaden
Hisset Charon loser Gaaden!

Giesterne, som alt havde drukket dygtig, og ikke gave synderlig Agt paa Ordene, mærkede ikke Visens Ironie, toge det altsammen for gode Varer, og Indholdet for den sædvanlige lette Drikkevise-Philosophie. Da Eberhard havde sunget, reiste han sig, og vilde begive sig bort. Nede i Porten bad Schweizeren ham at gaae op i øverste Etage paa den unge Løbers Kammer, hvor denne gierne ønskede at tale med ham, og havde noget Behageligt at sige ham. Vi have allerede nævnt dette unge Menneske, som Eberhard syntes han skulde kiende; men da den unge Løber for det meste vendte ham Ryggen, og havde Huen med Fiær og Blomster nedtrykt i Panden, vidste vor Spillemand ikke, hvor han skulde føre ham hen.

Han gik op, hvor Schweizeren havde viist ham, og befandt sig paa en lang, smal Gang, svagt oplyst af en eneste Lygte. Neppe var han der, saa randt ham Eventyret om Bedstefader og den smukke Bissekræmmerske i Tankerne. Gangen saae lige saadan ud, Lygten brændte ligesaa mat, som salig Albert havde beskrevet det. „Gud i Himmelen!" tænkte Eberhard, „hvis min Cordula levede endnu, svævede

mig i Mode som en let Sylphe, og trykkede mig her til sit Bryst?" Han blev staaende nogle Øieblik ved Lygten, og lyttede efter, om Ingen kom. Ak, nei! ene stod han der paa den dunkle, stille Gang. Nu treen han ind i det ham anviste Værelse, og foer forskrækket tilbage, da han aabnede Døren; thi Fuldmaanens blege Melpomene-Ansigt stod lige for Vinduet, og stirrede koldt paa ham, som dengang han traadte ind i det øde Værelse, hvor den døde Obadias Schlenk laae paa Bordet. Men dette gyselige Indtryk blev snart udslettet af behageligere Følelser. Det var som en deilig Octoberaften, skiøndt midt i November. Fra det høie Hiørnevindue havde Eberhard fri Udsigt over hele Egnen. Pleissen laae som et glat Sølvspeil i Maaneskin, og den skiønne Rosendal, hvor han havde tilbragt herlige Ungdomstimer, udbredte sig ved Siden med dunkel Skygge. Ogsaa det lille røde Tag, hvor Hanna Hellkraft havde sit Huus, kunde han see. Og Kirketaarnet, hvorfra han i vigtige Livstimer havde hørt Psalmerne: „Jesus, du mit Haab, min Trøst!" og „Af Høiheden oprunden er," stod som en Kæmpe i Maaneskin; den blinkende Viser pegede paa Tolv, og just i det Eberhard traadte ind i Kammeret, tonede den velklingende Malmklokke med sine stærke Slag over Egnen.

Nu blev Døren aabnet, og han foer uvilkaarlig sammen; men Spøgelset var ikke frygteligere, end Omgivningen: den unge Løber stod smilende for ham. Maanen skinnede paa den prægtige Fiæderhue, paa hans Sølvtresser og den store Sølvtallerken, hvorpaa han bragte Frugter, Bagværk, en Flaske Viin og to Glas. Neppe saae han Eberhard, før han sagde: „Kom, kiære Spillemand! I skal ogsaa have noget Godt." — „Jeg takker, kiære Løber! men jeg er hverken hungrig eller tørstig." — „Kage og Frugt spiser man ikke for Sult, men for Lyst. I seer saa sørgmodig ud.

Kanskee Maanen har giort eder melancholsk? Det er en underlig Tingest, den Maane. Den kan baade fornøie og bedrøve Folk, som den vil. Nu forekommer den eder maaskee som et Dodningehoved; og jeg vedder, det koster mig kun et Ord, saa smiler den jer skielmsk i Diet, som et allerkiæreste Pigeansigt." — „Det vilde nok falde vanskeligt, at fremvirke denne Trolddom." — „Aldeles ikke, min Herre! thi Maanen er ogsaa en Løber, og gode Kammerater, veed I, holde sammen, og giore hinanden gierne en Tieneste. Lover I mig at drikke et Glas Champagne, naar jeg holder Ord?" — „Nu vel," svarede Eberhard i den hoieste Spænding. „Men, Gud! hvem er I? Henrik Schlenk! er det dig? Ja, det er! Nu kiender jeg dig." — „Nu, min kiære Herr Baron von Löwenmähne! saa drik da strax et Glas paa Deres Cordulas Sundhed, som lever endnu, og elsker Dem." — „Henrik! vil du spotte mig i min Nod? vil du giekke mig?" — „Nei, ved Gud, det har den Mand ikke fortient, som forst reddede min ulykkelige Faders Liv, siden gav ham en ærlig Begravelse, og understottede min Moder. Gaaden er løst med faa Ord. Robert Hulter havde nu engang sat sig det i sit firkantede Hoved, at De ikke skulde ægte hans Datter. For at hevne sig, da De havde fældet Deres Medbeiler i Tvekamp, spillede Faderen Dem denne forbistrede Streg. Den deilige Cordulas Kammerpige var just saa artig, i de Dage at afgaae ved Doden; hende lod han begrave, som om det kunde været hans Datter, da han nok formodede, at De hemmeligt opholdt Dem i Nærheden, og at denne Opdagelse vilde styrte Dem i Fortvivlelse. Herr von Birtings Paarørende toge med Glæde Deel i denne List; man haabede at lokke Dem hen til Graven og fange Dem der. Robert Hulter reiste strax hemmeligt med sin Datter til London. Jeg kunde desværre intet Nys give

Dem, jeg maatte flye, fordi man begyndte at fatte Mistanke til mig. Hvor De var, vidste jeg ikke. Da fik jeg at vide, at Deres Fader boede her, og jeg tog Tieneste hos ham, fordi jeg formodede, at De dog tidligt eller sildigt vilde indtræffe her. Saaledes hænger det sammen. Den deilige Cordula lever." — „Og elsker mig endnu!" raabte Eberhard. „Ak, nu forstaaer jeg Tegnet paa Wartburg." — „Saa drik da nu Maanens og Frøken Cordulas Skaal, som De har lovet!" sagde Henrik, og rakte ham Glasset. Eberhard tømte det henrykt. I dette Øieblik begyndte Musicanterne nede i Salen at spille en Seiersmarsch; et deiligt Fyrværkeri, som Baron Löwenmähne havde bekostet, sine Giester til Ære, begyndte at knalde, og høie Raketter med romerske Lys sloge en Triumphbue over Maanen.

Morbærtræet.

Vinteren med sin Snee og Is var hurtig fulgt paa den milde Høst. Eberhard maatte opsætte Reisen til London nogle Maaneder; men neppe smeltede Isen, neppe spire Martsviolerne atter i det unge Græs, og slaaer Lærken sin Trille, før vi finde ham en Aften silde i Stratford hos en ung Snedker, hvor han har leiet et Værelse, fordi der ingen Plads er i Vertshuset. Imod denne sidste Grund, som Snedkeren finder tilstrækkelig, vove vi dog at have en Tvivl; der kunde være andre Aarsager, som havde bragt den gode Eberhard her i Huset.

Ved Beefsteaks og Øle har han stillet sin Hunger og Tørst. Den smukke unge Kone har sagt god Nat, og er

gaaet ind i Sovekammeret, hvor det lille Barn ligger i Vuggen. Den unge Snedker John Brown kan ikke holde op igien med at rose den deilige Miss Cordula Hulter, og Eberhard opmuntrer ham bestandig til at fortælle meer.

„Hun er min Redningsengel," sagde Snedkeren. „For et halvt Aar siden var jeg i største Nød; nu takker jeg den skiønne Miss for, at jeg er en velhavende Mand, der endog har en Stue tilovers for en Fremmed. Havde hun ikke været, saa maatte jeg selv ligge paa Gaden. Jeg var en ung Galning, som ikke tænkte paa den Dag i Morgen; jeg giftede mig med min Harriet, og hun fødte mig et Aars Tid derefter en deilig Dreng. Men jeg havde giort Regning uden Vert. Et nederdrægtigt Menneske, der, som jeg siden hørte, var min hemmelige Medbeiler og Fiende, havde laant mig 50 Pund, for at faae mig i sine Kloer og øve Hevn over mig. Han forlangte sine Penge igien, og jeg havde ingen. Forsynet med et Writ fieri facias gik han til Sheriffen, og lod giøre Indførsel hos mig. Jeg havde kunnet lukke mine Døre, thi hertillands vover ikke Retten selv med Vold at bryde ind i en Borgers Huus; men hvad havde det hiulpet? Jeg havde kun selv indsluttet mig i Hungertaarnet med Kone og Barn. Jeg lod altsaa min Creditor raade. At han vilde tage Løst og Fast, havde jeg belavet mig paa; men hans Nederdrægtighed gik dog videre, end jeg havde formodet. Da han havde faaet, hvad der var, gik Master Piety ud i Kiøkkenet, tog Gryden af Ilden, hvori min Harriet kogte en Vandgrød, bragte den snurrende ind i Stuen paa Bordet, og lod Rettensbetienten skrive den med til det Øvrige. Derpaa gik han hen til Vuggen, hvor lille Tom laae og sov med de nydelige Arme over Puden. Et Øieblik betragtede han smilende Barnet, og jeg tænkte: „Skulde det Engleansigt dog have smeltet Barbarens Hierte?"

Han tog Barnet ud af Vuggen, kiælede for det, klappede det, og sagde: „Du lille Skielmsmester sover vel ligesaa godt paa Straa, som paa Duun.“ Derpaa tog han en Haandfuld Halm af Vuggen, spredte det hen i en Krog, lagde Barnet derpaa, og lod Skriveren tegne Vugge og Vuggeklæder med paa Listen.

Det var meer, end jeg kunde taale, og min Kone maatte holde paa mig, for at jeg ikke skulde forgribe mig paa det Skarn.

Nu vare vi alene, og sadde inden de fire nøgne Vægge; Harriet havde det stakkels Nor paa Skiødet, for at beskierme det mod Kulden med sine Klæder. „Hvad er der nu meer for os at giore?“ raabte jeg, da jeg en Tidlang havde grublet mørk over min Tilstand. „Død og Undergang true os Ulykkelige alle tre.“ — „Endnu ikke,“ sagde Harriet munter. „Alting har man endnu ikke berøvet os. Seer du ikke de smukke, grønne Vinduesgardiner, hvor haabefuldt de tilvinke os, medens Foraarssolen skinner ind giennem deres Hængler?“ — Jeg slog Øinene op, og saae ikke Andet, end det store Morbærtræ, der, som sædvanlig, rakte hen med sine løvrige Grene over Vinduesruderne. — „Forsag ikke, kiære John!“ vedblev Harriet. „Lader den gode Gud et saa herligt Træ voxe for en lille Orm, hvis Legem han klæder i den kosteligste Silke, skulde han da ikke føde og klæde os, sine Mennesker? Dette Huus tilhørte i gamle Dage, som du veed, den herlige Shakespeare. Dette Morbærtræ skal han have plantet med egen Haand. I London tænker den store Verden ikke meer paa den gode Digter, Alting skal nu være paa Fransk, og der indføre fornemmere, lærdere Poeter en finere Smag; men Folket elsker dog endnu altid sin Shakespeare. Det giør mig ondt for det smukke Morbærtræ; men det maa falde, for at vi kunne blive staaende. Du skal forfærdige

allehaande Ting deraf: Snuustobaks-Daaser, Theekasser, Skrivertøi, Tobakskradsere o. s. v. Vi sætte i Aviserne, at en fattig Snedker i Stratford har forarbeidet adskillige smukke Ting til Salg af Shakespeares Morbærtræ, for at redde sig med Kone og Barn fra Undergang. Maaskee giør en lærd Mand os et lille Digt derover, og vor Lykke er giort."

Dette Forslag var saa herligt, som om det var kommet fra Himlen; jeg faldt Harriet om Halsen, og vi ginge strax ud, at fælde Morbærtræet. Men da jeg stod der med Øxen, var det mig umuligt. Det forekom mig, som om jeg skulde hugge et Menneske ind i Kiød og Been, som om jeg, for at redde mig, vilde begaae et Mord. Man har jo gamle Fabler om Mennesker, som i de ældre Tider bleve forvandlede til Træer; i Borgestu-Eventyrene er ogsaa Talen ofte om Druidetræer, der beboedes af venlige Aander. Nu tyktes mig, Shakespeares Aand boede i dette Morbærtræ. „Han har jo ogsaa groet saaledes," tænkte jeg, „har ogsaa udstrakt sig vidt og bredt i Solen, og baaret herlige, fine, saftige Purpurbær, som vederqvægede Menneskene, og smagte saa lifligt. Nei, det kan jeg ikke, i Dag i det mindste ikke. Dette Forsæt ville vi sove paa. Maaskee skinner Solen ikke i Morgen. Naar Himlen er graa, vil jeg giøre det. Solen maa ikke see Træet falde, heller ikke Maanen og Stiernerne. Naar det regner og blæser, vil jeg omhugge Morbærtræet." — „Men saa bliver Træet vaadt at arbeide i," sagde Harriet; „og vi have ingen Tid at spilde. Naar lille Tom vaagner, vil han have Mad, og Master Piety, veed du, har taget os Gryden af Ilden." — „I Dag, kiære Harriet!" svarede jeg, „ville christne Naboer række os deres runde og milde Haand, og i Morgen vil jeg i Guds Navn fælde Træet."

Jeg vaagnede næste Morgen temmelig silde, thi jeg var falden silde i Søvn. Kone og Barn sov endnu ved Siden af mig paa Halmen. Solen skinnede atter muntert ind ad Vinduet, men jeg tænkte: „Lad saa være! Shakespeares Aand boer ikke i dette enkelte Morbærtræ, men i hans herlige Værkers hele store Frugthave, og den fælder jeg ikke med min Øxe.“ Jeg havde nylig læst hans Skiærsommernats-Drøm for Harriet; der forekommer saadanne nydelige Alfer deri, og jeg tænkte: „Den gode William har sikkert selv været en stor Borneven, ellers kunde han umulig have skildret den lille Sennopskorn, Ærteblomst, Mol og Spindevæv saa allerkiæreste. Han tager mig det vist ikke ilde op, at jeg forgriber mig paa hans Træ, for at redde min stakkels Tom.“

Som jeg staaer saaledes og skotter med frygtsomt Blik hen til det Træ, der i Dag for sidste Gang skal kaste sin behagelige grønne Skygge ind i Værelset; det Træ, hvis skiønne Blomstren mit lumske Jern flux vil tilintetgiøre, kommer det mig livagtig for, som om Titania, Alfernes Dronning, selv stak sit deilige blonde Ansigt med Rosenkinderne ind giennem Træets Blade til Vinduet. I det mindste saae jeg et overmaade deiligt Pigeansigt, paa hvis Læber endnu Barnligheden smiilte, medens høi Alvor betragtede mig skarpt med store mørkeblaae Øine.

Da hun blev mig vaer, nikkede hun venligt, og spurgte beskedent, om ikke Snedkermester John Brown boede her.

Jeg løb strax ud, og fandt den skionne Miss Cordula Hulter med hendes Pige ved Postvognen. Med faa Ord sagde hun mig, at hun i Fior Sommer var kommen med sin Fader fra Ostindien, at hun havde opholdt sig denne Vinter i England, at den gamle Herre, der havde været

vant til Sydsø-Dernes lette Luft, var død af Steenkulsrøgen i London, og at hun af Frygt for at dele Faderens Skiebne var taget ud paa Landet, men dog ønskede undertiden at holde sig op i Stratford, fordi hun stammede ned fra William Shakespeare. Hun vidste, at jeg beboede hans forrige Værelser, dem ønskede hun at leie, jeg maatte sætte Prisen saa høit, som jeg vilde. Neppe har jeg klaget hende min Nød, før hun rækker mig en Guldbørs, og jeg er pludselig forvandlet til en velhavende Mand.

Fra den Tid af har den smukke Miss Cordula beboet mine Værelser af og til, og jeg har leiet disse igien, driver mit Haandværk uden Næringssorg, og er et lykkeligt Menneske. Den smukke Miss er en Veninde af min Kone, og kan ogsaa meget godt lide min lille Tom. Hun er elsket af den hele Egn. Unge Landsby-Piger komme ugenligt til hende, saa maae de arbeide med hende i en stor Spindestue, fortælle Eventyr og synge gamle Kæmpeviser. Hun har alt giftet og udstyret mangt et lykkeligt Par; thi hun lader til at være meget rig. I Morgen holder hun atter en ung Piges Bryllup, og der kan De faae hende at see i Kirken ved en vis Ceremonie, som aldrig bliver forsømt. Brudeparret maa nemlig krandse hendes Stammefaders William Shakespeares Steenbilled i Kirken med Blomster."

„Tænker hun da ikke selv paa at gifte sig? er den smukke Miss ikke forlovet?" spurgte Eberhard. — „Det kan jeg ikke svare paa," sagde Snedkeren afbrydende. „Nu vil jeg hente et Lys, og følge Dem til Sengs, siden Deres Tiener sover i Vertshuset i Nat, og ikke kan hielpe Dem. Jeg skal ogsaa hente en Stovleknegt."

John Brown listede sig sagte ind i Sovekammeret. Neppe var Eberhard alene i Stuen, hvor hans Cordulas veltrufne Billed hang paa Væggen, før Kiærligheden drev ham

til at staae op paa en Stol og trykke sin Mund til de deiligtmalede Læber paa Lærredet, der desværre ikke giengieldte hans Kys.

John Brown kom strax tilbage med Stovleknegten, og undrede sig over at finde sin Giest i en ivrig tête à tête med Billedet paa Væggen. Eberhard, der ikke havde ventet sin Vert saa snart tilbage, var af Skamfuldhed nær falden ned af Stolen. Men den unge Snedker satte Mod i ham. „Vær ikke undseelig, min Herre!“ sagde han; „jeg veed ogsaa, hvad Kiærlighed er. Jeg har ogsaa kysset min Harriets Tofler og Handsker, naar jeg ikke havde hende selv ved Haanden. Jeg mærker nok paa Alting, at den hemmelige Elsker er kommen, og at jeg har den Ære at opvarte Herr Eberhard Julius under mit ringe Tag. Paa Deres Udtale hørte jeg strax, De var en Tydsker; det er underligt, at det ikke før er faldet mig ind, hvem De var.“

Hvorledes det imens var gaaet Eberhard.

Nu hentede John Brown en Flaske Claret, og Giesten maatte paa ny sætte sig til Bords med den gode Snedker og drikke den deilige Cordulas Skaal. Eberhard fortalte, at han, saasnart Soen var aaben igien, havde begivet sig til London med største Forsigtighed, for ei at opdages af Robert Hulter, der ellers let kunde spillet ham igien et Puds. Saasnart Eberhard havde opdaget Cordulas Opholdssted, vilde han hemmelig overtale hende til Flugt, hvis hendes Fader endnu ikke skulde have ladet sit gamle Nag fare.

Det Skridt, Martin Julius havde giort, at lade sig baronisere, saalidet Eberhard end havde i Sinde i Fremtiden at giore Brug deraf, meente han, kunde dog her være ham gavnligt, fordi den forfængelige Robert Hulter endelig vilde have en adelig Svigerson.

Her giorde John Brown den Anmærkning, at Cordulas Fader ogsaa kort efter sin Ankomst til England var bleven Baronet.

Flere Dage altsaa var Eberhard i London, uden at komme paa Spor. Det londonske Væsen behagede ham ikke meget. Nu skulde Alting være paa Fransk. Poesien havde opløst sig i Tankesprog og Blomsterlignelser; den lille Pope gieldte nu for det største Genie. Om Dryden talede man langt meer, end om Shakespeare; af den Sidstes Stykker bleve der næsten slet ingen opførte. Endelig skulde man dog engang have Romeo og Julie. Henrik Schlenk havde hentet Billet, men Stykket blev ikke opført formedelst en Skuespillers megen Hæshed, og man gav i Stedet derfor Addisons Cato. Eberhards Naboer i Parterret lode til at være særdeles tilfredse med dette Bytte, og sagde: det var dog bedre, at faae et regelmæssigt Stykke i flydende Vers, end en skiødesløst dialogiseret Roman, hvori der forekom saa mange Platheder, og hvori Kiærligheden var behandlet saa sandseligletfærdigt, at en ærbar Pige næsten ikke kunde være bekiendt at see Stykket.

Denne Smag, som Eberhard fandt almindelig, forstemte ham. „Naar man intet Bedre har," tænkte han, „og Menneskene da domme vrangt, og tage til Takke med det Maadelige, det er naturligt; men naar de forsmaae det Herlige, som allerede er der, og med Beundring jage efter noget nyt Dybtunderordnet — det er sørgeligt."

Under Opførelsen af Cato sov Eberhard ind, og hans Naboer hviskede hinanden temmelig lydt i Øret: „Dette unge Menneske maa være meget umoden og uopdragen."

Endelig blev dog Romeo og Julie ogsaa opført. Eberhard var nærværende. Sand Kunst seirer altid, ligesom sand Natur, naar den frit kan komme til at virke. Huset var fuldt af Tilskuere, skiøndt Eberhard mærkede, det var meest af den ringere Borgerklasse. En deilig ung Skuespillerinde havde Julies Rolle. Alle vare bevægede over de Elskendes Ulykke.

En ung Pige, sort klædt, med et langt tilbageslaaet Slør, i en Loge i anden Etage var især henrykt; og da Romeo døde, raabte hun uvilkaarlig et høit, smerteligt Ak! og bedækkede sit Ansigt med sine Hænder.

Eberhard stirrede op giennem sin Lorgnet, og saae kun en deilig hvid Haand, hvis Contourer ikke vare ham fremmede; ogsaa Fingerringen med den store Diamant skulde han kiende. Haanden sank ned igien, og han opdagede sin Cordulas Ansigt badet i Taarer.

Han vovede intet Tegn at give hende, for ei at giøre Opsigt. Da Stykket var til Ende, blev Trængselen stor til de forskiellige Udgange; og Eberhard var sikkert atter gaaet glip af Cordula, der kun lyste et Øieblik for ham, som et herligt Stierneskud, hvis ikke Henrik Schlenk havde forstaaet Tingen bedre. Han var kommen bort i Trængselen fra sin Herre, der gik hiem i største Angst over igien at tabe sin Elskede af Sigte; men Henrik kom snart bagefter, og bragte de behageligste Efterretninger.

Robert Hulter var død, den smukke Datter boede paa Landet, men i Dag var hun kommen incognito til London for at see Romeo og Julie. I Morgen reiste hun til Stratford igien.

Blomsterpigen og den gamle Munk.

Eberhard kunde næsten ikke sove hele Natten, og deri var den unge Snedker, John Brown, alene Skyld, thi hvi tillod han den sværmerske Elsker at tage Cordulas Billed med ind i Sovekamret fra Dagligstuen? Uafladelig stirrede Ynglingen paa det kiære Ansigt, og kyssede den kolde, ugienkyssende Mund utallige Gange, indtil Naturen endelig krævede sin Ret, og han faldt i Sovn. Eberhard gav kun efter i det Haab at drømme om sin Elskede. Men han havde forregnet sig. Man drømmer sielden om det, Siælen er fuld af, naar man lægger sig til Hvile; den gode Eberhard havde kun med lutter Ærter at bestille, som han maatte tælle ud af den ene Skieppe i den anden, hvorved Summen tilsidst blev saa uhyre stor, at han slet ikke kunde huske, hvad han havde i Mente, og Haarene reiste sig af Skræk paa hans Hoved, thi der var sat Dodsstraf paa, hvis Facit ikke blev rigtigt.

Af denne Nød befriede John Brown ham, som vakte ham. Ak, hvor lykkelig følte Eberhard sig, da han slog Dinene op, og Morgensolen bestraalede Cordulas Billed!

Frokosten ventede; han skyndte sig at blive færdig, thi Klokken ti skulde Høitideligheden begynde. Musicanterne stillede sig i Orden, og spillede. Det unge Brudepar gik til Kirken, fulgt af Cordula og flere smukke Brudepiger.

Eberhard havde skiult sig i en Krog ligeover for Shakespeares Brystbilled. Man paastod, det skulde ligne meget, og være giort efter en Maske af Digterens virkelige Ansigt. Hænder og Ansigt vare kiødfarvede, Dinene lysebrune, Haar og Skiæg blond, Kiortelen skarlagen, derover

en let sort Kappe uden Ærmer. Den øverste Side af Puden var grøn, den underste carmoisin med Guldfryndser.

Men Eberhard havde kun Øine for Cordula. Hun var bleven lidt høiere og lidt magrere, men forekom ham dog mere deilig, end før. Thi Værdighed havde forbunden sig med det Ungdommelige, og det Barnlige, som før undertiden grændsede lidet til det Barnagtige, var trængt tilbage, uden at være reent forsvunden. Det hvide, alvorlige, noget blege, regelmæssigovale Ansigt vilde have erindret ham om Antiken, hvis ikke hendes Øine havde været saa følelsesfulde og saa fulde af Liv.

For Digterens Brystbilled holdt Brudefølget stille, og Kurve bleve henstillede paa Gulvet med Narcisser, Hyacinther, Roser og Eviggrønt, hentede fra Drivhusene, fordi den tidlige Vaar endnu ikke frembragte slige i Naturens Skiød. Medens en høitidelig Sang blev sungen fiirstemmigt, krandsede Pigerne Shakespeares Billed, hvormed Cordula var ivrigst, og gav sin Elsker Leilighed til at see den hulde Skabning i de yndigste Stillinger, thi snart hævede hun Hænder og Arme i Veiret med Purpurblomster og dunkelgrønne Blade, for at hænge dem paa Sømmet, snart vendte hun den herlige Profil op mod Billedet, for at see, hvad Virkning Blomsterne giorde, snart bøiede hun det smekkre Legem tilbage, og bukkede sig, for at tage flere Blomster af Kurven. I Ørerne havde hun Shakespeares Guldringe, som hun havde arvet efter sin Stammemoder Concordia.

Blomsterne vare nu ophængte; en stor, frodig, broget Krands omgav Billedet. Nu gik Toget til Alteret, og Eberhard skyndte sig bort, for ogsaa at spille sin Rolle. Han havde aftalt Alting med John Brown og hans Kone, som fulgte med i Kirken. De havde sagt ham, at saasnart Vielsen var forbi, vilde Cordula skynde sig hiem i Forveien, for at giøre

nødvendige Anstalter til at modtage det unge Ægtepar, som skulde spise hos hende til Middag. John Brown og hans Kone vilde da bringe hende giennem en gammel gothisk Bygning, der før havde været et Kloster, og hvor man giennem en lang hvælvet Gang kunde gaae en Gienvei til Cordulas Bolig. Her skulde Eberhard møde hende forklædt.

Den smukke Miss kom allerede hurtig med sine Venner giennem den lange Klostergang, da hun pludselig blev staaende forundret stille, og raabte: „Min Gud, Harriet! seer du ogsaa den gamle Munk der med Blomsterkurven i Haand, som kommer os i Møde? Han seer jo livagtig ud, som Fader Lorenzo i Romeo og Julie. Drømmer jeg, eller er jeg vaagen?"

Ægtefolkene bade den unge Miss ikke at forfærdes, men kun gaae dristig til, Gaaden vilde snart løse sig. Eberhard nærmede sig med langsomme Skridt. Ved et Vindue, hvor Rebecca ved Kilden med skionne Farver var brændt i Ruderne, hvor just Solen skinnede ind, og kastede et varmt Farveskiær hen i den kolde, dunkle Gang, mødte de Elskende hinanden. Lorenzo rakte hende sin Kurv, fuld af duftende Violer, og sagde:

See! Lærkens Slag har friske Morgen vakt,
Den unge Marts har sine Smykker bragt.
I spæde Græs stod lille blaa Viol,
Og skiælved nys med Dug i Purpursol.
Lorenzo, veed du, er en Blomsterven,
Han har sin Kurv her plukket fuld igien;
Nu rækker han en Krands med sølvgraae Haar
Den bedste Mø i Ungdoms fagre Vaar.
Den hulde Pige var ham stedse kiær,
Og Julies Skiebne gik hans Hierte nær.

Men ei med Gift i Dag han spøge vil,
Som i din Stammefaders Sorgespil:
Violen er uskyldig, blaaligrød,
Ei i dens lille Bæger lurer Død;
Kun Haabets Dug stod aarle paa dens Bed,
Hvor Venus blinkte ned sin Kiærlighed.
Ei sorten Gitter, hviden Marmorsteen
Adskiller Hierter her til Glædens Meen;
Livsaligt i den aabne Kirkes Glands
Vandt Elskov Seier, Digteren sin Krands.
Ved gamle Klostervindves rustne Bly
Nu qviddrer Fuglen, skinner Sol paa ny;
Og atter Romeo, saa tro som varm,
Den søde Julie trykker i sin Arm.

Oven paa Violerne laae det i Diamanter indfattede Stykke af den grønne Rude fra Wartburg med de Ord: „Eberhard! din Cordula lever.“ Saasnart han begyndte at tale, kiendte hun ham, og neppe havde han udtalt, før den af Glæde skiælvende Pige trykkede den Lykkelige til sin Barm

---

Enden god, Alting godt.

Saasnart Eberhard havde ægtet sin Cordula, tænkte han kun paa at drage til Klippeborg, da han nok mærkede, at den unge Kone uagtet sin blomstrende Sundhed ikke befandt sig saa vel i den engelske Luft, som hiemme. Capitain Horn havde, før han reiste bort med den hollandske Garnison, ladet Eberhard vide, at han vilde sende ham et

godt Skib med en ærlig Skipper, der endnu i Sommer kunde bringe ham og Cordula til Klippeborg.

Saasnart Skibet laae paa Themsen, indskibede sig de unge Ægtefolk, der længtes meget efter at see deres Venner igien paa Øen i Sydhavet.

Reisen var lykkelig, og de lede intet Ondt af Storm og Uveir. Allerede vare de i de forønskede Farvande, og haabede hver Dag at opdage Øen, da Eberhard til sin Skræk giorde en anden Opdagelse, der drev ham til ei at dvæle et Øieblik længer paa Skibet. Den store Chaloupe blev forsynet med Sengklæder, Levnetsmidler og andre Nødvendigheder, og Eberhard begav sig i Guds Navn med Cordula, Henrik Schlenk og tvende dyrtbetalte Roerkarle ud i rum Sø, for at naae den høie Klippe, de saae langt borte, og som de haabede var en Udkant af de klippeborgske Ringmure. Men skulde den ogsaa være ganske fremmed, vilde Eberhard dog heller styre didhen paa Maae og Faae, end blive, hvor han var.

Hvad kunde da drive den kiærlige Ægtemand til at udsætte sin Hustru for slig en Fare? thi Veien did var temmelig lang. Søen gik huul, og Tusmørket faldt paa. Var Skibet læk? Slet ikke. Var der et Mytteri i Giære? Heller ikke. Men et langt værre Uhyre, end Søsyge og Skiørbug, havde denne Gang indlistet sig i Lasten. Eberhard opdagede, at en Matros laae syg der af — Børnekopper. Cordula havde endnu ikke havt denne afskyelige Sygdom; den velgiørende Opdagelse, der nu redder saamange Mennesker Helsen og Liv, var dengang endnu ikke giort, og vi begribe altsaa Eberhards Iil og Forvovenhed.

Veien didhen var ikke uden Fare; men Roerkarlene, Eberhard og Henrik strengte sig an. Det var mørk Nat, da de løbe ind i en Bugt, som førte dybt ind i en Field-

grotte. Maanen skinnede kun svagt giennem en Kløft, dog fandt de strax et tort Sted til Natteleie. De hyllede sig i deres Sengetæpper, trætte af Anstrengelsen og Sindsbevægelsen sov de snart ind; Forfriskninger havde de allerede nydt i Baaden.

Eberhard drømte en underlig Drøm: det forekom ham, som om han var i et stort rundt Tempel, hvor tolv kæmpestore Malmbilleder stode i Kreds, smukt oplyste af Morgensolen. De vare temmelig godt smeddede. Det Stive og Særegne fra en barbarisk Tid forbandt sig med et Anstrøg af græsk Skionhed; og Bitingene, som Sværde, Hammere, Spyd, Harper, Blomster og Kornneg, viste, at det skulde være mythiske Billeder. Eberhards og Cordulas Leie forekom ham at staae under en qvindlig Skikkelse, den smukkeste i hele Kredsen. Hun sad paa en Vogn med to Hiul, med et Forspand af Tigerkatte, og med en Rose i Haand. Som Livstykke havde hun en tætliggende Fiærham, der hverken skiulte Bryst eller Skuldre, men kun lidt af Ryggen og Livet. Til Venstre fra hende sad en godmodig tykskiægget Mand med Harpe, og ved Siden af ham stod en smuk Kone med en Skaal i Haand, fuld af Æbler. I Øst sad paa et noget ophøiet Sæde en listig fiirskaaren Gubbe med langt Skiæg. Paa hans brede Skuldre flagrede to Ravne, der hviskede ham i Ørene. Han havde ni Arr om den skaldede Pande, og et langt Spyd i Haanden. Til Høire fra ham stod en Figur, der lod til at være flittigst udarbeidet. Det var en Kæmpe med vredladent Ansigt. Paa sin høire Haand havde han en Handske, hvori han holdt en Stridshammer, og om Livet var spændt ham et Bælte; for Resten var han nøgen, kun havde han Hielm paa Hovedet. Mellem disse fire Hovedgrupper vare altid to andre, som Eberhard ikke ret kunde kiende, thi Drømmen forsvandt, og han sov

roligt igien. Men da han vaagnede, havde han endnu det samme Syn, og hørte til sin største Forundring følgende Sang komme fra den Egn i Tempelet, hvor Manden sad med Harpen:

Der stander fiernt fra Norden
Den vidtberømte Stad,
Hvor fagre Keiserinde
Med Herskerspiret sad;
I Danmark og i Norrig
Den kaldes Myklegaard;
Constantinopel ellers
Den Navn af Verden faaer.

Den Stad er saare prægtig,
Saa fuld af Kunst og Pragt;
De Mænd gaae der i Purpur
Og linnedfine Dragt.
Dog veed jeg eet Klenodie,
Som der ei findes tidt:
Af Ærlighed og Troskab
Har Grækeren kun lidt.

Der giærer Svig i Barmen,
Der er ei Manden kiæk;
Der blinder Broder Broder,
Der boler Qvinden fræk.
De troe ei selv hinanden.
Da Væringer drog frem,
Og kom til Myklegaarden,
Da stoled man paa dem.

I Norden hades Vellyst,
Foragtes Troløshed,
Og har først Helten svoret,
Saa holder han sin Ed.
Der svækkes ikke Kraften,
Der bleges ingen Kind,
Og Kæmpen gaaer i Kampen
Med et fornøiet Sind.

Nu stode de danske Kæmper
For Borgen, som en Væg,
Med lyse Sværd og Brynier,
Med kruset gule Skiæg.
Didind ei turde vove
Sig da den mindste Muus;
Normannen slog en Skioldborg
Om gamle Keiserhuus.

Og Harald Haarderaade,
Det var en Høvding stor,
Hvis Rygte sig udbredte
Alt over viden Jord;
En Kongeson fra Norge.
Thi red vi under Ø;
Og hvor de Sværde blinkte,
Der maatte Fienden døe.

Men Harald og Georgius
Forligtes ikkun slet;
Ei Grækeren mon lide
Den stærke Normand ret.

Han skulde dele Æren
Og Byttet med vor Drot;
Da skuled Myklegarden,
Det led han ikke godt.

Uenige de skiltes;
Thi droge vi derfra.
Otti store Stæder
I heden Africa
Vi vandt med rige Bytte.
Den dræbte Blaamand laae
Paa Heden mellem Tidsler,
Og Maanen saae derpaa.

Vi slog med skarpe Sværde,
Da græd vel mangen Mø.
Tre Stæder siden vandt vi
Paa skionne Sikilø.
Dog monne vi længe dvæle
Ved en befæstet Stad,
Hvis mosbegroede Mure
Stod i en treleds Rad.

Harald da, den Frækne,
Han lod, som han var død;
At bringe Heltens Kiste
Til Kirken, Kongen bød.
Da haabed sledske Munke
At faae vor hele Skat.
Med Kerterne til Leiren
De kom ved Midienat.

Man bar ham ind i Kirken,
Men han af Kisten sprang.
Hei! hvor de norske Sværde
I hvalte Hvælving klang.
Ham fulgte vore Skarer
Did efter korten Frist.
Da seired vi med Ære.
Det var en Krigerlist.

Zoe, den Hugprude,
Ham selver det tilstod:
For Harald brændte heftigt
Af Elskov hendes Blod.
Dog kom han ei tilbage
Meer kiærlig, end tilforn.
Da kasted den Forsmaaede
Dybt Helten i et Taarn.

Deraf dog atter Elskov
Forløste ham paa Stand;
Ham Fængselsdøren aabned
En fager Lilievand.
Da flygted han med hende,
Bort Harald sig begav,
Besteg de sorte Snekker,
Og foer ad sorten Hav.

Men andre giæve Kæmper
Drog bort i samme Stund
Paa lange gyldne Drager
Ad smallen Niorvasund.

Da kasted vreden Ægir
Os langt hen i det Fierne.
Vi ingen Kyster kiendte,
Tilsidst ei nogen Stierne.

Ved denne hule Klippe
Vi redded dog vort Liv.
Da bygged vi os Hytter
Saa nær ved Fiordens Siv,
Arbeided her i Bierget;
Der var ei andet Valg,
Og Helteſværdet rusted,
U=draget af ſin Balg.

Herr Eigil var vor Høvding,
Han bragte Værktøi med;
Han ſtammer fra Vaulundur,
Den vidtberømte Smed.
For Tiden at fordrive
Ved Luens Røg og Qvalm,
Vi hamred lyſe Guder
Af herligblanke Malm.

Vi gik hos ham i Lære.
Syv lange Aar ſvandt hen,
Da ſtode Valhals Aſer
I Hallen her igien;
Som hiſt paa Hippodromen
De græſke Guder ſtaae,
Hvor ſnelt om Rendebanen
De lette Vogne gaae.

Dog ere vi ei Hedninger,
Skiøndt vi dem agte stort;
Vi mindes de Bedrifter,
De har i Norden giort.
De vore bolde Fædre
I Oldtid svigted ei;
Derfor vi takke Odin
Og Thor og rige Frei.

Dog har vi disimellem
Til Livets sidste Frist
Tilbedet fromt af Hiertet
Den hvide Jesus Christ.
Han skienke os at vende
Hiem til vort Fædreland,
Alle vi arme Fanger
Fra denne Klippestrand!

Men skal vi her forsmægte,
Skal muldne vore Been
Elendigt, langt fra Hiemmet,
Paa fierne Klippesteen,
Da tyde dette Mærke
Med stærken Billedskrift:
Her leved og Normanner,
Og det var vor Bedrift.

Eberhard havde under Sangen fuldeligt overbeviist sig om, at han ikke drømte, men at Alting var virkelig

saa. Nu forbausedes han ydermere; thi han troede tydeligt at kiende Lademanns skionne Tenor. Cordula var imidlertid ogsaa vaagnet, og giorde store Øine. Tempelet var nu ganske lyst, og oppe i en Gang, der omgav det som et Gallerie, saae man Snore, hvorover en temmelig tyk Kone hængte reen Vask op til at tørres.

„Ved Gud, det er Hanna Hellkraft!“ raabte Eberhard. — „Ja, tilforladelig,“ vedblev Cordula, „og Lademann hielper hende at sætte Klemmer paa Tøiet.“ — „Saa ere vi dog komne til Klippeborg, kiære Cordula! Men hvordan er dette Tempel kommen her, som vi tilforn ikke kiendte det mindste til? Normannerne ere dog ikke landede her i vor Fraværelse, og have imidlertid smeddet disse Malmbilleder?“

„See, Hanna!“ raabte Lademann oppe paa Galleriet, „saa sandt jeg lever, ligger ikke et Par Mennesker dernede i Tempelet paa Matrasser; og ved Pælen er bunden en Baad, hvori ligge nogle Matroser.“ — „Saa have de dog nu opsnuset denne Krog,“ sagde Hanna fortrædelig. „Man veed sig dog intet Sted paa Jorden mere sikker for det Menneskekram; overalt skal de have deres Næser.“ — „Gud i Himlen! Hanna! det er Eberhard og Cordula.“ — „Jo, nu komme vi strax. Drømmer De nu igien, Lademann?“

„Nei, nei, Hanna! han drømmer ikke,“ raabte Eberhard, og strakte sine Arme ud imod hende. „Cordula og Eberhard ere virkelig her.“

„Naa, komme I endelig engang?“ svarede Hanna ganske tort, og det klang næsten som en Bebreidelse, fordi de ikke vare komne før. Men Glæden lyste ud af hendes Øine. „Bi lidt! vi stige strax ned til eder.“

Efter en hiertelig Hilsen fortalte Eberhard Alt, hvad der var hændet siden sidst, og Hanna vilde ogsaa rykke ud med Alt, hvad hun vidste, men Lademanns Kunstnersiæl

kunde ikke tilstede, at den skiønne Overraskelse blev utidig svækket, og bød Taushed. Nu fulgte de unge Ægtefolk ham og Hanna giennem en temmelig lang Huulvei i Bierget ned fra den grønne Skov i den herlige frugtbare Dal, hvor de saae to nydelige Huse med Haver, byggede i Nærheden af nogle store Træer.

Uden for den ene Huusdør sad Wolfgang paa Bænken, og legede med en deilig Dreng, han havde paa Skiødet, og som altid vilde gribe ham i Dreskiægget med de smaae Hænder. Lige overfor sad Litzberg ved Bordet, og var sysselsat med at aftegne en gammel Runesteen, der stod opstillet for ham.

„Og nu, kiære Eberhard!“ sagde Lademann hurtig, da nogle Træer paa Veien atter skiulte dem, „vil jeg løse Gaaden med faa Ord, inden Herr Litzberg efter Sædvane tager mig Ordet af Munden, naar han seer os. Og af ham fik De dog i den første halve Time intet Rigtigt at vide, thi jo nysgierrigere De blev, jo meer vilde han opholde Dem med Drilleri. Vi ere altsaa ikke her paa Store-, men paa Lille-Klippeborg. Da Den hist havde mistet sin Selvstændighed, da de indvortes Uenigheder endnu ikke ophørte, havde vi ingen Lyst til at blive der længer. Wolfgang, Litzberg, Hanna Hellkraft og jeg droge til denne skiønne Biergø, hvor vi atter leve som lykkelige Eneboer, uden at tage Deel i Verdens Larm og Forfængelighed. Magister Schmelzer maatte blive ovre hos Indbyggerne og prædike Guds Ord for dem; og de kunne have det nødig. Mange af Landets Børn der gaae formodenlig til Europa eller Nordamerica med deres Penge (thi Skattene ere nu alle uddeelte), saasnart Hollænderne tage Den i Besiddelse.

Her har Herr Litzberg i Deres Fraværelse bygget to gode Huse; det ene til Herr Wolfgang og hans Kone, det andet

til Dem, hvis De engang skulde vende tilbage. Litzberg boer hos Wolfgangs. Hanna Hellkraft og jeg beboe et Par Stuer i Deres Huus. Men de smukkeste Værelser staae altid rede for at modtage Eberhard og hans Brud, naar det skal være.

Husene vare allerede længe færdige, og vi havde boet her et Par Maaneders Tid, før vi opdagede det nære Tempel i det hule Field. Vidtløftige snevre Gange føre did ned giennem Bierget fra Landsiden, og intet Skib nærmer sig Kysten der fra Sosiden, fordi Grunden er fuld af Skiær og Rif. De er lykkelig seilet alle disse Farer forbi, kiære Eberhard! lige ind i Helligdommen, og vi kunne takke en gammel Ven af Dem for at have opdaget Hemmeligheden paa det Torre." — „Hvorledes det?" spurgte Eberhard. — „Husker De ikke, at De ved Deres Afreise, da Intet kunde trøste Dem for Tabet af den skionne Cordula, betroede mig at sorge for Deres Pudel Pasop, til De kom igien? En ulykkelig Elsker maa man holde Noget til Gode; men det var ikke ret af Dem, kiære Eberhard! Det tro Dyr var nær døet af Længsel, og jeg havde allerede tiltænkt Pasop en Grav under det Træ, hvor salig Bedstefader efter Sagnet lagde den lille Beautiful; men han kom sig igien, tog til Takke med min Omsorg, giorde mit nærmere Bekiendtskab, og lod til at haabe bedre Dage i Fremtiden. Han har her opdaget det hedenske Tempel, ligesom for faa Aar siden Guanchernes Hule paa Teneriffa.

Nogle Solvplader, som vi fandt i en Steenstue, gave os den Oplysning, at her har levet endeel nordiske Kæmper i det ellevte Aarhundrede. Siden have vi nede i Dalen fundet deres Runestene og Gravhoie. En islandsk Matros, egenlig en forulykket Student, der sidst kom med Capitain Horn, og fik Lov til at blive paa Store-Klippeborg, har

hiulpet Litzberg med at overſætte den gamle Kæmpeviſe og den Saga, ſom findes optegnet paa Solvpladerne. Siden have vi hver bidraget Sit til at bringe Viſeoverſættelſen i Riim igien. Islænderen lærte mig en gammel danſk Melodie dertil; og jeg ſynger den gierne nede i Tempelet, hvor Digter-guden Bragi ſidder med ſin Harpe, og hvor hans Huſtru Idun ſtaaer ved Siden af ham med Udødelighedens Æbler."

„Men, bedſte Hanna!" ſpurgte Cordula nysgierrig, „hvorledes kommer du da til at vaſke og hænge Klæder op i det gamle Hedningetempel?"

„Fordi der flyder en varm Kilde," ſvarede Hanna, „ſom letter mig Arbeidet. Stedet er ogſaa et bequemt Ly mod Regn og Hede, ſkiøndt det er noget gyſeligt. Men jeg har gierne Lademann med, thi han er nu mit Barn; og under Arbeidet ſpiller han mig ſædvanlig Noget for paa Harpen. Jeg kan ogſaa nok lide, mens jeg vaſker, at ſee paa de gamle Afguder, ſom ſtaae der og betragte mig med deres Skiæg og deres Hammere. Jeg kommer tidt derved til at tænke paa Dødningedandſen i Kirkegaards-Hallen i Leipzig, hvor jeg ſad og ſpandt, naar Eberhard var hos mig. Nu er Lademann min Eberhard; den Anden har taget ſig en ſmuk ung Kone, og bryder ſig Pokker meer om den gamle Hanna Hellkraft."

„Fy, Hanna! hvor kan du tale ſaa?" raabte Eberhard, og faldt hende om Halſen. „Holder man da mindre af ſin Moder, fordi man bringer hende en ſmuk Svigerdatter?"

Nu havde Litzberg opdaget dem langtfra med ſine Falkeøine. „Ved Gud," ſagde han, „der komme de!" — „Hvem?" ſpurgte Wolfgang nysgierrig, og ſatte Barnet ned. — „Eberhard og hans Brud." — „O, min Gud! Sophie! kiære Sophie! kom ud. Der ere de, vore Venner, ſom vi have længtes ſaa inderligt efter."

„Stille!“ bød Litzberg, „vi ville have en lille Spas med ham. Jeg vil fixere den gode Eberhard lidt.“ — „Strax fixere!“ sagde Wolfgang misfornøiet. — „Kun et Øieblik, Herr Capitain! for at Glæden siden skal blive dessstørre.“

Wolfgang maatte tage Barnet paa Skiødet igien, og vende de Kommende Ryggen. Litzberg sad saa fordybet i sit Arbeide, at Eberhard kunde snige sig bag paa ham og klappe ham paa Skulderen. Litzberg saae i Veiret, stirrede paa Eberhard uden at reise sig, uden at forandre en Mine, og sagde ligegyldig, i det han tog ham ved Uhrkieden: „Jh see, der har De jo faaet Dem et nyt Signet i Deres Uhr, kiære Eberhard!“ — Eberhard saae forundret paa ham; men i dette Øieblik sprang Pudelen, der havde opsnuset sin Herre, ud af Huusdøren paa Bordet, væltede Tuskkoppen over Tegningen, satte Poterne paa Eberhards Skuldre, og slog Litzberg med den logrende Hale i Ansigtet.

„Det skader ham ikke,“ raabte Wolfgang. „Hunden giør eder til Skamme, den modtager sin gamle Ven hierteligere, end J.“ — „Hvad bryder jeg mig om den snavs Tegning?“ sagde Litzberg, utaalmodig over at Wolfgangs Omfavnelse varede for længe, da han selv vilde til at hilse paa sin gamle Reisekammerat. „Gud skee Lov, at vi have ham igien, at jeg har et Menneske igien, jeg hver Dag kan trættes og forsones med! Her gave de kiedsommelige Mennesker mig alle Ret, naar vi disputerede. Og jeg vil ikke have Ret; men de skulle heller ikke have det, thi intet Menneske har fuldkommen Ret eller Uret.“

„Kiære, kiære Eberhard!“ raabte Wolfgang, „see dog engang, der have vi atter en Albert Julius. Han gaaer med Faldhat, i Sloikiole, og jeg har nylig skaaret ham en Kiepheſt. Sophie! kom dog ud; her ere Eberhard og Cor=

dula." — En smuk ung Kone aabnede Døren, og fløi i den uformodede Venindes Arme.

Henrik Schlenk havde sneget sig i Hælene paa de Andre, og giorde imidlertid Bekiendtskab med den tro Rudolf, Wolfgangs Tiener, som vi kiende af Levnetsbeskrivelsen.

Nu bragte Lille-Klippeborgerne de unge Ægtefolk i deres smukke ny Huus. I Dagligstuen fandt Eberhard Luthers, Shakespeares og Albert Julii Billeder hængende paa Væggen. Ogsaa hans Moders Portrait hang over Canapeen af det gule Plüsch fra Leipzig. I det velbekiendte Skab laae Bibelen, Uhret, den afblegede Sløife og flere Reliqvier.

Eberhard knælede ned for den ærværdige Alberts Billed. „O, min kiære, gode Stammefader!" raabte han, „din Ætling er nu ligesaa lykkelig, som du var. Efter mange Gienvordigheder vandt han sin Cordula, som du din Concordia. Et uskyldigt, frit, idyllisk Liv, Menneskets bedste Lod paa Jorden, begynder her forfra igien. O, lad din Aand, tillige med min Moders, med Luthers og Shakespeares, omsvæve os, at vi maae nyde Livet, som du, betragte Verden med Shakespeares Die, og ane Himlen med Luthers Hierte!"

ANMÆRKNINGER.

Side 1: **Øen i Sydhavet. Anden Deel.**] Til forrige Binds litterair-historiske Oplysninger om nærværende Roman kan endnu føies Fortalen til den tydske Text af 1839:

Wenn es wahr ist, daß unsere Kindheit mit ihren Gefühlen und Vorstellungen das Thema aller künftigen Compositionen des Lebens giebt, so ist der Grund auch angegeben, warum der Verfasser dieses Werks einige Hauptzüge des alten Romans Felsenburg zum Stoffe gegenwärtiger Dichtung nahm. Dieses alte Buch hatte großen Eindruck auf meine jugendliche Phantasie gemacht; und durch wiederholtes Lesen hat sich so viel Eigenes entwickelt und angeknüpft, daß ich mich wunderte, als ich in spätern Jahren die Geschichte wieder las, bei weitem nicht mehr das darin zu finden, was ich zu finden gehofft hatte.

Das bewog mich zu diesen lieben Jugendbildern zurück zu kehren, um selbst auszumalen und darzustellen, was ich früher dabei geahnet und geträumt hatte, ehe ich im Stande war, es mir selber klar zu machen, und Andern in Form und Kunst mitzutheilen.

Dieser Roman kann also nur in so ferne eine Bearbeitung des alten heißen, wie man ein historisches Schauspiel eine Bearbeitung der Geschichte nennt, weil der Dichter aus ihr einige schöne Züge entlehnte.

In keinem Werke habe ich mehr selbst erfunden, obschon,

Linie 8-10: Dieses alte Buch hatte großen Eindruck auf meine jugendliche Phantasie gemacht] Smlgn. Oehls Erindr., I, Side 15; Oehls Digte, I, 1860, Side 48, Linie 17—24; II, 1860, Side 173, Linie 7—8.

wie gesagt, einige schöne mit Kreide flüchtig hingeworfene Skizzenzüge dem alten Buche entlehnt sind, weil sie mit Oelfarbe ausgemalt zu werden verdienten, und weil sie mir zu eigenen Erfindungen Anlaß gaben.

Der Stoff führte es so mit sich, daß mehrere Novellen der großen Erzählung einverleibt werden konnten, ohne den Gang der Geschichte zu stören, weil dieser nicht bloß, die Neugierde reizend, sich schnell wie ein Wasserfall fortstürzt, sondern episch langsam wie ein breiter Fluß bei vielen Städten, Wäldern und Bergen vorbeifließt, die sich auf seiner Fläche abspiegeln können.

Fragt Jemand: Wo ist der eigentliche Held der Geschichte? den frag' ich: Wo steht es geschrieben, daß in einem Romane nur ein einziger Held (eigentlich eine einzige Hauptfigur) auftreten solle? Können auch nicht mitunter ihrer zwei, ja noch mehrere sein? Einige merkwürdige Menschen verschiedener Zeitalter (wodurch diese zum Theil geschildert und in Gegensatz zu einander gebracht werden) finden nach vielen Abenteuern und Widerwärtigkeiten Ruhe auf einer schönen Insel; nur die krigsbegierigen, heimathskranken Wäringer nicht. Das paradiesisch idyllische Leben hört aber wieder auf, sobald ihrer zu viele werden, und nun müssen einige weise Freunde sich wieder in einen engeren Kreis von der Welt zurückziehen und freiwillige Robinsone werden, um des Glückes der Ersten wieder theilhaftig zu werden. Das ist die Einheit, die Idee dieser Dichtung: ein Bild des allgemeinen Menschenlebens. Denn wo findet man wahres Glück, ohne sich von den Eitelkeiten der Welt mit wenigen Auserwählten zurückzuziehen? ohne ein freiwilliger Robinson zu werden, der selbst die Hauptstraße der großen Hauptstadt wie das einsame Insel-Gestade, und das Menschengewimmel darin mit seinen Leidenschaften und Zerstreuungen wie Wellen des Meeres im Sturm und Sonnenschein betrachtet?

Die zwei Hauptpersonen, Albert und Eberhard, sehen sich übrigens (einige Eigenschaften ausgenommen) so gleich, daß sie gern für denselben Geist, dasselbe Herz gelten können, worin sich zwei auf einander folgende Jahrhunderte abspiegeln.

Dieſe Idee iſt, denke ich, nicht unſchön, auch hat nicht Geiſtesarmuth des Verfaſſers dieſe Aehnlichkeit veranlaßt. Welcher gute Menſch wünſcht, hofft und glaubt nicht die Unſterblichkeit der Seele? Allein auch die Gewißheit iſt ſchön, daß ſich mitunter verwandte Geiſter auf der Erde ablöſen, und ſo eine Art von Seelenwanderung beweiſen, ohne die Perſönlichkeiten der Einzelnen aufzuheben.

Et Par Steder i nærværende Binds Text har Digteren ved Forkortningen gjort ganske smaae Skaar i Sammenhængen, paa hvilke der nu ikke mere kunde raades Bod. Side 37, Linie 28-29, mangler saaledes et Par Ord om Paul Flemmings Gjenindtræden i Stuen, der nu kun fortælles i Var. til samme Sides Linie 24-25. Ariosts Yttring Side 160, Linie 3-4: I har selv sagt, at mit Navn i Italien endogsaa gielder noget hos Roverne, henviser til noget Foregaaende, der ikke længer findes i Texten, men i Var. til Side 155, Lin. 13-15, nemlig: Rygtet siger, eders Digt er saa aldeles i Folkets Smag, at det endog er bekiendt i de dunkleſte Roverkuler. For disse Smaafeils Skyld vilde det sikkert ikke været rigtigt her at gjenoptage de paagjældende, i andre Henseender med god Grund udeladte vidtløftige Steder. Derimod burde udentvivl de faa Linier, der ere Var. til Side 136, Linie 25-26, helst været gjenoptagne, af Hensyn til den Side 136, Linie 30, til Side 137, Linie 1, forekommende Sætning: da han hørte mit fromme Ønske om at see min Fader igien, skjøndt denne Sætning vel ogsaa til Nød kan forstaaes alene. — I A begynde Formerne egentlig, ordentlig, formodentlig osv. noget inde i Romanens anden Halvdeel at afløses af de mere moderne egenlig osv., hvilken Inconseqvents nærvær. Udgiver har foretrukket at beholde fremfor B.s conseqvente Brug af de sidstnævnte Former.

Bemærkninger til Øen i Sydhavet, 2den Deel:

Side 38, Linie 10-13: Lad os ſpringe, lad os dandſe, osv.] See den sidste Strophe af P. Flemmings Tanzlied, der findes i

Auserlesene Gedichte von Paul Flemming. Herausgegeben von Wilhelm Müller. Leipzig. 1822, Side 26.

Side 43, Linie 24-25: Mig ei træffer Sorg og Smerte, osv.] Af Lied der Treue, see det nysanførte Bind, Side 17-18.

— —, — 27-28: O, Solens Glæde! o, Glædens Sol!] Af Digtet Auf die italienische Weise: *O fronte serena*, see sammesteds Side 29-30.

— 46, — 22-23: Naar hun har grædt et Par Ugers Tid, trøster hun sig nok igien.] Her synes Digteren under Oversættelsen at have læst feil i sin tydske Text, der mere passende har: Wenn sie ein Par Wochen geweint haben, werden sie sich wohl wieder trösten.

— 52, — 5-22: Hvi om din Skiebne spørge? osv.] See Auserlesene Gedichte von Paul Flemming osv., Side 8—9: Pilgerspruch.

— 63, — 26-28: Voldsommere rystes den uhyre Gran osv.] Horatii carminum lib. II. od. X.

— 164, — 17-20: Af Ariost J læste Eventyret osv.] Orlando furioso, X, 92 ff.

— 175, — 7-8: Forgieves nu fra denne Dag du søger osv.] Orlando furioso, I, 47.

— 248, — 6: eders kiære Barnebarnsbarn] Da Litzberg jo meget vel vidste, at Eberhard ikke var Alberts, men Rudolfs Barnebarnsbarn, kan man maaskee antage, at her er et Ord udfaldet, idet Manuscriptet muligviis har havt: eders Broders kiære Barnebarnsbarn.

— 278, — 20-21: dramatiske Tractater] Tractater d. e. Afhandlinger.

— 324, — 19-20: at *Monsieur Jourdain* har sin *Maitre de Philosophie*. Linie 30—31: Dorante maa giøre Jourdain Cour, osv.] Allusioner til Molières Le bourgeois gentilhomme.

— 341, — 1-2: Den øverste Side af Puden var grøn, osv.] Paa Shakespeares Monument i Stratfort Kirke sees en Pude, hvorpaa der ligger et Papir, foran hans Brystbilled.

— 351, — 2: Skiøndt vi dem agte stort] dem d. e. Valhals Aser.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 3, Linie 22, til Side 4, Linie 1: begraven. Der vare] = B; A: begraven. Medens han vederqvægede sig i Herberget, løb jeg hen paa Kirkegaarden. Der vare

— 4, — 14: dine Veie. Hvis den] = B; A: dine Veie, hvor ofte viser du Menneskene din Godhed, selv der, hvor de Kortsynede klage over Skiæbnens Harm. Hvis den

— —, — 17: Grusomhed. Nu tog] = B; A: Grusomhed. Med Skam og Skiændsel havde hun da maattet lade sit unge Liv, i en Kirke, for Bødelhaand. Nu tog

Side 5, Linie 13: han imod] = B; A: han igaar imod
— —, — 23: Huus. Man kaldte] = B; A: Huus; nu havde de ingen Mænd meer, hvem det kunde gaae ud over, de vendte sig altsaa mod hinanden indbyrdes, skiændtes og sloges daglig, og bleve til Spot for alle Mennesker. Man kaldte
— —, — 24: var underlig nok. En lummer] = B; A: var underlig nok.
En lummer
— —, — 25: Tordenveir op. Under Uveiret] = B; A: Tordenveir op over vor Egn, jeg har intet lignende oplevet i Europa; thi her paa vore Øklipper tordner rigtignok Jupiter ofte saaledes, i forfærdelig Majestæt, som J snart ville faae at høre.
Under Uveiret
— —, — 26: andægtige; det blev] = B; A: andægtige, hentede deres Psalmeboger og sang Bods- og Bedringssange; nogle endogsaa Liigpsalmer. Men tilsidst da det tog alt for haardt paa, kunde de ikke synge længer, for Skræk. Det blev
— —, — 28: Vinduet] = B; A: Vindvet
— —, — 31: som jeg] = B; A: som om jeg
— 6, — 4: Skuldrene. Uden at agte] = B; A: Skuldrene, med blodigkradsede Ansigter, funklende Vredesblik, Aarene i Panden opsvulmede af Forbittrelse. Uden at agte
— —, — 7-8: Rendesteen. | Jeg har endnu] = B; A: Rendesteen; hvorfra de da, tilstrækkelig afkiolede, som halvdruknede Rotter, beskiæmmede smuttede tilbage, i deres Hul.
Jeg har endnu
— —, — 9-12: Characteer. | Engang, da jeg var beskiæftiget med at opklappe Trautmanns Grav] = B (der dog ligesaa lidt som A og den tydske Text begynder en ny Linie med Engang, hvilket imidlertid synes at maatte være Meningen); A: Karakteer. Jeg fandt min Fornoielse i, altid at holde hendes salig Mands Grav vel heget og opklappet; ligeledes giorde jeg maanedlige Valfarter til min Johannas Hvilested. Engang, da jeg var beskiæftiget ved Trautmanns Grav
— —, — 14: Vognen; men da den] = B; A: Vognen, thi den saae temmelig tom ud langt fra; men da den
— —, — 27: holde længer ud." | Arbeidet var] = B; A: længer ud. — Ja, svarede Muursvenden, idet han begyndte sit Arbeid, — hvis der ingen Menneskehænder vare, troer jeg en saadan Steen kunde ligge uforstyrret, indtil Basunengelen fremkaldte den Døde paa Dommedag.
Arbeidet var
— —, — 29: bleg Dame] = B; A: bleg skiælvende Dame
— —, — 30-32: var sort klædt. Hun nærmede sig Graven, stirrede kort paa Indskriften, og spurgte] = B; A: var smukt klædt, skiondt slet og ret i en sort Kiole. Hun nærmede sig Graven, stirrede paa Indskriften, torrede sine Øine, og spurgte

Side 7, Linie 7: Sigfride?" — „Jo!" sagde hun, trykkede] = B; A: Sigfride? — Ak jo! den ulykkelige Sigfride, raabte hun udbrydende i Taarer, trykkede

— —, — 9: raabte grædende ud] = B; A: raabte ud

— —, — 10: Penge." Derpaa rullede hun bort] = B; A: Penge! Var I hans Ven, og har I formildet hans sidste Dage, saa lonne Gud Eder! — Derpaa rullede Vognen bort

— —, — 11-14: Liigstenen. | Men Natten derpaa skyndte Enken sig hen paa Kirkegaarden med en Øxe til Liigstenen. Neppe stod hun der, for hun raabte: „Skioge! du har spildt] = B; A: Liigstenen.

Trautmanns Navn, hans Fodsels- og Dodsdag var meget smukt udhugget i Stenen. Desuden saae man Doden, kunstigt udarbeidet, med sit Timeglas og sin Lee, og nedenunder stod at læse:

„Jeg er ei smuk, men er ei ond,
Med samt min Skaldepande.
Jeg bringer Eder korten Vee,
Men Siælen træffer ei min Lee,
Den skal til Gud opstande."

(Ak Hanna, raabte Eberhard, til sin Veninde, som ogsaa bestandig var tilstæde, naar Bedstefader fortalte; — Dodningedandsen! Mindes du — i Leipzig? — Hanna Hellkraft nikkede, men rystede tillige paa Hovedet, for at han ikke forlænge skulde afbryde Gubben, og gamle Albert Julius vedblev):

Alle Folk i Byen glædte sig over denne Liigsteen, thi de Fleste havde holdt meget af salig Trautmann. Men ovre hos Xantipperne tordnede og lynede det, værre end sædvanlig, den hele Dag; thi Mosteren fornoiede sig over at man havde viist hendes Broderson den sidste Ære; den latterligste Skinsyge begyndte derimod atter at koge Galden op i Enken, fordi, som hun sagde, den uforskammede Skioge havde spillet hende dette Puds.

Da jeg Aftenen derpaa, temmelig silde, det var næsten Midnat, tilfældigviis gik forbi Kirkegaarden, saae jeg, at der var sprungen et aabent Vindue fra Krogen, oppe i Kirketaarnet, som Vinden slog hid og did. Da jeg nu nodig vilde, det skulde gaae i Stykker, havde Noglen hos mig, og ikke var bange for Spogelser, gik jeg i Guds Navn derop, at lukke Vinduet. — Neppe staaer jeg der, saa seer jeg salig Trautmanns Moster skynde sig hen ad Kirkegaarden, med en stor Spand Vand, og skiule sig i Beenhuset, ikke langt fra hans Grav. — Min Gud, tænkte jeg, hvad har Konen isinde, vil hun give Dodninghovederne at drikke? Min Forundring tiltog, da jeg strax derpaa saae Degneenken, med flagrende Haar, komme styrtende som en Furie, med en stor Slagteroxe i Haanden. De sælsomste Foreſtillinger begyndte at lobe om i mit Hoved. Have disse

Hexer nu indgaaet et Forbund sammen? tænkte jeg. Ville de opgrave Liget, vaske, slagte det, og holde et kannibalsk Maaltid? — Men snart blev Gaaden løst. Enken skyndte sig hen med Øxen til Liigstenen; Mosteren fulgte hende sagte i Hælene, med den fulde Vandspand. Neppe stod den første ved Maalet, for hun raabte: Nu, Skioge, har du spildt

Side 7, Linie 17-21: med Øxen. Lykkeligviis kom Vægteren, standsede hende i Arbeidet, og bragte hende til Øvrigheden, hvor hun fik sin fortiente Løn. | **Ritmesteren.** | Midlertid raste] = B; A: med Øxen. Et Hiorne var allerede afhugget, da Mosteren giod hende det iiskolde Vand over Hovedet med disse Ord: Uforskammede Asskum! formaster du dig endog at beskiæmme de Døde, og at antaste Helligdommen med dine frække Hænder?

Frygtelig, som en cimbrisk Hedningequinde, der har fyldt Kobberkiædelen med den Offredes Blod, og nu rasende vil hænge sig i Hestehalen, fordi Slaget er tabt, vendte Enken sig, med den i Maanskinnet blinkende Øxe mod Mosteren. To stærke Slag hørte jeg Vandspanden afbøde, med hule Dron; jeg vovede ikke at oppebie det tredie, men raabte ned fra Taarnvinduet med huul Røst: Ugudelige Qvinder! Forsynder Eder ikke! Flyer fra dette hellige Sted!

At opdage mit Ansigt, som saae ganske blegt ud i Maanskinnet, fra det lille Kirkevindue, at kaste Spand og Øxe, og flygte over Hals og Hoved, var et Øieblikks Sag for Begge. Jeg steeg ned, tog Spanden og Øxen, og giemte dem vel, da jeg kom hiem. Min Aabenbaring i Kirkevinduet blev en Hemmelighed; men den havde gode Følger. Fra den Tid af forligedes Furierne; og hvad hidindtil hverken Gudsfrygt eller Anstændighedsfølelse mægtede at tilveiebringe, det tilveiebragte nu en plump Overtro.

Andet Kapitel.
Krig og Seier.

Midlertid raste

— —, — 22-23: skaanet. Nu skulde det] = B; A: skaanet. — Gustavs Menneskelighed og Mildhed blev sagtens rost overalt, ikke desmindre blev dog ogsaa denne store Helt ægget til Hævn af Tillys Grusomhed; i Frankfurt raabte de rasende Svenske til dem som bade om Naade: Nybrandenborgisk Pardon! og sablede dem alle ned.

Havde Churfyrsterne af Brandenborg og Saxen strax giort fælleds Sag med Kongen af Sverrig, saa havde megen Ulykke været forebygget. Men først maatte han tvinge Georg Wilhelm at træde over paa sin Side. Den mistænkelige Johan Georg vilde ikke tilstæde Kongen at drage giennem Wittenberg, for ei at fortorne Keiseren; thi de vare store Jagtvenner, sendte hinanden aarlig deres Dagbøger, og Fortegnelsen paa det skudte

Vildt. Saaledes kom Hielpen for silde, for de stakkels Magdeborgerne, medens Churfyrsten rolig drak sit Merseborgerøl; og saaledes fik Tilly Leilighed til at rose sig af, at siden Troias og Jerusalems Forstyrrelse, havde man ingen lignende seet.

En gammel bortflygtet Præst fortalte os alle de skrækkelige Begivenheder. Meest rorte det mig at hore, at man havde fundet 53 halshuggede Fruentimmer i Katharinekirken, at man havde speddet de uskyldige Born paa Landserne og kastet dem i Ilden. Tillys forhærdede Svar: „Lad dem blive ved en Times Tid endnu, Soldaten maa have noget for sin Umage" giorde mig rasende. Jeg knyttede Hænderne under Fortællingen, skiar Tænder, Medlidenhedens og Forbittrelsens Taarer strommede mig ned ad Kinderne, og jeg folte den storste Lyst til at dræbe det lille Affkum, allerbedst som han med det brune Ruslærsansigt, reed paa den kroatiske Kleppert, i gront Atlask, med opsplittede Ærmer og vide Buxer, med spidspullet Hat paa det brede Hoved, og med en rod Strudsfiær hængende ned ad Nakken.

Hvor aldeles modsat lod Beskrivelsen om Gustav Adolf. Men kunde han forhindre en saadan Krigs Følger? Hunger og Pest fulgtes ad. Paa de Stæder, hvor Ødelæggelsen havde raset, blev en Skiæppe Hvede ofte betalt med tyve Daler. Man maatte udsætte Skildvagter, for at de nylig Begravede ikke strax skulde opgraves og fortæres. Smaae Born bleve myrdede og opædte. To Qvinder stredes om et Stykke raadent Hestekiod, og den ene slog den anden ihiel. En omflakkende Tiggerkiærling stial Barnet fra en anden fattig Kone, og var just ifærd med at slagte det, da den aarvaagne Moder ilede til Hielp og dræbte Mordersken. Jordens Overflade laa under denne langvarige Krig øde og udyrket; og ethvert spiseligt Dyr blev saa begierlig sogt, at det endog tilsidst manglede Rovdyrene paa Næring. Da en Reisende engang drog giennem Skoven, krob en Ræv ud af Hækken og beed ham mat i Benet. Manden bemægtigede sig Ræven; thi den var saa afmægtig at den ikke kunde tage Flugten; dens Øine stirrede hult, og den veiede fast intet.

Kun til Gustav stod nu Protestanternes Haab; thi han brød frem som en Storm, skiondt det varede længe inden Keiseren mærkede hvilken Fiende han havde i ham. „Vi have atter faaet os en Fiendelil!" sagde han til Tilly i Regensburg. Men den melankolske Bayrer lugtede Lunten, og vilde ikke istemme den sangvinske Wienerspas: at Gustav kun var en Sneemand, som snart vilde toe, naar det blev varmere i Veiret.

Nu skulde det

Side 7, Linie 24: udsugede] = B; A: udsuede

Side 7, Linie 27, til Side 8, Linie 1: Zeitz og andre Stæder. | Menighederne] = B; A: Zeiz og flere Stæder. Nu var der intet andet tilbage for Johan Georg, end at lade Oldunken staae for det første, og kaste sig i Svenskens Arme. Tilly havde indtaget Leipzig. I Forstningen vilde Gustav intet Slag vove, og her maa man sige til Churfyrstens Ære, at han var første Aarsag i den heldige Fremgang, da han heller vilde see sin Skiæbne strax afgiort, end svæve i ængstelig Uvished.

Jilbud bragte Budskab omkring i Landet, og I kunne forestille Eder, hvilken Spænding vi vare i. Spørgsmaalet var, om vi skulde befries ved Gustav, eller tilintetgiores af Tilly.

Menighederne

— 8, — 1: med Andagt] = B; A: med ivrig Andagt
— —, — 7: holdt] = B; A: holdet
— —, — 12: Knæene] = B; A: Knæerne (smlg. Linie 19)
— —, — 14: Alteret] = B; A: Altaret
— —, — 17: Flugten. Seiren] = B; A: Flugten. Lange Fritz har slaaet ham i Nakken og Baghovedet med Pistolskaftet. Seiren
— —, — 28-29: beholde. | Tre Uger] = B; A: beholde!"

Tredie Kapitel.

Ritmesteren.

Tre Uger

— 9, — 25: mit Svar] = B; A: mit korte Svar
— 10, — 2: laae hos ham paa] = B; A: laa ved Siden af ham paa
— —, — 12: Dampierre] A og B: Dampier
— —, — 30-31: Dodelig for ham. Gustav Adolph leve] = B; A: Dodelig for ham. Hidtil vare Regimenterne 3000 Mand stærke, og ligesaa vanskelige at flytte, som gamle Dragkister; han har reduceret dem til 1200 Mand, og de tumle sig nu som vælige Stridshingster. I hvert Regiment ere fire Læger. Tilforn laae de Saarede og gispede paa Fælleden, til Ulve og Ravne aad dem op. Maatte ikke selv gamle Tilly lade sig hente en Læge fra Halle, da han endelig engang havde faaet en Toraf? Opfindelsen af Brigaden, af at fyre Pelotonsviis, den ny Landse, Dragonerne, Patrontaskerne, den korte Kanon, der skyder længer end den lange, Læderkanonen, at blande Fodfolk mellem Rytterie — alt det er Gustavs Opfindelse. Hver Hovding i hans Hær, er en dygtig Lærling af ham. Han slaaes lige saa godt Vinter, som Sommer. I at bygge Broer, opkaste Batterier, i alle Forskandsningens Kunstgreb, kommer ingen ham nær. Ikke at tale om hans Færdighed i at slutte Traktater, udgive Manifester, holde Taler, skrive Breve. Og nu hans personlige Tapperhed, Aandsnærværelse, Hoimod, Tarvelighed, Arbeidsomhed, Mandstugt, aabne Væsen, Vennesind, Selskabe-

ligheb, Dyd, Gudsfrygt! Jeg kræver vor Herre, ja Satan selv til Vidne, om der er saadant Menneske til, paa hele Jorderige? Ja, han fortiener at jeg endnu lige saa gierne drikker en Flaske Rhinskviin paa hans Velgaaende, som at jeg udgyder mit Blod for ham, i hans Tieneste.

Han floitede igien; den viinbringende Svenske kom og forsvandt, ligesom for, og Seifart vedblev: Gustav Adolf leve

Side 10, Linie 32, til Side 11, Linie 1: romersk Keiser!" | Jeg undrede mig] = B; A: romersk Keiser. Hvad er det saa meer? Den som har Indsigt og Kraft til at redde et Land fra Undergang, fortiener ogsaa den Ære at beherske det.

Jeg undrede mig

— 11, — 13: fortalte mig Meget, og] = B; A: fortalte mig endnu Adskilligt, og

— —, — 14: ogsaa] = B; A: fremdeles

— —, — —: du eengang] = B; A: du nu eengang

— —, — 15: den Lærde. Jeg har ofte] = B; A: den Lærde. Kongen har altid Hugo Grotius, om Krig og Fred, under sin Hovedpude, som Alexander sin Homer; og jeg har selv hort Gustav sige, at han strax vilde giore den dybsindige Philosoph til sin Minister, hvis han havde ham hos sig. Ogsaa Poesie synder Gustav. Da han havde erobret Elbingen, sneeg han sig ukiendt ind i Byen i en Boglade, medens Commandanten endnu underskrev Betingelserne, og spurgte Boghandleren, om han ikke kunde skaffe ham Buchanans Digte? Jeg har ofte

— —, — 23-24: Majestæt." | Med disse Ord] = B; A: Majestæt. *Vale Alberte! et me ama**)." — Med disse Ord

*) Lev vel Albert, og hav mig kiær!

— —, — 26: Skygger] = B; A: Ridderskygger

— —, — 29-30: Kiole, som] = B; A: Kiole saa omhyggeligt, som

— —, — 31, til Side 12, Linie 1: store Gustav. | En Fierdingvei] = B; A: store Gustav. Under mit Arbeide med Borsten opdagede jeg, ligesom Astronomen giennem sin Kikkert, utallige Melkeveie og Taagepletter, i den dunkle Baggrund, hvilke jeg aldrig for havde mærket. Med Terpentin lykkedes det mig vel at tilintetgiore de fleste af disse Verdenssystemer, eller i det mindste at trænge dem tilbage i en utydelig Frastand; men deraf fik igien Kiolen en saa frygtelig Terpentinlugt, at jeg tænkte ved mig selv: Det gaaer aldrig an! Din Planet kan umulig, i denne Dunstkreds, nærme sig hans svenske Majestæts Sol. Midlertid trostede jeg mig med den lange Vei. Vinden, tænkte jeg, vil for storstedelen have bortblæst Terpentinlugten, inden du kommer derhen. Med varmt Øl giorde jeg mig ogsaa en ny Hat af min gamle. Istedet for et Spanskror, skiar jeg mig en Vandringstav af en Hasselbusk, snorte min Bylt paa Ryggen, og tiltraadte min Reise, efterat

min gamle Præst havde givet mig et Skudsmaal med, for at jeg kunde bevise, hvem jeg var

En Fierdingvei

Side 12, Linie 23: et Menneske. Gustav har] = B; A: et Menneske. Man kan ogsaa giore for meget af det Gode; og saaledes gaaer det den store Gustav, hvis eneste Feil er, at han er altfor gudsfrygtig. Han beder, synger og græder omkaps med en gammel Kiærling. Jeg vil gierne tro at det er vel meent; til Hykleri kunde en Gustav ikke nedlade sig; men man kan ogsaa bilde sig noget selv ind, uden at mærke det, naar det smigrer vore Tilboieligheder. Historien lærer jo, at aldrig har Magten været storre, end hvor Kongen tillige var Ypperstepræst. Det kunde muligt gaae den gode Gustav, som Fiskeren i Eventyret: kan han blive Keiser, saa kan han ogsaa blive Pave. Det være nu som det være vil, Gustav har

— —, — 31: slig Maade. Men lad det være, som det vil, Kongen har] = B; A: slig Maade. Bliver han det, saa hævner han sig i en storre Tvekamp; thi hvad var Slaget ved Leipzig andet, end en saadan Tvekamp, mellem Gustav Adolf og Ferdinand den Anden, eller maaskee rettere, Maximilian af Bayern? Men store Herrer ville gierne, seer du, at man gior alting for dem, og intet for sig selv. De lide ikke, at man udover nogensomhelst personlig Magt; thi det forstaaer sig, derved erklærer man sig jo selv for en liden Potentat, der i visse Tilfælde ikke behover at træde for deres Domstol. Men lad det nu være, som det være vil, Kongen har

— 13, — 5: Plads. Tag mig det] = B; A: Plads; thi det vil dog vist fornoie dig usigeligt at see hele dette Optog. Nu har jeg ingen Tid længer at snakke med dig, kiære Ven! Tag mig det

— —, — 7: Sager. Seirer jeg] = B; A: Sager; og da hans Majestæt havde viist mig den store Naade, og tillod mig at brække min Modstanders Hals, i hans egen hoie Nærværelse, saa indseer du selv, at jeg ikke turde vove, strax igien at falde ham besværlig med andre Bonner. Seirer jeg

— —, — 12-14: tage sig af dig." | Han kaldte] = B; A: tage sig af dig. Men saa maa du love mig, at du endnu forst som Degn synger mig en Liigpsalme ved min Jordefærd.

Han kaldte

— —, — 17-18: i Trængsel. Nu maa jeg] = B; A: i Trængsel. Bild dig ind, Albert, vedblev han leende, at du seer en af de gamle Athletkampe; thi uden at een af os bliver paa Stedet, vil det neppe lobe af. Dog med Jernkroge vil man ikke slæbe os ud af Dodningeporten. — Nu maa jeg

— —, — 19-20: Tilskuere." | „Men siig mig, du] = B; A: Tilskuere. Husker du, da vi sidst spillede Tragodie hos gamle

Ridder Knaufdegen? Da tænkte vi ikke paa, at det saa snart skulde blive Alvor, for et større Publikum.

Men sig mig dog, du

Side 14, Linie 10: Grobian] = B; A: Grobjan

— —, — 12: en Oxe] = B; A: en grov Oxe

— —, — 15: af Folk. Den kongelige] = B; A: af Folk, men han skaffede os Plads, og fra det Sted, jeg stod, kunde jeg overskue hele Salen. Den kongelige

— —, — 19-20: Skafter. | Nu blev Salen] = B; A: Skafter. — Kongen, sagde jeg, har viist stor Forkiærlighed for dette Corps? — Han holder af alle sine Krigsmænd, svarede Jørgen; og saa utroligt det end synes, kiender han dog de fleste indfødte Svenske, i alle Regimenter, af Navn, og har talet med dem oftere. Nu er den hele svenske Hær godt udmunderet; thi Gustav tænker ikke som Tilly, den knoklede Beenrad af en vissen Korporal, hvad Kongen kalder ham; han mener, en pialtet Soldat og et poleret Gevær passe sig bedst sammen. — Maaskee, svarede jeg, tænker den gamle Bayrer, som de gamle Latinere: *Militum horridum esse debet;* o: en Soldat maa see forskrækkelig ud. Hvad de gamle Latinere tænkte, svarede Jørgen, veed jeg ikke, de vare jo Hedninger og noget sammenlobet Pak; men hvad Kong Gustav tænker, veed jeg. Han elsker alle sine Undersaatter som sine Børn, ønsker at giøre dem lykkelige, og har ingen Forkiærlighed for sin Garde. Jeg har tvertimod selv hørt ham sige, at man mere maatte forlade sig paa Guds Varetægt, end paa Garderegimenter.

Nu blev Salen

— —, — 24: mager Herre, men stærk af Legemsbygning] = B; A: mager Herre, men stærk af Lemmebygning

— 15, — 10: stridbar] = B; A: gyselig

— —, — 20-21: var Svaret. „Men see] = B; A: var Svaret. Han holdt den ene efter den anden, flere Timer, i sine Arme, indtil de udgave deres Aand; derpaa lod han Ligene bringe til Sverrig i Solvkister. Men see

— —, — 25-26: som Fanden. | See der] = B; A: som Fanden. Der seer man, ærlige Folk kunne ogsaa have Forstand. Han er af en rolig, blid Karakteer. Seer I, der trykker han Svigersønnens Haand og trøster ham. Og det var dog hans egen elskede Datter! Men, som jeg siger: han er koldere. Kongen har undertiden forekastet ham det; men veed I, hvad han svarer? Hvis ikke min Vandsprøite undertiden slukkede Eders Majestæts Ild, saa blev Ildebranden for stærk. Og Kongen har givet ham Ret, thi saa besindig og fornuftig en Herre som Gustav end er, saa vilde han dog intet Ingenium være, hvis han ei engang imellem kunde blive hidsig.

See der

Side 15, Linie 32: Weimar." — „Ja, det bliver] = B; A: Weimar. Jeg har ofte mødt ham i min Barndom paa Trappen til Wartburg; jeg har eengang kysset hans Haand, og han hilste mig venligt igien. Hvor han er bleven stor og stærk. Han seer heel forvoven ud. — Ja, det bliver

— 16, — 1-2: Jørgen. — „Hvo er den alvorlige] = B; A: Jørgen. See hvor ivrigt han iler hen til General Horn, og omfavner ham. Nu det har han ogsaa fortient af dig du unge Springfyr! De have ofte rendt Panderne mod hinanden; thi det Brushoved vilde have det anderledes efter sin Egensind; men tilsidst maatte han dog tilstaae: Jeg er endnu den uvidende Krigér, og Horn den vise Mand. — Hvo er den alvorlige

— —, — 7-8: Kammerat." | Nu hørte] = B; A: Kammerat. Det er ellers en galant Herre, og han forstaaer især godt engelsk. Det lærte han hos sin Husbond Sir Patrik Ruthwen, og derved er han Kongen nu til stor Nytte; thi Gustav taler tydsk, fransk, italiensk og Latin som sit Modersmaal, men engelsk kan han ikke. — Saa er da nu den ringe Staldhans, bleven en ridderlig Staalhandske, sagde jeg. Saa er det! svarede den gamle Underofficeer.

Nu hørte

— —, — 11: var en stor] = B; A: var stor

— —, — 14-15: deilig Skimmel. Ingen behovede at sige mig, at det var] = B; A: deilig Fluesk imm el. Jørgen behovede ikke at sige, det var

— —, — 19-21: klædt," sagde jeg. „Hans Hest er udmærket smuk." — „Det er hans Liebhaveri," sagde Jørgen. — „Og hvem", spurgte jeg] = B; A: klædt, sagde jeg; han behøver heller ikke at pynte sig, Naturen har udmærket ham nok. Skade, at han er vel korpulent. — Hvorfor det? spurgte Jørgen med rynket Pande. Det var Carl den Store med, og Rolf Ganger, som grundede Normandie. — Hans Hest er udmærket smuk, vebblev jeg. — Det er hans Liebhaverie, sagde Jørgen; og man kunde vel forekaste ham det som en Feil, at han altid, selv i Slagene, rider Heste, som have noget Afstikkende fra alle de andre. Kort før Slaget ved Leipzig, kom der en Pranger, med saadan en udmærket Hest. Karlen var en forklædt Spion, og skulde sælge Kongen Hesten, for at de fiendtlige Kugler bedre kunde træffe ham, naar han reed den i Slaget. Til Lykke blev det opdaget i Tide, og Karlen blev hængt. — Og hvem, spurgte jeg

— —, — 27: Slagtummel. Den Ungersvend] = B; A: Slagtummel, fast opreist, der forsamler adspredte Kæmper igien, og forer dem til Seier. Hans Bedrifter ere vel alerede komne Jer for Øre? Skade at jeg ikke kan vise Jer den tappre Callenberg og Teufel; de faldt i Kampen. Den Ungersvend

Side 16, Linie 29: Cabeljau. Skade] = B (der dog har Cabiliau for Cabeljau); A: Cabiliau. Kongen er ellers nu Ærbarheden selv, og elsker sin Gemalinde med ægteskabelig Troskab; men selv den Bedste kan der hændes noget Menneskeligt i Ynglingsaarene. Skade

— —, — 31: Ingenium. Han bliver] = B; A: Ingenium. Men en Bastard kan ogsaa blive til noget. Han bliver

— 17, — 19-20: Boddelen traadt] = B; A: Bødelen traadte

— —, — 21-22: saaledes: | „Kiære] = B; A: saaledes: Mine kiære

— —, — 25: min Hær. Duellen] = B; A: min Hær. Alle mine Helte fandt sig villig deri, og maatte tilstaae mig, at Tvekamp ligesaavel kan bestaae uden Ære, som Ære uden Tvekamp. Krigeren maa være besiælet af den retfærdige Sag, ellers giver jeg ikke en Øre Kobbermynt for al hans Tapperhed; saalidt som jeg overalt agter glimrende Egenskaber uden Dyd. Duellen

— —, — 28: meget Andet. Men vi] = B; A: meget andet. Jeg gior dem ingen Forekastelser. I deres Gudsfrygt, Elskov og Tapperhed blomstrede en stor Deel Skiønt, Godt og Sandt. Men vi

— —, — 29-30: deres Lyder. | Og dog see vi i Dag, at to bolde Helte] = B; A: deres Lyder. Tidens Feil undskylde menneskelige Skrøbeligheder, men ikke en efterabende Tids Daarskab, som, uden sandt Alvor, kun forsængelig vil gientage det Skedte. Vore Forfædres Aand bør lyse for os, som en hellig Kierte, deres Skygger skulle vi ikke mane tilbage; thi vi have altid Skygge nok selv, i dette Jordeliv. Og hvorfor ere vi Protestanter, hvorfor kæmpe vi mod Katholikerne? Fordi de ikke ville tillade os at gaae frem med Tiden; fordi de brændemærke vor ærlige Stræben efter Sandhed og Ret, med det foragtelige Navn Kietteri; fordi de hade, forfølge, martre og myrde os, som Evigfordømte; fordi de egensindigt holde sig til gamle forfaldne Former, hvoraf Aanden for længe siden er veget, som have tabt Saft og Kraft, og hvorunder kun nu Hovmod, Egennytte, Grumhed og Argelist lure, og udruge deres Æg, som Øgler under hensmuldnede Mure. Protestere vi imod een trykkende Fordom fra en mørk Tid, saa maae vi ogsaa giøre det mod en anden. Ville vi ikke længer, som bigotte Riddere, med overdrevent Foleri knæle ned for ethvert Helgenbilled, og tvinge den Overvundne til at kysse vor Kiærestes Tøffel, saa maae vi endnu mindre være Don Qvixoter, der fægte med Veirmøller. Og en Veirmølle er der i den Mands Hierne, som troer at burde udrydde sin Ven og Vaabenbroder af Jorden, blot fordi de havde sagt hinanden et ubetænksomt Ord; fordi de i øiebliklig Hidsighed have saaret hinanden med en Mundslyd. Hvor kan

et eneste Ord opirre sædelige Christne, som Venskab og Pligt forene til et høiere Maal, som efter Jesu Exempel broderlig bør tilgive hinanden; hvorledes kan et saadant Ord, siger jeg, tirre dem til blodig Hævn, lig rasende Kannibaler? Er det christeligt? Er det menneskeligt og fornuftigt? Og skal en christen Fyrste, der har draget Sværd for Troens Reenhed, til Uskyldighedens Forsvar, taale slig Synd, slig Taabelighed? I svare mig maaskee: uden Dueller kan ingen Orden bestaae mellem Krigerne. Er da Ordenen slettere i min Hær, end i den østerrigske og bayerske, hvor det er tilladt at tvekæmpe? Er maaskee Æresfølelsen slappere her? I sige: Det befordrer Høflighed, fordi man nu, af Frygt for en Duel, viser hinanden gienſidig mere Agtelse. Jeg svarer: det er en usel Høflighed, en jammerlig Agtelse, der aldrig kan fornøie noget Menneske med Hoved og Hierte, som den Ene kun af Dodsfrygt er nødt til at vise den Anden. Er Agtelsen ikke frivillig, har den ingen sædelig Grund, saa er den ikke en Pibe Tobak værd. Hvor Mængden er høflig, der skammer Plumpheden sig, bliver foragtet, bespottet, og kan ikke trives. Hvortil behøves da saa stærke Lægemidler, mod et saa ringe Onde? Fortiener Uforskammenheden, som en svag Undtagelse, at hele Mængden i Angst drager Sværd mod den? Ved Gud det tykkes mig heel uanstændigt for en Mand, at trække blank og kæmpe ridderligt, mod et saadant frækt Qvindemenneske. Med Haanlatter bør hun pidskes ud af Leiren, som en anden gemeen Bolerske.

Han taug et Øieblik; der herskede en stor Taushed, han betragtede de tvende Duellanter med et giennemtrængende Blik, som de ikke kunde udholde. De sloge Øinene til Jorden, og Gustav vedblev:

Og dog see vi idag, at to bolde ærlige Helte

Side 18, Linie 2-3: hinanden. | Nu kunde det] = B; A: hinanden. Jeg beklager dem, jeg havde tiltroet dem begge mere Hierte. Jeg skulde dog tro, at jeg ogsaa selv er en Mand, der kan slaae fra mig, og haver beviist Mod, naar det gialdt Menneskehedens Sag; men skulde jeg stride enkelt, mod en god Ven, jeg tilstaaer Eder det — jeg vilde skiælve, jeg vilde ikke have Mod til at slaae ham ihiel, heller lod jeg mig dræbe af ham. — Men endog, hvor Talen ikke er om Venskab, hvilket fornuftigt Menneske, der elsker Livet, vilde vel gierne strax opoffre Alt, for en Smaating? Der gives visse skumle Kæmper, der have stor Lighed med Tigeren og Losen; stolte uden Æresfølelse, tappre uden Hoimod, som i deres morke Melankolie ikke kiende Livets Glæder, der snige sig hen ad Jorden, som drovelige Skygger, som Giengangere, eensomt, fremmede for alt Levende, og som uden Klage, ja endog med en Slags Helvedesglæde gierne give Slip paa den jordiske Tilværelse, naar de blot kunne slæbe flere

Lykkelige ned med sig i Underverdenen. Denne Aand besiæler, Gud være lovet, ikke mine Skarer; og hvo der endnu her skulde tænke saaledes, ham stander det frit strax at begive sig til en Wallensteins eller Tillys Taterhorder.

De svenske Generaler saae fornoiede paa hinanden og nikkede med Hovederne. Bernhard af Weimar sprang op fra sin Stol, og giorde en Bevægelse, som han vilde hen og falde Kongen om Halsen; men han fattede sig, kastede et funklende Ildblik paa Forsamlingen, for at see om Kongens Tale havde giort det tilborlige Indtryk, og satte sig igien. Midlertid havde Kongen og Rigskansleren vexlet venlige Diekast, og Gustavs Tone blev nu muntrere og mindre høitidelig.

Nu kunde det

Side 18, Linie 9: rigtigt] = B; A: rigtig
— —, — 10: maae] = B; A: monne
— —, — 13: tappre] = B; A: bolde
— —, — 18: ham engang] = B; A: ham, i Tillid til hans Beskedenhed, engang
— —, — 21: Den] = B; A: Vor
— —, — 22: paa tydske Universiteter. Mit Løfte] = B; A: paa de tydske Universiteter, og det sandelig ikke slet, hvilket han beviste i Slaget ved Leipzig, hvorfor han ogsaa nu er Ritmester alt. Seifart beviser mig med græske og latinske Gloser, at jeg efter Billighed ei bør afslaae hans Ønske. Jeg har rigtignok anført ham Homers Helte, som mine Talsmænd, hvilke heller ikke toge det saa noie med deres Point d'honneur. Saaledes siger jo selv Achilles til Agamemnon: „Drukkenbolt, med Hundens Blik og med Hiortens Mod!" uden at det har videre Følger. Midlertid, hverken ved classisk eller christelig Auctoritet vil Seifart lade sin Baldstyrighed fare, og han peger mig kun uafladelig hen paa Middelalderens Dalai Lama, eller Guld-Kalv, hvorom Ridderne dandsede, og som de kaldte deres Ære. Mit Løvte
— 19, — 10: Kongen, da] B; = A: Kongen bevæget, da
— —, 13: Bøddelen] A og B: Bødelen (smlg. Var. til Side 17, Linie 19-20)
— 20, — 2: Begivenhed begav] = B; A: Begivenhed, som giorde et uudsletteligt Indtryk paa mig, begav
— —, — 3: Bopæl. Leende] = B; A: Bopæl, ikke uden en hemmelig Glæde. Kongen havde talet mig ud af Hiertet, og bifaldet min Mening om Seifart. Nu var jeg dog saa temmelig vis paa, at denne gode Ven vilde komme mig noget slukoret og undseelig imøde, en Tilstand hvori jeg endnu aldrig havde seet ham; og med en Smule Skadefrohed længtes jeg efter denne Triumf. Men jeg forregnede mig; ligesaa let kunde man vaske en Morian hvid, som ydmyge Seifart. Leende

Side 20, Linie 7-8: Knaufdegen? Alt dette, kiære Barn! har jeg nu ladet indrette] = B; A: Knaufdegen. Ridderſalen var ogſaa ſtørre, Skueſpillerne bedre, og ſmukkere klædte. Der var ogſaa flere Tilſkuere; desværre manglede kun Biſekræmmerſken og Bagerſken. Alt dette, kiære Barn, har jeg nu ladet ſaadan indrette

— —, — 11-12: Menighed. Spillede Kongen ikke fortræffeligt] = B; A: Menighed; ja faſt umuligt. Jeg havde ogſaa kunnet lade opføre en Haupt und Statsaction for dig, med Muſketter og Kanoner; men da jeg kiender din Smag, ſaa har jeg heller valgt en moralſk Idyl, ſkiøndt ſandelig i ſtor Stiil. Spillede Kongen ikke ganſke fortræffeligt

— —, — 13-14: jeg; „han] = B; A: jeg alvorlig; han

— —, — 14: vedblev hiin, „det] = B; A: vedblev den Anden, det

— —, — 16: Natur. Iſær] = B; A: Natur. Og hvilken Veltalenhed! Ligeſom Cicero mod Catilina. Han har forſvaret ſin Paradox ganſke fortræffeligt. Iſær

— —, — 19: han trykkede] = B; A: han venlig trykkede

— 22, — 6: behagede. Den blev] = B; A: behagede, ſom ſagt; den var efter Tidens Smag, og drog Fantaſien hen i den æſopiſke Fabel, i Mikkel Ræv's Heltedigt. Den blev

— —, — 11: han kunde] = B; A: han ikke kunde

— —, — 19: vække] = B; A: opvække

— 24, — 7: ventede paa Kongen] = B; A: ventede Kongen

— —, — 21: var] = B; A: er

— —, — 32: gottet mig. Tag denne] = B; A: gottet mig, der er Aand i. Nu vær kun ikke undſeelig. Tag denne

— 25, — 13-14: oven i Kiobet." | Jeg noiedes] = B; A: oven-ikiobet. Den Abo! Som om han havde opfundet Krudtet. Jeg noiedes

— —, — 30, til Side 26, Linie 1: bed i Pennen. | Triumpherende] = B; A: beed paa Pennen! En bitter Drik. Triumferende

— 26, — 10: agtede] = B; A: følte

— —, — 13: undſkylder, men min Natur] = B; A: undſkylder, ja endog finder naturlig; men min Natur

— —, — 14: let tilbage] = B; A: let omfindtlig tilbage

— —, — 23-24: til Bogen. Soldaten] = B; A: til Bogen. Han havde en fortræffelig Hukommelſe, og en overordentlig Letheb i at lære Sprog og Videnſkaber til en vis Grad. Men han ſtak aldrig dybt; anede ikke, hvad det Altſammen forte til, og kiendte altſaa heller ikke ſin Afſtand fra Fuldkommenheden. Jeg kunde kun befatte mig med hvad jeg havde Kiærlighed for, hvad der virkede ſtærkt paa mit Hierte, min Indbildningskraft; derfor dvælede jeg gierne længe ved en Sag, fordi jeg indſaae

tydeligt, hvad jeg havde for mig, og klart erkiendte hvor langt jeg var fra Maalet. Men dette kiedede mig slet ikke; tvertimod fik jeg ved den daglig gientagne Beskiæftigelse min Gienstand kiærere og kiærere, og det kostede mig ordentlig Selvovervindelse at rive mig los fra den, naar det skulde være, som fra en gammel Ven, eller fra den elskede Arne. Dette var nu i den unge Gustavs Øine Eensidighed, Egensind, Dorskhed; og jeg mærkede nok at han kun holdt mig for et middelmaadigt Hoved. Soldaten

Side 26, Linie 27: Par store] = B; A: Par gamle store

— 27, — 17-18: øieblikkelige krigerske; men der horer ogsaa Mod til at tænke] = B; A: øiebliklige Krigerske, men der horer ogsaa Mod ti at udholde, til at arbeide, der horer Mod til at tænke

— —, — 23: latterlig." — „Og hvilken] = B; A: latterlig, deri havde vist mangen katholsk Biskop overgaaet ham, som hverken kunde læse eller skrive. Dette Slags Mod foler jeg ogsaa, jeg har. Jeg veed det vist, jeg kunde døe for Sandheden, for den gode Sag; det var mig ikke muligt at giøre et Skridt, under min Menneskeværdighed; at vinde en Stormands Gunst ved usselt Smigreri, om ogsaa min hele Lykke stod paa Spil. Hvor mangen dygtig Krigshelt har ikke i Kabinettet været en nederdrægtig Kryber, af ussel Forfængelighed, for at faae Ordenskiæder, som Barnet faaer Legetøi, naar det er artigt. Hvor mangen dygtig Hugaf gaves der ikke, uden Forstand, uden Karakteer, uden Hierte og Dommekraft, som overladt til sig selv kun giorde dumme Streger, og hvis hele Duelighed bestod i, at han, som Hyrdens Hund, kunde bide Ulven i Halsen i Marken, naar den vilde angribe Faarene. — Nu ja, min gode Albert, svarede Gustav venlig stolt, vi forstaae hinanden: I har det borgerlige, jeg det adelige Mod. Det skammer jeg mig ikke ved, svarede jeg, hvis det er saa; jeg er stolt af at være Borgerlig, thi Adelen har i Verdenshistorien intet Fortrin, som de Borgerlige maae misunde. Men dette Udtryk passer ikke her. Jeg vilde heller kalde det krigersk Mod, og Mod til Fredens Hverv. Mange Borgere have været Krigere; mange Adelige Geistlige og Lærde. Og hvilken

— —, — 30: sagde jeg; „Augustus var ikke stor] = B; A: sagde jeg heftig, Augustus var ikke meget stor

— —, — 32: været stor? Troer I] = B; A: været stor? Saa store Folk har man ofte seet, svarede jeg; om ikke altid saa heldige. — Troer I

— 28, — 3-4: Egenskaber." | Naar den unge] = B; A: Egenskaber. Jeg havde ikke været snu nok, til at overvinde Brutus ved Antonius og Antonius ved Agrippa; jeg havde ikke forhaanet Bruti Liig; jeg havde ikke tvunget en Mand til at skille sig ved sin Kone, for at faae hende, eller forskudt min egen; jeg havde ikke ladet 300 Senatorer henrette i en overvunden By;

og endnu mindre havde jeg ladet mig frisere for et Speil paa Sottesengen, og spurgt de Omkringstaaende: om jeg nu havde spillet min Rolle godt? — Naar J kunde blive Fyrste, spurgte han mig nysgierrig, hvilken onskede J da at ligne? — Da onskede jeg at være en Patriark, som Abraham, sagde jeg smilende, hensiunken i selsomme Dromme; — da vilde jeg drage hen med min Slægt paa Kameler i fremmede, ubekiendte Egne, og grunde der et nyt Folk. — Hvad for noget? raabte han med Latter; er det muligt? Stamfader for Joderne onskede J at være? Og der maatte jeg da lee selv med. Men jeg fortæller Eder kun denne Samtale, for at J skulle kiende vor Maade at omgaaes paa; og saa for det sidste underlige Onskes Skyld, der paa en Maade er gaaet i Opfyldelse, og som derfor kan ansees som en Slags Spaadom.

Naar den unge

Side 28, Linie 6: paa sine Tog. Da Faderen] = B; A: paa sit Tog til Nürnberg, og til Donauwerth, hvor Kongen skiod tredsindstyve Kanoner af, med egen Haand; en Efterretning, som fornoiede Sonnen overordentligt. — Hvorfor er jeg dog ikke med? raabte han utaalmodig. — Min Fader, som længe har været en moden Mand, bærer sig ad som en Yngling, og jeg, en Yngling, maa imidlertid begrave mig i Skolestovet, som en udlevet Gubbe. De kommende Tider, svarede jeg, behove ogsaa Helte.

Vi horte med Fornoielse, at gamle Korporal Tilly endelig engang havde faaet sin Rest; han som roste sig af, aldrig at have være forelsket, eller havt en Ruus. Med saadanne Folk, sagde Gustav, er der slet intet Udkomme. — Da Faderen

— —, — 16-17: læse i *Cicero de officiis!"* | Slaget ved Lützen] = B; A: læse *Cicero de officiis!*

At Wallenstein atter havde taget Commandoen over de keiserlige Tropper, satte os ingen graae Haar i Hovedet; men Nürnbergs Beleiring, og den store Forvovenhed af Gustav, at ville forjage Wallenstein fra Bierget, hvorved Kongen leed et overordentligt Tab, til ingen Nytte, det vilde slet ikke smage mange; især da Kongen selv kaldte det en Pagestreg. — Jeg frygter, sukkede jeg, at Krukken gaaer saa længe til Vands, til den gaaer hankelos hiem. — Ei, raabte den dristige Son, det har ingen Nod. Min Fader har, hvad det angaaer, en egen Tro, som jeg deler med ham: Ingen Konge er endnu truffen af en Kanonkugle. Ak, raabte jeg, rystende paa Hovedet, en blot Musket- eller Pistolkugle er nok, til at giennembore det storste Hierte. — Jeg havde desværre altfor ret!

Slaget ved Lützen

— —, — 28: paa svensk Side] = B; A: paa den svenske Side

— —, — 29-30: Kinderne, han] = B; A: Kinderne, og han

Side 29, Linie 2: fire og tyve] = B; A: fiirogtyve
— —, — 3-4: Navn, og jamre] = B; A: Navn, skrige og jamre
— —, — 5: Dødning. Mange] = B; A: Dødning, mere lang og mere mager. Mange
— —, — 8: det] = B; A: et
— —, — 9: spurgte han. Han aabnede] = B; A: spurgte han, at see min Faders Liig? Det bliver bragt til Stokholm, vi ville møde det paa Veien. — Ja gierne, kiære Herre! svarede jeg, og gik op med ham, paa hans Kammer. Her udbrød han i en vild Latter og raabte: Der staae de gamle støvede Folianter, og give sig en vigtig Mine, lig pedantiske Magistere. Som om de kunde troste mig! Som om der var halv saamegen Viisdom i deres Støv, som i det eneste levende Bryst, der paa Marken ved Lützen udrallede sin udødelige Aand, ved den store Grændsesteen. — Han aabnede
— —, — 11: ogsaa] = B; A: med
— —, — 12-13: Mørder." | Vi begave] = B; A: Mørder. — O Albert, Albert! raabte han fortvivlet, og trykkede konvulsivisk min Haand, det er dog en stor Lykke for Satan at han er sort, og boer i Mørket. Der kan ingen saa let træffe ham. Men jeg vil dog spørge min Faders Hiertesven, Hertug Albert af Saxen-Lauenburg, der i Slaget ikke veeg fra hans Side, om han da slet ikke kunde opdage ved det blussende Fængkrudt, der sveed ham Øienhaarene, hvem den Forræder var, der skiød min Fader bagfra?
Vi begave
— —, — 15: Kongen] = B; A: sin Gemal
— —, — 27: Kirken; Dronningen] = B; A: Kirken, da Dronningen
— 30, — 9: Klokkeren] = B; A: Degnen
— —, — 9-10: forlangte, han] = B; A: forlangte, at han
— —, — 15: Gustav] = B; A: Ynglingen
— —, — 27: tilbage] = B; A: tilovers
— 31, — 14: bedrøvelige] = B; A: drøvelige
— —, — 17: Soop. — Jeg taug] = B; A: Soop. Den smukke Zefir viifter ikke længer. Han faldt som Helt, ikke langt fra Kongen. — Jeg taug
— —, — 21-22: Øland. | Jeg blev] = B; A:

Øland.

Hvis en hundredaarig Gubbe, kiære Børn, vilde vedblive at fortælle sit Levnetsløb saa omstændeligt, som jeg har begyndt min Ungdomshistorie, saa vilde Tid og Taalmodighed neppe slaae til. Men frygter ikke! vi komme snart til Ro. Kun hvor der er Kamp og Stræben, er der noget at fortælle. Den paradisiske Lykfalighed har ingen Historie; og jeg tør vel sige, at jeg har tilbragt min meste Tid i en saadan lykkelig Tilstand.

Vi ville i Fremtiden dvæle kortere ved hele tyve Aar, end ofte nu ved enkelte Dage.

Jeg blev

Side 31, Linie 26: Professor. Imellemstunder] = B; A: Professor; og hvor jeg læste mangt et Navnetræk og Aarstal, som Studenterne fra hans Tid havde skaaret i Borde og Bænke. Og dog havde jeg selv ingen Lyst til at blive Professor; ja jeg tog ei engang Magistergraden. Kun imellemstunder

— 32, — 1-2: Taler. Mine Venner] = B; A: Taler. Men da engang een af mine Kammerater havde skiult sig i en Krog, og været hemmelig Tilhører, helbredede han mig for denne Vane, og jeg giorde det aldrig siden, skiondt han forsikkrede mig, at jeg havde talet ret godt. Mine Venner

— —, — 4-5: var doven. | Hvad det Sidste] = B; A: var en magelig Herre, der yndede det italienske *dolce far niente*, for meget, og som havde alt for stort Anlæg til tause Contemplationer.

Hvad det sidste

— —, — 6: meente. Jeg folte et practisk] = B; A: meente. Forresten folte jeg et practisk

— —, — 7: som ikke slog ind] = B; A: som jeg vel mærkte, ikke slog ind

— —, — 7-8: Vei. En Snedker] = B; A: Vei. Midlertid morede det mig, at dyrke det. En Snedker

— —, — 18-19: stor Nytte. | Tilsidst tabte jeg Lysten] = B; A: stor Nytte. Af mine Kammerater maatte jeg doie mange Spottegloser, naar de med deres Boger og Hefter under Armen ginge Smeddeesen forbi, og saae mig svinge Hammeren mod Ambolten for Ilden, med opsmogede Skiorteærmer, og ganske grimet af Sod i Ansigtet. De sang: Smed, smed mens Jernet er varmt, naar Jernet er koldt, saa duer det ikke!" og hvad de ellers kunde finde paa.

Tilsidst tabte jeg reent Lysten

— —, — 20-21: længtes atter efter Eventyr. Jeg fik Lyst til at reise Nord paa. Gustav] = B; A: længtes efter Eventyr. Tit ønskte jeg Seifart tilbage; jeg higede efter at see udmærkede Mennesker, med sielden Aand, hvoraf der for Dieblikket ingen var i min Kreds. Det hele Væsen i Nordtydskland var mig desuden forhadt. Wallensteins heroiske Skurkestreger ærgrede mig; hans Snigmord var mig modbydeligt. Efter Slaget ved Nordlingen, var det ude med Svenskerne i Tydskland, og jeg havde ovenikiobet den Kummer, at Churfyrsten, som skyldte den store Gustav Alt, giorde fælleds Sag med Keiseren.

Nu fik jeg Lyst til at reise Nord efter. Gustav

— —, — 23: sagde mig, at det ikke vilde være] = B; A: sagde mig, at med den Dannelse jeg besad, vilde det ikke være

Side 32, Linie 31-32: med Feberen. Der var ingen] = B; A: med Feberen; til det Middel at drikke Brændeviin med Peber, og lobe Den rundt, til jeg ſtyrtede af Mathed, kunde jeg ikke beqvemme mig; og anden Medicin brugte man ikke der mod Koldfeber. Der var ingen

— 34, — 4-5: æres hun. | Saras Kiæreſte] = B; A: æres hun. Sara kunde ikke holde op igien med ſine Beſkrivelſer. Bruden havde havt en deilig Krone paa Hovedet, af forſølvet Meſſing, der ſtraalede ſom Solen, ei at tale om den herlige Kaabe, og de mange Skiorter. Paa Bryſt og Hænder havde hun havt Diamanter af ſlebet Speilglas, der ogſaa gave en lyſende Glands fra ſig. Min ſtakkels Opvarterſke begræd ſin Skiæbne, der viſt aldrig vilde tillade hende engang at bære den ſkionne Brudekrone. Jeg arme Skrantning ſkiælvede over mit hele Legeme, ved at hore tale om alt det kolde Vand, hvorigiennem de unge lyſtige Folk havde vadet, ſom Ænder og Giæs. Menneſket, tænkte jeg, er dog egentlig et Amphibium, der maa kunde udholde baade Vaadt og Tort. Siden i mit Liv lærte jeg ogſaa begge Dele ret godt.

Saras Kiæreſte

— —, — 24: holder af] = B; A: holder forfærdelig meget af

— 35, — 1: friſke Liv! Naar den hvide] = B; A: friſke Liv. Flyer Synden, men lader eder ikke forſtyrre af menneſkelige Taabeligheder. Naar den hvide

— —, — 15: Firmament. Men da han] = B; A: Firmament. Men de ſmaae Svartalfer i de nederſte Luftegne vilde ikke tillade ham at nærme ſig Den. De havde opſtablet Bolværker af graae og brune Blærer, der ſaae ud ſom Skyer. Men med en ildrod Knortekiæp hamrede han ſaa længe paa Blærerne, til de braſt med forfærdeligt Knald, og puſtede al deres Vind over Jorden. Saaledes ſlap Cheruben da lykkelig ned. Men da han

— —, — 17-18: under Dynen. | Jeg vilde vende] = B; A: under Dynen. Da raabte han munter: Frygt ei! Jeg vil redde Eder. Ak, ſukkede jeg vaagnende, han mener de Forelſkede, ſom ſidde der inde ved Lyſet i Stuen; mig Stakkel i det morke Hummer lægger han ikke Mærke til.

Jeg vilde vende

— 36, — 4-5: min Puls. „Nu har] = B; A: min Puls. Det rolige beſtemte Tryk indgiod mig alerede Tillid. Nu har

— —, — 10-11: bragte ham nogle] = B; A: bragte nogle

— —, — 11-12: Pulveret, ſmagte] = B; A: Pulveret, gned lidet deraf mellem Fingrene, ſmagte

— —, — 12-13: Med Birkebark helbreder man ingen Koldfeber. Jeg ſkal ſkaffe] = B; A: Med Birkebark, Trippelſe, eller Gud veed hvad det er, helbreder man ingen Koldfeber. Et neder-

drægtigere Bedrag gives der dog ikke, end at sælge fattige Folk slet Medicin dyrt. Jeg skal skaffe

Side 36, Linie 15: snart."] = B; A: snart igien.

— —, — 16: gik han. Jeg betragtede] = B; A: gik han; jeg vendte mig mod Døren og saae en fager ung Mand gaae ud, han kunde omtrent være tredive Aar, og havde lysebrune Haarlokker. Jeg betragtede

— —, — 24-25: paa Benene igien." | En gammel] = B; A: paa Benene igien. Men jeg maa afsted; thi vi have idag Hænderne fulde. Der kommer en Baadsmand, han kan sige Eder mere.

En gammel

— —, — 27-30: Smørrebrød. | „Hvad ere I for Folk, min Ven?" spurgte jeg nysgierrig. — „Vi ere Holstenere," sagde Baadsmanden, „og skulde bragt Hertug] = B; A: Smørrebrød. Han var strax villig at tilfredsstille min Nysgierrighed, flyttede sig nærmere hen til Alkoven med sin Tallerken, og begyndte:

Vi indskibede os idag otte Dage i Lybek, efter at hele Fragten og tolv Rideheste vare bragte paa Skibet i Travemünde. De Herrer Gesandter indfandt sig ogsaa snart. Da vi havde hidset Anker, kom et usædvanlig stærkt Vindstød, fra Soen af, ind i Traven, skiøndt Vinden ellers bar fra Land. Det ansaae Adskillige for et ondt Varsel; ogsaa kom Skibet derved paa et Par andre Skibe til at afgnide noget af Forhudningen. Næste Dag, da vi havde holdt Bøn, gik vi under Seil med Vest-Sydvestvind, som blev temmelig stærk henimod Middag, og gik tilsidst over i en Storm. Dagen derpaa vare vi ved den danske Kyst, og da Vinden havde lagt sig noget, satte vi alle Seil til. Men just som vi tænkte, den hellige Grav var vel forvart, løb vi paa blinde Skiær og bleve siddende fast. Stormen hævede sig; dens Brag og Skibets Knagen foraarsagede en saadan Rædsel, at vi sikkert formodede det nu vilde være ude med vor Skibsfart og vort Liv. Det var i Ny, mørk Nat; vi vidste ikke hvor vi vare, og kunde ikke see en Haand for os. — Mange faldt paa Knæe og anraabte Gud om Hielp. Skipperen græd som et Barn, og vidste hverken ud eller ind. Den vakkre Olearius satte sig hen hos sin Ven Grahman, de toge hinanden om Livet, og besluttede at døe sammen. Herr von Krusius forholdt sig rolig. Den arrige Brüggemann bandte snart Vinden, snart Matroserne; men da det ret blev Alvor, var han, saa man kunde vikle ham om en Finger, og han lovede at udstyre en fattig Pige af sin Formue, hvis han slap dennegang. Og da maa Kniven have siddet ham forbandet haardt paa Struben; thi han er ellers ligesaa gierrig, som riig, og ligesaa riig, som avindsyg. Hvad der rørte mig meest, var den lille Krusius, en smuk Dreng paa ni Aar, som laa paa Knæe hele Natten, med foldede Hænder,

og raabte: Herre Jesu du Davids Son, forbarme dig over os! Hvortil Præsten sagde Amen, og tilsoiede: Herre, vil du ikke bonhore os, for vor egen, saa gior det for dette uskyldige Barns Skyld. Og det har vor Herre ærlig giort, thi vi ere alle reddede.

Og hvad ere I da egentlig for Folk, min Ven? spurgte jeg nysgierrig. Ja see det skulde jeg strax have begyndt med, sagde Baadsmanden. Vi ere Holstenere, og bringe Hertug

Side 37, Linie 2-3: til Hest." | Jeg spurgte] = B; A: til Hest. Men det vil neppe gaae saa rask, thi det skal være det længste Stykke; og man siger de persiske Landeveie fra Reval til Ispahan ere forbandet slet brolagte.

Jeg spurgte

— —, — 7: til i Skabelsens forste Tid.] = B; A: til paa Skabelsens forste Dag.

— —, — 8: Gesandter] = B; A: Gesandtere

— —, — 23: Flemming." — „Hvordan] = B; A: Flemming. Han sætter os vist hele Historien i Riim. Drolen fare i den Knægt, har han ikke foresiunget os de skionneste Viser og sat Mod i os alle, medens Uveiret rasede værst. — Hvordan

— —, — 24-25: Koldfeberen?" | Her traadte] = B; A: Koldfeberen? Det og mere til, svarede Baadsmanden, kan han udrette, ligesom de gamle Hexer med deres Viser; thi medens han synger, tænker man min Siæl hverken paa at fryse eller klappre med Tænderne.

Herr Olearius, som havde staaet i et Vindue, feet ud paa Soen og talt med Værten, blev hverken mig eller Baadsmanden vaer; den sidste gik med sin Tallerken, og Olearius satte sig i Lænestolen. Formodentlig for ei at opvække nogen modbydelig Folelse hos ham, fortaug Værten ham at der laa en Syg i Alkoven. Herr Olearius, som havde ladet sig Viin hente fra Skibet, forlangte to Glas, fyldte dem, og bad Værten drikke med ham. Værten drak hans Skaal, roste Vinen, og snart var Samtalen i Gang.

Værten, som mere fortiente at hedde Nat end Dag, begyndte sit Yndlingsthema og giennemheglede de Danske. Han talede om Kong Christian den Fierde, hvorlangt han stod under Gustav Adolf; hvor forfængeligt det havde været af ham, at lade sig vælge til Kredsoberst, hvor svag han havde viist sig ved Luther am Barnberg; og endelig bebreidede han ham at han feigt og trolost havde sluttet Fred med Keiseren til egen Fordeel, uden at bryde sig videre om Protestanterne. Han forekastede ham ydermere, at han tit var beskiænket, og at han lod sig kue af den danske Adel.

Olearius tomte langsomt sit Glas og svarede: Min Ven, I taler om Kong Christian den Fierde af Danmark, som den

Blinde om Farverne, og som Ræven om Viindruerne. der hænge ham for hoit. Dog I er vel undskyldt! det gior Folk, som ere hoiere paa Straa end I, og som dog burde vide bedre Beskeed. Den hele Snak opstaaer af Misundelse og Uvidenhed. En Konge endnu som Christian den Fierde gives der ikke i Europa, siden Gustav Adolf faldt ved Lützen, og selv med ham kunde han maale sig. Thi havde Gustav et større Krigergenie, hvad jeg gierne vil indromme, saa er Christian igien en visere Patriark, og en Landsfader i Ordets ædelste Betydning. En Dannerkonge er desuden af Naturen en Sokonge, og ved Omstændighederne bragtes han strax i et unaturligt Element. Men bild Jer ikke ind, at Christian stod tilbage for Gustav i personlig Tapperhed. Var hans første Krig med Eders gamle Kong Carl ikke lykkelig, da den svage Gubbe blev saa fortumlet i Hovedet, at han udfordrede den bolde stærke Yngling til Tvekamp, uagtet sin Alderdom, lig en hidsig Grenskolling? Have I glemt, hvor diervt Christian tugtede Jer Dlændere, da I rebellerede mod ham og fordrev de Danske fra Borkholm? Nei det have I ikke Fader Clas. Dengang blev nok det sorte Blæk brygget i Eders Hierte, hvori I nu dypper Eders Pen, for at skildre ham. Dengang maatte Sverrig betale en Million til Danmark. Og var den store Gustav ogsaa i Forstningen saa besindig, saa menneskelig, saa stor, som han siden blev? Hvorfor skulde da Christian vige tilbage for ham, dengang Lutheranerne i Nedersaxen forlangte en Kredsoberst? Er Dannerkongen ikke Hertug af Holsteen, og vedkom ham, som slig, ikke Sagerne i Nordtydskland meer, end det fierne Sverrig? Ogsaa var han jo i Svogerskab med Frederik af Pfalz, den fordrevne Bohmerkonge. Hans Son, Christian den Femte, var valgt til Coadjutor i Verden, og havde Haab om at blive det i Bremen med, hvilket ogsaa skedte. Alt dette maatte jo bevæge Christian til at giore fælleds Sag med de Andre. Jeg vil ikke udrive et eneste Blad af den store Gustavs Laurbærkrands; men — uden Lykke trives ingen Helt. Gustav var lykkelig, Christian ulykkelig. Da denne kom til Tydskland, giorde Tilly og Wallenstein fælleds Sag; da Gustav kom, skiltes de ad. Og hvor meget bidrog ikke Wallensteins Troloshed mod Keiseren, til at giore Gustav Seieren let? Ved det ulykkelige Fald ved Hammeln, hvor Christian nær havde mistet Livet, da Hesten styrtede ned af Volden med ham, kom han strax i Ulheld. Den overtroiske Mængde holdt dette Fald for et ondt Varsel, Christian maatte ligge flere Dage tilsengs, disse kostbare Øieblik benyttede Fienden. Af de uhyre Summer, som hans hoilærde Svoger Kong Jakob af England havde lovet ham, fik han ikke en Hvid. Hertugen af Lüneborg forlod ham, og holdt med Keiseren; Mansfeld blev slagen ved Danaubroen. Hertug Fredrik af

Holsteen Gottorp — (her standsede Herr Olearius et Øieblik, greb sit Glas og vædede sin Tunge) vor naadige Hertug, siger jeg, saae sig i det afgiorende Øieblik heller ikke istand til at virke noget Klækkeligt. Hverken mellem Hamborgs Borgere, eller Holsteens Adel fandt Dannerkongen hengivne Venner. Nu begik Christian den Feil, strax at vove et Slag mod Tilly, der imidlertid havde forstærket sig med friedlandske Trupper, og var ham i Magt langt overlegen. Det maatte han tabe.

Men kan man fortænke ham i, at han, først forladt af alle sine Allierede, sluttede en fordeelagtig Fred, for at beskytte sit aabne Rige, mod wallensteinske Roverhorder? Et stort Slag afgior ofte alt. Hvad ere Svenskerne nu i Tydskland, siden Slaget ved Nordlingen?

Olearius taug et Øieblik, og saae sig om i Stuen, om nogen vilde modsige ham? Der vare komne flere Svenskere og Tydskere ind, og havde sat sig omkring Bordet; men alle taug. I begribe hvilken, Fornøielse det var for mig, som ofte laa og kiedede mig hele Dagen allene i min morke Krog, at høre en kraftig dristig Mand, med Veltalenhed og Indsigt, forklare Begivenheder, der havde interesseret mig saa meget. I min bestandige Omgang med de Svenske havde jeg heller ikke været vant til at see Christian i det rette Lys. Ogsaa de fleste Tydskere giorde ham Uret. Nu gik mig et nyt Lys op; jeg hørte med anstrænget Opmærksomhed, og Olearius vedblev:

Og nu som Huusvært, min gode Huusvært! som Konge i Fred, hvad har Christian ikke der udrettet? Alt som Dreng var han erfaren Skipper paa Skanderborgsø, og har selv giort fortræffelige Modeller til Skibe. Hvor mange Slotte og Kirker har han ikke ladet opbygge, selv Kunstforstandig, under sit umiddelbare Opsyn? Saaledes ogsaa Børsen og Universitetet. Et halv hundrede Reiser har han giort til Norge, ja selv som flet og ret Skipper Christian, seilede han til Vardøhuus. Grønland har han paa ny ladet opdage. Trankebar i Østindien har han kiøbt af Indianerne; oprettet Handels-Compagnier, anlagt Solvværket i Kongsberg; stiftet Akademiet i Soro. Sandelig, de tydske Protestanter skulde ikke bedømme en Konge saa haardt, der har aabnet en stor skion Kirke, for de flygtende Lutheraner, i sin Hovedstad, i sit lykkelige Land, hvor de finde Beskyttelse og Ro. Hamborgerne have hyldet ham, og været nødte til atter at ophæve deres formeente *jus restringendi*. Aldrig var den danske Flaade i bedre Tilstand end nu; og skiøndt Adelens Hovmod vel bestandig noget binder ham Hænderne, vover han dog at regiere selv, uden Rigshovmester, og har imod Adelens Villie anlagt Fæstninger rundt omkring i Landet.

Nu ja, sagde Fader Clas, af Adelen har Jytekongen maattet døie meget; han har indrømmet dem alt; og Kiøbenhavns

Borgere have lært at binde Skoene med Bast. Ikke engang Rostokerøl tør de arme Diævle lade komme meer; og da de vilde drikke Viin ved deres Brylluper og Giæstebud, blev det forbudt de Ufrie at kiøbe Viin. Nu maae de tage tiltakke med kiøbenhavnsk Tyndtøl, naar de ville drikke deres store Konges Skaal.

Vil I ikke endnu regne Kongen det til Ønde, svarede Olearius, at han maatte staae op, saa syg som han var, og modtage den russiske Ambassadeur, fordi ellers denne Hædersmand ogsaa vilde ligge i en Seng ved Audiensen, for at ei hans glorværdige Monark i mindste Maade skulde staae tilbage? Eller at den danske Minister og den franske Resident i Stokholm, kom i Strid ved en Liigbegiængelse, og trak blank mod hinanden, om hvem der skulde gaae Liigkisten nærmest? Kan en Konge tæmme alle sin Tids Dumhever? Naar det gialdt for Alvor, har Christian stedse staaet den Forurettede bi, uden Hensyn til Rang eller Stand. Flere fornemme Adelsmænd have som Forbrydere maattet lægge deres Hoveder paa Blokken for Bødeløxen, og hverken Rigsraad eller mægtig Slægt kunde redde dem.

Ved Gud, raabte Poul Flemming, som nu ogsaa var kommen ind, Kong Christian er en fortræffelig Herre; en god Huusholder, men ingen Gnier. Med hvor megen Giestfrihed og Smag holdt han ikke ifior sin Sons Bryllup? Min Siæl, Fader Claas! der blev ikke drukket Tyndtøl. Ogsaa i at drikke Viin foregaaer Kongen sit Folk med et godt Exempel; thi han drikker ikke blot meget; men han har en fortræffelig Helbred, en overordentlig Legemsstyrke, og kan overmaade godt taale den meget gode Viin. Saa sandt jeg lever, det Land kan prise sig lykkeligt, der har en saadan Konge, ligesaa vennesæl og munter, som alvorlig og flittig. Derfor kan jeg ogsaa godt lide det Sagn, at en Havfrue, da han blev født, spaaede en Bonde paa Samsøe, at Danmark vilde faae en stor Konge i ham. Derfor bærer han bestandig en filtet Marelok ved det venstre Øre, der er flættet i en Pidsk, fordi den ikke kan kiæmmes ud. Det er en Folketro, at det bliver lykkelige Børn, som fødes med slig en Lok.

Her traadte

Side 37, Linie 29-30: og Poeten. | Lægen gav Digteren Ret] = B; A: og Poeten.

Niende Kapitel.
Digteren og Ministeren.

Lægen gav Poul Flemming Ret

— 38, — 16: Sara; den lille] = B; A: Sara; men den lille

— —, — 23-24: en Læge for de Syge, men ogsaa for de Sunde."] = B; A: en Læge for Legemet, men ogsaa for Siælen.

— —, — 31, til Side 39, Linie 1: som Feberen for. | Men for

at betage] = B; A: som Feberen før. Nu, det er godt! Jeg har allerede begyndt min Kur. Kunde jeg indjage Eder en lille paniſk Skræk, saa behøvede I maaſkee ei engang at bruge Medicin. Thi Skrækken er ſtundum et fortræffeligt Lægemiddel, der ſætter Koldfeberen ſnarere end China. Men er I ikke forſkrækket, saa overlad Eder for alting ikke til Frygten; thi den ſvækker kun, uden at helbrede. Frygten er proſaiſk, Skrækken poetiſk, og mig ſtaae kun poetiſke Midler til Tieneſte.

Den muntre Mand, med et Anſigt fuldt af Følelſe, var mig ſærdeles velkommen; det forekom mig, ſom om jeg alt havde kiendt ham i mange Aar, og ſkiondt han var Digter, fattede jeg dog Tillid til ham. Han ſaae ſaa forſtandig, ſanddru ud, og jeg følte mig overbeviiſt om, at han ikke vilde befatte ſig med noget, ſom han ikke forſtod. Lægen havde jo ogſaa ſelv betroet mig til hans Omſorg.

For at betage

Side 39, Linie 8: var mig imod. En Læge] = B; A: var mig imod; jeg havde valgt den af Tilboielighed. En Læge

— —, — 9: Kunſtner; han maa] = B; A: Kunſtner, det Bedſte i Faget kan han ikke lære af Andre. Han maa

— —, — 10-11: Vaner. Dog — jeg havde for megen] = B; A: Vaner. Han bør være en Mand med Vid og Aand, ſom bortdriver Kummer og Frygt med ſit Lune, og med den Tillid han vækker. Han maa ogſaa have Hierte, for ei at ſtaae i den ſympathetiſke Kreds, ſom en føleløs Blok; thi derved taber han i ſin Agtelſe ſom Menneſke, og uden Agtelſe erhverves ingen ſand Tillid. Dog — da jeg en tidlang havde dyrket min Videnſkab, vilde den ikke længer ret ſmage mig, Jeg havde formegen

— —, — 12-13: god Læge." | „Ak, hvorfor har I dog opgivet] = B; A: en god Læge. Jeg elſker det Skionne: her havde jeg altid at beſtille med det Hæſlige. Jeg holder af det Stærke, det Blomſtrende: her aabnede ſig Elendighedens Afgrund. Det hialp ei, at jeg ſagde mig: Du redder Træet fra Orme, at det atter kan trives; du er en Helt i Ildebranden, ſom medens Rogen fylder Værelſerne, og de flammende Biælker hvert Øieblik true med at ſtyrte ned, vover dig ind i Luen, for at redde den Ulykkeliges dyrebareſte Klenodie.

Hvad derimod mange Følſomme væmmes ved, Anatomien, havde ſlet intet Modbydeligt for mig. Et ſaadant overdrevent Foleri er ogſaa hæſligt; og jeg hader alt det Hæſlige. Her kom mig netop min Indbildningskraft vel tilpas; thi medens jeg ſonderlemmede det døde Legem, tænkte jeg mig alt det ſkionne Værktoi i levende Bevægelſe, ſom jeg nu lærte at kiende dødt og koldt. Hvormeget maatte jeg ikke da beundre Skaberens Viisdom? Jeg foreſtilte mig Hiertet banke, Pulſen Slag i Slag,

Blodet flyde varmt i Aarerne, Muskler og Sener bevægede og spændte; Nerverne udovende deres underfulde Magie, hvorved Mennesket fik Fornemmelsen. Lungerne, disse kunstige Blæsebælge, saae jeg hvert Øieblik fylde sig med Luft; og den skionne Hud, denne kostelig vævede Klædning, bedækkede atter for mit Øie den hele herlige Bygning, foret med den fede cellulose Væv, der giver Legemet sine skiontafrundede Former. Jeg maatte ogsaa ofte smile over den Afsky mange Mennesker have for en Beenrad. Mig forekom det, naar jeg betragtede et veldannet Skelet, som om jeg saae det velordnede Bindingsværk til et Huus, hvilket Tommermanden havde opreist, inden Muurmesteren endnu kunde arbeide og udfylde Aabningerne. Engang gik jeg et saadant Bielkeskelet til en ny Bygning forbi paa Gaden; Blomsterkrandsen var hængt op over Sparværket, og Svendenes Vivat tonede mig i Øret. Da jeg kom hiem, gik jeg ned i Haugen, flættede mig ogsaa en Krands, trykte den, da jeg kom op paa mit Kammer igien, om Tindingen af en Beenrad, der hang paa Væggen; og med dette selsomme Billed for Øine, skrev jeg en Ode til Udødeligheden og Opstandelsen, der ikke er af mine sletteste.

Men hvorfor har I da opgivet

Side 39, Linie 15: han. „En Digter skal ikke] = B; A: han smilende. En Digter skal slet ikke

— —, — 16: det vil sige: til det øieblikkelige] = B; A: det vil sige: ligefrem, stykkevis, til det øieblikkelige

— —, — 17-19: danne Følelsen og Smagen for det Skionne." | „Det glæder mig, kiære Herre] = B; A: danne Følelsen for det Skionne, Villien for det Gode.

Ak, raabte jeg, det var herligt! Men man siger det er sielden Tilfældet, at en Digter kan leve uafhængigt; jeg har ofte undret mig over, at de kolde Mennesker saa sielden unde udmærkede Genier, der leve mellem dem, en behagelig Existens, hvorved jo dog det Hele vilde vinde.

Det, svarede Flemming, maae I ikke regne Menneskene til Last, men hint *pecus imitatorum**), der findes ligesaa hyppig, som Geniet sieldent, som nedværdiger Kunsten med slappe Efterlignelser, og fordærver Smagen med Pedanterie. Den store Hob skielner ikke saa noie. Pecus troer at kunne giøre alting ligesaa godt, ja endnu bedre. Idet nu Maadeligheden stræber efter at hæve sig til det Udmærkede, drager den det Udmærkede ned til sig. Man maa være Kiender, for at skille en Diamant fra et Stykke slebet Glas, især naar det er mørkt i Stuen. Meget Flittertant bliver da solgt for Ædelstene. Kioberen finder sig bedragen, bliver mistænkelig, troer tilsidst at alting er Flitter og Tant. Paa den Maade maa Digteren dele Skiæbne med det

*) Efterlignerqvæget.

andet Tros. Tit bliver han endogsaa haanet af Fuskeren, der efterligner ham; og istedet for at nyde almindelig Hoiagtelse, foragter man ham stundum, just fordi han er Poet. Ja, hvad man ellers forudsætter hos enhver Mand af Opdragelse, inden han har givet Prover paa det Modsatte, at han er et skikkeligt, fornuftigt Menneske, det maa Digteren forst strængt bevise, fordi det Haandværk han driver vækker Mistanken imod ham. Ja selv at han er Digter og har Smag, maa han uafladelig bevise om igien, fordi der altid er den storste Tilboielighed hos Folk til at troe, at nu er det forbi med ham, nu er han i Aftagende og paa Afveie.

Hvorfor monstro, spurgte jeg, understotte de Store beromte Kunstnere, Malere og Billedhuggere, meer end Digterne? — Fordi hine, svarede Flemming, med samt deres herlige Talenter, ere de Stores fornemme Tienere, som udsmykke deres Værelser og bidrage til deres Luxus. Digteren udtaler Ordet, han tænker og mener i fri Uafhængighed, han seer de Store i Kortet, og slig Næsvished betaler man ikke gierne med klingende Mynt.

Saa glæder det mig da, kiære Herre,

Side 39, Linie 21-22: Vinterstormen odelægger] = B; A: Vinterstormen her odelægger

— —, — 25-26: faldt!" | „I er ansat] = B; A: faldt? Lykkelig den, som kan udflye denne Rædsel. Med den gode Sag i Tydskland er det forbi; i det mindste i vor Levetid.

I er ansat

— 40, — 4: traadte ind, fulgt af Crusius] = B; A: traadte gioende ind, fulgt af Gesandten Krusius

— —, — 6: Fistelstemme; „have] = B; A: Fistelstemme, der untiden skrattede ned i Bassen: have

— —, — 15: hvad rende de nu efter?] = B; A: hvad de nu rende efter?

— —, — 23: denne Paul] = B; A: denne Monsieur Poul

— —, — 24: voxen. Hvor er han] = B; A: voxen. Han forstaaer slet ikke at skiære for efter Reglerne, men filer kun efter Indfald og Lune ind i Leddene paa Vildtet og Fiærkræet; og bilder sig ind, fordi han kan Anatomie — — Hvor er han

— —, — 28: Sygestue lober] = B; A: Sygestue, det lober

— 41, — 10: Rhabarbra." — „Jeg besprænger] = B; A: Rhabarbra. Dog, det forstaaer sig, gammel Vane bider bedst; og jeg har strax sagt Hertugen det, han skulde ladet Jer blive i Jert Element. — Jeg besprænger

— —, — 12: spodsk Blik] = B; A: spodsk foragteligt Blik

— —, — 24: Gesandter] A og B: Gesandtere (smlg. Var. til Side 37, Linie 8).

— 42, — 15: gienlod det fra Alle] = B; A: gienlod fra dem alle

Side 42, Linie 26-27: Hierte?" | „Stille] = B; A: Hierte, med en Guld-Ordenskiæde om Halsen, som man flæber med fra Europa? Stille

— 43, — 4-5: trækkes med. Mine forrige] = B; A: trækkes med. Diæt maatte jeg holde; endelig blev det mig tilladt at spise en Hønsekiødsuppe, og ovenpaa al den Vandgrød og de Havresupper, som jeg havde maattet doie, hensatte denne kraftige velsmagende Spise mig i Elysium. Mine forrige

— —, — 9-10: havde alt] = B; A: havde rigtignok alt

— —, — 11-13: en fattig Jomfru paa Øland. | Vor Vert Clas Lundgreen var underrettet om Alting; han sendte] = B; A: en fattig Jomfru; det forstod jeg saaledes, at det var en vis Pige af hans Bekiendtskab. Men det hang ikke saaledes sammen: det skulde være et fremmed fattigt Barn, som man fandt værdig dertil.

Inden jeg, var allerede vor Vært Clas Lundgren underrettet om Alting. Han havde indladt sig i Samtale med Gesandten og udlokket slu af ham, hvori vel det Udstyr egentlig skulde bestaae? Den gnidske Brüggemann havde kun svaret i ubestemte Udtryk, som om intet Vist var fastsat dermed; ogsaa, sagde han, vilde det neppe skee paa denne Øe; man havde endnu et dygtigt Stykke Vei for sig, hvori der kunde tilstøde Een Allehaande. Og skedte det engang, saa vilde Udstyret dog kun blive heel ubetydeligt.

Det var nok for Clas Lundgren; han sendte

— —, — 17: forelskede] = B; A: forlibte

— —, — 18: paa hende. Han vidste] = B; A: paa hende overalt, for at faae et Kys. Han vidste

— —, — 20: sin Lykke] = B; A: sin hele Lykke

— —, — 21: sagde han, da] = B; A: sagde han engang, da

— —, — 22-23: Forelskelse, „eengang har jeg elsket en herlig Pige; da kunde] = B; A: Forelskelse, det gaaer mig, som Een der har giort et stort Huus, der har mistet sin hele Formue, og som kun endnu engang imellem kan nyde en lækker Mundfuld ved et fremmed Bord. Mit Hierte er skabt for Kiærlighed; uden denne søde Lyst forekomme mig alle Jordens Fornoielser, som tomme Ærtebælge, som smukke Futteraler med ingenting i. Engang har jeg elsket en herlig Pige, hun elskede mig igien; ak da kunde

— 44, — 1-4: Rubella er død. Skionheden henriver mig endnu; men min Rubella finder jeg aldrig meer. Hiertets Folelser kunne ikke længer giore mig lykkelig, nu har jeg givet mig Phantasien i Vold, og vil plukke] = B; A: Rubella er død! I hendes blomstrende Ungdom dræbte Pesten hende, og alle mulige Lægemidler vare ei istand til at redde hende. Uheldigviis var jeg dengang fraværende, ellers havde jeg deelt hendes Skiæbne.

Mange Sange, som kun svagt udtrykte min Følelse, har jeg offret hendes Minde. Tilsidst lægede sagtens Tiden mit Saar; men jeg bærer endnu Arret i mit Bryst, som det dyrebareste Mærke af min svundne Vaars lykkeligste Timer. Skionheden henriver mig endnu stedse; men min trofaste Rubella, med den dybe Siæl, den blide Alvor, som elskede saa inderligt, uden i sin Uskyld ret selv at vide det, finder jeg aldrig meer. Derfor vil jeg ogsaa nu elske og nyde den hele store Natur; gaae paa Eventyr! Og kunne Hiertets Følelser ikke længer giore mig lykkelig, saa vil jeg give mig Fantasien i Vold, og plukke

Side 44, Linie 8: Georgierinder] = B; A: Georgianerinder

— —, — 9: Pleissen, der saa brat] = B; A: Pleissen, min Pige med det barnlige Melpomeneansigt, der saa brat

— —, — 10-11: at glemme." | Nu blev naturligviis] = B; A: at glemme.

Her udbrod han i Taarer, og jeg, som for kun havde seet ham lystig og munter, kunde ikke nok forundre mig, over den Styrke, hvormed hans Følelser yttrede sig. — Ak jeg har ikke grædt over hende i et heelt Aar, sagde han; det er et Aar siden, at jeg ret tænkte paa hende, og denne Troloshed, denne forfængelige, selvkiærlige Kulde, foraarsager nu min Kummer. Jeg fortiente ikke Rubella; thi det følte jeg, som hun elskede, kunde jeg ikke elske igien. Hun levede kun i mig. Og jeg er vis paa, endnu hinsides staaer den Engel i Elysium, glemmer Glæden, som omringer hende, opsøger mig, med de blide Violoine paa Jorden, og sukker bedrovet, naar hun opdager min Letsind. Men vi samles igien! Jeg stoler paa hendes Hoimod, hun vil tilgive mig alt, og aldeles igien besidde mig.

Nu blev naturligviis

— —, — 14: mine Vers. De behagede] = B; A: mine Vers, som meest vare muntre og i Folketonen. De behagede

— —, — 20-21: bryde det Løfte, han] = B; A: bryde sit Løvte, som han

— —, — 30: Audients. Men da han] = B; A: Audiens.

Men da han

— 45, — 2: Ingenting. Da nu Sagen] = B; A: ingenting, stod som et fromt Barn med foldede Hænder og saae ned til Jorden. Da nu Sagen

— —, — 3: gaae] = B; A: have

— —, — 5: med glatte] = B; A: med mange glatte

— —, — 6-7: Vendinger. | Han tilstod] = B; A: Vendinger; hvorfor man vel ogsaa havde udnævnt ham til Minister.

Han tilstod

— —, — 9: god Christen vidste jo vel, at] = B; A: god, sædelig Christen vidste dog vel nu, at

Side 45, Linie 10: Forſyn med] = B; A: Forſyn, og bringe det paa andre Tanker, med
— —, — 12: han giorde, og ſiden nu] = B; A: han giorde, og en ſlig Handling maatte altſaa regnes hen mellem de ovrige menneſkelige Skrøbeligheder, om juſt ikke til de værſte. Siden nu
— —, — 14: giore Meget. Han reiſte] = B; A: giore meget, for det kiære, ægteſkabslyſtne Barn her paa Øen. Han reiſte
— —, — 17: Noget, kunde han] = B; A: noget, for at det kunde viſe ſig i ſin Værdighed, kunde han
— —, — 19: ſig endnu] = B; A: ſig dog endnu
— —, — 20: allerfortræffeligſte Tolk] = B; A: allerfortræffeligſte Dragoman eller Tolk
— —, — 22: give. Hvis hans] = B; A: give, ſiden det dog engang ſkulde ſaa være. Hvis hans
— —, — 23-24: frit for at] = B; A: frit, efter egen Lyſt, at
— —, — 25: Faren] = B; A: Livsfaren
— —, — 28: ogſaa at] = B; A: at ogſaa
— 46, — 3: vidſte ſlet ikke] = B; A: vidſte ikke
— —, — 6-7: næſte Dag. | Jeg havde] = B; A: næſte Dag; og jeg havde vidſt intet tabt, ved at ſee Feſten med hans Øine og ved at lade hans Fantaſie levendegiore mig hvert Træk.
Jeg havde
— —, — 8: var forſte Gang efter] = B; A: var min forſte Udflugt efter
— —, — 9-10: lagde mig paa] = B; A: lagde mig derfor paa
— —, — 12: vare] = B; A: var
— —, — 23-24: Konen. „Vi To] = B; A: Konen; det er juſt det Rette. Vi to
— —, — 24-25: dog blevne lykkelige] = B; A: dog ſiden blevne heel lykkelige
— —, — 25: Sicæle] = B; A: Ægtefolk
— —, — 27-28: begyndt.“ | „Men tag mig ti tuſind Tonder Diævle, min Huſtru] = B; A: begyndt. Hvem, for tuſind Diævle, kunde ogſaa fortſætte det Slikkeri i det Uendelige? Det er kun Snak, ſom ingenſteds har hiemme.
Men tag mig tituſind Tonder Diævle hoit op i Sverrige, min Huſtru
— 47, — 3: morknedes] = B; A: morknede
— —, — 8-9: Udſtyret. | Efter halvanden] = B; A: Udſtyret.
Da jeg reed giennem Dalen, ſteeg en hvid Taage op af Engbunden. Du faaer formodentlig Feber igien, tænkte jeg; maaſkee koſter denne Anſtrængelſe dit Liv; men ſkee Guds Villie! Den gode Sara har ſtaaet mig trolig bi; nu vil jeg giore Giengield, med at ſkaffe hende ſin Erik til Mand; ellers faaer hun ham aldrig.
Efter halvanden

Side 47, Linie 11: ved Døren. Det var] = B; A: ved Døren i Ring, og gik ind. Det var
— —, — 13: Skorstenen. Den gamle] = B; A: Skorstenen, oplyste og varmede Værelset paa eengang, med sin røde Lue. Den gamle
— —, — 13-14: i sin Lænestol] = B; A: i Lænestol
— —, — 15: fortælle det Folkesagn] = B; A: fortælle Eventyr. Det var det Folkesagn
— —, — 22: Ansigt (Ridningen] = B; A: Ansigt ved Kiøkkenilden, (Ridningen
— —, — 27-28: Moderen, og] = B; A: Moderen, som trøstede sig igien, og
— 48, — 25: Brüggemann, saa meget] = B; A: Brüggemann alerede, saameget
— 49, — 6: nydelige svenske] = B; A: nydelige blonde svenske
— —, — 12: han, „svedt] = B; A: han, men ganske svedt
— —, — 15-16: sagde Olearius] = B; A: sagde Herr Olearius
— —, — 22: Folger. Gubben] = B; A: Folger, hvorfor jeg vel deels maatte takke min Begeistring og min Iil; deels Fader Clases fortræffelige Filte-Kavai. Gubben
— 50, — 1: Sara. Det faldt] = B; A: Sara. Visen va vittig og lystig, og det faldt
— —, — 3: undseelig. Flemming] = B; A: undseelig, thi dette Tilbud var en altfor stor Ære, for mig. Flemming
— —, — 11-12: af Fortieneste." | Skibet] = B; A: af sand Fortieneste; og havde han ikke udrettet andet, end indgydt den fornemme Verden Agtelse for Digtekunsten, efter lang Ligegyldighed, saa fortiente han alerede derfor en Laurbærkrands.
Skibet
— —, — 15-16: til Persien; alle de Andre] = B; A: til Persien; thi Europa havde intet mere Tillokkende for mig, og min Lyst efter det kolde Sverrig var forgaaet med Koldfeberen. Alle de Andre
— —, — 21: for] = B; A: til
— 51, — 9: mig i Øret; men] = B; A: mig noget stærkt i Ørene. Jeg tænkte atter paa mit Slægtskab med Luther, paa mine Studeringer, paa de Dage, da jeg næsten som Kammerat havde levet med den store Gustavs Son; paa alle mine fornemme Bekiendtskaber. Men
— —, — 12-13: for et Navns Skyld. | Jeg tog] = B; A: for et Navns Skyld. Kan den herlige Poul Flemming, tænkte jeg, være Forskiærer, saa kan du være Kammertiener. Intet Menneske kiender dig i Holland, Danmark eller Ostindien. Bliver der engang Ro igien i Tydskland, staaer det dig jo frit, at vende tilbage, og fortsætte Studeringerne. Klæder og Skoe kommer jeg dog ikke til at børste, som Kammertiener; og hvad er jeg saa i

Grunden andet, end den fornemme Herres Selskabsbroder og Reisefælle?

Jeg tog

Side 51, Linie 15-17: et fordeelagtigt Indtryk paa mig. Han havde et mildt, stille Væsen, men lod til at være noget melancholsk. Dette melancholske] = B; A: et høist fordeelagtigt Indtryk paa mig. Han var ikke stolt, havde et mildt stille Væsen, og lod til at være af et noget melankolsk Temperament. Dette melankolske

— —, — 28: heisede] = B; A: hidsede

— 53, — 1: i] = B; A: paa

— —, — 5: Bekiendte] = B; A: Bekiendtere

— —, — 11-12: Storagtighed. | Da jeg kom] = B; A: Storagtighed. Jeg havde altid hadet den Foragt, hvormed Fornemme saa tit behandle deres stakkels Tyende. Disse giore dem Livet let og behageligt, ved deres Hielp, tænkte jeg, maae hvert Øieblik lobe sig trætte, og faae dog kun ringe Løn og Skam til Takke. Hvorfor kalder man Tienerstanden nedrig? Er det nedrigt, at den Fattige hielper den Velhavende, for at faae det en Smule bedre? Hvor Menneskene dog ere urimelige! Nu begynde Digterne at besynge Hyrdelivet; og for et Par hundrede Aar siden vare Hyrderne uærlige, og bleve regnede i Laug med Natmænd og Bødler. Tiene ikke alle Embedsmænd Staten? Og er det meget mere værd, om jeg skriver noget reent for min Principal, eller om jeg borster hans Skoe? Jeg skal vel vogte mig for slige Fordomme.

Med dette christelige Forsæt traadte jeg ind i Tienerkammeret. Neppe var jeg der, saa begyndte den høitidelige Stemning strax at ophøre noget. Allerede Atmosphæren af de mange Voxlæders Støvler, der hang paa Knageliisten, var mig modbydelig. Ogsaa flere Ting, der — som Sancho Pansa siger — ikke duftede som Ambra, stak mig i Næsen. Van Leuvens Tiener sad med flere Kammerater omkring et rundt Bord, fuldt af Viin- og Ølflasker, Glas, Tobakspiber og Aske. Stuen var fuld af Tobaksrog. Spilt Viin og Øl flød som Lava, gjennem Asken forbi den sønderslagne Smørkande, der lignede en gammel Ruin. At Bordet var af umalet Fyrretræ, havde jeg gierne fundet mig i, hvis det kun havde været reent. Midt i Forstyrrelsen tronede en stor rund gammel Ost, der lignede Engelsborgen i Rom, og paa dette Spiselystens og Samtalens Brændpunkt, vogtede Alles Øine. Denne Skat var fra Norge, og blev anseet for en sand Lækkerbidsken.

Da jeg kom

— —, — 14: Lænestol. Jeg satte] = B; A: Lænestol, som *Primus inter pares*. Jeg satte

— —, — 16-17: i høieste Grad. | Den Agtelse] = B; A: i høieste Grad. Der maatte jeg nu høre alle mulige Dumheder af disse

uvidende Mennesker, hvordan de forhaanede Konger, Fyrster, Lærde og Kunstnere. Alting søgte de at travestere og drage ned i Polen til sig. I deres Tanker gaves der intet Stort, Ædelt, Skiønt, i Verden. Kun Frygt og Egennytte holdt dem i Ave. — Nu begreb jeg, hvorfra hiin Foragt i Almindelighed reiser sig. Hvorledes kan man agte dum Forfængelighed, hiertelos Uforskammenhed? Bonden, den flet og rette Haandværksmand lever og virker i sin Kreds, forlanger intet andet, er fornoiet, naar han saaledes nogenlunde kan slaae sig igiennem, og driver en sindrig Haandtering, som han forstaaer, som til en vis Grad danner ham. Men slige Mennesker, som disse her, giore alting og slet intet. De behænge sig med deres Herrers lusslidte Klæder og Talemaader, og misunde og hade Herskabet, fordi de føle deres Afhængighed, og fordi det svælgende Dyb daglig staaer dem for Øine, hvor Næsviisheden bliver giennet tilbage af Stolthed. Men saameget mere er netop derfor en ærlig, beskeden, flittig Tiener at rose. Det er en sand Phonix.

Den Agtelse

Side 53, Linie 18-19: mindre og mindre. Min Nabo havde skienket] = B; A: mindre og mindre, med at sige hvad der faldt dem ind, i min Nærværelse. — Jeg følte mig saa degraderet, som en Soldat, der bliver infam casseret og revet Rabatterne af for Fronten. Taarerne stode mig i Øinene, og jeg tænkte: Herre Gud! hvad vilde Luther sige, hvis han traf dig i dette Compagnie? — Af denne Tungsind vakte min Nabo mig, som havde skiænket

— 54, — 7-8: Gange: „Mads Hansen! nu] = B; A: Gange: Mads Hansen, Mads Hansen! nu

— —, — 10: Drukne paa Stigen opromt, og] = B; A: Drukne opromt paa Stigen, og

— —, — 13: kom med] = B; A: kom ned med

— —, — 30-31: tilrakkede?" | Vægterne] = B; A: tilrakkede? Seer kun hvor munter og nedladende Maanen ligger der i Rendestenen! Skarnet formaaer aldeles ikke at fordunkle dens ætheriske Straaleglands. Naar en Maane kan ligge i Rendestenen, sin Guddommelighed uskadt, hvi skulde jeg da ikke kunne det, som kun er en Ankersmed? Og er jeg ikke den samme rige Mads Hansen, der har drukket sig sin Søndagsruus, der saagodt som noget andet Sted?

Vægterne

— 55, — 4-5: Viin med ham. | „En Ruus", sagde han, „er] = B; A: Viin med ham.

Vi Danske, sagde han, maae drikke meer end alle andre menneskelige Skabninger, fordi vi boe midt i Vandet, og for at have noget at imodstaae Oceanets feberagtige Dunster med. En Ruus er

Side 55, Linie 7: paa Helbreden] = B; A: paa Fliden, Dyden, Ærbarheden og Helbreden
— —, — 8: fuld; lægger] = B; A: fuld, og miſter hverken min aandelige Bevidſthed, eller min legemlige Ligevægt. Lægger
— —, — 14: daglig fire] = B; A: daglig kun fire
— —, — 16: ſkal beſkrive] = B; A: ſkal have den Ære at beſkrive
— —, — 18-19: jeg rundhaandet] = B; A: jeg meget rundhaandet
— —, — 26-27: Fixſtiernerne." | Morgenen] = B; A: Fixſtiernerne og Planeterne.
Morgenen
— 56, — 2: ſpringe ud] = B; A: ſpringe mig ud
— —, — 15: til Tieneſte. Paa min forſte] = B; A: til Tieneſte. Paa Værtshuus er det for dyrt at boe, der maa man kun drikke. Paa min forſte
— —, — 20: hvad de ville ſige dermed. For Reſten] = B; A: hvad de Soepander ville ſige dermed. Saameget veed jeg, at Bachus er Vinens Gud, og det er mig nok. Forreſten
— —, — 29: hvorledes] = B; A: hvordan
— 57, — 1: Secretair. Den] = B; A: Secretair, er det ſaa godt? Den
— —, — 2-3: Lobepas." | Denne fieldne] = B; A: Lobepas, jeg kunde ſaa ikke lide ham. Men vil I blive hos mig, ſaa ſkal jeg giore Eders Lykke. I behager mig, jeg trænger til en Ven, og mit Hierte ſiger mig, at jeg vil finde Een i Eder.
Denne fieldne
— —, — 9-10: viſte mig omkring. Han bragte mig i den ſkionne] = B; A: viſte mig omkring. Blandt andet ſaae jeg den ſkionne ny Bors, ſom var under Bygning. En Eftermiddag kom vi forbi en Fiælebo, hvor der blev ſpillet plattydſk Comodie. Jeg mindes endnu nogle Repliker. To Bonder, Chim og Matz talede ſammen. Den Sidſte roſte ſig af ſine mange Reiſer, han havde ogſaa været i Danmark, og lært nogle danſke Ord:

„Chim. Dat mögen ſchnackſche Lyde weſen. Wo ſeen ſe dog ut?

Matz. Se ſeen recht lifhaftig ut as Minſchen.

Chim. Was eten ſe denn?

Matz. Se eten dar wat, dat heten ſe Köt, und ſupen dar Olie tho.

Chim. Pfy, dat mot ſlim ſmecken.

Matz. Ne, vorwar, Chim! dat Ding, dat ſe Köt heten, dat ſmeckt recht as dat Fleſck in unſer Lande. Und de Olie, dat is nich ſo en Olie, as man hür üpper Slabbertecken köft; wenn du dat ſmeckteſt, du ſchuldſt nich anders meenen, as went Beer were!"

Mads Hanſen bragte mig næſte Løverdag, i den ſkionne

Side 57, Linie 11-13: en Heſt. | Man mumlede] = B; A: en Heſt. Muurfolk og Steenhuggere vare færdige med Arbeidet, og nogle kom fra det lidet Lysthuus i Lunden, hvorpaa Kongen selv murede. Nu begave de sig hen til en Gronning, hvor der stod en Steen-Læneſtol under et skyggefuldt Lindetræ. Her havde jeg den Fornoielse at see Kongen selv sidde, og egenhændig betale Arbeiderne blanke Solvpenge af en stor Læderpung. Det var deiligt Hoſtveir, Solen skinnede ned giennem Grenene paa Christians kraftige Ansigt, medens han sad der, som Huusfader i Haandværkernes Kreds, og giorde dem Arbeidslonnen dobbelt værd, ved at række dem den med egen Haand.

Man mumlede

— 59, — 7: i det Smaa. Vi kiorte] = B; A: i det Smaae. Mændene bare store runde Hatte, med langt nedhængende Baand, sorte Troier og hvide Matrosbuxer. Qvinderne havde sorte, bredtfoldede Skiorter, blaastivede Liin om Hovedet, og rode Halstorklæder; hvorved de kom til at ligne de kalkunske Hons noget, kun vare de uendelig mere phlegmatiske. Vi kiorte

— —, — 12-14: yndige Billeder. | „Har J saaet] = B; A: yndige Billeder, endskiondt de fremstillede lutter Hverdagsgienstande, fordi disse vare giengivne med saamegen Sandhed, Troskab og Kiærlighed til Naturen.

Det er det just! sagde van Mandern; ikke saameget Gienstanden beundre vi i Kunsten, som Kunstnerens Aand, der opfattede den med Kraft og Folelse; og det er Aarsagen, hvorfor de ubetydeligste Ting kunne glæde os i et Billed. Mange nyere Italienere ere bizarre, monotone, affekterte, og maniererte. De behandle det Store og Hoie paa en conventionel smaalig Maade, og derfor giore os slige Billeder, der ikke ere skionne Efterligninger af Naturen, men blot middelmaadige Efterligninger af Kunsten, forstemte og nedslagne. Mange tilskrive denne melankolske Stemning Gienstanden, fordi det meest er Helgenbilleder, Korsfæstelser, Martyrhistorier. Men det kommer altsammen an paa Maaden, sligt fremstilles paa. De gamle Italienere og Tydskere, som havde en meget friskere Colorit, som mildnede det Gyselige, med Folelse og Naivetet, med muntre, behagelige Biting, giore endnu, uagtet deres Feil i Perspectiven og i Tegningen, et hoist behageligt Indtryk paa os. Vi beundre Geniet. Nu vil enhver Hone være Orn; alle ville de være Grandioſe, Idealske; og under Massen af gientagne Situationer, som give sig en fornem Mine, skiuler sig Trivialitet, Mangel af Aand, og Hierteloshed. Men det kunne de fleste Folk ikke indsee. Naar det kun er fornemt, behager det dem. Og Gud straffe mig, om mangen Italiener, som i een Nat forfærdiger en Gud Fader, ved Fakkelskin, er istand til ved hoilys Dag at male en ordentlig Ko, paa Guds gronne Jord.

Det glædede mig at tale med denne kunstforstandige Mand, og jeg tilstod ham oprigtig, at skiondt man vist ikke kunde nægte de bedste Italienere at have været i langt større Besiddelse af den idealske Skionhed, end Nederlænderne, fornoiede det mig dog, i det Hele, meer at see skiont Qvæg og Hyrder paa Marken, end vanvittige blodende Martyrer, med Dolk i Brystet og de brustne Øine fordreiede mod Himlen.

Ja, sagde Hollænderen, der have vi atter Papisteriet, som stedse driver Tingen til Yderlighed. Men nogle hiertelose Fritænkere i den senere Tid, have atter Uret, naar de ei engang vilde tillade Kunstneren at male en Korsfæstelse, fordi de mene: en Henrettelse har altid noget Uskiont, uværdigt for Kunsten, og Kunsten bor kun male det Skionne. De glemme, at her træder Kunsten i Kirkens Tieneste, og maa altsaa subordinere sig. Her boder Udtrykket af det Aandeligtstore hos den lidende Frelser, paa Mangel af legemlig Formskionhed. Og dog kan Maleren, selv i Billedet af en Korsfæstelse ikke ganske undvære Formskionheden, hvorfor ogsaa, sandsynligviis, Christus altid er fremstillet anderledes paa Korset, end han virkelig har hængt derpaa. Og havde man malet det efter Naturen, saa var maaskee Krucifixet ikke blevet det hoitidelige Billed som nu, der smykker Alterne i alle vore Kirker. — Hvorledes det? spurgte Herr van Leuven nysgierrig.

Christus — vedblev van Mandern — maatte, efter St. Johannes Evangelium, udmattet efter Hudflettelsen, selv bære sit Kors ud til Golgatha. Mathæus, Marcus og Lucas fortælle, at Simon af Cyrene, der kom fra Marken, maatte bære det for ham. I ethvert Tilfælde kunde Korset ikke være meget stort; ingen lang tung firkantet Bielke, med stærkt oven indfoiet Tværtræ; ikke være saa tykt, at man kunde nagle begge Benene af et Menneske til den ene Flade, over en lille Træklods. Et saa tungt Kors havde ingen enkelt Mand kunnet bære saa langt, et saa kostbart Tommer havde man vel heller ikke odet paa den foragtede Frelser. Sandsynlig bestod hans Kors i to slet og ret over hinanden slagne Lægter; hvoraf de to Ender bleve stukne i Jorden og de Andre rakte i Veiret. Og altsaa er formodentlig Forløseren korsfæstet med adskilte, skrævende Been, som det endnu hyppig skeer i Orienten. Men selv de mugneste Mystikere, som hadede og afskyede det Sandseligskionne, have dog aldrig villet have ham saadan afmalet. Apostelen Andreas kunde man vel male saaledes. Selv St. Peder kunde paa Korset vende det blodrode Hoved ned mod Jorden, for ved denne Ydmyghed, selv i Doden, at giore en rørende Modsætning til Frelserens ædlere Død. Men for ham have alle Malere valgt den bekiendte, værdigere Form. Med sammenslyngende Been og udbredte Arme, synes han ligesom at svæve op til Himlen, fra det

stærktomrede Kors. Skaledes hævder sandselig Formskionhed sin Ret, selv der, hvor man mindst venter det.

Vi talede om mange flere Ting, med v. Mandern, og om Kongen, som agtede, elskede, og selv udovede Kunst. Han er en fortræffelig Skibsbygmester, sagde Maleren; ogsaa med Architektur har han givet sig meget af, saa man virkelig engang med Tiden kan sige med Rette, hvad der ellers kun er en Talemaade om Kongerne: at det og det Slot, eller den og den Kirke eller Bors, er bygget af ham. Han holder ogsaa af Malerkunsten, og lider ikke af de giængse Fordomme, om det Flaut-Idealske. Han ynder det Dygtige, har et skarpt Øie for alt Skiont, saa smaat det end er, og lader sig ikke afspise med prægtige hule Skaller.

Har I faaet

Side 59, Linie 15: Leuven. — „Det forstaaer] = B; A: Leuven smilende, da den alvorlige Samtale var afbrudt. — Det forstaaer

— —, — 29: hialp mig, og snart] = B; A: hialp mig, hvor min egen Forstand ikke forslog; og snart

— 60, — 19: Barn, og befriede] = B; A: Barn, som en *Dea ex machina*, og befriede

— —, — 22: smukt] = B; A: smuk

— 61, — 2: til at give mig den.] = B; A: til at gaae dybere ind i Texten.

— —, — 5: horte jeg Mads Hansen raabe, da] = B; A: horte jeg ham raabe fortrædelig, da

— —, — 7: min gode Ven!" sagde] = B; A: min gode Mads Hansen, sagde

— —, — 11: Barn, og] = B; A: Barn, Mads! og

— —, — 12: sige eder! I] = B; A: sige Eder af yderste Vigtighed. — I

— —, — 19: og det Menneske] = B; A: og, for Diævlen, det Menneske

— —, — 22-23: Noget for. Her er] = B; A: noget for. Hor mig opmærksom! — Her er

— 62, — 12: eders Skibe] = B; A: Eders Majestæts Skibe

— —, — 18: i Bad, klæd ham] = B; A: i Bad, indrive Lademodene med Desmer og Hovedvand og tage reent Lintoi paa. Klæd ham

— —, — 19: ham] = B; A: hannem

— —, — 26: trykker. Har] = B; A: trykker mig. Har

— —, — 31-32: Smeden. | Jeg havde forfærdelig] = B; A: Smeden.

Veiret var endnu fortræffeligt, Græsset smaragdgront, Træerne fulde af friske Blade. De gyldne Lovpletter i Solskinnet, giorde Farvespillet kun end mere lifligt og broget. Rigtignok

var dette Aar en Undtagelse; men Danmark er altid, med sit Hav, sine Indsøer, sine Marker, Enge, Bakker og Skove langt smukkere, end det nordlige Tydskland med sine Naaletræer og Heder, ja selv end en Deel af Frankrig, med sine Kridt-Viinbierge. Kun i Danmark og England voxer Bogen saa mægtig og stor, holder Græsset sig grønt, til lige ud paa Vinteren, med saadan Friskhed. Heller ikke har Kulden egentlig hiemme her. Østersøens Øer og Halvøe hiemsøges, ligesom England, mere af Regn og Taage, end af Is og Snee.

Jeg unge Knos havde nu forfærdelig

Side 63, Linie 10: tilsidst ganske] = B; A: tilsidst høit ganske
— —, — 11: havde en] = B; A: havde sig en
— —, — 14: en smuk, prægtig klædt Herre] = B (som dog ved en Trykfeil har smukt for smuk); A: en meget smuk, velskabt, prægtig klædt Herre
— —, — 15: et aandfuldt Ansigt] = B; A: et aandfuldt, hofligt, men dog tillige storagtigt Ansigt
— 64, — 11-12: Hægter. | Jeg vovede] = B; A: Hægter. I sin høire Haand havde han en Stok, endeel Papirer under den venstre Arm, og Blækklatter paa Fingrene. Han saae hverken til høire eller venstre, men ilede lige efter Næsen, sit Ærinde.

Jeg vovede

— —, — 14: de horatsiske Oder] A: de horatiske Oder; B: en horatisk Ode; den tydske Text af 1839: den Horazischen Oden
— —, — 23-24: Kiortel", vedblev] = B; A: Kiortel, der lugtede af Desmer (vedblev
— 65, — 12: Giedder] Efter den tydske Text af 1839 (Hechte); A og B: Geder
— —, — 24: Familie. Nu] = B; A: Familie, der allerede havde giort sig berømt for Syndfloden. Nu
— 66, — 3: drikke? Det] = B; A: drikke, som fri dansk Mand? Det
— —, — 4-5: overbord, saa har den hellige russiske Nicolaus for evig] = B; A: overbord, saa forgaae vi med Mand og Muus, og den hellige russiske Nicolaus har for evig
— —, — 13: sig, sad] = B; A: sig igien, sad
— —, — 22: megen] = B; A: meget
— —, — 25 og 30: Tycho] = B; A: Tyge
— 67, — 12: blev Mads] = B; A: blev Danfken Mads
— —, — 24: overhovedet] = B; A: overalt
— 68, — 5-6: forlanger af mig." | Omtrent] = B; A: forlanger af mig. Vel kiender jeg Eder endnu kun kort, men Ærlighed og Godhed lyser Eder ud af Øinene, og I vil vist ikke forlede mig til noget Uværdigt. — Nei ved Gud ikke! svarede han, og vi kiørte derud.

Omtrent

Side 68, Linie 13: Vilkaar til at] = B; A: Vilkaar, at
— —, — 17: er] = B; A: var
— —, — 20 og 25: Engelſkmanden] = B; A: Engelsmanden
— —, — 24: Smiil. — „Det] = B; A: Smil, i det han ſkiulte ſit Anſigt med Lommetorklædet. — Det
— —, — 26-27: velkommen." Dermed] = B; A: velkommen. I er foregaaet Miſs Concordia med et godt Exempel, det vil udrodde den ſidſte Betænkelighed af hendes Hierte. — Dermed
— 69, — 9: vundet] = B; A: vunden
— —, — 12-13: vilde have bragt ham hans Stammetræ] = B; A: vilde bragt ham ſit Stammetræ
— —, — 26: vi nu for. Nu ægter] = B; A: vi nu for. Hver kan være god for ſig. Den Barneleeg, ſom man kalder Kiærlighed, er kun en Frugt af Fantaſteri og Lediggang. Nu ægter
— —, — 28-29: faſtere." | Der vare] = B; A: faſtere.

I kalder Kiærlighed et blot Fantaſteri, Herr Plürs, ſagde v. Leuven; ogſaa den Kiærlighed, en Fader har til ſit Barn? — Det er en anden Sag, ſvarede Kiobmanden, det ligger i Naturen; ogſaa et Dyr bærer Omſorg for ſine Unger, ſkulde da en Fader ikke, ſom dog er et Menneſke? — Men, vedblev v. Leuven, idet han alvorlig ſaae Kiobmanden i Øinene, — et Dyr græder og græmmer ſig ikke, naar det miſter en Unge. — Nu, ſagde Samuel Plürs, med det Græderi vilde jeg vel ogſaa neppe befatte mig meget. Det er en Faders Pligt at ſorge for ſit Barns Lykke; men i ſin Skiæbne maa man altid finde ſig, ſom Stoiker, ſom Mand af Karakteer med Fatning og Værdighed. — Meget philoſophiſk! raabte v. Leuven, der ſogte at ſkiule ſin Tilfredshed, med en ligegyldig Mine.

Der vare
— —, — 30-31: i Haugen; men den deilige] = B; A: i Haugen, og ingen brod ſig ſynderligt om os. De unge Mandfolk gik med deres Kiæreſter, de Ældre talede om Handelſager; og det var nu, ſiden Kongen havde oprettet det oſtindiſke Compagnie, ganſke ſædvanligt, at ſee fremmede Kiobmænd, iſær Hollændere, i Danmark.

Men den deilige
— 70, — 3: hoi Hækkegang] = B; A: hoi ſtiv Hækkegang
— —, — 30-31: paa eder. Nu er Alt forbi, ſom en Drom. I har forladt den arme] = B; A: paa Eder! Kun Eders Navn indſluttede jeg i min Morgen- og Aftenbon. Violen viſte mig kun Eders Troſkab, Roſen Eders Kiærlighed. Horte jeg Muſik, da var det min Elſkedes Roſt i det Fierne. Speilte Maanen ſig i mine Taarer, da troſtede det mig, at den ogſaa var Vidne til Eders Sorg. Jeg havde givet Slip paa alle Ungdomsglæder, thi Veemod og Længſel vare mig langt ſodere, end Ad-

spredelser og Lystigheder. Nu er det alt forsvundet, som en Drom. I har forladt Eders arme

Side 72, Linie 3: Plürs kom] = B; A: Plürs selv personlig kom
— —, — 4: en Billedstotte] = B; A: en ny Billedstotte
— —, — 14: ad Gangen. Hendes] = B; A: ad Gangen. Hun var meget velskabt. Hendes
— —, — 23: blond. Saasnart] = B; A: blond. — Hun var slet og ret og dog smagfuldt klædt. Saasnart
— —, — 31: tog feil, og] = B; A: tog feil af mig, og
— 73, — 3: tilbage, jeg] = B; A: tilbage, og jeg
— —, — 10: forvirret] = B; A: forvirrede
— —, — 27-28: en Ulykke] = B; A: en stor Ulykke
— 75, — 18: men] = B; A: Med
— —, — 20: deres] = B; A: hines
— —, — 21-22: at de nære Slægter ikke] = B; A: at Slægterne ikke
— 76, — 19: eller det] = B; A: eller ved det
— 77, — 17-18: Concordia? Nei, nei! jeg reiser med. Men ved Gud, den ærlige] = B; A: Concordia? Hvi stoder jeg, som en forfængelig Daare, selv min Lykke fra mig? Hvad skader det v. Leuven, at jeg elsker hende dydigt, og uskyldigt, naar kun min Kiærlighed bliver hende og ham en evig Hemmelighed? Er det ikke Kiærlighedens største Lyksalighed, sodeste Nydelse, daglig at see, at tale med den Elskede? Og det kan jeg. Hvor mangen Elsker har ikke forgieves onsket denne Lykke? Hvor sparsomt tildeelte Skiæbnen ham ofte slige dyrebare Øieblik? Du kan uindskrænket nyde denne Lyst, og du betænker dig? Nei, nei! Jeg reiser med. Men ved Gud, ved mine dydige Forældres Minde, ved den store Luthers Erindring, jeg opfylder min Pligt, som Ven og som Menneske. Den ærlige
— —, — 23-25: beskienket. „Vinen har jeg altid," sagde han; „og naar jeg drikker, har jeg ikke] = B; A: beskienket, han havde faaet mig kiær. — Du skal endnu husvale mig en Timestid, Albert, sagde han; Vinen har jeg altid, og naar jeg drikker, lever jeg i mine egne Indbildninger, og bryder mig lidet om andre. Da har jeg ikke
— —, — 26: havde faaet] A og B: havde igien faaet (smlg. følgende Sætning i den nærmest foregaaende Var.: han havde faaet mig kiær).
— —, — —: kiær; jeg trykkede] = B; A: kiær; han havde beviist mig saa mange Tienester. Jeg trykkede
— —, — 31: til Side 78, Linie 1: vaiede overalt. | Ankersmeden fortalte mig mange Matroshistorier] = B; A: vaiede overalt. Naar vi Danske — sagde Smeden — betragte dette Flag, — saa farves vor Pande ogsaa rod, af gammel Nationalstolthed. Thi vi ere de ældste Sofolk i Europa. Da der endnu ingen Venetianer, Genueser, Hollændere, Engellændere vare, beseilede

vi allerede Verdenshavet, Floderne, og udbredte vor Roes, hvor vi kom. Derfor fore vi ogsaa det smukkeste Flag. Den der kommer først, tager det Bedste. — Derpaa viste Mads Hansen mig Matroserne, som vare saa flittige, dristige, vittige og lystige, i deres korte blaae Troier, med deres sorte Kabudser; og som ogsaa drikke sig en Ruus imellem. Han fortalte, hvordan nylig en drukken Admiral var kommen kiorende, da en beskienket Matros laae tvers over Gaden. — Hvorfor ligger dit fulde Svin der? spurgte Admiralen, med lam Tunge og stive Øine, ud af Vinduet. Det skal jeg, F. g. m., sige ham, svarede Matrosen: fordi jeg ingen Vogn har at kiore i. — En fornem stolt Soofficeer, der bar den ene Skulder noget hoiere end den anden, sagde engang til en Matros, for at indgyde ham Ærefrygt: Du skal vide, jeg er Skiæf (Chef). Det var Synd at lade ham hore, svarede Matrosen, det har vor Herre giort.

Ankersmeden fortalte mig mange flere Matroshistorier

Side 78, Linie 6: begyndte at] = B; A: begyndte ordenlig at
— —, — 7: som det] = B; A: som om det
— —, — 11: Delphinerne! Bliv] = B; A: Delphinerne mangfoldig! Bliv
— —, — 11-12: ligger paa] = B; A: ligger dybt paa
— —, — 22: Leerskifer] A og B: Leerskiffer
— —, — 25-26: Hoveder, om det Navn Mads Hansen, der er hamret i dig, er ægyptisk, chaldæisk] = B; A: Hoveder over det Navn: „Mads Hansen" der er hamret i dig, om det er Ægyptisk, Chaldaisk
— 79, — 9: „Mange Tak, Capitain] = B; A: Mangetak, Herr Capitain
— —, — 11: mine] = B; A: min
— —, — 15: Lysthuset i Kongens Hauge," svarede Capitainen. — „Det] = B; A: Lysthuset sidst i Kongens Hauge, sagde Kapitainen haant. — Det
— —, — 16-17: Hansen; „men] = B; A: Hansen stolt; men
— —, — 21: flittigt] = B; A: flittig
— —, — 23: lader til at] = B; A: lader at
— 80, — 15-17: jeg mig; thi her er J Herre." | Dermed] = B; A: jeg mig skyldigst; thi her er J Herre; og store Herrer ere ikke at spase med.

Dermed
— —, — 17: Smed os. Herr van Leuven] = B; A: Smed os, og vi vare alle vrede paa Kapitainen, fordi han havde behandlet den agtbare Borger foragteligt. Hvad kom ham hans Drikken ved, naar Mads Hansen kunde taale det, og forresten var en ordenlig, skikkelig Mand? Og det var han. Der gives undertiden slige Undtagelser i Naturen, slige Kæmpelegemer, hvem

intet bider paa. Mads Hanſen var af det Slags. Herr van Leuven

Side 81, Linie 3: hinanden ſnart uden] = B; A: hinanden uden
— —, — 21: Soſygen, ſogte] = B; A: Soſygen, om hvilken man i vor Eberhards Dagbog kan læſe træffende Bemærkninger, ſogte
— —, — 25: Sprog. Hun] = B; A: Sprog ret godt. Hun
— 82, — 2-3: berorte hendes, og naar mine] = B; A: berorte hendes, naar hendes Aande beduggede mig, og naar mine
— —, — 9: indtagen] = B; A: indtaget
— —, — 17-18: med Shakeſpeares Værker. Shakeſpeare] = B; A: med den fortræffelige Shakeſpeares Værker. Denne Shakeſpeare
— —, — 22: ſtore] = B; A: herlige
— —, — 23-24: Menneſkenes Hierter. Hun viſte] = B; A: Menneſkenes Hierter og Væſen. Sine ſidſte Aar havde han tilbragt rolig og munter med ſin Datter i Statford og i Naturens Skiod, hvor desværre en hidſig Feber havde bortrevet ham pludſelig i ſine bedſte Aar. Hun viſte
— —, — 25: Anſigt! I Ørene] = B; A: Anſigt. Der var ingen ſpændt Hovmod, ingen paataget Ydmyghed, intet ſygeligt Sværmeri, honningſodt Foleri, vranten Egenſind, taabelig Forfængelighed, ſom man ſaa ofte finder hos Halvgenierne. Munter og klar, ſom Homer, ſkuede han ud i Verden. Om den høie Pande ſvævede Begeiſtring og Beſindighed, om hans Læber Skalkagtighed og Lune, ud af Øinene funklede Skarpſyn, Ømhed, Følelſe; af det hele Anſigt Sundhed, Opmærkſomhed, Godmodighed. I Ørene
— 83, — 2: hun. „Det] = B; A: hun ſtolt. Det
— —, — 3: Ørenringe. I Dag vil] = B; A: Ørenringe! Og det er ikke det Eneſte, jeg har af ham. Jeg beſidder ogſaa Haandſkrifter, hvori der kun er lidet overſtroget og rettet. Men i Dag vil
— —, — 4-5: hende med at tage hendes egne af og ſtikke de andre i. Der ſad] = B; A: hende, at tage hendes egne af, ſtikke de andre i. Hvor gierne havde jeg hiulpet med. Der ſad
— —, — 7-9: Ører, ſom en ſand Julie, ſom en yndig Viola. | Hun havde] = B; A: Ører. Gid han havde ſeet hende ſaaledes! Som en ſand Julie, ſom en yndig Viola ſad hun der.
Hun havde
— —, — 11-12: Macbeth. | Lemelie] = B; A: Macbeth. Jeg kan ikke beſkrive Eder, hvor uendelig dette Værk glædede mig. Det faldt mig ſom Taage fra Øinene, og jeg troede forſt nu at forſtaae mig paa Menneſkehierterne, og at være iſtand til at bedomme dem ret, ſiden Shakeſpeare, ved ſin poetiſke Tryllestav, havde giort mig nogle af diſſe giennemſigtige, og ladet mig ſkue ind deri.
Lemelie

Side 83, Linie 16-17: tilstede. | „Det er et afskyeligt Stykke," raabte] = B; A: tilstede. Van Leuven var helst i den fri Luft; i godt Veir sad han paa Dækket, i en lille Telt, Kapitainen havde ladet slaae op for ham, rogte sin Pibe, og læste meest i mathematiske og physiske Værker. Kun Middagsmaaltidet og Aftentheen forsamlede os alle i Kahytten, og naar Theen var drukken, forlode vi det unge Ægtepar.

Det er et afskyeligt Stykke, denne Macbeth, raabte

— —, — 18: Macbeths] = B; A: Nidingens

— —, — 29: slukket. Dette] = B; A: slukket. Her falder Ulykken tilbage paa Forbryderen og gior ham selv ulykkeligst. Dette

— —, — 32: Natur; hun] = B; A: Natur; men hun

— 84, — 1: Ord, men naar hun] = B; A: Ord, just fordi hun indvortes ikke synder roligt. Og naar hun

— —, — 25-27: vundet Slag, og møder tre Qvinder med en Spaadomsgave, paa hvis Mulighed Troen endnu ikke aldeles er ophørt. Saaledes aabenbare] = B; A: vundet Slag, grunder over Fremtiden, og møder tre gamle fanatiske Qvinder, der see ham ind i Hiertet, og bilde sig selv og ham ind at være Hexer. Saaledes aabenbare

— 85, — 17-18: Ellers vilde chaotisk Nat opsluge alle Farver." | „Herr Lemelie] = B; A: Ellers vilde mørk, chaotisk Nat opsluge alle Farver, og udviske ethvert bestemt Omrids.

Herr Lemelie

— —, — 24-25: nederdrægtig og uforskammet nok." | I denne Samtale bleve vi forstyrrede, thi en Matros] = B; A: nederdrægtig, kiæk og uforskammet nok.

Tilgiv, Mistress, svarede Lemelie, jeg er en slet og ret Somand, som ikke forstaaer mig paa slige Kunster. Men jeg har her en fransk Tragodie, kaldet Cid, nylig skreven af en vis Corneille, som man giorde meget Væsen af ifior, da jeg var i Paris. Maa jeg forelæse Eder den? — Jeg har alt læst den, svarede Concordia. Det indeholder meget Smukt, der har glædet mig. Men Cimenes Had til Rodrigo, som hun elsker og dog vil bringe paa Retterstedet, fordi han har fældet sin Faders Æremorder i Tvekamp, forekommer mig affecteert, og er mig modbydeligere, end Herene i Macbeth. Man mærker her at Digteren selv hylder sin Tids Fordomme; Shakespeare staaer som Verdensviis over sine Skabninger, og, selv naturlig og sandru, viser han os de tragiske Carricaturer, i deres hele unaturlige Forskuenhed.

Jeg veed det ret godt, — vedblev hun tankefuld, efter en kort Taushed, idet hun tog Øreringene af, og giemte dem omhyggeligt i Bomuldsæsken igien; — Verden er nu engang saa! Det Skionne bliver kun sielden skattet efter Fortieneste. Nu er min store Oldefader næsten allerede glemt. Beaumont og Flet-

scher, Mænd af Talenter, men langt under ham i Genie, gielde dog meer i England end han, fordi de ere pikantere, og have beregnet alt paa Effekt. I Frankrige har den fornemme Verden, fra Arildstid af, giort meer af Slibningen end af Diamanten. Man bedommer der Manden efter Kiolen, ikke Kiolen efter Manden, og Shakespeares populære Genius vil vist aldrig der blive anseet fornem nok, til at kunne indlemmes i en brillant Assemblee. — Men i Tydskland, raabte jeg begeistret, — i Tydskland, kiære Frue! — Der, — faldt hun mig i Talen — ville maaskee nogle skionne Aander en tidlang drive Afguderi med hans Navn, ja selv rose hans Udværter og Skiodesløsheder, fordi han er langt borte, og fordi han er død. Mangen een vil vel endog bilde sig ind, selv at være en Shakespeare, fordi han uafladelig fører ham i Munden. Hans herlige Stykker ville vist ogsaa have en god Indflydelse, paa nogle Aandeligbeslægtede. Men snart ville atter Rimerier, Blomstersnak, og hvad det hoitravende Toi videre hedder, forvandle det naturlige Menneskespil, til det gamle træede Marionetspil. Den store Hob holdes ikke længe i Ligevægt, den vil altid have noget Nyt. Saalænge det Gode endnu er nyt, pirrer det som andet Nyt. Selv det Gamle og Forglemte tager man undertiden ud af Pulterkammeret; det bliver afstovet og afborstet, og man beundrer det en kort Tid som Nyt igien. Men snart kaster man det hele Skramleri hen i sin forrige Krog. Det gaaer det Skionne, som en anden Mode, skiondt de altid ligge i Strid sammen. Moden vil forandre det Skionne, og fordærver det meest; thi hvad der eengang var godt, som det var, maa nodvendig tabe ved Forandringen.

Og dog, — sagde jeg betænkelig, — ligger det i Naturens og Verdens Løb, at Tingene stedste maae omdanne sig paa ny; thi hvis det ikke var, kunde jo heller ingen Originalitet i Fremtiden finde Sted. — Ganske rigtig, svarede Concordia, men der er stor Forskiel paa at forandre andet, og paa selv at være anderledes. Noget anderledes maa Menneskket altid være, ingen ligner ganske den anden. Men Øine, Næse, Mund, Ører, Hoved og Hierte, maae de alle have; hvo der ikke har det, er et Misfoster, og i Kunsten en tragisk Hueblok, som gaaer paa Stylter. Det Elendigste ved denne Modesyge er, at Natur og Karakteer tilsidst reent gaae af Moden; og saa kort end slige Taabeligheder vare, blive de dog slavisk hyldede af alle Giække, saalænge de vare, og enhver kan med smidig Tunge og med philosophiske Talemaader bevise, at det just bor være saaledes.

I denne Samtale bleve vi forstyrrede paa den ubehageligste Maade, thi en Matros

Side 86, Linie 2: værre til, end] = B; A: værre til her, end
— —, — 5: Corsarerne] Efter den tydske Text af 1839 (Die Corsaren); A: Corsarere; B: Corsarer

Side 86, Linie 9-10: Haand, og bad hende, ikke at fortvivle. „Vi ville] = B; A: Haand, bad hende ikke at fortvivle, og Lemelie at være beskeden. Vi ville

— —, — 11-12: med Ære.“ | Lemelie loe haant. „Staae Barbarerne] = B; A: med Ære. Med dette Sværd have mine Forfædre kæmpet for den nederlandske Frihed, med det vil jeg kæmpe for min Concordia.

Jeg har hverken arvet Sværd eller Skiold fra mine Forfædre, raabte jeg; men denne gode Klinge forærede min Ven Ankersmeden mig; den kan ogsaa træffe. Ved Gud, jeg skal ikke spare mig.

Lemelie loe haant. I ere mig nogle drabelige Karle! sagde han. Staae Barbarerne

— —, — 17-18: med skarpe] = B; A: med deres skarpe

— —, — 21-23: Kanonhullerne og plante dem paa Dækket; tillige, at der ikke maatte losnes et eneste Skud paa Fienden, som vogtede] = B; A: Kanonhullerne, at plante dem paa Dækket, i en vis Vinkel, med Mundingerne skraas opad. Denne Vinkel maalte han meget omhyggeligt, efterat han flere Gange havde taget Schebekken i Øiesyn. Tillige befalede han, at der ikke maatte losnes et eneste Skud paa Fienden, som desuden vogtede

— —, — 25: Skib, hængende] = B; A: Skib, og hængende

— —, — 31: brune] = B; A: hæslige

— 87, — 1: grumme] = B; A: brune

— —, — 3: kold ved] = B; A: kold, som en Jisstotte, ved

— —, — 4-5: Seildug. Pludselig gaae Kanonerne] = B; A: Seildug. Endnu altid maalte han omhyggeligt Vinkelen, som en Snedker paa et Bret betragter Stregen, hvorefter han skal hovle. Pludselig gaaer Kanonerne

— —, — 11: tidligt] = B; A: tidlig

— —, — 22: for, at] = B; A: for det, at

— —, — 26-27: Folk meer.“ | Da Lemelie] = B; A: Folk meer. Han er af de Mennesker, som tale værre, end de handle. af lutter Paradoxmageri og Modsigelseslyst. Han behøver jo ikke heller at have været saa udsvævende, fordi han er bleg, og Øinene ligge ham noget huult i Hovedet. Nattevaagen og Strabadser kunne nok, uden det, vaske en ærlig Somand Farven af Ansigtet.

Hvad dog Mathematiken er en herlig Videnskab, raabte min Hollænder, meer en sædvanlig begeistret. Intet nytter Menneskene meer end den i sin Anvendelse, som Mechanik. En eneste rigtigmaalt Vinkel har reddet os Frihed og Liv. Jeg haaber, tilsidst vil Mathematiken alene føre Krig. Dog ville Tapperhed, Mod og Besindighed altid være lige nødvendige; og disse Egenskaber har Lemelie givet tilstrækkelige Prøver paa idag. — Jeg skal vist aldrig meer foragte hans kolde Blod, sagde jeg; og til hans skumle Øine skal jeg ogsaa vænne mig; thi da han maalte

Schebekken idag, klædte ham det haanligliſtige Blik grumme god hvormed han betragtede det marokkanſke Lumpenpak.

Da Lemelie

Side 88, Linie 5: varm. Paa den Maade] = B; A: varm; thi lunken Punſch er et elendigt Slabberads. Paa den Maade

— —, — 6-7: ſom han vil." | Vi havde] = B; A: ſom han vil; Smag og Behag ere ulige. Een vil ikke have den ſaa ſuur, en anden ſtærkere, en tredie mindre ſod. Alle ſlige Modſigelſer lade ſig paa den Maade bedſt hæve.

Vi havde

— —, — 8: Enhver at tage] = B; A: enhver, tage

— 89, — 7-8: og ſagde: | „J en Helt] = B; A: og ſagde med ſepulcral Stemme:

— „J en Helt

— —, — 9: kræver eder til] = B; A: kræver Eders Magt til

— —, — 10: Haand, og ſagde] = B; A: Haand, gneed den med ſin egen, og ſagde

— —, — 11: lugter af] = B; A: lugter end af

— —, — 20: drik ikke Doden!" — Jeg forfærdedes] = B; A: drik ikke med ham. Doden er i Gryden. — Jeg forfærdedes

— 90, — 5: allerede i deres Aflukke. Concordia] = B; A: allerede paa deres Madrads. Concordia

— —, — 11: det] = B; A: dem

— —, — 13: Conſtabelen kaſtet eders paa Gulvet] = B; A: Konſtabelen ſlaaet Eders i Stykker paa Gulvet

— —, — 19: fæl] = B; A: ſvar

— 91, — 18-19: morke. | Lemelie] = B; A: morke, i deres naturlige Farve.

Lemelie

— —, — 22: Koldblodighed; men det] = B; A: Koldblodighed; det

— 93, — 3: Doden. Paa Matraſſen] = B; A: Doden. Hvad agte unge Elſkende Doden, naar de kunne blegne Arm i Arm? Paa Madradſen

— —, — 4-5: Hund. Jeg Stakkel havde ingen, med hvem jeg kunde doe. Jeg ſtirrede hen] = B; A: Hund. Minga trykkede ligeledes ſin kiære Beautiful heftig til ſit Bryſt; den ſlikkede hendes Haand, og lod ikke til at forſtaae ſig paa Faren. — Jeg ſtakkels Knos havde ingen, med hvem jeg kunde doe. Tungſindig ſtirrede jeg hen

— —, — 9: Fodſelsdag ſamt ſin] = B; A: Fodſelsdag, og Fadderne ved min Barnedaab, ſamt ſin

— —, — 31-32: laae paa ſkraa: Gulvet var blevet Væg] = B; A: laae reent forkeert: Gulvet var blevet en Væg

— —, — 32: vare] = B; A: laae

Side 94, Linie 4-5: var besvimet, og] = B; A: var falden i Afmagt, og
— —, — 14: vederqvægede mine] = B; A: vederqvægede behageligt mine
— —, — 15: overende, og mærkede] = B; A: overende, saae mig om, og mærkede
— —, — 29: Ven! Som trofaste] = B; A: Ven! Jeg er uskyldig deri. Vi have samme Skiæbne. Som trofaste
— —, — 30: Modgang. Henkastede paa en fremmed Jord] = B; A: Modgang. Vi udgiore her, i det Smaa, et Billed af Menneskelivet i det Store. Henkastede paa den fremmede Jord
— —, — 32: folge os." Ved] = B; A: folge os, paa den ubekiendte Sti. — Ved
— 96, — 11: Concordia i] = B; A: Concordia jo i
— —, — 20: til Skibet; Vandet] = B; A: til Skibet; til Nod kunde jeg svomme lidet, men det behovedes ikke, Vandet
— —, — 21: mageligt op. Da] = B; A: magelig op paa Skibet. Da
— —, — 23-24: Sorte, vor Frue] = B; A: Sorte! Troe Skabninger, vor Frue
— —, — 26: drikke, holde] = B; A: drikke, men holde
— 97, — 17-18: tilbage. | Negerinden] = B; A: tilbage, da jeg først havde spiist Frokost, med Minga og lille Beautiful.
Negerinden
— —, — 23: medtog derfor ogsaa] = B; A: medtog ogsaa
— —, — 26: gammel Brystdug] = B; A: gammel ulden Brystdug
— 98, — 1: „Mange Tak, kiære] = B; A: Mangetak, min kiære
— —, — 21-22: med et Ord. | Under Maaltidet] = B; A: med et Ord, men bandte og tordnede endnu værre. Da jeg nu var noget hidsig af mig, især naar man giengieldte min Godhiertighed med Haan, følte jeg mig meget fristet til at rive ham Piben ud af Tænderne, og kaste den i Vandet; men jeg tvang mig, for de Andres Skyld.
Under Maaltidet
— —, — 25: Albert har] = B; A: Albert der, har
— 99, — 10-12: taalelig." | Uden at sige et Ord, ikke engang god Nat, gik Lemelie, da] = B; A: taalelig.
Jeg taug, fordi v. Leuven havde talet saagodt; ogsaa Lemelie taug. Uden at sige et Ord, ikke engang god Nat, gik han sin Vei, da
— —, — 13: kradsede et Hul i Sandet, og] = B; A: kradsede sig et Hul i Sandet, som en Hone, og
— —, — 20: Sandvold mod Stormen] = B; A: Sandvold, for at beskierme hende mod Ilden og mod Stormen
— —, — 21: reise sig. Derpaa] = B; A: reise sig. Nu rørte der sig ikke et Vindpust. Derpaa

Side 100, Linie 11: oppe] = B; A: op
— —, — 14-15: Staldbroder munter] = B; A: Staldbroder lysvaagen og munter
— 101, — 7-8: at Overraskelsen skulde] = B; A: at den glade Overraskelse skulde
— —, — 20-21: min tro Veninde." Men Henrykkelsen skulde endnu blive større. Lille Beautiful] = B; A: min Veninde. De omfavnede hinanden inderligt. Minga havde pleiet Concordia fra hendes spæde Ungdom, og saa lidet endog Negerinden var gaaet frem i Dannelse, havde dog hendes trofaste Sindelag, hendes Hengivenhed for Concordia, giort hende til sin Frues Fortrolige. I begribe, hvor henrykkende Gienskynet maatte være for begge. Ogsaa v. Leuven og jeg omfavnede hinanden og græd af Glæde, ligesom Qvinderne. Men Henrykkelsen skulde endnu blive større. Midt i Omfavnelsen hører Concordia en Bielde klinge ude i Vandet. Vi see alle derhen. O Under over Under! Lille Beautiful
— —, — 22-24: Kahytvæggen, var sluppen ud af sit Fængsel, havde forladt sig paa sit medfødte] = B; A: Kahytvæggen, er sluppen af sit Fængsel, har forladt sig paa sin stærke Lugt, sit medfødte
— —, — 25: Fryd! Men jeg maatte holde] = B; A: Fryd! van Leuven og jeg behøvede vor hele Ansеelse, for at holde
— —, — 30-31: om os, og uden at tage Deel i Frokosten, begav han sig lige ud] = B; A: om vor Glæde, som ærgrede ham, og uden at tage Deel i Frokosten, som han forsmaaede, begav han sig selv idag lige ud
— —, — 32, til Side 102, Linie 1: holde af, saa meget] = B; A: holde af og kysse saameget
— 102, — 16-17: torre Huler i Klippen. | Vi bragte den hulde Skabning strax til] = B; A: torre Haller, aabne i Klippen, deels i Solen, deels i Skyggen.
Vi bragte den hulde Skabning strax over til
— —, — 21-22: Skroget. | I Kahytten] = B; A: Skroget paa Dybet.
I Kahytten
— 103, — 3-4: hold op at brutalisere! Eders Commando] = B; A: hold op med at brutalisere! Tiderne have desværre forandret sig, og Eders Commando
— —, — 6-8: med eder." | Over denne Tale blev han rasende, og trak paa Øieblikket blank; men van Leuven stødte] = B; A: med Eder, men tael ikke om Sorovere, thi vi taale ingen Skiældsord.
Over denne Tale blev han rasende, og trak paa Øieblikket Sliren ud; men v. Leuven lod det ikke komme saa vidt, han stødte

Side 103, Linie 13: mørknedes] A og B: mørknede (smlg. Var. til Side 47, Linie 3).

— —, — 14-15: Klippehuler. Ægtefolkene fik den bedste og rummeligste. Minga] = B; A: Klippehuler, saa at vi efter Behag kunde vælge os Værelser. Ægtefolkene fik den bedste og rummeligste, hvilken Lemelie selv havde opsøgt dem. Minga

— —, — 16-17: Hule. | Saa længe] = B; A: Hule. Vore Sengklæder havde vi reddet, med tørt Tang tilstoppede vi Klipperifterne, for Trækvind, og saaledes havde vi det taalelig godt. Levnetsmidler, Krudt, Kugler, og Bøsser vare hentede fra Vraget; og det Vigtigste: tre Fade ferskt Vand stode vel forvarede i en tør kiølig Kløft.

Saalænge

— —, — 18: men da] = B; A: men Herregud! da

— —, — 21: Livet et Par] = B; A: Livet kummerligt et Par

— —, — 24-25: Stranden, og nogle Sokalve] = B; A: Stranden; ogsaa Sokalve

— —, — 26: Lemelie var en fuldkommen Kok. Dette] = B; A: Lemelie var ikke blot en Lækkertand, men ogsaa en fuldkommen Kok, som forstod at tilberede Lækkerbidskner. Dette

— —, — 27-28: Concordia. Ved Bordet fik] = B; A: Concordia, og bidrog meget til at fordrive hans onde Lune og Kiedsommelighed. Ved Bordet, hvor Concordia lagde for, fik

— —, — 32, til Side 104, Linie 1: den Fornemste. | Van Leuven] = B; A: den Fornemste. Ydmygelse, Skam eller Anger var der ikke Spor af. Vi droge heraf den Slutning, at dette Menneske maatte længe have været i Bund og Grund fordærvet, og at det ikke var den første Misgierning, han havde begaaet, siden hans afstumpede Samvittighed ikke var istand til at føle mindste Ruelse derover.

Van Leuven

— 104, — 2: paa Nakken. Saaledes] = B; A: paa Nakken, og giorde hurtige Fremskridt. Saaledes

— —, — 6: Øxehoveder] = B; A: Øxehovder

— —, — 21-23: strandet. | Van Leuven og jeg roede ud, for at see, hvad det Sorte var. Det var] = B; A: strandet.

Selvopholdelsesdriften griber efter et Græsstraa, for at bierge sig. Van Leuven og jeg roede hurtig ud, for at see hvad det Sorte var. Vor Fantasie udmalede os alerede et Fad med Vand, saa fortræffelig beget og tættet, at det havde holdt sig ufordærvet midt i Soen.

Da vi kom derud, opdagede vi at det var

— —, — 25: Bolgerne. Van Leuven blev bedrøvet, thi] = B; A: Bolgerne, som hvert Øieblik kysede dem venligt og bestænkte dem med deres lette Skum. Van Leuven blev meget bedrøvet over denne Opdagelse, thi

Side 104, Linie 30: sit Anker? Haabe, kiære Herre! maa man] = B; A: sit Anker? Jeg foler mig saa husvalet og lystig tilmode, ved dette Syn, som om jeg havde drukket en Flaske gammel Rhinskviin med vor vakkre Vært. Haabe, kiære Herre, haabe maa man

— 105, — 4: Vi foresatte os altsaa at] = B; A: Vi satte os altsaa for at

— —, — 7: Klipper. Forgieves anstrengte vi os for] = B; A: Klipper, der omtrent saae ud, og ragede op i Vandet, som de saakaldte Maidens, ved Den Sky i Skotland. Forgieves strængte vi os an, for

— —, — 15: fordi vi] = B; A: fordi at vi

— —, — 21: forladt mig. Den gamle] = B; A: forladt mig. Jeg stolede paa Guds Barmhiertighed, den gamle

— —, — 23: og jeg skrev folgende] = B; A: og saa skrev jeg da, mig selv og mine Venner til Opbyggelse, folgende

— 107, — 7-8: Kirkemelodie. | Concordia] = B; A: Kirkemelodi; den fandt almindeligt Bifald. Selv Lemelie, som lod sig den oversætte af Concordia, kunde lide den; ikke som om han solte noget Fromt eller Opbyggeligt derved; men Indholdet behagede ham, thi han smægtede ogsaa efter en Kilde. Hans kolde Klogt fandt Modsætningen af det overflodige Saltvand og den fuldkomne Mangel paa ferst Vand, sindriig, og jeg mærkede at han, fra idag af, forandrede Tonen noget imod mig.

Concordia

— —, — 9: klang smukt] = B; A: klang ret smukt

— —, — 12: lob] = B; A: lobe

— —, — 20-21: tilbage! Skal det] = B; A: tilbage. Skal Menneſker omkomme for et saadant Fæ? Skal det

— 108, — 22: mig Havet] = B; A: mig nu Havet

— 109, — 7: fortrædelig og nedslagen] = B; A: fortrædelig, nedslagen

— —, — 10-12: som jeg er." | Derpaa bragte jeg ham hen til Stedet. Hvorledes beskriver] = B; A: som jeg er, hvis I tillader mig at stoppe Eder Bomuld i Ørerne og binde Eder et Torklæde for Øinene. — Han betænkte sig et Øieblik, og da han vel mærkede paa min barnlige Glæde, at der maatte være modt mig noget Behageligt, som jeg vilde deelagtiggiore ham i, fandt han sig i Betingelserne.

Saaledes bragte jeg ham da hen til Stedet, og lod ham hverken hore eller see, for vi stode lige for det herlige, styrtende Vandfald, omringet af Blomster og grønne Buske.

Hvorledes beskriver

— —, — 31: smuk] = B; A: ædel

— 110, — 1: Hoved. Nu ville] = B; A: Hoved. Jeg har ikke fortient det af Eder. Jeg har ellers hort, at et eneste

syndigt Menneske paa et Skib, kunde styrte hele Mandskabet i Ulykke; her gaaer det omvendt: Himlen redder en stor Synder, for dydige Menneskers Skyld. Nu ville

Side 110, Linie 2-3: hinanden." | Concordia] = B; A: hinanden.
Det glædte mig at høre ham tale saaledes. Concordia

— —, — 6-7: yttret sig. | „Gud give] = B; A: yttret sig. — Ved den levende Gud, raabte den ædle v. Leuven, denne Efterretning klinger mig ligesaa sødt i mit Øre, som den nysopdagede Kildes Risling.
Gud give

— —, — 8: maa være varigt] = B; A: maatte være ligesaa varigt

— —, — 9: Hedeurter." Især bad] = B; A: Hedeurter. Der grønnes en lille Plet, der seer ret vederqvægelig liflig ud, som om det kunde være frisk Engbund. Men det tørre Sand ligger løst underneden; ved første stærke Vindstød, løsrive sig de svage Rodtrevler, og Sandet hvirvler atter afskyeligt i Luften og formørker Himlen. Ogsaa Krokodillen græder i Sivet, som et uskyldigt Barn, for at hidlokke sit Rov. — Især bad

— —, — 17-18: Nydelse." | Vi vare] = B; A: Nydelse. Her sprudler Livsens Kilde paa ny, friskt og husvalende! Saa lader os stole paa Guds Forsyn, og ikke blot drikke Vængstelighed og Frygt af dette skionne Haabets Bæger.
Vi vare

— 111, — 1: thi han vilde vise] = B; A: Thi da han var en meget god Skytte, vilde han vise

— —, — 7-8: berøve ham. | For Resten var vor Tilstand dog elendig. Vand] = B; A: berøve ham, uden at agte hans Lidelser. Men Forsynet styrer det saa, at den Ulykkelige just takker Lysten efter denne Bue sit Livs Frelse; thi hans Staldbrødre, som kun Rovlyst bragte i hans Nærhed, røres til Medlidenhed over ham.
Forresten var vor Tilstand dog høist elendig. Skulde vi saaledes, som Troglodyter, tilbringe vort hele Liv paa den nøgne Klippe, i dunkle Huler? Vand

— —, — 10: Jord? Ja, til] = B; A: Jord, af hvis frugtbare Skiød Vaaren fremstaaer, med alle sine skionne Blomster, Høsten, med sin gyldne saftige Frugt? Ja til

— —, — 11: forlade os: Skabningens] = B; A: forlade os: Livets Funke, Skabningens

— —, — 12: Bræder] = B; A: Brætter

— —, — 13: endnu efter] = B; A: endnu nok af, efter

— —, — 15-16: Field. | For Concordias] = B; A: Field. Det Smule Buskværk kunde kun lidet forslaae; vort Haab stod til Tangen, om vi maaskee kunde tørre den og koge vor Mad derved?
For Concordias

Side 111, Linie 21-22: Klæder nok, Minga var] = B; A: Klæder nok, og gik, som man seer velhavende Borgerfolk paa nederlandske Malerier, sort eller bruut klædt, og med hvidt Linned; thi Minga var

— —, — 23: hende vel] = B; A: hende overmaade vel

— —, — 27: Hud] = B; A: Hænder

— —, — 28: fireogtyveaarig] = B; A: fiirogtyveaarig

— 112, — 11: altid] = B; A: alting

— —, — 26: et smukt] = B; A: et ret smukt

— 113, — 14: Luft] = B; A: Soluft

— —, — 28: bortskræmmet] = B; A: bortskyet

— 114, — 17: betragtede] = B; A: bekikkede

— —, — 29: for mulige] = B; A: for de mulige

— 115, — 4: Træknub i Barken] = B; A: Træknub Barken

— —, — 14: vi kun] = B; A: vi dog kun

— —, — 20: Menneskehænder] = B; A: menneskelige Hænder

— —, — 28: længst forfalden] = B; A: længstforfalden

— 116, — 7-8: Hiorne. Min Raabuk] = B; A: Hiorne, og de giorde mig samme Tieneste i denne Labyrint, som Arachnes Traad. Min Raabuk

— —, — 20-21: Concordia, om den vilde gavne] = B; A: Concordia, om hun vilde glæde, eller bedrove sig derover, om den vilde gavne

— —, — 31-32: de ikke." | I det jeg steg] = B; A: de ikke. Til daglig Brug, til Skiærm i Regnveir kan den være god nok, naar de nødvendige Vinduer atter ere udklippede; men sove der, maa hun ikke. Trækronerne derimod, med deres skionne magelige Grene, hvor omkring man kan flætte Pileqviste, som store Kurve, ere fortræffeligt skikkede til Natteleie. Der kan hun klavre op ad en Strikkestige, der sover hun sundt, hoit over Jorden; har en herlig Udsigt; og intet Dyr, intet Kryb kommer derop. Der ville vi boe, som Ridderne paa Bierget, indtil vi, som Hyrder, kunne bygge Bielkehuse i Dalen.
Idet jeg steeg

— 117, — 4-5: end ned. | Den Første] = B; A: end ned. Naar hun kun bestandig seer ligefrem for sig og ikke i Afgrunden, bliver hun ikke svimmel.
Den første

— —, — 6: sad temmelig hoit] Efter den tydske Text af 1839 (saß ziemlich hoch); A og B: sad dog temmelig hoit

— —, — 8: Albert! saa] = B; A: Albert Julius! Saa

— —, — 8-9: mistet dig?" — „Herr van Leuven!" raabte jeg, „græm] = B; A: mistet dig? Herlige, levende Knos! fuld af Haab og Tillid, med dig har Lykken forladt os, og Solen skinner ikke længer ind i vor morke Steenhule. — Herr v. Leuven! raabte jeg glad og rørt, græm

Side 117, Linie 10: Albert igien] = B; A: Albert Julius igien
— 118, — 7-8: Fanden selv." | Van Leuven] = B; A: Fanden selv. Thi han veed, hun forstaaer ingen Spog; og skulde han tillade sig mindste Uforskammenhed mod hendes Herskab, da vilde Minga strax fare ham i Struben, ligesom Jagthunden paa Vildsvinet, uden at agte hans Huggetænder.
Van Leuven
— —, — 9-10: som fornoiede] = B; A: som ret fornoiede
— —, — 21: opmærksomt] = B; A: opmærksom
— —, — 25-26: i Skiodet. | Jeg sneg] = B; A: i Skiodet, og sang med sagte Røst:

Ingen Blomst, ingen Blomst smuk
Vorde stroet mig paa sort Kistelaag;
Ingen Ven, ingen Ven suk,
Hvor min Beenrad blier slængt i sin Krog.
At spare Graad, som bitter randt,
Kom, Slummer!
Hvor Elskov tro min Grav ei fandt,
Til Kummer *).

Jeg sneeg

*) *Not a flower, not a flower sweet*
On my black coffin let there be strown.
Not a friend, not a friend greet
My poor corpse, where my bones shall be thrown.
A thousand, thousand sighs to sawe,
Lay me, o, where
Sad true lover néer find my grave,
To weep there.

Shakespeares Twelfth Night.

— 119, — 13: paa Stranden] = B; A: i Botten
— 120, — 7: See] = B; A: Ak
— —, — 9: paatagen] = B; A: paataget
— —, — 10-12: han ikke havde mærket min Tilbagekomst. | „Ei! ei!"] = B; A: han slet ikke havde mærket min Tilbagekomst; van Leuven maatte flere Gange kalde ham, for han stod op og kom hen til os.
Ei ei,
— —, — 12-13: vor Poet] = B; A: vor Herr Poet
— —, — 13: besindig] = B; A: fornuftig
— —, — 14: Livsfare. Han] = B; A: Livsfare. De Herrer Versemagere gaae sielden paa Steenbukkejagt. Han
— —, — 20-21: ham." — „J] = B; A: ham. — Nu, J
— —, — 28-30: Qvindekiønnet?" | „Herr Lemelie!"] = B; A: Qvindekiønnet, saalidt som Tævehunden, der løber efter hende? Sæderne bør rette sig efter Tid og Omstændigheder, efter Forholdenes Natur, ellers blive de Fordomme. Hvad der er na-

turligt og menneſkeligt, kan hverken være ugudeligt eller laſtefuldt. Og ſaa haaber jeg da, at den deilige Concordia ikke længer gior ſig ſaa koſtbar, ſiden Herr v. Leuven ikke længer er ſkinſyg. Jalouſien er overhovedet en taabelig Lidenſkab, og Gierrigheden en Dumhed. Hvorfor ſkulde jeg ikke dele med Andre, ſom intet have, af hvad jeg har for meget? Hos Mahomedanerne er Poligamie, hos nogle malebarſke Stammer Poliandrie indfort. Der kan en Kone tage ſaa mange Mænd, ſom hun vil. Den Lykkelige lader ſine Vaaben ſtaae udenfor Hytten, naar han beſoger hende; ſaaſnart de Andre ſee dette Tegn, gaae de beſkedent deres Vei. Skulle Indianerne overgaae os i ſund Menneſkeforſtand? Skulle vi ſtaae til Skamme for dem, i Hoflighed og Forekommenhed? Hvad en fiin indiſk Skionhed finder ſig i, — og jeg forſikkrer Eder paa Ære, Madame, de indiſke Damer have ſærdeles megen Delicateſſe, megen Smag, megen ſværmeriſk Religioſitet, og Kiærlighed for Blomſter; — det, tænker jeg, kan en deilig Engellænderinde med. Engellænderne ere jo ſaa desuden Cosmopoliter, og have bragt mange Sædvaner og Nydelſer fra Aſien, Afrika og Amerika over til Europa. Paa denne gode Grund maa man bygge videre:

I ſpoger atter, Herr Lemelie,

Side 120, Linie 31: maatte] = B; A: vilde

— 121, — 3-4: i Fremtiden." | Concordia] = B; A: i Fremtiden. Jeg veed nok, Franſkmændene tage det ikke ſaa noie med ſlige Yttringer, og det kan nogenlunde tiene Eder til Undſkyldning. Men vi Engellændere, Tydſkere og Hollændere ere ærbarere. Selv Senegal og Gambia, med ſine Menneſkedyr, troer jeg, er af vor Smag; og mod denne Qvadrupleallіance, haaber jeg, Frankrig i Fremtiden ikke opſætter ſig. I har Ret! Tid og Omſtændigheder forandre meget. Havde I giort mig et ſaadant Forſlag for et Aar ſiden i Europa, ſaa havde jeg ſvaret Eder, ſom Adelsmand, med Kaarden i Haanden. Her paa denne ode Klippe, foler jeg mig baade mindre og meer. Her er jeg blot Menneſke, Chriſten. Det er I ogſaa; i det mindſte burde I være det; og ſom Chriſten kiender I de ti Bud Ord.

I er jo ingen Chriſten, I er en Hollænder! raabte Lemelie leende, for at ſlaae det altſammen hen i Spog, og gik atter hen til ſin Fiſkeangel. Concordia

— —, — 15-16: omkomme." | Ogſaa Concordia] = B; A: omkomme. Gud har paalagt os dette Kors, vi tor ikke afkaſte det. Maaſkee bedrer han ſig endnu. Mildhed og Taalmod ove undertiden ſielden Magt, ſelv over fordærvede Hierter.

Ogſaa Concordia

— —, — 17-18: hans Bedring. Vi meddeelte] = B; A: hans Redning. Jeg havde kun giort mit Forſlag, i en retfærdig Afſkys øiebliklige Heftighed. Vi meddeelte

Side 121, Linie 19-20: paa ham. Han misundte mig min Opdagelse] = B; A: paa ham. Et lasteſuldt Menneſke formaaer ligeſaalidet at glæde ſig ret inderligt, ſom at fole oprigtig Anger. Han misundte mig tvertimod min Opdagelſe

— 122, — 13: Legeme, Fraaden] = B; A: Legeme, beed Tænderne ſammen, Fraaden

— —, — 18-19: faldet ned!" | „Herr Lemelie!"] = B; A: faldet ned? Ingen Barmhiertighed havde der været at haabe. Thi jeg ſaae alerede Diævlene dernede, ganſke lodne og ſorte, ſom uhyre Aber, med gloende Øine og ſkarpe Kloer, gribe efter mig. Allerunderſt vrimlede det, af ſmaae afſkyelige onde Aander, ſom i en Øglerede. Marterkamrene vare ogſaa aabnede, og Pinebænkene ſtode i Beredſkab, hvorpaa jeg ſkulde bekiende Forbrydelſer, ſom jeg ikke vidſte; thi jeg er ſaa uſkyldig, ſom et nyfodt Barn.

Herr Lemelie,

— —, — 21: han, „nu] = B; A: han og gned Panden, nu

— —, — 22-23: tumlede. Nu befinder jeg mig vel] = B; A: tumlede. Giv mig dog det Brændeviin, og ſmor mig ikke i Tindingerne dermed! Slig Medicin maa bruges indvortes, naar den ſkal virke. — Han tog ſig en dygtig Slurk, og ſagde derpaa: Nu befinder jeg mig ſaare vel

— —, — 24: i Hovedet. Saaſnart jeg] = B; A: i Hovedet. Saa vaaſer jeg altid, og ſnakker dumt Toi, ganſke imod min egen Overbeviisning. Saaſnart jeg

— —, — 26: Phantaſteri. Men lad mig] = B; A: Fantaſteri. Jeg er, hvad Philoſophien angaaer, en Materialiſt, og troer beſtemt, Menneſket er en Maſkine, ſom er nodt til at giore, hvad han gior; thi Friheden er kun en Indbildning. Saaledes have mange fornuftige Folk troet, for mig; og denne Tro forekommer mig den mindſt ſværmeriſke, og den mageligſte at leve efter. Men lad mig

— 123, — 6-7: endelig derover i Dodsangeſt] = B; A: endelig vaklende derover, i ſynlig Dodsangeſt

— —, — 10-11: Somandſkabet. | Concordia] = B; A: Somandſkabet.

Van Leuven glædte ſig ligeſaa meget ſom jeg, over den ſkionne De. Selv paa Lemelie giorde Synet af den blomſtrende Natur et behageligt Indtryk. Det godtede hans Sandſelighed, og den behagelige Egn lovede ham ſtorre Magelighed og Nydelſe for Fremtiden.

Concordia

— 124, — 2-4: paa ſin Maade. | Vi havde fuldt] = B; A: paa ſin Maade, thi da han kom tilbage, vare hans Øine rode, Tungen lam og Flaſken tom.

Med de vanskeligste Regninger, om de end gaae nok saa meget i Brok, sagde v. Leuven, mens vi satte os til Hvile under et Træ, — kan jeg blive færdig. Der maa Facit blive rigtigt; men Menneskene have altid været mig vanskelige Opgaver, især denne Lemelie; thi det er en Brok, synes mig, som hverken har Tæller eller Nævner. Hvorledes forbinder man slige Modsigelser? og hvor kan en Skabning af samme Slags, som min Concordia og min Albert, være saa slet? — Med den blotte Forstand, Herr v. Leuven, svarede jeg, bedømmer man ingen Menneskekarakteer. Forstanden befatter sig kun med hvad der ligger klart for den; men da Mennesket ikke viser sig paa eengang, men fra Tid til anden, i forskiellige Forhold og Sindsforfatninger, maae nødvendig Fantasie og Følelse komme Forstanden til Hielp, ellers mangler den Præmisserne til sin Dom. I er ældre, og vist skarpsindigere end jeg; men I lader til at have givet Eder saa meget af med Eders Videnskaber, med Mathematik og Astronomie, at I derover har forglemt Menneskelivet. Og nu ere vi jo ogsaa skilt fra denne middelmaadige Verden, vedblev jeg afbrydende; en Engel har fulgt Eder til Elysium, hvortil behøves da den saa høitpriste Menneskekundskab?

Men Lemelie, vedblev v. Leuven, vilde jeg dog gierne forstaae mig noget mere paa. — Havde I ikke været saa lykkelig i Eders Ungdom, svarede jeg, var ikke alting i Eders Kreds gaaet efter en Snor, havde I ikke bestandig havt med skikkelige, fornuftige Folk at giøre, saa vilde vel Neden lært Eder, at forstaae Eder paa slige Uglebilleder, som denne Lemelie. De fleste Mennesker, Herr v. Leuven, ere kun Menneskefragmenter, den mindste Deel handler consequent; thi egensindig Haardnakkenhed kalder jeg kun Inconsequentsens Consequents. Den Syge kan ikke staae paa sine Been, den Drukne tumler fra det ene Hiørne i Stuen til det andet. Saaledes gaaer det ogsaa dette slette Menneske, sammensat af en svag Forstand, en ond Villie, en sygelig Indbildning. Vellyst uden Hierte giør altid grusom. Et ondt Menneske uden Samvittighed maa ogsaa tænke sig Guddommen ond. Derfor frygter Lemelie Gud, uden at bedre sig; derfor ere Overtro og Vantro latterlig parrede i hans Hierne. Alle høie Følelser, trøstende religiøse Forestillinger, Kunst, Poesie, Dyd, Heimodighed, foragter han som lutter Taabeligheder. Hans Aand, som kun klæber ved det Grovtjordiske, formaaer ikke at rive sig los fra Støvet; derfra skrive sig disse den plumpeste Materialismes Skrækkebilleder, naar han frygter for at doe. Men knap er Angsten forbi, saa spille Forfængelighed, Sandselighed og Hovmod deres gamle Roller, understøttede af Løgnen, og det fordærvede Menneske troer sig i sin Usselhed, at han er Fritænker, fordi han ikke veed, at kun i Gud er Friheden at finde. Forresten, da han har været Soldat, og lader til at

have noget naturligt Mod, frygter han ikke altid Faren; men stoler paa sin Færdighed, hvor han haaber at kunne overvinde andre. Saasnart han derimod troer at staae i umiddelbart Forhold til Forsynet, forsager han; og naar Noden er forbi, glemmer han Frygten, trodser og synder igien.

Nu forstaaer jeg mig saa godt paa Lemelie, som paa den pythagoriske Læresætning, sagde v. Leuven. Saaledes, kiære Albert, ville vi ofte tale sammen. I skal lære mig Menneskekundskab, og jeg vil lære Eder Mathematik og Astronomie. Jeg har reddet en god Kikkert. — Ak det var herligt, Herr v. Leuven! Det ville vi. — Kald mig ikke længer Herr v. Leuven, kald mig Du! han rakte mig venlig sin Haand. — Skiæbnen har forenet os broderligt; sømmer det sig endnu for os, at bruge slige fremmede Talemaader? — Ak, svarede jeg undseelig, jeg vilde gierne; men, men jeg skammer mig. Gaaer det an? Og hvad vil Eders Frue sige dertil? Skulle vi ikke først sporge hende ad? — Naragtige Albert, raabte v. Leuven, nylig talede du saa fornuftigt, og nu snakker du saa enfoldigt. Der have vi atter et Beviis, paa det Modstridende i Menneskет. Jeg sporger dig endnu engang, vil du være min Ven eller ei? — Nu ja da! Din Ven i Liv og Død, raabte jeg, og trykkede den fortræffelige Hollænder til mit Hierte.

Vi havde fuldt

Side 124, Linie 23: nok sidde oppe] = B; A: nok kukkelure der oppe
— 125, — 11-12: i Mode. | Men denne Kiedsomhed] = B; A: imode. Dyrets Flugt, skiondt den opstaaer af Dodsfrygt, pirrer dog Jægeren; han bliver utaalmodig, Blodet kommer ham i Kaag, den heftige Bevægelse, den kiedsommelige Venten, bringer ham i Harnisk, mod det skionne hurtige Dyr; og han bilder sig ordenlig ind, at han hævner sig, naar han endelig fælder det indhentede gispende Vildt.

Men denne Kiedsomhed

— —, — 14-15: Bosser. | Hvis nu] = B; A: Bosser, og vi fik Morskab nok.

Hvis nu

— —, — 17-18: en fortræffelig Kok, og han forstod] = B; A: en fuldkommen Kok, og Minga maatte gaae ham tilhaande i Kiokkenet. Det kan ikke nægtes, at han godt forstod
— —, — 19-20: Viin havde vi ikke meget af] = B; A: Viin og Brændeviin havde vi ikke meget mere af
— —, — 24-25: faae den nodvendige Næring. Lemelie] = B; A: faae den kiære Spise, som de stakkels Europæer først maae fortiene, i deres Ansigters Sveed. Lemelie
— —, — 26: fed. Han] = B; A: feed og fuldblodig. Han
— 127, — 1: Skridt, for] = B; A: Skridt op, for

Side 127, Linie 2-3: qvalt. Jeg ſkyndte mig at komme ud] = B; A: qvalt. Jeg kneb Næſeborene til, og aandede ikke, førend jeg hurtig var kommen ud

— —, — 4: lært; det forekom] = B; A: lært, ikke blot for Peſtluftens Skyld, men det forekom

— —, — 7-8: Himmel igien, maatte jeg lee] = B; A: Himmel igien, trak jeg mit Veir, drak lidt Vand af Kilden, der flød ud af Klippevæggen, og maatte lee

— —, — 10-11: Luft? | Jeg brød] = B; A: Luft? — Det er den gamle Hiſtorie med Barthel i Viinkiælderen, det gamle Eventyr om Keiſer Frederik, hvis røde Skiæg var voxet giennem Steenbordet, tænkte jeg, det ſpøger i Hovedet paa dig igien. Jeg brød

— —, — 13-15: Kappe. Hvad der hændte mig, vil jeg fortælle eder. Sandſynligviis var det en Drøm. Viſt nok] = B; A: Kappe, uden at lide noget af Dalens Dunſter. Hvad der hændte mig denne Nat, vil jeg ligefrem fortælle Eder. — Sandſynligviis var det en Drøm, thi det var ikke førſtegang at jeg drømte vaagen, at være paa det ſamme Sted, hvor jeg virkelig var, og iſtand til at erkiende alle enkelte Gienſtande, omkring mig. Viſt nok

— —, — 16-17: Umuligt. Phantaſien giør ſig ſtundom Foreſtillinger, ſom] = B; A: Umuligt. Siælen giør ſtundum Combinationer efter Sandſynlighed, ſom

— —, — 17: ſtemme] A og B: ſtemmer

— 128, — 11: luk op] = B; A: Aabne

— —, — 15: i Graven."] = B; A: i ſin Grav.

— —, — 17: Drømmen. Jeg ſkyndte mig tilbage til mit Selſkab, og] = B; A: Drømmen; i hvilken Tilſtand, kunne I let begribe. Jeg ſkyndte mig tilbage til mit Selſkab, fortalte mit Eventyr, og

— —, — 26: med Spøgelſer vil] = B; A: med de uſynlige Hærſkarer vil

— —, — 28-29: Concordia, „ængſtede Spøgelſerne eder] = B; A: Concordia med Eftertryk, ængſtede de uſynlige Hærſkarer Eder

— 129, — 11: ſom] = B; A: for

— —, — 23: eders] = B; A: Eder

— 130, — 18: Buſkværket. Derpaa] = B; A: Buſkværket, med bortvendte Anſigter og Tørklæder for Mundene. Derpaa

— —, — 24: at Albert] = B; A: at vor Albert

— —, — 27: derinde kan] = B; A: derinde, ſvarede v. Leuven, kan

— 131, — 12-13: af Verden?" — Vi trak] = B; A: af Verden? — Hvad kunne vi for det? ſagde jeg, det var jo hans egen Villie. Var ikke han, ſaa var een af os andre gaaet førſt.

— Ak min dyrebare Ven, raabte v. Leuven og omfavnede mig, her erkiender jeg Guds Finger. — Vi trak

Side 131, Linie 16-17: Hulen, betragtede] = B; A: Hulen, sukkede dybt, betragtede

— —, — 20: vi Intet] = B; A: vi slet intet

— 132, — 17: er] = B; A: est

— —, — 23: en Broder] = B; A: en christen Broder

— —, — 29: mig] = B; A: jeg

— 133, — 6-7: efter hans Ønske. — „Lad ham sidde!" sagde Lemelie; „vi kunne jo] = B; A: efter hans Ønske; men jeg foreslog at hente Concordia først, for at unde hende dette sjældne Syn. — Hvad Syn? raabte Lemelie, hvor kan et blidt fintfølende Fruentimmer finde Fornøielse i slig en Rædsel?

Et Menneske med Aand og Hierte, svarede jeg, fornøier det altid at see sjeldne Natursyn. Ved denne, i Gud hendøde, Gubbe er intet Rædselsfuldt, ved hans gamle udtørrede Legem intet Ækkelt. — Og om end saa var? Man skal ikke altfor ængstelig undgaae alle ubehagelige Indtryk. Sjælen bliver ofte drevet til Alvor, Eftertanke, Gudsfrygt, ved gyselige Syn. Den lækkre Smag, som altid kun vil gnadske aandeligt Sukkergodt, skulde ikke bryste sig for meget. Jeg har mærket, at kolde, ukjærlige, ofte fordærvede Mennesker, altid ere de strængeste Kunstdommere ved slige Leiligheder, og bilde sig ind, med deres sybaritiske Aands-Luxus, ufølsomme Magelighed, at staae langt over naturliggode Sjæle, som med barnlig Uskyld ere nysgierrige, efter alle selsomme Livs- og Naturbegivenheder. Jo værre man ofte handler, des blidere taler man; ligesom Menneskeæderne, der næsten ingen Consonanter have i deres blode Sprog. Den lastværdigste Handling opbringer aldrig slige Menneskers Hierte, naar kun ingen plumpe Talemaader stode deres Øre, eller noget rystende Syn deres Øie. Det vil sige, naar kun de uhumske Grave udenpaa ere vel overkalkede.

Jeg forstaaer ikke hvad I vil sige, med Eders spidsfindige Snak, — svarede Lemelie; men skal det være en Fornærmelse imod mig, — og I har alt ofte fornærmet mig, ved Tvivl om min Ære, mit Mod — saa staaer Eder, uagtet jeg er Adelsmand, denne gode Klinge strax til Tieneste. Den vil afgiøre, hvo af os to der er den Dygtigste.

Jeg mindes endnu et Sted i den svenske Kong Gustav Adolfs Tale, efter Seieren ved Leipzig, svarede jeg, i Anledning af en forbuden Duel. „Der gives mørke, dyriske Mennesker, sagde han, stolte uden Ære, tappre uden Hoimod, der i deres melankolske Lumskhed ikke kiende Livets sande Glæder; som uden Smerte, ja selv med en Slags Helvedesfryd styrte ned i Afgrunden, naar de kunne tage nogle Lykkelige med." — Saa talede den store Gustav, og saa tænker den lille Albert. Jeg

spiller ikke Hazardspil; mindst sætter jeg mit Liv paa et Kort, for at vinde hule Nodder. Et sligt Lykkespil forekommer mig ikke bedre, end at spille Tærninger under Galgen, om hvem der skal hænges. Forresten stoler jeg paa min gode Knortekiæp, og raader ingen Pralhans at komme mig for nær.

Skrædderblod! raabte Lemelie haant. — Roverblod! svarede jeg i samme Tone. — Kom Albert, vi ville intet mere have med ham at giore, sagde v. Leuven, tog mig under Armen, og vilde gaae bort med mig.

Nu, mine Herrer! sagde Lemelie, der kunde sadle om i et Øieblik, naar hans Fordeel krævede det; — hvem vilde nu strax tage hinanden et hidsigt Ord saa ilde op? I have Ret? Vi ere dog saae Indbyggere nok, paa denne kiedsommelige Ø; vi maae ikke ovenikiøbet knække Halsen paa hinanden; men heller ikke skilles ad. Og hvorom trættes vi? Om Keiserens Skiæg, eller om Skiægget paa den gamle Gieddebuk, derinde i Hulen. Lad ham sidde! For mig gierne. Vi kunne jo

Side 133, Linie 17-18: og — evig fordomte!" | Nu kom] = B; A: og, — efter hans Mening, — evig fordomte?

Han lange Ophold i Ensomheden og Naturen, svarede v. Leuven, har sikkert, om han ogsaa forhen deeltog i sin Tidsalders og sit Fædrelands Fordomme, bragt ham tilbage til Jesu sunde, menneskekiærlige Lære, uden al pharisæisk Hovmod og Indbildskhed.

Nu kom

— —, — 20-21: Ondskab. Concordia havde nylig behandlet] = B; A: Ondskab. Udvortes havde han tvungen sig, men det kogte endnu inden i ham; saameget mere, da han ingen havde at udøse sin Harme paa. Concordias Komme giød Olie i Ilden, da hun kort i Forveien havde behandlet

— —, — 24: Lemelie sparkede] = B; A: Lemelie, der kun havde luret paa en Leilighed, for at bedrøve Concordia, sparkede

— —, — 31: vort Liv] = B; A: Vort usle Liv

— 134, — 16-17: Samvittighed bevidne, at] = B; A: Samvittighed giøre Eders Ed paa, at

— —, — 18: blot, fordi] = B; A: blot, vedblev den Anden, fordi

— —, — 29-30: Hidsighed. Men det er alt for] = B; A: Hidsighed fordi jeg var arrig i Hovedet. Men det er dog altfor

— 135, — 2: blot yppe] = B; A: blot skulde yppe

— —, — 5-6: Leuven, „bliv, og pons paa] = B; A: Leuven, i det han stødte ham bort fra sig: bliv, og ponds kun paa

— —, — 13: med Raslen] = B; A: med hoi Raslen

— —, — 14-15: forskrækkede, men fandt snart, at] = B; A: forskrækkede derover, men fandt snart ved noiere Eftertanke, at

— —, — 19: Jeg vil ikke] = B; A: Nu vil jeg ikke

Side 135, Linie 20: Hulen. Saa meget] = B; A: Hulen, hvilke siden endnu ere meget formerede, ved de mange rige Skibsladninger, som Stormen, fra Tid til anden, kastede paa min Øe; ikke at tale om det Guldmalm, som vi have fundet i Biergene; Skatte, der kunde giøre enhver af Øens Indbyggere til en riig Mand, hvis han fik Lyst til at forlade dette Paradiis, og sætte sig ned i Europa. Saameget

— —, — 23: Tantalus. „Med en ringe] = B; A: Tantalus, Danaiderne, Prometheus smeddet til Klippen. Han klagede over Skiæbnen, at den blot havde spillet ham dette Puds, for, som han i sit Kiøkkensprog udtrykte sig, at sætte en *haut gout* paa hans Lidelser. — Med en ringe

— —, — 24: som en Fyrste. Jeg kunde] = B; A: som en Fyrste; lade mig bygge Palladser, giøre store Selskaber daglig, have Clienter i Hobetal, en Skok Tienere i guldbaldyrede Klæder, holde et Harem, som den tyrkiske Sultan. Jeg kunde

— —, — 27-28: Ærter." | Jeg beskiæftigede mig] = B; A: Ærter. Som en ringe Bonde maa jeg daglig gaae paa Arbeid, og selv misunde ham. Thi naar han har slæbt sig træt, vender han dog hiem til sin friske unge Kone; men jeg har ingen, og maa noies med de moralske Sentenser, jeg daglig horer af Herr van Leuven, eller Herr Albert Julius

Vi Andre taug. Ganske Uret havde han ikke, og hvis jeg ikke havde været saa platonisk forelsket i Concordia, havde jeg maaskee istemt hans Klage. Nu beskieftigede jeg mig

— 136, — 1-2: **Levnetsløb.** | Sandelig, fremmede] = B; A: **Levnetsløb.**

Troe vi eengang, (og hvad kunne vi, som Christne andet), at enhver Livets Skiæbne tildeles af det guddommelige Forsyn, for at modne os til en saligere Tilstand hisset, da burde vist nok intet Menneske klage; betænke vi derimod de mange uskyldigt Lidendes Kummer, Smerte, og feilslagne Haab, her i Verden, hvo vover da at kaste Stenen paa sin Broder, fordi han vaander sig? I min Alder klager man ikke meer. Det længstforsvundne Liv ligger, som en halvforglemt Drom, i min Erindrings Baggrund, med sine Skygger og sine Logtemænd. Jeg fortæller kun disse Begivenheder, for at more mig selv, medens jeg skriver dem, og maaskee en Eftermand, som læser dem. Mit gamle Skib er i Havn, og raadner langsomt, efter at det har udstaaet mangen Storm, uden at strande. Lynilden har ofte slaaet ned i min Nærhed. Mangt *triste bidental**) staaer, som Milepæl, paa min Vandringsti. Er det et Under, om slig Prøvelse har giort den graahærdede Eremit alvorlig og dybsindig?

Og dog, min Ven! hvis du finder disse Blade i min Steenstol, inden de reent forfule, vil jeg ikke giøre din drøvelige Een-

*) Sorgemærke.

somhed endnu bedroveligere, med drovelige Betragtninger; endnu mindre give dig Anledning, hvis du er lykkelig, til at spotte Oldingens Utaalmod. Tvertimod vil jeg soge at fortælle det i og for sig Sorgelige, med en vis rolig Sagtmodighed, som mildner Indtrykket. Ogsaa lover jeg, ikke at være altfor vidtloftig, skiondt man paastaaer, dette er Alderdommens Feil.

Sandelig, fremmede

Side 136, Linie 14: ældgammel Slægt] = B; A: ældgammel adelig Slægt

— —, — 16-17: Cordua. | Den forste Begivenhed, der giorde Indtryk] = B; A: Cordua. Skiondt Fodselen er noget Tilfældigt, og skiondt Frelseren, just for at ydmyge menneskelig Hovmod, lod sig fode i en Krybbe, af ringe Forældre, glæder det mig dog, naar jeg tænker paa mine bolde Forfædre, som vare retskaffne Folk, tappre Riddere, der brugte Sværd og Mod til Ære for deres castilianske Fædreland, og til hvis Skiold der ikke hefte mindste Plet af en lav Tænkemaade.

Ogsaa glæder det mig, at være Spanier; og den Folelse jeg alt havde som Barn, naar jeg betragtede Europas Landkort, hvor denne Verdensdeel findes tegnet, som en Jomfru, har jeg endnu som Gubbe. Thi, sandelig, det Land kan vel kaldes Hovedet, som selvstændigt, kun ved Pyrenæernes stærke Nakke, slutter sig til Rygraden af det ovrige Legem; hvor Bierge, Dale, Floder og Skove, herligt forene sig til et Heelt, som Knokler, Muskler, Aarer, Hud og fagre Lokker, paa det menneskelige Hoved; og hvor Romere, Vestgother, Christne og Morer længe bekæmpede, betvang og blandte sig eventyrligt mellem hverandre, som Tanker og Meninger i den menneskelige Hierne. Kan nu end det skionne Frankrige gielde for Jomfruens svulmende Barm, hvor Letsind og Elskovslyst yndigt drive deres Spil; er Italien den geistlige, England den verdslige Arm paa denne Minerva; Tydskland Kroppen, som fordoier, uddriver Næringsafterne til de ovrige Lemmer, og hvis lille Hierne i Hiertekulen staaer i nært Slægtskab til Hovedet; kan man kalde de ovrige mindre bekiendte og cultiverede Lande hendes Slæb; — saa er og bliver Spanien dog hendes Hoved! Og Jammerskade at Portugal, der vender Ansigtet mod Verdenshavet, egensindigt har lost sig fra sit Hoved, hvorved det har mistet sit Liv og er blevet en blot Maske.

Vistnok lider af alle Lemmer Hovedet ofte meest af Feber og Nerveryslelser; og saaledes begav det sig ogsaa, at jeg maatte forstegang see Verdens Lys, Aar efter Guds Byrd 1498, just da mit Fædreland leed overordentligt indvortes af Krampetræk. Thi skiondt vel den catholske Religion aldrig glimrede seierrigere, end kort efter det lykkelige Slag, hvori Maurerne bleve overvundne, og deres Rige i Spanien ødelagt; end paa en Tid, da

hundredeoghalvfierdsindstyvetusinde castilianske Jødefamilier maatte flygte, til Portugal, Mauritanien og Navarra; saa lader det sig atter ikke nægte, at de spanske Provindser derved bleve overordenlig svækkede, og mistede altfor meget af deres forrige Kraft og Blomstren. Og, som man siger, at Løven, ellers efter sin Natur et ædelt Dyr, pludselig bliver grusom, naar den først har faaet Blod paa Tand, og sønderriver sin egen Herre, som han ellers elskede, saa skedte det ogsaa her; thi den hellige Inqvisition begyndte paa eengang at rase som et glubende Dyr, opirret af vanvittig Blodtørst, og af den afskyelige Torqvemadas Bødelaand. Rigtignok døde dette Uhyre netop det Aar jeg blev født; men hans Eftermænd Deza og Cisneros vare ikke et Haar bedre; og inden faa Aar havde Spanien henrettet mange tusinde uskyldige Sønner og Døttre; lig Saturnus, der i Affind opslugte sine egne Børn.

Den første mærkelige Begivenhed, der gjorde dybt Indtryk

Side 136, Linie 20: med mig. Vor] = B; A: med mig. Men vor
— —, — 23: vor Faders] = B; A: vor salig Faders
— —, — 25-26: Attributer. | Een Dag] = B; A: Attributer, der tilkom hans Stand og Rang. — Ofte naar jeg betragtede Billedet, raabte jeg med barnlig Følelse: Fader! Fader kom tilbage, til din lille Cyrillo!

Een Dag
— —, — 27-28: i Kirken. Don Pedro] = B; A: i Kirken. En vis Don Pedro
— 137, — 15-16: Bødfærdighedsklæder og] = B; A: Bødfærdighedsklæder *(san benito)* og
— —, — 16: Huer overmalede] = B; A: Huer *(coraza)* overmalede
— —, — 16-17: Helvedesaander] = B; A: Diævle
— —, — 17-18: Ogsaa en saadan overmalet Liigkiste blev] = B; A: Ogsaa en sort Liigkiste, bemalet med Flammer og Helvedesaander blev
— —, — 21: havde en stoisk] = B; A: havde, uagtet sin Ungdom, en stoisk
— —, — 23: indesluttede] = B; A: indsluttede
— —, — 24: Barm. Dagen] = B; A: Barm, uden at give den Luft, ved Taarer og Meddelelse. Dagen
— —, — —: til mig: „Cyrillo!] = B; A: til mig: Kiære Cyrillo!
— —, — 29: vi; men] = B; A: vi sagtens, men
— —, — 30: Klang. Saa lad] = B; A: Klang; vi kunne i Spanien ikke længer faae noget Embede, eller beklæde nogen Hæderspost. — Saa lad
— —, — 31: begyndt, i] = B; A: begyndt, hiemme i

Side 138, Linie 1: tilbage med din Lærer Vincente Perez! Jeg drager] = B; A: tilbage i Palladſet, med din gode Lærer Vincente Perez, ſom ikke vil ſvigte dig. Jeg drager
— —, — 2: en deilig] = B; A: en overmaade deilig
— —, — 3-4: i Skoven." | Jeg blev] = B; A: i Skoven. Der vil jeg, halv Eremit, halv Jæger, overgive mig til min ſtille Kummer. Maaſkee udvoxer Arret med Tiden, og Hiertet bliver igien frit.
Jeg blev
— —, — 5-6: rummelige Haller og brede Marmortrapper. Værelſerne] = B; A: rummelige Forhaller og brede Marmortrapper. I de tomme Fordybninger ſtode tilforn ſkionne Billedſtotter af ſtor Værdie; men den hellige Inqviſition havde ogſaa bemægtiget ſig diſſe græſke Afgudsbilleder. Værelſerne
— —, — 8: bortſtiaalne. Kun] = B; A: bortſtiaalne, fordi der intet ordenligt Tilſyn var. Kun
— —, — 11-12: Speile. | Hvad der] = B; A: Speile, ſom dog alle vare noget beſkadigede. Min Lærer forſtod ſig godt paa Sprog og Videnſkaber, men kun lidet paa verdslige Ting; og naar Huusholderſken havde lavet os et tarveligt Maaltid, meente hun, at hun havde opfyldt ſin Pligt, og lod Palladſet ſkiotte ſig ſelv.
Hvad der
— —, — 23-24: paa Øen. | Jeg gik] = B; A: paa Øen. Thi ogſaa her er det luftigt, kioligt og rummeligt; ogſaa her tilbringer jeg min meſte Tid med at læſe. Denne Hule vender ligeledes ud til en deilig Gronning; og hvad der er det Forunderligſte: ogſaa her ſprudler en Kilde, paa hoire Haand, ud af Klippen og vander mine Blomſter.
Jeg gik
— —, — 24: i de øde] = B; A: i de ſtore, øde
— —, — 25: Cabinet. Det] = B; A: Kabinet, ſom jeg holdt ſaa meget af. Det
— —, — 28: noget] = B (og overeensstemmende med den tydske Text af 1839); A: meget
— 139, — 18: mine Trin] = B; A: mine knærkende Trin
— —, — 19-20: Alabaſtbuſten] = B; A: Alabaſterbuſten
— —, — 23-24: Maaneſkin. ——— Vincente] = B; A: Maaneſkin. Men i Morgenroden, naar Fuglene qvidrede lyſtigt derude i Poplerne, beſogte jeg dem altid endnu tillidsfuld, uden Gru.

Den gode Vincente
— —, — 26: Venner. Det var en] = B; A: Venner, ſom boede der, men hvis Navn han endnu ikke vilde ſige mig. Han fortalte kun, det var en

Side 139, Linie 27: i lykkeligere] = B; A: i langt lykkeligere
— —, — 28: Historier. Jeg] = B; A: Historier, naar han vilde. — Jeg
— 140, — 13: Øine, og smiilte] = B; A: Øine, der kom mig for at have seet, hvad intet andet Øie for saaledes saae, og smilte
— —, — 24: Menneskenes Nag] = B; A: Menneskenes Usselhed, Nag
— —, — 27: Cristoforo] Efter den tydske Text af 1839; A og B: Christophero
— —, — 30: Aar. Var jeg] = B; A: Aar. Sku ikke tilbage, paa den drøvelige Forgangenhed, men kun i den rosenrøde Fremtid. Var jeg
— 141, — 12-13: udebliver." | Min Hovmester] = B; A: udebliver, og man siger jo: mens Græsset groer, doer Koen. Ved det castilianske og aragonske Hof, veed J, gaaer alting saare langsomt. Kunde det vare otte Aar, inden jeg fik de tre Baade, hvormed jeg opdagede den ny Verden, hvor længe vil det da ikke vare, inden min Pension bliver mig anviist; især hvis min Velynder Don Juan Rodrigo de Fonseca skal udbetale mig den.
Min Hovmester
— —, — 18-19: Siæl følte aldrig, hvad Stort var] = B; A: Siæl kan ikke agte noget Stort; thi han følte aldrig hvad Storhed var
— —, — 21: Stotte. Jeg tilgiver] = B; A: Stotte. Hun skiønnede paa Fortieneſter, det var et sieldent Fruentimmer. Hendes eneste Feil, at have for høie Tanker om sin Mand, vilde i Privatstand blevet hende tilregnet som en Dyd. Jeg tilgiver
— —, — 24: den genuesiske] = B; A: den ligefrem genuesiske
— —, — 29-30: Hofkryb? Derfor] = B; A: Hofkryb, ethvert Faarehoved, der bestandig stiger høiere, jo dybere han bukker sig? Derfor
— 142, — 1: ham, men] = B; A: ham for Verden; men
— —, — 2-3: Forfængelighed." | Jeg besøgte] = B; A: Forfængelighed. Og saaledes skal den følge mig i Graven.
Jeg besøgte
— —, — 5-6: Eventyr. | Hans Sundhed] = B; A: Eventyr og Hændelser. Saaledes hørte jeg da ogsaa, at han eengang havde været nær ved at blive Eremit paa Øen Jamaika, ligesom jeg nu, ganske adskilt fra alt sædeligt Samqvem.
Hans Sundhed
— —, — 14-15: Skyer. Jeg] = B; A: Skyer, med store taareblændte Øine. — Jeg
— —, — 23: dristig] = B; A: salig
— 144, — 1: nu] = B; A: snart

Side 144, Linie 7: nogen Anden. To Gange] = B; A: nogen Andens Opvartning. Togange
— —, — 9: sat i] = B; A: sat nede i
— —, — 12: en Menneskehader] = B; A: en reen Menneskehader
— —, — 16-17: Spidsfindigheder, og vilde] = B; A: Spidsfindigheder og Yndlingsmeninger, og vilde
— —, — 20: Uhyre] = B; A: Dyr
— —, — 29-31: med Hunden igien. | I min Ensomhed] = B; A: med Hunden igien. Paa Ryggen havde han sin Bosse hængende, og ved Siden sit Krumhorn, hvori han paa Veien blæste adskillige lystige Melodier, der kun lidet udtrykte hans Hiertes Følelser; men han var Virtuos paa dette vanskelige Instrument.
I min Ensomhed
— 145, — 1-3: paa Jagtslottet. | Som Yngling] = B; A: paa Jagtslottet, og levede forresten i stille Ro, med min Lærer i Hovedstaden.
Som Yngling
— —, — 7-8: et Øieblik. | Vi saaes] = B; A: et Øieblik. Naar hun knælte, var hun skion, naar hun reiste sig, skionnere. Ingen Qvinde kunde være herligere bygget; dermed forbandt hun en fuldkommen Ungdomsblomstren, og en vis Barnlighed, der klædte hende saare vel.
Vi saaes
— —, — 12: min Haand. Jeg] = B; A: min Haand, og dette Tryk gik mig til Marv og Been. Jeg
— —, — 15: min Stemme] = B; A: min bævende Stemme
— —, — 17-18: min Undseelighed] = B; A: min taabelige Undseelighed
— —, — 19-20: være forvoven. Trosteslos gik jeg omkring paa Gaderne, i det Haab at møde] = B; A: være ret forvoven. Trosteslos og fordybet i mine egne Tanker, strøg jeg omkring paa Gaderne, for muligt at møde
— 146, — 4: gamle Mand] = B; A: gamle sygelige Mand
— —, — 7-8: du skal] = B; A: du, deilige Yngling, skal
— —, — 16-17: snart paa ny, naar Sorgeaaret] = B; A: snart paa en frisk, saasnart Sorgeaaret
— —, — 28: Nattergalene] = B; A: Nattergalerne
— —, — 29: Drømmerier, end] = B; A: Drømmerier i søde Viser, end
— 147, — 2: ventet dig. Var du] = B; A: ventet dig hver klar Maaneskinsaften, og talt Maanedens Timer, paa den lunefulde Lunas vægelsindige Horn. Var du
— —, — 13: mig tilbage, doe maa jeg] = B; A: mig tilbage. Paa Maanens Straaler ere mine Levetimer aftalte. Endnu

seer den mig rolig, og jeg lider intet; kommer den igien, — da straffer den mig, hvis den finder mig i Live. Thi dee maa jeg

Side 147, Linie 14: Braddod, eller langsomt] = B; A: Braddad, uden Smerte, eller langsomt

— —, — 18: udtorres; jeg bliver hæs] = B; A: udtorres, Tungen hænge mig blysort ud af Munden, som paa en Hund, der har Vandskræk; jeg bliver hæs

— —, — 20: mig nær. Kun] = B; A: mig nær, og at besudle det med min smittende Fraade. Kun

— —, — 23: Pulsslaget] = B; A: Pulseslaget

— 148, — 1-2: Menneske-Nederdrægtigheden. Tyve Dage] = B; A: Menneske-Nederdrægtigheden. Og det er Guds Straf, Cyrillo! fordi jeg elskede et Fæ meer end den Skabning, som han, uagtet alle dens Feil, dog dannede i sit Billed. Tyve Dage

— —, — 5: Redning. Jeg har skriftet] = B; A: Redning; og saa vil jeg da forekomme min lumske Fiende. Ingen Christen, intet Menneske kan regne mig dette Selvmord til Synd. Jeg har skriftet

Side 149, Linie 11: stærke] = B; A: frække

— —, — 13: undsluppet] = B; A: udsluppet

— —, — 16-17: Fængsel. Han skulde] = B; A: Fængsel; formodentlig for at man, giennem hemmelige Huller, kunde belure os begge. Han skulde

— —, — 19: Mirakler. Fritænkeren var ganske rolig, og sagde] = B; A: Mirakler. Vare Miraklerne skeete uden Læren, havde han sagt, saa havde de i det høieste giort Forløseren til en mærkværdig Troldmand, ikke til Guds Søn. Christi vise Lære, dydige Levnet, menneskekiærlige Hierte og overordentlige Heltemod, behovede derimod ingen Mirakler, for at bevise en himmelsk Natur, og for at giøre Fremgang. Just fordi Jesus saa aldeles havde været Menneske, i Ordets høieste Betydning, just derfor var han saa guddommelig. For den evige Almagt var det en let Sag, at udføre nogle smaae Mirakler paa denne lille Jord, og det havde intet Menneske kunnet efterligne; Christus derimod havde udrettet alting ved sin kraftige Villie, sit venlige Hierte, sin Viisdom og Gudfrygt; saaledes tiente han Menneskene til evigt Exempel; thi hvad han vilde, var kun Menneskeligt, og for at efterligne ham, behovede man blot at være et ægte Menneske. Men da Gud, fra Begyndelsen af, havde skabt Mennesket i sit Billed, saa bleve vi ogsaa selv guddommeligere, alt som vi meer og meer bekiæmpede Synden, og søgte at ligne den guddommelige Jesus.

Det giorde mig ondt for denne forresten fromme og virkelig meget ædle Mand; thi hans Meninger fortiente vel, paa en vis Maade, at kaldes Kiætteri, da han altfor dristig overskred Grændselinien, mellem menneskelig Viden og himmelsk Aabenbaring. —

Jeg prøvede paa at omvende ham, men kom ingen Vei dermed. — Dersom det kunde hielpe, sagde han, vilde jeg gierne udvortes fornægte min Overbeviisning, thi hvortil slig Oprigtighed mellem berusede Barbarer? Jeg har heller ikke talet høit. Men Familiarerne og deres Haandlangere yngle omkring i alle Ridser og Kroge, som Ogler, for at plage og ødelægge uskyldige Mennesker. Nu er der ikke andet tilbage for mig, end at døe som Mand. Min Omvendelse vilde i det høieste kun skaffe mig den Naade, at blive qvalt, for jeg besteeg Baalet. Men, ved den levende Gud, jeg frygter ikke Flammen. Øieblikkeligt vil den smerte mit Legem; hisset luttrer og vederqvæger det evige Lys igien min Siæl. Ogsaa Jesus maatte døe uskyldig. Havde de ham her, de vilde bestemt atter hudflette og korsfæste ham, som en Kiætter. Thi den Vitzliputzli, som disse Hedninger offre Mennesker til, er en afskyelig Afgud, og har aldrig været den sande, himmelske Jesus.

Jeg gyste, da jeg hørte disse Ord. Der gik mig et Lys op, men det var kun et Lynglimt, som atter lod mig tilbage i Bælmørke. — Fritænkeren derimod var ganske rolig; han kysede mig den sidste Morgen og sagde

Side 149, Linie 25-26: Masker i Kapper traadte ind til mig for at] = B; A: Masker traadte ind til mig i Kapper, for at

— 150, — 9: Beskyttere. Kummer] = B; A: Beskyttere. Du er min, jeg din. Kummer

— —, — 10: Glæde. Kun Amor] = B; A: Glæde, blomstrende Natur og et Liv fuldt af Nydelser. Kun Amor

— —, — 13-14: Venedig. Jeg havde gierne] = B; A: Venedig, hvilken Republik stod i fredeligt Forhold til Ferrara, siden det for den ulykkelige Slag paa Posloden, ved Policella, da de store Kanoner *il gran diavolo* og *il tremuoto*, som Hertug Alfons selv havde støbt, tvang de venetianske Nobili til Rolighed. Jeg havde gierne

— —, — 15: all] A og B: al

— —, — 20: Hertuginde] = B; A: Hertuginden

— —, — 24: en Paves] = B; A: en foregaaende Paves

— 151, — 2-3: Born?" — „Hvad hed] = B; A: Born? — Men det er jo en stor Synd! — For Andre vel! afbrød hun klogt, men hvo vover at bedømme den hellige Fader, med den tredobbelte Krone? — Hvad heed

— —, — 4-5: Uhyre." — „Stille] = B; A: Uhyre af en Pave. — Stille

— —, — 6-8: Følelser. Alexander var ikke god; men hvad kan den uskyldige Lucretia for det?" | Jeg elskede] = B; A: Følelser. Et saadant Ord kunde i Ferrara giøre os begge ulykkelige. Alexander var ikke god, det er vist; han har mange Mord paa sin Samvittighed, han levede ryggesløst. Tilsidst faldt han

ogsaa i sin egen Snare, og tømte det Giftbæger, han havde fyldt for ni Cardinaler. Man hvad kan den uskyldige Lucretia for det? — Uskyldig! sagde jeg; og hun skal have levet i skiændig Omgang med sin egen Fader. — Saa taler Bagvaskelsen, Cyrillo! Den ædle Hertug Alfons har taget hende til Gemalinde, det stopper Munden paa alle løse Rygter. Og siger den store Ariost ikke selv om hende:

Lucretia Borgia, hvis Skionhed, Dyder,
Hvis Roes, hvis Held gaaer frem, fra Stund til Stund,
Som frodig Urt af Jordens skiøre Grund.*)

Jeg elskede

*) *Lucretia Borgia, di cui d'ora in ora*
La beltà, la virtu, la fama onesta,
E la fortuna crescera, non meno,
Che giovin pianta in morbido terreno.

Side 151, Linie 9: nyeste] = B; A: nyere

— —, — 17: Fængsel. At hun] = B; A: Fængsel, efterat han i det afgiørende Øieblik havde bortfiernet alle Oppasserne. At hun

— —, — 20-21: i hendes Arme! | I Ferrara] = B; A: i hendes Arme! Kun min Undseelighed og strænge Foreſtilling om Dyd bevarede mig fra, ei for Tiden at misbruge hendes Ømhed. Hun spurgte mig, om jeg kiendte Ariostos Digte? Jeg var ikke ubevandret i den italienske Literatur, havde læst Dante og Petrarcha, men Arioſt kiendte jeg ikke. — Da maa du strax begynde, Cyrillo! sagde hun, og forærede mig den rasende Roland. I Ferrara komme vi til at giøre denne store Mands Bekiendtskab; Hertugen holder meget af ham, og naar vi smigre ham lidet, have vi strax vundet ham. Men Poeterne blive vrede, naar man ikke læser deres Vers; og naar det nu er saa fortrinlige Vers, som de Arioſtiske, have de ogsaa Ret dertil. Intet i Verden gaaer dog over denne søde, rasende Roland.

Jeg begyndte strax at studere, men det kostede mig megen Umage, at huske hvad jeg havde læst, thi der forekom mig slet ingen Sammenhæng, eller Handling at være i det hele Digt. Ingen Karakterer fremtraadte deri og beskiæftigede min Opmærksomhed. Det kom mig for, som om jeg, giennem et Forstørrelsesglas, saae ind i en Spilleværkkasse, fuld af hoistforskiellige brogede Stumper, Rav, Flitter, Fluer, Rogelse og Rosenblade. Jeg fandt heller ingen dyb Følelse, ingen hoi Alvor deri. Saa elskede jeg dog Dante uendelig mere, med sin lyriskphiloſophiske Allestedsnærværelse; hvor stærkt Lys og stærk Skygge grupere Mangfoldighederne stortenfoldigt. Ikke at tale om Petrarch, der som sværmeriſk Yngling ved Kilden besang sin og min Kiærlighed, i skionne Canzoner og Sonetter. Men over

det altsammen satte jeg vore egne gamle spanske Romanzer, især dem om Cid, hvor en stor Karakteer fremstilles naivt, i tydelige Omrids.

Min Eleonora derimod, talede bestandig om de skionne Steder, det guddommelige Sprog, de velklingende Vers, de deilige Billeder. Da jeg havde arbeidet mig noget dybere ind i Bogen, begyndte jeg ogsaa at forsone mig noget meer med Digtet. Det er altid forekommen mig, som om Italienerne vare bedre Malere og Musikanter end Poeter. Saaledes træffer man ogsaa meer Velklang og Udmalning, end Karakterer og Handling i deres Poesier. Havde Boccaz ikke været saa letfærdig, havde han kunnet svinge sig høiere og dybere, saa vilde jeg mindst hos ham savnet, hvad jeg savnede hos de andre. Men jeg faldt i Forundring over at min Eleonora, uden at rødme, gav mig hans Decameron at læse. Hun sagde ganske uforlegen: Saadan et classisk Værk maatte et ungt Menneske kiende, naar han vilde giøre Fordring paa Dannelse. Det Smudsige hoppede man over; for den Rene var alting reent; de fleste Fortællinger i Decameron vare ikke uanstændige, nogle vare ægte komiske, vel holdte i Folketonen, og enkelte endogsaa høie og tragiske.

Og deri maatte jeg atter give hende Ret. Overalt, som hun var et Par Aar ældre end jeg, var hun ogsaa mere dannet, og jeg lod mig gierne sige af hende. Jeg begyndte igien paa Ariost fra forfra, og nu behagede han mig bedre. — Aanden i hans Digt, det Liv han skildrede, stemte mere overeens med min nærværende Tilstand, end noget andet Værk. Nu havde jeg ingen Lyst at fare til Helvede, eller stige til Himmels med Dante; thi min Beatrice var paa Jorden. Hvi skulde jeg ogsaa klage og græde med Petrarcha? Min Deilige var ingen kold streng Laura; hun lod mig intet savne, og en veemodsfuld Længsel havde i min Stilling været høist ilde anbragt. Derimod syntes mig langt bedre om de vellystige Beskrivelser af hans qvindlige Skionheder, som Eleonora næsten alle kunde udenad, og Billedet af Alcine passede ganske paa hende.

Betænker man nu den Kummer, der allerede havde hiemsøgt mig saameget i mit korte Liv, og hvorfra jeg pludselig, som ved et Under var befriet, hvo fortænker da et ungt Menneske i, at han en tidlang ganske hengav sig til Glæden og Munterheden, og betragtede hele Verden letsindig, som et Eventyr, fuldt af Trylleskove, Feeslotte, Rovere, forelskede Riddere, deilige Damer; hvor græsselige Uhyrer vel øieblikligt kunde forskrække, men ikke skade mig. Det var jo næsten gaaet mig selv værre i den virkelige Verden, end det gik Ridderne og Damerne i *Orlando furioso*. Den hellige Inqvisition forekom mig at være et ligesaa menneskeædende Uhyre, som Havuhyret, eller som den moderne Polyfem, med de to Svampe i Panden, istedet for

Dine. Jeg var ogsaa Lykkeridder, ligesom Reinald, Astolf, Roland og Gryphon. Men min Eleonora var ingen Alcine, ingen gammel Hex, som forblindede mig med Trolddom. Snart var hun min Angelica, snart min Bradamante. Saaledes indblandte jeg, under Læsningen, min egen Tilstand med Digtet; og istedet for at læse mig ind deri, læste jeg, (hvad unge Mennesker saa gierne ville) mig selv ud deraf. Imidlertid hindrede den korte Tid, vi holdt os op i Lissabon, mig i at giore mig fortrolig med meer end de første tyve Sange; dog vovede jeg, saaledes udrustet, at træde Digteren for Dine. Han vil dog vel ikke examinere dig, tænke jeg, og siden kan du altid læse videre.

I Ferrara

Side 151, Linie 21: hertugelige] = B; A: hertuglige
— —, — 25: blændende] = B; A: blindende
— —, — 29: Breve] Efter den tydske Text af 1839; A og B: Brev (smlg. Side 150, Linie 21)
— —, — 31-32: anstændigt. Til Hofmand var jeg ikke skabt. Jeg foretrak] = B; A: anstændigt. Saaledes gik alting fortræffeligt. Jeg lod fem være lige, holdt af min deilige Brud og blev igien elsket af hende, om ikke saa omt og inderligt, saa dog mere heftigt og lidenskabeligt. Altsaa dandsede vi paa lutter Roser. Til Hofmand var jeg ikke skabt, det mærkede jeg strax. Jeg foretrak
— 152, — 5: mange Smigrerier] = B; A: mange (reent ud sagt) ækle Smigrerier
— —, — 6, og Side 155, Linie 8: Hippolit] A og B: Hypolit.
— —, — 11: Hauge til. Jeg] = B; A: Hauge til, i Gaden Mirasole. Jeg
— —, — 15: ærlig erhvervet] = B; A: ærligerhvervet
— —, — 19: Compliment. Ariost var ikke hiemme, og] = B; A: Kompliment. Herren var ikke hiemme endnu, og
— —, — 21: ordenligt. En gammel] = B; A: ordenligt, Frugttræerne og Planterne i den frodigste Vext, Gangene bedækkede med Bark, Blomsterne pænt opbundne til malede Stokke. Intet Ukrud var at opdage. En gammel
— 153, — 11: Hyld; men] = B; A: Hyld han havde saaet; men
— —, — 13: mig igien] = B; A: mig (hvad der maaskee vil tykkes Mange sælsomt) igien
— —, — 17-18: nødvendige] = B; A: foregaaende
— —, — 19: meer over] = B; A: meer end jeg over
— —, — 21: hed] = B; A: hedde
— —, — 23-24: Navne." | Der kom] = B; A: Navne. Een Nation kalder dem saa, en anden saa. Dengang Adam endnu gik om i Paradis, behovede han hverken at saae, plante, eller vande; det havde Naturen giort for ham. Han behovede heller ingen Navne at lære, men kunde kalde hver Ting, som ham

selv lystede. Først efter Syndefaldet maatte han gribe sig an. — Saaledes tænkte jeg dengang; og skiøndt Gartneriet, i sig selv en ædel, nyttig, sindrig Kunst, i senere Aar har glædet mig meget, som Indviet, er det dog vist og sandt, at naar Siælen ret skal fornøie sig, og sætte sig tilbage i den paradisiske Lyksaligheds Tilstand, maa man frivillig forglemme alt Arbeid og alle Kunstord, for umiddelbart, barnligt igien at skue, føle og nyde Naturen.

Der kom

Side 153, Linie 25: et udtryksfuldt Ansigt] = B; A: en udtryksfuld Physiognomie

— —, — 29: sorte Øine. Da han] = B; A: sorte muntertskuende Øine. Han havde en Ørnenæse, smalle Læber, smukke Tænder, magre Kinder. Hans Ansigtsfarve var guulbruun, og et tyndt Skiæg bedækkede hans Hage. Han kom mig langsomt imøde, og hilste mig venligt. Da han

— 154, — 5: der var] = B; A: der kun var

— —, — 6-7: Historie. | Han hørte] = B; A: Historie, om mine Forældre, om det øde Pallads, om Columbo, min Broders Død, mit Fængsel og min Befrielse.

Han hørte

— —, — 7: Opmærksomhed. Imidlertid] = B; A: Opmærksomhed, og mine udstandne Ulykker bragte ham ofte Taarerne i Øinene. Imidlertid

— —, — 9-10: Tallerken. | Ved Slutningen] = B; A: Tallerken; hvilket jeg ikke brød mig om, thi det vederqvægede mig meer, at more Digteren Ariost med mine Fortællinger, end at spise hans Mad.

Ved Slutningen

— —, — 14-15: Undskyldninger, og] = B; A: Undskyldninger, da han mærkede sin Feil, og

— —, — 16-17: mig en Kage. — „Han er frisk og rask," sagde Broderen, „og spiser] = B; A: mig en Æggekage. — Saadan er han altid, sagde Broderen: ikke just af Graadighed, thi jeg kiender mange Prosaister, der spise langt meer, og dog langt beskednere. Heller ikke er han en misundelig Philax, der ikke under Andre en Bid med. Det er kun den fordømte Distraction. — Jeg beder om Forladelse, svarede jeg, Eders Broder har slet ikke været adspredt, han har hørt mig opmærksom, og rigeligt skiænket mig sin Medlidenhed. — Nu saa var det da af lutter Opmærksomhed, svarede Broderen. Han er frisk og rask, seer I vel, og spiser

— —, — 21-22: Agerhøne?" | Digteren smilte, og bad mig] = B; A: Agerhøne? Husker du hvorledes du en Morgen tidlig gik fra Capri i Tofler, saa fordybet i Tanker, at du havde tilbagelagt den halve Vei til Ferrara, inden du mærkede det, og

maatte nu gaae otte stive Miil i Tofler, for ei at vende tilbage paa Halvveien, med uforrettet Sag?

Digteren smilte; men jeg mærkede nok at Spøgen mishagede ham. Og hvor kunde den andet? Det var ubeskedent af Broderen, strax at giøre den berømte Mand latterlig, for et ungt alvorligt Menneske, der kom, at vise ham sin Agtelse. — Gabriels Spot var meget forskiellig fra den gamle Gartners i Haugen. Hin brummede kun lidet i Herrens Fraværelse, fordi han havde fordærvet noget for ham; her talede Forfængeligheden. Den søgte ved Travesteren at formindske Broderens Storhed; formodentlig for at Forskiellen mellem begge Brødrene ikke skulde være altfor afstikkende, for den Fremmede.

Digteren bad mig

Side 155, Linie 10-11: at gifte] = B; A: at kunne givte

— —, — 13-15: Fornemste." — Saa er da nu Alting godt og vel," sagde jeg: „I er lykkelig." — „Jeg kalder] = B; A: fornemste. — Hvorfor har I da aldrig givtet Eder? — Fordi jeg frygtede, man kunde ogsaa engang byde mig saadan et Bæger, som det Roland fik af Borgherren, i treogfyrgetyvende Sang, I veed nok. — Treogfyrgetyvende Sang, svarede jeg stammende; jeg har kun med største Fornoielse læst de første tyve Sange; men deri forekomme intet om et saadant Bæger. — Min Kiereste har foræret mig et Exemplar af Eders rasende Roland; — i Spanien, i min Eensomhed kom der mig endnu intet tilhænde; — og paa den hurtige Reise — —. Nu hvad behøver I at giøre mig Regnskab derfor? spurgte Ariost; ingen menneskelig Magt kan tvinge Eder til at læse min rasende Roland. — Men en guddommelig, svarede jeg, Sangens Magt selv. Hvis, som sagt, ikke Adspredelserne —. I frygtede maaskee, raabte Digteren leende, at slippe Traaden i Fortællingen? Men seer I vel, min unge Ven, just derfor har jeg anlagt Planen saa løs og let, at der egentlig slet ingen Sammenhæng er deri, saa at man kan begynde hvor det skal være. I det mindste løber Traaden i Digtet paa kryds og paa qvær, ligesom Arachnes i Lybyrinten. Muntre, selsomme Elskovseventyr, kun sammenflettede med Blomsterhængler. Saaledes har jeg truffet Tidens Smag. Gyselige Begivenheder, forunderlige Omveltninger, Barbarie, Ødelæggelse, forædlet ved Tapperhed, Skionhed, Kiærlighed og Pragt. — I Sandhed, svarede jeg, Rygtet siger, Eders Digt er saa aldeles i Folkets Smag, at det endog er bekiendt i de dunkleste Roverkuler. Men to Gaader maae I løse mig: Hvor var det muligt, at Cardinal Hypolit, Eders Ven og Velynder, kunde sige, da han havde læst Orlando: Men kiære Mester Ludvig, hvor har du dog kunnet hitte paa alle de Narrestreger? Og hvor kunde de skionne Kunsters Mæcen være saa grum, at lade sin Slegfredbroders Øine udstikke? — Veed

J ikke, svarede Arioſt, at to Benægtelser udgiøre en Bekræftelse? Svaret ligger i Spørgsmaalet: Havde Hypolit's Hierte været aabent for Digtekunſten, saa havde han ikke været istand til at begaae slig Grumhed Og hvi skulde den Mand fare med Lempe, mod en stakkels Digter, der behandlede sin egen Broder saaledes? — Dog, vedblev jeg, har J længe levet med Hypolit, og roſt ham overordenligt i Eders Digt. — Altfor meget, altfor meget, svarede Arioſt, og slog de store Øine ned, som for et Øieblik mistede deres Munterhed. Hvert Menneske har sin Orm. Italienerne og Digterne overdrive gierne deres Roes, og jeg hører begge Nationer til. Hypolit har understøttet mig i mange Aar, sparsomt, men dog anstændigt. Hin Misgierning var i lang Tid en Hemmelighed. Ungdom og Skinsyge have ofte drevet en heftig Ynglings Hierte til Brøde, der siden har bedret sig. Hypolit opførte sig, som moden Mand, altid med Værdighed og Ynde. Han havde et høit Hierte, et lyst Hoved, var smild og øvet i Politikens Kunſter. Tapper og krigersk var han ogsaa. Han fordrev den venetianske Flaade paa Posløden, hvor jeg havde den Ære, at erøbre et Skib under ham. Han var ingen skiøn Aand, og holdt af mig som Selskabsbroder, ikke som Digter. Digtekunſten betragtede han som noget Underordnet, blot til Fornøielse. Men da han troede at opdage Veltalenhed hos mig, brugte han mig undertiden som Gesandt, naar en Hertuginde skulde gratuleres til hendes Nedkomst, eller naar Paven skulde kysses paa Tøffelen. — Nu har J det altsaa meget bedre, sagde jeg, hos den rolige, venlige Alfons; thi han ærer og elsker jo store Kunstnere og Digtere over alting. Men siig mig dog, mellem os, hvor har han kunnet ægte denne Lucretia Borgia?

Alfons er og bliver ædel, svarede Arioſt. Da den grumme Cæsar Borgia raste i Italien, havde denne giftige Drage ogsaa vendt sig mod Ferrara, med sine Ødelæggelser, hvis ikke Lucretia, dengang i sin Skiønheds høieste Fylde, havde forelsket sig dødeligt i Alfons. Ved dette Giftermaal reddede han sit Land; og beherſket af hans stille mandige Storhed, har Lucretia ogsaa forbedret sig, og siden sit Bryllup med Hertugen ingen Anledning givet til Daddel. — Saa er da nu alting godt og vel, sagde jeg: Hertugen er lykkelig, J er lykkelig, og jeg bliver ogsaa snart lykkelig. — Jeg kalder

Side 155, Linie 19: Arvegods; men] = B; A: Arvegods Bagnuolo, men

— —, — 20: Processer have] = B; A: Processer, først med Minoritermunkene, siden med det hertuglige Kammer, have

— —, — 21-22: Fiende, en Digter i egen Indbildning, er hertugelig Factor] = B; A: Fiende, en forulykket Digter, er hertuglig Faktor

Side 155, Linie 28: jeg gior.] = B; A: jeg prøver.
— 156, — 8-10: friſk Krands, ſom hun trykkede ham om Tindingen. ——— Der forløb] = B; A: friſk fyldig Krands, ſom hun trykkede ham omkring Tindingerne. Nu ligner J endnu en Ungerſvend paa fiirogtyve Aar. — Ak, kiære Frue, ſagde jeg, Gud give at vi fiirogtyveaars Ungerſvende alle ſaae ſaaledes ud. Dermed tog jeg Afſkeed, for ei at forſtyrre dem, og for ſelv at beſøge min Kiæreſte.

Det forekommer dig maaſkee, min Læſer, ſom om jeg har opholdt mig for længe ved denne Digters Levnetsomſtændigheder; men du vil ſee, det var nødvendigt, for at giøre dig den Tragicomedie forſtaaelig, hvormed jeg ender min Fortælling.

Der forløb
— —, — 20: en ſtor] = B; A: en overmaade ſtor
— —, — 23: de ſmaae] = B; A: de ſtakkels ſmaae
— —, — 26: da vi i Stedet] = B; A: da vi ſløge Øinene op, og iſtedet
— 157, — 2: et Skridt, hvis] = B; A: et Skridt efter hende, hvis
— —, — 14: Spog] = B; A: Spas
— —, — 21: bitterligt. Jeg] = B; A: bitterligt derover. Jeg
— 158, — 2-4: af hans Munterhed, hvori jeg begyndte at ane noget Haab. Jeg bad ham om Forladelſe. — „En choleriſk] = B; A: af hans muntre Ironie, hvori jeg troede at ſpore noget Haab. — Jeg bad ham inderligt om Forladelſe, og vilde kyſſe hans Haand, men det tilſtedede han paa ingen Maade. — En koleriſk
— —, — 11: miſtet] = B; A: tabt
— —, — 22: dem mod Løſepenge] = B; A: dem igien, mod gode Løſepenge
— —, — 29: det Træ] = B; A: det hule Træ
— —, — 32: i Skoven. Hullet] = B; A: i Skoven, med Dolken i Bryſtet. Hullet
— 159, — 13-14: Formue?" — „Naar Hertuginden] = B; A: Formue? Hvad hielper det at man ikke giennemborer hende Barmen, naar man udtørrer Eder Bugen i Livet? — Naar Hertuginden
— 160, — 2: op ved] = B; A: op med
— —, — 7: eder min] = B; A: Eder Prøver paa min
— —, — 17: eder, at de] = B; A: Eder, de
— —, — 23-24: Dagen efter] = B; A: Dagen derefter
— —, — 28: Biergegn. Vagterne grebe] = B; A: Biergegn. Og ſom jeg har hørt ſige, at Ultramontanerne i de ſaxiſke Biergegne pleie at raabe: Rübezahl, naar de ønſke at tale med en lunefuld Biergaand, der ſnart giør dem Fortræd, ſnart hielper

dem: saa raabte vi ogsaa her saa tit Domenico Morotto, da vi, efter Digterens Formodning, vare i Nærheden af Roverkulen, indtil Vægterne grebe

Side 160, Linie 31-32: Dinene. | Først] = B; A: Dinene, thi det var altfor malerisk, altfor poetisk.

Først

— 161, — 17: morke] = B; A: morkeste

— —, — 27: hvilede] = B; A: hvilende

— —, — 29-30: med Hovedet. | Da vi traadte nærmere] = B; A: med Hovedet.

Jeg tænkte: Hvad skal den stakkels Kone gjøre? Hun maa tude med de Ulve, hun er iblandt.

Da vi traadte nogle Skridt nærmere

— 162, — 10-11: En Hoben rædde Lam i Faarestalden. | „Ha, Bravo] = B; A:

En Hoben rædde Lam i Faareſtalden*).

Ha, Bravo

*) *Lance, saette e spada ebbe l'usbergo*
A un tempo mille, e lo scudo altrettante.
Chi gli percote con la mazza il tergo,
Chi minaccia da lato, e chi davante.
Ma quel, ch'al timor mai non diede albergo,
Estima la vil turba e l'arme tante,
Quel che dentro alla mandra, all aer cupo,
Il numer dell'agnelli estimi il lupo.

— —, — 24: benyttede] = B; A: nyttede

— 163, — 2: Hvor] = B; A: Hvis

— —, — 3: Tillid] = B; A: Venskab

— —, — 6: skuer jer med Kiækhed hver i] = B; A: skuer tillidsfuld Enhver i

— —, — 9-10: Var I dog altid bedste Pragt for Skoven, | Og Dristigheden styrer eders Arm.] = B; A:

Har I dog aldrig Dolken her i Skoven
End blottet mod Uskyldighedens Barm.

— 164, — 8: Steen] = B; A: Field

— 165, — 4: Hoimed kan] = B; A: At Dyd kan

— —, — 16: Elskværdighed giorde] = B; A: Elskværdighed strax giorde

— 167, — 6-7: Ydmygelse, naar den troer at kunne gaae] = B; A: Ydmygelse, der bilder sig ind at gaae

— 168, — 3: til at gotte] = B; A: til at trække Rus med ham og gotte

— —, — 5-6: Rovere. Alfonso] = B; A: Rovere, med store Sabler, og malede sig frygtelige Knebelsbarter i Ansigterne. Alfonso

Side 168, Linie 16: af To, paa hvis Hoved-] = B; A: af to Gripomenusser, paa hvis ynkelige Hoved-
— —, — 21-22: indgyde Ærefrygt. Han havde en Trompet] = B; A: indgyde os Ærefrygt. Han havde selv en blank Trompet
— —, — 26-29: Kiolelommen, et Par Briller af Buxelommen, og satte dem paa Næsen. | Nu rommede han sig, og declamerede med megen Pathos følgende Vers:] = B; A: Kiolelommen, og et Par Briller af Buxefikken; Papiret stak han mellem de tilknebne Knæe, medens han tog Brillerne af Futteralet, og satte dem paa Næsen.

Derpaa rommede han sig, og læste med megen Indbildskhed, følgende Vers i en snovlende Tone:
— 169, — 9: I Fald I] = B; A: Men hvis I
— —, — 20: eder her alt havt] = B; A: Eder atter havt
— 170, — 12: Ja, selv] = B; A: Og selv
— —, — 20: skal] = B; A: maae
— —, — 23-24: Gaaer til Venedig! der kan I bedrive, | Hvad Synd I vil. Og Himlen jer tilgive!] = B; A:

Gaaer til Venedig, Synder at bedrive,
Og Himlen Eder Held og Styrke give!

— —, — 27: er] = B; A: var
— —, — 28: smedde." — „Det] = B; A: smedde paa sin Ambolt. — Det
— —, — 29, til Side 171, Linie 1: i Hovedet som en Kalkun. „I mine Stanzér] = B; A: i Hovedet som en kalcunsk Hane, man viser en Skarlagens Lap; men hvad Eders *Epitheton ornans* „guddommelig" angaaer, saa maa jeg sige Eder, at jeg finder det slet anvendt paa et Menneske, og meest paa saadan en Knægt, hvis Navn jeg ikke gidder nævne, og som ei fortiener at aande Luft med andre skikkelige Folk. I mine Stanzer
— 171, — 2: Billeder. Jeg taler] = B; A: Billeder, og hvad slige Purpurlapper og *sesquipedalia verba**) videre hedde, hvormed disse Riimsmedde af Lauget behænge sig. Jeg taler

*) Alenlange Ord.

— —, — 3-4: Basta!" | „Og nu] = B; A: Basta. Phantasien hader jeg som Pest.

Og nu
— —, — 12: Skryden] = B; A: Indbildskhed
— —, — 15: truet med at] = B; A: truet at
— —, — 27: milde] = B; A: venlige
— 172, — 12: infame] = B; A: imfame
— —, — 22-23: overordenligt." ——— Jeg var nu] = B; A: overordenligt.

Fordomte Ariost! fnyste Alfonso, fordomte Riimsmed, det er atter een af dine Streger. — Meer horte vi ikke; thi Kiærlingen

trak af med ham, efter at hun havde hængt sig paa ham som en Igle, og vi hørte dem mundhugges, indtil de vare langt borte.

Jeg var nu

Side 172, Linie 25-26: hos hende. Jeg begyndte] = B; A: hos hende, som jeg ikke kunde forklare. Thi medens vi endnu havde tusinde Vanskeligheder at kæmpe imod, var hun munter og oprømt; nu, da vi vare komne til Maalet, var hun misfornøiet og nedslaaet. Jeg begyndte

— —, — 29, til Side 173, Linie 1: Sammenligninger. | Engang laae der et Brev paa Bordet] = B; A: Sammenligninger. Jeg stirrede vort og vemodigt paa hende, hendes Kulde bedrøvede mig, og Taarerne kom mig i Øinene. Hun aftørrede mine Kinder med sit Torklæde, og i det hun rolig betragtede mig, sagde hun, med et fornemt medlidende Smil: Hm! de smaae Øine! — For vare mine Øine hende store nok. Jeg følte mig fornærmet, og gik ind i mit Værelse, i Haab om at hun skulde komme bag efter, og giøre alting godt igien. Men hun kom ikke, og blev paa sit Kammer. Jeg lukkede ikke et Øie hele Natten, og da jeg endnu elskede hende heftigere, end jeg selv vidste, ilede jeg ved første Hanegal ind til hende, for at forsone mig med hende.

Jeg fandt hverken Eleonora, eller hendes Kammerjomfru, men et Brev laa paa Bordet

— 173, — 4: mig ondt] = B; A: mig hiertelig ondt

— —, — 5-6: Tanker om mig. Du troede, da du saae] = B; A: Tanker om mig; thi i den eensomme kiølige Marmorhal, hos den gamle Vincente Perez, har du kun læst i Bøger, og hverken lært at kiende Mennesker eller Verden. Derfor troede du da ogsaa, da du saae

— —, — 6-7: Cæcilia, hvis Følelser] = B; A: Cæcilia, eller vor Herre veed hvilken Helgen, hvis Følelser

— —, — 12-13: med en Ølding, hvis eneste Dyd var, at han ikke var skinsyg. Jeg har] = B; A: med en svag vranten Ølding, hvis eneste Dyd, at han ikke var skinsyg, gav mig Leilighed nok til at følge min egen Tilbøielighed. Jeg har

— —, — 15-16: havt stor Magt over mig. Men] = B; A: havt saa stor Magt over mig, at jeg hverken kunde spise, drikke, sove eller glæde og beskiæftige mig, førend jeg saae mit Ønske opfyldt, og vandt den Mand, jeg elskede. Men

— —, — 18-20: Amor er jo en Sommerfugl. | At jeg blev] = B; A: Amor er en ægte Sommerfugl, i det mindste en letfærdig Fugl, men tillige en hiertensgod Dreng, der medlidende snart trækker Pilen ud igien af det urolige Hierte, og læger Saaret, som han selv har skudt. Hvorledes vilde det ogsaa ellers see

ud med de ſtakkels Menneſkeborn? De fleſte unge Folk i Verden havde jo da ikke andet at giore, end at ſukke, længes og græde.

At jeg blev

Side 174, Linie 4: Ømhed. Hvad kan] = B; A: Ømhed, og vi have nydt ſode Øieblik i hinandens Arme. Hvad kan

— —, — 7-8: lyve for dig? | Hvor gierne havde jeg ikke undgaaet] = B; A: lyve for dig, og fore dig bag Lyſet, ſom min første gamle Mand? Det vil jeg ikke; det fortiener du ikke af mig, at jeg fornærmer dig. Den Gamle fortiente det.

Hvor gierne havde jeg undgaaet

— —, — 10: men dit i Grunden] = B; A: Men dit kolde, i Grunden

— —, — 13: ſom du ſelv] = B; A: ſom du vel ſelv

— —, — 17-19: ſelv igien. | Jeg elſker nu den ſkionne, herlige Domenico Morotto. Hans Kiærlighed] = B; A: ſelv igien. Min Elſker kan du ikke længer være, men du er et hiertens godt Menneſke, og ſkal altid være min Ven.

Jeg elſker nu den ſkionne, herlige, kraftige Domenico Morotto, og bliver elſket ligeſaa hoit af ham igien. Hans Kiærlighed

— —, — 20-22: Eventyr. Dette Levnet behager mig, det er ſaa romantiſk, det ſætter mig aldeles] = B; A: Eventyr og Streiferier. Dette Levnet behager mig meget; det er ſaa romantiſk, og indſkrænkes ei af Tvang og pedantiſke Sædvaner. Det ſætter mig ſaa aldeles

— —, — 22-23: Hils ham, den] = B; A: Hils ham flittig, den

— —, — 27-29: Eleonora udhugne i Klippevæggen. | Jeg maa have] = B; A: Eleonora, udſkaarne i Træbarken, eller ridſet i Klippevæggen. Dog det har ingen Nod; du er et fromt, blodt, ſtille Barn. Græde lidt vil du ſagtens, men ſaa vil du ſnart ſlaae dig tiltaals ovenpaa.

Tro mig, Cyrillo! vi to vare ikke ſkabte for hinanden. Du var mig altfor bly, for blod; jeg var dig for varm, for heftig. Jeg maa have

— —, — 30: Domenico. Han er] = B; A: Domenico, i ham har jeg funden min Meſter. Han er

— —, — 31: af Kiærlighed] = B; A: af bare Kiærlighed

— 175, — 4: artigere, end] = B; A: artigere endnu, end

— —, — 6: vel, gode] = B; A: vel, min gode

— —, — 11-13: beder dig, til en venſkabelig Erindring om mig, ikke at forſmaae. | Din] = B; A: beder dig giemme, til en venſkabelig Erindring om mig. Dog, ſkulde du engang komme i Pengetrang, ſaa ſælg du dem kun ſtrax, uden lang Betænkning. Jeg ſkal ſlet ikke tage dig det fortrydeligt op; jeg er ophoiet over alle ſlige Fordomme og ſentimentale Svagheder, og underſkriver mig, nu ſom for,

Din

Side 175, Linie 14-16: Sylva." | ———— | Elske hende kunde jeg nu vel ikke meer; men Forbittrelse] = B; A: Sylva."

Denne pludselige Forandring i min Tilstand, giorde et forunderligt Indtryk paa mig. Maaskee tænker du, min Læser, at jeg brast i Graad, og beklagede min Ulykke, eller at min pludselig opvaagnede Stolthed fyldte mig med Forbittrelse? Intet af begge. Elske kunde jeg vel ikke meer, hvad der kun havde været en Indbildning i min egen Hierne; hvorledes kan Een der vaagner, fremdeles elske en forsvunden Droms smukke Gioglebilled? Men Forbittrelse

— —, — 17: sig dog endnu] = B; A: sig endnu
— —, — 18-19: Gods; nu fulgte] = B; A: Gods. Hun havde en tidlang giort mig høist lykkelig. Nu fulgte
— —, — 19-20: som en Myg i Lyset] = B; A: som en Aftenmyg selv i Lyset
— —, — 22: Hierte ligesom] = B; A: Hierte ogsaa ligesom
— —, — 24-25: Indtryk. | Midt i dette] = B; A: Indtryk. Jeg betragtede fra nu af Verden, som en mørk Forhal til Evigheden, hvor Taalmod og Udholdenhed ere de to væsenligste Egenskaber. Og hvorledes kunde et ungt saaret Hierte blive anderledes stemt, efter alle de Gienvordigheder og skuffede Haab, det havde oplevet?

Midt i dette

— —, — 26: ulykkelige] = B; A: tragiske
— 176, — 3: i Munkekappe, kronraget, da] = B; A: i en lang Munkekappe, kronraget der, da
— —, — 6-8: Længselstaarer. | Ariost] = B; A: Længselstaarer.

Digteren Ariost

— —, — 9: alt for] = B; A: alfor
— —, — 10-11: Væsen. | Skulde jeg tykkes] = B; A: Væsen. Han forekom mig atter, ikke at være nogen sand Digter, uagtet alle sine glimrende Talenter. Hans Siæl syntes mig at svæve karakteerlos mellem Frihed, Følelse og Natur paa den ene, Vellyst, Adspredelse og Pragt, paa den anden Side, uden at kunne bestemme sig for nogen af Delene. Han var mig dog kun et Verdensbarn, ingen høi Sanger, der staaer paa Livets Bierg, og overskuer det Hele. Hans Digteraand forekom mig ofte som en lunefuld Nisse, der uden Salighed og Ro er fordømt til at spøge i Tusmørket; og Cardinal Hypolits Ord til ham, syntes mig nu slet ikke for haarde.

Skulde denne Dom tykkes

— —, — 12: mod] = B; A: om
— —, — 13: da betænk, at] = B; A: da beder jeg dig betænke, at

Side 176, Linie 18-19: Roland. | Jeg havde været] = B; A: Roland.

Nu kan det blot endnu more dig at høre to Hændelser i mit Liv, og jeg vil holde mig kort op ved disse, da jeg mærker at jeg i det Foregaaende, uagtet mit Forsæt, er bleven noget vidtloftig. Du skal da kun endnu erfare, hvordan jeg saae Eleonora de Sylva sidstegang, og hvordan jeg blev Eremit, paa denne Ø.

Jeg havde været

— —, — 24: foretage] = B; A: giore
— —, — 25: da] = B; A: altsaa
— —, — 28: Aftenerne] = B; A: Aftnerne
— —, — 32: Parmesanosten] A og B: Parmasanosten
— 177, — 17: Nedgang. Jeg stod] = B; A: Nedgang.

Jeg stod

— —, — 20-21: paa mig. | Jeg segnede] = B; A: paa mig, som min Faders Buste, fra Sarcophagen; men med det veemodigforfærdelige Dødsmil, som man siger der altid svæver paa den Halshugnes blaae Læber; en Følge af den krampagtige Bevægelse, under Sværdslaget.

Jeg segnede

— 178, — 1: blevet] = B; A: bleven
— —, — 4: Tildragelse faaet] = B; A: Tildragelse, ordenlig faaet
— —, — 23: saadant] = B; A: saadan
— —, — 30-31: end jeg. | Snart havde] = B; A: end jeg. Han har dog først ret uddannet det italienske Sprog, sagde jeg mig nu; han har grundet den nyere europæiske Skueplads. Kunsten og Smagen i Europa skylde ham evig Taknemmelighed.

Snart havde

— —, — 32: og Paven indsatte mig] = B; A: og ved et Breve indsatte Paven mig
— 179, — 17: alene i flere] = B; A: alene flere
— —, — 25, til Side 180, Linie 1: Amen! | Longangen] = B; A: Amen!

Øen i Sydhavet.

Roman af Oehlenschläger. Fierde Deel.

Første Kapitel.

Longangen

— 180, — 13: der, finder jeg to Stykker] = B; A: der, som Hanen i Modingen, finder jeg et Par Diamanter! To Stykker
— —, — 15-16: beskrive eder. | Jeg bad] = B; A: beskrive Eder. Paa Øland hørte jeg engang, at man i Stokholm havde opdaget et kostbart Billed af Correggio, ganske tilsmudset, i et Staldvindue, hvor Folkene, der havde fundet det paa et Loftkammer, uden at kiende dets Værd, havde slaaet det fast, som

et andet Bræt, mod Trækvinden for de sønderslagne Ruder. Saaledes som Opdageren dengang maa være bleven tilmode, saaledes blev jeg her, da jeg uddrog de herlige Digtninger af Steenridsen.

Jeg bad

Side 180, Linie 24: Vantrevningen Caliban med] = B; A: Vantrevningen, med

— —, — 25-26: i min Mund." | Jeg læste nu Stormen snart alene] = B; A: i min Mund. — Jeg beklager Damernes Enfoldighed, vedblev hun, naar de forlange, at Alt i Poesien, skal have Hensyn til dem. Hvor meget Stort, Mærkværdigt, Eget og Lystigt skeer der ikke i Verden, uden Qvinder. Saa maa der ogsaa være meget i Digtene, der fortiener at kaldes Smukt og Godt, uden at det just passer for vor Sædelighed. Thi lige saa lidet som vi nu ere græske Matroner, æglæggende Høns uden Dannelse, udelukket fra Mændenes Kreds, saalidet ere vi Hetærer, i hvis Nærværelse Mændene kunne tillade sig alt. Tilhøre og tie kunne vi ofte, og Gud bevare mig fra hin taabelige Fruentimmerknipskhed, der ikke kan høre et plumpt Ord, uden at skiælde Digteren for en Grobian. Vittigheden og Lunet kunne ikke ganske undvære det Plumpe; men Dumheden begriber aldrig hvad der er Vittigt, og kalder selv Vittigheden dum. Under den altfor overdrevne Pænhed skiuler sig ofte en smaalig Tænkemaade, en upoetisk Siæl; og jeg har mærket at Damer uden Forstand, der selv levede et letsindigt Liv, altid vare de strængeste Sædelighedsdommere, saasnart Talen var om overgiven Poesie.

Jeg læste nu Stormen stykkeviis, snart alene

— —, — 27-29: over Caliban. | Lemelie] = B; A: over denne Caliban, der er tegnet med saa megen Kraft, og i hvem Dyrmenneſket (saaledes som Menneſket maaskee i sin første Udviklingsperiode virkelig var) saa herlig er fremstillet. Den vilde, grumme, slove Natur bliver paa denne Maade fortræffelig dramatiseret, og bragt i Modsætning til Trinculos og Stephanos europæiske liderlige Skiælmerie. De forholde sig omtrent til hinanden, som det Raa til det Raadne.

Lemelie

— —, — 29: falden] = B; A: faldet

— 181, — 2-3: Minga. Det Sted] = B; A: Minga. I Joden Shylock beundrede han ikke den levende originale Karacteertegning, men Nidingens egen oprørende Ondskab. Derimod havde han meget at indvende mod de Scener, hvori Portia forekommer, fordi de ikke hørte til Hovedhandlingen. — Jeg tænkte: Hvorledes kan dog et Menneske uden Samvittighed, bilde sig ind at have Smag? Er Samvittighed ikke Følelsen for det Gode, ligesom Smag Følelsen for det Skiønne? Og

kunne disse Fornemmelser, der tilsammen udgiøre det menneskelige Sind, være adskilte i en dannet Aand? — Det Sted

Side 181, Linie 14-15: hun næsten sine] = B; A: hun sine
— 182, — 10: et Par Fyrrespaaner] = B; A: et Par fede Fyrrespaaner
— —, — 16: mørke] = B; A: mørk
— —, — 18: os til at hvile ud i de Grotter] = B; A: os at hvile ud i de gamle Grotter
— —, — 20: varede flere Dage] = B; A: varede et Par Dage
— —, — 29-30: i Mode. | Ude i Bølgerne] = B; A: imode, som en Jetindes Kæmpebryst, naar hun badende havde lagt sig paa Ryggen i Vandet.
Ude i Bølgerne
— 183, — 6: Skaal] = B; A: Spolkom
— —, — 11-12: sagde: naar vi] = B; A: sagde: vi maatte være belavede paa alt, og naar vi
— —, — 13: Part. Thi] = B; A: Part deraf. Thi
— —, — 22: foragte Guld, som Sand] = B; A: foragte Guldet som Sandet
— —, — 24: Forskiellighеden] A og B: Forskiellighed
— —, — 26: forunderlig] = B; A: afstikkende
— —, — 28: Heilande.] = B; A: Høilandes Bierge.
— —, — 29: havde giort en anden ham høist behagelig] = B; A: havde endnu giort en anden ham høistbehagelig
— 184, — 7: i Stand. Nedenunder] = B; A: istand, uendelig høiere, end Tyge Brahes i Kiøbenhavn. Neden under
— —, — 10: videste] = B; A: skionneste
— —, — 17-18: Tilberedelser?" | Jeg tilbragte mange Timer med ham deroppe, og] = B; A: Tilberedelser? Det vilde gaae mig, som den udødelige Galilei, der er blind, paa sine gamle Dage. Van Leuven fortalte mig om denne store lærde Italiener, hvis Forelæsninger han havde hørt i Pisa. Hvor inderligt rørte den Vises Skiæbne mig; og hvor beundrede jeg ham, da jeg hørte, hvorledes Inqvisitionen havde tvunget ham til at afsværge sine Meninger om Jordbevægelsen, og han dog havde havt Mod nok, til at stampe med Foden og mumle mellem Tænderne: *Pur si mouve!* (Den bevæger sig dog).

Og nu er dette lyse Øie, som utrættet stirrede op mod Himlen, omgivet af mørk Nat! sukkede v. Leuven. — Jeg svarede: Jeg har hørt fortælle om en stor Musiker, der pludselig blev døv; men han forsikkrede, at han altid endnu indvortes hørte den skionneste Musik. Saaledes er det vel ogsaa gaaet den store Astronom. Hans indvortes Øie er ikke svækket. — Hans Aand, svarede v. Leuven, vil snart svinge sig did op, hvor man intet jordisk Glar behøver, for at beundre Guds Almagt.

Jeg tilbragte mange Timer med min Ven, deroppe paa Taarnet, og

Side 184, Linie 20: betragte Solens] = B; A: betragte hine forunderlige Verdener, saavidt som de lode sig skue af mit bevæbnede Øie. Solens

— —, — 21: Jupiters Bælter] = B; A: Jupiters horizontale Belter

— —, — 24-26: Taagepletter. | „Naar man] = B; A: Taagepletter, der formodentlig udgiore fierne Verdenssystemer. Naar man

— —, — 27: Leuven, „hvad bliver der da af vor Jord] = B; A: Leuven med sin elskelige, vemodige Stemme, hvad bliver der da af vor lille Jord

— —, — 29-30: Evigheden!" | „Dersom] = B; A: Evigheden. Og det skulde vi skatte saa høit? Og til denne skrobelige Jordklump skulde vi knytte os saa ængstelig fast? Dersom

— —, — 32: forvænt] = B; A: forvendt

— 185, — 4-5: Kammerater. Hvis Livsforagten] = B; A: Kammerater. — Jeg er overbeviist om, derfor har vor Herre ikke forundt os denne skionne Kundskab. Og hvis Verdensforagten

— —, — 6: Tycho] = B; A: Tyge

— —, — 7: Galilei; ja, Homers] = B; A: Galilei, og siger: Solen og Stiernehæren bevæge sig omkring Jorden, og Gud Fader sidder i Skyerne med sin Engleskare. Ja Homers

— —, — 14: Sandheder og Skionheder i] = B; A: Sandheder i

— —, — 17: Leuven, „hindre] = B; A: Leuven alvorligtsmilende og rystende paa Hovedet, hindre

— —, — 23: spurgte jeg. „Skaberens Almagt viser] = B; A: spurgte jeg. Mennesket kan dog ikke være overalt; paa eet Sted maa han dvæle, thi han er ikke Gud, ikke Almagten selv; og selv efter Døden, i en saligere Tilstand, vil han neppe dele Alvidenheden og Allestedsnærværelsen med sin Skaber. Troer han det, saa hidrører denne Tro fra en endnu større Egoisme, end den jordiske Forfængelighed. — Men maae vi nu blive paa eet Sted, hvorfor da ikke ligesaa gierne her, som et andet Sted? Som i Jupiter, eller i Solen, eller i Sirius? Gud er overalt. Skaberens Storhed og Skionhed viser

— —, — 30: og det Dumme] = B; A: og Dumme

— —, — 31: Kæmpeskikkelse. Hvis en Mide] = B; A: Kæmpeskikkelse. Sagen er altsaa, ikke at nedgrave sit Pund, om det ogsaa kun er lidet. Og hvorfor skulde ikke større Skabninger, begavede med høiere Evner, undertiden beundre os, som gode Børn, naar vi handle ædelt og skiønt? Hvorfor skulde det

Store ikke ogsaa kunne synde? Dyden, kiæreste Ven, bliver ikke beregnet efter Eyner, og endnu mindre i Alnemaal, i Mile og Gradafdelinger, det veed du bedst! Den gode Villie er og bliver Hovedsagen. Hvis en Mide

Side 186, Linie 6: hæver] = B; A: stemmer

— —, — 19: Concordia; men den onde Lemelie ængster mig] = B; A: Concordia og dit Venskab. Jeg skulde, hvad mig angaaer, heller intet have imod at forblive paa denne Ø; men for din Skyld, Albert, kan jeg ikke ønske det, thi du har ingen Concordia. Ogsaa ængster den onde Lemelie mig

— —, — 21-22: Han taug. | Det lykkedes mig] = B; A: Han taug.

Vi skulle nok tæmme ham, svarede jeg munter; brække ham Gifttænderne ud af Munden, og saa kunne vi jo lege med ham i Barmen, som med en Brilleslange. Vær trostig, min Ven! Du er en født Ridder, nu boer du paa Klippen, som de gamle tydske Riddersmænd, og jeg haaber den friske Luft, lidt efter lidt, skal fordrive den Taage, der omgiver din Siæl. Sku da munter og tillidsfuldt op mod Himlen! Ikke med svimmel Gysen, som i en Trylleløgte, men med magelig Ro, som en caldæisk Hyrde paa Marken; og find de dig bekiendte jordiske Gienstande deroppe igien, at ikke de utallige hvide Pletter, som natlige Løgtemænd, skulle forvirre dig. Lad Foraarsjevndøgn vise dig Vædderen, Tyren og Giedebukken, fordi disse Dyr faae Unger paa den Tid, og berige Hyrderne. Naar Solen har naaet sit høieste Stade, saa lad dens Krebsgang tegne dig den uhyre Krebs. Den brændende Sommerhede komme dig da imøde, lig en glubende Løve, med sin brandgule Manke. Lad den skionne Jomfru betegne dig Høstens Tid, som Meierske, med Kornnegen i Haand. Saa viser sig Vægten, som et passende Billed paa Efteraarsjevndøgnet. Skorpionen betegne dig de Sygdomme, der opstaae sildig i Høst, at ogsaa noget Gyseligt blander sig i det Yndige, Høie og Selsomme. Nu følger den lystige Jagt ovenpaa, med sin Skytte; Solen klavrer atter op ad Bierget med Steenbukken; Vandmanden kommer og lader det regne ned af sit væltede Kruus. Og tilsidst kunne endnu et Par Fiske venligt antyde dig Fiskeriets Tid.

Paa denne Maade lykkedes det mig

— —, — 25-26: i Europa. | Som han saaledes staaer med sin Kikkert] = B; A: i Europa: Indianeren, Kragen, Phønix, Fluen, den sydlige Triangel, Paradisfuglen, Paafuglen, den amerikanske Gaas, Vandslangen, Sværdfisken, den flyvende Fisk og Kameleon.

Som han saaledes staaer og flankerer mod Firmamentet med sin Kikkert

— —, — 31-32: uden Gysen. „Maaskee", sagde jeg halvt i] = B; A: uden Gysen; Folketroen, de gamle Fordomme pukkede

i mit Inderſte paa deres Ret. Van Leuven blev ganſke kold derved, men det fornoiede ham dog at ſee en ſielden Stierne. — Sielden, ſagde han, ſkulde jeg egentlig ikke kalde den; vort Planetſyſtem burde rettere hedde Kometſyſtem; thi indenfor Saturns Bane opholde ſig alene 12,000 ſlige Verdenslegemer. Men mørkt og taaget Veir ſkiule os mange, og da man ikke har beregnet deres Baner, veed man aldrig i Forveien, hvor ſtore de ere, eller hvor nær de komme.

Maaſkee, ſagde jeg halv i

Side 187, Linie 1-2: i Afgrunden." — „Troer du ikke ogſaa," ſpurgte] = B; A: i Afgrunden. — Ei hvorfor ikke? raabte v. Leuven leende. Naar en Uhrmager kan danne et Uhr ſaaledes, at det ene Hiul ikke er det andet i Veien, troer du ikke Verdens Skaber er iſtand dertil? — Verden, ſvarede jeg, er intet dødt Uhrværk. Her paa Jorden forgaaer hvert Øieblik tilſyneladende noget, for at Formerne kunne omdanne ſig paa ny. Kunde det ikke ogſaa være Tilfældet i det Store? — Troer du ikke endnu, ſpurgte

— —, — 5-6: dog ikke. Et ſtort nært Himmellegem har Indflydelſe paa vor Luft, vor Jord med Ebbe] = B; A: dog ikke; man behøver ikke, hvad den Mening angaaer, at tage ſin Tilflugt til blind Overtro. At et meget ſtort, nært Himmellegem har Indflydelſe paa vor Athmosphære, tvivler jo ingen om. Hvor meget virker ikke alt den lille Maane paa vor Jord, med Ebbe

— —, — 12: min Ven, „udtommer] = B; A: min Ven efter en kort Taushed, udtommer

— —, — 22: ikke vel] = B; A: ikke altid vel

— —, — 22-23: ſom Datterens til Faderen] Efter den tydske Text af 1839 (wie das der Tochter zum Vater); A: ſom Datterens til Faderens; B: ſom Datteren til Faderens

— —, — 27: kommen] = B; A: kommet

— 188, — 8: en mat] = B; A: en doſig mat

— —, — 21: dobblegt, de lyſegule] = B; A: dobblegt, halvforfulet; de lyſegule

— —, — 22: Vinden! Man ſeer] = B; A: Vinden. Don Cyrillo havde Ret, man ſeer

— —, — 28: gaae til Sengs i] = B; A: gaae i Seng i

— 189, — 12: ſkiondt negative] = B; A: ſkiondt de ere negative

— 190, — 4-5: tilbage, havde giort mig en Slags Bebreidelſe] = B; A: tilbage, ligeſom havde giort mig en Bebreidelſe

— —, — 19: kiære Albert] = B; A: kiære, gode Albert

— 191, — 4-5: til Sengs] = B; A: i Sengen

— —, — 7-8: Maden. | Næſte Morgen] = B; A: Maden hvilken han dog ſlugede graadig nok.

Næſte Morgen

Side 191, Linie 18: Bønner, han] = B; A: Bønner, og han
— —, — 20: Paroxysmus] = B; A: Paroxismus
— —, — 21: længe; i det] = B; A: længe; thi i det
— —, — 28: Siæl. Jeg har maaskee] = B; A: Siæl. Jeg frygter, mit Vanvid har stukket hende an med, thi hun vil ikke tale et Ord mere. Jeg har maaskee
— 192, — 1-2: haaber jeg. Hvorledes] = B; A: haaber jeg. Adamsæblet, som alle vi Stakler, siden Syndefaldet, have faaet i Vrangstruben, er kun svulmet lidt paa hende. Hvorledes
— —, — 18: men han kom ikke. Nu begyndte] = B; A: men han kom ikke. Det var Middag; han kom ikke. Nu begyndte
— —, — 19: endelig med] = B; A: endelig gaae med
— 193, — 12, og Side 194, Linie 2: Sovekammer] = B; A: Sovkammer
— —, — 23: Sovekammeret] = B; A: Sovkammeret
— 194, — 14: den kolde Haand, og — af] = B; A: den klamme Haand, og, forunderligt nok, af
— 195, — 4-5: ved Liget. — „Jeg har] = B; A: ved Liget, som Andromacha over Hektor, som Chriemhilde over den ihjelslagne Sigfrid. — Jeg har
— —, — 19: blinker paa] = B; A: blinker lys og gylden paa
— —, — 23: hans Aand] = B; A: hans høitidelige Aand
— 196, — 29-30: sagde jeg, „see engang alle de aabne Haller i Klippeklofterne] = B; A: sagde jeg, vi ville ikke begrave ham. Jeg veed nok, det skal være en barnagtig Modbydelighed, mange Levende have for at blive begravede. Begravelsen forekommer dem sørgeligere end Døden selv, og de tænke, hvis de maatte raade, skulde ingen Efterlevende stoppe dem ned i det lille sorte Hul. Man har ivret meget mod aabne Begravelser i Kirkerne, fordi de forpeste Luften. Det kan vel være! Det vilde jo ogsaa være daarligt, at anvende saa meget paa et dødt Legeme, da slige Bisættelser ere høist kostbare i Europa. Men her koste de os intet. See engang alle de aabne Begravelser i Klippeklofterne
— 197, — 6: ligesaa] = B; A: ligesaadan
— —, — 16-17: sagde: „Af Jord] = B; A: sagde: Menneske! af Jord
— —, — 26-27: hvori ei et Menneske døer] = B; A: hvori et Menneske ikke døer
— 198, — 4-5: end sædvanlig.“ | Concordia] = B; A: end sædvanlig. Hvad derimod en Feber selv er, derom ere de Lærde uenige.
Concordia
— —, — 6: hende. Jeg] = B; A: hende ene. Jeg
— —, — 11: falde] = B; A: lægge sig

Side 198, Linie 18-19: for en Skopudser og halvstuderet Skoledreng. Vil I ham vel] = B; A: for en Excomediant, Skopudser og halvstuderet Skoledreng. Saameget vil jeg kun endnu sige Eder, Madame, vedblev han, spænd ikke Buen for hoit, den kunde briste. Til en Tvekamp med mig har den jammerlige Karl intet Mod, han har alt for engang afslaaet min Udfordring, hvilket i Europa vilde giore ham evig infam, mellem alle honette Folk. Men der gives ogsaa andre Udveie, til at skaffe sig en kiedsommelig Monsieur af Halsen. Vil I ham vel

— —, — 30: længer. Albert har jo været Degn, saa kan han ogsaa] = B; A: længer, har allerede ventet altfor længe. Den gode Albert har jo været Degn, saa kan han vel ogsaa

— 199, — 1-3: i Alting." | Dermed gik] = B; A: i alting, naar I kun bliver min. Synes I, jeg er for ivrig, saa anklag Eders egen Skionhed. Det er den som bringer mig Blodet i Kaag.

Dermed gik

— —, — 8: lidt] = B; A: lidet

— —, — 10: med ham og drikke hans Skaal. Alting] = B; A: med ham, drikke hans Skaal og forsone Eder med ham igien. Alting

— —, — 13-15: „Alting aabenbart og ligefrem," svarede den Sorte. | Vi lode] = B; A: Alting aabent, ærligt og ligefrem, svarede den Sorte. Ingen Gift, hverken i Maden eller Vinen. Vi spise jo sammen.

Vi lode

— —, — 20-21: Lemelie. | Det] = B; A: Lemelie. Det

— —, — 26: Krands af] = B; A: Krands der af

— —, — 28-29: det hiemme hos os ved vore Offerfeste. Sæt] = B; A: det paa Kysten Senegal, naar vi hædre vore Konger. Sæt

— 200, — 10: truffet] = B; A: saaret

— 201, — 15-16: **Lemelies Levnet.** | Jeg er fodt] = B; A:

Lemelies Historie.

Jeg vil begynde med at sige Eder min Mening, om hele det menneskelige Liv og Virvar i Almindelighed, thi hvis I engang skulde faae dette Hefte at læse, I min sidste Skiæbnes Deeltagere, vil det sætte Eder istand til at bedomme mange af mine Handlinger, fra den rigtige Synspunkt. Som jeg har mærket, tænke og handle I anderledes. Enhver maa folge sin egen Overbeviisning; tilsidst kommer det dog altsammen ud paa eet.

Jeg troer, Ophavsmanden til det Hele, har skabt sig denne Verden til Tidsfordriv, for at have noget at more sig med i den uhyre lange kiedsommelige Evighed; og nu finder han sin Spog i, alt imellem, at brække Legetoiet itu igien, naar det er færdigt, for at have noget at bestille paa ny. Om Kiærlighed og Barm-

hiertighed kan altsaa Talen slet ikke være; det kommer kun an paa at handle i den almindelige Aand, at nytte Livet vilkaarligt, som man finder for godt, og at bruge hvilket Middel man lyster, for at komme til Maalet.

Men da Verdens Bygmester ogsaa vil nyde Frugten af sin Magt og sit Herredomme, saa vil han frygtes og hyldes, som enhver anden stræng og mægtig Herre. Hvorledes det skal skee, har han foreskrevet Menneskene i den katholske Religion. Hvo som efterlever dens Ritus noiagtig, kan haabe at blive salig, det vil sige: efter Doden at nyde endnu større Forlystelser. Om den saakaldte Dyd og Pligt kan altsaa Talen ligesaalidet være. Hvad Een kalder Ret, kalder en Anden Uret. Dyd og Sæder rette sig efter Tidernes Skikke, som andre Moder. Men Gud vil frygtes; altsaa er en daglig slavisk Ydmygelse for ham nodvendig, for ei at paadrage sig hans Vrede.

Egennytte og Egenkiærlighed regiere Verden. Alt hvad Mennesket gior, gior han af den Aarsag, ærligt eller hykkelsk. Hin Sladder om Dyd er et Coqvetterie, hvormed svage Hoveder bedrage sig selv, og smorre sig selv og Andre Honning om Munden.

Læse vi Verdens Historie, saa finde vi, at Menneskene altid have handlet i denne Aand. Neppe vare der to Brodre paa Jorden, for den ene slog den anden ihiel. Jakobs Sonner solgte deres Broder. Krig og Mord horte til Dagens Orden blandt Joder, saavel som blandt Hedninger. Hvo der havde Kraft nok, tiltvang sig Magten; hvo der havde Magt, misbrugte den. Saa giorde Assyrierne, Mederne, Perserne, Babylonierne, Grækerne, Romerne; saa giorde Paverne selv. Og hvad skulde de andet? Jeg kan ikke rore mig i Trængsel, uden at stode min Nabo paa Albuen. Stilhed og Dod ere eet og det samme. Men saa slemt, de end holdt Huus, saa gudsfrygtige vare de dog; og naar de rasede allerværst, anraabte Joderne deres Jehova, Hedningerne deres Baal, Grækerne og Romerne deres Jupiter, og de Christne deres Helgene, allerivrigst.

Jeg har selv levet i en Tidsalder, hvor det ikke stod bedre til, ja maaskee gik Slagterierne, Grusomheden og Trolosheden dengang værre i Svang end nogensinde. Jeg er fodt

Side 201, Linie 26, til Side 202, Linie 2: Lemelie, og dreve en borgerlig Haandtering, som min Fader havde lagt sig efter i bedre] = B; A: Lemelie, dreve en borgerlig Haandtering, og for tiente deres Brod med at forfærdige lakerte Paparbeider; hvilket Haandværk min Fader havde ladet sig lære i bedre

— 202, — 5: Huguenotterne] = B; A: Hugonotterne

— —, — 8: Medici] A og B: Medicis

— —, — 10: naive] = B; A: elskværdige

Side 202, Linie 15-16: dræbte ham igien. | Men hvad] = B; A: dræbte ham paa Natstolen, hvor han om Morgenen, som han pleiede, gav sine Hoffolk Audients.
Men hvad
— —, — 18-19: til at fornegte sine Grundsætninger. Som] = B; A: til at glemme Hovedsagen. Som
— —, — 30: om Søndagen have] = B; A: om Søndagen i det mindste, have
— 203, — 17-18: sig for] = B; A: sig selv, for
— 204, — 13-14: Bekiendtskab. Han hed] = B; A: Bekiendtskab. Et sælsommere Uglebillede har jeg aldrig seet. Han heed
— —, — 26-30: Ponitence. Dette vilde Frands Ravaillac giort i Gaar, da han mødte en tillokkende Pige (formodenlig min Skionne); men han havde tabt Ligevægten, var plumpet omkuld ud paa Hovedet, og var sikkert druknet] = B (hvor dog, udentvivl af Vanvare, i den sidste Sætning Ordet han er blevet staaende imellem var og sikkert); A: Ponitence, for at modstaae Fristelserne. Saaledes havde ogsaa de ægyptiske Eremiter baaret sig ad. Den hellige Hilarion havde desaarsag tit slaaet sig i Ansigtet med knyttede Næver; Ammonius knebet sig i Lemmerne med gloende Jern; Evagrius havde staaet ved Vintertid saalænge i en Brønd, til han blev stiv af Kuld. — Det vilde Frands Ravaillac nu giort ham efter i Haugen, hvor han mødte en tillokkende Pige (formodentlig min Skionne); men da han havde tabt Ligevægten og var plumpet omkuld ud paa Hovedet, var han sikkert druknet
— 205, — 1: Dienslyst. „Hvad det maa] = B; A: Dienslyst. Hele Timer kunde han staae med største Vellyst, og betragte den Pintes blodige, blottede Muskler, samt Rakkerknægtene, der deels slaaede ham, deels stode med Kniven i Munden, som Slagtere, der trække Skindet af en Oxe. — Hvad det maa
— —, — 5-6: videre var. | En saadan] = B; A: videre var.
Naar de sandselige Anfægtelser ikke giorde ham for meget af det, tænkte han kun paa Helgenes Lidelser, hvorlunde man havde sauget den ene Kroppen midt over, kogt en anden i sydende Olie, eller skudt til Maals efter den tredie, med Pile. Ja han kunde ei engang see et smukt ungt fuldbarmet Fruentimmer gaae forbi, uden at tænke paa den hellige Agathe, hvem man havde vristet Brysterne af med Knivtange.
En saadan
— —, — 8: død] = B; A: kreperet
— —, — 13-14: grønne Øre. | Vi loe] = B; A: grønne Øre. — Han stod op, gik til Paris, for at træffe den allerchristeligste Clodvig, eller den fromme Fredegonde; som altid bragte Bødler og Pinebænke med, hvor hun kom, og som (imellem os) kunde hamle op med hvilken hedensk Messalina det skulde være. —

Fandt han sig da bedragen i sit Haab, saa satte han et suurt Ansigt op, hudflættede sig, og tog igien tiltakke med Nutiden.

Vi loe

Side 205, Linie 16: Maitresse. Ofte naar] = B; A: Maitresse. Men den Ære nod hun ikke længe, han forlod hende, efter sin letsindige Maade, og der vare nok, som loste hende af. Ofte naar

— —, — 17: den Forladte] = B; A: den stakkels Forladte

— —, — 21-25: til Kongen. Min Fader levede af at giore lakeerte Paparbeider og Biscuitæsker af Pomerantsskaller. Hvad han ikke solgte i Huset, handlede jeg med paa Torvet, hvor jeg havde min Bod. | En Dag kom en Bonde og vilde kiobe en Æske] = B; A: til Kongen, thi for havde jeg kun hadet ham med, for Selskabs Skyld, uden egenlig at kiende videre til ham. Min Fader levede, som sagt, af at giore lakerte Paparbeider, og nydelige Bisquitæsker af Pomeransskaller. Hvad han ikke solgte i Huset, solgte jeg for ham, paa Torvet, hvor jeg havde en Bod, og temmelig mange Kunder blandt de smukke Piger, der godt kunde lide mig, fordi jeg var en vakker Knos, der kunde sladdre dem allehaande lystigt Toi for.

Een Dag kom en riig Bonde, og vilde kiobe en stor Æske

— —, — 26-27: dermed. Jeg mærkede] = B; A: dermed. Man siger: naar Narre komme til Torvs, faaer Kræmmeren Penge; dette Ordsprog vilde jeg giore gieldende paa ham. Jeg mærkede

— —, — 30: Eva i] = B; A: Eva splitternøgne i

— 206, — 4: ligesom Harun] = B; A: ligesom salig Harun

— —, — 15 og 17: Bedrager] = B; A: Skiælm

— —, — 26-27: være dum; vi ville denne Gang] = B; A: være forfærdelig enfoldig; vi ville haabe, han har giort det meer af Dumhed end af Ondskab, og dennegang

— —, — 29: ruineret, fra] = B; A: ruineret, og fra

— 207, — 3-4: thi paa den Tid var] = B; A: thi i de Tider var

— —, — 8: Sovekammer] = B; A: Sovkammer

— —, — 32: smilende] = B; A: rolig

— 208, — 3: naadige] = B; A: naadig

— 209, — 10-11: Øinene i] = B; A: Øinene andægtig i

— —, — 17-18: Alverden bekiendt. | Da Kongens Vogn en Dag kom hen] = B; A: Alverden bekiendt, Fredagen den 14de Mai, 1610, Dagen efter Dronningens Kroning. Jeg vidste selv intet deraf; thi som en Urtegaardsmand, der, naar han har lagt Sædekornet i Jorden, overlader det til sig selv, og lader Naturen raade, saa giorde ogsaa jeg, da jeg havde nedlagt Forsættet i Ravaillacs Hierte.

Kongen var meget urolig, den hele Dag, og man troer, han har anet sin Død. Om Morgenen horte han Messen; da han kiorte hiem, og vilde gaae i sit Værelse, kom Hertugen

af Vendome, hans Slegfredſon, ſom han elſkede høit, ham imode, og fortalte: en Aſtrolog, la Broſſe, havde ſagt ham, at den Conſtellation, hvorunder hans Majeſtæt var født, truede ham idag med ſtor Livsfare. Kongen ſvarede leende: La Broſſe er en gammel Skiælm, ſom vil narre dig Pengene af Lommen, og du er en ung Giæk, ſom troer fligt. Han, deroppe har talt alle mine Dage.

Om Eftermiddagen lagde Kongen ſig paa Sengen, for at ſove lidet, men kunde ikke, ſtod op igien, kaldte paa Kapitainen for Garden, og ſpurgte hvad Klokken var? De Vitry ſvarede: Sire, jeg ſeer Eders Majeſtæt er forſtemt og mismodig; vil I ikke tage friſk Luft og adſprede Eder lidet? — Veltalt! ſvarede Kongen, jeg vil beſoge Sully, han er ikke vel i Dag, og har været i Bad.

Vognen ſtod færdig og han kiørte ud af Louvre, fulgt af flere ſtore Herrer. De Vitry, Kapitainen for Garden, lod han ride tilbage, for at giøre de nødvendige Tilberedelſer i de kongelige Værelſer, til Dronningens Modtagelſe. Saaledes blev Kongen da kun fulgt af nogle Adelsmænd til Heſt, og nogle Tienere tilfods. Vognen var lang og tung, bedækket med Læder. For at ſee Æreportene, hvorpaa der i Gaderne blev arbeidet, lod Henrik, der var meget for alleſlags Skueſpil, Gardinerne trække tilſide. Man ſiger, at han ſkal have betragtet et Sindbilled, der foreſtillede den kongelige Magt, allegoriſeret ſom en Guddom, med et medlidende Smiil, og ſagt til Hertugen af Montbazon: O menneſkelige Forſængelighed, ſaa nær Kirkegaarden! Saa let ſom hint tynde Lærred briſter, og Lyſene bagved ſlukkes, kan det være giort med os.

Da Vognen kom hen

Side 210, Linie 7: maaſkee] = B; A: let

— —, — 9-10: Gierningers Løn. | Det havde ſiden været ham en let Sag] = B; A: Gierningers Løn.

Denne fik han da ogſaa ſaa dierv og dygtig, ſom det var Gruſomheden muligt at opfinde den; og hans Bødler ønſkede ham kun flere Nerver og Fibrer, for at kunne martre ham endnu mere diævelſk.

Ellers havde det været Ravaillac en let Sag

— —, — 22: af mig. Med Sværdet] = B; A: af mig. Den ſydende Olie vil kioles, det ſmeltede Bly ſtyrknes, inden de dyppe mig deri. Heſtene kunne heller ikke ſonderſlide mig. Med Sværdet

— —, — 23: fra Kroppen. Da vil Himlen] = B; A: fra Kroppen. Da vil der fremſpire Roſer og Lilier af mit Blod. Da vil Himlen

— —, — 29-30: Gavtyv?" | „Vig bort] = B; A: Gavtyv? Man kan let blive ført bag Lyſet, med deslige Ting.

Viig bort

Side 210, Linie 31: raſende. „Jeg har endnu] = B; A: raſende, ſom i min ſidſte Stund vil berøve mig den ſidſte Troſt, med kold Spot. Jeg har endnu

— 211, — 2-3: ſaadant Ord ..." | Jeg løb] = B; A: ſaadant Ord, ſkal det gaae dig, ſom den anden Kiætter.
Jeg løb

— —, — 4: ſaa godt!" Jeg] = B; A: ſaa godt! Som man reder, ſaa ligger man. Jeg

— —, — 13-14: beundre. | Dagen efter] = B; A: beundre. Han fordreiede ikke en Mine, medens han blev knebet med glødende Tænger. Det giorde ham kun Ondt, at Folket var ſaa forbittret paa ham. Man vilde ikke engang tillade, at der blev læſt ham et: *Salva regina.* Der raabtes allevegne fra, at en ſaadan, værre end Judas Evigfordomt, intet burde have. Modrene løftede deres ſmaae Børn i Veiret, og de maatte ſpytte ad ham. Mændene bandede og fordomte ham. Gadedrengene kaſtede Skarn op paa Retterſtedet. Vagten kunde ikke holde Styr paa dem. Fire elendige Udgangsøg, der ſelv neppe kunde gaae, maatte endelig ſonderſlide ham. Saa udgav han da ſin Aand, og Folket løe og brølede, værre end et raſende Dyr.
Dagen efter

— —, — 26: var død.] = B; A: var ſaa død ſom en Sild.

— —, — 32: naadige] = B; A: naadig

— 212, — 2: angaaer] = B; A: angaae

— —, — 10: inden tre] = B; A: om tre

— —, — —: inden otte] = B; A: om otte

— —, — 16-17: Complimenter nogle Trin ned] = B; A: Complimenter ned

— —, — 21-23: Menneſke, end en Udenlandsreiſe. |————————| Jeg drog nu til Italien. Jeg vil ikke] = B; A: Menneſke, og lære ham *savoir vivre*, end en Udenlandsreiſe.

Femte Kapitel.

Fortſættelſe.

Jeg reiſte nu til Italien, hvor jeg kunde havt det ret godt, hvis ikke Fruentimmerne og Pharaobordet havde koſtet mig ſaameget. Jeg traf mange Skiønne paa min Vei, og giorde Lykke hos dem; thi det Snærperi, hvoraf jeg har udſtaaet ſaameget paa denne Øe, var ſlet ikke Brug i Italien. — Jeg vil ikke

— —, — 24: Elſkovshandler. Men Eet] = B; A: Elſkovshandler, og hvordan jeg ødte mine Penge. Men Eet

— —, — 26: tidt, naar jeg er] = B; A: tit, naar jeg tænker derpaa, iſær naar jeg er

— 213, — 4: ventet. Jeg forſtod at nytte hans Fraværelſe. Folgerne] = B; A: ventet. — Det var hans Ulykke. Jeg forſtod at nytte hans Fraværelſe til min Fordeel. Folgerne

Side 213, Linie 8-9: den Orm? Jeg svobte] = B; A: den Orm? Jeg kunde neppe længer føde mig selv. Jeg svobte
— —, — 30: slige?" — „Det] = B; A: slige Tingester? — Det
— 214, — 1: er ikke let at] = B; A: er vanskeligt at
— —, — 4: dig] = B; A: du
— —, — 12-13: Steenbunken. | „Jeg har] = B; A: Steenbunken, som om den vilde fortælle fæle Eventyr. Jeg har
— —, — 14: Gaspari; „har] = B; A: Gaspari mork; har
— —, — 23: jeg. — „Og] = B; A: jeg forsagt. — Og
— 215, — 7: Retterstedet. Derpaa] = B; A: Retterstedet, med en arm Synders afblegede Hovedskal, medens et Liig, der hang i Galgen, sveiede hid og did over Ryggen paa mig, og stødte mig undertiden med Fødderne. Derpaa
— —, — 11: dit. Først] = B; A: dit, Pigeskiænder og Barnemorder. Først
— —, — 12: bedre." Han] = B; A: bedre. Nu tilhører du Satan med Liv og Siæl. — Han
— —, — 19: Lyset, altsaa] = B; A: Lyset, og altsaa
— —, — 20: mig, og] = B; A: mig endnu, og
— —, — 24-25: Hovedpande-Stedet. Pergamentet] = B; A: Hovedpandestedet. Det forekom mig, som om Jorden gyngede under mig, lig Havets Bølger. Pergamentet
— 216, — 3: umuligt. En panisk] = B; A: umuligt. I dette Øieblik hørte jeg alle Hunde tude græsseligt i Nabobyerne, og tre Ravne floi skrigende over Retterstedet, til Venstre. En panisk
— —, — 5: tiere. Jeg vandrede] = B; A: tiere. Jeg havde intet meer at søge der, jeg vilde ikke see Antonia igien, og frygtede at Andreas Druzzi vilde spille mig en endnu værre Streg, hvis jeg atter kom ham for Øine. Jeg vandrede
— —, — 6-7: tilbage. Jeg gik i Spillehuset, satte det paa et Kort] = B (som dog har den i Steden for det); A: tilbage da jeg kom der. Man spurgte mig, om jeg ikke vilde besee Campo santo, og skiøndt jeg nok kunde havt Lyst, til at betragte de smukke Malerier der paa Kalkvæggen, vovede jeg ikke at betræde den hellige Jord, som er bragt didhen, paa Skibe fra Jerusalem. Skal jeg tilstaae min taabelige Frygt? Jeg var bange for, at det skiæve Taarn skulde falde ned over mig, naar jeg gik det forbi.

Derimod gik jeg i Spillehuset. Jeg havde kun som sagt den eneste Guldmynt at tabe, og dog frygtede jeg for at vinde. Jeg satte den paa et Kort
— —, — 10-11: vel giort." | I Livorno] = B; A: vel giort. Jeg var atter i godt Lune. Jeg spiste og drak dygtig, sov roligt, og følte mig helbredet for min Melankolie. Den vilde

vist heller ikke hin Nat have ængstet mig saameget, hvis ikke min Pung og min Mave havde været saa tomme.

I Livorno

Side 216, Linie 29: Datter. Stormen] = B; A: Datter. At elske et deiligt Fruentimmer, og besidde hende, det koste hvad det vilde, var altid hos mig een og samme Tanke. Stormen

— 217, — 20-21: vor Herre, giorde] = B; A: vor Herre, græd bitterligt, giorde

— 218, — 3: Ordensbaand. Endelig] = B; A: Ordensbaand; thi hvad vilde Folk vel have tænkt om mig? Endelig

— —, — 18: Aftener] = B; A: Aftner

— —, — 19: fordomt derved] = B; A: fordomt svinepolisk derved

— —, — 25-26: Reiser som Socapitain, og stod] = B; A: Reiser, som andre skikkelige Sokapitainer, og stod

— —, — 30-31: ombord paa Skibet. Thi et sort Menneskeansigt ..."] = B; A: ombord til mig paa Skibet. Thi et sort Menneskeansigt forfærder mig altid i Europa, mellem de Hvide — og jeg troer ganske vist — — —

— 219, — 4-5: Letsind. | „Gaa ind] = B; A: Letsind, af Ondskab og Samvittighedsnag.

Yderlighederne grændse til hinanden, sagde jeg. Denne Elendige bærer Præget af sin Tid og sin Omgivning. Originalt er der intet ved ham, thi som han er, vare mange; men hans Eventyr ere mærkværdige og vedligeholde Opmærksomheden paa en gyselig Maade. Gaa ind

— —, — 10: Jeg fandt ham med Piben i Munden] = B; A: Jeg gik alene ind til Lemelie, og fandt ham med sin Pibe i Munden

— —, — 13: Resten. Palmesaften] = B; A: Resten; thi I maae vide det altsammen. Jeg giorde hvad han forlangte, og han vedblev: Palmesaften

— —, — 15-16: jeg ellers ikke havde giort. Jeg dræbte den] = B; A: jeg maaskee ellers ikke havde giort. I denne Tilstand dræbte jeg den

— —, — 17: og det, jeg] = B; A; og det Mord, jeg

— —, — 18-19: de Vorne havde alle i Forveien fornærmet] = B, hvor dog A's Trykfeil have i Steden for havde er bleven staaende (den tydske Text af 1839 har hatten); A: de Vorne, som jeg har henrettet, have alle i Forveien meer eller mindre fornærmet

— —, — 20: mig imod. Derfor] = B; A: mig imod. Tvertimod saae Drengen paa mig med venlige Øine, og Hunden har ofte slikket min Haand, og tilbagehentet mig den henkastede Steen. Derfor

Side 219, Linie 23-25: ride paa Hundeſpøgelſet med en Tarm ud af Livet ſom Tomme | Dog, ikke blot] = B; A: ride hen over Dalen paa Hundebeenraden, med en Tarm ſom Tomme, og begge Liig lyſende ſom St. Hans Orme.
Dog, ikke blot
— —, — 31: Attraa? Det gik mig] = B; A: Attraa? Og jeg havde maaſkee dog endnu tvunget mig, hvis ikke Diævelen atter havde havt ſit Spil med mig. Engang, da jeg gik i Skoven, bragte Hændelſen mig til en Bæk, hvor Concordias og Mingas Klæder laae i Græsſet, og ſtrax opdagede jeg, bag en Buſk, den hvide og ſorte Svane badende ſig i Floden. Den herlige ſneehvide Qvinde, viſte ſig dobbelt tillokkende, i Modſætning til den hæslige Sorte. Fra det Øieblik af, gik det mig
— 220, — 5: Tid at] = B; A: Tid af
— —, — 10: ſkiælvede under] = B; A: ſkiælvede ſom en Hund under
— 221, — 5: din Løn] = B; A: din ſode Løn
— —, — 20: med mig. Slet Selſkab] = B; A: med mig. Jeg har en Kameleonsnatur, maae J vide, ſom uafladelig laaner Farve af den nærmeſte Omgivning. Slet Selſkab
— —, — 24: da jeg ſom et angrende Barn ſtod] = B; A: da jeg videbegiærlig, ſom et angrende Barn med foldede Hænder, ſtod
— —, — 25: moraliſere] = B; A: catechiſere
— —, — 30: blevet] = B; A: bleven
— 223, — 7: hende ikke. Satan er vittig. Snart] = B; A: hende jo ikke. Satan er vittig! Jeg forſtaaer en halvqvædet Viſe. Timen er kommen, jeg maae derned. Den Sorte har ſpillet Bas med mig. Tag dig vare for ham, ſaavel i den hæſlige, ſom i den ſkionne Qvindeſkikkelſe. Det er altſammen den ſkinbarlige Satan ſelv. Han paatager ſig gierne Narrens Rolle i Efterſpillet, naar Tragicomedien er tilende. Snart kommer han ſom hvidſkiægget Gubbe, med Heſtefoden ærbart ſkiult under den lange Kappe, og udbeder ſig en Samtale i Eenrum. Staaer du da med ham i det eenſomme Sovkammer, da holder han dig Pergamentet for Øinene, og forlanger rede Betaling, griber dig om Nakken, ſlaaer Hierneſkallen ind mod Vinduespoſten, forſvinder med din fordomte Siæl, og Stuen ſtinker af Svovl. — Snart
— —, — 8: ſnart] = B; A: eller
— —, — 9: lugter Svovldampen] = B; A: lugter allerede Svovldampen
— —, — 10: Vee, Vee!] = B; A: O Vee, o Vee!
— —, — 17: en halv Fierdingvei] = B; A: en Fierdingvei
— —, — 20: paa en ſtiv] = B; A: paa en kold, ſtiv

Side 223, Linie 24-25: foregaaende Ryſtelſer] = B; A: foregaaaende gyſelige Ryſtelſer

— —, — 25: Lidenſkab. Den Sorg] = B; A: Lidenſkab ganſke. Cupido er et elſkværdigt Barn, ſom leger ſin fantaſtiſk folſomme Leeg i Tusmorke, naar Hiertet er frit for andre ſtærke Indtryk. Han er ikke gierne hvor der er for lyſt eller for ſkummelt, og holder hverken af for megen Overgivenhed, eller for ſtræng Alvor. Den Sorg

— —, — 28, til Side 224, Linie 2: imod ham. | Da hendes Forløsningstime nærmede ſig, flettede jeg en Vugge af Vidier] = B; A: imod ham. De Forekaſtelſer, Concordia i Fortvivlelſen havde giort ſig, ramte ogſaa mig; min Ømfindtlighed folte ſig krænket; og — ſkal jeg tilſtaae min Svaghed? — det morede mig nu at ſpille den Kolde, den Tilbageholdende.

Men da hendes Forløsningstime nærmede ſig, vaagnede det gamle Venſkab i ſin fulde Kraft for Concordia. Jeg flættede hende en ſmuk Vugge af fine Vidier

— 224, — 4: ivrigt til] = B; A: ivrigt for Concordia til

— —, — 7: kraftigt Svovelſebarn] = B; A: kraftigt lille Svovelſebarn

— —, — 8: paa Den. Den forrige] = B; A: paa Den, og der var Glæde over al den Gaard. Den forrige

— —, — 10: forrige Elſker] = B; A: forrige hemmelige Elſker

— —, — 29: fra] = B; A: af

— 225, — 7: Pager i] = B; A: Pager, med Punge i Paryk-kerne og i

— —, — 10: i ſtor] = B; A: i en ſtor

— —, — 27-28: Jomfru. I de] = B; A: Jomfru, kun var hun noget fyldigere, hvilket forogede hendes Ynde. I de

— 226, — 5-6: Glands.“ | Jeg havde] = B; A: Glands. Saaledes udfolder ogſaa den eenſomme Blomſt, aldrig ſeet af noget Menneſkeøie, ſine Blade i den huldeſte Orden, og tænker intet derved. Men Gud ſeer at den er ſkion, og glæder ſig over ſine Hænders Værk.

Jeg havde

— —, — 7: en Ed] = B; A: en hellig Eed

— —, — 8-9: vaagne igien. Jeg gik hver Dag aarle paa Jagt. Ingen] = B; A: vaagne igien. Med en ſtærk Villie kan man udrette meget, og ſaalænge nægte ſig ſelv det kiæreſte Ønſke, indtil Savnet bliver en Vane. Jeg gik hver Dag aarle paa Jagt og giorde mig ſtærk Bevægelſe. Ingen

— —, — 11: kolede mine Kinder] = B; A: afkiolede mine glodende Kinder

— —, — 22-23: du den ſtakkels Johanna? | Hvad der] = B; A: du din ſtakkels Johanna? Jeg elſker dig endnu i Himlen.

Hvad der

Side 227, Linie 6-7: hinanden!" | „Elsker] = B; A: hinanden! Hist ville vi alle elske hverandre.

Elsker

— —, — 19-20: tillod det. | Jeg havde] = B; A: tillod det. Een Tanke, der især piinte mig, var: Hvis hun nu ogsaa maaskee holder lidt af dig, hvor kan det smigre dig, her paa denne øde Ø, hvor der intet andet Mandfolk er? Deri bestaaer just Kiærlighedens sødeste Nydelse, at den, mellem Tusinde, lyksaliggior den eneste Udkaarne af frit Valg, at den, stærkere end nogen anden Følelse, trodser Forholdene og hævder sin Magt. Her har hun kun mig. Jeg har elsket hende strax i Europa, men hun ikke mig igien; kunde det jo heller ikke, efter Dyd og Pligt. Hun havde vel Medlidenhed med min dybe, tause Følelse; men de smaae uskyldige Kiærtegn, hun viste mig, forekom hende strax ovenpaa som Dødsynder. Nei, nei! det er intet.

Jeg havde

— 228, — 6-8: er kun den sædvanlige Godhiertighed. | Lille Caroline] = B; A: er den sædvanlige Godhiertighed, der driver hende til gierne at dele med Andre, hvad hun har. — Men Kiærligheden deler jo netop gierne med Andre, og just det Allerbedste, hvoraf man selv har for meget. — Stille, stille! tænkte jeg saa igien, bedrag dig ikke med et falskt Haab.

Lille Caroline

— —, — 19-20: maa udvikles] = B; A: maa snart udvikles

— —, — 24-25: hører til." | „I har ganske] = B; A: hører til. Hvad danner Fædrelandet? Kun Sproget. Mennesker ere Mennesker overalt, og i de fleste civiliserede Lande træffer man omtrent samme Indretninger; men Sprogene udgiøre Forskielligheden. Ligesaa galt som det vilde være, at lade et lille Barn reise i fremmede Lande, finder jeg det, at lære det fremmede Sprog, inden det endnu kan sit Modersmaal. Som Sveitseren bliver rørt ved den blotte Klang af Koklokkerne, saa rører Modersmaalets Lyd ethvert følende Menneskebryst. Og hvorfor? Fordi vi ere vante til denne Lyd fra Barnsbeen, fordi den har forbunden sig med vore første Erindringer, fordi vi have indbrukket denne Følelse med Modermelken. Naar Barnet er noget ældre, og taler sit eget Sprog reent og flydende, kan det let lære fremmede. Men det er jeg overbeviist om, at naar først alle Børn i Sloikiole med Lethed snakke fremmede Tungemaal, er det snart forbi med de Vornes Nationalitet.

Jeg troer I har ganske

— 229, — 11-12: Kiærlighed?" | Engang] = B; A: Kiærlighed? Daare! raabte jeg saa igien, hun har jo tydeligt givet dig sine Fornuftgrunde derfor, hun har, medens hun giorde det, skuet dig munter og rolig i Øiet. Det gior ikke Kiærligheden.

Engang

Side 229, Linie 17: man kunde] = B; A: man ogsaa kunde
— —, — 20: forsvunden] = B; A: forsvundet
— —, — 29-30: for mig." | Nogle Dage] = B; A: for mig.
Hvor kan hun dog være saa veltilfreds og rolig? sukkede jeg, da jeg stod ene igien. Er hun ikke en ung frisk Qvinde, der umulig kan ønske at tilbringe sine øvrige Levedage, som Nonne i et Kloster? — Skulde hun dog nu ikke elske mig? Hun skynder sig i den senere Tid altid bort, saasnart jeg begynder en Samtale med hende.
Nogle Dage
— 230, — 11: Men] = B; A: Og
— —, — 23: hun ei Adam givet] = B; A: hun mig ikke givet
— 231, — 8: jeg dog, er ingen] = B; A: jeg, er dog ingen
— —, 12-13: Undersøgelse. Et Qvarteers Tid] = B; A: Undersøgelse, og lod, som om jeg intet havde mærket. Et Qvarteerstid
— —, — 17-18: med eet. Hun gik] = B; A: med eet; med lod det staae ved sit Værd. Hun gik
— —, — 21: den milde Maane smilte] = B; A: den blege Maanesegl smilte
— —, — 25: skabe] = B; A: giore
— —, — 29-30: ikke rigtig Kiærlighed." | Saaledes] = B; A: ikke Kiærlighed. Uden frit Valg gives der ingen slig. Jeg elskede hende strax, da jeg saae hende, men hun ikke mig. — Sagtens faldt der mig nu eet og andet ind, men det var mig altsammen for tvetydigt, for gaadefuldt, for svagt og for langt borte. Kiærligheden tvivler altid, og i denne bittersøde Tvivl, som stedse vil overbevises om igien, bestaaer Elskovens Væsen, og egenlige Stof.
Saaledes
— 232, — 9: derinde] = B; A: deri
— —, — 12: kunde see. Dog] = B; A: kunde see. Af Hemmeligheden er falden i Afgrunden, sukkede jeg. Dog
— —, — 13-14: mig op paa Øen igien, hentede] = B; A: mig paa Øen igien, og hentede
— —, — 22: skiælvede, og] = B; A: skiælvede over mit hele Legem, og
— 233, — 27, til Side 234, Linie 2: indsluttet Hemmeligheden i hendes Barm. | Jeg besøgte strax Concordia, dog endnu som sædvanlig rolig, i] = B; A: indsluttet den søde Hemmelighed i hendes Barm. Jeg haabede at hun atter elskede, og Gaaden maatte snart løses; dog vilde jeg ikke overile mig; jeg vilde giore den skionne Spadseregang giennem Haven i Paphos, Skridt for Skridt; velvidende, at just Omveiene der, ligesom i en engelsk Park, lede skionnest til Maalet.

Jeg besøgte altsaa Concordia, dog som sædvanlig, rolig og beskeden, i

Side 234, Linie 4: havde lovet. „Jeg vilde saa gierne] = B; A: havde lovet? — Jeg har kun ventet, at I skulde bede mig derom engang endnu, kiære Albert, svarede hun venlig. Det kom mig for, som om I, paa den senere Tid, ingen ret Lyst havde dertil. I har jo selv lært Eder at spille! Det gaaer godt, I spiller paa Timen alle de Melodier ud af Hovedet, I har hørt et Par Gange.

Ak, svarede jeg, det har dog ingen Art, naar man ikke forstaaer at bruge Fingrene ret. De krydse hinanden hvert Øieblik paa Strængene, som om de vilde gaae i Knude. Applikaturen er høist vigtig. Men hvis I vilde hielpe mig lidet; — Noderne kiender jeg alt, siden jeg kan spille Orgel. Jeg vilde saa gierne

— 236, — 13: Smiil] = B; A: Kiærlighedsmiil
— —, — 24: derfra] = B; A: deraf
— 237, — 17: Alt] = B; A: det
— 238, — 21-22: indvie, | Siunge den] = B; A: indvie | Hoit til den
— 239, — 7: lidt] = B; A: lidet
— —, — 21: ikke lykkes] = B; A: ikke ret lykkes
— 240, — 12: at sige. „Maaskee] = B; A: at sige, da vi ikke have isinde at drive Handel og Vandel med nogen? Maaskee
— —, — 17: villig til at] = B; A: villig at
— 241, — 22: gik igiennem] = B; A: gik forunderligt nok igiennem
— 242, — 18-19: øieblikkelige Dissonantser i Harmonien. | Men siden] = B; A: øieblikkelige Dissonantser i Harmonien, som strax oplostes igien, ved den Agtelse, Robert Hulter ikke kunde andet end vise Bestefader, og det giorde de Unges Kiærlighedsglæde kun mere pikant. De havde hver Aften et Stævnemode i Haven, og behovede ikke, som Joseph og Bagersken, at forskandse sig bag en Jasminhytte, mod en opbragt Fader.

Men siden

— 243, — 6: Maaneskin; den udpuster] = B; A: Maaneskin, og Halstorklædet kommer lidt i Ulave. Han udpuster
— —, — 21: alt for blod, alt for følsom] = B; A: alfor blod, alfor følsom
— —, — 22: vi ikke] = B; A: vi to ikke
— —, — 24: saadan] = B; A: lignende
— 244, — 4: Wolfgang] = B; A: Ogsaa Wolfgang
— —, — 5: var ogsaa bleven] = B; A: var bleven
— —, — 21-22: Sebastian Bach. | Lademann] = B; A: Sebastian Bach. Han fortalte gierne Anekdoten om den Fremmede, der kom i Kirken, medens Bach stemte Orgelet, og spurgte Organisten om sit Navn, men istedetfor Svar, hørte han en Fuga

over de Noder: *B A C H;* hvorpaa han forbauset raabte: Enten er J Fanden selv, eller Bach.

Lademann

Side 244, Linie 26: blot udfort] = B; A: blot aristokratisk udfort
— 245, — 23: meget] = B; A: ret
— 246, — 4: i hedenske] = B; A: i slige hedenske
— —, — 5: holdte] = B; A: holdne
— —, — 12-13: Vegetation? Jeg siger: der gives to Hovedformer for Kunsten, det Skionne] = B; A: Vegetation? Vi ville tage det mere philosophisk: Der gives to Hovedformer i Kunsten for Folelsen, det Skionne
— —, — 23: Korsgangene, byggede efter Jesu] = B; A: Korsgangene, der minde om Jesu
— —, — 24: dybere] = B; A: christelig
— —, — 25-26: Byggemaade christelig, om den end tildeels har] = B; A: Byggemaade christeligere, om den end har
— 247, — 26-27: Folelse! Menneskets] = B; A: Folelse, fordi jeg disputerer derom, med den gale Poet. Menneskets
— 248, — 12: hoitideligere] = B; A: hoitidelig
— 249, — 5-6: ringe, Orgelet] = B; A: ringe og Orgelet
— —, — 20: opdraget i] = B; A: opdraget som Barn i
— —, — 24-25: vilde ignorere min Faders Adelsbrev] = B; A: vilde brænde min Faders forfaldne Adelsbrev
— 250, — 2: lært Tolerants] = B; A: lært nogen Tolerans
— —, — 6-7: Hænder, hvad jeg vilde. | J mit tyvende] = B; A: Hænder alt hvad jeg vilde, undtagen bruge Kaarden. Thi det var atter en udtrykkelig Betingelse, at jeg ikke maatte lære at fægte, for at Adelsnykkerne, (som min Fætter behagede at udtrykke sig) ikke skulde faae Næring og vaagne igien. — Denne Forsigtighed har ofte reddet mig Livet; thi da jeg er hidsig af Naturen, havde jeg vist tit i min Ungdom, stolende paa min Færdighed, yppet Klammeri; men nu tvang Klogskab og Selvopholdelsesdrift mig til at være forsigtig, og til at bruge min Mund. Jeg var heller ikke skaaren for Tungebaand; i at disputere havde jeg faa mine Lige, og de fleste vilde ikke have noget at bestille med mig, fordi de sagde, jeg havde en Tunge som en Ragekniv.

J mit tyvende

— —, — 12-13: Der var blandt andre Born en voxen Datter, ikke egenlig smuk] = B; A: Der vare flere Born af forskiellig Alder, blandt andre en voxen Datter, som ikke egentlig var smuk
— —, — 14-15: saa vidt Erbarheden tillod det. Hun talede] = B; A: saa vidt som Erbarheden tillod det. Naar jeg gav hende Underviisning, vidste hun altid at bevæge de hvide Hænder og Arme, og at berore min Haand saaledes, at det gik mig til Marv og Been. Hun talede

Side 250, Linie 19: Manoeuvre bragte] = B; A: Manovre, et af de farligste Qvinderne have, bragte
— —, — 20: Bækken] = B; A: Bækkene
— —, — 23-24: Heloise, og tilsidst giorde jeg Vers] = B; A: Heloise, Minnesangerne, og tilsidst giorde jeg selv Vers
— —, — 24-25: Lyst. Tale til hende vovede] = B; A: Lyst og Kiærlighed med Herlighed. Tale til hende derom vovede
— —, — 30: Musen. Tilsidst] = B; A: Musen, for den gior den reent kaput. — Tilsidst
— —, — 31: af Fodsel] = B; A: von Geburt
— 251, — 1-3: behage hende. | Til Ulykke — eller rettere sagt til Lykke] = B; A: behage hende; jeg havde udmærket mig noget i slige Sager, og gieldte for et Genie, fordi man dengang endnu kun ved Genievæsen tænkte sig Ingenieurvæsen. Det var en lykkelig Tid! Dengang gaves der kun endnu mathematiske Genier.
Til min Ulykke, — eller rettere sagt til min Lykke
— —, — 6: hun forelsket] = B; A: hun dodelig forelsket
— —, — 10-11: Officeer elskværdig. Min Selvfolelse vaagnede, og jeg] = B; A: Officeer grumme elskværdig? — Min Selvfolelse vaagnede, Vrede og Foragt over hendes Opforsel udslukkede reent min Kiærlighedslue, og jeg
— —, — 12-13: og uvidende] = B; A: og aldeles uvidende
— —, — 17: vel takke Ensomheden for, fordi] = B; A: vel blot takke Ensomheden for, og fordi
— —, — 19-20: at i Nodsfald coquetterede] = B; A: at naar der ingen anden var, koketterede
— 252, — 7-8: i Modgang. | To Aar] = B; A: i Modgang. — Jeg beklagede den stakkels Diævel, men kunde dog ikke have stor Medlidenhed med et Menneske, der var taabelig nok til at tage Livet af sig selv, for saadan en Jomfrus Skyld.
To Aar
— —, — 18-19: hun coquetterede med fremmede] = B; A: hun giorde sig lækker for fremmede
— 253. — 6: min Tunge. Ved Afskeden] = B; A: min Tunge. Jeg trostede hende saa godt som jeg kunde. Ved Afskeden
— —, — 16-17: Vane. Men i Dag vil jeg tvinge mig. Rigtig nok] = B; A: Vane, som skiller mig ved mange Glæder i Livet, thi Livets bedste Nydelse bestaae dog fornemmelig i aandelig Meddelelse, og hvo der ei er istand til at tale med Andre, lever kun halvt. Men om jeg ogsaa tier i Selskab, er jeg derfor ikke adspredt, og tager kanskee tit mere Deel i hvad der foregaaer, end mangen Taler, — f. Ex. denne Seifart, der kun altid vilde hore sig selv. Men idag vil jeg tvinge mig, og fortælle min Ungdomshistorie, saameget mere da netop ved den, Gaaden til min undseelige Taushed bliver let lost.
Rigtignok

Side 253, Linie 19-20: Svagheder. | Han var] = B; A: Svagheder. Men Gud veed, jeg gior det ikke ſom en fræk Cham! Jeg har ofte nok tildækket ham, ſom en Sem og ſom en Japhet.

Han var

— —, — 22: og med] = B; A: og fornemmelig med

— —, — 25: Sækkepibe. Havde vi nu] = B; A: Sækkepibe. Derved fik jeg, ſom alerede af Naturen var tilboielig til Melankolie, et endnu morkere Væſen; thi ved disſe Feſter, ſom morede alle andre, maatte jeg kun arbeide, og ofte anſtrængte det mit Bryſt ſærdeles. Et Barn vil gierne tidlig i Seng, jeg maatte ſidde oppe hele Natten, blæſe, eller gnide paa Violen; medens de andre overgivne Menneſker uafladelig dreiede ſig om i en Kreds, ſom de vare forrykte. — Tit forekom de mig ſom Natteſpogelſer. — Havde vi nu

— 254, — 2: han ofte ſaa, vovede jeg næſten ikke] = B; A: han næſten altid ſaa, vovede jeg ikke

— —, — 7-8: jeg min Troſt. | Engang var det nær] = B; A: jeg nu min fulde Troſt; thi naar jeg laae i min elendige Seng, tænkte jeg paa den lille Jeſus, ſom maatte ligge i Stalden i en Krybbe, og ſaa ſov jeg roligt ind. Jeg havde ogſaa den Tro, at naar jeg kun var flittig og from, vilde de ſmaae Gudsengle med Vinger nok beſkytte mig og ledſage mig uſynlige giennem Livet.

Engang var det dog nær

— —, — 10: fæle Viſer] = B; A: fæle ublu Viſer

— —, — 15-16: dit Barn] = B; A: dit ſtakkels Barn

— —, — 20: Angeſt] = B; A: Angſt

— —, — 24: ſlaaet mig ihiel] = B; A: ſlaaet din lille Gottlieb ihiel

— —. — 25-26: Retterſtedet." | „Gottlieb!"] = B; A: Retterſtedet; mig havde de ſmaae Gudsengle baaret op i Abrahams Skiod.

Gottlieb,

— —, — 28-29: kaldes Fader." | Han var fra] = B; A: kaldes Fader. Kom, ſtakkels Barn, jeg vil bringe dig i Sikkerhed for det glubende Dyr: mig ſelv.

Derpaa bragte han mig hen til ſin Broder, en fattig underlig Linnedvæver, der dog lovede at ſorge for mig. Min Fader var fra

— —, — 32: den Forfatning] = B; A: den uſalige Forfatning

— 255, — 1: ſtakkels Gottlieb] = B; A: ſtakkels uſkyldige Gottlieb

— —, — 6-7: Jeg opvartede ham, ſaa godt jeg] = B; A: Jeg vartede ham op ſaa godt ſom jeg

— —, — 14-15: Farbroder. | Jeg læſte] = B; A: Farbroder. Underligt nok var dette Tilfælde.

Jeg læſte

Side 255, Linie 16: ved] = B; A: bag
— —, — 18: Nordtydſkland. Jeg havde faaet] = B; A: Nordtydſkland. Derover havde jeg faaet
— —, — 25: nogen Tid] = B; A: tre Aar
— —, — 27-28: en bekiendt Gnier, der vilde gifte ſig, og derfor] = B; A: en beromt Gniepind, der vilde givte ſig, ligeſom Harpagon i Comodien, og derfor
— 256, — 3-4: paa ſvage Been. | Jeg var kommen] = B; A: paa ſvage Been. Jeg var alene i det ſtore gamle Værelſe, og ſkulde nu nedbrække det Træværk, ſom i ſaa mange Aar havde indſluttet og betragtet forſkiellige Menneſkeſlægter. En ſaadan Forſtyrrelſe giorde mig altid ondt. I Tavlerne paa Væggen vare mange Billeder, halv ukiendelige af Rog og Stov, men de forekom mig dog underlige og betydningsfulde nok endnu. Hiſt laa en ſaaret bleg Konge paa Sotteſengen; her en dodſkudt Amazone med Pilen i Bryſtet, paa Marken. Jeg ſaae Troia brænde, og Æneas bære ſin gamle Fader Anchiſes paa Ryggen, ud af Ilden. Endelig maatte jeg dog lægge Haand paa Værket, og odelægge det brændende Troia endnu engang. — Jeg ſiger, at jeg ſtod alene i det ſtore Værelſe? Nei det var dog ikke ſandt! Mine Venner: Herr von Skarpentand, Herr von Hammer, Magiſter Glatjern, Grevinde Raſpemund og Mundkokken Herr Klæbekage, vare ogſaa tilſtede. Saaledes kaldte jeg, for Spog, mit Snedkerværktoi. Saugen, Herr von Skarpentand, tænkte jeg mig altid ſom en fiirſkaaren fornem Officeer, med ſort ſtridt Skiæg, der ſonderlemmer alting i Krig med ſine Vaaben. Herr von Hammer var Miniſteren, der ſlaaer, om ikke ſtedſe Hovedet paa Sommet, dog Sommet paa Hovedet, og tomrer alting ſammen igien. Den lille korpulente Hovle, foreſtilte jeg mig ſom Magiſter Glatjern, der bidrager meget til Kulturen, naar forſt Bræderne ere ſaugede ſmaae. Filen, Grevinde Raſpemund, maatte jeg beſtandig tænke mig ſom en gammel, tor, mager Dame, der anfalder alting med ſin ſkarpe Tunge, hvad der ikke er hende galant og afſlebet nok. Og Mundkokken Herr Klæbekage, var min Limpotte, hvori den velkogte, kraftige Mad blev lavet, ſom ſtyrkede min lille Verden og holdt den vedlige; thi jeg havde altid hort, at Menneſkene giore kun Opror, naar de intet have at ſpiſe meer.

Jeg var kommen

— —, — 8-10: Jeg ſamlede dem omhyggeligt i min Hat, og bragte den rige Mand dem. I Stedet for at takke mig, ſagde han] = B; A: Jeg opſamlede omhyggeligt 632 Cremnitſerdukater i min Hat, og bragte den rige Mand dem, med diſſe Ord: See her, min gode Herre! Nu mærker jeg dog at en dod Helgen kan beviſe efterlevende Menneſker nogle Velgierninger. — Iſtedetfor at takke mig, og give mig gode Drikkepenge, ſagde han

Side 256, Linie 12-13: en Tyv. Jeg blev sat i] = B; A: en Tyv og en Gudsbespotter. — Jeg blev sat ved Vingebenet i
— —, — 14-15: ikke Herr Litzberg, der just den næste Dag] = B; A: ikke min faderlige Ven, Herr Litzberg, der just den Dag
— —, — 16: ny Bygning] = B; A: ny offenlig Bygning
— —, — 17: været mange flere Ducater] = B; A: været 1000 Dukater
— —, — 23: det] = B; A: han
— —, — 24-25: Skytspatronen, fordi] = B; A: Skytspatronen, som billigt, fordi
— —, — 27: som Finder. Herr Litzberg blev min Formynder] = B; A: som Finder; men først trak man 50 Dukater fra til Straf, fordi jeg havde spottet Helgenbilledet. — Hvad der blev tilovers var nok, for at sikkre mig en bedre Fremtid. Min gamle Farbroder blev sat mig til Formynder
— 257, — 1-3: Bonifacius. Saaledes havde han virkelig holdt det Løfte, han havde givet mig i Dromme. | Imidlertid] = B; A: Bonifacius! Og altsaa havde han virkelig holdt det Løvte, han havde giort mig i Dromme. — Var det nu en Hændelse, eller et Under, kiære Bedstefader? Det maae de Lærde bedomme; nok sagt, den hellige Bonifacius havde holdt Ord.

Ved Herr Litzbergs Omsorg kom jeg siden to Aar i Huset hos den store Sebastian Bach, dengang Capelmester i Cothen. Han lærte mig at spille Pedal, og gav mig grundig Underviisning i Contrapunkten og Generalbassen.

Imidlertid
— —, — 6-7: for ham. Min Farbroder, der var en slet Huusholder og en latterlig Patron, var kommen ganske] = B; A: for ham. Mine Penge vare gaaede temmelig med, og dertil havde min Farbroder, der var en slet Huusholder og en latterlig Patron, fornemmelig bidraget. Han var nu ganske
— —, — 9: ham, sad] = B; A: ham igien, sad
— —, — 12: omfavnet mig] = B; A: omfavnet og kysset mig
— —, — 13: Bælgetræder, som en Kaalstok. Dette] = B; A: Bælgetræder, Mester Peberkorn, som en Kaalstok, og kastet ham paa Modingen. Dette
— —, — 14: sig nær] = B; A: sig overordenlig nær
— —, — 15-17: Æsel. Men det Bedste manglede den salig Mand, thi han var ikke musicalsk. Med mig, veed] = B; A: Æsel. Jeg vil overlade til den selv at domme, om han er dod af Svindsot, eller af overdreven Flid. Thi den gode Mand vilde gierne vise sin Færdighed, men det Bedste manglede, thi han var ikke musikalsk. Med mig, Gottlieb, veed
— —, — 19-21: Fiol. | Nu er der vel foruden mig en Skrædder og en Brændehugger, som søge om dette Embede; men jeg kan] = B; A: Fiol.

Men kiære Nabo, sagde en gammel Garver Reimann, hans

gode Ven, der var tilstede, veed I da ikke, at en anden Borger og Skrædder, barnfødt her i Byen, samt en Brændehugger, søger om dette Embede? — Det veed jeg nok, svarede min Farbroder; men jeg kan

Side 257, Linie 23: nogen] A og B: nogle

— —, — —: disse Herrer for mig] = B; A: disse Stakler mig

— —, — 24: Strygejern med i Lommen, kunde Fanden let sluge] = B; A: Strygjern med i Lommen, kunde Fanden let drive sit Spil med ham, sluge

— —, — 25: Bælgen. Den anden] = B; A: Bælgen. Og den anden

— —, — 27-28: i Staden." | Jeg læste] = B; A: i Staden, som har vasket sig. Der kan du selv læse.
Jeg læste

— —, — 30-31: end *Mol.* | Min Farbroder] = B; A: end Moll; men det vilde nok give sig, og ikke falde en Mand vanskeligt, der saa lang Tid havde havt sine Fødder under Væverstolen.
Min Farbroder

— 258, — 6: Bælgekammeret] = B; A: Bælgkammeret

— —, — 7: vidste] = B; A: viste

— —, — 19-20: gammel Kone, der vilde gaae i Kirke. Medens] = B; A: gammel sminket Frue, der vilde gaae i Kirke, og fordærvede hendes Toupee. Medens

— —, — 22-23: uden Sang. Det kom] = B; A: uden Sang, for at giøre en Ende paa den Skandal.
Det kom

— —, — 29: Udfald. I Musiken er Harmonien] = B; A: Udfald, og ingen havde overilet sig. I Musiken var Harmonien

— —, — 31, til Side 259, Linie 1: Hierter." | Ogsaa denne] = B; A: Hierter. Hvorledes Musikens Harmonie ogsaa lod sig anvende paa Opdragelsen og Moraliteten, derover kunde man skrive et vidtloftigt Værk, og min Farbroder indsaae ikke, hvorfor han ikke ligesaagodt kunde giøre det, som en anden. — Forresten bad han, at man vilde behandle ham med Agtelse, som en Borger, der for havde drevet et kunstigt Haandværk; ellers maatte man takke sig selv for de varme Vafler, der ved slige Leiligheden kunde falde af.
Ogsaa denne

— 259, — 3: stakkels Farbroder] = B; A: stakkels underlige Farbroder

— —, — 24: forsikkrer] = B; A: forsikkre

— —, — 25: opveie Ducater] = B; A: opveie 632 Cremnitserdukater

Side 259, Linie 26: og ſpidſe Ørerne] = B; A: og have ſpidſet Ørerne
— —, — 27: gamle Anecdoter] = B; A: gamle forſlidte Anecdoter
— 260, — 5: fra] = B; A: af
— —, — 19: Kirkegaarden. Fra den Tid] = B; A: Kirkegaarden. Der ſaae man Himmelens Retfærdighed! Fra den Tid
— —, — 25: værre] = B; A: være
— 261, — 3: Beviſer] = B; A: Beviis
— —, — 11: paa de Vilkaar, at] = B; A: paa den Betingelſe, at
— —, — 16: Sligt] = B; A: Eventyrligt
— —, — 18: ligge ved et Par] = B; A: ligge næſegruus over et Par
— —, — 19: torrede deres] = B; A: torrede meget ivrigt Taarerne af deres
— —, — 20: giorde Armbevægelſer] = B; A: giorde forbarmelige Gebærder og Armbevægelſer
— —, — 21-22: til den Ene, og han] = B; A: til den Ældſte, der lod til at være den Fornuftigſte, og han
— 262, — 4-5: de Talemaader] = B; A: de forſlidte Talemaader
— —, — 6-7: denne forſlidte Troſt.] = B; A: denne Snak!
— —, — 10: Formaning] = B; A: Troſt
— —, — 12-13: den taabelige Snak] = B; A: det taabelige Brøvl
— —, — 14: til at] = B; A: til i Forlegenheden at
— —, — 31: Vi vilde ikke afſlaae dem denne Begiering] = B; A: Vi kunde ikke afſlaae dem denne billige Begiering
— —, — 32: hemmeligt] = B; A: hemmelig
— 263, — 7-8: Barmen. „De] = B; A: Barmen, hvorved jeg fik meer at ſee, end der var mig tienligt. — De
— —, — 8: hun; „de] = B; A: hun, og Taarerne ſtode i de ſkionne Øine; de
— —, — 12: at ſpille paa] = B; A: at flankere omkring paa
— —, — 19-20: jeg heel ſnever om Hiertet. Vi havde gierne hørt] = B; A: jeg ogſaa heel ſnæver om Hiertet. Neppe mærkede de ſmukke Nonner, hvad Virkning deres Kunſt og Ynde giorde paa os, for de begyndte ſaaledes at fyre med Skarpt, fra deres Øines Batterier, at vi følte os ganſke overvundne, og maatte overgive os paa Naade og Unaade. — De vare gierne blevne længer, og vi havde gierne hørt
— —, — 22: ſagde: „Ja] = B; A: ſagde ſmilende: Ja
— —, — 28: venligt] = B; A: forelſket
— —, — 32, til Side 264, Linie 1: kiælne Sværmeri. | Næſte Dag] = B; A: kiælne Narrerier: Om hvordan Tonerne havde

blandet sig med Aftenrødens lange Straaler fra Kirkevinduet, hvordan de ranke, hvide, runde Fingre, med de store Negler, havde taget sig allerkiæreste ud, paa de sorte Tangenter, som Dag og Nat, naar de kysses og adskilles; hvordan det var forekommet ham, som om de forgyldte Engleborn over Orgelet, og Duen under Prækestolen, havde sprættet med Vingerne til Musiken; o. s. v.

Næste Dag

Side 264, Linie 12: Dem] = B; A: dig
— —, — 17: hen igien] = B; A: igien hen
— —, — 28-29: Elskere paa] = B; A: Elskere grædende paa
— 265, — 1: rørte] = B; A: undrede
— —, — 3: fortrolige. Vi giorde] Efter den tydske Text af 1839; A og B: fortrolige.

Vi giorde

— —, — 15: Mandsklæder; vi kom] = B; A: Mandsklæder; og skiøndt jeg egenlig aldrig har kunnet lide et Fruentimmer i denne Dragt, da det hverken er ret Kiød eller Fisk, var os dog dette Mummespil ikke ubehageligt; thi det viste mange Skionheder, som den misundelige Nonnedragt hidtil havde skiult.

Vi kom

— —, — 18: Søstre, og vi] = B; A: Søstre, hvori ingen kunde fortænke dem, og vi
— —, — 21: gierne havt] = B; A: gierne hver havt
— —, — 23: salige] = B; A: salig
— —, — 26: ikke at] = B; A: ikke atter at
— 266, — 12-13: Haar. | Angsten] = B; A: Haar; at de saae friske ud endnu, kunde de vel blot takke Rosenolien for, der udbredte en livsalig Duft i Værelset.

Angsten

— —, — 32, til Side 267, Linie 1: Vei. Det lod saaledes: | „De ulykkelige] = B; A: Vei. Brevet lod saaledes:

„Da man altid stækker Vingerne paa den stakkels Cupido, og planter Torne paa hans Rosensti, for at spærre ham Veien, kan man ikke fortænke ham i, at han stundum er en lille Skielm. De ulykkelige

— 267, — 8-9: ikke at forsmaae hoslagte Ringe] = B; A: ikke forsmaae hosliggende Brillantringe
— —, — 14: være forgieves;] = B; A: være et forgieves Arbeid;
— —, — 16-17: at agte." | To Brillantringe] = B; A: at agte, om end ikke at elske."

To Brillantringe

— —, — 22: os ved] = B; A: os lidt ved
— —, — 23-24: Virkelighed? Nonnerne have ikke spillet] = B; A: Virkelighed? Havde Nonnerne spillet

Side 267, Linie 25: for Nar, men kun af Nod] = B; A: for Nar; ved Gud, jeg skulde ikke hvile, for jeg havde fundet dem og hævnet mig. Men de giorde det kun af Nod
— —, — 26: Ledtog med. Rigtig nok] = B; A: Ledtog med, og det var vel ogsaa neppe skeet. Rigtignok
— —, — 31: Alteret] = B; A: Altaret
— —, — 32: rigtigt] = B; A: rigtig
— 268, — 8: velgiorende] = B; A: velklingende
— —, — 10-11: Former. Siden have vi helliget] = B; A: Former. Saaledes burde Kunstnerne altid være et Slags aandelige Kapuner; thi Mangel af egen Nydelse gior kun deres Værker federe og mere velsmagende. Siden have vi ganske helliget
— —, — 25: et sodt Kys] = B; A: et sodt, sodt Kys
— —, — 26: i] = B; A: til
— 269, — 13: ud, forekommer] = B; A: ud, det forekommer
— —, — 14: Svaghed] = B; A: Daarlighed
— 270, — 15: Eberhard faldt] = B; A: Eberhard grædende faldt
— —, — 16: af Carlo Dolce, som] = B; A: af Raphael eller Guido Reni, som
— —, — 21-22: **Lille-Klippeborg.** | Da Veiret var saa smukt, fik Bedstefader Lyst til at] = B; A:

Lille-Klippeborg.

Litzbergs Fortælling, eller mere, det Lune hvormed han fortalte, havde stemt Bedstefader noget ned fra sin Høitidelighed. Han var igien ret lystig og opromt, og da Veiret var saa smukt, fik han Lyst at
— —, — 26: mig lidt om." Reisen] = B; A: mig lidet om i Verden. — Reisen
— 271, — 14-15: Ursula og om Herr Samuel Plürs.] = B; A: Ursula, om Herr Samuel Plürs, og om Fætter Anton.
— —, — 25: med Vand] = B; A: med friskt Vand
— —, — 27: blev foretaget] = B; A: blev altsaa foretaget
— 272, — 3-4: aldrig bleven opdaget] = B; A: aldrig opdaget
— —, — 7: omkring, som jeg] = B; A: omkring, hvor jeg
— —, — 10-11: Baad." | Den fornuftige Son lod sig ikke overbevise; ikke] = B; A: Baad. Her fra vor Jord skue vi mageligt Jupiter, som en stor Stierne, men paa Jupiter kan man ikke see vor lille Planet, med blotte Øine.

Den fornuftige Son lod sig ikke overbevise af slige poetiske Lignelser; ikke
— —, — 20: forsigtige Son] = B; A: forsigtige Herr Son
— —, — 25: hverandre] = B; A: hinanden
— 273, — 1: i den storste] = B; A: i storste
— —, — —: holdt] = B; A: holdet
— —, — 2: her] = B; A: der

Side 273, Linie 11: eder det. Vi ville] = B; A: Eder det, i Kraft af mit Herskab. Vi ville
— —, — 21: salig van Leuvens] = B; A: salig Leuvens
— —, — 30: sig selv og] = B: A: sig og
— 274, — 16: Glæde. Wolfgang] = B; A: Glæde og Overgivenhed. Wolfgang
— —, — 19: Des] = B; A: Dens
— —, — 28: nu en] = B; A: nu ret en
— —, — 32: sig] = B; A: det
— 275, — 1: Tid med at] = B; A: Tid, at
— —, — —: med,] = B; A: med nu,
— —, — 2: Selskabet, deels] = B; A: Selskabet i Tusmørke, deels
— —, — 12: Valdhorn.] = B; A: Valdhorn, om han ogsaa ikke blæser det meer.
— 276, — 21: han.] = B; A: han sukkende.
— —, — 26: gode] = B; A: skionne
— 277, — 2: skionne] = B; A: veltrufne
— —, — 15: gode] = B; A: smukke
— —, — 17-18: Leilighed forvisede] = B; A: Leilighed fuldkommen forvisede
— —, — 27: hvori vare] = B; A: hvori der vare
— —, — 28: ogsaa] = B; A: tillige
— 278, — 2: Hænderne] = B; A: Hænder
— —, — 4-5: Værker. Det Skionne og Høie derimod, det Følelsesfulde] = B; A: Værker. Vi have end ogsaa hørt ham yttre sig ret sundt og smukt over Romeo og Julie; men, oprigtigtalt, var dog denne fortræffelige Mand, hvad slige Ting angik, en forud indtaget, indskrænket Kunstdommer. Det Skionne og Høie, saavel som det Følelsesfulde
— —, — 6: Segl. Paa Lune] = B; A: Segl. Hvor kunde han da tale grundigt om Digtekunsten? Paa Lune
— —, — 8-9: Shakespeare. Imidlertid domte han dog frisk væk; thi] = B; A: Shakespeare; hvad man jo heller ikke kunde forlange af en Mand i hans Tid og i hans Forhold. Imidlertid domte han dog frisk væk om alting; thi
— —, — 13-14: af med. | „Hvad Fanden!"] = B; A: af med. Ja han vovede endag at sige Mesterne i Faget dristig imod, at underviise dem, og give dem nyttelige Lærdomme.
Hvad Fanden!
— —, — 16: være! det] = B; A: være min Fa'er! det
— —, — 21: farlige." — „Har] = B; A: farlige, Herr Julius! — Har
— —, — 30-31: gaaer tabt." | „Men, kiære] = B; A: gaaer floiten; ikke selv slæbe Mogbunken sammen paa den friske Grønning, for at udklække en utidig Frugt. Er Giødningen der alt,

saa har jeg intet imod, at en dramatisk Forfatter bygger sig et Drivehuus paa Dyngen; og for mig maa han gierne kalde det et Musernes Tempel.

De taler med Agtelse om Digtekunsten, det maa man sige. Men kiære

Side 278, Linie 32, til Side 279, Linie 1: Ø? O, lad disse uforderve Naturmennesker bestandig fort boe i blotte Huler] = B; A: De? Lad dog disse uforderve Naturmennesker, som Troglodyter, bestandig fort boe i deres Huler

— 279, — 2: de ogsaa høre] = B; A: de høre

— —, — 4: Hierterne, kiære] = B; A: Hierterne, min kiære

— —, — 5: naar man hytter sig] = B; A: naar de blot hytte sig

— —, — 6-7: Litzberg! hvor Viisdom har digtet. Menneskет] = B; A: Litzberg, hvor Fornuft og et ædelt Hierte, hvor Viisdom og Menneskekiærlighed har udkastet Billedet. Menneskет

— —, — 11 og 13: De] = B; A: J

— —, — 14: Lærer man] = B; A: Lære de

— —, — 28: overfernisserede] A og B: overfirnissede

— —, — 29: udbrede som en klog Moral, fordi] = B; A: udbrede; fordi

— —, — 31, til Side 280, Linie 1: Væsner." | At faae] = B; A: Væsner. Paa samme Maade virke ogsaa gode verdslige Skrifter.

At faae

— 280, — 9: han sig, og da] = B; A: han sig gudsjammerligt; og da

— —, — 20: Men her] = B; A: Men kom til Mit i Morgen! Her

— —, — 24: dette Clima] = B; A: dette haarde Clima

— 281, — 2: upuddrede Haar!" — Saa] = B; A: upudrede Haar, saa at Haarene reiser sig under min Paryk derover. — Saa

— —, — 12: Ulave. Og den gode] = B; A: Ulave. Ingen ordenlige Haver i Vinkler, Qvadrater, Rombusser og Rombuider. Man skulde troe, man gik paa Græs i Skoven, mellem det umælende Qvæg. Intet Spor af ordnende Menneskehaand i Vegetationen at opdage, hvad der dog gior een saa godt. Thi det er jo netop Kunsten, at frembringe en smuk Modsætning til Naturen, saavel i Klædedragt og Haveanlæg, som i borgerlige Indretninger. Men her er alting saa plumpt, at man troer at boe i en Hule, mellem lodne Biorne; og den gode

— —, — 14-15: en smuk gammel Mand] = B; A: en meget smuk artig gammel Mand

— —, — 18: mere] = B; A: meer

— —, — 27: af Lakaier] = B; A: af otte Lakeier

— 282, — 19: holder af] = B; A: holder en Klat af

— —, — 25: bleve skye] = B; A: bleve lidt skye

Side 283, Linie 19: *Qvid*] = B; A: *Qui*
— —, — 22-24: et Haar." — „Ja, ikke ſandt?" ſagde Herr Martin Julius. | Efter den] = B; A: et Haar.
Efter den
— 284, — 10: Cordula, Schmelzer og Wolfgang, Litzberg] = B; A: Cordula, eller Schmelzer og Wolfgang, eller Litzberg
— —, — 30: noget] = B; A: meget
— 285, — 23: og Eberhard kunde] = B; A: og vor Yngling kunde
— —, — 27: meer, havde Robert] = B; A: meer, (dengang Kapitain Horn reiſte, havde han atter forkiolet ſig) havde Robert
— —, — 28-29: Vielſen. | Det blev] = B; A: Vielſen; og Eberhard blev ſelv for bekymret, til at tænke paa ſin egen Lykke.
Det blev
— 286, — 2: Kunſten af. Hun vil] = B; A: Kunſten af. Den gamle gnidſke Qvinde vil
— —, — 11: alt for banket paa] = B; A: alt banket for paa
— —, — 12: Taarer."] = B; A: Taarer, ſkiondt Bryſtet er ham hult under Ribbenene.
— —, — 23: giore ſin Prædiken] = B; A: giore Prædiken
— —, — 30: tilfredſe] = B; A: tilfreds
— 287, — 10: Velklang] = B; A: Ynde
— —, — 27: troede] = B; A: vidſte
— —, — 32: Oldingen Bud ned] = B; A: Oldingen ned
— 288, — 3: meldt] = B; A: meldet
— —, — 9: Vorne for Graad ikke kunde] = B; A: Vorne ikke for Graad kunde
— —, — 11: forenet] = B; A: huldtforenet
— —, — 27: for] = B; A: fra
— 289, — 8: Albertsborg] = B; A: Albertborg
— 290, — 12-13: Liigpſalmen tonede paa ny, forſvandt Niſſen. Da horte] = B; A: Liigpſalmen begyndte paa ny, forſvandt Niſſen. — En friſk opklappet Grav ſtod nu iſtedet, overſtroet med Violer, og Violerne duftede: Hvi ſkulle Dumhed og Ondſkab ofte bære det uſkyldigſte Navn? — Da horte
— —, — 15: Aand, og forſvandt i Skyerne. Derpaa ſteg Maanen frem] = B; A: Aand, ſnar ſom en Kugle, og forſvandt i Skyerne, ſelv en tykkere Sky, ſkionfarvet af den dalende Sol. Derpaa ſteeg Maanen koldt frem
— —, — 17: viſtede] = B; A: hvidſlede
— —, — 31-32: tilſidſt ſtod en Kæmpeſkikkelſe deri i Læderkiortel og med Hielm paa. Det var Guſtav Adolph. En anden ſaadan] = B; A: tilſidſt ſtode to Kæmpeſkikkelſer deri, den ene i Læderkiortel og med Hielm paa, den anden i blaa Troie med rund Hat, ſom en Somand. Det var Guſtav Adolf og Chriſtian den Fierde. De omfavnedes broderligt og raabte: Her erkiender

det Store det Store, her herſker hverken Nag eller Forfængelighed. — En anden ſaadan

Side 291, Linie 3: der ſtode broderligt, Haand i Haand. Nu lod] = B; A: der ogſaa ſtode broderligt, Haand i Haand, og ſaae venligt paa hinanden. — Nu lod

— —, — 5: ſom Cyclop] = B; A: ſom en Cyclop

— —, — 7: men begeiſtret] = B; A: men kun begeiſtret

— —, — 15: Skikkelſe, og vilde] = B; A: Skikkelſe, ſkiar Tænder, og vilde

— —, — 19-20: Concordia! ræk mig din Haand, at jeg] = B; A: Concordia, ræk mig din Haand, ræk mig din Haand! at jeg

— —, — 23: trykkede] = B; A: trykte

— 292, — 12: ſagde, det] = B; A: ſagde, ſom billigt, det

— —, — 27: krydſe] = B; A: lavere

— 293, — 29: Da nu Kongen ingen] = B; A: Da Kongen nu ingen

— 294, — 15: af] = B; A: efter

— —, — 20: lidt] = B; A: lidet

— —, — 29: ſkulde lade] = B; A: ſkulde krybe i Skiul og lade

— 295, — 3: i Luften. Capitainen] = B; A: i Luften med forfærdeligt Knald. Kapitainen

— —, — 4: greben] = B; A: grebet

— —, — 19: en ſtorre] = B; A: en endnu ſtorre

— 296, — 3: Lemelie i ham. „Lemelie] = B; A: Lemilie i ham. — Lemilie

— —, — 5: han reddede] = B; A: han virkelig reddede

— —, — 9: er over Muld] = B; A: er under Solen

— —, — 10: ſagde: „Jeg] = B; A: ſagde veemodig: Jeg

— 298, — 24: hilſte dem, og Fuglene qviddrede.] = B; A: hilſte dem giennem Vinduerne, og Fuglene qviddrede i Lunden.

— —, — 26: de ſmukke] = B; A: de ſmaae ſmukke

— 299, — 2-3: at finde Vei] = B; A: at pible ud og finde ſig en Vei

— —, — 13: Kraft] = B; A: Spændkraft

— —, — 14: Ingen kunde] = B; A: Ingen, ſelv ikke den Fordomsfrieſte, kunde

— —, — 15: hans] = B; A: ſin

— —, — 18: fra] = B; A: af

— 300, — 1: forgieves] = B; A: ulykkelig

— —, — 11: til Skytspatroner, end ſukke] = B; A: til ſine Skytspatroner, end at ſukke

— —, — 13: Alle fornuftigt] = B; A: Alle vel og fornuftigt

— —, — 16: være alene.] = B; A: være i Enrum.

— —, — 23-24: en Fernis] = B (en Firnis); A: en god Firnis

Side 301, Linie 19-20: for Søen. | Man lod] = B; A: for Søen, som vel Vanen havde betvunget for en kort Tid, men som kom igien paa Landjorden.

Man lod

— —, — 31: paa ny. Han vilde] = B; A: paa ny, og det var ham umuligt at bivaane Vielsen. Han vilde

— 303, — 1: nu hele den skionne Ø for Eberhard? Et] = B; A: nu den hele smukke Øe for Eberhard, uden Cordula? Et

— —, — 3: Klage der, hvor] = B; A: Klage, hvor

— —, — 5-6: end Ukrudt, en forfængelig Stads, hvormed Naturen forgieves pyntede sig. Kilderne] = B; A: end væmmeligt Ukrudt, en forfængelig Stads, hvormed Naturen, som en gammel Qvinde, forgieves pyntede sig, for at vinde hans Opmærksomhed. Kilderne

— —, — 7: Sladdersøstre, Aftenens] = B; A: Sladdersøstre, der altid pludrede det samme taabelige Tøi om igien. Aftenens

— —, — 8: Skylege bidende] = B; A: Skylege vare ham ikke andet end bidende

— —, — 10: mægtede] = B; A: magtede

— —, — 13-14: snart igien. | Alle Mennesker havde Medlidenhed med Eberhard.] = B; A: snart igien.

Undertiden lob han ned til Stranden; det tyktes ham, som om han folte Kraft nok i sine Arme, til at svomme lige til Europa, og finde sin Cordula. Saa skiendte han atter paa det ubarmhiertige Hav, der skildte ham fra den Elskede, med de kolde Bølger, og som havde befordret Forræderens Flugt. Eberhard kunde ikke see Hiorte, Heste og Vogne ile sig forbi, uden at stirre efter dem med Haansmil. Hvorhen ile I, saa raskt og hurtigt? spurgte han. Løber kun et lille Stykke Vei, og I ville snart finde Eder standsede af Klipper og Hav. Det hialp kun lidet, at Fieldstykket styrtede; det skedte kun for at bane Roveren Vei.

Alle Mennesker havde inderlig Medlidenhed med den arme Yngling.

— —, — 17: sætte Melodier] = B; A: sætte rørende Melodier

— —, — 18: fortvivlede] = B; A: vemodige

— 304, — 14-16: Menneske. Haab og Mod vendte tilbage. „Hun lever, aander endnu for mig," raabte han, „elsker mig. Skibet ligger seilfærdigt. Stærkbevinget] = B; A: Menneske. Veemod, Sorg og Fortvivlelse opfyldte ikke længer hans Barm; Haab og Mod vendte tilbage. Ulykkelig Kiærlighed giorde ham kun end mere begeistret og elskværdig end forhen. Disse voldsomme Begivenheder havde pludselig modnet ham til Mand. Hvad er min Smerte? raabte han. Hun lever jo, aander endnu for mig, elsker mig. Var hun død, havde Feberen for nogle Maaneder siden revet hende bort, da stod jeg fortvivlet, vred mine

Hænder ved hendes Grav, og Gravblomsternes kolde Dug spottede mine Taarer. Eller var jeg fast smeddet til denne Klippe! Men Skibet ligger seilfærdigt, som en mægtig Hyppogryph. Stærkbevinget

Side 304, Linie 18: kiære Frænder] = B; A: kiære Fættere og Frænder
— —, — 20-24: troloſt, ſom mig. Men jeg ſkal opdage ham, træffe ham, og han ſkal faae ſin fortiente Lon." | Og ſaaledes folge vi da hurtigt vor Ven, der opſoger ſin Brud, til Europa. Med ſine Venner tager han en hiertelig Afſked. Hanna Hellkraft trykker] = B; A: troloſt, ſom mig. Han bryder ſig kun lidet om Klippeborgs Held; og beriget med Eders Guld, iler han blot at tilfredsſtille ſine egne nederdrægtige Ønſker. Men jeg ſkal opdage ham, jeg ſkal træffe ham, og han ſkal faae ſin fortiente Lon af min Haand.

Har man intet hoiere Ønſke, end at kiende Verden og Menneſkenes Higen og Tragten, ſee ſmukke Egne og Stæder, ſaa giver man ſig Tid; Siælen aabner ſig med Ro for hver lille Begivenhed, og den dvælende Digter ſoger med den dvælende Helt, at aflure Hverdagslivet nogle morſomme Træk. Thi ſelv af det Daglige flyder det Mærkværdiges, det Forunderliges, det evig Nyes uudtommelige Kilde; hvorledes kunde ellers Livet, der dog meeſt beſtaaer deraf, være det tænkende folende Menneſke ſaa dyrebart? Men naar Hiertet ſvulmer længſelsfuldt efter een Gienſtand, naar Villien og Kraften ſigter efter et viſt Maal, da iler det hele menneſkelige Væſen, ſom en afſkudt Kugle, mod det betegnede Mærke, uden at ændſe hvad der foregaaer til Hoire eller Venſtre.

Og ſaaledes folge vi da dennegang hurtigt vor Ven, der opſoger ſin Brud, til Europa, uden at dvæle ved Epiſoder, fordi der ingen ere for ham, der blot ſtille og indſluttet i ſig ſelv, grunder over Fremtiden. — Kun med ſine Venner paa Den tager han en hiertelig Afſked. Han lover Hanna Hellkraft ſnart at komme tilbage med Cordula. Hun trykker

— —, — 30: ſporger ham med det venlige Anſigt] = B; A: ſporger ham i Stiernelyſet, med det koparrede, venlige Anſigt
— 305, — 3-4: Ømfindtlighed. Det gior mig ondt] = B; A: Ømfindtlighed, med bidende Spot? Det gior mig hiertelig ondt
— —, — 17: gale] = B; A: galne
— —, — 28: glædede] = B; A: glædte
— 306, — 6: en ung hollandſk] = B; A: den unge hollandſke
— —, — 8: Feber paa Veien.] = B; A: Feber i næſte Kiobſtad.
— —, — 11: Godseiers Lyſtſlot] = B; A: Godseiers ſmukke Lyſtſlot
— —, — 15-16: i Nat." Dermed tog han til Huen, og red] = B; A: i Nat. Manden er ikke hiemme; men det kan være

det samme; der sidder hans Kone udenfor paa Bænken og spinder; hun kan godt lide unge rige Officerer. I vil blive fornøiet med Natteleiet. — Dermed tog Drengen til Huen, med et skielmsk Smil, og reed

Side 306, Linie 20-21: forfaldent. Der voxte Græs paa Taget. Den graa Kalk var paa mange Steder affalden, og viste] = B; A: forfaldent. Et nybygget Huus, med hoirode Tagstene og hvidtede Vægge, tager sig kun slet ud i et Malerie; men her voxte Græs paa Taget, saa at man gierne der kunde toiret en Ko. Den graa Kalk var mangesteder affalden, og viste

— —, — 24: Kreds i] = B; A: Kreds hoit i

— —, — 26, til Side 307, Linie 1: i Skyggen. Det eneste Ikkeforfaldne i denne Omgivning var Vertinden selv, en ung smuk Kone. Med Rokken] = B; A: i Skyggen. I Gadekieret, ved Siden af, snaddrede Ænder og Gieæs. Den gamle Lænkehund, der saae ud som en afslidt Kuffert, giote hæst, i sit endnu forfaldnere Hundehuus. Et Plankeværk ved Siden af, sort og halvraaddent, var slaaet sammen med Lægter igien, for ikke at falde ned; og igiennem de mange Huller, saae man ind i en Hauge, fuld af hoie Frugttræer, der næsten alle vare visne. Underneden stode dog nogle gronne Kaalhoveder. De uhyre Ribs- og Stikkelsbærbuske, der længe havde ophort at bære Frugt, og som nu næsten heller ingen Blade fik meer, bare kun vaskede Uldstromper og Skiorter. Det eneste Ikkeforfaldne i denne nærmeste Omgivning, (thi udenfor trindtom blomstrede Naturen) var Værtinden selv, en ung smuk Kone, med ildrode Haar, mange Fregner i Ansigtet, trind og rank, med den hvideste Hud og rosenrode Kinder. Med Rokken

— 307, — 3-5: sang hun en gammel Vise. | Hun sprang] = B; A: sang hun, med klar Stemme, en gammel Kæmpevise.

Skiondt den unge Krigers Hoved var fuldt af alvorlige Tanker, hans Barm af tungsindige Folelser, kunde han dog ikke andet end finde Skovriderinden smuk; og den Modsætning, som hendes Blomstren giorde til den hele forfaldne Ramme, forekom ham allerkiæreste. Selv hendes Haars altfor stærke Farve gav hende noget Karakteristisk her, som han nodig vilde undværet i Billedet. Det unge Fruentimmers Skabning var lige saa yppig, som Koloriten blændende; og en Maler kunde aldrig onsket sig bedre Model, til en Fru Potifar, eller til en Dalila.

Hun sprang

— —, — 7: ham og] = B; A: ham ned, og

— —, — 8-9: Skovnymphe. Den morke] = B; A: Skovnymfe, der med sledske Ord sogte at forlokke den vandrende Ridder; og saa alvorlig han var, forekom han sig dog selv som en Don Quixote. Den morke

— —, — 10-13: Smiil. Han gik ind i Stuen, og spurgte, om

han kunde faae Aftensmad og Natteleie her. | I det samme traadte fire velklædte Lakaier og en halvvoxen Ridefnegt ind] = B; A: Smil.

Dette Smil, der klædte ham grumme godt, behagede Skovriderinden særdeles. I det han steeg af Hesten, berorte han hendes Kind med sin Mund; og da i det samme hendes Halstorsklæde faldt af, kom han til at stikke Næsen i hendes Barm, uden i mindste Maade at stode sig, skiondt han fandt Modstand nok. Hun bukkede sig ned, for at tage Torklædet paa igien; men derved blev Ondt værre, og hun forraadte kun meer, hvad hun vilde skiule.

Ridderen lod sig ikke anfægte, med traadte alvorlig ind i Stuen, og spurgte om han kunde faae Aftensmad og Natteleie her? — Og dette maa tiene til stærkeste Beviis paa, at hans Siæl var beskieftiget med langt vigtigere Ting, ellers var han vist ikke bleven saa kold, ved Skovriderindens Yndigheder. At hun var smuk, lod hun ogsaa selv til at fole; man mærkede, at hun ikke var vant til at udspænde sine Næt forgieves; thi da hun endnu havde giort et Par mislykkede Forsog paa at vinde den Fremmede, hvilket kun giorde ham koldere og næsten uhoflig, forandrede hun pludselig Tonen, gik arrig ud af Stuen, og mumlede mellem Tænderne: Nu kunne de for mig giore med ham, hvad de ville.

Der unge Officeer sogte atter at formilde hende, med venlige Ord, og det lykkedes ham tildeels. Men deres *tête à tête* blev afbrudt, thi fire velklædte Lakeier og en halvvoxen Ridefnægt traadte ind

Side 307, Linie 21-22: det, betragtede de ham med stiaalne Diekast. Forst] = B; A: det, kastede de stiaalne Diekast til ham. Forst

— —, — 27-30: Vertinden. — „En Elsker, som er borte, og en Elsker, som er dod, kommer det ikke ud paa eet, kiære Madame?" spurgte Tieneren. „Hvad nytter] = B; A: Værtinden. — Fanden fare i de Qvindfolk, raabte Veit; (om Forladelse, Madam, med Jer er det en anden Sag, men jeg mener de ovrige Fraværende). Det er et letsindigt Folk. Nærværelsen er dem alt. En Elsker, som er borte, og en Elsker, som er dod, kommer dem ud paa eet. Og oprigtig talt, er det ikke ogsaa omtrent det samme? Hvad nytter

— 308, — 10-14: i Oret: „Vær ikke bange for, at det skal gaae for vidt; jeg skal nok komme til rette Tid." | Den Fremmede vidste ikke, hvad han skulde tænke herom. Han gik paa sit Værelse, lagde sig] = B; A: i Oret: Gior Dem lækker for Værtinden, naar De er alene paa Kammeret med hende, og giv hende et Kys; det vil redde Dem Brud og Liv. Vær ikke bange for at det skal gaae for vidt, jeg skal nok kalde hende bort igien til rette Tid.

Den Fremmede vidſte ikke hvad han ſkulde tænke herom. Det ærlige Anſigt, hvormed Drengen, der ellers ſaae ud ſom Skalkagtigheden ſelv, ſtirrede paa ham, overbeviſte ham om, at ſlig en Liſt her var aldeles nodvendig. Da Værtinden havde fulgt ham hen i det affides Kammer, i Stuelængen, ſatte Lyſet paa Bordet og gik hen at ſee om Sengen var vel redet, ſneeg han ſig i Hælene paa hende, tog hende om Livet, og bad med ſkiælvende Stemme: Smukke Kone, giv mig et Kys! — Skovriderinden blev forundret, hun følte ſig overraſket paa en behagelig Maade, dreiede ſmilende Anſigtet til ham, og ſagde: Ei De Skielmsmeſter! der kunde ſtille Dem ſaa hellig an, i de Andres Nærværelſe. Med diſſe Ord omfavnede hun ham, og kyſſede ham hierteligt. Herved kom Holland i Nod igien, og han befandt ſig aldeles i ſamme Forfatning, ſom Joſeph med Potifars Huſtru; ja endnu værre, thi han havde jo ſelv forſt begyndt Legen. — Lykkeligviis raabte Rideknægten ind ad Doren: Aa vil Værtinden være ſaa god at komme ned! Giæſterne forlange mere Viin. — Ei for Pokker, kan de da ikke bie et Dieblik, raabte Konen fortredelig, torte ſig om Munden, og fulgte med Drengen, der ikke vilde gaae, for han fik hende med. — Jeg kommer igien, hviſkede Drengen, i det han gik.

Den Fremmede lagde ſig

Side 308, Linie 18: har Drengen] = B; A: har Værtinden og Drengen
— —, — 29: Falddoren aabnede] = B; A: Falddoren i Gulvet aabnede
— 309, — 1: greb ſine] = B; A: greb uvilkaarligt ſine
— —, — 5: menneſkekiærlig] = B; A: menneſkelig
— —, — 22: der gik ham] = B; A: der kunde gaae ham
— —, — 26: nu] = B; A: da
— —, — 29: være med. De] = B; A: være med i Ledtoget. De
— 310, — 4: Knevl] = B; A: Knebel
— —, — 6: Heſt] = B; A: Ganger
— —, — 7-8: en Bierghytte, to Mile borte.] = B; A: en lille Bierghytte, to Mile herfra.
— —, — 9: maatte lade, ſom] = B; A: maatte ſee ud, ſom
— —, — 13: ſkion] = B; A: deilig
— —, — 14: feiede, Hækkerne] = B; A: feiede ligeſom Gulvet i et Værelſe, Hækkerne
— —, — 17: Ranunkler] = B; A: Ranukler
— —, — 18: Drivhuusvinduerne] = B; A: Drivehuusvinduerne
— —, — 21: Straaler. Slottet] = B; A: Straaler. Dette giorde de daglig, da Harzen, i Nærheden, forſynede dem med rigeligt Vand af ſine Biergkilder. Overalt hørte man en behagelig Suſen, fra Dreadernes Bryſt, fra Delfinernes Munde, fra Flodgudernes vældede Krus. Slottet

Side 311, Linie 3-4: Fornoielſe. | Den Eneſte] = B; A: Fornoielſe. Tvertimod vilde det blege Himmellys, i ſin ſtille, uforſtyrrede Høitidelighed, giøre en ſkion Modſætning, til de hidſigſuſende røde Jordblus, der bildte ſig ind at overgaae Maanen, idet de forſvandt i Mørket.
Den Eneſte
— —, — 5: Kappe, med] = B; A: Kappe, og med
— —, — 6: Gang] = B; A: Targang
— —, — 8: lidt] = B; A: lidet
— —, — 16-18: hvem Loven ikke kan ramme." | I det han] = B; A: hvem Lovene ikke kunne ramme. Kun med mit Sværd kan jeg befrie min ſtakkels Pige, eller ſelv døe. Mod denne Tvekamp vilde hverken Guſtav Adolf eller Albert Julius have et Ord at indvende.
I det han
— —, — 19: Gangen] = B; A: Targangen
— —, — 26: en halv] = B; A: en heel halv
— —, — 31: det ilde] = B; A: det meget ilde
— 312, — 3-4: Eberhard, i det han endnu holdt] = B; A: Eberhard med et giennemborende Blik, idet hans Haand holdt
— —, — 7: elſker Major] = B; A: elſker Herr Major
— —, — 13: ikke."] = B; A: ikke endnu.
— —, — 18: Livaander."] = B; A: Livsaander; dog foler jeg endnu Kraft nok, til at tugte en Niding.
— 313, — 4-5: Spogelſer?" — „Ha,"] = B; A: Spogelſer, v. Birting? — Ha,
— —, — 8: „forſvar dig." — Von Birting gik løs] = B; A: forſvar dig! Een af os maa døe. — Saa døe da du, Elendige, raabte v. Birting og gik løs
— —, — 9-10: af Beſindighed og Mod, han giennemborede] = B; A: af den Beſindighed og det Mod, der aldrig forlader ſtore Sicele, i vigtige Øieblik. Han giennemborede
— —, — 27: hørte, man] = B; A: hørte, at man
— 314, — 4-5: dræbt ſin Fiende;] = B; A: dræbt v. Birting;
— —, — 32: fra] = B; A: af
— 315, — 16: af ſit Anſigt] = B; A: af Anſigtet
— —, — 19: Kummer; i denne] = B; A: Kummer. Men disſe Sange udtrykte kun ſvagt hans Tilſtand; hans lidende Hierte var endnu alfor oprørt, til at kunne udtrykke ſig med Kunſt. Efter nogle ſørgelige Ugers Forløb, forvandlede Fortvivlelſen ſig til en mildere Veemod; i denne
— 316, — 27: Dog] = B; A: Men
— —, — 30: Giennem Savnets lange Nat] = B; A: Giennem Kiærlighedens Nat
— 317, — 8: forekommer os, ſom om den hengangne Ven] = B; A: forekommer os, ſom om der laa en Skat ſkiult, vi maatte bevogte, ſom om den kiære Ven

Side 317, Linie 13: den Vildfarelſe] = B; A: den godmodige Vildfarelſe
— —, — 14: Stov, hvoraf] = B; A: Stov, ved en Larve, hvoraf
— —, — 15: Graven; da bliver] = B; A: Graven, og enten vende vi tilbage til Livets Daad, eller i det mindſte troſter os et ſodt Sværmeri. Da bliver
— —, — 17: forſvunden] = B; A: ſvunden
— —, — 18-19: der forbandt ſig med Eberhards Lidenſkab for Cordula, der bragte ham kort] = B; A: der inderlig forbandt ſig med hans Lidenſkab for Cordula, der bragte Eberhard, kort
— 318, — 19: romſtere] = B; A: rumeſtere
— —, — 26: en gron] = B; A: en gammel gron
— 319, — 27-28: Helligdom, og friſke den op igien, for at den ſorte Farve ikke ſkal bleges alt for meget." — „Jeg giver] = B; A: Helligdom. — Og friſke den op igien aarlig, ſagde Eberhard, for at den ſorte Farve ikke ſkal bleges altfor meget. — Det have kanſkee mine Forgiængere giort, ſvarede Gubben; jeg har intet friſket op, alting ſtaaer ligeſaa forfaldent, ſom det var da jeg kom Thi hvad ſkulde jeg gamle Mand friſke noget op for, jeg ſom ſelv kun er broſtfældig og ormſtukken? — Jeg giver
— 320, — 7: ſig] = B; A: jeg
— —, — 10: Gubben vidſte] = B; A: Gubben, ſom gik i Barndom, vidſte
— —, — 12: ſiden havde] = B; A: ſiden, juſt havde
— —, — 28, til Side 321, Linie 1: ventet den! | **Spillemændene.**] = B; A: ventet den.

Ak du min ſode, elſkede Cordula! raabte han, hvor aldeles afpræger jeg endnu i disſe ſidſte Ord din huldе Undſeelighed, din Pigeblyfærd, i Kamp med den fyrigſte Kiærlighed. — „Eberhard! din Cordula lever og elſker dig" det vovede du kun at betroe Forborgenheden. Denne Hemmelighed maatte ſalig Luthers Skygge bevare for de profane Øine. Men det ſkulde dog ikke ganſke være ſkiult. Maaſkee kommer han dog ogſaa her engang, tænkte hun; vil læſe disſe Ord og glæde ſig derover. Da ſkrev du, med den Ring, jeg havde givet dig: „Eberhard! din Cordula lever!" Men „og elſker dig" vovede du ikke at ſætte til. Ak det laa jo desuden alt i „din Cordula?"

Tyvende Kapitel.

Spillemændene.

— 321, — 2: J veemodigt] = B; A: J ſodt veemodigt
— —, — 3: en Luth. Enhver mærkede] = B; A: en Luth, og det morede ham, ſtundum at ſpille og ſynge for Folk ved Brylluper, Barnedaab, Baller og Maaltider. En Digter, tænkte han, ſkulde egenlig altid være en ulykkelig Elſker. Den Lykkelige nyder ſelv og tænker ikke paa andre; den Ulykkelige glæder ſig over andres Lykke, og det troſter ham, at ikke Alle dele hans

Skiæbne. Den dybe, mægtige Følelse i hans Hierte, som ingen kiær Gienstand mere har at meddele sig, svinger sig op, i hoi Begeistring; og som himmelsk Musa aabenbarer sig den Salige i Skyerne, smiler til ham, tilvinker ham Bifald, og lyksaliggior ham med sin Nærværelse, naar han synger.

Da Eberhard var riig, udsatte han sig ikke for at misforstaaes og fornærmes af dum Hovmod, af egennyttig, plump Misundelse. Enhver mærkede

Side 321, Linie 4: at giore, saalidt som den sorgmodige] = B; A: at giore; og hvor han kom, sammenlignede man ham med den sorgmodige

— —, — 14-15: Folk spillede godt, han tracteerte dem i Vertshuset, og de maatte til Giengield foresynge] = B; A: Folk behagede ham, de spillede godt, og hvad han især kunde lide, ogsaa gaaende i Marschen brugte de Bas og Fiol. De blotte Blæsinstrumenter, sagde Eberhard, hore Krigen til, ikke Freden. Musikens milde Indtryk begynder først ret, naar Valdhorn, Obo, Clarinet og Fagot forbinde sig med Violin, Bratsch, Violoncel og Bas. Et Sprog uden Consonanter vilde være ligesaa flaut, som et andet for haardt, der havde for mange. Der ere de som mene, et Sprog kan ikke være blodt nok. Deri feile de. Ogsaa Consonanterne ere musikalske; uden dem vilde Sproget klinge, som et Kiodlegem vilde see ud, uden Knokler og Been. Dyrene have i deres Lyd bestemte Vokaler, men ingen bestemte Consonanter. De vildeste Nationer tale overordenlig blodt. Fremmede, som ikke forstaae vort Sprog, have forekastet det for megen Haardhed. Maaskee med Rette! Men det siger jeg: heller for haardt end for blodt. Til hurtige lette Sange passer det tydske Sprog sig ikke; men det forbinder alvorlig Kraft og dyb, barnlig Følelse meer end noget. Og hvo vilde kalde Orgelet et slet Instrument, fordi man ikke godt kan spille Walser og Contradandse derpaa?

Biergfolkene gave ham fuldkommen Ret; han trakterte dem i Værtshuset, og de maatte til Giengield spille og foresynge

— —, — 21-22: Eberhard særdeles, den havde bragt hans Phantasie] = B; A: Eberhard særdeles. — Det var saa herligt i gamle Dage, sagde han, at ethvert Haandværk, ved gudsfrygtig Begeistring, hævede sig til Kunst. Haandværket var ikke for ringe til Kunsten, Kunsten ikke for fornemt til Haandværket. I Religionen fandt begge deres Forening. Nu adskilles de, uden Aandsoploftelse, og derved udarter Kunst til Forfængelighed, Haandværket til en blot mekanisk Færdighed.

Sangen havde bragt Eberhards Phantasie

— 322, — 1-2: til Kirken. Men I see] = B; A: til Kirken. Kiekt arbeide de sig dernede Doden imode, hvor Malmets og Stenens Uforkrænkelighed gior en tragisk Modsætning, til deres

skrobelige, tidlige Henvisnen. Sandelig, jeg kan hverken beundre eller misunde deres Tilstand, men poetisk rørende er den; som enhver frivillig Opoffrelse for andre, har noget Ædelt og Rørende. Men I see

Side 322, Linie 10-11: Dal-Sange, ligesom det kan falde sig, i denne Dragt, hvilket] = B; A: Dalsange, i denne Dragt, ligesom det kan falde sig; hvilket

— —, — 12: kom i vore egne Klæder. Det] = B; A: kom, som slette og rette Spillemænd. Det

— —, — 13: over os. Saaledes] = B; A: over os, og lette os vor Tilstand. Og vi kunne have det nødigt, thi vi ere ligesaa fattige Djævle, som Biergfolkene. Men det staaer os ikke skrevet paa Panden; saasnart vi derimod spænde Skiodskindet om Lænderne, blive Folk strax omme om Hiertet. Saaledes

— —, — 18: Lyset, lod] = B; A: Lyset, og ovenikiobet spottede ham, lod

— —, — 23-24: Concert." | „Nu vel!"] = B; A: Concert. Thi siden Biergfolkene skulle spille der, er det neppe een af disse allerhelligste, adelige Cirkler, hvor ingen Borgerlig tor komme. Nu vel!

— —, — 26: tiene] = B; A: fortiene

— 323, — 7: stod aaben, oplyst] = B; A: stod paa vide Væg, oplyst

— —, — 20: var et Mandfolkeselskab; Eberhard kiendte Ingen] = B; A: var kun et Mandfolkeselskab, men Eberhard kiendte dog ingen

— —, — 23: Hiortelæders-Beenklæder] = B; A: Hiortelærsbeenklæder

— —, — 31: Haab. Det var] = B; A: Haab. Vi kalde dem Masker, thi deres Karrikaturansigter saae virkelig ud, som om de havde taget Nægrimer*) paa, til Maskerade. Det var

*) Nægrime, gammelt dansk Ord for Maske; see Vedels Saxo.

— 324, — 13: Herrer, der ikke kunde bare sig for at lee.] = B; A: Lapser, der ikke kunde bare sig for at fnise.

— —, — 22: undlader] = B; A: mangler

— —, — 27-28: kan han gierne være taalt i et Mandfolkeselskab, hvor der endogsaa kommer] = B; A: kan han altid være tafelfähig*), især i et Mandfolkeselskab, hvor der endog kommer

*) Tafelfähig. Det tydske Ord er beholdt her, da vi intet Ord eie paa dansk, der betegner denne medfodte udelukkende Egenskab hos et Menneske.

— 325, — 3: sin kiodelige] = B; A: sin egen kiodelige

Side 325, Linie 5-6: baroniſere. | Eberhard ſkiulte ſig] = B; A: baroniſere.

Altſaa er jeg endnu ovenikiøbet, for at min Ulykke ſkal være fuldkommen, bleven en for Penge nybagt Baron von Löwenmähne? tænkte den ſtakkels Ungerſvend, i det han kloede ſig bag Øret, og ſkiulte ſig

— —, — 7: ham; og denne] = B; A: ham. Men denne
— —, — 11: Spiſeſalen; fra] = B; A: Spiſeſalen, og fra
— —, — 23: havde intet] = B; A: havde ſlet intet
— —, — 25-26: dybe Buk. | Medens der endnu var Noget i de forſte Flaſker] = B; A: dybe Buk med Næſen mod Tallerknerne.

Uagtet ſin Kummer og Misfornoielſe, maatte Eberhard dog lee af disſe to ſtore Dukker, ſom ſelv i denne Stilling forekom ham karakteriſtiſke; ſkiondt de kun vendte Vrangen hen imod ham; hvor alerede hver af dem havde ſin Haarpung.

Medens der endnu var noget i det forſte Sæt Flaſker

— —, — 27: En trykt Sang] = B; A: En Sang
— —, — 29: af en ſkielmſk ung Løber] Efter den tydske Text af 1839 (von einem ſchelmiſchen jungen Laufer); A og B: af den ſkielmſke unge Løber
— 326, — 2: er liberal, ſkiondt Prinds] = B; A: er en Liberal, ſkiondt en Prinds
— —, — 4: fulde; Profeſſor] = B; A: fulde, og Profeſſor
— —, — 15: Nu] = B; A: Herover
— —, — 17-18: Flamme ſlukt. | Da maatte] = B; A: Flamme ſlukt, ſaa at han ſlet ikke var iſtand til at præſtere Præſtanda.

Nu maatte

— 327, — 26: Aand og Siælegave] = B; A: Aands- og Siælegave
— —, — 28: Holder Aandens Kraft i Ave] = B; A: Overkalke vore Grave
— 328, — 5: Det har Intet at] = B; A: Har det meer ei at
— —, — 13: Indholdet] = B; A: Indholden
— 329, — 8: dode] = B; A: hængte
— —, — 10: en deilig] = B; A: en overmaade deilig
— —, — 17: han ſee] = B; A: han vel ſee
— —, — 29: han ſagde: „Kom, kiære] = B; A: han ſang:

Lad os ſpoge,
Og forſoge
Elſkovsluen at foroge!

Kom, kiære

— —, — 30: Godt.“ — „Jeg takker] = B; A: Godt, og ikke være den Eneſte, der gaaer fra Gildet, med tor Mund. — Jeg takker
— —, — 32: Sult, men] = B; A: Sult, kiære Spillemand, men

Side 330, Linie 2: Tingeſt] = B; A: Ting
— —, — 10: Glas Champagne, naar jeg holder Ord] = B; A: Glas Burgunder, naar jeg holder mit Ord
— —, — 14: Glas paa] = B; A: Glas Burgunder, paa
— —, — 15: elſker Dem."] = B; A: elſker Dem trofaſt.
— —, — 25: ved] = B; A: med
— —, — 27: hemmeligt opholdt Dem i] = B; A: hemmeligt ſnuſede om i
— 331, — 4: ſildigt] = B; A: ſilde
— —, — 16-17: Vinteren med ſin Snee og Jis var hurtig fulgt paa den milde Høſt. Eberhard maatte] = B; A: Vinteren var hurtig, med ſin Snee og Jis, fulgt paa den milde Høſt, og afſkiar Eberhard paa faſt Land, fra ſin Cordula. Han maatte
— —, — 24: der kunde være andre Aarſager, ſom] = B; A: det kunde være andre Aarſager, der
— 332, — 1: Sovekammeret] = B; A: Sovkammeret
— —, — 14: horte] = B; A: erfoer
— —, — 20: bryde] = B; A: brække
— —, — 30: Puden] = B; A: Dynen
— —, — 32: det Engleanſigt] = B; A: det ſode Engleanſigt
— 333, — 4: lagde] = B; A: kaſtede
— 334, — 4: ſmukke] = B; A: nydelige
— —, — 8: kommet] = B; A: kommen
— —, — 9: faldt Harriet] = B; A: faldt min Harriet
— 335, — 3: muntert] = B; A: munter
— —, — 22: paa] = B; A: om
— —, — 24: med ſtore morkeblaae] = B; A: med morkeblaae
— 336, — 6: Værelſer, dem onſkede hun at leie, jeg] = B; A: Værelſer, og dem onſkede hun at leie igien, jeg
— —, — 19: rig. I Morgen] = B; A: riig. Endnu imorgen
— —, — 26-27: jeg hente et Lys] = B; A: jeg ogſaa hente Dem et Lys
— —, — 30: Sovekammeret] = B; A: Sovkammeret
— 337, — 5: ſig over] = B; A: ſig ſaare, over
— —, — 7-8: tilbage, var af Skamfuldhed nær falden ned] = B; A: tilbage, (thi Henrik Schlenck brugte hver Aften i det mindſte fem Minutter, for at finde Stovleknægten), var af Skamfuldhed nær faldet ned
— —, — 23: ham igien et Puds] = B; A: ham et lignende Puds
— 338, — 4: forfængelige] = B; A: underlige
— —, — 10-11: paa Spor. Det londonſke Væſen behagede ham ikke meget. Nu ſkulde Alting være paa Franſk. Poeſien] = B; A: paa Spor, ſkiondt hans Tiener, Henrik Schleck kunde hamle op med den bedſte Stover. Det londonſke Væſen behagede ikke Eberhard meget. Han havde, efter Bedſtefaders Fortællinger, foreſtilt ſig et gammelt London, ſom det var for

hundrede Aar siden og derover. Nu skulde alting være fransk. Eberhard læste med Fornoielse den engelske Tilskuer, men han havde dog langt heller, i Globussen, seet et Skuespil af Shakespeare. — Poesien

Side 338, Linie 12: Blomsterlignelser; den lille] = B; A: Blomsterlignelser; og den ærgerlige lille

— —, — 18: gav i Stedet derfor Addisons] = B (der dog har Adisſons, ligesom A); A: gav i dens Sted Adisſons

— —, — 21: Vers, end] = B; A: Vers, fuldt af herlige Tankesprog, end

— —, — 22: Roman, hvori] = B; A: Roman, fra den barbariske Tid, hvori

— —, — 25: Stykket] = B; A: det

— —, — 27: ham.] = B; A: ham meget.

— —, — 29: det er naturligt; men] = B; A: det er i sin Orden. Men

— —, — 31, til Side 339, Linie 1: sorgeligt.“ | Under Opforelsen] = B; A: sorgeligt! Det beviser, hvor langt endnu Menneskedannelsen staaer tilbage, hvor lidet Daad, Ord og Exempel virke paa Mængden, ja selv paa den mere modne begavede Deel.

Under Opforelsen

— 339, — 3: uopdragen.“] = B; A: uopdragen, siden han kan bortsove en saa herlig Nydelse.

— —, — 6: den frit] = B; A: den kun frit

— —, — 8: ringere] = B; A: simple

— —, — 9-11: Rolle. Alle vare bevægede over de Elskendes Ulykke. | En ung Pige] = B; A: Rolle. Alle græd, alle vare henrykte og dybt bevægede over de unge Elskendes Ulykke. Og just fordi Stykket ikke bestandig gik frem i en hoitravende Tone, men understottedes af det Komiske, selv det Burleske, virkede de hoie rorende Momenter med saa meget storre Kraft paa Hierterne.

En ung Pige

— —, — 13: smerteligt] A og B: smertelig

— —, — 28-32: Efterretninger. | Robert Hulter var død, den smukke Datter boede paa Landet, men i Dag var hun kommen incognito til London for at see Romeo og Julie. I Morgen reiste hun til Stratford igien.] = B; A: Efterretninger.

Den gamle Lurendreier, (som Henrik kaldte Robert Hulter) var død, den smukke Datter var taget paa Landet, men idag var hun, uagtet sin Sorg, kommen incognito til London, for at see Romeo og Julie (maaskee ogsaa Eberhard). Imorgen reiste hun til Stratford igien, hvor hun boede.

— 340, — 5: Sovekamret] = B; A: Sovkammeret

— —, — 11-12: til Hvile; den gode Eberhard havde kun] = B; A: til Hvile; meest om noget ganske Modsat; thi den drommende Phantasie finder sig endnu mindre, end Digterens skabende

vaagne, i at efterleve de tre foreskrevne Regler, om Tidens, Stedets og Handlingens Eenhed. Saaledes havde da den gode Eberhard kun

Side 340, Linie 20-21: bestraalede Cordulas Billed! | Frokosten ventede; han skyndte] = B; A: bestraalede hans Cordulas Billed; da han havde fattet sig, og vidste, at denne Dag vilde giore ham til det lykkeligste Menneske. Det var noget ganske Andet, end med Livsfare og Angstsveed paa Panden, at tælle utallige gule Ærter af den ene Skieppe i den anden.

Frokosten ventede, og han skyndte

— —, — 27: Digterens] = B; A: hans

— 341, — 2: carmoisin] = B; A: halvcarmoisin

— —, — 14: Drivhusene] = B; A: Drivehusene

— —, — 15: Naturens Skiod] = B; A: Naturens fri Skiod

— —, — 25: Guldringe] = B; A: Ringe

— —, — 26-28: Concordia. | Blomsterne vare nu ophængte; en stor, frodig, broget Krands omgav Billedet] = B; A: Concordia.

Den begeistrede Eberhards Taarer flode uophorligt, deels af sod Kiærlighedsglæde ved Gienskynet; deels var det hellig Anelses Veemodstaarer, offrede den afdode Digters Minde. — Du stakkels Shakespeare! tænkte han, var ikke saa lykkelig som Eberhard. Med en i Kiærlighedshistorien sædvanlig forekommende Forkeerthed, foragtede den taabelige Pige dig, store Mand og foretrak en ubetydelig Yngling. Han var din Ven, han forte dig bag Lyset, og dog tilgav du ham. I dine skionne Sorgespil har du givet dit Hierte Luft, der har den trofaste Musa trøstet dig. Men nu lever Julie atter: hun er steget levende, lykkelig af Graven, og smykker dit Billed med Roser.

Blomsterne vare nu ophængte; en stor, tyk broget, Krands omringede Billedet

— 342, — 21: duftende] = B; A: friske

— 343, — 6: ned] = B; A: klar

— —, — 19: trykkede den Lykkelige til] = B; A: trykkede Yngligen til

— —, — 21: ægtet sin Cordula] = B; A: ægtet Cordula

— —, — 22: drage til] = B; A: drage tilbage til

— —, — 26: Eberhard] = B; A: ham

— 344, — 3-4: indskibede sig de unge Ægtefolk, der] = B; A: indskibede de unge Ægtefolk sig, der

— —, — 5-6: i Sydhavet. | Reisen var] = B; A: i Sydhavet; og vi skynde os, ligesaa snelt som de seile, med at ende denne Fortælling, der vel desuden alt tykkes Læseren for lang.

Deres Reise var

— —, — 7: Farvande] = B; A: Farevande

— —, — 29: Forvovenhed.] = B; A: Forvovenhed saare godt.

— 345, — 1: Kloft] = B; A: Ridse

Side 345, Linie 3: Sengetæpper, trætte] = B; A: Sengetepper, og trætte
— —, — 4: ind; Forfriskninger] = B; A: ind; thi Forfriskninger
— —, — 13: mythiske Billeder] = B; A: hedenske Afguder
— —, — 14: at staae under en qvindlig] = B; A: at staae i Tempelets sydlige Deel, under en saadan nogen qvindlig
— —, — 15: en Vogn] = B; A: en lille Vogn
— —, — 18: lidt] = B; A: lidet
— —, — 19: hende sad] = B; A: hende, i Vest, sad
— —, — 20-21: smuk Kone med en Skaal i Haand, fuld af Æbler] = B; A: smuk ærbar Kone, med en Solvskaal i Haand, fuld af Guldæbler
— —, — 22: en listig] = B; A: en heel listig
— —, — 24: der hviskede ham i Ørerne. Han havde ni Arr om] = B; A: der havde noget at hviske ham i Ørerne. Han havde ni Arr, som et Diadem, om
— —, — 26: ham stod] = B; A: ham, lige i Nord, stod
— —, — 27: en Kæmpe med vredladent Ansigt] = B; A: en kraftig Kæmpe, med vredladent, forvovent Ansigt
— —, — 29: et Bælte] = B; A: et deiligtudarbeidet Belte
— 346, — 1: vaagnede, havde] = B; A: vaagnede og slog Øinene op, havde
— —, — 8: Med Herskerspiret sad] = B; A: Med gyldne Septer sad
— —, — 9: I Danmark og i Norrig] = B; A: I Dannemark og Norrig
— —, — 12: Verden] = B; A: alle
— —, — 16: Og] = B; A: I
— —, — 22: Der er ei Manden kiæk] = B; A: Den er kun lidet kiæk
— —, — 27: Myklegaarden] = B; A: Myklegarden
— 347, — 18: Høvding] = B; A: Kæmpe
— 348, — 3: Myklegarden] A: Miklegarden; B mangler (smlg. Side 346, Linie 10 og 27)
— —, — 16: Sikilo.] = B; A: Sikiloe*)
*) Sicilien.
— 349, — 2: Men han af Kisten] = B; A: Han ud af Kisten
— —, — 22: Harald] = B; A: Hæren
— —, — 25: andre] = B; A: nogle
— —, — 28: Niorvasund.] = B; A: Niorvasund*)
*) Strædet ved Gibraltar.
— 350, — 10: Der var ei andet Valg] = B; A: Vi havde intet Valg
— —, — 13: Høvding] A og B: Høfding (smlg. Side 347, Linie 18)

Side 350, Linie 25: Hippodromen] Efter den tydske Text af 1839; A og B: Hyppodromen
— 351, — 16: Klippestrand] = B; A: øde Strand
— 352, — 1: tydeligt] = B; A: tydelig
— —, — 5: Snore, hvorover] = B; A: Snore paa kryds og paa qvær, hvor over
— —, — 7: raabte] = B; A: sagde
— —, — 16: Matrasser; og ved] = B; A: Madrabser og sover; og ved
— —, — 17-18: nu opsnuset] = B; A: nu ogsaa opsnuset
— —, — 29: stige] = B; A: komme
— 353, — 18-19: med Drilleri] = B; A: med sit vittige Drillerie
— 354, — 11: disse Farer] = B; A: disse ukiendte Farer
— 355, — 1: hiulpet] = B; A: hiulpen
— —, — 3: Viseoversættelsen] = B; A: Oversættelsen
— —, — 7: Æbler."] = B; A: Æbler; fordi Gienlyden der klinger saa smukt.
— —, — 12: Arbeidet.] = B; A: Arbeidet meget.
— —, — 17: der og] = B; A: der saa selsomt og
— —, — 24: du tale] = B; A: du dog tale
— —, — 32: inderligt] = B; A: inderlig
— 356, — 1: Litzberg, „vi] = B; A: Litzberg smilende, vi
— —, — 15: Skuldre] = B; A: Skuldere
— —, — 27-28: Uret." | „Kiære, kiære] = B; A: Uret. Havde det varet længe ved, saa var jeg kreperet, som en Karudse, man tager af Mudderparken og sætter i et Glas klart Vand.
Kiære, kiære
— 357, — 4: imidlertid Bekiendtskab] = B; A: imidlertid, i Baggrunden, Bekiendtskab

---

Tillæg til Bemærkningerne Side 363-364:

Side 162, Linie 3-10: Vel tusind Landser, Pile, Sværde sendte osv.] Orlando furioso, XII, 78.
— 174, — 26-28: hvis du hændelsesviis, ligesom hiin fandt Angelica og Medor, skulde finde Navnene Domenico og Eleonora udhugne i Klippevæggen.] Orlando furioso, XIX, 36.
— 290, — 25-28: „Der hører jeg Paul Flemmings Harpe," sagde Gubben; „han har krandset Beenraden med Roser, og synger Oden til Opstandelsen og Udødeligheden."] Saavel i A, der er fulgt her, som i B, hvor Ordene „har krandset Beenraden med Roser, og" ere udeladte, refererer dette Sted sig til Yttringer af Flemming, som findes ovenfor Side 389 i Slutningen af Var. til Side 39, Linie 12-13. Skjøndt Stedet ret godt kan forstaaes alene, havde det vel været rigtigst, at gjenoptage hele den nysnævnte Var. i Texten.

Rettelser.

Side 19, Linie 10: „da læs: da
— 78, — 26 (og i den tilhørende Var.): ægyptisk, chaldæisk eller hebraisk læs: Ægyptisk, Chaldæisk eller Hebraisk
— 93, — 5 (og i den tilhørende Var.): ingen læs: Ingen
— 290, — 27-28: Udodeligheden. læs: Udødeligheden."
— 343, — 19: Barm læs: Barm.

Indhold

af

Oehlenschlägers Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman.

Første Deel.

	Side
Aly og Gulhyndy	1.
Reichmuth von Adocht	93.
Maleriet	109.
Lykkeridderne	135.
Munkebrødrene	171.
Eremiten	217.
Anmærkninger	281.

Anden Deel.

Straffen efter Døden	1.
Den blege Ridder	19.
Den gale Uglspeil	87.
De to Jernringe	113.
Den italienske Digter blandt de Vilde	135.
Digterbesøget	145.
Den billige Kunstdommer	173.
Anmærkninger	221.

Tredie Deel.

Side

Den i Sydhavet, første Deel ..... 1.

Anmærkninger ..... 351.

Fjerde Deel.

Den i Sydhavet, anden Deel ..... 1.

Anmærkninger ..... 359.

II. **Dramatiske Digte:** Syngespil, Lystspil og Skuespil, samt Forspil, Prologer og Epiloger. 6 Bind. Bogladepris 5 *Rdl*; **nedsat Pris 4 Kr.**

IV. **Episke Digte:** Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman. 4 Bind. Bogladepris 4 *Rdl*; **nedsat Pris 3 Kr.**

V. **Dramatiske Digte:** Tragiske Dramaer. 10 Bind. Bogladepris 8 *Rdl* 64 *ß*; **nedsat Pris 10 Kr.**

VI. **Dramatiske Digte:** Romantiske Dramaer (St. Hansaften-Spil, Aladdin, Fiskeren). 2 Bind. Bogladepris 1 *Rdl* 64 *ß*; **nedsat Pris 2 Kr.**

VII. **Erindringer.** Bogladepris 2 *Rdl* 24 *ß*; **nedsat Pris 3 Kr.**

Alle 7 Afdelinger (33 Bind), der tidligere kostede 29 *Rdl* 24 *ß*, ere saaledes nedsatte til omtrent det halve, nemlig **30 Kr.**, hvilken er den ualmindelig billige Pris af **4 Øre** pr. Ark.

For yderligere at lette Anskaffelsen af dette Værk vil der samtidig blive aabnet en ny Subskription, hvorved der bydes Publikum en nem Leilighed til efterhaanden at anskaffe denne fortrinlige og prisbillige Udgave. Hver 3die Uge udkommer en Levering (indeholdende et Bind) til Pris **1 Kr.**; de sidste 3 Leveringer leveres Subskribenterne

gratis.

Subskription modtages i de fleste Boglader i Danmark Norge og Sverrig, samt hos Selskabets Hovedkommissionær Rudolph Klein, Lille Kjøbmagergade Nr. 56 (efter Juli 1875: Pilestræde Nr. 40).

Kjøbenhavn, i Januar 1875.

Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

1875.

Trykt hos J. H. Schultz.

